

Holy Bible

Aionian **Edition®**

Kille Caaqo
Oyda Bible (Latin)

AionianBible.org
The world's first Holy Bible untranslation
100% free to copy and print
also known as " The Purple Bible "

Holy Bible Aionian Edition ®
Kille Caaqo
Oyda Bible (Latin)

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 5/19/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0
The Word for the World International, 2025

Formatted by Speedata Publisher 5.1.7 (Pro) on 6/1/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Oyda at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Oyda at AionianBible.org/History

06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEP Bible.
02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
12/04/23 - Eleēśē added to the Aionian Glossary.
02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
10/20/24 - Gospel Primer handout format.
11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
05/04/25 - 393 translations now available in 175 languages.
05/27/25 - 462 translations now available in 229 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Maatoosa	11
Marqqoosa	81
Luqasa	128
Wahannisa	202
Hawaaruntsi Oocha	259
Rome	333
1 Qoronttoosa	364
2 Qoronttoosa	395
Galaatiya	415
Efesoone	426
Filphisiyusa	436
Qolaasiyasa	444
1 Teselonqe	451
2 Teselonqe	457
1 Ximotiyooosa	461
2 Ximotiyooosa	470
Tito	476
Filmmoona	480
Ibraawe	482
Yayqooba	504
1 Phexiroosa	512
2 Phexiroosa	520
1 Wahannisa	525
2 Wahannisa	533
3 Wahannisa	534
Yihuda	536
Wahannisa Qonccitsi	539

APPENDIX

Reader's Guide

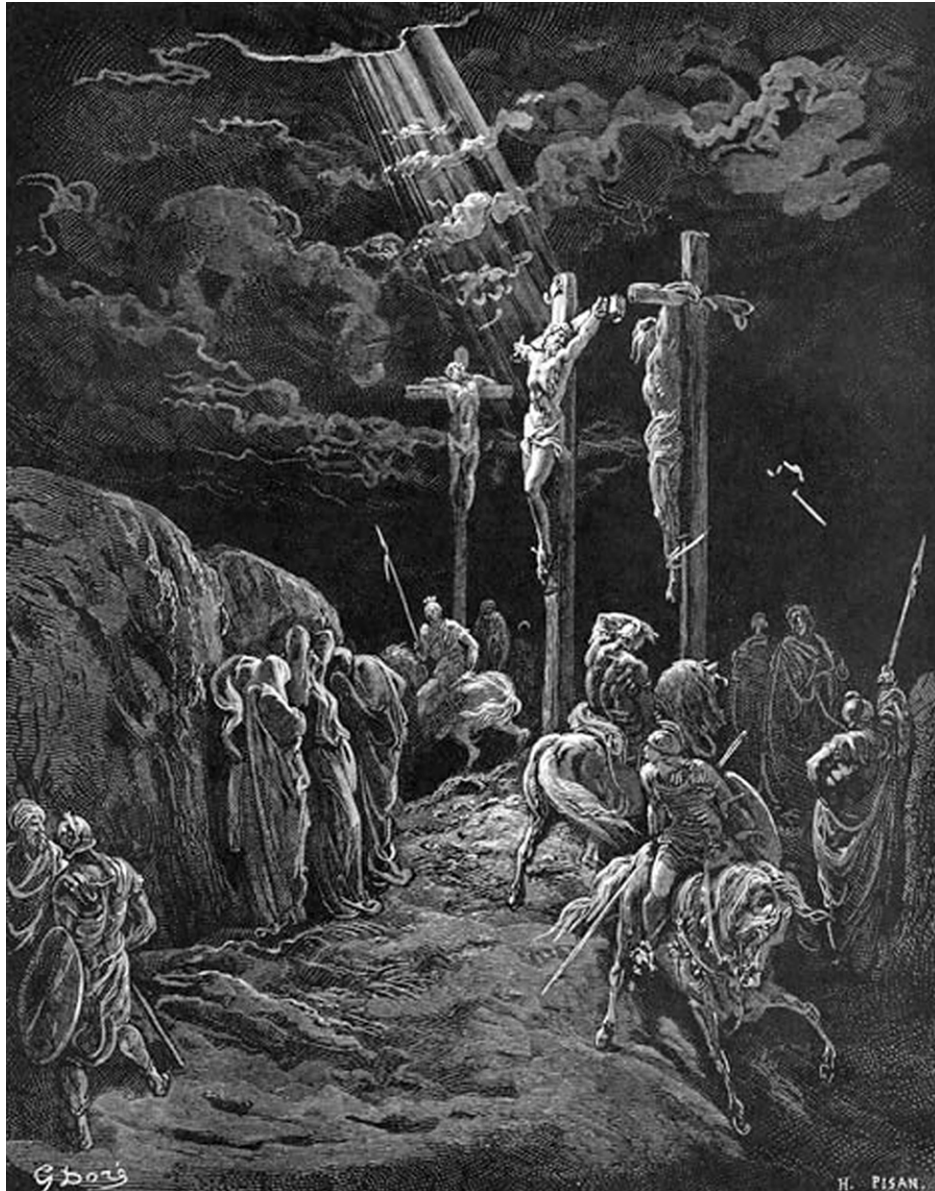
Glossary

Maps

Destiny

Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT



Yesuusa, «Ta adayo, un akko oochchizako eroosse gisho ne untis atto ga7o» yagayda.
Un E afultilla afa ixa olii shaakkintti ekkida.
Luqasa 23:34

Maatoosa

1 Yinnippa kaallii xaafinttide Dawute na7a Abrahamama na7a maaqqide Yesuus Kiristtoosa yelintto. **2** Abrahamama Yisaaqa yelida; Yisaaqa Yayqooba yelida; Yayqooba Yihudan E ishuntsana yelida; **3** Yihuda Ti7imarippa Faaresenen Zaaran yelida; Faaresa Asroome yelida; Asroome Raame yelida; **4** Raame Aminaadabe yelida; Aminaadabe Na7asoonna yelida; Na7asoonna Salmoone yelida; **5** Salmoone Re7aabippa Boo7eza yelida; Boo7eza Uruutippa Iyobeede yelida; Iyobeede Issey yelida; **6** Isseyen kaati Dawute yelida; Dawute Ooriyo machchitippa Solomone yelida; **7** Solomone Robi7aama yelida; Robi7aama Abiya yelida; Abiye Asaafa yelida; **8** Asaappa Iyosaafixe yelida; Iyosaafixe Iyoraame yelida; Iyoraame Ooziyane yelida; **9** Ooziyane Iyo7ataama yelida; Iyo7ataama Akkaza yelida; Akkaza Hiziqiyasa yelida; **10** Hiziqiyasa Minaase yelida; Minaase Amoonna yelida; Amoonna Iyosiyaasa yelida; **11** Isra7eele asuntsi di7intti Baabiloone gaaze sa7a hyanggide wode Iyosiyaasa Ikoniyaanan E ishuntsana yelida. **12** Baabiloone sa7a Isra7eele asuntsi di7inttii hyanggideppa maaqqii Ikoniyaana Salatiyaale yelida. Salatiyaale Zerubaabela yelida; **13** Zerubaabela Abdiyu yelida; Abdiyu Eliyaaqeme yelida; Eliyaaqeme Azaara yelida; **14** Azaara Sadooqe yelida; Sadooqe Akime yelida; Akime Eliyuuda yelida; **15** Eliyuuda Alaazare yelida; Alaazare Maatane yelida; Maatane Yayqooba yelida; **16** Yayqooba Yoosefa yelida; Yoosefa Kiristtoosa gaaze Yesuusa yelide Mayrami azini. **17** Yikke, yelintta Abrahameppa Dawute yellodes taphpho oyddii. Dawuteppa hyanggi Baabiloone di7e yellodes taphpho oyddii. Baabiloone di7eppa hyanggi Kiristtoosa yellodes taphpho oyddii yelintte maaqqane. **18** Yesuus Kiristtoosa yelintta taarike hyannippa

kaallizanno. E intta Mayrama Yoosefas oocintti yezite Yoosefa ekkikaayzin Geeshi Ayyaanappa wodaxida. **19** Yoosefa xillo as maaqqide gisho izo as gidda kessodes koykaaya. Yinnii gisho aachchii izo ashshodes qoppida. **20** E yinna qofite yezin Xoozze kiitanchcho abukkora qonccii, «Dawute na7ay, Yoosefa, ne oocide Mayrama wodaxide Geeshi Ayyaanappa maaqqide gisho izo ekkodes zhashtippe» yagayda. **21** Iza dhiiratsi na7a yeloda, E fa worzhito un nagartippa ashshize gisho E suntsito ne Yesuusa ga7i xeeqoda. **22** Laatstse nabe Isayaasa doona. **23** «Yikke wudurtta wodaxoda; dhiiratsi na7an yeloda; E suntsita Ammanu7eela ga7inttoda» ga7inttidanna folinttode fana hyanna ubbanna hyanida. Ammanu7eela gaazannis bilitsita «Xoozii nuura yene» ga7e. **24** Yoosefa genttoppa barkki Laatstse kiitanchchuntsi kiittidanni fana Mayramo fa kara kanggida. **25** Yezin fa anggis na7aya yelode wontsis izo girmmikaaya; Yelinttide na7aya Yesuusa ga7i xeeqida.

2 Kaat Heroodosa wode Yesuusa Yihuda sa7a Beetaleme katama yelinttidannippa suuba xoolintto bi7i asuntsi awa kessappa Yerusalaame yi7i, **2** «Yelinttide Ayhude kaatize aba yene? Nuunii awa kessi zalara kezii E xoolinttiza bi7i eesi goynodes yi7ida» Yaga7i oocida. **3** Kaati Heroodosa yinno si7ide wode tannida. Yerusalaame yeze asuntsi ubbanna tannida. **4** Heroodosa kahinunts hyalaquntsanan higge asttamaaruntsana faago xeezii, «Kirsttoosa aba yelinttessa?» yaga7i untana oocida. **5** Unttin, Yihuda Beeteleme; nabize, **6** «Yihuda yeze Beeteleme, Yihuda yeze damma Katamuntsappa, neenii akkon eroos. Ta worzhito Isra7eele ahoday, neeppa kezoda» ga7i xaafida» yagayda. **7** Yinnippa suuba, Heroodosa awa kessappa yi7ide asuntsana aachchii xeezii, xoolinttiza un bi7ide

wode untappa loytsii erida. 8 E untana Beetaleme dakkitera, «Hyanggi yelintide na7aya mintsii koyote; eza yin denggade wode taanin hyanggi eesi goynode gaar maaqqii yi7itera taas ohote» yagayda. 9 Untin Kaat Heroodosa gaydanno si7i hyanggida. Un awa kessi zalara hyanggi xoolinttize untana kaalitsitera na7ay yeze besito yellodes kanggida. 10 Un ye xoolinttiza bi7ide wode damma ufays ufayttida. 11 Keetstsa gelii na7ay fa inttii Mayramira yezaya bi7ida. Eesi bunqunttii goynida. Fa saaxintto bugii worqqan, ixaanen karbbe eesi shiishida. 12 Un Heroodosago suub maaqqaame fana Xoozii abukkora untis ohin, melle ogera fa gade maaqqida. 13 Awa kessi zalara yi7ide asuntsi qitidannippa suuba, Laatstse kiitanchchize Yoosefas abukkora qonccii, «Heroodosa na7aya wodhodes koyze gisho denddii; ellisii na7ayan na7ay intton ekkii Gibxe gade qito. Ne maaqqade wode ta nees ohode wontsis yeyga gam77o» yagayda. 14 Yinnii gisho, Yoosefa yinna qammite denddii, na7ayan na7a into ekkii Gibxe qitida. 15 Nabe doontte Xoozii, «Taanii, ta na7aya, Gibxe gadeppa xeeqida»ga7inttode qaalta folinttode gaar Heroodosa hyayqqode wontsis E yeyga yezida. 16 Yinnippa suuba, awa Kessi zalara yi7ide asuntsi eza cimmidanno eride wode gaama zhilidhdhida. E tiino untappa si7idanni fana Beetelemen yinna gutute yeze lam77i bere kumiduntsanan lam77i bereppa yeekkara yeze dhiiratsi na7untsana ubba fa wottaddaruntsana dakkii wodhizida. 17 Nabe Ermmiyasa doontte, «Yeefon yeefo dentse, Raama katama sinttida. Raahela fa na7untsis yeekkane; un hyayqqide gisho minggodes dandda7ikaaya» ga7i ohinttidanna folinttida. 19 Heroodosa hyayqqidanippa suuba Gibxe Laatstse kiitanchcho Yoosefas abukkora qonccii, 20 «Na7aya wodhodes koyze asuntsi

hyayqqide gisho denddii na7ayan na7ay intto ekkii Isra7eele gade maaqqo» yagayda. 21 Yoosefa denddii na7ayan na7ay intto ekkii Isra7eele gade maaqqida. 22 Yezin Arkkeliyoosa Yihuda fa ade Heroodisa besite ka7itidanno si7ide wode yeyga hyanggodes zhashtida. Xoozii abukkora eesi qonccizin Galila gade qitida. 23 Nabunts doontte, «Naazirete asi ga7inttoda» yaga7i ohinttidanna folinttode fana Naazirete katama hyanggi yeyga yezida.

3 Ye wode Xammaqize Wahannisa, «Xoozze ka7itumo ukkide gisho yin nagarappa maaqqote» yaga7i sabbakitera Yihuda akko baayze ganasa qitida. 3 Nabe Isayaasa Wahannisa baz ohidanni fana, «Akko baayze ganasa, fetay fa qaalto dhoqi yiizi, «Laatstse ogito giigizote. E worogito luulizote» gayda» yaga7inttidanna eesi yagayda. 4 Wahannisa gimale isintseppa oochinttide afula ma77ane. Fa qazintten dafe saqqe danccane. E mu7ize katsitan boolen deker shida. 5 Asuntsi ye wode Yerusalaame katamappa, Yihuda sa7a ubbappa Yorddaanosa borkka kaleppa eego ye7ine. 6 Fa nagartto buuxi Yorddaanosa borkka Wahannisa kushe xammaqinttida. 7 Wahannisa, gaama Farisaawuntsin saduqaawuntsi xammaqinttodes faago yi7izuntsana bi7i, untago, «Hyantsi iita shooshuntso, yo7ode Xoozze kachchappa attode fana yinttana oode zoride? 8 Yikke, Yin, yin nagarttippa maaqqidanno beezze oocha oochchote. 9 Yin, yin wozintte, «Abrahama, nu aday yene» yaga7i qoppipete. Loytsii si7ote! Xoozii hyanna shuchchitippa Abrahama na7a kessodes dandda7ane. 10 Gandde minxiti xaphite giigii yene; lo77o aafe aafoosse minxa ubba gachchii tama olinttoda. 11 «Yin, yin nagarttippa maaqqidanno ersodes ta yinttana hyaatsa xammaqane. Yezin taappa suubara ye7ize yinttana Geeshi ayyaanaran tamara

xammaqoda. E taappa gaama wolqqara yene; ta melle atto yezin E caammito tukcodesin beezoos. **12** Katstsa geeshize fitsita E kushite yene. Katsito loytsii geeshane; zargito fa fachite gussoda, yezin fugito dhaboosse tama michchoda» yagayda. **13** Ye wode Yesuusa Wahannisa kushe xammaqinttodes Galilappa Yorddaanosa borkka hyanggida. **14** Yezin Wahannisa eza kayodes koyi «Taanii neera xammaqinttodes beezzin ne taago ye7ine?» yagayda. **15** Yezin Yesuusa mahi, «Xoozii nuuppa koyze baz ubba nu folodes beeze gisho hyatte taas ero ga7o» yagayda. Wahannisa ees yee7e yagayda. **16** Yesuusa xammaqinttide fana hyaatsitippa kezida. Iira salo bugunttin Xoozze Ayyaana wolle fana ye7oderan mahi faalla afa wodhdhoda bi7ida. **17** Ye wode «Hyaychche ta kadhize, E tana ufaysize ta na7ay hyaya» yagaaze qaala saloppa yi7ida.

4 Yinnippa suuba, Xalahe Yesuusa fattanode gaar Geeshi Ayyaana Yesuusa akko baayze ganasa kanggida. **2** Oyttam qamman oyttam awara xoomidannippa suuba naydhidhida. **3** Xalahe Yesuusago yi7i «Ne Xooz na7a maaqqiko, ane hyay shuchchiza soollo maaqqade fana kiitto» yagayda. **4** Yesuusa mahi, «**1** Asi Xoozze doonappa kezze qaala ubbanne yessadep attin soollo xalaalara yezoos» ga7intti Xoozze qaalte xaafinttida» yagayda. **5** Mahin, Xalahe Yesuusa geeshi katama kanggi, Xoozze keetsitis ommite kessii, **6** «Ne Xooz na7a maaqqiko, ane sulle sa7a gol7o. Akkos gayko, «**1** Ne tohita shuchchalla dhubunttaame fana, fa kushtira nena dentsode fana, Xoozii fa kiitanchchuntsana ne gisho kiittoda» ga7intti Xoozze qaalte xaafinttida» yagayda. **7** Yesuusa eego, «mah, «Xoozze qaalte ne Laatstsa, ne Xoozza fatanippe» yaga7i xaafinttida» ga7i mahida. **8** Wurssutsite Xalahe Yesuusa fettii damma dere

omma kessii alame ka7itumo un bonchchtira fettilla beezii, **9** «Ne taas gol7i goyniko ta nees hyanno ubba inggoda» yagayda. **10** Yesuusa mahi, «Hyay Xalahizayo, taappa hyaakko! «Ne Laatsta, ne Xoozza goyno, E xalaalas kiitinto» gayntti Xoozze qaalte xaafinttida» yagayda. **11** Yinnippa suuba, Xalahe ashshii qitida; kiitanchchuntsi yi7i eza maaddida. **12** Yesuusa, Wahannisa acinttidanno si7ide wode Galila gade qitida. **13** Naazirete katama ashshii Zaabiloonen Niftaaleme guta, abba kale yeze Qifirnahoome katama hyanggi yeyga yezida. **14** Yinna hyanidanna nabe Isayaasa doontte, **15** «Zaabiloone gaden, Niftaaleme gade, Yorddaanos a borkkappa seko fintsa abba oge, Ayhude maaqqosse worzhuntsis yeze Galila, **16** dhuma yeze worzha, damma foo7o bi7ida. Hyayqo dasho gade, yezuntsis foo7o kezida» yaga7i ohintide qaalta folintode fana. **17** Ye wodeppa dentsii Yesuusa, «Xooz ka7itumo ukkide gisho yin nagartippa maaqqote» yaga7i qaala sabbakida. **18** Yesuusa Galila Abba kalera aadhitera lam77i ishuntsana, Phexiroosa ga7inttize Simoonan E isha Inddirase bi7ida. Un molo aykkizuntsana maaqqide gisho fa gitito abballa olida. **19** Yesuusa untana, «Hyankka yo7ote; tana kaallote! Molo aykkizanno ashshii, ta yintana as ayfo tamarssoda» yagayda. **20** Un, ellisii fa gitito olii ashshii Yesuusa kaallida. **21** Yesuusa yeygappa hyaga gode tiino aadhitera melle lam77i ishuntsana, Zabdiyoosa na7untsana, Yayqooban Wahannisan bi7ida. Fa aday Zabdiyoosara wolla gongge gidda fa gitito loytsizuntsana xeeqida. **22** Un, ellisii fa gonggiton fa adayan ashshii Yesuusa kaallida. **23** Yesuusa Ayhude woosa keetsta tamarssitera, salo ka7itumo Wonggele ohitera dumma dumma hyarggeppa asuntsana fatstsitera Galila sa7a ubbanne wutida. **24** Yinnippa denddii E suntsita Sooriya

gade ubba erintida. Dumma dumma hyarggera aykinttiduntsanan waayinttizuntsana, tuna ayyaanara aykinttiduntsana, biicora yezuntsana, wobbuntsana eego ki7ida; ezin untana fatstsida. 25 Asuntsi Galilappa, taphphi katamuntsappa, Yerusalaameppa, Yihudappan Yorddaanosa borkka seko fintsa yeze gadeppa yi7ide gaama asuntsi eza kaallida.

5 Gaama worzha shiiqidanno Yesuusa bi7i derella afa kezii bettida. E tamaruntsi eego shiiqin, 2 Hyannii gaar yaga7i tamarssida: 3 «Fa ayyaante daha maaqqiduntsi anjinttiduntsana, salo ka7itumo untis. 4 Yeekizuntsi anjinttiduntsana, un mintsitse denggoda. 5 Wozina aaduntsi anjinttiduntsana, un sa7a laattoda. 6 Xillotitsi oochchodes naydhidhizuntsin bardhdhizuntsi anjinttiduntsana, un mishshada. 7 Maarizuntsi anjinttiduntsana, un maarotitsi denggoda. 8 Wozina geeshshuntsi anjinttiduntsana, un Xoozii be7ada. 9 Giigizuntsi anjinttiduntsana, un Xooz na7a ga7intti xeeqinttoda. 10 Xillotitsi oochchize gisho ga7i, bay7intizuntsi anjinttiduntsana, salo ka7itumo untis. 11 «Asuntsi yinttana ta gisho ga7i cazhize wode bay7ize woden yinttalla afa iita baz ubba worddora ohize wode yin anjinttiduntsana. 12 Yin anjita salo damma maaqqide gisho ufayttote, loytsii ufayttote. Yinttappa tiino yezide nabuntsana yinnii gaar bay7ida. 13 «Yin sa7as sooge; sooge fa mal77itumtto ashshiko, wayzi mahi denggode? Bale dhogiko asara yedhinttanep attin akkosin maaddoos. 14 «Yin sa7as foo7o; derella afa yeze katamita aachinttodes dandda7oos. 15 Xomppe aysii keetsta yeze asuntsi ubbuntsis foo7ode gaar dhoqqa bessa gaddanep attin gabate gidda gaddize baaya. 16 Yinnii gaar asuntsi yin lo77o oochito bi7i, salo yeze yin adaya bonchchode gaar yin foo7ita as tiino foo7o. 17

«Taanii Muse higgiton nabunts qaala shaarodes yi7ida yinttis aazippe. Taanii, un ohidanna turo maaqqidanno qonccissades yi7idap attin shaarodes yi7ikaaya. 18 Ta yinttis turo ohine; salon sa7a aadhode wontsis higge ubba folinttodep attin higgitifa fettii qaala woy fidaale aadhoos. 19 Yinnii gisho, hyanna kiititippa eerize fettii kiitan mentsize ooden mahi melluntsana yinnii gaar oochchode gaar tamaarssize ooden salo ka7itumo ubbuntsappa eeratsi maaqqada. Yezin hyanna kiitto folizen melluntsanan folode gaar tamaarssize salo ka7itumo damma maaqqada. 20 Ta yinttis ohine; yin xillotitsita Farisaawunts xillotitsappan higge asttamaarunts xillotitsappa aadhanxiko, salo ka7itumo geloos. 21 «Yin mayzuntsis, «Wodhippete; shemppo wodhide ooden firdinttoda» ga7inttidanno si7ida. 22 Yezin ta yinttis ohine; fa ishaya cazhize ooden firdinttoda. Fa ishaya cazhize ooden daynna tiino firdas shiiqoda. Fa ishego, «Eeyay» gaaze ooden mahi gaanname tamite firdinttoda. (Geenna g1067) 23 «Yinnii gisho, ne ne zharsho zharshize wode ne ishaya qohide baz nees tiirnttiko, 24 Ne zharshito iza besite ashshii ashshii qito; tiino hyanggi ne ishaya giigo; yeyzi maaqqii, ne zharshito Xoozis zharsho. 25 «Nena mootizera firdda keetsta hyanggitera ogella eera giigo. Yinna atto gayko E nena daynna tiino kanggoda. Daynnize nena accizes aatsii inggoda; E nena woyne oloda. 26 Ta turo ohine; neella afa firdinttide acito fettii santtime attikaayzin ciggii hyaasode wontsis achi keetstsappa mulon kezaama. 27 «Hyannippa zaga, «Olale hyanttippete» ga7inttidanno si7ida. 28 Yezin ta yinttis ohine, maacho bi7i, amudhdhide ubba fa wozintte iira olalida. 29 Ne mizaqi aafize nees nagaras mikinaate maaqqiko, kessii olo. Ne galtta kumutsita gaanname tama wodhdhodannippa ne gallitippa fetay dhabiko

nees lo77o. (Geenna g1067) 30 Ne mizaqi kushize nees nagaras mikinaate maaqqiko, eza gachchii olo. Ne galtta kumutsita gaanname tama wodhdhodannippa ne gallitippa fetay dhabiko, nees lo77o. (Geenna g1067) 31 «Fa machchito dakkize ooden dafo warqqate inggo» ga7inttida. 32 Yezin ta yinttis ohine; fa machchito olalikaayzin billize ooden iza olalode gaar oochchane. Yinnii gaaran, dakinttide machchito ekkize ubba olalida. 33 «Yin mayzuntsago, <Worddo caaqqippete; yin Xoozze tiino caaqqidanno folote» ga7inttidanno si7ida. 34 Yezin ta yinttis ohine; mulon caaqqippete. Xoozii bettize oyda maaqqide gisho salora caaqqippete. 35 E tohita yedhdhize bessi maaqqide gisho sa7ara caaqqippete. Damma kaat katama maaqqide gisho Yersaalaameran caaqqippete. 36 Yin ommitippa fetaya bootsi woy kartsi mahodes dandda7oosse gisho yin yin ommite caaqqippete. 37 Yinnii gisho, yin qaaltta, <Yee» woy <Ade» maaqqo. Yinnippa bale kezize xalaheppa ye7ine. 38 «<Aafe gisho aafe; achchi gisho achchi» ga7inttidanno si7ida. 39 Yezin ta yinttis ohine; yinttalla afa iita baz oochchize attsa ixippete. Ooden ne mizaqi dhookiza baqqiko ne workkita dhookizan beezo. 40 Fettii asi ne shaamiza wolqqara ekkodes nena mootiko, ne kootizan gujjii inggo. 41 Fettii asi nena wolqqara fa baz toossii fettii saate oge faara hyanggode gaar nena un7itsiko, eera lam77i saate oge hyanggo. 42 Woossiz oodesin inggo; neeppa tal77odes koyko oonan kayippe. 43 «<Nena kadhiza kadho; nena ixizaya ixxo» ga7inttidanno si7ida. 44 Yezin ta yinttis ohine; yin morkkuntsana kadhote; yinttana qohizuntsis woossote. 45 Yinnii gaar yin oochchiko, salo yeze yin adays yin na7untsana maaqqada. E iituntsisin lo77untsis awa kassane; xilluntsisin nagaranchhuntsisin fa ira bukkizane. 46 Yinttana

kadhize asuntsana xalaala yin kadhiko, yinttis akko tirfe yeze?
Melle atto yezin, gabe qaraxe gachchizuntsin yinno oochchane.

47 Yin, yin ishuntsana xalaala saritsiko, melluntsappa akko
aadhizebaz oochchidote? Melle atto yezin, Xooz ammanoose
asuntsi yinno oochchane. 48 Yikke, salo yeze yin aday folo
maaqqidanni fana yinttin folo maaqqote.

6 «Asi bo7o ga7i yin lo77o oochito as tiino oochaame fana
naaginttote. Yinnii gaar yi7anxiko salo yeze yin adayppa
anjjo denggaama. 2 «Yin dahuntsis inggize wode as tiino
bonchchinttodes ga7i cubbuntsi oge gaxan Ayhude woosa
keetstsan oochchizanni fana asi bo7o ga7i oochippete. Ta yinttis
turo ohine un fa kumutsi anjjito ekkida. 3 Yezin yin dahuntsis
inggize wode yin mizaqi kushe oochchizanno yin workkita kushe
erippe; 4 yin imotta geema maaqqe. Geema bessa oochchizanno
be7ize yin aday yinttis anjjito qoncce inggoda. 5 «Woosa
woossittera cubbuntsi gaar yiippete. Un, fana asi bo7o ga7i
Ayhude woosa keetstsa oge doontte eqqii woossizanno kadhane.
Ta yinttis turo ohine; un fa kumutsi anjjito ekkida. 6 Yezin ne
woossiz wode ne qol7a gelo, furtsito gorddii geema yeze ne
adaya woosso; geema oochinttidanno be7ize ne aday nees anjjo
inggoda. 7 Yin woossiz wode ammanoosse asunts gaara cer
qaala gaantsi woossippete. Un qaalito mahi mahi woossin Xoozii
si7ine ga7i qoppaane. 8 Yinnii gisho, untinni gaar yiippete. Akkos
gayko, yin aday yinttis akko koshshizako yin woossodanippa tiino
erane. 9 «Yikke, yin yaga7i woossote: «Salo yeze nu adayo, ne
geeshi suntsita anjjintto. 10 Ne ka7itumtta yo7o, ne qofta salo
hyanidanni fana sa7an hyano. 11 Hyayno qumtto nuus inggo.
12 Nu nuna qohiduntsis, atto gaazanni fana, nuusin nu qohito
atto ga7o. 13 Nuna iitappa ashshop attin faatana geltsippe.

[Ka7itumon, wolqqan bonchchon medhina nees. Amin77e.] 14
 «Yin yinttana qohizuntsana atto gayko, salo yeze yin Aday yin
 qohito atto gawuda. 15 Yezin yin melle as nagara atto ga7anxiko
 yin Aday yin nagartto atto ga7oos. 16 «Yin xoomize wode
 cubbuntsi fana yiippete. Akkos gayko, un xoomizanno asi erode
 fana fa sintto bootstsane. Ta turo ohine; un fa shilimaatto ekkida.
 17 «Yezin ne xoomize wode ne sintto meecco, ne ommito tizho.
 18 Yinnii gaar ne yiiziko ne xoomize xoomtta asappa genggida,
 yezin geema yeze ne Aday erize xooma maaqqada. Geema
 oochinttidanno be7ize ne Aday nees shilmaate inggoda. 19
 «Bila mu7ize bessa, meqo birize sa7a, kayzo bookkii ekkize
 sa7a, hyanna sa7ite, yinttis qolo shiishippete. 20 Yezin bila
 mo7oosse bessa, meqo biroosse bessa, kayzo bookkii ekkoosse
 bessa salo yinttis qolo shiishote. 21 Ne qoltta yeze besite ne
 wozintta yessada. 22 «Aafe asatitsis xomppe. Yinnii gisho, ne
 aafita faxa maaqqiko ne kumutsi asatitsita foo7o maaqqane. 23
 Ne aafita hyargginttiza maaqqiko ne kumutsi asatitsita dhuma
 maaqqane. Yikke, ne gidda yeze foo7ize dhuma maaqqiko,
 dhuma akko gaar aadhii dhuma maaqqade! 24 «Fettii asi
 lam77i Laatstsis aqodes dandda7oos. Fetaya kadhiko hyankkaya
 ixxane; woy fetaya bonchchiko hyankkaya leqqane. Xoozisin
 miishesin wolal aqodes dandda7oos. 25 «Yikke, si7ote! yin de7o
 yessades, «Akko ma7ade? Akko ushshade? Akko ma77ode?»
 ga7i un7inttippete; shemppo katstsappa woy galla ma7oppa
 aadhoso? 26 Afa landduntsana bo7ote; un budoos, maxoos,
 facha geltsoos, yezin yin salo aday untana muuzane. Yin
 untappa gaama aadhoso? 27 Yin giddappa gaama un7intti fa
 laytsitilla afa fettii qamma gujjodes dandda7ize yene? 28 «Mahi
 yin ma7ize bazis akkos un7intte? Ane fudhuntsana bo7ote,

oochchii labboos woy suqqoos. **29** Si7ote! Melle atto yezin, kaat Solomone fa bonchcho ubbanne hyanna fudhitippa fetay gaar ma77ikaaya. **30** Yin, ammano faccezuntso, Xoozii hayyno benttii wontta tama wodhdhodes yeze maata yeyzi ma7isizebaz maaqqiko, yinttana untappa aatsii wayzi ma7isoso? **31** Yinnii gisho, «Akko mo7ode? Akko ushshade? Akko ma7ade?» ga7i un7inttippete. **32** Yinno ubbanno Xooz ammanoose asuntsi gaantsi denggodes un7inttane. Yin salo aday yinna ubbanna yinttis koshshizanno erane. **33** Yezin ubbappa tiino Xoozze ka7itumtton E xillotitsito koyote; yinna ubbanna yinttis gujunttoda. **34** Yinnii gisho, wonttas qoppittera un7inttippete. Wonttana wonttas aqo; fettii fettii qammize faas maaqqade madhara yene.

7 «Yinttalla afa firddinttaame fana melluntsalla afa firddippete. **2** Akkos gayko, melluntsalla afa yin firddizanni fana yinttalla afa firddinttoda; yin melluntsis makkide bazite yinttis mahi makinttoda. **3** Ne aafte yeze tuus fana yezaya bi7ikaayzara ne ishay aafte yeze buuriza akkos be7e? **4** Ne aafte tuusi yessadera ne ishay aafte yeze buuriza kesso gawudes wayzi dandda7e? **5** Naate cubbuzayo, tiinii ne aafte yeze tuusi fana yezaya kesso. Yinnippa suuba, ne ishay aafte yeze buuriza kessodes ne geeshi be7ada. **6** «Suuba maaqqii yinttana dha7aame fana geeshi baz kanuntsis olippete. Fa tohite yedhdhii iissaame fana yin al77o baz gudayluntsi tiino olippete. **7** «Woossote yinttis ingginttoda, koyote yin denggoda, furtsito qunkkote yinttis buginttoda. **8** Woossiz oodesin ingginttoda, koyze oodesin benttoda, furtsito qunkkizesin buginttoda. **9** «Yin giddappa na7ay boora woossiko shuchchi inggize oode? **10** Woy molo woossiko shooshi inggize yene? **11** Yeezin yin iita maaqqitera yin na7untsis lo77o baz ingge eriko, yin salo aday fana woossizuntsis lo77o

baz wayzi gaantsi inggaamo? 12 Melluntsi yinttis oochchode
 fana yin koyze baz ubba yinttin melluntsis oochchote. Akkos
 gayko, Muse higgiten nabuntsi tamarssizannan hyanno. 13
 «Xuuntsi furtsara gelote; akkos gayko, dhabses kanggize ogize
 damma, furtsitan dalgga. lira gelize asuntsi gaama. 14 Yezin
 de7ogo kanggize ogitan furtsitan xuuntsi; yeyga gelize asuntsin
 eeratsi. 15 «Afara duro aazii fa gaatsite suudhume maaqqii yin
 gidda gelize worddo nabuntsappa naaginttote. 16 Yin untana,
 un aafitippa eroda; anggatsappa woynne aafe, kenchikeloppa
 hyalimo maxinttoos. 17 Yinnii fana lo77o minxa ubba lo77o aafe
 aafane; iita minxa iita aafe aafane. 18 Lo77o minxa iita aafe
 aafos, mahi iita minxa lo77o aafe aafodes dandda7oos. 19
 Lo77o aafe aafosse minxa ubba gachchintti tama olinttoda.
 20 Yinnii gisho, yin untana, un aafte eroda. 21 «Salo yeze ta
 aday qoftto oochchize asi salo ka7itumo geloddepp attin cer
 tana <Laatstso, Laatstso> gaaze ubba salo ka7itumo geloos.
 22 Firda qamma gaamuntsi, <Laatstso, Laatstso, ne suntsite
 tinbbite ohika? Ne suntsite tuna ayyaana kessika? Ne suntsite
 kille baz oochchika?» yaga7oda. 23 Ye wode taanii, <Ta yinttana
 mulon eroos, yin iita oochchizuntso taappa hyaakkote> gawuda.
 24 «Yikke, hyanna ta qaaltto si7i oochchize ooden fa keetsito
 lallalla afa keexxide wozinara yeze asi fana. 25 Ira bukkida,
 hyaro goggida, baqo baqii ye keetsiza urqqida. Yezin keetsita
 lallalla keexinttide gisho gol7ikaaya. 26 Hyanna ta qaaltto si7i
 oochchoose ooden fa keetsito shafella afa keexxide booza attsa
 aazane. 27 Ira bukkida, hyaro goggida, baqo baqii, ye keetsiza
 urqqin, ye keetsize gol7ida; E gol7itan damma» yagayda. 28
 Yesuusa fa ohito hyaaside wode E timirtita higge asttaamarunts

fana maaqqaanxi adetits wolqqar maaqqide gisho asuntsi E timirttite gaama qoppida.

8 Yesuusa derizeppa wodhize wode gaama asuntsi eza kaallida. **2** Yikke fettii qursuma hyargginttize eego shiiqii, E tiintte bunqqunttii, «Laatstso, ne qofa maaqqiko tana geeshi fatstsodes dandda7ane» yagayda. **3** Yesuusa fa kushito dakkii eza bochchii, «Yee, ta qofa, faxo» yagayda. Atstse iira geezhi attida. **4** Yesuusa eego, «Ne faxito oodesin ohippe. Yezin hyanggi ne geezhi faxidanno kahinunts beezo. Ne faxidannis markka maaqqade fana hyanggi Muse kiittide zharshito zharsho» yagayda. **5** Yesuusa Qifirnaahome katama yellide wode fettii mato hyalaqize eego shiiqii, **6** «Laatstso, ta arize wobbii gaama waayintti, kara woy7i yene» yaga7i woossida. **7** Yesuusa mahi, «Taanii hyanggi eza fatstsoda» yagayda. **8** Yezin mato hyalaqize mahi, «Laatstso, ne ta kara gelodes ta beezze as baaya, yezin ne hyayga bettii qaala xalaala oho, ta arize faxoda. **9** Akkos gayko, taappa kattara ta kiitintize asuntsi yene, mahi taappa gaatsara taas kiitintizuntsi yene. Unttappa fetaya, <Qito> gayko qitane; hyankkaya mahi <hyankka yo7o!> gayko ye7ine. Ta ariza, <Hyanno yiizo> gayko yiizane» gayda. **10** Yesuusa yinno si7ide wode gaama qoppii, fana kaallize asuntsago, «Ta yinttis turo ohine; taanii hyannii gaarize ammano Isra7eele as giddan bi7ikaaya. **11** Ta yinttis ohine; gaamuntsi awa kessappan awa geloppa yi7i, salo ka7itumo Abrahamara, Yisaaqaran Yayqoobara fettilla bettoda. **12** Yezin salo ka7itumo laattodes beezzin attiduntsana bale dhuma oloda. Ize untis yeefon achchi garccingge maaqqada» yagayda. **13** Yesuusa mato hyalaqizego, «Ne kara hyanggo, ne ammanttii fana nees hyano» yagayda. E arize iira faxii attida. **14** Yesuusa Phexiroosa kara gelize wode

Phexiroosa machiti intta omma otstsi misha hyarggera hyarggintti woy7i yezanno bi7ida. 15 Yesuusa I kushito bochchide wode otsitan michita ashshii ashshida. Faxii denddii eza makkida. 16 Ye wode ugure tuna ayyaanara aykinttide gaama asuntsana, asuntsi Yesuusago ki7ida. Ezin tuna ayyaanuntsana fa qaaltte kessida, hyarggintizuntsana ubba fatstsida. 17 Yinnen nabe Isayaasa, «E nu iita hyarggito faas ekkida, E nu hyarggito tookkida» gayde qaaltta folinttida. 18 Yesuusa gaama asuntsi E kale eqqidanno bi7i, abbappa seko fintsa fiinggode fana fa tamaruntsana kiittida. 19 Higge asttamaruntsappa fetay, «Astattamarzayo, ne hyanggize bessa ubbanne ta kaalloda» yagayda. 20 Yesuusa eego «Workkanuntsis olla yene, salo landduntsis keetstsi yene. Yezin As na7ays fa ommito shemppize bessi baaya» yagayda. 21 Yesuusa kaallize asuntsappa fetay, «Laatstso, taanii tiino hyanggi ta adaya moogii yo7oda» yagayda. 22 Yezin Yesuusa, «Hyayqqiduntsi fa hyayquntsana moogo; ne tana kaallo» yagayda. 23 Yesuusa yedhdhades gongge gelide wode E tamaruntsin eera qitodes gelida. 24 Un qoppikaayzara yezin, damma zuluntte hyaatsitilla afa denddin gonggito qoodhdhodes yellida. Yezin Yesuusa genttida. 25 E tamaruntsi eego shiiqii eza barkkitsii, «Laatstso, nu dhabane nuna ashshoya» yagayda. 26 Yesuusa untago, «Yin, ammano faccezuntso, akkos zhashitete?» yagayda. Denddii, zuluntton zhuubito si7i yizida. Ellisi ubba baz si7i gayda. 27 E tamaruntsi gaama qoppii, «Hyay, melle atto yezin, zuluntten zhuubban kiitinttize wayde aso?» yagayda. 28 Yesuusa abbappa seko fintsa yeze Gerggesoone gaaze sa7a yellide wode tuna ayyaana aykkide lam77i asuntsi boozappa kezii eera yellinttida. Un gaama iitan zhashize as maaqqide gisho asi yinna bestira

aadhodes dandda7oos. 29 Unttin, «Xoozze na7ayo, neera nuna akko yelitsize? Wode yellikaaya yezin nuna firddodes yi7ida?» ga7i uukkida. 30 Unttappa gaama hyakkikaayzar guudayile wude yengginttane. 31 Tuna ayyaanuntsi Yesuusa, «Ne nuna kessode baz maaqqiko, seko gudayluntsi wude gidida dakkoya» yaga7i woossida. 32 Yesuusa, «Qitote» yagayda. Tuna ayyaana asuntsappa kezii gudayluntsago gelida. Gudayluntsin ubba gaga doonara woxxii hyanggi abba qoodhintti hyayqida. 33 Gudayille wude yenggizuntsin woxxii katama hyanggi, hyanide bazin tuna ayyaana aykkide asuntsalla afa oochchidanno ubba ohida. 34 Yeezin, katama yeze asuntsi ubbuntsi Yesuusa bo7odes kezida. Un Yesuusa bi7ide wode fa gaditippa kezii qitode fana woossida.

9 Yinnippa suuba, Yesuusa gonggite gelii, abba fiinggi fa katama qitida. 2 Ize eerats asuntsi fettii wobbo attsa alggara tookkii Yesuusago ki7ida. Yesuusa un ammantto bi7i, wobbo attsa, «Ta na7ayo, zhashtippe! Ne nagartta atto ga7inttida» yagayda. 3 Yinna saate, Ayhude higge asttamaaruntsappa fete fete, «Hyanna Xooz cazhe baane» yaga7i fa wozintte qoppida. 4 Yesuusa un qoftto erii, «lita baz yin wozintte akkos qoppete? 5 Yezin, «Ne nagartta atto ga7inttida» gaazannippan «Denddii eqqii qito» gaazannippa ayye foolle? 6 Yezin sa7alla afa nagara atto gawudes As na7as adetita wolqqa yezanno ta yinttana erisoda» yaga7i, wobbo atstsego, «Denddii, ne alggiza tookkii, kara qito» yagayda. 7 Wobbo atstse denddii fa kara qitida. 8 Worzhita yinno bi7i gaama qoppida. Yinnii fana adetits wolqqa asis inggide Xoozza galatida. 9 Yesuusa yeygappa denddii hyanggitera Maatoosa gaaze qaraxe gachchize bessa bettii yezin bi7i, «Tana kaallo» yagayda. Ezin denddii kaallida. 10 Yesuusa Maatoosa kara leematella bettii yezin, qaraxe gachchize gaama

asuntsin nagaranchchuntsi yi7i eeran E tamaruntsara wolla mo7odes bettida. **11** Fettii fettii Farisaawuntsi yinno bi7i, Yesuusa tamaruntsara, «Yin asttamarize qaraxe gachchizuntsaran nagaranchchuntsara akkos me7e?» yagayda. **12** Yesuusa yinno si7i, «Gaalla koshshize hyarggintizuntsap fattin faxuntsis baaya. **13** Yezin yin hyanggi, <Taanii yin zharshito baayzin yin melluntsana maarode fana koyane> ga7intti xaafinttidanna waagizako erote. Akkos gayko, taanii nagaranchchuntsana xeeqodes yi7idap attin xilluntsana xeeqodes yi7ikaaya» yagayda. **14** Ye wode Wahannisa tamaruntsi Yesuusago shiiqin, «Nuunin Farisaawuntsin xoomane, yezin ne tamaruntsi akkos xoomoso?» yaga7i oocida. **15** Yesuusa mahi unttago, «Mushura untara yezin xeeqintti yi7ide asuntsi azzanodes dandda7ane? Mushura un kaleppa ekkinttode wode yo7oda, un ye wode xoomoda. **16** «Kille ma7oppa feedhii gal77a ma7olla sikkize ooden baaya. Yinnii fana yeyziko killize gal77iza feedhane. Feedhitsitan wozzii dalgane. **17** Kille woynize gal77a silphe gujjize ooden baaya. Yinnii fana yeyziko kille woynize gal77a silphiza dhuussane woynizen lanttane; silphizen lam7intsa maaddoose baz maaqqane. Yezin kille woynize kille silphe gujjodes beezane. Yinnii fana yeyziko lam77untsin iitikaayzara naaginttane» yagayda. **18** Yesuusa yinna ohitilla afa yezin, Ayhude hyalaquntsappa fetay eego yi7i, E tiino bunqqunttii, «Ta na7ita hyatte hyayqqida, yezin iza faxode fana ne yi7i ne kushito iilla afa gaddoyo» ga7i woossida. **19** Yesuusa denddii eera hyanggida; E tamaruntsin kaallida. **20** E hyanggizin taphpho lam77i bere kumutsi suutsi googii waaytsize fettii maachita suubara shiiqii Yesuusa ma7iti macartto bochchida. **21** Iza fa wozintte, «Ta E ma7iti macartto xalaala bochchizako faxoda» yaga7i qoppida. **22** Yesuusa suub maaqqii

izo bi7i, «Ta na7ite, zhashitippe! Nena ne ammantta fatstsida»
 yagayda. Astan iira faxii attida. 23 Yesuusa Ayhude hyalaqize
 kara yellide wode zaye fuggizuntsanan yeekizuntsana bi7i, 24
 «Ane hyal7ote; eerats na7ita genttidap attin hyayqqikaaya»
 yagayda. Yezin asuntsi eella afa miicida. 25 Asuntsana bale
 kessidannippa suuba keetstsa gelii, na7iti kushito aykkida,
 na7itan denddii eqqida. 26 Yinna ohita yinna sa7ito ubba
 yellida. 27 Yesuusa yeygappa denddii gode tiino hyanggodera
 lam77i qooquntsi fa qaaltto dhoqi yiizii, «Dawute na7ayo, nuna
 maaroya» yagaytira eza kaallida. 28 Yesuusa keetstsa gelize
 wode qooquntsi eza kaallii yellida. Yesuusa unttago, «Taanii yinno
 oochchodes dandda7izanno yin ammananete?» yagayda. Unttin,
 «Yee, Laatstso» yaga7i mahida. 29 Yinnippa suuba, Yesuusa
 un aafito bochchii unttago, «Yinttis, yin ammanttii fana hyano»
 yagayda. 30 Un aafitan bugunttida. Yesuusa unttago, «Hyanno
 oodesin ohippete» yaga7i mintsii ohida. 31 Yezin asuntsi
 hyanggi Yesuusa baz yinna sa7ite ubba ohida. 32 Un yeygappa
 kezze wode asuntsi tuna ayyaana aykkii muumuzide fettii asi
 Yesuusago ki7ida. 33 Tuna ayyaana kezideppa suuba muume
 atstse ohinttida. Asuntsin gaama qoppida, «Yinnii fana kille baz
 Isra7eele sa7a hyanikaaya» yagayda. 34 Yezin Farisaawuntsi,
 «Tuna ayyaanunts hyalaqara tuna ayyaanuntsana kessane»
 yagayda. 35 Yesuusa Ayhude woosa keetstsa tamarssitera, salo
 ka7itumo Wonggele sabbakitera, asuntsana hyargge ubbappa
 fatstsitera kataman kara gancce ubbanne wutida. 36 Gaama
 worzhita, yenggize asi baayze duro fana untana be7ize asi
 dhabin un yezanno bi7i unttis yiqsinttida. 37 Fa tamaruntsago,
 «Shiiqode katsita gaama, yezin katsito shiishize asuntsi eeratsi.

38 Yinnii gisho, Laatsti katsta shiishode oochanchchuntsana dakkode fana woossote» yagayda.

10 Yesuusa taphpho lam77i tamaruntsana faago xegii, tuna ayyaana kessode fanan hyargge ubbappa fatstsode fana untis adetits wolqqa inggida. 2 Yesuusa kiittide taphpho lam77i hawaaruntsi suntsita; tiinize Phexiroosa gaaze Simoonan E ishe Inddiriyase, Zabdiyoosa na7a Yayqooban E ishe Wahannisan, 3 Filphoosa Bartolomiyoosa, Toomaasa qaraxe gachchize Maatoosa, Ilfiyoosa na7a Yayqooba, Taadiyosa, 4 fa gaditis yiqsintize Simoonan Yesuusa aatsii inggide Yesqorootu Yihuda. 5 Yinna taphpho lam77untsi Yesuusa kiittii dakkitera, «Ayhude maaqqoosse worzhago hyanggippete, mahi Samaara asunts kataman gelippete. 6 Yezin Isra7eele keetstsappa maaqqide sekka dhabide duruntsago hyanggote. 7 Ize hyanggi, <Salo ka7itumo ukkida> ga7i ohote. 8 Hyarggintizuntsana fatstsote, hyayqqiduntsana hyayqqoppa dentstsote, qursuma hyarggintizuntsana geeshii fatstsote, tuna ayyaana kessote. Yin hyarii ekkidanno hyarii inggote. 9 Yin kiiste worqqa, woy bira santtime aykkipete. 10 Yin oges karxite, lam77i ma7o, woy caamma woy gufe aykkipete; oochchizuntis hyayno quma beezane. 11 «Yin fettii katama woy kara gancce gelize wode yinttana makkii ekkodes ufayttize asi koyi E kara gelote; yin qitode wontis ize gam7ote. 12 Mahi oode karan gelitera saritsote. 13 Yinna keetsita yinttana makkiko yin saritside sartta untana yello, yezin un mokkanxiko yin saritside sartta yinttis suub maaqqo. 14 Ooden yinttana mokkanxiko yin ohize baz si7anxiko yinna keetsitifa woy yinna katamtippa kezitera yin tohite yeze xurito fixxii kezote. 15 Ta yinttis turo ohine; Xoozze firdda qamma yinna katamtippa Soodomasin gamoora

katamitis firda eeroda. **16** «Ta yinttana duro fana suudhumuntsi gidda dakkoda. Yinnii gisho, shooshi fana cincca, wolle fana aada maaqqote. **17** Asuntsi yinttana firdize daynnuntsis aatsii inggoda, mahi Ayhude woosa keetsta yinttana garaafoda. Yinnii gisho, untappa naaginttote. **18** Ta gisho ga7i yinttana worzhito ahizunts tiino kaatuntsi tiino kanggoda. Un tiinte Ayhude maaqqoosse worzhunts tiino eqqii yin ta baz markkidhoda. **19** Yezin yinttana firdas aatsii inggize wode waaga7i mahode ga7i un7inttippete; yinna saate yin gawude baz Xoozii yinttis inggoda. **20** Akkos gayko, yinttana ohize yin Aday Geeshi Ayyaanappa attin yinttana baaya. **21** «Ishay fa ishaya, aday fa na7aya, hyayqos aatsii inggoda, na7untsi fana yeliduntsalla afa denddii untana wodhissada. **22** Ta gisho ga7i asi ubbuntsi yinttana ixoda, yezin wurssutsi yellodes miinggide attoda. **23** Fettii kara gancceppa yinttana un bay7iko melle katama bettote. Taanii yinttis turo ohine; As Na7ay yo7ode wontsis, yin Isra7eele katama ubba kantsaama. **24** «Tamaaruntsi fa asttamaarzeppa, arizen fa laatstseppa aadhoos. **25** Tamaarize fa asttamaarize, arize fa laatstsize fana yiiko ees maaqqada. Kartii aday Bi7elzebuula gayko E kara asuntsana wayzi wozzii iissii xeeqoso? **26** «Yikke, asis zhashitippete. Geenggide baz qonccoda, Aachinttide baz geesha kezikaayzara attoos. **27** Taanii yinttis dhuma ohize baz yin foo7o ohote; ta yinttis hyaye kalkashide baz zoozella awaajjote. **28** Ashop attin shemppo wodhodes dandda7osuntsis zhashitippete. Yezin shemppiton ashton gaanname dhabssodes dandda7ize Xoozzes zhashtote. (Geenna g1067) **29** Lam77i buubbe landduntsi fettii santtime bayzintoossane? Yi7op attin, untappa fetayn yin Xoozze gaykaayzin sa7a wodhdhoos. **30** Melle atto yezin, yin omma isintsitan faydintti yene. **31** Yikke,

gaama buubbe landduntsappa yin aadhize gisho zhashitippete.

32 «As tiino taas markkidhize ubbuntsis taanin salo yeze ta aday tiino markkidhada. **33** Yezin as tiino tana kaddizaya taanin salo yeze ta aday tiino kaddoda. **34** «Taanii sa7alla lo77o ko7odes yi7ida yinttis aazippe. Taanii olappa attin sarotits ko7odes yi7ikaaya. **35** Taanii yi7idanna, «Na7aya adeppa maachi na7ito inttippa Na7ay machchito azinze inttippa shaakkodes. **36** Asis morkkuntsi E kara asuntsana maaqqoda.» **37** «Taappa aatsii fa adaya woy fa intto kadhize, ta baz maaqqodes beezoos. Fa dhiiratsi na7aya woy fa maachi na7ito taappa aatsii kadhize, ta baz maaqqodes beezoos. **38** Fa masqala tookkii tana kaalloosse ooden ta baz maaqqodes beezoos. **39** Fa shemppito ashshodes koyze dhabssoda, yezin fa shemppito ta gisho aatsii inggize ashshoda. **40** «Yinttana mukkize tana mukkane, tana mukkize mahi tana kiittidaya mukkane. **41** Nabe nabe suntsite mukkize, nabe fana waaga ekkoda; mahi xilliza xillo suntsite mukkize, xillize fana waaga ekkoda. **42** Ta yinttis turo ohine; hyantsi ta tamaruntsappa eerize fetay tana kaallize gisho melle atto yezin eeratsi toya hyaatsi inggiko E waagita dhaboos» yagayda.

11 Yesuusa taphpho lam77i tamaruntsana kiittii hyaasidannippa suuba izippa denddii tamarssodesin sabbakodes Galila katama qitida. **2** Wahannisa achi keetsta yezara Kiristtoosa oochito si7i, fa tamaruntsappa eego kiittii, **3** «Yo7oda ga7inttide nenane? Woy nu melle kafode?» ga7i oocida. **4** Yesuusa unttago mahi, «Hyanggi yin si7ide bazin yin bi7idebaz Wahannisas ohote. **5** Qooquntsi be7ine, wobbuntsi yedhdhane, qursuma hyargginttizuntsi geezhane, tulluntsi si7ine, hyayqqiduntsi hyayqoppa denddane; dahuntsis Wonggele sabbakinttane. **6** Taara dhubunttoosse anjjinttidaya» yagayda.

7 Wahannisa tamarunsi suub maaqqii hyanggin, Yesuusa worzhuntsis Wahannisa baz ohitera, «Hyanna akko baayze ganasa akko be7ades yi7idate? Baqo en7ize shombboqo be7ades yi7idate? 8 Yeezin, akko be7ades yi7idate? Bonchcho ma7o ma77ide asuntsana be7adesine? Bonchcho ma7o ma77idunsi kaat kara yene. 9 Yeezin, akko be7ades kezidote? Nabe be7adesine? Yee, yin nabeppan aadhizaya be7ine. 10 «Ne ogito ne tiintte giigize ta kiitanchchiza neeppa tiino kiittoda» ga7intti xaafinttidanna ees. 11 Ta yinttis turo ohine; maachippa yelinttidunsi giddappa xammaqize Wahannisappa aadhize oonin denddikaaya; yezin salo ka7itumo ubbuntsappa eerize E, eeppa aadhoda. 12 Xammaqize Wahannisa wodeppa dentsii hyayno yellodes salo ka7itumo gaama urqqinttane, miinggi butuntizunts denggoda. 13 Nabunts ubbunsi higgen Wahannisa baz tinbbite ohida. 14 Yikke, yin un kiitto ammanodebaz maaqqiko, yo7oda ga7inttide Eeliyaasa, E Wahannisa. 15 Yikke, si7ize hyaye yeze si7o. 16 «Yikke, taanii hyanna wode yeletto akkora aazissade? Gabe gidda bettii wol xeegee, 17 « «Nu yinttis suulunqe fuggin; yin yexxikaaya. Nu nashshii gayrin; yin yeekkikaaya» yagaaze na7untsana aazane. 18 Xammaqize Wahannisa mu7ikaayzaran uzhiikaayzara yi7in, «Tuna ayyaana yene» yagayda. 19 As na7ay mu7iteran uzhiitera yi7in, «Zhimbarar ushi asi, qaraxe gachchizuntsisin nagaranchchunts igina» yagayda. Yikke, cinctatitsin turetitsi E oochite qonccane» yagayda. 20 Yinnippa suuba, Yesuusa gaama kille baz oochchide katamunsi gidda yeze asunsi fa nagartippa maaqqii maarotitsi gelanxi ixside gisho untana, 21 «Bade Koraaziine katamite, bade Beetesayida katamite, akkos gayko, yin gidda oochinttide kille baz Xiroosa gidan Sidoona gidda oochinttidebaz maaqqizako, un zaga budo

tizhintti, kayo afula ma77i fa nagartippa maaqqii attod yeshsha.

22 Yezin ta yinttis ohine; firdda qamma yinttappa aatsii Xiroosasin

Sidoonasi firddita eeroda. 23 Mahi, Qifirnahooma, neenii ude salo

kezodes koyane? Hyanoos! Ne si7oole olinttoda. Akkos gayko,

ne gidda oochchinttide kille baz Soodoma oochchinttidebaz

maaqqizako, Soodoma hyayno yellodes yessad yeshsha. (Hadēs

g86) 24 Yezin ta nees ohine; firdda qamma neeppa aatsii

Soodomas firdda eeroda. 25 Ye wode Yesuusa, «Adayo,

salo sa7a Laatstso, ne hyanno eruntsappan cincuntsappa

aachchii na7untsis qonccizide gisho nena galatane. 26 Yee, ta

Adayo, hyanna ne lo77o qoftti fana hyanida. 27 «Ubbanna

taas ta Adeppa inggintida. Adayppa melle na7aya erize baaya,

na7ayppan E qonccodes koyezuntsappa melle Adaya erodes

dandda7ize baaya. 28 «Yin, labbiduntso, toofo deexide ubbuntsi

taago hyanka yo7ote; ta yinttana shemppisada. 29 Taanii ta

wozintte dalggan aada maaqqide gisho ta qambbartto tookkote,

taappa tamarote; yin, yin shemppitis shemppo denggoda. 30 Ta

qambbartta sila, mahi ta toofitan foollo» yagayda.

12 Ye wode, Sambbata qamma, Yesuusa gade giddara

aadhida. Yesuusa tamaruntsi naydhidhide gisho tizha bangga

shicci dha7ane. 2 Yezin Farisaawuntsi yinno bi7i Yesuusago,

«Hyaychche, ne tamaruntsi Sambbata qamma oochchodes

beezoosse baz oochchane» yagayda. 3 Yesuusa unttago mahi,

«Dawute naydhidhide wode eera yezuntsara akko oochchezako

nabbabikate? 4 Dawute Xoozze keetstsa gelii kahinuntsi xalaalap

attin eesin eera yezuntsis beezoosse geeshi daabbo mu7ida.

5 Woy kahinuntsi Sambbata woga shaarii Xoozze keetstsa

Sambbata qamma oocha oochchiko untis bala baayzanno Muse

higgeppa nabbabikate? 6 Yezin ta ohine! Xoozze keetstsappa

aadhize hyanne yene. 7 «Taanii yin zharshito baayzin yin melluntsana maarode fana koyda» gaaze qaaltta waagizako yin erezako geeshi asuntsalla afa firdaama yeshsha. 8 As na7ay Sambbata Laatsti» yagayda. 9 Yesuusa yeygappa kezii Ayhude woosa keetsta gelida. 10 Ize kushe wobbo fettii asi yene. Yesuusa mootodes mikinaate koyze asuntsi, «Sambbata qamma fatstsodes beezanene beezoso?» yaga7i oocida. 11 E unttago, «Yin giddappa fetays duro Sambbata qamma gaga qitiko, gochchii keesoose oode? 12 Yeezin asi duroppa wayzi gaama aadhoso? Yinnii gisho, Sambbata qamma ubba lo77o baz oocha beezane» yagayda. 13 Yinnippa suuba, Yesuusa atstsego, «Ne kushito luulizo yaga7in, » atstse luulizida. E kushize faxii hyankay kushe fana yi7ida. 14 Yezin Farisaawuntsi yeygappa bale kezii, Yesuusa wayzi wodhod yezako zorintida. 15 Yesuusa un qoftto erii yinna besito ashshii melle bessa qitida. Gaama asuntsi eza kaallii qitida, hyargganchchuntsana ubba fatstsida. 16 Yesuusa, «Ta baz melle oodesin ohippete» yaga7i mintsii ohida. 17 Yinnan nabize Isayaasa, 18 «Hyaychche ta dooride arize, ta kadhize, tana ufaysize, taanii ta ayyaana, eella afa gaddoda; E, Ayhude maaqqoosse worzhitis firda awaajjoda. 19 E lalloos woy uukkoos; E qaaltton oge cer si7ize baaya. 20 Firda gamii denddode wontsis, donccintide shombboqo mentsoos, cugize shombboqo fana dhabsoos. 21 Worzha ubba eella ufayssi gaddoda» yaga7i xaafinttidanna folinttode fana. 22 Yinnippa suuba, tuna ayyaanara aykinttide qooqen doona muume asi yezaya eego ki7ida. Yesuusa atsta fatstsin, atstse be7inen ohinttane. 23 Asuntsi ubbuntsi gaama qoppii, «Hyay Dawute na7a maaqqada yessane?» yagayda. 24 Yezin Farisaawuntsi yinno si7i, «Hyay atstse tuna ayyaanuntsana kessize tuna

ayyaanunts hyalaqa Bi7elzebuula wolqqara» yagayda. **25**
 Yesuusa un qoftto erii, «Wol gidida shaakkinttize ka7itumo ubba
 gol7oda; mahi wol gidida shaakkinttize katamita woy keetsita
 miinggi eqqoos. **26** Xalahe xalahe kessizebaz maaqqiko fa gidida
 shaakkinttane ga7intte. Yinnii fana hyanizebaz maaqqiko E
 ka7itumtta wayzi miinggi eqqodes dandda7e? **27** Taanii tuna
 ayyaana kessize Bi7elzebuula wolqqara maaqqiko yinttana
 kaallize asuntsi oode wolqqara kessode? Yinnii gisho, yinttana
 kaallize asuntsi yinttana firddoda. **28** Yezin taanii tuna ayyaana
 kessize Xooz Ayyaanara maaqqiko, Xoozze ka7itumo yinttago
 yi7ida. **29** «Woy fettii asi wolqqara yeze atstse kara gelii E
 qoltto bonqodes koyko tiinii ye attsa accanxiko wayzi bonqodes
 dandda7ode? Yeyziko E qoltto bonqodes dandda7ane. **30** «Taara
 maaqqosse ooden tana ixxane; mahi taara fettilla shiishoosse
 ubba lalane. **31** Yinnii gisho, ohine; asuntsi oochchize akko
 nagaran cashshi qaala ubba atto ga7inttoda, yezin Geeshi
 Ayyaana cazhize oodesin E nagartta atto ga7inttaama. **32** Ooden
 As na7alla afa iita baz ohiko ees atto ga7inttoda, yezin Geeshi
 ayyaanalla afa iita baz ohize oodesin hyanne sa7ite maaqqikon
 yo7ode alamite E nagartta atto ga7inttaama. (aiōn g165) **33**
 «Lo77o minxa lo77o aafe aafane; mahi iita minxa iita aafane.
 Yikke, minxa erinttize fa aafte. **34** Yin, shooshi na7untso, yin
 iita maaqqitera wayzi lo77o baz oochchodes dandda7e? Asi fa
 wozina kumidanno doonara ohine. **35** Lo77o asi fa wozinttipa,
 lo77o baz kessane; iita asi fa wozinappa, iita baz kessane. **36**
 Yezin si7ote, asuntsi ohinttize cer ohe ubbas firdda qamma mahe
 inggoda. **37** Akkos gayko, ne ohize ne qaaltte xilloda; ne ohize
 ne qaaltte neella afa firddoda» yagayda. **38** Yinnippa suuba,
 fettii fettii Farisaawuntsin higge asttamaaruntsi Yesuusago,

«Asttamaarzayo, neeppa kille baz be7ades koyane» yagayda.

39 Yezin Yesuusa mahi, «Ammaninttoosen iita yeletunsi kille baz koyane. Yezin nabe Yoonasa kille bazappa melle kille baz untis ingginttoos. 40 Yoonasa molo saza hyaydzdzii awaran hyaydzdzii qamma gam7idanni fana As na7a hyaydzdzii awaran hyaydzdzii qamma sa7a gaatsa gam7oda. 41 Nenewe asunsi firdda qamma denddii hyanna yeletuntsara wolla untalla afa firddoda; akkos gayko, un Yoonasa sibbketo si7i fa nagartippa maaqqida. Yikke, Yoonasappa aadhize hyanne yene. 42 Firdda qamma yeekka kaatita denddii hyanna yeletuntsara wolla untalla afa firddoda; akkos gayko, iza Solomone cinccatitsito si7odes sa7a gaxappa yi7ida. Hyaychche, Solomonappa aadhize hyanne yene. 43 «Tuna ayyaana atstseppa kezideppa suuba faas shempimize bessi koyi hyaatsi baayze bessa hyanttane, Yezin fa koyze shemppo denggoos. 44 Yezin, «Ta ashshii kezide keetstsite maaqqii hyanggoda» yagaane. E maaqqize wode keetsita kaysi maaqqidannon fixintii lo77i bettidanno denggane. 45 Yikke, maaqqii hyanggi, faappa iita melle laappun iita ayyaanuntsana ekkii ye7ine; untin ize gelii yezane. Ye atstses tiinostippa suubanna gaama iitane. Ye iita yeletuntsalla afa yinnii fana yi7ada» yagayda. 46 Yesuusa worzhitis ohella afa yezin E inttan E ishuntsi eza ohissades koyi bale eqqida. 47 Fettii asi eego, «Ne inttan ne ishuntsin nena ohissades koyi bale eqqida» yagayda. 48 Yesuusa mahi, «Ta intta oode? Ta ishuntsin oode?» yagayda. 49 Fa kushtira tamaruntsana mallitera, «Bo7ote, ta inttan ta ishuntsin hyantsesana. 50 Salo yeze ta Aday qoftto oochchize ubbunsi taas ishe, taas mishon taas inddo» yagayda.

13 Ye wode Yesuusa karappa kezii abba gaxa bettida. 2 Gaama asunsi E kale shiiqin asuntsana abba gaxa ashshii

ashshii gongge gelii bettida asuntsin ubba abba gaxa eqqida.

3 Asuntsis gaama baz aazizera yaga7i ohida: «Fettii budutsi budize budutsi budodes kezida. **4** E budize wode fettii fettii budutsita oge gaxalla wodhdhida; untana landduntsi yi7i maxii muyda. **5** Fettii fettii budutsita oomora lalla yeze sa7a wodhdhida. Gaama sa7a baayze gisho ellisii dolida. **6** Yezin awa kezin shullida; xapho baayze gisho melida. **7** Fettii fettii budutsita anggats gidda wodhdhida; anggatsita diccii yinna doltto cuullida. **8** Melluntsi mahi aradda sa7alla wodhdhida; dolii aafe aafida. Fetay xeeti, fetay izipuntam, fetay mahi hyasttam aafida. **9** Si7ize hyaye yeze si7o» yagayda. **10** Yesuusa tamaruntsi eego shiigii, «Akkos ne worzhitis aazizera ohe?» yaga7i oocida. **11** E mahi, Yinttis salo ka7itumo gaatsi qofa era ingginttida, Yezin untis inggintikaaya. **12** Yeze ubbuntsis gujuntoda, ees gaammada, yezin baayzeppa melle atto yezin ees yezayin ekkinttoda. **13** Yinnii gisho, taanii un, bi7itera denggaame fana, si7ittera si7aame fana woy qoppaame fana untis aazizera ohine. **14** Isayaasa fa maxaafite ohidanna untalla afa folinttida. E ohitera, «Yin sisi si7ine, yezin qoppoos; yin be7ine, yezin bo7oos. **15** Akkos gayko, hyantsi asunts wozintta muumida; fa hyayto doozhizida, fa aafto goozida. Yinnippa denddi Fa aaftira bo7oos, fa hyaytiran si7oos, fa wozintten tiiroos, taago maaqqades dandda7oos, taanin untana fatstsoos yagayda. **16** «Yezin yin aafta be7ize gishon yin hyayta si7ize gisho anjjinttiduntsana. **17** Ta yinttis turo ohine; gaama nabuntsin xillo asuntsi yin be7izanno be7ades yin si7izanno si7odes amudhdhida, yezin untis hyanikaaya. **18** «Yikke, hyay budutsito budize atstse aazizto si7ote. **19** Oge gaxa wodhdhide budutsiti aazizta hyanno; salo ka7itumo qaala si7i tiiroosse atstse wozinttipa Xalahe yi7i E wozintte

yeze budutsito maxii hyaasane. 20 Lalla oomo yeze sa7alla budinttide qaala si7i ellisii ufaytti ekkizuntsana. 21 Yezin xapho dakkodes dandda7oosse gisho gam7oos. Qaala gisho madha woy baytsi ye7ize wode ellisii dhubinttane. 22 Anggats gidda budinttide qaala si7ine, yezin hyanna alame yessi yirgappan durtumo qofappa qaaltto cuullide gisho aafe aafanxii attida. (aion g165) 23 Yezin aradda sa7a buduninttide budutse qofara qaaltto si7ize asi. E aafe aafane; fetay xeet, fetay izipuntam fetay mahi hyasttam aafane» yagayda. 24 Yesuusa untis melle aazize ohida, «Xoozze ka7itumo fa gadite lo77o budutsi budide attsa aazane. 25 Yezin asi ubba genttin E morkkize yi7i zargiti gidda zarddo budi qitida. 26 Zargita diccii aafodera zarddizen ye wode benttida. 27 «Gaditii aday aruntsii adego hyanggi, «Laatstso, ne gadite ne lo77o budutsi budika? Yeezin, zarddo anappa yi7ido? yagayda. 28 «E unttago, «Yinno morkke oochchida» yagayda. «Aruntsii laatstsego, «Nu hyanggi zarddito shoddode gaar koyane?» yagayda. 29 «Yezin E, «Atto bochchippe; yin zarddito shoddane gawudera zargita shoddinttoda. 30 Bochchippete; maxize wode yellodes wolla dicco. Ye wode maxizuntsi zarddito tiinii shoddii tamar eetsodes mirqera mirqera gaddote. Yezin zargito shiishii ta fachite geltsote» gawuda» yagayda. 31 Mahi melle aazize yaga7i ohida; «Salo ka7itumo fettii asi fa gadite budide eeratsi minxa aafe aazane. 32 Yinna aafita melle minxa aafe ubbappa eeratsi, yezin doltta diccii melle minxa ubbappa aadhii dammane. I zhanggitilla landduntsi keexii bettode wontsis damma minxa maaqqane» yagayda. 33 Mahin, Yesuusa melle aazize ohida; «Salo ka7itumo fettii maachita hyaydzdzii gabate dhiilla ekkii munuqide, munuqita denddode fana ize gujjide irshsho aazane» yagayda. 34 Yesuusa worzhitis yinna aazizto

ubba ohida. Aazize baayzin fettii bazin ohikaaya. **35** Nabize fa maxaafite, «Taanii ta doona, aazizera bugane; salon sa7an medhinttidannippa, aachinttidanno ohine» yaga7i ohidanna hyanne folinttida. **36** Yesuusa worzhito moyzii keetsta gelida. E tamarunsi eego shiiqii, «Gade yeze zarddo bilitsito nuus oho» yagayda. **37** E mahi, «Lo77o budutsito budide As Na7a. **38** Gadita hyanna alamito. Lo77o budutsita salo ka7itumo na7untsana. Zarddize Xalahe na7untsana. **39** Zarddiza budide morkke Xalahe. Maxize wodita, wode wurssutsite. Maxizunsi kiitanchchuntsana. (aiōn g165) **40** «Zarddo maxii tama eetsizanni gaar wode wurssutsite yinnii gaar maaqqada. (aiōn g165) **41** As Na7ay fa kiitanchchuntsana kiittoda. Un nagaras mikinaate maaqqiduntsana iita oochchize ubba maxii E ka7itumttippa kessoda. **42** Yeefon achchi garccingge aadhii eexize tama oloda. **43** Ye wode geeshunsi fa aday ka7itumtte awa gaar foo7oda. Si7ize hyaye yeze si7o! **44** «Salo ka7itumo gade mooginttide miishe fana. Fettii asi yinna miishito denggi mahi moogida. Gaama ufaytti hyanggi faas yeze baz ubba bayzi yinna oocha gadito wonggida. **45** «Yinnii gaara, mahi salo ka7itumo inqo gaaze al77o shuchchi koyze zali7ancho aazane. **46** Gaama al77o inqiza denggi hyanggi faas yeze baz ubba bayzi eza woonggida. **47** «Mahi Salo ka7itumo abba olinttide duma duma molo aykkize gite aazane. **48** Molo aykkize asunsi molo gitite kumin abbappa gaxa kessida. Ize bettii lo77ito qurii qurii daachcho olida, yezin iitto alla olida. **49** Wode wurssutsite yinnii fana hyanoda. Kiitanchchunsi yi7i nagaranchuntsana xilunsappa shaakkii, (aiōn g165) **50** yeefo achchi garccinggen aadhii eexize tama oloda. **51** «Hyanna ubbanna yinttis gelida?» yaga7i untana oocida. Un mahi, «Yee» yagayda. **52** Yesuusa,

«Yikke, salo ka7itumo kaallizen higge tamaare ubba, fa minjiide qoloppa killen gal77a kessize asi aazane» yagayda. **53** Yesuusa yinna aazizito ohi hyaasidannippa suuba yeygappa denddii qitida. **54** Fa yelinttide sa7a hyanggi Ayhude woosa keetsta worzhito tamarssida. Un gaama qoppii, «Hyay atstse hyanna cinccatitsiton wolqqa kumide kille bazito anappa ekkido? **55** Hyay anaaxize na7a baane? E inttii suntsita Mayramo baane? E ishuntsi Yayqooba, Yoosefa, Simoonan Yihuda baane? **56** E mishuntsi nuura yezuntsana baane? Yeezin, hyay atstse hyanno ubbanno anappa ekkido?» yagayda. **57** Yinnii gisho, E gaaze bazito ekkansi ixida. Yezin Yesuusa, «Nabe fa yelinttide sa7an fa kara asunts kale bonchinttoos» yagayda. **58** Un ammananxide gisho gaama kille baz yinna besite oochchikaaya.

14 Ye wode ahize Heroodisa Yesuusa baz si7ida. **2** Fa aruntsago, «Yikke Xammaqize Wahannisa; E hyayqoppa denddida. Yinnii gisho hyanno ubba kille bazito E oochchane» yagayda. **3** E yinno gaydanna Heroodisa fa ishe Filphoosa machchiti Heroodiyada mikinaatera Wahannisa achi keetsta geltside gisho. **4** Wahannisa Heroodisago, «Ne izo ekkodes beezoos» yagayda. **5** Heroodisa Wahannisa wodhodes koyda, yezin worzhita Wahannisa nabe mahi be7ize gisho zhashtida. **6** Heroodisa fa yelinttide qammito bonchchize wode Heroodiyada na7ita asunts tiino yexxitera doollii eza ufayssida. **7** Yeezin, E, «Iza koyze baz ubba inggoda ga7i» caaqqida. **8** Na7ita fa inttii zore si7i Heroodisago, «Xammaqize Wahannisa ommito gabate gaddii taas inggo» yagayda. **9** Iza yaga7in kaatize qoppii azzanida, yezin fa caaqqiti gishon faara yeze zaqqunts gisho ga7i iza oocidanno folode fana kiittida. **10** Kaatize as kiittii Wahannisa achi keetsta yezin E afurto gachchida. **11** Ommito gabate gaddii

ki7i na7itis inggida; na7itan ekkii fa inttis kanggida. **12** Wahannisa tamarunsi yi7i E ahito kanggi moogida. Yinnippa suuba hyanide baz ubba hyanggi Yesuusas ohida. **13** Yesuusa hyanide bazito si7ide wode gongge gelii yinna bestippa fettii geema bessa faas qitida. Asuntsi yinno si7i katamappa denddii tohera eza kaallida. **14** Yesuusa gonggeppa wodhdhii gaama asuntsana bi7i untis yiqsintida. Un gidda yeze hyarggintizuntsana fatstsida. **15** Sa7ita ugurodera Yesuusa tamarunsi eego shiiqii, «Hyanna besita akko baayze ganas bessi, sa7itan qammida. Yinnii gisho, kale yeze kara gancce hyanggi faas katsta wonggode fana asuntsana dakko» yagayda. **16** Yezin Yesuusa unttago, «Asuntsi qitodes beezoos; un mo7odebaz yin inggote» yagayda. **17** Un mahi, «Nuura hyanne ichchin boorappan lam77i moloppa melle baaya» yagayda. **18** Ezin, «Ane yezanno hyankka ko7ote» yagayda. **19** Mahi, worzhito maatalla bettode fana ohida. Ichchin booriton lam77i moltto ekkii, salo bi7i galatii maaqqii, booritippa baxxi fa tamarunsis inggida; un mahi asuntsis inggida. **20** Ubbunsi mu7i mizhida. Unttin mu7in attide taphpho lam77i leemate dentsida. **21** Katsito muyde asuntsi maachuntsin na7untsin attin ichchin mukul maaqqane. **22** Ellisii Yesuusa tamarunsi gongge gelii faappa tiinii abbappa seko fintsi fiinggode fana kiittii faas asuntsana moyzodes suub attida. **23** Asuntsana moyzii maaqqii faas woossodes fettii derella afa kezida. Sa7ita qammin E faas yeyga gam7ida. **24** Ye wode gonggize abballa sa7appa eerats kilo mitire hyanggizin tiino zalara gote denddii zulunta gonggiza un7itsida. **25** Wontimaatsella Yesuusa abballa yedhdhitera fa tamaruntsago yi7ida. **26** E tamarunsi, E abballa yedhdhitera unttago yi7izanno bi7i zhashtida. Unttin, «Hyay meeshe» ga7i zhashtii uukkida. **27** Yezin Yesuusa ellisii, «Akkon

baaya! zhashtippete! Tana» yagayda. 28 Phexiroosa eego, «Laatstso, nena maaqqiko, taanii hyaatsitilla afa yedhdhii neego hyanggode fana tana kiitto» yagayda. 29 Yesuusa Phexiroosago, «hyankka yo7o» yagayda. Phexiroosan gonggizeppa wodhdhii hyaatsitilla afa yedhdhitera Yesuusago hyangge aykkida. 30 Yezin wolqqaama gote bi7i zhashtida. Hyaatsitan qoodhdhe aykkide wode «Laatstso, tana ashshoya» yaga7i uukkida. 31 Yesuusa ellisii fa kushito dakkii eza aykkii, «Naate, ammano faccidayo akkos so7e» yagayda. 32 Yesuusaran Phexiroosara gongge gelide wode gotita si7i gayda. 33 Gonggite yeze E tamarunsi, «Ne turii Xooz Na7a» ga7i goynida. 34 Un abba fiinggi Gensareexe gade yellida. 35 Yinna gadite yeze asuntsi Yesuusa eride wode fa kara gancce yeze gutute ubbanne kiita dakkida. Asuntsi hyarggintizuntsana ubba eego ki7ida. 36 Hyarggintizuntsi E afula gaxito xalaala bochchode fana woossida. Bochchide ubbuntsi faxida.

15 Yinnippa suuba, fettii fettii Farisaawuntsin higge asttamarunsi Yerusalaameppa Yesuusago yi7i, 2 «Ne tamarunsi akkos nu adunts wogito mentse? Un katstsa ma7adeppa tiino fa kushito meecinttoos» yaga7i oocida. 3 Yesuusa mahi, «Yin, yin woga gisho Xoozze kiita folizanno akkos ixxe? 4 Akkos gayko, Xoozii, «Ne adayan ne intto bonchcho. E fa adaya woy fa intto caghize hyayqo gayka?» yagayda. 5 Yezin yin, fettii asi fa adaya woy fa intto maaddodebaz yezin, «Yin taappa denggize maadito Xoozzes zharshida gayko, 6 Fa adaya woy intto bonchchodes beezoos» yagaane. Yezin yin, yin woga folodes Xoozze qaala mentsane. 7 Yin, cubbuntso, Isayaasa yin baz likke ohida, 8 ««Hyantsi asuntsi tana fa doontte bonchchane, Yezin un wozuntta taappa hyaako yene.

9 Asuntsi tana cer goynane; un asi medhddhide woga Xoozze
 higge aazizi tamarssane» gayda» yagayda. **10** Yesuusa gaama
 asuntsana faago xeejii, «Si7ote! Qoppote! **11** Asi tunize baz
 doonara gelizebaz baayzin doonappa kezze baz» yagayda. **12**
 Yinnippa suuba, Yesuusa tamaruntsi eego yi7i, «Farisaawuntsi
 ne gaydanno si7i dhubunttidanno erane?» yagayda. **13** Yezin
 Yesuusa untis mahi, «Salo yeze ta aday tukkikaayze minxa ubba
 shodintoda. **14** Unbaz ashshii ashshote; un qooqe kaalisize
 qooquntsana. Qooqe qooqe kaalitsiko, lam77untsin gaga qitane»
 yagayda. **15** Phexiroosa mahi, «Yinna aazize bilitsito nuus
 ohoya» yagayda. **16** Yesuusa unttago, «Yintisin hyanno yellodes
 gelikaane? **17** Doonara gelidebaz ubba saza gelii bale kezizanno
 erosite? **18** Yezin doonara kezze baz wozinappa kezane.
 Asi tunize baz yentsesana. **19** Untin as wozina giddappa
 kezize iita qofa, wodhe, olale, gome woy7e, kayzo, worddo
 markkidhe, cashshi. **20** Yentsesana aazize bazita asi tunizanep
 attin meeccintikaayze kushera muuzanna tunizoo» gayda. **21**
 Yinnippa suuba, Yesuusa yeygappa kezii Xiroosan Sidoona
 katama qitida. **22** Fettii Kanaane sa7a maachita Yesuusago
 yi7i, fa qaaltto dhoqi yiizii, «Laatstso, Dawute na7ayo, taas
 yiqsinttoya; ta naato tuna ayyaana aykkii iita waytsane» yagayda.
23 Yezin Yesuusa fettii qaala mahikaaya si7i gayda. Yesuusa
 tamaruntsi eego yi7i, «Hyanna maachita nu suubito kaallii
 wuyssane. Yinnii gisho, ne izo moyzoya» yaga7i woossida. **24**
 Yesuusa mahi, «Taanii wudeppa dhabide duruntsana Isra7eele
 keetstsappa dhabide asunts xalaalas kiitintida» yagayda. **25**
 Yezin iza, E tiintte bunqunttii, «Laatstso, tana maaddoya?»
 yagayda. **26** E mahi, «Na7unts katstsa ekkii kanuntsis olzanna
 lo77o baaya» yagayda. **27** Maachitan, «Laatstso, yinna turo,

yezín melle atto yezín kanuntsi fa laatstsuntsi muuzin, leematippa wodhdhize gufa muune» yagayda. **28** Yesuusa mahi, «Hyanna maachite, ne ammantta damma; ne koydanni fana nees hyano» yagayda. I naata iira faxii attida. **29** Yesuusa yinnippa denddii Galila Abba kale hyanggida. Fettii derella afa kezii, ize bettida. **30** Gaama asuntsi, wobbuntsana, qooquntsana, kuunniduntsana, doona muumuntsana, melle gaama hyargganchchuntsana ekkii, eego ki7i E tiintte gaddida. Yesuusa untana fatstsida. **31** Yinnii gisho, muumuntsi ohinttizin, guundduntsi luulezin, wobbuntsi yedhdhizin, qooquntsi be7izin asuntsi bi7i gaama qoppida, Isra7eele Xoozza galatida. **32** Yesuusa fa tamaruntsana faago xeezii, «Hyantsi gaama asuntsi taara hyaydzdzii qamma gam7ide gishon untis hyatte muuze baz baayze gisho taanii untis yiqsinttane. Un oge labbii gol7aame fana akko muuzikaayzara untana hyarii dakkodes koyoos» yagayda. **33** E tamaruntsi mahi, «Nuunii hyanna akko baayze sa7a hyannii fana yeze asuntsis maaqqade katsta anappa denggode?» yagayda. **34** Yesuusa unttago, «Yinttis wantsi boora yeze?» yaga7i oocida. Un mahi, «laappun booriton yishsha eerats molo yene» yagayda. **35** Yesuusa asuntsana sa7alla bettote fana kiittida. **36** Yinnippa suuba, yinna laappun booriton moluntsana ekkii Xooz galatida. Baxxi fa tamaruntsis inggida. E tamaruntsi asuntsis gishida. **37** Asuntsin ubba mu7i mizhida. Unttin, mu7in attide gufa laappun leemate kumutsi dentsida. **38** Muyde asuntsi maachan na7an faydinttikaayzin dhiiratsi xalaala oyddii mukul. **39** Yesuusa asuntsana dakkideppa suuba gongge gelii Magedoona sa7a qitida.

16 Farisaawuntsin Saduqaawuntsi Yesuusago yi7ida. Eza fattanodes koyi, fana saloppa malla beezo ga7i oocida. **2** Yezin E

untago, «Sa7a ugurize wode <Salo zoqqide gisho wontta awoda>
 yagaane. 3 Wonttize wode, <Salo zoqqii dhonidhide gisho ira
 bukkoda> yagaane. Yeezin yin salo malla bi7i erane, Yezin wode
 malla erodes dandda7ikaaya. 4 litan ammaninttoose yeletuntsi
 malla koyane. Yezin unttis Yoonasa mallappa melle malla
 ingginttoos» yagayda. Yinnippa suuba, untana ize ashshii melle
 bessa qitida. 5 Un abbap gode fintsa fiinggide wode daabbo ekkii
 yo7odanno botida. 6 Yesuusa untago, «Farisaawuntsappan
 Saduqaawuntsi irshshoppa naaginttote» yagayda. 7 Unttin fa
 gidda, «E yinno gaydanna nu daabbo ekkii yi7ikaayze gisho
 maaqqada» yagayda. 8 Yesuusa un qoftto erii, «Yin, ammano
 faccezuntso! Daabbo ekkaxi yi7ide gisho wol gidda akkos
 ohintte? ga7i oocida. 9 Hyatten yin tiirostte? Ichchin mukul
 asuntsi ichchin beshe boora gishidannon un mu7i mizhin yin
 wantsi leemate kumutsi dentsezako botidate? 10 Yinnii gaaran,
 laappun boora oyddii mukul asuntsis gishidanno un mu7i mizhin,
 yin wantsi leemate kumutsi dentsezako tiirostte? 11 Yikke, taanii
 Farisaawuntsin Saduqaawuntsi irshshoppa naaginttote ga7i
 ohizanna daabbo baz maaqqoosanno tiirostte?» yagayda. 12
 Yeezin, E tamaruntsi Yesuusa ohize buka dentsodes olinttize
 irshshobaz maaqqikaayzin Farisaawuntsin Saduqaawuntsi
 timirtteppa naaginttode fana maaqqidanno tiirida. 13 Yesuusa
 Qisaariya Filphoosa sa7a yellide wode fa tamaruntsago,
 «Asuntsi, As Na7aya oona ga7e?» yaga7i oocida. 14 Un,
 «Fete fete Xammaqize Wahannisa, melluntsi Eeliyaasa mahi
 hyankkuntsi Ermmyasa woy nabuntsappa feta gaane» yagayda.
 15 Yesuusa mahi, «Yeezin, yin tana oona ga7ete?» ga7i untana
 oocida. 16 Simoon Phexiroosa mahi, «Neenii Kiristtoosa, de7o
 Xoozze na7a» yagayda. 17 Yesuusa Phexiroosago, «Yoona

na7a Simoona, ne anjiintidaya! Hyanno nees qonccizide salo yeze ta adayap attin asi baaya. **18** Ta nees ohine Phexiroosa, ne lalla! Taanii hyay lallizella afa ta woosa keetstsi keexxoda. Gaaname wolqqan izo gamoos. (Hadēs g86) **19** Salo ka7itumo qulfe ta nees inggoda. Sa7a ne accidebaz ubba salo Xoozze kale acinttidebaz maaqqada. Sa7a ne billide baz ubba salo Xoozze kale bilinttidebaz maaqqada» yagayda. **20** Yinnippa suuba, E, Kiristtoosa maaqqidanno oodesin ohaame fana fa tamaruntsis mintsii kiittida. **21** Yinna woditippa dentsii Yesuusa fa tamaruntsis, «Taanii Yerusalaame hyanggodes beezane. Yeyga worzha cimuntsi, kahinunts hyalaquntsin higge asttamarunts kushe madha ekkodes beezane. Un tana wodhoda, Yezin taanii hyaydzintsa qamma hyayqoppa denddoda» yaga7i qonccizida. **22** Phexiroosa Yesuusa gaxa kessii, «Laatstso, Yinnii fana yeze baz nena mulon yellippe!» yaga7i kaccida. **23** Yesuusa Phexiroosago suub maaqqii, «Hyay xalahizayo, taappa hyaako! Neenii as qofa qoppanep attin Xoozze qofa qoppoosse gisho taas dhube maaqqane» yagayda. **24** Yinnippa suuba, Yesuusa fa tamaruntsago, «Ooden tana kaallodes koyze baz maaqqiko fana kaddo, fa masqaltto tookkii tana kaallo. **25** Fa shemppito ashshodes koyze ubbuntsi dhabsoda. Yezin fa shemppito ta gisho ga7i aatsii inggize ashshoda. **26** Asi alame kumutsi fa baz mahi, fa shemppito dhabsiko eza akko maadde? Woy asi fa shemppito wozodes akki inggodes dandda7e? **27** As na7a fa aday bonchchora fa kiitanchchuntsara yo7oda. Ye wode fettii fettii atstses E oochchiti fana inggoda. **28** Ta turo ohine; as Na7a fa ka7itumo bonchchora maaqqii yo7odera be7ade wonsis hyanne eqqide asuntsappa hyayqqaamuntsi yene» yagayda.

17 Izippun qammappa suuba Yesuusa, Phexiroosa, Yayqooban
E isha Wahannisa faara ekkii untana xalaala derella afa kezida.
2 Ize un tiintte Yesuusa bishshita laamintida; E sinttan awa fana
focida. E afulttan loytsii booxida. 3 Yikke, Musen Eliyaasan eera
ohinttizin bi7ida. 4 Phexiroosa Yesuusago, «Laatstso Nuunii
hyanne dhuga yi7ida. Ne koyko feta nees, feta Muses, feta
Eliyaasas hyanne hyaydzdzii gaabba gaabboda» yagayda. 5
Phexiroosa yinno hyaga ohizin bootsi focide dhonne untana
goozida. Dhonttii giddara, «Tana ufayssize, ta kadhize na7ay
hyaya, eza si7ote!» yagaaze qaala yi7ida. 6 E tamarunsi yinno
si7ide wode tannii fa sinttira sa7alla gol7ida. 7 Yezin Yesuusa
unttago shiiqii untana bochchii, «Denddote, zhashtippete!»
yagayda. 8 Un dhoqi ga7i be7ize wode Yesuusappa melle
oonan biikaaya. 9 Un derizeppa wodhdhizin Yesuusa unttago,
«As Na7a hyayqoppa denddode wontsis hyanno yin bi7idanno
oodetin ohippete» ga7i kiittida. 10 Yesuusa tamarunsi, «Yeezin,
higge asttamarunsi Eeliyaasa Kiristtoosappa tiino yo7oda
gaydanna akkoso?» yaga7i oocida. 11 Yesuusa mahi, «Yee!
Eeliyaasa tiino yi7i ubba baz giigizoda. 12 Yezin ta yinttis
turo ohine; Eeliyaasa tiino yi7ida. Unttin eella afa koydebaz
oochchidap attin eza shaakkii erikaaya. Yinnii gaar As Na7a
un kushe madha ekkoda» yagayda. 13 Ye wode Yesuusa
gaydanna Xammaqize Wahannisa baz maaqqidanno tiirida. 14
Un derizeppa asuntsago maaqqize wode fettii asi Yesuusa tiintte
bunqqunttii, 15 «Laatstso, aade ta na7aya maaroya; eza guuddii
olize hyargge gaama wode un7itsi taman hayaatsan olane. 16
Ne tamaruntsago ki7ida, Yezin un fatstsodes dandda7ikaaya»
yagayda. 17 Yesuusa mahi, «Yin, ammanoose wobbo yeletuntso
ayde yellodes ta yinttara yessade? Ayde yellodes ta yinttana

dandda7ode? Ane na7aya hyankka ekkii yo7ote» yagayda.

18 Yesuusa tuna ayyaaniza qoddin, tuna ayyaanize na7ayppa kezida; yinna saate na7ay faxida. **19** Yinnippa suuba, Yesuusa tamarunsi fa faas eego shiiqii, «Nu tuna ayyaaniza kessodes dandda7ikaayzanna akkoso?» yaga7i oocida. **20** E untago, «Yinttis ammano eeride gishos. Ta yinttis turo ohine; gaashe aafe fana ammano yinttis yeziko «Hyay deriza hyannippa denddii gode aadho» gayko yinttis kiitintoda. Yinttis dandda7inttoose baaya.

21 [Yezin yinnii gaarize woosaran xoomarapp attin hyarii kezoos]» yagayda. **22** Yesuusa tamarunsi Galila shiiqii yezin Yesuusa untago hyanna folinttodes beezane, «As Na7ay as kushe aadhii inggintoda. **23** Un eza wodhoda, Yezin E hyaydzdzintsa qamma hyayqoppa denddoda» yagayda. E tamarunsi gaama azzanida. **24** Yesuusaran E tamaruntsara Qifirnahooma katama yellide wode Xoozze keetsta giira gachchizuntsi Phexiroosago yi7i, «Yin asttamaarize Xoozze keetsta giira lam77i dinaare giirosa?» yaga7i oocida. **25** Phexiroosa mahi, «Giirane» yagayda. Phexiroosa keetsta gelize wode Yesuusa tiinidhii, «Phexiroosa, nees akko aaze? Hyanna sa7a ka7itumo qaraxen giira ooppa ekki? Gade asappa woy as gade asappa?» yaga7i oocida.

26 Phexiroosa «As gade asappa» ga7i mahida. Yesuusa mahi, «Yeezako gade asuntsi giira giroos ga7e. **27** Yezin un dhubunttaame fana abba hyanggi molo aykkize manxxako olo. Tiino ne aykkize molize doona bugii giiras maaqqize oyddii dinaare ne gishon ta gisho ekkii kanggi giira» yagayda.

18 Ye wode Yesuusa tamarunsi yi7i, «Salo ka7itumo ubbappa aadhize oode?» yaga7i oocida. **2** Yesuusa fettii eeratsi na7a xeegee un gidda essi hyannii fana yagayda. **3** «Taanii yinttis turo ohine; yin laaminttanxiko eerats na7unts fana yi7anxiko salo

ka7itumo mulon gelodes dandda7oos. 4 Yikke, hyanna eerats na7unts gaar fana kawushize ooden salo ka7itumo ubbappa aadhiza maaqqoda. 5 Hyay fana na7a ta suntsite makkize ooden tana makkane. 6 «Yezin tana ammanze hyanna eeratsuntsappa feta nagara oochchode fana dhube maaqqize ooden damma gaachi woxa fa afurtte accii ciimmo abba olintizako ees lo77o. 7 Alame gidida asi nagara oochchode fana oochchizuntsi yeze gisho alamito bade. Yinnii fana yeze baz yi7ikaayzara attoos, yezin dhube E baggar ye7ize attsa bade. 8 «Ne kushize woy ne tohize nena balitsiko neeppa gachchii olo. Ne lam77i kushera woy lam77i tohera medhina tama olintodeppa kushe woy tohe duuxa maaqqii de7o yeziko nees lo77o. (aiōnios g166) 9 Mahi ne aafize nena balitsiko woocii kessii alla olo. Ne lam77i aafera gaanname tama olintodeppa fettii aafera de7o yeziko nees lo77o. (Geenna g1067) 10 «Ta yinttis ohine; salo yeze untana naagize kiitanchchuntsi ubba wode salo yeze ta Aday tiino yeze gisho yin hyanna eeratsuntsappa fetaya leqqaame fana naaginttote. 11 As Na7a dhabiduntsana ashshodes yi7ida» yagayda. 12 Mahi Yesuusa, «Yinttis akko aaze? Fettii atstsas xeet duro yezuntsappa fetay dhabiko uddufun tam uddufununtsana derella olii ashshii ye dhabidaya koyodes qitosaane? 13 Ta turo ohine; E denggide wode uddufun tam uddufununtsappa aatsii dhabii bentide fettii durizera ufayttane. 14 Yinnii fana, salo yeze yin aday hyanna eeratsuntsappa fetay dhabode fana koyoos. 15 «Ne ishaya nena qohiko ne xalaala eego hyanggi E baltto ees oho. E nena si7iko ne ishaya nees ishe maho. 16 Yezin E nena si7anxi ixiko, lam77i woy hyaydzdzii asi markkara ohita latstsinttize gisho fettii woy lam77i asi ekkii eego hyanggo. 17 E untana si7anxiko, woosa keetsta oho. Woosa

keetstsi gaazebaz si7anxiko ammanoose asi fana woy qaraxe
 gachchize asi fana eza faydo. 18 «Ta yinttis turo ohine; sa7alla
 yin accidebaz ubba salo accinttidebaz maaqqada. Sa7alla yin
 billide baz ubba salo bilinttidebaz maaqqada. 19 «Mahi ta
 yinttis ohine; sa7alla yinttappa lam77untsi fa woossiz baz fettii
 wozina maaqqii Xooz woossiz baz maaqqiko salo yeze ta
 aday yinttis oochchoda. 20 Tana kaallizuntsappa lam77i woy
 hyaydzdzii maaqqii shiiqize bessa taanii un gidda benttoda»
 yagayda. 21 Ye wode Phexiroosa Yesuusago yi7i, «Laatstso,
 ta ishay tana qohiko wantsi tohe taanii atto ga7odes beeze?
 Laappun tohe yellodesine?» ga7i oocida. 22 Yesuusa mahi,
 «Ade, laappun tam tohe laappunap attin laappun tohe xalaala
 baaya. 23 «Yinnii gisho, salo ka7itumo faas oochchizuntsara
 fa miishita faccezakon gujunttezako be7ades qoppide kaatiza
 aazane. 24 Ye kaatize miishita faccezakon gujunttezako be7ize
 wode gaama gale yeze fettii attsa eego ki7ida. 25 Yezin ye arize
 galtto ciggodes gamin eeran, E machchitira, E na7untsara eesi
 yeze baz ubba bayzintti galtta ciginttode fana laatstse kiittida. 26
 Yeezin arize fa laatstse tohitilla gol7i, «Aade eerats wode gam7o,
 ta galtto ubba ta ciggoda» yaga7i woossida. 27 E laatstsize
 ees yiqsintti, dakkii ashshida; E aciton maarida. 28 «Yezin ye
 arize kezii hyanggi faas lagge mahiduntsappa fetaya faappa
 eerats miishe tal7idaya, «Neella afa yeze ta miishito taas ciggo»
 ga7i afurto aykkida. 29 «E laggize arize E tiintte bunquntti,
 «Aade eerats wode gam7o taanii ta acito ubba ciggoda» yaga7i
 woossida. 30 «Yezin ixii ekkii kanggi fa laggize acito ciggode
 wontsis achi keetsta geltsida. 31 Yinnii gisho, melle laggizes
 oochchizuntsi yinno bi7ide wode gaama zhilidhdhida, hyanggi fa
 laatstses E oochchide bazito ubba ohida. 32 «Yeezin laatstse ye

ariza xeegez, «Hyay iita arzayo, ne tana woosside gisho ta ne acito ubba nees maarida. 33 Yeezin, ta ne acito maaridanni fana ne ne lagge maaqqide arize acito maarodes nena beezoso?» yagayda. 34 Yinnii gisho, laatstse gaama zhilidhdhi, E fa acito ubba ciggode wontsis un7inttode fana achi keetstsa olida. 35 «Yinnii fana, yin fete fete yin isha wozinappa maaranxiko salo yeze ta Aday yinttana yinnii fana oochchoda» yagayda.

19 Yesuusa yinno ohi hyaasidannippa suuba Galilappa denddii Yorddaanosa borkkappa seko zala yeze yihuda sa7a qitida. 2 Gaama asuntsi eza kaallii hyanggin E fatstsida. 3 Farisaawuntsi eza fattanodes koyi eego yi7i, «Fettii asi akko baggaran fa machchito dakkodes beeze?» yaga7i oocida. 4 Yesuusa mahi, «Xoozii tiino dhiiratsin maachon mahi medhdhidanno yin nabbabikate? 5 Yinnii gisho, Fettii asi fa adayan fa intto ashshii fa machchitira fetto maaqqane, lam77untsin fettii asho maaqqane.» 6 Yinnii gisho, un fettii asho maaqqanep attin lam77i maaqqoos. Yikke, Xoozii accidanno asi shaakkippe» yagayda. 7 Farisaawuntsi, «Yeezin, Muse fettii asi dafo warqqate inggi dakkode fana akkos kiittido?» yaga7i oocida. 8 Yesuusa Mahi, «Yin, yin machchuntsana dakkode fana Muse yinttis gaydanna, yin wozina mintsiti gishop attin tiinoppa yinnii gaar baaya. 9 Ta yinttis ohine; fa machchito gome wayinttikaayzin dakkii melle ekkize ooden olalida» yagayda. 10 E tamaruntsi eego, «Azinii bazin machchi bazi yinnii gaar maaqqiko ekken gelen attiko lo77o» yagayda. 11 Yesuusa Mahi, «Yinnii gaarize timirtte Xoozii dandda7a inggiduntsis fattin as ubbuntsis baaya. 12 Yikke, yelinttitera ashttime maaqqii yelinttiduntsi yene, mahi asi qaratiduntsi yene, mahi salo ka7itumo gisho ga7i fana ashttime mahiduntsi yene. Yinnii gisho, hyanno ekkodes dandda7ize

ooden ekko» yagayda. **13** Yesuusa fa kushito eerats na7untsalla gaddii untis woossode fana fettii fettii asuntsi na7untsana eego ki7ida. Yezin E tamarunsi asuntsana kaccida. **14** Yezin Yesuusa, «Salo ka7itumo hyantses fana yezuntsis maaqqide gisho eeratsi na7untsi taago ye7izanno kayppete; yo7o ga7ote» yagayda. **15** Fa kushito untalla gaddidannippa suuba yinna bestippa ashshii qitida. **16** Fettii qamma fettii atstse Yesuusago yi7i, «Astattamarzayo, taanii medhina de7o denggodes akko lo77o baz oochcho?» yagayda. (aiōnios g166) **17** Yesuusa eego, «Lo77o bazis ne tana akkos ooce? Fettii Xoozzap attin melle lo77o baaya. Yezin ne medhina de7o ekkodes koyiko kiitto naago» yagayda. **18** Atstse mahi, «Aanno kiitta» yaga7i oocida. Yesuusa mahi, «Wodhippe, olalippe, kaystippe, worddo markkidhippe, **19** Ne adayan ne intto bonchcho, asi ubba ne fana kadho» yagayda. **20** Ye shakanize, «Taanii hyanno ubba na7atitsappa dentsi naagida. Yeezin, melle taas faccide baz akko bazo?» yaga7i oocida. **21** Yesuusa mahi, «Ne folo maaqqodes koyko hyanggi nees yeze baz bayzi dahuntsis inggo; ne salo duretitsi denggoda. Yeyzi maaqqii yi7i tana kaallo» yagayda. **22** Yezin ye shakanize gaama dure maaqqide gisho yinno si7ide wode azzanitera ashshii qitida. **23** Yinnippa suuba, Yesuusa fa tamaruntsana, «Ta yinttis turo ohine; dure salo ka7itumo gelodanna gaama madha. **24** Dure asi Xoozze ka7itumo gelodannippa gimale marppe uruntsara aadhizanna laafa» yagayda. **25** Yesuusa tamarunsi yinno si7i gaama qoppii, «Yeezin, oode attodes dandda7ode?» yaga7i oocida. **26** Yesuusa untana dakkii bi7i, «Hyanna asis dandda7inttoos, yezin Xoozis ubbanna dandda7inttane» yagayda. **27** Phexiroosa mahi, «Nuunii ubba baz ashshii nena kaallida. Yeezin, nu

akko denggode?» yagayda. **28** Yesuusa unttago hyannii gaar yagayda: «Taanii yinttis turo ohine; As na7ay yo7ode kille alamite fa bonchcho araataalla bettize wode yin taphpho lam77untsi, tana kaalliduntsi, taphpho lam77i araataalla bettii taphpho lam77i Isra7eele bagguuntsalla afa firddoda. **29** Ta suntsiti gisho keetsito woy ishuntsana woy mishuntsana woy adaya woy intto woy na7untsana woy gadito ashshade ooden xeet kushe ekkoda. Mahi medhina de7o ekkoda. (aiōnios g166) **30** Yezin gaamuntsi hyatte yestte tiino maaqqiduntsi suuba maaqqoda, mahi suuba maaqqiduntsi tiino maaqqoda» yagayda.

20 «Salo ka7itumo fa woyne gidida oocizuntsis kira inggodes wontta gooda kezide kartii adaya aazane. **2** E oochchizuntsis hyayno hyayno fettii dinaare inggodes unttera giigii, untana fa woyne gidida dakkida. **3** «Mahi wonttappa hyaydzdzii saate maaqqizin kezii oocha dhabin gabe bessa eqqide melle asuntsana denggida. **4** E unttago, «Yinttin ta woyne gidida hyanggi oochchote, taanii yinttis tana lo77ide miishe inggoda» yagayda. **5** Unttin hyanggida. Mahi E izipun saateran uddufun saatera kezii yinnii fana oochchida. **6** Taphpho fettii saate maaqqizin E kezize wode melluntsana yeyga eqqiduntsana denggi, «Yin oocha billii awara feesho hyanne akkos eqqii feezhidote? yagayda. **7** «Un mahi, «Nuna kira oocize asi dhabide gisho» yagayda. «Ezin, «Yinttin ta woyne gidida hyanggi oochchote» yagayda. **8** «Saata ugurin, woyne aday oochchizunts hyalaqizogo, «Oochchizuntsana xeezii lassa oocha geliduntsappa dentsii tiino geliduntsana yellodes un miishito inggo» yagayda. **9** Taphpho fettii saater oocha aykkiduntsin yi7i, omma omma fettii fettii dinaare ekkida. **10** Tiino oocha aykkiduntsi yi7i, faas gaama inggintoda ga7i qoppida. Yezin unttin omma omma

fettii fettii dinaare ekkida. **11** Fa miishito ekkii maaqqii karttii adaylla afa zuuzinggida. **12** «Hyantses suubappa yi7i fettii saate xalaala oochchida. Yezin awara feesho labbii feezhide nuura un wayzi fetto maaqqe» yagayda. **13** «Woyne ataakilde aday oochchizuntsappa fetaygo, «Ta ishayo, ta nena qohikaaya; ne taara wulidhdhidanna fettii dinaares baane? **14** Ne miishito ekkii ne kara qito. Ta uigure yi7idesin neenii fana inggodes koyane. **15** Taanii ta miishitira koydebaz oochchodes taas adetits wolqqa baane? Woy ta dalgga maaqqide gisho ne qinaatane?» yagayda. **16** «Yinnii gaaran hyatte de7ite suub maaqqiduntsi tiinoda, tiiniduntsi mahi suuboda» yagayda. **17** Yesuusa Yerusalaame hyanggitara, taphpho lam77i tamaaruntsana dumma gaxa kessii unttago yagayda: **18** «Yikke, nuunii hyatte Yerusalaame hyanggella afa yene. Ize as na7a kahinunts hyalaquntsisin higge asttamaaruntsis aatsii ingginttoda. Unttin eella afa hyayqo firdda firddoda. **19** Eza Ayhude maaqqoosse worzhas aatsii inggoda. Un eza kawushshoda, garaafoda, yeyzi eza masqlalla afa suxxoda. Yezin E hyaydzintsa qamma hyayqoppa denddoda» yagayda. **20** Ye wode zabdoosa machchita fa lam77i dhiiratsi na7untsara Yesuusago yi7i, E tiino bunqqunttii fettii baz eza woossida. **21** Yesuusa iigo, «Ne akko koye?» gayda. Iza mahi, «Ne ka7itumtte hyantsi ta lam77i na7untsi fetaya nees mizaqi zala fetaya nees workkita zala betto ga7oya!» yagayda. **22** Yezin Yesuusa unttago mahi, «Yin akko woossizako eroos; taanii ushshades yeze madha xuu7uto ushshades dandda7ode?» yagayda. Unttin, «Yee dandda7oda» yagayda. **23** Yesuusa, «Turo taanii ushshades yeze xuu7uto yin ushshada. Yezin ta mizaqiten workkite bettoduntsana doorize tana baaya. Yinna besita ingginttize, ta aday inggodes giigizide asuntsis»

yagayda. **24** Attide taphphi E tamaruntsi yinno si7ide wode lam77i ishuntsana kaccida. **25** Yezin Yesuusa untana ubba xeejii hyannii gaar yagayda. «Ayhude maaqqoosse asuntsana ahizuntsii fa asuntsalla laatsidhizannon untana kaalitsizuntsi mahi untana adetitsi wolqqara ahizanno yin erane. **26** Yezin yin gidida yinnii gaar maaqqippe. Yinttappa dhoqqodes koyze ooden yinttis aro maaqqe. **27** Yin gidida ubbappa dhoqqa maaqqodes koyze ooden yinttis aro maaqqodes beezane. **28** Yinnii fanan, As Na7a as maaddodesin gaama asuntsana wozodes fa shemppito inggodes yi7idap attin asara maaddintodes yi7ikaaya» yagayda. **29** Yinnippa suuba, Yesuusa fa tamaruntsara Iyaarkoppa kezii hyanggizin, gaama asuntsi untana kaallida. **30** Oge gaxa bettide lam77i qooquntusi Yesuusa yeygara aadhizanno si7i, «Laatsto, Dawute na7ayo, nuna maaroya» yaga7i uukkida. **31** Gaama asuntsi untana, «Hyayzote» yaga7i kaccida. Yezin un, «Laatsto, Dawute na7ayo, nuna maaroya» ga7i gujjii uukkida. **32** Yesuusa eqqii, untana xeejii, «Ta yinttis akki yissade fana koyete?» yaga7i oocida. **33** Untin, «Laatsto, nu aafita be7ade gaar koyane» yagayda. **34** Yesuusa untis yiqsinttii, un aafito bochchida. Ellisii un aafita bi7ida; untin eza kaallida.

21 Yesusaran E tamaruntsara Yerusalaame ukkii, Shamahe derizella yeze beetefaage gaaze gutute yellitera, Yesuusa fa tamaruntsappa lam77untsana faappa tiino hyanggote ga7i kiittida: **2** «Yinttappa tiino yeze gutute hyanggote. Yeyga fettii hyare achcha yezanno I na7itira yin denggoda. Untana billii taago ekkii yo7ote. **3** Ooden yinttana oociko, «Laatstsii untana koyane» yaga7ote. E untana elle mahoda» yagayda. **4** Yinnan nabize, **5** «Xiyoone katamas, «Yikke, ne kaatize aada maaqqii, hyartillan hyariti na7itilla bettii, neego ye7ine»

ga7ote» ga7i xaafinttidanna folinttode gaar yinna hyanida. **6** E tamaarunsi hyanggi Yesuusa untana kiittidanni fana oochchida. **7** Hyarton hyartti na7iton ki7i kattara fa ma7ito un bantte gaddida. Yesuusa ma7itilla afa bettida. **8** Gaama asunts fa ma7ito ogite yiixxida. Mellunsi tashe tarshii ogite olida. **9** Yesuusappa tiinora hyanggizuntsin eeppa suubara kaallizuntsi gaama asuntsi, «Hosaana! Dawute na7ay galatintto! Laatstse suntsite yi7ize anjjnttidaya! Bonchcho Ubbappa Dhoqqa Salo Xoozis maaqqe!» yaga7i uukkida. **10** Yesuusa Yerusalaame katama gelide wode yinna katamite yeze asunts ubbuntsi, «Hyay oode?» yaga7i turtuurida. **11** Asuntsi, «Hyay Galila yeze Naazirete katamappa yi7ide nabe Yesuusa» yagayda. **12** Yesuusa Xoozze keetsta gelii, yeyga baayzuntsanan wonggizuntsana ubba bale bay7ida. Miishe laamizuntsana xarpheziton wolle bayzize oyddito shirii olida. **13** Ezin untago, «Xoozze qaaltte, <Ta keetsita Xooz woossize keetsti ga7inttane> ga7intti xaafinttida. Yezin yin faanno aachinttize wom7o mahidate» yagayda. **14** Yesuusa Xoozze keetsta yessadera qooquntsin wobbuntsi eego yi7in untana fatstsida. **15** Yezin kahinunts hyalaquntsin higge asttamaarunsi Yesuusa oochchide gaama qofize bazito bi7idannen zhooga na7untsi Xoozze keetsta, «Dawute na7ay, galatintto» yaga7i uukkizanno si7i kaccida. **16** Un Yesuusago, «Hyantses gaazanno ne si7ine?» yagayda. Yesuusa, «Yee si7ine, Xoozze qaaltte, <Zhooga na7unts doontten dhanggize na7unts doontte galata giigizane> ga7intti xaafinttidanno yin nabbabikate?» yagayda. **17** Untana yeyga ashshii Bitaaniya katama hyanggi aqida. **18** Yesuusa wontta gooda katama maaqqii yi7itera naydhidida. **19** Oge gaxa fettii belese minxa bi7i iigo hyanggida. Yezin hyayep attin melle akkon denggikaaya. Yinnii gisho, izo, «Yikkeppa

lam7intsa aafe aafippe!» yagayda. Yinna belese minxita ellisii melii attida. (aiōn g165) 20 E tamarunsi yinno bi7i, «Hyanna belesita wayzi ellisii melido?» yaga7i gaama qoppida. 21 Yesuusa mahi, «Taanii yinttis turo ohine; yinttis ammano yeziko, mahi yin sidhanxiko belesitilla taanii oochchidanni fana xalaala oochchoos, yezin <Hyay deriza shodintti abba wodhdho> yagayko hyanoda. 22 Ammanii yin woossiz baz akkon maaqqiko yin ekkoda» yagayda. 23 Yesuusa Xoozze keetsta gelii tamarssodera, kahinunts hyalaquntsin Ayhude cimunsi eego yi7i, «Ne hyanno oochchode fana nees akko adetits wolqqa yeze? Nees hyanno adetits wolqqito inggide oode?» yaga7i oocida. 24 Yesuusa unttago, «Taanii yinttana fettii baz oocane; yin taas yinno mahiko, taanin akko adetits wolqqara oochchizako yinttis ohoda. 25 Wahannisa xinqqate anappa? Xoozappane asappa?» yagayda. Un fa gidda zorintti, «Nu, <Xoozappa> gayko, E nuna, <Yeezin akkos ammananxido?» yaga7oda. 26 Nu, <Asappa> gayko, asi ubbuntsi Wahannisa nabe mahi be7ize gisho nu asuntsana zhashitane» yagayda. 27 Yinnii gisho, «Nu eroos» yaga7i mahida. Ezin, «Yikke, taanin hyanno akko adetits wolqqara oochchizako yinttis ohoos» yagayda. 28 «Yesuusa mahi hyannii gaar yagayda: lam77i dhiiratsi na7untsi yeze fettii atstse yene. Ye atstse fettii na7aygo hyanggi, <Ta na7ayo, hyayno woyn gidda hyanggi oochcho> yagayda. 29 Na7ay mahi, <Atto hyanggoos> yagayda. Yezin suubappa fa wozintte qoppii oochchodes hyanggida. 30 Aday fa hyankkay na7aygo hyanggi, fa tiino na7aygo gaydanni fana kiittida. Ezin, <Ye7e, ta adayo> yagayda. Yezin hyanggikaaya. 31 Hyantsi lam77i na7untsappa fa adays kiitinttide aayo?» yagayda. Unttin, «Tiinoya» yagayda. Yesuusa unttago, «Ta yinttis turo ohine; qaraxe gachchizuntsin olalizuntsi yinttappa

tiinii Xoozze ka7itumtto geloda. **32** Xammaqize Wahannisa luule oge tamarssitera yi7in E gaazanno ammanikaaya. Yezin qaraxe gachchizuntsin olalizuntsi ammanida. Yin melle atto yezin, untana bi7i yin nagartippa maaqqii ammanikaaya» yagayda. **33** Mahi Yesuusa hyannii gaar yagayda; «Melle aazize si7ote, woyne tukkide fettii atstse yene. Ye woynize kantto wututsi gasida. Woyne cicize ollan bookkida. Woyniza naagodes shakkon shakkida. Yinnippa suuba, gadito kotstse inggi melle sa7a qitida. **34** Woyne aafto maxize agina yellin fana yellize baggito ekkii ko7ode gaar fa aruntsana unttago dakkida. **35** Kotstse inggide aday E aruntsana aykkii fetaya hyadhdhida, hyankkaya wodhida mahi attiduntsana shuchchara dhogida. **36** Woyne atakiltti aday tiinuntsappa aadhize melle aruntsana kiittida. Kotstse ekkiduntsi untana hyankkuntsalla afa oochchidanni gaar oochchida. **37** Wurssutsite E, «Ta na7aya un bonchchoda!» yaga7i fa na7aya unttago kiittida. **38** «Yezin gaditii aday na7aya bi7i wol gidda «Gadito laattode hyaya, eza wodhii gadito nu ekkoda!» yagayda. **39** Na7aya aykkii woyne giditippa gaxa kessii wodhida. **40** «Yikke, woyne atakiltti laatstse ye7ize wode ye kotstse ekkide aduntsana wayssade?» yaga7i oocida. **41** Un mahi, «E yentsi iita asuntsana iita wodhe wodhii, woynize aafize wode eza yellize baggito wodera wodera inggize melle asis kotstse inggoda» yagayda. **42** Yesuusa mahi unttago, Xoozze qaaltte, Keexxizuntsi borii ixside shuchchize, mayzenes omma maaqqane, ubbappa aadhize shuchchi maaqqane. Yinno laatstsii oochchidebaz; nu aafis gaama qofize baz ga7intti xaafinttidanno nabbabikate? **43** «Yinnii gisho, taanii yinttis ohine; Xoozze ka7itumo yinttappa ekkinttii lo77o aafe aafize asuntsis ingginttoda. [**44** Hyay shuchchizella afa gol7ize ubba meqqoda.

Mahi hyay shuchchize eella afa wodhdhize attsen gaacintoda»] yagayda. **45** Kahinunts hyalaquntsin Farisaawuntsi Yesuusa ohide aazizito si7ide wode fana ohidanno erida. **46** Un Yesuusa aykkodes koyda, yezin asuntsi Yesuusa nabe mahi be7ize gisho asuntsis zhashtida.

22 Yesuusa asuntsis mahi hyannii gaar yaga7i aazize ohida. **2** «Xoozze ka7itumo fa na7ays zhagana giigizide kaati aazane. **3** Ye kaatize zhagana yo7ode fana ohi gaddide asuntsana xegodes fa aruntsana kiittida. Yezin asuntsi yo7odes koykaaya. **4** Mahi melle aruntsana xegii, xeginttide asuntsago hyanggi, «Taanii ta sangguntsanan modhdhuntsana shukkida; ubbanna giigida. Ta zhagana diggisago hyankka yo7ote ga7ote» ga7i kiittida. **5** Yezin xeginttiduntsi xegito ixii, fa oocha oocha qitida. Fetay fa wootas, hyankkay fa zal77e qitida. **6** Mellunts mahi kaat aruntsana aykkii, iissii hyadhdhii wodhida. **7** «Kaatize gaama zhilidhdhii, fa wottaddaruntsana dakkii shemppo wodhiduntsana wodhizida, un katamito eetsida. **8** Yinnippa suuba, fa aruntsago, «Zhagantta giigida, yezin xeginttiduntsi zhaganas beezze asi baaya. **9** Yinnii gisho, dalgga oge hyanggi, denggide asi ubba zhagana yo7ode fana xegote» yagayda. **10** Aruntsin ogella hyanggi faas denggide asi ubba lo77untsanan iituntsana ki7i zhagana daase geltsii kuntsida. **11** «Yezin kaatize katstsa ma7ades bettide asuntsana be7ades gelide wode zhagana afula ma77ikaayze fettii asi denggida. **12** Eego, «Naate, ne zhagana afula ma77ikaayzara wayzi hyanne gelido?» yagayda. Yezin atstse si7i gayda. **13** «Kaatize fa aruntsago, «Hyay atstse kushiton tohito accii, bale dhuma kessii olote. Ize yeefon achchi garccingge maaqqoda» yagayda. **14** «Yinnii fanan, Xoozze ka7itumos xeginttiduntsi gaama yezin doorinttiduntsi eeratsi» yagayda. **15**

Yinnippa suuba, Farisaawuntsi hyanggi, Yesuusa wayzi ohera aykkod yezako zorintida. **16** Fa tamaruntsanan kaat Heroodisa bagguuntsappa feta feta kiittida. Unttin, «Asttamaarzayo, ne turo ohizanno nu erane. Ne asappa as shagoos, asi woyganddes ga7i akkon oochchoos, Xoozze ogito turetitsara tamarssane. **17** Ane nuus oho, nuunii Roome kaatis giira giirodes beezanen beezosa?» yagayda. **18** Yezin Yesuusa un iita qoftto erii, «Hyantsi cubbuntso, tana akkos fattanete? **19** Giira giirize miishe tana beezote» yagayda. Unttin ees dinaare ki7ida. **20** E, «Hyays suntsitan bishshita oodeso?» yagayda. **21** Unttin, «Roome kaatays» yagayda. Yeezako Yesuusa unttago, «Yikke, kaatis beezanno kaatis, Xoozis beezanno Xoozis inggote» yagayda. **22** Unttin yinno si7ide wode gaama qoppii E kaleppa ashshii qitida. **23** Yinna qammite hyayqoppa denddo baaya yagaaze Saduqaawuntsi Yesuusago yi7i, yaga7i eza oocida. **24** «Asttamaarzayo, «Muse, fettii asi na7a yelikaayzara hyayqiko, ye hyayqide ishay E machchito ekkii, fa ishays na7a yelo» yaga7i kiittida. **25** Nu erize laappun ishuntsi yene. Anggissee machcho ekkii na7a yelikaayzara hyayqida. E machchito E geeze mahida. **26** Yinnii fana, ye lam7antsen, hyaydzantsen, hyanggi laappununtsa yellodes. **27** Ubbappa suuba yinna maachita hyayqqida. **28** Yeezin, laappununts ubbuntsi izo mahide gisho hyayqoppa denddize qamma, yinna maachita laappununtsappa aaye machcho maaqqade?» yagayda. **29** Yesuusa mahi, «Yin Xoozze qaalan E wolqqito eroosse gisho balinttane. **30** Asuntsi hyayqoppa denddize wode salo yeze kiitanchchuntsi fana maaqqanep attin ekkosin geloos. **31** Mahi hyayqqide asuntsi hyayqoppa denddode baz Xoozii yinttis ohidanno nabbabikate? **32** Xoozii, «Taanii Abrahamaa Xooz, Yisaaqa Xooz, Yayqooba

Xooz» yagayda. Yinnii gisho, Xoozii faxa yezunts Xoozap attin hyayqqiduntsi Xooz baaya» yagayda. **33** Gaama asunts yinno si7i, E timirtite gaama qoppida. **34** Yesuusa Saduqaawuntsis gawude baz dhabsidanno Farasawuntsi si7ide wode fettilla shiiqida. **35** Un giddappa fettii higge asttamaarize Yesuusa faatana ooce oocida. **36** «Astattamaarzayo, higge ubbappa aadhize aayya?» yaga7i oocida. **37** Yesuusa mahi, Ne Laatstsa, ne Xoozza, ne kumutsi wozinappa, ne kumutsi shemppoppa, ne kumutsi qofappa kadho. **38** Ubbappa aadhizen tiino kiita hyanno. **39** Lam7intsa ubbappa aadhize kiita, as ubba ne ommito ne kadhizanni fana kadho yagaazanno. **40** Muse higen nabunts timirtte ubba hyanna kiittilla afa katane yagayda. **41** Farisaawuntsi fettilla shiiqii yezin, Yesuusa untana, **42** «Kirsttoosa baz yin waaga7ete? E oode na7a?» yaga7i oocida. Un, «E Dawute na7a» yaga7i mahida. **43** Yesuusa unttago, «Yeezin, Dawute Geeshi Ayyaanara maaqqii wayzi Kirsttoosa, «Laatsto» ga7i xeege? Dawute ga7itera, **44** «Laatstsii Xoozii, ta Laatstsego, ne morkkuntsana ne tohita yedhdhize bessi mahode wontsis, hyanne taappa mizaqi zalar betto»gayda. **45** Yikke, Dawute Kirsttoosa Laatsto ga7i xeeqiko, wayzi Kirsttoosa Dawute na7a maaqqe? yagayda. **46** Yesuusas fettii qaala mahodes dandda7ide asi ooden baaya. Mahi yinna qammitippa dentsii melle ooce oocodes ooden dandda7ikaaya.

23 Yinnippa suuba, Yesuusa shiiqide asuntsisin fa tamaanuntsis hyannii gaar yagayda. **2** «Higge asttamaanuntsin Farisaawuntsi Muse higge tamaanssodes adetits wolqqara yene. **3** Yinnii gisho, un yinttana kiittide ubba oochito naagote. Yezin un oochchizanni fana oochchippete. Akkos gayko, un ohizanni fana oochchoos. **4** Un tookcodes dandda7inttoose toofo accii as toossane. Yezin

faas melle atto yezin, ye toofiza asuntsi tookkize wode gil7a bertsara bochchodes koyoos. 5 «Yezin un fa oochito ubba asi be7ade fana oochchane. Fa sintten kushite accize maxaafe xiqise yeze kiitaafe dalggizane, fa afultii macartton pharggizane. 6 Mokinttize bessa bonchcho bessin Ayhude woosa keetstsa gaama lo77o oyda kadhane. 7 Asuntsi gabe untana bonchchora saritsizannon «Asttamaarzayo» ga7i xeegezanno koyane. 8 «Yezin yin asttamaarize fetto xalaala maaqqide gishon yin ubba ishuntsana maaqqide gisho «Asttamaare» ga7intti xeeginttippete. 9 Yinttis salo fettii aday xalaala yeze gisho hyanne sa7alla ooden «Adayo» ga7i xeeginttippete. 10 Yinttis fettii Laatstsii Kiristtoosa xalaala yeze gisho «Laatstso» ga7intti xeeginttippete. 11 Yin gidda anggistize yinttis aro maaqqe. 12 Fana dhoqi yiize ooden toochoda; fana toochize ooden dhoqi gawuda. 13 «Yin, cubbuntso, higge asttamaaruntso Farsaawuntso, asunts tiino salo ka7itumo gorddizuntso yinttana bade. Yin, yin ommite geloos mahi melluntsanan geltsoos. 14 [«Yin cubbuntso, higge asttamaaruntson, Farisaawuntso budanuntsi keetsito yin bonqite, asi bo7o ga7i woosa pharggizane. Yinnii gisho yinttana bade. Ubbappa aadhize firda yinttana naagane.] 15 «Yin, cubbuntso, higge asttamaaruntso Farsaawuntso, yin fettii asi ammantsodes abbaran sa7aran wutane. Yezin yin eza ammantside wode ye atstsa yinttappa aatsii Gaannames giigize gisho yinttana bade. (Geenna g1067) 16 «Ooden Xoozze keetstsa caaqqiko akkon baaya. Yezin Xoozze keetstsa yeze worqqara caaqqiko, yinna caaqita eza gomoda gaaze qooquntso, yinttis qooqii melluntsana kaalitsizuntso, yinttana bade. 17 Yin, eeyuntso, qooquntso, worqqa aadhanene? Worqqiza geeshize Xoozze keetsita aadhe? 18 Mahi «Ooden zharsho zharshize besite

caaqqiko, akkon baaya. Yezin ooden E kattara yeze zharshite caaqqiko, yinna caaqita eza gomoda» yaga7i tamaarsane.

19 Yin, qooquntso, zharshita aadhanene? Zharshito geeshize besita aadhe? 20 Yinnii gisho, zharsho besite caaqqize atstse, yinna zharsho besiten eella afa yeze ubbanne caaqqane. 21 Xoozze keetstsa caaqqize atstse, yinna Xoozze keetsiten ize yeze Xoozzella caaqqane. 22 Salo caaqqize atstse Xoozze araaiten ye araatzella bettide Xoozzella caaqqane. 23 «Yin, cubbuntso, higge asttamaaruntson Farsaawuntso, yinttana bade. Yin kartsi gaallappa, nattirappan xalooteppa asraata kessane. Yezin higgite yeze aadhii koshshizuntsana ashshida. Yinnan luule firdda, maarotitsin ubba baza ammanintte. Melluntsanan ashshikaayzara hyantsesana yin oochchodes beezane. 24 Yinttis qooqii melle asi kaallitsizuntso, yin ushitippa wununo kessii gimale qoodhdhane. 25 «Yin, cubbuntso, higge asttamaaruntso Farsaawuntso, yinttana bade. Yin burccuqosin saanes katta zaltto geeshane. Yezin un ganccite bonqan qiiratitsi kumida. 26 Naate qooqe Farisaawuzayo, burccuqosin saanes ganccito tiinii geesho. Yinnippa suuba, katta zalttan geeshi maaqqada. 27 «Yin, cubbuntso, higge asttamaaruntson Farisaawuntso, yinttana bade. Bale zalara bootsi qalame tizhintti lo77i, ganccite meqatsin wooqidebaz kumide booza yin aazane. 28 Yinnii fana, katta zalara asis lo77o aazane. Yezin yin ganccite cubbon iitatitsi kumida. 29 «Yin, cubbuntso, higge asttamaaruntson Farisaawuntso, yinttana bade. Yin nabuntsis booza keexxane, mahi xilluntsi boozan loytsane. 30 Mahi yin, «Nuunii zaga nu adunts wode yeze baz maaqqizako, untara wolla nabunts suutsito gussaama yeshsha» yagaane. 31 Yinnii gisho, yin nabuntsana wodhide as na7untsana maaqqidanno yin yin ommite markkidhane. 32 Yikke,

yin aduntsi aykkidanno yin folote. **33** «Hyantsi shooshuntso, goppi na7untso, yin Gaanname firddappa wayzi attode? (Geenna g1067) **34** Yinnii gisho, ta ohizanno si7ote; taanii nabuntsana, cincca asuntsanan asttamaaruntsana yinttago kiittoda. Unttappa feta feta yin wodhodan masqalalla afa suxxoda. Bagguntsana Ayhude woosa keetsta alanggara garafodan katamappa katama bay7oda. **35** Yinnii gisho, xillo Aabeela suutsappa dentsii, Xoozze keetstsappan zharsho bessappa gidite yin wodhide Barakiya na7a Zakkariyaasa wode yellodes hyayqqide xillo as ubba gisho yinttana yelloda. **36** Taanii yinttis turo ohine; yinttin yin aduntsi oochchide balttis hyanna firddita ubba hyantsi yeletuntsalla yelloda. **37** «Yerusalaame, Yerusalaame, nabuntsana wodhizanne! Xoozii neego kiittiduntsana shuchchara dhogizanne! Lukule fa na7untsalla afa qefera hyaphphizanni fana taanii ne asuntsana ta shuphite shiishodes wantsi tohe koydo! Yezin tana ne ixxida. **38** Yikke, yin Xoozze keetsita kaysi maaqqada. **39** Taanii yinttis ohine; «Laatstse suntsite ye7ize anjjintidaya» yin ga7ode wontsis lam7intsa tana bo7oos» yagayda.

24 Yesuusa Xoozze keetstsappa kezii qitizin, E tamaaruntsi eego yi7i, Xoozze keetsi gimbita beezida. **2** Yesuusa unttago mahi, «Yee! Hyanno ubbanno be7inete? Taanii yinttis turo ohine; shuchchi shuchchalla afa keellinttide fana fettin wul7inttikaayzara attoos» yagayda. **3** Yesuusa Shamahe Derella afa bettezin, E tamaaruntsi fa xalaala eego yi7i, «Yinna ayde hyanod yezako nuus oho. Mahi ne ye7itisin wode wurssutsitis malla akko? yaga7i oocida. (aiōn g165) **4** «Yesuusa mahi, Yinttana ooden balitsaame fana naaginttote! **5** Akkos gayko, gaama asuntsi ta suntsite, «Taanii Kiristtoosa, Xoozii as ashshodes kiittidaya»

yagaytira yi7i gaama asi balitsoda. 6 Yin olan ola wore si7odes yene. Yinnii gaarize baz hyanodes beezize gisho yirggippete. Yezin wurssutsita hyaga. 7 Worzha worzhara, fettii ka7itumo melle ka7itumora olinttoda. Nayen sa7a en7e dumma dumma bessa maaqqada. 8 Yinna ubbanna yelo dha7es zooqe fana. 9 «Ye wode asuntsi yinttana waayes aatsii inggoda, accodan wodhoda. Ta suntsiti gisho asi ubba yinttana ixxoda. 10 Ye wode gaamuntsi ammano ashshoda. Fa gidda fete fetaya aatsii inggoda, fete fetaya ixxoda. 11 Mahi gaama worddo nabuntsi denddii gaamuntsana balitsoda. 12 litatitsi gaanggize gisho gaama asuntsi siiqita toyoda. 13 Yezin wurssutsi yellodes genccide atstse attoda. 14 As ubbas markka maaqqade fana Xoozze ka7itumo Wonggele Sa7a ubba ohinttoda. Yinnippa suuba, wurssutsita yo7oda. 15 «Yinnii gisho, nabize Daanela ohide dhabssse tunatitsi geeshi bessa eqqidaya yin bo7oda. Qoppize Yinna waagizako nabbabize qoppo! 16 Yinnii wode Yihuda sa7a yezuntsi derego woxxo. 17 Fooqella afa yeze atstse fa keetstsite yeze baz ekkodes keetstsa gelanxi woxxo. 18 Gade yeze fa ma7o ekkodes suub maaqqippe. 19 Ye wode wodatsi maachuntsin dhantsize maachuntsis gaama un7intte maaqqada. 20 Barggo woy Sambbata yin woxxi dhabizanna maaqqaame fana Xooz woossote. 21 Akkos gayko, sa7a medhinttidannippa hyayno yellodes hyanikaayze baz, mahi tiinosin mulo hyanoose madha hyanoda. 22 Yinna qammiti faydito hyaatitsikaayzako as maaqqide ooden attoos. Yezin E fa dooride asunts gisho yinna qammiti faydito hyaatitsoda. 23 «Ye wode ooden yinttana, <Yikke, Kiristtoosa hyanne> woy <Sekka yene> yagayko ammanippete. 24 Akkos gayko, worddo Kiristtoosuntsin worddo nabuntsi denddoda. Unttis dandda7inttiko, melle atto

yezin Xoozis doorinttiduntsana balitsodes damma mallan gaama
 qofize baz oochchoda. 25 Qoppote, ta yinttis hyanno tiinii ohine.
 26 «Yinnii gisho, asunts yinttago, <Yikke, Kiristtoosa akko baayze
 ganas sa7a yene> gayko, ize hyanggippete. Woy yinttago,
 <Yikke, qol7a yene> gayko, unbaz ammanippete. 27 Akkos
 gayko, zeelintsi salo zeelinggii, awa kessappa gelo yellodes
 bentizanni gaar, As Na7a ye7ita yinnii gaar maaqqada. 28
 «Bawuta yeze bessa ankkuntsii shiiqoda. 29 «Ye wode yinna
 waaye qammitippa suuba, «lira awa dhumoda, aginan fa foo7ito
 kayoda. Xoolintton saloppa wodhdhoda, mahi salo yeze wolqqa
 buqunttoda. 30 Ye wode As Na7a ye7e malla salolla afa benttoda.
 Sa7a yeze asi ubba yeekkoda. Mahi As Na7ay, wolqqaran
 damma bonchchora salo dhonne giddara yeezin yin bo7oda.
 31 E fa kiitanchchuntsana damma fuggize moyzera kiittoda.
 Un sa7a oyddii zala qitii, hyayga gaxappa seko gaxa yellodes
 yeze ees doornttiduntsana shiishoda. 32 «Belese minxappa
 tamarote. Iza aaci hyaye kessize wode torchche ukkidanno yin
 erane. 33 Yinnii gaaran, yin hyanno ubba be7ize wode furtsa
 ukkidanno erote. 34 Taanii yinttis turo ohine; hyanna ubbanna
 folinttode wontsis, hyanna yeletunts aadhaama. 35 Salon sa7an
 aadhoda, yezin ta qaaltta aadhoos. 36 «Yinna qammiton yinna
 saatto salo yeze ta adayp attin melle salo kiitanchchuntsana
 maaqqin woy Na7aya maaqqin ooden eroos. 37 As Na7a ye7ita,
 Nohe wode hyanidanni gaar maaqqada. 38 Ye wode dhabsse
 hayaatsi yo7odeppa tiino Nohe markkabe gelide qamma yellodes,
 asuntsi mu7iten uzHITE, ekkitera gelitera gam77ida. 39 Dhabsse
 hayaatsi yi7i, untana ubba dhabsode wontsis qoppikaaya. As
 Na7a ye7itan yinnii fana yi7ada. 40 «Ye wode lam77i asunts
 gade oochchoda. Unttappa fetay ekkinttoda, hyankkay attoda.

41 Lam77i maachuntsi wolla gaaccoda. Unttappa feta ekkinttoda hyankkanna attoda. 42 «Yikke, yin Laatstse akko qamma yo7od yezako yin eroosse gisho miinggi naagote. 43 Yezin kayzo qammappa akko saate yo7ode yezako karttii aday erizako, fa keetsita bookinttaame fana barkki naagoda yeshsha. 44 Yinnii gaaran, As Na7ay yin qoppikaayze saate yo7ode gisho yin giigii yezote. 45 «Yeezin, fa kara asuntsis katstsa koshshize wode inggode fana E laatstsize dooride ammaninttizen wozinara yeze aro oode? 46 E fa laatstse kiittidanno oochchizin E laatstse yi7i denggide arize anjjntida. 47 Taanii yinttis turo ohine; laatstsii ye ariza fa bazitilla ubba shuumoda. 48 Yezin ye arize iita maaqqiko, <Ta laatstse gam77i yo7oda> yaga7i fa wozintte qoppii, 49 fa lagge oochchizuntsana hyadhdhe aykkiko, matsinttizuntsara muyko uzhiko, 50 Ye arize laatstse E qoppikaayze qamman E eroosse saate, 51 yi7i eza gachchoda. E ixiton cubbuntsara mahoda. Yinna besite ees yeefon achchi garccingge maaqqada.

25 «Ye wode salo ka7itumo fa kuraazito aykkii, machcho ko7odes qitide dhiiratsaya makkodes kezide taphphi wuduruntsana aazane. 2 Unttappa ichchinuntsi booza, mahi ichchinuntsi cincca. 3 Boozuntsi kuraaze aykkida, yezin melle lambba aykkikaaya. 4 Yezin cinccuntsi fa kuraazite melle guja lambba aykkida. 5 Machchito ekkize gam77in, yentsi wuduruntsi gentto aykkin genttida. 6 «Giddii bilahe maaqqize wode <Yikke, machchito ekkizay yellida, eza makkodes kezote> yagaaze damma dentsitsize kiita sinttida. 7 «Ye wode yentsi wuduruntsi ubbuntsi barkki, fa kuraazito giigizida. 8 Boozuntsi cinccuntsago, <Nu xomppita hyayqqodes yiize gisho shagii yin lambbitippa nuus inggoyate> yagayda. 9 «Yezin cinccuntsi untago mahi, <Ade, nuusin yinttis maaqqize lambba baaya. Yinnii gisho, yinttis

hyanggi wonggi ekkote» yagayda. 10 Booza wuduruntsi lambba wonggodes qitin, machchito ekkize yi7ida. Giigintii bettide ichchin wuduruntsi eera wolla zhagana keetstsa muusis gelida; furtsiton gorddii ashshida. 11 «Suubappa hyankko wuduruntsi yi7i, «Laatstso, Laatstso, nuus bugoya» yagayda. 12 «Yezin E unttago mahi, «Taanii yinttis turo ohine; ta yinttana eroos!» 13 «Yikke, As Na7a yo7ode qammito woy saatto yin eroosse gisho barkki naagote. 14 «Salo ka7itumo fa oochchizuntsana xegii faas yeze baz unttis inggi oge qitodes kezide atstsa aazane. 15 Unttis ommara ommara un wolqqiti gaar fetays ichchin mekiliite, fetays lam77i mekiliite mahi fetays fettii mekiliite inggi fa oge qitida. 16 Ichchin mekiliite ekkide arize iira hyanggi zal77i, melle ichchin mekiliite tirfizida. 17 Yinnii gaar, mahi lam77i mekiliite ekkide arize melle lam77i tirfizida. 18 Yezin fettii mekiliite ekkiday hyanggi, olla bookkii, fa laatstsize birza moogida. 19 «Gaama wodeppa suuba yentsi arunts laatstse yi7i, fa miishito unt tara bi7ida. 20 Ichchin mekiliite ekkide arize yi7i, melle ichchin mekiliite ki7i, «Ta Laatstso, ne taas ichchin mekiliite inggida. Yezin taanii melle ichchin mekiliite tirfizida» yagayda. 21 E laatstse, «Zambbay! Ne lo77on ammantsize aro; ne eerats baza ammaninttida. Taanii nena gaama bazalla afa shuumoda; hyanne gelii ne laatstsera ufaytto» yagayda. 22 «Mahi lam77i mekiliite ekkiday yi7i, «Ta Laatstso, ne taas lam77i mekiliite inggida. Yezin taanii melle lam77i mekiliite tirfizida» yagayda. 23 E laatstse, «Zambbay! Ne lo77on ammantsize aro; ne eerats baza ammaninttida. Taanii nena gaama bazalla afa shuumoda; hyanne gelii ne laatstsera ufaytto» yagayda. 24 «Mahi fettii mekiliite ekkiday yi7i, «Ta Laatstso, ne budikaayzara maxizan burggikaayzara shiishize iita asi maaqqidanno ta erane. 25 Yinnii gisho, zhashti ne mekiliitiza

sa7a moogida. Ne mekiliitize hyaynishe» yagayda. 26 «E laatstse mahi, «Hyay iita azal7a arzayo, taanii budikaayzara maxizannon burggikaayzara shiishize asi maaqqidanno erida. 27 Yeezin, ne ta mekiliitiza bankke gaddezako, taanii maaqqize wode ta mekiliitiza tirfera ekkodanno kayda. 28 Yinnii gisho, mekiliitiza eeppa ekkii, taphphi mekiliite yezes inggote. 29 Akkos gayko, yeze ubbuntsis gujinttodan gaanggoda. Yezin baayzeppa melle atto yezin, ye ees yezayin ekkinttoda. 30 Hyay maaddoose ariza bale dhuma kessii olote. Ize ees yeefone achchi garccingge maaqqada» yagayda. 31 «As Na7a, kiitanchcho ubbuntsara, fa bonchchora ye7ize wode E fa bonchcho ka7itumo araataalla bettoda. 32 Sa7a yeze asi ubba E tiino shiiqoda. Wude aday duruntsana deeshuntsappa shaakkizanni fana E ye asuntsana lam77i bessa shagoda. 33 Mahi duruntsana mizaqi zalara deeshuntsana workkita zalara essoda. 34 «Yinnippa suuba, kaatize mizaqi zalara yezuntsago hyannii fana yagawuda: «Ta aday anjjiduntso, hyankka yi7i sa7a medhinttize wode yinttis giigide ka7itumtto laattote. 35 Akkos gayko, taanii naydhdhin muuzida, baridhdhin ushshida, zaqqo as maaqqii yi7in morkkida, 36 kallidhin ma7isida, hyargginttin oocida, acinttin tana oocida» yagayda. 37 «Yinnippa suuba, xilluntsi mahi, «Laatstso, ne naydhdhin ayde bi7i muuzido? Woy ne baridhdhin ayde bi7i ushshido? 38 Ne zaqqo maaqqii yi7in ayde bi7i morkkido? Woy ne kallidhin ayde mayzido? 39 Ne hyargginttin woy acinttin neego hyanggi nena ayde oocido?» yagawuda. 40 Kaatize mahi, «Taanii yinttis turo ohine; yin tana kaallize hyantsi ishuntsappa eerizes oochchidanna taas oochchida» yagawuda. 41 «Ye wode workkita zalara yezuntsago, «Hyantsi baaddinttiduntso, ta kaleppa hyaakkote. Xalahesin E kiitanchchuntsis giigide

medhina tama qitote. (aiōnios g166) 42 Akkos gayko, naydhdhin tana muuzikaaya; baridhdhin ushshikaaya. 43 Taanii zaqqo maaqqii yi7in tana mokaikaaya, kallidhin mayzikaaya, hyarggin acinttin tana oocikaaya yagawuda. 44 «Ye wode un, «Laatsto, ne naydhdhin woy baridhdhin woy zaqqo maaqqii hyanggin woy kallidhin woy hyarggin woy acinttin bi7i nena ayde maaddanxi ixido?» yaga7i mahoda. 45 «Ye wode kaatize mahi unttago, «Taanii yinttis turo ohine; yin tana kaallize hyantsi ubbuntsappa eerizaya maaddanxi ixiko, tana maaddanxi ixida» gawuda. 46 Yinnii gisho, yentsi asuntsi medhina firddas mahi xilluntsi medhina de7oos qitoda» yagayda. (aiōnios g166)

26 Yesuusa yinna timirtito ubba hyaaside wode fa tamaruntsago, 2 «Lam77i qammappa suuba, Faasika ba7ale bonchchize qamma maaqqizanno yin erane. Yinna qammite As Na7ay masqalalla afa suxunttodes as kushe aadhii inggnttoda» yagayda. 3 Ye wode kahinunts hyalaquntsin cimuntsi, Qayyaafa gaaze kahinunts hyalaqize keetsta shiiqii, 4 asi erikaayzin Yesuusa aykkii, wodhodes zorintida. 5 Yezin un, «Asuntsi gidida kachchi denddaame fana ga7i, Faasika bonchchize qamma maaqqippe» yagayda. 6 Yesuusa Bitaniya katama qursuma hyarggide Simoona kara yene. 7 Yesuusa leematella yezin fettii maachita albasxiroose bilqqaaxe kumutsi gaama al77o shitto ekkii yi7i Yesuusa ommite gussida. 8 Yezin Yesuusa tamaruntsi yinno bi7i zhilidhdhi, «Hyanna shittita hyarii iitizanna akkoso? 9 Hyanna shittita al77o waagas bayzinttii, birtta dahuntsis ingginttodes danda7intane» yagayda. 10 Yesuusa un gaazanno erii, unttago, «Hyanna maachito akkos waytsete? Iza taas lo77o baz oochchida. 11 Dahuntsi ubba wode yinttara yessada. Yezin taanii yinttara ubba wode yezoos. 12 Iza hyanna shittito taalla

afa gussidanna tana moogodes giigisades. **13** Taanii yinttis turo ohine; sa7a ubba hyay Wonggelize sabbakintize bessa aban, asuntsi izo ohode gaar iza oochchidanna ohinttoda» yagayda.

14 Ye wode taphpho lam77i Yesuusa tamaruntsappa fetay, Yesqorootu sa7a Yihuda ga7inttize kahinunts hyalaquntsago, **15** hyanggi, «Taanii yinttis Yesuusa aatsii inggiko, yin taas akko inggode?» yaga7i untana oocida. Un zorintti hyasttam shuchchi bira santime inggida. **16** Yinnippa suuba, Yihuda Yesuusa aatsii inggodes wottize wode koyane. **17** Boora ba7ale bonchchize tiino qamma, Yesuusa tamaruntsi eego yi7i, «Faasika bonchchize qamma ne ma7ade katstsa nu aba giigisade?» yagayda. **18** Yesuusa unttago, «katama yeze atstsego hyanggi, «Asttamarize, taas wode yellide gisho ta tamaruntsara Faasika bonchchize qamma ne kara aatstsoda gayda» yaga7ote» gayda. **19** E tamaruntsi Yesuusa fana kiittidanni fana oochchii, Faasika ba7ale qamma ma7ade katstsa giigizida. **20** Sa7ita ugurize wode Yesuusa taphpho lam77i hawaaruntsara katstsa ma7ades bettida. **21** Un muuzin, Yesuusa unttago, «Taanii yinttis turo ohine; yinttappa fettii atstse tana aatsii inggoda» yagayda. **22** Un gaama tannii, fete fete, «Laatstso, turo tana yessane?» ga7i eza oocida. **23** Yesuusa mahi, «Fa kushito taara wolla gabate dakkizay E tana aatsii inggoda. **24** As na7a, Xoozze qaalte ees xaafinttidanni gaar hyayqqoda. Yezin As na7a aatsii inggize atstsa bade; ye atstse yelinttikaayzara attezako ees lo77o yeshsha» yagayda. **25** Eza aatsii inggodes yeze Yihuda mahi, «Asttamarzayo, ne gaaze tanane?» yagayda. Yesuusa mahi, «Ne gayde fana» yagayda. **26** Un muuzin, Yesuusa daabbo boora ekkii Xooz galatida. Ye booriza baxxi fa tamaruntsis inggi, «Hya7ate, mo7ote, hyanna ta ashito» yagayda. **27**

Ushiton ekkii, Xooz galatida. Unttis inggi, «Ubbuntsi hyannippa uzhote. 28 Hyanna gaama asunts nagartta atto ga7inttode fana lanttize ta suutsito. Hyanna suutsita Xoozii yinttara gelize kille caaqito. 29 Yezin taanii yinttis ohine; taanii ta aday ka7itumo kille woyne ushi yinttara ushshade qamma yellodes mahi hyanno woyne ushito uzhoos» yagayda. 30 Galata mazmure yexxideppa suuba shamahe dere hyanggida. 31 Ye wode Yesuusa unttago, «Xoozii yenggizaya guuddoda durntsin lalinttoda» ga7intti Xoozze qaalte xaafinttidanni gaar hyayno qamma yin ubbuntsi tana ashshii lalinttoda. 32 Yezin taanii hyayqqoppa denddidannippa suuba yinttappa tiinii Galila qitoda» yagayda. 33 Phexiroosa mahi, «Un ubbanna nena ashshii kaddikon, taanii nena kaddoos» yagayda. 34 Yesuusa Phexiroosago, «Taanii nees turo ohine; hyayno qamma lukule oollodannippa tiino ne tana hyaydzdzii tohe kaddoda» yagayda. 35 Phexiroosa mahi, «Taanii neera wolla hyayqqep attin nena mulon kaddoos» yagayda. Hyankko E tamaruntsi ubba yinnii fana yagayda. 36 Ye wode, Yesuusa fa tamaruntsara Geetesemaane gaaze besite hyanggi, unttago, «Taanii gode hyanggi Xooz woossoda, yin hyanne bettote» yagayda. 37 Phexiroosan Zabdiyoosa na7untsana lam77untsana faara ekkii hyanggi gaama azzanora un7intte aykkida. 38 Mahi unttago, «Taanii hyayqos yeltsize un7a un7inttida. Hyanne gam7ote taara miinggi naagote» yagayda. 39 Eerats tiino hyanggi sa7a bunqunttii, «Ta Adayo, dandda7inttize baz maaqqiko hyanna waaye xuu7uto taappa hyaaso. Yezin ne qofta hyanop attin ta qofta hyanippe» yaga7i Xooz woossida. 40 Yesuusa fa tamaruntsago maaqqii yi7i un genttezin denggida. Phexiroosago, «Yin fettii saate yezakon taara miinggi naagodes dandda7osa? 41 Faatana yin gelaame

gaar barkki naagoten Xooz woossote. Ayyaana giiginttida, yezin asho labbitsi» yagayda. 42 Yesuusa mahi lam7intsa hyanggi, «Ta Adayo, taanii hyanna waaye xuu7uzeppa uzhikaayzara aadhodes dandda7inttoosa maaqqiko ne qofta hyano» yaga7i Xooz woossida. 43 Mahin maaqqii yi7ize wode E tamarunsi aafto gentto goozin, woy7ezin denggida. 44 Mahi untana ashshii hyanggi, tiino qaaltto mahi hyaydzdzintsa woossida. 45 Yinnippa suuba, fa tamarunsago yi7i, «Hyanno yellodes genttii shemppii yene? Yikke, As na7a, nagaranchchunts kushe aadhii ingginttize saate yellida. 46 Denddii yedhdhote, tana aatsii inggize hyaynishe yellida» yagayda. 47 Yesuusa hyaga ohizin, taphpho lam77i tamarunsappa fetay, Yihuda yellida. Kahinunts hyalaquntsin gade cimuntsi kiittide gaama asuntsi mashshan gufe aykkii eera wolla yi7ida. 48 Yesuusa aatsii inggide Yihuda yentsi gaama asuntsago, «Taanii yeerizay yin koyze eza, eza aykkote» yaga7i malla inggi gaddida. 49 lira Yesuusago shiiqii, «Asttamaarzayo, saro nees maaqqe» yaga7i eza yeerida. 50 Yesuusa eego, «Ta laggizayo, ne hyanne akkos yi7ido?» yagayda. Yinnippa suuba, shiiqii, Yesuusa kushera aykkida. 51 Yesuusara yezuntsappa fetay fa mashito shoddii kahinunts hyalaqize ariza guuddii, E hyayto gachchii olida. 52 Yezin Yesuusa, «Ne mashito suuba shookite maho. Akkos gayko, mashsha shoddize ubba mashshara hyayqqoda. 53 Ta, ta Adaya woossizako taphpho lam77i mukulappa aadhize kiitanchchuntsana dakkodes dandda7oosa nees aazane? 54 Yeezin, Xoozze qaaltte yinnii gaar hyanodes beezane gaynttidanna wayzi folinttode?» yagayda. 55 Yinna saate, Yesuusa yentsi shiiqide gaama asuntsago, «Tana faanno mahi aykkodes mashshan gufe aykkii yi7idate? Taanii Xoozze keetstsa

qamman awara tamaarsitera yinttara yeze wode tana aykkikaaya.

56 Yezin hyanna ubba hyanidanna nabuntsi Xoozze qaaltte xaafidanna folinttode fana» yagayda. Ye wode E tamaruntsi ubba eza ashshii lalinttida. 57 Yesuusa aykkiduntsi kahinunts hyalaqa Qayyaafago eza kanggida. Ize higge asttamaruntsin gade cimuntsi shiiqii yene. 58 Yezin Phexiroosa kahinunts hyalaqize woofa yellodes hyaakora eza kaallane. E folito be7ade wontsis gidda gelii naagizuntsara bettida. 59 Kahinunts hyalaquntsin shiiqide asunts ubba Yesuusa wodhodes eella afa worddo markka koyda. 60 Gaamuntsi yi7i eella afa worddo markka markkidhida, yezin akkon denggikaaya. Suubappa lam77i asuntsi yi7i, 61 «Hyay atstse, «Taanii Xoozze keetsito lalii hyaydzdzii qammara mahi keexxodes ta dandda7ane» gayda» yaga7i un ohida. 62 Kahinunts hyalaqize denddii eqqii Yesuusago, «Hyantses nena mootize moottis ne mahizebaz baa?» yagayda. 63 Yezin Yesuusa si77i gayda. Mahi kahinunts hyalaqize, «Taanii nena de7o Xoozze suntsite aykkane; neenii Xoozze na7a Kiristtoosa maaqqiko nuus oho» yagayda. 64 Yesuusa Mahi, «Neenii ne ommite gayda. Yezin taanii yinttis ohine; yikkeppa suuba, As na7a wolqqaama Xoozze mizaqi zalar bettezin, mahi salo dhonnera ye7izin yin be7ada» yagayda. 65 Ye wode kahinunts hyalaqize fa afultto feedhii, «Hyaya bo7ote Xooz cazhida! Nuna melle markka akkos koshshe? E hyatte cazhidanno yin si7ida. 66 Yin qoftta akko?» yagayda. Unttin, «Ees hyayqo beezane» yaga7i mahida. 67 Yeezin, un E sintte cuttii guuddida. Malluntsi eza baqqii, 68 «Kiristtoosa! Nena guuddide oode? Ane nuus tinbbite oho» yagayda. 69 Phexiroosa bale bettezin, fettii arta eego yi7i, «Neenin Galila Yesuusara wolla yezaya» yagayda. 70 Yezin E un ubbuntsi tiino yinna

artigo, «Ne gaazanna akko yezakon ta eroos» yaga7i kaddida. 71 Mahi hyanggi gase furtsa yellodera melle arta eza bi7i, ize yeze asuntsago, «Hyay atstse Naazirete Yesuusara yene» yagayda. 72 Phexiroosa lam7intsa caaqii, «Taanii ye atstsa eroos!» yagayda. 73 Eerats gam7odera, yeyga eqqide asuntsi Phexiroosago yi7i, «Neenii turo untara wolla yezaya; ne ne ohite erinttane» yagayda. 74 Yinnippa suuba, Phexiroosa, «Taanii ye atstsa eroos!» yaga7i, fana baadden caaqo aykkida. Ye wode iira lukule oollida. 75 Yesuusa eego, «Ne lukule oollodeppa tiino tana hyaydzdzii tohe kaddoda» ga7idanno Phexiroosa tiirii, bale kezii iita yeefo yeekkida.

27 Wontta gooda kahinunts hyalaquuntsin gade cimuntsi ubbuntsi Yesuusa wodhissades zorinttida. 2 Un Yesuusa accii kanggi worzha ahize Philaaxoosas aatsii inggida. 3 Ye wode Yesuusa aytstside Yihuda, Philaaxoosa Yesuusalla afa firddidanno bi7i, azzanii, ye hyasttam biriza kahinunts hyalaquuntsisin gade cimuntsis suub mahida. 4 «Taanii xillo asi hyayqos aatsii inggi nagara oochchida» yagayda. Yezin un, «Yinna nu madha baaya ne madha» yagayda. 5 Yihuda birta Xoozze keetstsa olii ashshii un kaleppa hyanggi, suxuntti hyayqqida. 6 Kahinunts hyalaquuntsi birta ekkii, «Hyanna birta suuts bira maaqqide gisho nu Xoozze Keetstsa birara yeltsizanna woga baaya» yagayda. 7 Yinnippa suuba, wolla zorintti, bete asi moogodes man gade woonggida. 8 Yinnii gisho, yinna gadita hyayno yellodes suutsi gade ga7intti xee ginttane. 9 Nabe Ermmiyasa, «Isra7eele asuntsi ees ciggodes gammatide hyasttam bira ekkida. 10 Laatstse tana kiittidanni fana man gade wonggodes inggida» gaydanna ye wode folinttida. 11 Yesuusa gade ahize Philaaxoosa tiino shiiqin, Philaaxoosa eego, «Ne Ayhude kaato?» yaga7i

oocida. Yesuusa mahi, «Ne gayda» yagayda. 12 Kahinunts hyalaquuntsin gade cimuntsi eza mootize wode untis akko mahen inggikaaya. 13 Ye wode Philaaxoosa Yesuusago, «Hyantses nena mootize mootto ubba si7oso?» yagayda. 14 Yesuusa melle attoyzin, fettii qalan mahanxin, gade ahizay gaama qoppida. 15 Gade ahize berite berite Faasika Ba7ale bonchchize qamma, asuntsi koyze fettii asi achchappa billize woga yene. 16 Ye wode fettii Barbbaana gaaze iitatitsara gaama erintide achi keetsta yene. 17 Yinnii gisho, gaama asuntsi shiiqii yezin Philaaxoosa, «Taanii yinttis Barbbaana billonene, woy Yesuusa gaaze Kiristtoosa billone?» yaga7i asuntsana oocida. 18 E yinno gaydanna un qanaatii Yesuusa aatsii inggidanno erize gishos. 19 Philaaxoosa firdda keetsta bettezin, E machchita, «Taanii hyayno qamma abukkora E baz gaama waayinttitera aqide gisho ye xillo atstsella akko bazin oochchippe» yaga7i kiittida. 20 Yezin kahinunts hyalaquuntsin gade cimuntsi Philaaxoosa Barbbaana billii, Yesuusa wodhode fana, asunts eza woossode fana, asuntsana zorii mahida. 21 Philaaxoosa mahi unttago, «Taanii un lam77untsappa yinttis oona billode fana koyete?» yaga7i oocida. Un, «Barbbaana billode fana koyane» yagayda. 22 Philaaxoosa, «Yeezin, Yesuusa gaaze Kiristtoosa wayssa?» yaga7i untana oocida. Ubbuntsin, «Masqalalla eza suxxo» yagayda. 23 Philaaxoosa asuntsago, «Akkos? E akko iita baz oochchido?» yaga7i oocida. Yezin asuntsi tiinostippa aatsii, «Masqalalla suxxo» ga7i uukkida. 24 Kachchi dentsitseppa melle akko bazin oochchodes dandda7oosanno Philaaxoosa bi7i, hyaatsi ekkii, «Hyay xillo atstse suutsite ta baaya. Hyanno oochchize yinttana» yaga7i asunts tiino fa kushito mattida. 25 Asunts ubbuntsi mahi, «E suutsiti gomtta nunan nu na7untsana

yello» yagayda. 26 Yezin, Philaaxoosa Barbbaana untis billii, Yesuusa alanggara garafii, masqalalla suxuntti hyayqqode fana untis aatsii inggida. 27 Yinnippa suuba, Philaaxoosa wottaddarunsi Yesuusa worzhito ahize kara ekkii kanggin, gaama wottaddarunsi ubba E kale eqqida. 28 E afultto gaarii ekkii zoqo afula ma7isida. 29 Mahi anggats barneexa giigizii, E ommite gaddida. E mizaqi kushite shombboqo gufe aysii, E tiintte bunqquntii, «Ayhude kaatayo, saro nees maaqqe!» yaga7i, eella afa miicida. 30 Eella afa cuttida. Ye shombboqo gufiza ekkii, E ommite guuddida. 31 Un eella afa miicidannippa suuba zoqo afulza eeppa gaarii ekkii, E afultto eza ma7isida. Masqalalla eza suxxodes ekkii kanggida. 32 Un bale kezii, fettii Simoona gaaze Qereena gade asi denggi, Yesuusa masqala wolqqara toossida. 33 Golggotta gaaze bessii yellida. «Golggotta» gaazanna «Omma ota» ga7e. 34 Ize un cizhera worqqinttide woyne ushi uzho ga7i ees inggida. Yezin E yinno qamasi ekkii, uzhanxi ixida. 35 Un masqalalla eza suxxidannippa suuba E afultto shaakkii, ixa olii ekkida. 36 Yinnippa suuba, yeyga bettii eza naagida. 37 Mahi, «Hyay Ayhude kaati Yesuusa» yagaaze mooto xuufe E omma guro gaddida. 38 Yesuusara ye wode lam77i faanuntsana fetaya eeppa mizaqi zalara, hyankkaya eeppa workkita zalara, masqalalla afa suxxida. 39 Ogera aadhize asunsi Yesuusa fa ommite en7izitera cazhane, 40 «Xoozze keetsta lalii hyaydzdzii qamma gidda keexizayo, nena ashsho. Ne Xoozze Na7a maaqqiko, ane masqalappa wodhdho» yagayda. 41 Yinnii fana, kahinunts hyalaqunsi, higge asttamaarunsi gade cimunsi wolla Yesuusalla afa miicida. Hyannii fana yagayda: 42 «Melluntsana ashshida, yezin fana ashshodes dandda7ikaaya. E Isra7eele kaati maaqqiko,

ane masqalappa hyatte wodhdho, nuunin eza ammanoda. **43** Xoozalla E ammaninttane, Xoozii eza ashshodes koyko ane ashsho. Akkos gayko, E fana, «Taanii Xooz Na7a» gaane» yagayda. **44** Mahi melle attoyzin, eera masqalalla afa suxunttide faannuntsin yinnii gaar ga7i eella afa miicida. **45** Izippun saateppa hyanggi, uddufun saate yellodes sa7ita ubba dhumida. **46** Uddufun saate maaqqize wode Yesuusa, «Elohee, Elohee, laama sabaqitani?» ga7i damma ufo uukkida. «Elohee, Elohee, laama sabaqitani?» gaazanni bilitsita «Ta Xoozzayo, ta Xoozzayo, tana akkos ashshido?» ga7e. **47** Ize eqqide asuntsappa fete fete yinno si7i, «Hyay atstse Eeliyaasa xeeqane» yagayda. **48** Iira untappa fetay woxxi hyanggi, isponije ekkii, caala woyne ushi kuntsida. Ye shombboqo gufize bertsite gaddii ushshodes E doontigo shiishida. **49** Yezin hyankkuntsi, «Naago, Eeliyaasa eza ashshodes ye7odyezako ane be7ada» yagayda. **50** Yesuusa lam7intsa damma ufo uukki, hyayqqida. **51** Yinna saate Xoozze keetsta suxunttide magaraajita wookkappa yeekka yellodes lam77i kezii, feedhintida. Sa7ita en7ida, lallan za77ida. **52** Booza bugunttin geeshi asuntsappa gaamuntsi hyayqoppa denddida. **53** Un boozappa kezii, Yesuusa hyayqoppa denddidannippa suuba geeshi katama qitida; ize un gaama asuntsis benttida. **54** Mato hyalaqizen eera Yesuusa naagize wottadaruntsi sa7a en7idanno ize hyanidanno bi7ide wode gaama zhashtii «Turo hyay Xoozze Na7a» yagayda. **55** Ize gaama maachuntsi, Galilappa dentsii Yesuusa maadditera kaalliduntsi hyaakora eqqii be7ine. **56** Un gidda Magdela Mayrama, Yayqooban Yoosefa intta Mayraman Zabdiyoosa na7unts intta yene. **57** Sa7a ugurize wode Yoosefa gaaze fettii dure atstse, Armmatiyasa katamappa yi7ida. E fa ommite Yesuusa kaallize asi. **58** Yoosefa Philaaxoosago hyanggi,

Yesuusa ahito ekkodes woossida. Philaaxoosa ahito Yoosefas ingginttode fana kiittida. **59** Yesuusa ahito ekkii, kille afulara xaaxida. **60** Faas mooginttodes shuchchappa woocide kille booza E ahito moogida. Mahi yinna booziti doontte damma shuchchi shirii gaddii ashshii qitida. **61** Magdela Mayramiran hyankko Mayramira yinna booziti tiintte bettida. **62** Wontta Sambbata qamma, kahinunts hyalaquuntsin Farasawuntsi Philaaxoosago yi7i, hyannii gaar yagayda: **63** «Laatstso, hyay worddo ohize faxa yezara, «Taanii hyaydzdzii qammappa suuba hyayqoppa denddoda» yagaydanna nuus tiirintida. **64** Yinnii gisho, E mooguntide boozto hyaydzdzii qamma yellodes, mintsii naagode fana kiitto. Yinna yi7anxiko, E tamaruntsi hyanggi E ahito kaysti dhabsi, «Hyayqoppa denddida» yaga7i asuntsis ohiko lam7intsa worddita tiinostippa ubba hyankka iitoda» yagayda. **65** Philaaxoosa untago, «Yinttis naagizuntsi yene; hyanggi yinttis dandda7intide fana naagizote» yagayda. **66** Yinnii gisho, un hyanggi booztta bochinttaame fana shuchchizella mahitame gaddii wottadaruntsara naagizida.

28 Sambbata aadhin wogga wode wontta gooda, Magdela Mayramiran hyankko Mayrama Yesuusa mooguntide boozto be7ades hyanggida. **2** Qoppikaayzin wolqqaama sa7a en7e maaqqida. Laatstse kiitanchcho saloppa wodhdhii booza doontte yeze shuchchito gol7izi kattara bettida. **3** E bishshita zeelintsi aazane. E afulttan shachchi fana bootsi. **4** Naagizuntsi kiitanchchiza bi7i, zhashtii goqii, hyayqqide asi fana yii7ida. **5** Kiitanchchize maachuntsago, «Yin masqalalla afa suxuntide Yesuusa koyzanno taanii erize gisho zhashtippete. **6** E kase ohidanni fana hyayqoppa denddida; hyanne baaya. Hyayga yi7i eza moogide besito bo7ote. **7** Yin hyatte ellisii hyanggi, E

tamaaruntsis, «Yesuusa hyayqqoppa denddida. Mahi E yinttappa tiindhii Galila qitoda; yin eza yeyga be7ada» yaga7i ohote. Taanii yinttis hyanno ohodes yi7ida» yagayda. **8** Un zhashtiteran gaama ufayttitera, booziti kaleppa ellisii hyanggi, E tamaaruntsis ohodes woxxida. **9** Qoppikaayzin Yesuusa untara yellintti unttago, «Saro yinttis maaqqe» yagayda. Un eego shiiqii, E tohito aykkii ees goynida. **10** Ye wode Yesuusa unttago, «Zhashtippete; hyanggi ta tamaaruntsi Galila hyanggode gaar untis ohote. Un ize tana be7ada» yagayda. **11** Yentsi maachuntsi hyanggodera, boozto naagize wottaddaruntsappa bagguntsi katama hyanggi, hyanide bazito ubba kahinunts hyalaquntsis ohida. **12** Kahinunts hyalaquntsin cimuntsi shiiqii zorintti, wottaddaruntsis gaama bira inggi, **13** ««Nu genttezin E tamaaruntsi qamma yi7i, E ahito kaystida» yaga7ote. **14** Hyanna ohito gade ahizay si7iko, yinna yin bala baayzanno nu ees ohi ammansoda. Yinttana akkon yirggizippe» yagayda. **15** Wottaddaruntsi birto ekkii, ohidanni gaar oochchida. Hyanna ohita Ayhudunts kale hyayno yellodes ohinttitera yene. **16** Taphpho fettii tamaaruntsi Yesuusa kiittide Galila yeze derego qitida. **17** Ize un eza bi7ide wode ees goynida, yezin unttappa fete fete so7ida. **18** Yesuusa unttago shiiqii, «Salon sa7an adetits wolqqa ubba taas ingginttida. **19** Yikke, yin ubba bessa qitote, Aday, Na7ay, Geeshi ayyaana sunsite as ubba tamaarssi, xammaqi ta kiittidanno ubba naagode fana tamaarssitera tana kaallizuntsana mahote. **20** Taanii yinttana kiittidebaz ubba un naagode fana untana tamaarssote. Taanii wode wurssutsi yellodes ubba wode yinttara yene» yagayda.

(aiōn g165)

Marqqoosa

1 Hyay Xoozze Na7a Yesuus Kiristtoosa Wonggele dentstse.
2 Nabe Isayaasa xaafide maxaafite Xoozii, «Yikke, taanii ta Kiitanchcho neepa tiino dakkoda. E ne ogito giigisada. **3** Fetay akko baayze ganasa fa qaalto dhoqi yiizii, «Laatstse ogito giigizote; E yedhdhade wustto ees giigizote gayda» » yagayda. **4** Xammaqize Wahannisa asuntsana xammaqittera, «Yin nagartippa maaqqii xammaqinttote; Xoozii yin nagartto atto ga7oda» yaga7i qaala ohitera akko baayze ganasara yi7ida. **5** Yihuda sa7a yeze asuntsi ubban Yerusalaame katama asuntsi ubba Wahannisago ye7ine. Fa nagartto faaxin, Wahannisa untana Yorddanoosa borkka xammaqida. **6** Wahannisa gimale isintseppa dadinttide afula ma77ida. Fa qazintte saqqe danccida; mahi boolen dekera shida mu7ida. **7** Wahannisa qaala ohitera, «Taappa suubara damma miinggize ye7ine. Melle atto yezin, taanii E caamma gaadiza zuggii billodes beezoos. **8** Taanii yinttana hyaatsara xammaqane, yezin E yinttana Geeshi Ayyaanara xammaqoda» yagayda. **9** Yesuusa ye wode Galila awrajja yeze Naazirete katamappa yi7in, Wahannisa Yorddaanosa borkka xammaqida. **10** Yesuusa hyaatsitippa kezze wode salo bugunttin, Geeshi Ayyaana eella afa wolle gaara wodhdhoda bi7ida. **11** Mahi saloppa, «Taanii kadhize ta na7ay nena; ta neella ufayttane» yagaaze qaala yi7ida. **12** Iira Geeshi Ayyaana Yesuusa akko baayze ganasa kanggida. **13** Yesuusa akko baayze ganasa Xalahera fattaninttitera oyttam qamma gam7ida. Xootsara yezida, yezin kiitanchchuntsi yi7i eza maaddida. **14** Wahannisa acinttidannippa suuba Yesuusa Xoozze ka7itumo Wonggele ohitera Galila awrajja qitida. **15** Ize, «Wode yellida; Xoozze ka7itumo ukkida. Yin nagartippa maaqqii,

Wonggele ammanote» yagayda. 16 Yesuusa Galila Abba kalera aadhitera, molo aykkize, Simoonaran E ishe Inddirasera, fa gitito Abba olizuntsana bi7ida. 17 Unttago, «Tana kaallote; ta yinttana as ayfo tamarssoda» yagayda 18 Unttii iira fa gitito olii ashshii Yesuusa kaallida. 19 Yesuusa eeratsi tiino hyanggi, lam77i ishuntsana Zabdoosa na7untsana, Yayqoobaran Wahannisara gongge gidida fa gitito giigizuntsana bi7ida. 20 E untana bi7ide gaar xegida. Un fa adaya Zabdoosan, ees oochchizuntsara gongge gidida olii ashshii Yesuusa kaallii qitida. 21 Unttii Qifirna hoome katama yellida. Sambbata gelide gaar Yesuusa ellisii Ayhude woosa keetsta gelii tamarssode aykkida. 22 Adetits wolqqara yeze asi fana tamarssanep attin higge astamarunts fana tamarssoose gisho asuntsi E timirtite gaama qoppida. 23 Ye wode tuna ayyaana aykkide fettii atstse Ayhude woosa keetsta gelii fa qaaltto dhoqi yeyzi, 24 «Naazirete Yesuusa, neenii nuuppa akko koya? Nuna dhabssodes ne yi7ida? Ne oona yezako ta erane; ne Xoozze Geeshi.» Yagayda. 25 Yesuusa ye tuna ayyaanza, «Hyayzo, hyay atstseppa kezo» ga7i seerida. 26 Tuna ayyaana atstsa labbizii, wuysizii ezappa kezida. 27 Asuntsi ubba gaama qoppii, «Hyanna akko? Hyay atstse fa adetits wolqqara melle atto yezin tuna ayyaanan kiittane. Unttii ees kiittintane; hyanna akko kille timirtte?» yaga7i, fa gidida fete feta oocida. 28 Yesuusa markkatitsita ellisii Galila sa7a yeze guta ubba kezida. 29 Yesuusa Ayhude woosa keetstsappa kezii, Yayqoobaran Wahannisaran Simoona karan Inddirase kara qitida. 30 Simoona machchiti intta damma otstsi michara hyarggintti woy7idanno Yesuusa ize yellin ees ohida. 31 E iigo shiiqii, I kushito aykkii, izo dentsii essida. Otstsi michita ashshin iza untana makkida. 32 Hyargginttide

asuntsanan tuna ayyaana aykkide asuntsana ubba uigure awa gelin eego ki7ida. **33** Katamite yeze asunts ubbuntsi yinna keetsiti bale shiiqida. **34** Yesuusa dumma dumma hyarggera aykintide gaama asuntsana fattsi, gaama tuna ayyaanuntsana kessida. E oode yezako tuna ayyaanuntsi eride gisho untana ohaame fana kayda. **35** Yesuusa wontti maatse denddii, asi baayze bessa hyanggi, ize Xooz woossida. **36** Simoonaran eera yezuntsi eza koyitera qitida. **37** Untii eza denggi, «Asi ubba nena koyane» yagayda. **38** Yesuusa mahi untana, «Yinna gutute yeze seko katamite yeddhote. Taanii yi7idanna Wonggele ohodes maaqqide gisho ize yeze guta ohodes beezane» yagayda. **39** Ayhude woosa keetsta qaala ohiteran tuna ayyaanuntsana kessitera, Galila sa7a ubba wutida. **40** Qursuma hyargge aykkide fettii atstse Yesuusago yi7i, E tiinte bunqquntii, «Neenii koyko tana geeshodes dandda7ane» yaga7i woossida. **41** Yesuusa ees yiqsintii, fa kushito dakkii eza bochchi, «Taanii kadhane, geezho» yagayda. **42** lira qursumtta atstsa dakkin atstse geezhida. **43** Yesuusa atstsa mintsii naagintto ga7i kessii dakkida. **44** Yesuusa eza, «Nena ero, hyanno oodesin ohippe. Yezin hyanggi ne galtto kahine beezo. Neenii hyatte geeshi maaqqidanno asuntsana ersodes, Muse kiittide zharshito zharsho» yagayda. **45** Yezin attsay hyanggi, kara gancce as ubbuntsis ohida. Yinnii gisho, Yesuusa benttii kezii, katama gelodes dandda7ikaaya. Yezin asi baayze bessa gaxa yezida; mahi asuntsi ubba fa yeze bessappa eego ye7ine.

2 Eeratsi qammappa suuba Yesuusa Qifirna hoome maaqqii, keetsta yene gaaze wore sinttida. **2** Asuntsana keetstsita ekkaanxxi ixxin, melle atto yezin balttan un7ode wontsis gaama asuntsi shiiqin, Yesuusa qaala tamarssane. **3** Oyddii asunts

fettii wobbo atstsa tookkii eego ki7ida. 4 Asuntsi gaanggide gisho atstsa Yesuusago shiishodes untis dandda7inttanxi ixxin, Yesuusa yeze zalara keetstsi aafto tookkii atstsa E woy7ide alggizera sulle ketstsi Yesuusa tiintte gaddida. 5 Yesuusa un ammantto bi7i, ye wobbo atstsa, «Ta na7ayo, ne nagartta atto ga7inttida» yagayda. 6 Higge asttamaaruntsappa yinna besite bettide fete fete fa wozintte, 7 «Naate hyay atstse hyannii gaar iita baz Xoozalla akkos ohe? Xoozza xalaalap attin melle oode nagara atto ga7odes dandda7ize?» ga7i qoppida. 8 Untii fa wozintte yinnii gaara qoppidanno Yesuusa iira fa ayyaantte erii, untago, «Yinttii yin wozintte akkos hyannigaara qoppete? 9 Wobbo atstsa, «Ne nagartta atto ga7inttida» gaazanna ukkeene? Woy, «Denddii eqqii ne alggiza tookkii qito» gaazanna ukke? 10 Yezin taas, As Na7ays, sa7alla afa nagara atto ga7odes adetits wolqqa yezanno yin erode gaar» ga7i ye wobbo atstsa, 11 «Nena gaane, denddii eqqii ne alggiza tookkii ne kara qito» yagayda. 12 Atstse ellisii denddii eqqii, fa alggiza tookkii asi ubba be7izin qitida. Asuntsi ubba gaama qoppii, «Nuunii hyannii gaar gaama qofize baz bi7i eroos» yaga7i Xooz galatida. 13 Yesuusa mahi Galila Abba gaxa hyanggi, faago yi7ide asuntsana ubba tamarssida. 14 Iira aadhitera, Ilfiyoosa na7ay Leewe ga7intize qaraxe gachchize besite bettidaya bi7i, «Tana kaallo» yagayda. Leewize denddii eqqii eza kaallida. 15 Yesuusa katstsa ma7ades Lewii keetstsa bettida. Eza kaallize asuntsi gaama maaqqide gisho qaraxe gachchize gaama asuntsin nagaranchchuntsi eeran E tamaruntsara wolla bettida. 16 Higge asttamaare maaqqide fettii fettii Farisaawuntsi Yesuusa nagaranchchuntsaran qaraxe gachchizuntsara katstsa ma7adera bi7i, «E akkos nagaranchchuntsaran qaraxe gachchizuntsara

katstsa me7e?» yaga7i, E tamaruntsana oocida. 17 Yesuusa un gaazanno si7i, «Hyargginttizes fattin faxas akime koshshoos. Taanii nagaranchchuntsana xeeodes yiiddap attin xilluntsana xeeodes yi7ikaaya» yaga7i untis mahida. 18 Xammaqize Wahannisa tamaruntsin Farisaawuntsi xoomane. Fettii fettii asunts Yesuusago yi7i, «Wahannisa tamaruntsin Farisaawunts tamaruntsi xoomane, yezin ne tamaruntsi akkos xoomoso?» yagayda. 19 Yesuusa unttago, «Sarge yi7ide asunts machcho ekkize untara yezin, xoomodes dandda7ane? Machcho ekkize untara yezin, xoomodes dandda7oos. 20 Yezin machcho ekkize un kaleppa ekintodes wode ye7oda, un ye wode xoomoda. 21 «Gal7a ma7olla kille carqqe gaddii sikkize asi baaya. Gaddii sikkikon, killize gal7a ma7iza feedhane; feedhitsitan kasennippa aadhane. 22 Mahi mal7antto woyne gal7a silphe gujjize asi baaya. Mahi gujjikon, ye woynize silphiza feedhane, faasin lantane, silphizen iitane. Yezin mal7antto woyne kille silphe gujjintane» yagayda. 23 Yesuusa fettii Sambbata qamma bangga gade giddara aadhodera, E tamaruntsi eera hyanggitera bangga tizha shiccii dha7ane. 24 Farisaawuntsi Yesuusago, «Yikke, ne tamarunts Sambbata qamma woga baayze baz akkos oochche?» yagayda. 25 Yesuusa unttago, «Dawute naydhdhii, muuze baz koyde wode faara yezuntsara oochchidanno ne nabbabika? 26 Abiyaatar kahinunts hyalaqa maaqqii yeze wode Dawute Xoozze keetstsa gelii, kahinunts xalaala ma7adep attin ooden ma7ades woga baayzanno Laatstse tiino gaddide daabbuto mu7ida, faara yezuntsisin inggida» yagayda. 27 Mahin Yesuusa unttago, «Sambbata as na7a maades ga7i medhinttidap attin asi Sambbatas medhintikaaya. 28 Yinnii gisho, As Na7ay, melle atto yezin Sambbatasin Laatstsii» yagayda.

3 Yesuusa Ayhude woosa keetsta maaqqii gelida. Ize kushe gunddide fettii asi yene. **2** Fettii fettii asuntsi Yesuusa mootodes kezii, kushe gunddide atsta Sambbata wode E fatstsikon ashshiko ga7i be7ades koyi mintsii naagane. **3** Yesuusa kushe gunddide atsta, «Denddii eqqii hyankka gidda yo7o» yagayda. **4** Yinnippa suuba, asuntsago, «Sambbata wode lo77o baz oochchizanna wogaane iita baz oochchizanna woga? As shemppo ashshizannone woy wodhizanno?» yaga7i oocida. Yezin asuntsi si77i gayda. **5** Yesuusa antsintii, untana wututsii dakkii bi7i, un ohin si7oosuntsana maaqqide gisho untalla afa gaama zhilidhdhida. Ye atstsego, «Ne kuciza fiddii yiizo» yagayda. Ezii fiddii yiizin E kucizen faxida. **6** Ellisii Farisaawuntsi Ayhude woosa keetstsappa bale kezii, Yesuusa wayzi wodhod yezako zorintodes Heroodisa bagguntsara fettii bessa shiiqida. **7** Yesuusa fa tamaruntsara Galila Abbago hyanggida. Galilappan Yihudappa yi7ide gaama asuntsi eza kaallida. **8** Mahin Yerusalaameppa, Edumiyasappa, Yorddaanosa borkka fintsappa, Xiroosa katamappan Sidoona katamappa Yesuusa oochchidanno si7i, gaama asuntsi eego yi7ida. **9** Asi gaanggidannippa denddii eza un7itsaame fana E tamaruntsi gongge ees giigisade gaar kiittida. **10** Gaama asuntsana E fatstside gisho hyargginttize asunts ubba eza bochchodes urqqinttane. **11** Tuna ayyaana aykkide asuntsi eza bi7ide wode E tiintte bunqitii, fa qaaltto dhoqi yiizii, «Neenii Xoozze Na7a baane?» yagayda. **12** Yesuusa gaama wode tuna ayyaanuntsi fa oonatitsito qonccizaame fana untana mintsii kiittida. **13** Yesuusa derella afa kezii, fa koyze asuntsana faago xeeqida; untin eego shiiqida. **14** Un faara yessade gaaran qaala tamarssode gaar taphpho lam77untsana doorii, untana, «Hawaare» ga7i suntsida. **15** Tuna ayyaana

kessode gaar untis adetisi wolqqa inggida. **16** E dooride taphpho lam77untsi hyantsesana: Phexiroosa ga7i suntside Simoona, **17** Bo7anergges (Dada aazize asuntsana) yaga7i suntsiduntsana, Zabdoosa na7unts Yayqoobaran Yayqooba ishe Wahannisa, **18** Inddirase, Filphoosa, Barttolomiyoosa, Maatoosa, Toomaasa, Ilfiyoosa na7a Yayqooba, Taadiyosa, Kananepa yi7ide Simoonara, **19** Yesuusa aatsii inggide Asqorootu Yihuda. **20** Yinnippa suuba, Yesuusa kara hyanggida. Mahi gaama asunts shiiqin, ezin E tamarunts melle atto yezin katstsa ma7adesin un dandda7ikaaya. **21** Asunts eza, «Zhaashtane» gaaze gisho E iginuntsi yinno si7i eza ekkodes hyanggida. **22** Higge asttamaruntsappa fete fete Yerusalaameppa yi7i, «Eella afa Bi7elzebuula yene», E, «Xalahe wolqqara tuna ayyaana kessane» yaga7i wolla ohintida. **23** Yesuusa asuntsana faago xeejii aazizer ohida. «Xalahe Xalahe wayzi kessodes dandda7e? **24** Fettii ka7itumo fa gidda shaakkinttiko yinna ka7itumtta eqqodes dandda7oos. **25** Yinnii gaara, fettii keetstsa asuntsi fa gidda shaakkinttiko dhabodap attin yessades dandda7oos. **26** Yikke, Xalahe faara kacinttii shaakkinttiko dhabodap attin yessades dandda7oos. **27** «Yinnii gaara tiino wolqqar yeze atstsa accikaayzara E keetstsa gelii, E qoltto bonqodes dandda7ize asi baaya. Accii maaqqii E keetsito bonqodes dandda7ane. **28** «Taanii yinttis turo ohine; Xoozii as na7untsis nagara ubbannon un cazhize cashito ubba atto ga7oda. **29** Yezin Geeshi Ayyaanalla iita baz ohize medhinas nagara gale maaqqadep attin Xoozii mulon eza maaroos» yagayda. (aiōn g165, aiōnios g166) **30** Yesuusa yinno ga7idanna, fettii fettii asunts, «Eella afa tuna ayyaana yene» yagayde gisho. **31** E inttan E ishuntsin yi7i bale eqqii, eego asi kiittii eza xeejida. **32** E kale bettide gaama

asuntsi, «Yikke, ne inttan ne ishuntsin bale eqqii nena koyane» yagayda. **33** Yesuusa mahi, «ta intta oode? Mahi ta ishuntsin aanuntsana?» yagayda. **34** Fa kantte bettide asuntsana wututsii dakkii bi7i, «Yikke, ta inttan ta ishuntsin hyantsesana. **35** Xoozze qofa oochchize ubbuntsi taas ishen, taas mishon taas inddo» yagayda.

4 Yesuusa mahi Galila Abba kale tamarssane. Gaama asunts E kantte wutii shiiqin, abballa yeze gonggite gelii bettida, asunts ubba Abba kale yene. **2** E untana gaama baz aazizera tamarssida. Tamarssitera hyannigaara yagayda: **3** «Yikke! Fettii atitse buduttsi budodes kezida. **4** E budodera, fettii fettii buduttsita oge gaxa wodhdhida; Landda yi7i mu7ida. **5** Fettii fettii buduttsita forchcho sa7alla wodhdhida. Gaama sa7a baayze gisho yinna buduttsita ellisii dolida. **6** Yezin awa kezze wode shullida. Loytsii xapho dakkikaayze gisho ellisii melida. **7** Fettii fettii buduttsita anggatsi gidda wodhdhida. Dolidanno anggatsita diccii cuullide gisho aafe aafikaayzara attida. **8** Fettii fettii buduttsita aradda sa7a wodhdhii dolida. Diccii fete hyasttam, fete izippun tam fete xeet aafida» yagayda. **9** «Si7ize hyaye yeze ooden si7o» yagayda. **10** Yesuusa ohidanno si7ide fettii fettii asuntsi taphpho lam77i tamaruntsara yezunts Yesuusa fa xalaala yessadera, eego shiiqii yinna aazizitis bilitsito oocida. **11** Yesuusa unttago hyannii gaar yagayda: «Yinttis Xoozze ka7itumo gaatsi qofa erodes inggintida. Yezin melluntsis ka7itumoppa balera yezuntsis ubba bazi aazizera ohinttane. **12** Hyanna hyanidanna, «Unttii be7ine, yezin denggoos. Si7ine, yezin tiiroos. Unttii denggizakon tiirzako, Xoozago maaqqada ezin untana maaroda yeshsha» yagayda. **13** Yesuusa unttago, «Hyanna aazizta yinttis geloso? Yeezin, aazize ubba yin wayzi tiirode? **14**

Budizay Xoozze qaala budane. **15** Qaala budinttize wode oge gaxa wodhdhidunts qaala si7izuntsana. Yezin Xalahe iira yi7i, un wozintte budinttide qaaltto maxii hyaasane. **16** Yinnii gaara, forchcho sa7a budinttide qaala si7i, ellisii ufaytti ekkizuntsana. **17** Yezin untis mintsii xapho baayze gisho hyattes fattin gam7oos. Eerats wodeppa suuba qaala gisho madhan woy baytstsii yellide wode ellisii dhubunttane. **18** Anggatsi gidda budinttide qaala si7izuntsana. **19** Yezin hyanna sa7a yessis yirggan, durtumo kadhen duma duma amotitsi un wozintte gelii qaaltto cuullize gisho aafe aafikaayzara attida. (aiōn g165) **20** Yezin aradda sa7a budunttezuutsi qaala si7i ekkizuntsana. Untii fete hyasttam, fete izipuntam fete xeet aafida» yagayda. **21** Yesuusa gujii, «Xomppe ekkii, gabate gidda woy algga oomo gaddize asi yene? Dhoqqa bessa gaddosaane? **22** Yikke, aachinttide baz ubba qoncce kessada; aachinttide baz ubba erintikaayzara attaama. **23** Si7ize hyaye yeze ooden si7o» yagayda. **24** Mahi untago, «Yin si7ize baz qofar si7ote! Xoozze qaala yin si7izanni fana E yinttis qofa inggoda. Yinttis makkizanne gaantsi inggoda. **25** Yeze atstses gaantsi ingginttoda, baayze atstseppa melle atto yezin, ees yeze yinna eeratsitan ekinttoda» yagayda. **26** Yesuusa mahi, «Xoozze ka7itumo fa gadite buduttsi budize atstse fana. **27** Ye atstse qamma genttane wontta denddane. E fa ommite wayzakon erikaayzara yessadera yinna budutsita dolii diccane. **28** Gaditan katstsa fa faas inggane. Tiino dolii diccane, suubite aafodes gambbuxane, wurssutsite kumutsi aafe aafane. **29** Yezin katsita yellide wode atstse maxane» yagayda. **30** Yesuusa, «Nuunii Xoozze ka7itumo akko fana ga7ode? Woy akkora aazissade? **31** Xoozze ka7itumo aafe eerats minxa aazane. Ye minxa aafize budize wode sa7alla yeze minxa aafe

ubbappa laafane. **32** Budin dolii minxa ubbappa dammane; damma daashi daazhane. Landduntsi E tirshitilla afa keexxii bettode wontsis daazhane» yagayda. **33** Yesuusa hyannii gaar gaama aazizera asunts tiirodes dandda7ode gaar qaala ohida. **34** Asuntsis aazize baytsi ohoos. Yezin Yesuusa fa tamaruntsara xalaala yeze wode untis ubbabazito billii ohida. **35** Ye wode sa7ita ugunin, Yesuusa fa tamaruntsago, «Abbappa seko gaxa fiinggoda» gayda. **36** E tamarunts gaama asuntsana olii ashshii ashshii, Yesuusa tiino gelii bettide gonggize gidda gelii Yesuusa faara ekkii qitida. Melle gonggunsin ize yene. **37** Damma gote denddii, zulunta gonggiza guuddin, hyaatsita kumode wontsis gonggize gidda gelida. **38** Ye wode Yesuusa gonggizes suuba zalara borkkotsi gaddii genttida. E tamarunts eza barkkizii, «Astamaazayo, nu dhabize wode nena yiqsosaane?» yagayda. **39** Yezin, E barkki zulunto, «Seerii», abbizan, «Si7i ga7o» yagayda. Zulunttan si77i ga7in ubba bazi woppu gayda. **40** Yesuusa fa tamaruntsago, «Akkos hyannigaara zhashitete? Yinttis ammano wayzi dhabido?» yagayda. **41** Unttii gaama zhashtii fa gidda, «Hyay melle atto yezin, goten abban kiitintize oode?» yagayda.

5 Yesusana E tamaruntsi abba fiinggi, Gerggesoone gaaze sa7a yellida. **2** Yesuusa gonggizeppa wodhdhize wode tuna ayyaana aykkide fettii atstse boozappa kezii eera yellintida. **3** Ye atstse booza gidda aqii feezhii yene. Eza ooden gaadera accodes dandda7oos. **4** E gaama tohe duullaran santsalaatara acinttii yene. Yezin santsalaaton duutsane, duullizan mentsitsane. Eza mahodes dandda7ize ooden baaya. **5** E qamman awara yinna booziten derellan wuyssane, fa galtton shuchchara qawuxane. **6** Yesuusa hyaakora bi7ide wode woxxii hyanggi E tiintte

bunquntida. 7 Ye atstse fa qaalto dhoqi yizii, «Ubbappa kattara yeze Xoozze Na7a Yesuusa, neera tana akko yeltsize? Tana dhabssaame gaar taanii nena Xoozze suntsite woossane» yagayda. 8 E yinno gaydanna Yesuusa eza, «Naate hyay tuna ayyaanzayo, hyay atstseppa kezo» yagayde gisho. 9 Yesuusa eego, «Ne suntsita oode?» yaga7i oocida. E, «Nuunii gaama maaqqide gisho ta suntsita Leegiyona» yagayda. 10 Tuna ayyaanuntsi fana yinna gaditippa kessii dakkaame gaar Yesuusa mintsii woossida. 11 Ye derizella gaama godayille wude yenggintane. 12 Tuna ayyaanuntsi Yesuusago, «Nuna sekka godayille wudute dakkoya, un gidida hyanggi geloda» yaga7i woossida. 13 Yesuusa unttago, «Qitote» yagayda. Yeezin tuna ayyaanuntsi atstseppa kezii godayluntsi gidida gelida. Lam77i mukul maaqqade godayille wude gaga doonara woxxi hyanggi abba gelii qoodhdhintida. 14 Godayille wude yenggizuntsi woxxi hyanggi hyanidanno katamaran gaxarera ohida. Yezin asuntsi hyanidanno be7ades kezida. 15 Asuntsi Yesuusago ye7ize wode tuna Ayyaanara aykintide attsa bi7ida. E fa wozintte maaqqii, ma7o ma77i, ize bettidanno be7ize wode ubbuntsi zhashtida. 16 Yinno bi7ide gaar asuntsi tuna ayyaanuntsi aykkide atstsella afan godayluntsalla afa hyanidanno ubba asuntsis ohida. 17 Yinnii gisho, asunts fa sa7itippa Yesuusa kezode gaar woossida. 18 Yesuusa gonggite gelze wode tiino tuna ayyaana aykkii dakkide atstse, Yesuusara hyanggodes eza woossida. 19 Yezin Yesuusa ixii eego, «Ne kara maaqqii, Laatstsii nees akko gaar damma baz oochchezakon akko gaar maarezako ne kara asuntsis oho» yagayda. 20 Attsay hyanggi Taphphi Katama ga7inttize sa7a wutii, Yesuusa faas akko gaar damma baz oochchezako ohida. E ohidanno si7ide asunts ubbuntsi gaama qoppida. 21 Yesuusa

maaqqii, gongge gelii, abba fiinggidannippa suuba gaama asuntsi
 abba gaxa E kale wutii shiiqida. 22 Iyarooosa gaaze Ayhude
 woosa Keetstsa hyalaquntsappa fete, Yesuusa bi7ide wode eego
 yi7i E tohitilla afa 23 gol7i, «Ta naata hyargginttii hyayqqodes
 yi7ine. Iza faxii yessade gaar yi7i ne kushito iilla afa gaddoya»
 yaga7i Yesuusa mintsii woossida. 24 Yesuusa Iyarooosara qitida.
 E hyammadera gaama asuntsi Eza kaallii un7itsida. 25 Taphpho
 lam77i bere I gallitippa suutsi goggize fettii maachita yene. 26
 Gaama akimuntsi izo akimida, yezin iza faxa ka7inttida. Iza fa
 qoltto ubba hyaasinin iisi hyanka iitidap attin akkon maaddikaaya.
 27 Yinna maachita Yesuusa baz si7i, asuntsana aadhii Yesuusa
 suubara yi7i E ma7ito bochchida. 28 Iza, «Taanii melle atto yezin
 E ma7ito bochchizako faxoda» ga7i qoppida. 29 lippa goggize
 suutsita iira eqqii attida. Iza fa waaytippa faxidanno fa gallite
 erida. 30 Yesuusa iira faappa wolqqa kezidanno fa ommite erii,
 gaama as gidda suub maaqqii, «Ta ma7ito bochchide oode?»
 yagayda. 31 E tamaruntsi, «Asuntsi nena urqqizanno bi7itera,
 «Wayzi tana oode bochchide ga7e?» » yagayda. 32 Yesuusa
 yinno oonii oochchezako be7ades wututsii dakkii bi7ida. 33 Yezin
 maachita faas hyanidanno erii, zhashimora goqitera yi7i Yesuusa
 tiintte gol7ida; mahi hyanidanno ubba turtto ees ohida. 34 Yeyin,
 Yesuusa iigo, «Na7ite, nena ne ammantta fatstsida, sarora qito,
 ne waaytippa faxo» yagayda. 35 Yesuusa hyaga yinno ohodera,
 Ayhude woosa Keetstsa hyalaqa karappa kiitinttide asuntsi yi7i,
 «Ne naata hyayqqida, asttamaariza akkos labbize?» yagayda.
 36 Yezin Yesuusa un gaazanno si7i, Ayhude woosa Keetstsa
 hyalaqizego, «Ammano xalaala ammanop attin zhashtippe»
 yagayda. 37 Yesuusa Phexiroosappa, Yayqoobappan Yayqooba
 ishe Wahannisappa melle ooden fana kaallaame gaar kayda.

38 Unttii Ayhude woosa Keetstsa hyalaqize kara yellide wode Yesuusa asuntsi wozina dhabii yeekkizuntsanan zeleduntsana bi7ida. 39 Gelii asuntsago, «Akkos muuzhii yeekkete? Naata genttidap attin hyayqqikaaya» yagayda. 40 Asuntsi eella afa miicida. Yezin asuntsana ubba bale kessii, naatii adayan, intton hyaydzdzii tamaruntsana faara ekkii naata yeze besite gelida. 41 Yesuusa naatii kushito aykkii, «Xaalita, quumii» (Eeratsi na7ite, nena gaane denddo) yagayda. 42 Naata iira denddii eqqii yedhdhida. Iza taphpho lam77i bere na7a. Yinne asuntsi gaama qoppida. 43 Yesuusa yinno un oodesin ohaame gaar untana mintsii kiittida. Unttii iis mu7ize baz immade gaar ohida.

6 Yesuusa izippa kezii, fa tamaruntsana kaalitsi, fa katama Naazirete yi7ida. 2 Sambbata wode Ayhude woosa Keetstsa tamarasse aykkida. E tamarssizanno si7ide gaama asuntsi gaama qoppii, «Hyay hyanno ubba abappa denggido? Hyanna cinccatitsita ees anapp ingintido? Hyanna E kushite oochinttize kille bazito oochchize wolqqa Ees oonii inggido? 3 Hyay anaaxe na7a baane? Mayrami na7a, Yayqooba, Yoosa, Yihudan Simoona ishe baane? E mishuntsi nuura hyanne yezuntsana baane?» yaga7i, E gaazanno si7anxi ixida. 4 Yesuusa yentsi asuntsago, «Nabe fa gade, fa iginuntsi giddan fa kara asunts gidda bonchchinttoos fattin melluntsi kale bonchchinttane» yagayda. 5 E yinna besite fa kushito eeratsi asuntsalla afa gaddii fatstsidannip attin melle gaama qofize baz oochchodes dandda7ikaaya. 6 Asuntsi ammanikaayze gisho gaama qoppida. Yinnippa suuba Yesuusa yinna gutute yeze asuntsana tamarssane. 7 Yesuusa taphpho lam77i tamaruntsana faago xeezii, lam77i lam77i mahi kiittida. Unttis tuna ayyaanalla adetits wolqqa inggida. 8 Unttana, «Oges gufep attin katstsa, karxite, yin kiistte bira akko

bazin aykkippete. **9** Yin tohite caamma aatstsote, fattin lam77i
 afula aykkippete» yagayda. **10** Mahin, «Yinttana asi mukkize
 keetsta aba maaqqikon yinna bessitippa kezii qitode wontsis
 yinna keetstsite gam7ote. **11** Yinttana asi mokoosse besa woy
 yin ohizanno si7oosse besa aban maaqqiko, yinna sa7ite yeze
 asuntsis yin markka maaqqade gaar yinna bessitippa kezitera,
 yin tohite yeze xurito fixxote» yagayda. **12** Taphpho lam77i
 tamarunsi hyanggi, asunsi fa nagartippa maaqqade gaar qaala
 ohida. **13** Untii asappa gaama tuna Ayyaana kessida. Gaama
 hyarggintizunsana zayte tizhii fatstsida. **14** Yesuusa suntsita
 ubba besa kezide gisho Kaat Heroodisa E baz si7ida. Fettii
 fettii asunsi, «Xammaqize Wahannisa hyayqoppa denddida,
 yinnii gisho hyanna kille bazito oochchize eza» yagayda. **15**
 Baggunsi, «Hyay Eeliyaasa» yagayda. Mellunsi mahi, «Hyay
 zaga wode nabuntsappa fetaya» yagayda. **16** Yezin Heroodisa
 yinno si7ide wode «Hyay taanii afurto gachchizide Xammaqize
 Wahannisa. E hyayqoppa denddida» yagayda. **17** Heroodisa fa
 ishe Filphoosa machchito Heroodiyada ekkide gisho I mikinaatis
 Wahannisa aytstsi accizida. **18** Wahannisa Heroodisago, «Neenii
 ne ishe machchito ekkodes beezoos» yagayda. **19** Heroodiyada
 Wahannisa fa wozintte ixii eza wodhissades koyda, yezin
 dandda7ikaaya. **20** Wahannisa xillon geeshi as maaqqidanno
 Heroodisa eride gisho ees zhashtii loytsii naagizane. Heroodisa
 Wahannisa gaaze baz si7ize wode tannane. Yezin ufaytti
 si7ine. **21** Heroodisa fa yelintide qammito bonchchodes gade
 ahizuntsana, shaalaquntsisin Galila yeze damma asuntsis
 diggisa giigizida. Yinna Heroodiyadas wottize wode maaqqida.
22 Heroodiyada na7ita zaqqunsi mokuntize keetsta gelii durii,
 Heroodisan E zaqquntsana ufayssida. Kaatize naatigo, «Ne koyze

akko maaqqikon tana ooco, ta nees inggoda» yagayda. **23** Mahi iisi caaqqii, «Neenii oocize akko maaqqikon, taanii nees inggoda. Melle atto yezin, ta ka7itumtti baggito maaqqikon ta nees inggoda» yagayda. **24** Naata bale kezii fa inttigo, «Akko inggo gawune?» ga7i oocida. I intta, «Xammaqize Wahannisa ommito inggo ga7o» yagayda. **25** Naata ellisii kaatizego hyanggi, «Xammaqize Wahannisa ommito saane gidda gaddii hyatte taas immade gaar koyane» gayda. **26** Yaga7in Kaatize gaama zhilidhdhida, yezin fa zaqqunts gisho iisi caaqqide fa caaqito ashshodes koykaaya. **27** Yinnii gisho, ellisii naagizego Wahannisa ommito ko7ode gaar kiittida. Naagizen achchi keetstsa hyanggi Wahannisa afurto gachchida. **28** Ye gachchinttide ommiza saane gidda gaddii ki7i naatis inggida. Naata mahi fa inttis inggida. **29** Wahannisa tamarunsi yinno si7ide wode hyanggi E ahito ekkii kanggi moogida. **30** Taphpho lam77i hawaarunsi maaqqii yi7i un oochchidannon tamarssidanno ubba Yesuusas ohida. **31** Unttago yi7ize asuntsin qitize asuntsi gaanggide gisho Yesuusaran E tamaruntsara, melle atto yezin katstsa maadesin untana yeltsanxi ixida. Yeyin, Yesuusa unttago, «Ye7ote wolla eeratsi shemppodes asi baayze bessa yedhdhote» yagayda. **32** Yinnii gisho, untii fa faas gongge gelii asi baayze bessa qitida. **33** Untii hyammadera gaama asuntsi untana bi7i erida. Yezin, katama ubbappa asuntsi tohera woxxi hyanggi un qitize bessito untappa tiinii yellida. **34** Yesuusa gonggizeppa wodhdhii gaama asuntsana bi7ida. Asuntsi yenggize asi baayze duro fana maaqqidanno bi7i untis yiqsintii untana gaama baz tamarssida. **35** Sa7ita ugurize wode Yesuusa tamarunsi eego yi7i, «Hyanna bessita asi baayze bessi; hyatte sa7itan qammida. **36** Asuntsi kara ganccen katama hyanggi faas muuze baz

wonggode gaar asuntsana dakko» yagayda. 37 Yezin Yesuusa mahi unttago, «Asuntsis muuze baz yin inggote» yagayda. Un, «Nuunii hyanggi lam77i xeet dinaarer boora wonggi asuntsana muuzode gaar koyane?» yaga7i oocida. 38 Yesuusa unttago, «Yinttis wantsi boora yeze? Ane hyanggi bo7ote» yagayda. Unttii bi7i, «Ichchin booran lam77i molon» yagayda. 39 Yesuusa fa tamaruntsana asuntsana ubba gachcho gachcho tagii betitsode gaar kiittida. 40 Asuntsi baggita xeet, bagita ichintam maaqqii likkera likkera tagintti bettida. 41 Yesuusa ichchin boortton lam77i moluntsana ekkii, ude salo bi7i Xooz galatida. Boortto baxxi asuntsis yeltsode gaar tamaruntsis inggida. Mahi lam77i moluntsana un ubbuntsis gishida. 42 Asunts ubba mu7i mizhida. 43 Attide boora gupan molo gufan, E tamaruntsi taphpho lam77i leemate kumutsi dentstsida. 44 Boortto mu7ide dhiiratsi asuntsi xalaala ichchin mukul maaqqada. 45 Ellisii Yesuusa fa tamaruntsi gongge gelii, abbappa seko fintsa yeze Beetesayda faappa tiinii qitode gaar kiittida. Yezin faas asuntsana moyzodes suub attida. 46 Asuntsana moyzidannippa suuba Xooz woossodes derella afa kezida. 47 Sa7ita qammize wode gonggize abba gidda yene, yezin Yesuusa abbappa gaxa faas yene. 48 Baqo E tamaruntsago baqize gisho abba fidhizanna waaysizanno Yesuusa bi7ida. Wontti maatse Lukule oollodes yi7ize wode E abballa afa yedhdhitera unttago yi7i, untтана olii aadhades koyda. 49 Yezin E abballa afa yedhdhadera, un bi7i, unttis meeshe aazin uukkida. 50 Un ubbuntsi eza bi7i, zhashmora tannida. Yezin Yesuusa ellisii unttago, «Tana, akkon baaya; zhashtippete» yagayda. 51 E gongge gelii unttera wolla bettin baqita woppu gayda. Unttii gaama qoppida. 52 Un wozintta doccide gisho un boorttii baz tiirikaaya. 53 Unttii

abba fiinggi, Gensareexe sa7a yellii, gonggiza gaxalla shiishii accida. **54** Unttii gonggizeppa wodhdhize wode asunts ellisii Yesuusa erida. **55** Unttii kara gancce yeze sa7a ubba woxxii yellii hyarggintizuntsana shanchafara tookkii, «Yesuusa yene» ga7in si7ide besite ki7ida. **56** Asuntsi E hyanggide keetsta ubba, gaxare maaqqikon, katama, yeze hyarggintizuntsana asi shiiqize bessa kanggane. Hyargganchchuntsii E afula macartto maaqqikon bochchode gaar asuntsi eza woossida. Bochchide ubbuntsi faxida.

7 Yerusalaameppa yi7ide fettii fettii Farisaawuntsin higge asttaamaruntsin Yesuusa kale shiiqida. **2** Yesuusa tamaruntsappa fete fete geezhikaayze kushera, yinnan kushe meeccikaayzara katsta muuzuntsana un bi7ida. **3** Farisaawuntsin Ayhude asunts ubba fa adunts wogiti gaar fa kushito meeccikaayzara mo7oos. **4** Yinnii gaara, un gabeppa wonggi maaqqii meeccintikaayzar mo7oos. Mahi un fa aduntsappa ekkide melle gaama woga yene: yinnan sine, xaaro, meqo miishe datsan geeshize woga naagane. **5** Farisaawuntsin higge asttaamaruntsin Yesuusa, «Ne tamaruntsi akkos adunts woga mentsii fa kushito meeccikaayzara katsta me7e?» yaga7i oocida. **6** Yesuusa unttago, «Isayaasa yin cubbuntso, «Hyantsi asuntsi tana fa doonara xalaala bonchchanep, attin un wozintta taappa hyaako yene. **7** Asi medhdhide woga Xoozze higge aazizi tamarssize gisho un tana hyappo goynane» ga7i xaafide tinbita turo. **8** «Yinttii Xoozze kiita ashshii as woga naagane» yagayda. **9** Mahin Yesuusa, «Yin yin woga naagii Xoozze kiitto olii ashshodes lo77o oge denggida. **10** Muse, «Ne adayan ne intton bonchcho», mahi «Fa adayan woy fa intto cazhide hyayqqodes beezane» yagayda. **11** Yezin fettii asi fa adayan woy fa intton

maaddodanno ashshii, «Yinna Xoozze zharsho» ga7iko, 12 E fa adayan woy fa intton maaddaame gaar oochchane. 13 Yinnii gaara, yin melluntsana tamarsside yin wogitira Xoozze qaala leqqida. Yinnii fana melle gaama baz oochchane» yagayda. 14 Yesuusa gaama asuntsana mahi faago xeezii, «Ubbuntsi ta ohizanno si7ote tirote. 15 As wozinappa kezza baz asi tunizanep attin baleppa as saza gelii asi tunize akkon baaya. 16 Si7ize hyaye yeze ooden si7o» yagayda. 17 Yesuusa gaama asuntsana ashshii ashshii keetsta gelin E tamaruntsi yinna aaziziti baz eza oocida. 18 E unttago, «Yinttisin mahi gelikaane? Baleppa as wozina gelize akko bazin asi tunissades dandda7osanna gelosaane? 19 Akkos gayko, katsta as saza gidda gelii fa ogitira aadhanep attin as wozina gidda geloos» yagayda. Yinne Yesuusa katsta ubba geeshi maaqqizanno ersida. 20 Kaallii, Yesuusa, «Asi tunize baz as wozina giddappa kezza baz. 21 As wozina giddappa kezza bazi iita qofa, gome woy7e, kayzo, as wodhe, 22 olale, zhinbbartimo, iitatitsi, gene, qayxe, cimo, qana7e, cashshi, uturan boozatitsi. 23 Hyanna iitabazita ubba as wozina giddappa kezii asi tunizane» yagayda. 24 Yesuusa yinnippa kezii, Xiroosa katama kale yeze sa7a qitida. E fettii keetsta gelii ize yezanno ooden erode gaar koyikaaya. Yinno maaqqikon aachintti gam77odes dandda7ikaaya. 25 Yezin I eeratsi na7ito tuna ayyaana aykkide fettii maachita Yesuusa baz si7i ellisii eego yi7i E tohitilla afa gol7ida. 26 Iza yelinttidanna Sooriya gidda Finqqe gaaze sa7a yelinttide Grike maacho. Iza, fa naatippa tuna ayyaanza kessode gaar Yesuusa woossida. 27 Yezin Yesuusa mahi, «Na7untsi tiinidhii katsta mu7i mizho; na7unts katsito ekkii kanuntsis olizanna lo77o maaqqoos» yagayda. 28 Maachita mahi, «Ta Laatstsayo yinna turo, yezin

leemate kale yeze kanuntsi na7untsappa wodhdhide gufto muune» yagayda. **29** Yesuusa mahi iigo, «Hyanno ne ohide gisho ne kara qito; tuna ayyaanze ne naatippa kezida» yagayda. **30** Maachita fa kara hyanggize wode tuna ayyaanze naatippa kezin yitsta woy7idanno bi7ida. **31** Yesuusa Xiroosa katamappa kezii, Sidoonaran Taphphi Katama gaaze sa7ara aadhii Galila Abbago qitida. **32** Asuntsi tullen doona muume asi Yesuusago ki7i, fa kushito eella gaddode gaar eza woossida. **33** Yesuusa faas ye atsta gaama asappa gaxa kessii, fa gil7iza E hyayte dakkida. Mahi cuchchi cuttii E il7antsito bochchida. **34** Salo ude bi7i, gaddii shemppii, «Eftah» gayda. Bilitsitan «Buguntto» ga7e. **35** Atstse hyayta ellisii buginttida, acinttide il7antsitan bilinttida, atstse geeshi ohinttida. **36** Yesuusa asuntsago, «Hyanno oodesin ohippete» yagayda. Yezin E gaama mintsii ohippete ga7in, asuntsi ohito gode gaantsida. **37** Yinno si7ide asuntsi ubba gaama qoppii, «Ubbabazito E loytsii oochchane. Melle atto yezin, tulliza sissane, muumiza ohizane» yagayda.

8 Eerats wodeppa suuba, gaama asuntsi Yesuusago shiiqida. Asuntsis mu7izebaz dhabin Yesuusa fa tamaruntsana faago xeegee, **2** «Hyantsi asuntsi taara hyaydzdzii qamma yellodes gam7i, akkon muuze baz denggikaayze gisho tana asunts bazita yiqsane. **3** Taanii asuntsana nayera kara dakkiko asunts hyanggitera oge labbii gol7oda, bagge asuntsi hyaako bessappa yi7ida» yagayda. **4** Yesuusa tamarunts mahi, «Hyanna akko baayze ganasa hyantsi asuntsana ubba muussades maaqqade katsta denggodes dandda7ode oode?» yagayda. **5** Yesuusa unttago, «Yin kale wantsi boora yeze?» ga7i oocida. Un mahi, «Laappun boora yene» yagayda. **6** Yesuusa asunts sa7alla bettode gaar kiittida. Yeyzi, laappun boorto ekkii Xooz galatii

maaqqii boortto baxxi, asuntsana yeltsode gaar fa tamaruntnsis
 inggida. E tamaruntn asuntnsis gishida. 7 Unttis mahi eeratsin
 yishsha moluntn yene. Yesuusa yentsi moluntn gisho Xooz
 galatii, asuntnsis yeltsode gaar fa tamaruntnsana kiittida. 8 Asuntn
 ubbuntnsi mu7i mizhida. E tamaruntnsi mu7in attide gufa laappun
 leemate kumutni dentsida. 9 Katstsa mu7ide asuntn faydita oyddii
 mukul maaqqada. Yinnippa suuba, Yesuusa asuntnsana moyzida.
 10 E mahi fa tamaruntnsara ellisii gongge gelii Dalmmanuuta
 gaaze sa7a qitida. 11 Farisaawuntnsi yi7i Yesuusa oocodes koyi,
 saloppa fana malla beessade gaar Yesuusara lalle aykkida. 12
 Yesuusa gaddii shemppii, «Hyanna wode asuntnsi akkos malla
 koye? Taanii yinttis turo ohine; hyanna wode asuntnsis akko
 mallan ingginttoos» yagayda. 13 E unttna ize olii ashshii mahi
 gongge gelii abbappa seko fintsa fiinggida. 14 E tamaruntnsi
 katstsa aykkodanno botida; unttns gongge gidda fettii boorappa
 melle baaya. 15 Yesuusa unttnago, «Yinttna erote. Farisaawuntns
 irshitippa Heroodisa irshitippa naaginttote» yaga7i kiittida. 16
 Un wol gidda, «E hyanno gaazanna nuus boora baayze gisho»
 yagayda. 17 Yesuusa un gaazanno erii unttnago, «Yinttis boora
 baayze gisho akkos ohintte? Hyatten erosite? Woy tiirosite?
 Yin wozintta doccida? 18 Yinttis aafe yezin bo7osite? Hyaye
 yezin si7osite? Yin tiirane? 19 Taanii ichchin boora ichchin mukul
 asuntnsis yeltsize wode wantni leemate kumutni gufa dentsido?»
 yagayda. Unttin, «Taphpho lam77i leemate kumutni» yagayda.
 20 «Yinnii gaara, taanii laappun boora oyddii mukul asuntnsis
 yeltside wode wantni leemate kumutni gufa dentsido?» yagayda.
 Un, «Laappun leemate kumutni dentsida» yagayda. 21 Yeezin,
 «Hyatten tiirikaane?» yagayda. 22 Unttii Beetesayda katama
 qitida. Eerats asuntnsi qooqe atstsa Yesuusago ki7i ye atstsa

girmode gaar eza woossida. **23** Yesuusa qooqe atstse kushito aykkii katamappa gaxa kessida. E aafte cuttii fa kushito aafitilla afa gaddii, «Nees akko benttane?» yaga7i oocida. **24** Attsay dhoqi ga7i bi7i, «Taas asunts benttane, yezin asuntsi minxa gaar en7ane» yagayda. **25** Yinnippa suuba, Yesuusa mahi, atstse aafte fa kushito gaddida. Attsayin loytsii bi7ida, faxin ubba baz shaakkii bi7ida. **26** Yesuusa atstsego, «Ne kara qito, yezin katama gelippe» yaga7i kiittida. **27** Yesuusa fa tamaruntsara Qisaariya Filphoosa kale yeze kara gancce qitida. Unttii hyammadera ogella yezin Yesuusa, «Tana asuntsi oona ga7e?» yaga7i fa tamaruntsana oocida. **28** E tamaruntsi, «Fettii fettii asuntsi nena, «Xammaqize Wahannisa» gaane; melluntsi, «Eeliyaasa gaane» mahi melluntsi, «Nabuntsappa feta» gaane» yagayda. **29** Yesuusa unttago, «Yeezin yin tana oona ga7e?» yaga7i oocida. Phexiroosa, «Neenii Kiristtoosa» yaga7i mahida. **30** Yesuusa, «Ta baz oodesin ohippete» yaga7i untana kiittida. **31** Yesuusa fa tamaruntsago, «As Na7ay, gaama madha ekkodes beezane; cimuntsi, kahinunts hyalaquntsin higge asttamaruntsi eza ixnodes beezane. Unttii eza wodhodesin hyaydzdzii qammappa suuba, E hyayqoppa denddodes beezane» yaga7i untana tamarssida. **32** E yinno untis loytsii ohida. Phexiroosa eza fettii zala mahi kaccida. **33** Yezin Yesuusa suuba maaqqii, fa tamaruntsana bi7i, Phexiroosa kaccii, «Hyay Xalahizay, taappa hyaakko. Neenii asi kadhizebaz qoppa nep attin Xoozii kadhizebaz qoppoos» yagayda. **34** Mahika Yesuusa gaama asin fa tamaruntsana faago xeezii, «Tana kaallodes koyze ooden fana kaaddo; fa masqaltto tookkii tana kaallo. **35** Fa shemppito ashshodes koyze atstse dhabssoda. Yezin ta gishon Wonggele gishon fa shemppito dhabsi atstse ashshoda. **36**

Asi sa7alla yeze alamito tirfizako, fa shemppito dhabsiko eza akko maaddode? 37 Asi fa shemppito wozodes akko immades dandda7e? 38 Xooz ammanoose hyanna iita yeletuntsappa, fettii asi ta giddan ta qaaltten yeellidhiko, As Na7ay, mahi fa Aday bonchchora geeshi kiitanchchuntsara ye7ize wode yeyga yeellidhoda» yagayda.

9 Yesuusa unttago, «Taanii yinttis turo ohine; Xoozze ka7itumo wolqqara yi7izanno bi7ikaayzara hyayqqaame fettii fettii asuntsi hyanne yene» yagayda. 2 Yesuusa izipun qammappa suuba, faara Phexiroosa, Yayqooban Wahannisa ekkii, untana xalaala damma derella afa kessii un tiino laaminttida. 3 E ma7itan focida; sa7alla ma7o meeccize ooden geeshshodes dandda7oose fana gaama booxxida. 4 Eliyaasan Musen Yesuusara ohinttoderu un bi7ida. 5 Phexiroosa Yesuusa, «Astamaarizayo, nuunii hyanne yezanna nuus lo77o; nu hyaydzdzii gaabba feta nees, feta Muses, mahi feta Eliyaasas gaabboda» yagayda. 6 Hyankkuntsi gaama tannide gisho E akko gaazakon erikaaya. 7 Yinnippa suuba, dhonne yi7i untana goozin dhonne garsappa, «Hyayni ta kadhize, ta Na7aya, E gaazanno si7ote» gaaze qaala yi7ida. 8 Ellisii untii wututsi dakkii be7ize wode Yesuusa fattin melle ooden fa kale bi7ikaaya. 9 Untii derizeppa wodhdhoderu, Yesuusa unttago, «As Na7ay, hyayqoppa denddode wontsis, yin bi7idanno oodesin ohippete» yaga7i kiittida. 10 E kiittidanno un, «Ye7e» ga7i, «Hyanna hyayqoppa dendde gaazanna akko ga7e» ga7i, wol gidda ohinttida. 11 Un mahi, «Higge astamaaruntsi, «Eeliyaasa tiinidhii yo7odes beezane» akkos ga7e?» yaga7i oocida. 12 Yesuusa mahi «Eeliyaasa tiinidhii yi7i, ubbabazito loytsoda; yeezin, akkos Geeshi Maxaafite, «As Na7ay gaama waayinttoda ixinttoda» yagaane ga7i oocida. 13 Yezin taanii

yinttis ohine; Eeliyaasa yi7ida; mahi E baz Geeshi Maxaafite xaafinttidannigaara, asuntsi eella afa fa koydanno oochchida» yagayda. **14** Yesuusan, hyaydzdzuntsi tamaruntsago maaqqii ye7ize wode gaama asuntsi un kale eqqiduntsanan higge asttamaare maaqqide eerats asuntsi untara lallizanno bi7ida. **15** Yinna gaama asuntsi Yesuusa bi7ide wode gaama qoppii, ellisii eego woxxii yi7i, eza sarotsida. **16** Yesuusa, Xaafuntsago «Untara akko lalle?» yaga7i oocida. **17** Yentsi gaama asunts giddappa fettii atstse mahi, «Asttamaarizayo, ta na7aylla afa ohinttodanno kayze tuna ayyaana yeze gisho eza neego ekkii yi7ida. **18** Hyay tuna ayyaanze eza aykkide wode ubba, eza guuddii olane; E dontira dubba ye7ine; mahi achchi garccizane; gallitan minggane. Eeppa hyay tuna ayyaanza kessode gaar, ne tamaruntsis ohida, yezin kessodes un dandda7ikaaya» yagayda. **19** Yesuusa mahi unttago, «Ammanoose hyanna wode asuntso! Taanii yintara ayde yellodes yessade? Mahi yinttana ayde yellodes dandda7ode? Na7aya taas hyanka ekkii yo7ote» yagayda. **20** Untii na7aya eego ki7ida; ye tuna ayyaanze Yesuusa bi7ide fana na7aya goqizida; na7ay sa7a gol7i, doonara goppuntto cuttitera gol7inttida. **21** Yesuusa ye na7ay adaygo, «Hyay ne na7aya aykkidannippa wantsi wode maaqqade?» yaga7i oocida. Na7ay aday, «E eerats yezin aykkida. **22** Eza wodhodes gaama wode taman hyaatsan olane, yezin nees dandda7inttiko, nuus yiqsinttoya, nuna maaddoya» yagayda. **23** Yesuusa eego, ««Ne dandda7iko gaane?» Ammanze oodesin ubba bazi dandda7inttane» yagayda. **24** Ellisii na7ay aday fa qaaltto dhoqi yiizii, «Taanii ammanane, yezin gujjii ammanode gaar tana maaddoya» yagayda. **25** Yesuusa asunts gaanggi gaanggi hyanggizanno bi7i, tuna ayyaanza, «Hyay

tullen muume ayyaanzayo, hyay na7ayppa kezo ga7i nena ta kiittane; mahi lam7intsa E gidda gelippe» yagayda. 26 Ye tuna ayyaanze uukki, na7aya gaama goqizii, eeppa kezida. Na7ay hyayqqide gaara yi7in, gaama asuntsi, «Na7ay hyayqqida» yagayda. 27 Yezin Yesuusa na7ay kushito aykkii dentsin, na7ay denddii eqqida. 28 Yesuusa keetstsa gelidannippa suuba E tamaruntsi, «Nuunii ye tuna ayyaanza kessodes akkos dandda7ikaaya?» yaga7i Yesuusa shaakkii dumma oocida. 29 Yesuusa mahi, «Yinnii gaarize woosaran [xoomaran] fattin melle bazara kessades dandda7oos» yagayda. 30 Untii yinna bestippa denddii, Galilara aadhii qitida; Yesuusa fa yeze bestto ooden erode gaar koykaaya. 31 E fa tamaruntsago, «As Na7aya, asi asis aatsii inggoda wodhoda; E hyaydzdzii qammappa suuba, hyayqoppa denddoda» yaga7i tamarssitera yene. 32 Yezin untis E gaazanna gelikaaya; mahi eza oocodesin zhashtida. 33 Untii Qifirnahome katama hyanggi keetstsa gelidannippa suuba Yesuusa unttago, «Oge akkos lalle?» yaga7i oocida. 34 Yezin un, «Nu gidda ubbappa aadhode oode?» yaga7i lallide gisho si77i gayda. 35 Yesuusa bettii, taphpho lam77i tamaruntsana xegii, «Ooden tiino aadhodes koyko, ubbappa suuba aadhii, ubbuntsis aro maaqqades beezane» yagayda. 36 Fettii eeratsi na7a ekkii, un gidda essida; ye eerats na7aya iringgi unttago, 37 «Hyantses gaar eerats na7untsappa feta ta suntsite mukkize ooden tana mukkane; mahi tana mukkize ooden tana kiittezayan mukkanep attin tana xalaala mukkoo» yagayda. 38 Wahannisa, «Asttamarizayo, fettii asi ne suntsite tuna Ayyaana kessodera nuunii bi7i, nu bagga maaqqoosse gisho eza kayda» yagayda. 39 Yezin Yesuusa, «Ooden ta suntsite Xoozii oochchize gaama qofize baz oochchii, ellisii

taalla afa iita baz ohinttodes dandda7ize baayze gisho kayppete.

40 Nu baz ixxoose atstse nu bagga. 41 Taanii yinttis turo ohine; yin taasuntsana maaqqide gisho ooden yinttis ta suntsite hyale hyaatsi ushshades inggikon, fa anjjito ekkoda. 42 «Tana ammanze hyantsi eeratsuntsappa feta balitstsize ooden, gaacize damma woxa fa afurtte accii, Abba gidda gelizako ees lo77o.

43 Ne kushita nena balitstsizako, gachchii olo. Neenii lam77i kushera dhaboos gaanname tama olinttodannippa, duuxutsi kushera de7o gelzako nees lo77o. (Geenna g1067) 44 Gaanname

zaqiltta hyayqoosse taman dhaboosnessi. 45 Ne tohita nena balitstsizako, gachchii olo. Neenii lam77i tohera gaanname tama olinttodannippa, duuxa maaqqii de7o gelizanna nees lo77o. (Geenna g1067) 46 Gaanname zaqiltta hyayqoosse taman

dhaboosnessi. 47 Ne aafata nena balitstsizako, woocii kessii olo. Neenii lam77i aafata gaanname tama olinttodannippa, fettii aafata Xoozza ka7itumo gelizanna nees lo77o. (Geenna g1067) 48

Ize zaqilttan hyayqoos, tamtan dhaboos. 49 «Zharsho soogera geezhanni fana asi ubba tamara geeshshada. 50 Sooge lo77o, yiikon E mal7anxi ixxiko, mahi wayzi mal7issade? Yin gidda sooge yesse. Yi7i fetay fetayra sarora yezote» yagayda.

10 Yesuusa yinnippa denddii, Yihuda sa7a hyanggi Yorddaanosa borkka fiinggida. Gaama asuntsi mahi eego shiiqin, tiinosttifana yentsi asuntsana tamarssida. 2 Fettii fettii Farisaawuntsi fattanodes koyi Yesuusa, «Fettii asi fa machchito dakkode gaar Muse higgita kiittane?» yaga7i eza oocida. 3 E mahi, «Muse yinttana waaga7i kiittido?» yagayda. 4 Unttii, «Muse, «Fettii asi fa machchitis dafo warqqate inggi dakko» gayda» yagayda. 5 Yesuusa mahi, untana «Yin ohin si7oosuntsana maaqqide gisho Muse hyanna kiitto yinttis xaafida.

6 Yezin Xoozii tiino medhdhize wode dhiiratsin maachon mahi medhdhida. **7** Yinnii gisho, fettii asi fa adayan fa intton ashshii, fa machchitira wolla yezane. **8** Un lam77untsi fettii asho maaqqane; yikkeppa, un fettii asho maaqqanep attin lam77i asi maaqqoos. **9** Yinnii gisho, Xoozii accidanno asi shagippe» yagayda. **10** Un kara maaqqide wode E tamaruntsi hyanna ohiti baz Yesuusa lam7intsa oocida. **11** Yesuusa unttago, «Fa machchito dakkii melle ekkize ooden olalane. **12** Mahi machchitan fa azinzepa kezii melle azinii geliko olalida» yagayda. **13** Yesuusa eerats na7untsana bochchode fana, fettii fettii asunts na7untsana eego ki7ida, yezin E tamaruntsi yentsi asuntsana kaccida. **14** Yesuusa yinno bi7i, fa tamaruntsana kaccii; unttago, «Eerats na7untsi taago yi7izanno kayppete; Xoozze ka7itumo yentses gaarzuntsis. **15** Taanii yinttis turo ohine; Xoozze ka7itumo eerats na7a fana ekkoosse atstse ooden yinna ka7itumtto mulon geloos» yagayda. **16** Eerats na7untsana iringgi, fa kushito fetella fetella afa gaddii anjjida. **17** Yesuusa qitodes kezide wode fettii atstse woxxii yi7i, E tiintte bunqunttii, «Keeha asttamarzayo, medhina de7o laattodes taanii akko oochcho?» yaga7i oocida. (aiōnios g166) **18** Yesuusa, «Akkos tana keehizayo ga7i xeege? Xoozze xalaalap attin melle keeha ooden baaya. **19** Xoozze kiitto, wodhippe; olalippe; kaystippe; worddo markkidhippe; il7antsite laammippe; ne adayan ne intto bonchcho yagaazanno erane» yagayda. **20** Atstse, «Asttamarizayo, taanii yinno ubba na7atitsappa aykkii hyayno yellodes naagane» yagayda. **21** Yesuusa attsa dakkii bi7i kadhida; «Nees fettii bazi faccane; hyanggi nees yeze baz mulo bayzi, yinna birtto dahuntsis inggo; neenii salo duridhdhada. Yeyzi maaqqii tana kaallo» yagayda. **22** Yezin atstse yinno si7i, E gaama dure maaqqide gisho fa sintto kartsii, ufayttikaayzara

ashshii qitida. **23** Yesuusa fa tamaruntsana wututsii dakkii bi7i, «Dure asi Xoozze ka7itumo gelodanna wayzi madhodyessa!» yagayda. **24** E tamaruntsi E timirttite gaama qoppida. Yezin Yesuusa mahi unttago, «Na7untso, Xoozze ka7itumo gelodanna wayzi madhodyessa! **25** Dure asi Xoozze ka7itumo gelodannippa, gimale marppe uruntsara aadhizanna laafane» yagayda. **26** E tamaruntsi gaama qoppii, «Yeezin, oode attode?» yaga7i, fete feta oocida. **27** Yesuusa untana dakki bi7i, «Hyanna Xoozzes dandda7inttanep attin asis dandda7inttoos; Xoozzes ubba bazi dandda7inttane» yagayda. **28** Phexiroosa Yesuusago, «Ero; nuunii nu baz ubba ashshii, nena kaallane» yagayda. **29** Yesuusa «Taanii yinttis turo ohine; ta gishon Wonggele gishon keetsito woy ishuntsana woy mishuntsana woy adaya woy intto woy machchito woy na7untsana woy oochchize gadito ashshize ooden, **30** hyatte hyanna wodite xeet kushe keetsito, ishuntsana, mishito, intto, na7untsana, oochchize gadito, baytsara wolla ekkoda. Tiinoppa ye7ode woden medhina de7o ekkoda. (aiōn g165, aiōnios g166) **31** Yezin gaamuntsi tiino maaqqiduntsi suub maaqqada, mahi gaamuntsi hyatte suub maaqqiduntsi tiino maaqqada» yagayda. **32** Yesuusaran E tamaruntsara Yerusalaame hyammadera, Yesuusa fa tamarunts tiintte yedhdhane. Un gaama qoppida. Eza kaallizuntsin zhashtida. Lam7intsa, taphpho lam77i tamaruntsana gaxa kessii, fana yellode baz shagii unttago hyannigaara yaga7i ohida. **33** «Hyaychche, nuunii Yerusalaame hyatte kezane. Ize As Na7ay, kahinunts hyalaquntsisiin higge asttamaruntsis aatsii inggintoda. Unttii eella afa hyayqo firda firdoda; mahi Ayhude maaqqoosse asuntsis eza aatsii inggoda. **34** Ye Ayhude maaqqoosse asuntsi eza leqqoda, eella afa cuttoda, allanggara garaafoda wodhoda. E

hyaydzdzii qammappa suuba, hyayqoppa denddoda» yagayda.

35 Zabdoosa na7unts Yayqooban Wahannisa Yesuusago yi7i, «Astattamaarizayo, nuunii nena woossiz fettibaz nuus oochchoya» yagayda. **36** Yesuusa unttago, «Taanii yinttis akko oochcho?» yagayda. **37** Unttii, «Neenii ne bonchcho ka7itumtte bettize wode nuuppa feta mizaqi zalara mahi feta workkita zalara betitsoya» yagayda. **38** Yezin Yesuusa unttago, «Yinttii akko woossizako eroos, ta ushshades yeze xuu7a ushshades dandda7odate? Mahi taanii xammaqinttodes yeze xinqqatto xammaqinttodes dandda7odate?» yagayda. **39** Un mahi, «Ye dandda7oda» yagayda. Yesuusa mahi, «Turo ta ushshades yeze xuu7a yin ushshada, taanii xammaqinttodes yeze xinqqatto yin xammaqinttoda. **40** Yezin taappa mizaqi zalaran workkita zalara bettoduntsana doorodes taas adetits wolqqa baaya, yezin yinna bessita Xoozii immades giigizii gaddiduntsis» yagayda. **41** Attiduntsi taphphi tamaruntsi yinno si7ide wode Yayqooballan Wahannisalla shenidhdhida. **42** Yesuusa untana ubba faago xeezii, «Ayhude maaqqin Ayhude maaqqoosse asunts hyalaquntsi worzha ahizuntsana ga7intti xeeqintizuntsanan ahizuntsis worzhuntsalla afa adetits wolqqa yezanno yin erane. **43** Yezin yin gidda yinnii fana maaqqades beezoos; yin gidda damma maaqqades koyze ooden yinttis aro maaqqades beezane. **44** Mahi yin gidda ubbappa aatsii maaqqades koyze ooden yin ubbuntsis aro maaqqades beezane. **45** Melle atto yezin, As Na7ayin, as maaddodesin gaamuntsana ashshodes fa shemppito aatsii immades yi7idap attin asi ees oochchode gaar yi7ikaaya» yagayda. **46** Unttii Iyaarkko katama hyanggida. Yesuusa fa tamaruntsaran gaama asara Iyaarkkoppa kessadera, Ximoosa na7a, qooqize, Barxximoosa

ga7inttize, oge gaxa woossittera bettida. 47 Barxximoosa, yeygara aadhize Naazirete Yesuusa maaqqidanno si7ide wode fa qaalto dhoqi yiizii, «Dawute na7a Yesuusa, tana maaroya!» yaga7e aykkida. 48 Gaama asuntsi eza, «si7i ga7o!» ga7i kaccida. Yezin, E fa qaalto kasennippa gaama dhoqi yiizii, «Dawute na7ayo, tana maaroya!» yagayda. 49 Yesuusa eqqii, «Eza hyankka xeeqote» yagayda. Unttii qooqizego, «Akko baaya, denddii eqqo, nena xeeqane» yagayda. 50 Qooqize fa ma7ito olii ashshii, doollii denddii eqqii, Yesuusago hyanggida. 51 Yesuusa, «Taanii nees akko oochchode gaar koye?» yagayda. Qooqize, «Astattamaarizayo, ta be7ades koyane» yagayda. 52 Yesuusa eego, «Qito, ne ammantta nena fatstsida» yagayda. Iira E aafata bi7in, Yesuusa kaallida.

11 Un Yerusalaame ukkitera, Shamahe Derize kale yeze Beetefaagen Bitaniya katamito yellida. Yesuusa fa tamaruntsappa lam77untsana tiino dakkii, 2 «Yinttappa tiino yeze kara gancce qitote; ize gelide gaar ooden toggii bi7ikaayze acinttii yeze hyare na7a yin denggoda, eza billii, hyayga ekkii yo7ote. 3 Ooden yinttana, «Hyanno akkos oochche?» yaga7i oociko, «Laatstsii eza koyane, ellisii eza hyankka dakkoda» ga7ote» yagayda. 4 Un hyanggi, hyare na7aya bale oge kale acinttii yezaya denggi billida. 5 Yinna besite eqqide fettii fettii asunts unttago, «Hyare na7aya wayssades bille?» yagayda. 6 E tamaruntsi Yesuusa fana kiittezanno ohin, asunts ashshii ashshida. 7 Unttii hyare na7aya Yesuusago ki7i, fa ma7ito E bantte yiixxin Yesuusa ye hyare na7aya toggida. 8 Gaama asuntsi fa ma7ito ogite yiixxida; mahi melluntsi minxa tashe shaqqii, ogite yiixxida. 9 Yesuusappa tiino yedhdhize asuntsin eza kaallize asuntsi fa qaalto dhoqi yiizii, «Hosaana! Laatstse suntsite ye7ize

anjijintidaya. 10 Ye7ize nu aday Dawute ka7itumtta anjijintidanno. Hosaana! Salo» yagayda. 11 Yesuusa Yerusalaame hyanggi, Xoozze Keetsta gelida. Mahi ubbabazito wutii bi7idannippa suuba, sa7ita qammize gisho taphpho lam77i tamaruntsara Bitaniya katama qitida. 12 Wontistti wode un Bitaniyappa kezii hyammadera, Yesuusa nayzida. 13 Hyaakora fettii belese minxitis zhi7o hyaye yezanno bi7i, lilla afa aafe benttiko ga7i, be7ades izigo hyanggida, yezin izigo E hyanggize wode hyaye xalaalap attin fettii aafen denggikaaya; akkos gayko, belese aafze wode yellikaayze gisho. 14 Yesuusa yinna belesito, «Yikke, neepa asi aafe miippe» yagayda. E tamaruntsi E gaazanno si7ida. (aion g165) 15 Un Yerusalaame qitida; Yesuusa Xooze Keetsta gelii, ize bayzizuntsanan wonggizuntsana bale bay7e aykkida; mahi bira laammizuntsana xarphezan wolle bayzizuntsana oyda dakkii olii, 16 asi akko bazin tookkii, Xoozze Keetsta giddara aadhaame fana kayda. 17 Yesuusa asuntsana hyannigaara yaga7i tamarssida: «Geeshi Maxaafite, <Ta keetsita asi ubba Xooz woossiz keetsti maaqqada> ga7intti xaafinttida. Yezin yinttii izo faanno aachinttize wom7o mahida» yagayda. 18 Kahinunts hyalaquntsin higge asttamaruntsi yinno si7i, eza wodhodes oge koye aykkida. Yezin gaama asuntsi E timirttite gaama qoppize gisho ees zhashtida. 19 Sa7ita ugurize wode Yesuusan E tamaruntsin katamappa gaxa kezida. 20 Un wontistti wode yinna ogitira aadhitera, yinna belesta xaphora melidaanno bi7ida. 21 Phexiroosa tiirii, «Asttamarizayo, yikke, neenii baaddide belesita melida» yagayda. 22 Yesuusa mahi, «Xoozza ammanote. 23 Taanii yinttis turo ohine; ooden fa wozintte so7ikaayzara gaydebazi hyanodanno ammanii, hyay deriza, <Denddi Abba wodhdho> yagayko ees hyanoda. 24 Yinnii

gisho, taanii yinttis ohine; Xoozza yin woossiz bazin oocizebaz akko maaqqikon ekkide gaara ammanote, yin ekkoda. **25** Xooz woossodes yin eqqize wode salo yeze yin Aday yin nagartto atto gawude fana, ooden yinttana naaqqidebaz yeziko, ees atto ga7ote. **26** [Yezin as nagara yin atto ga7anxi ixkiko, salo yeze yin Adayn yin nagartto yinttis atto ga7oos» yagayda]. **27** Un mahi Yerusalaame hyanggida. Yesuusa Xoozze Keetsta hyanttodera, kahinunts hyalaquntsi, higge asttamaaruntsin cimuntsi eego yi7i, **28** «Neenii hyanno oochchodes nees akko adetits wolqqa yeze? Woy nees hyanna adetits wolqqito inggide oode?» yagayda. **29** Yesuusa mahi unttago, «Ta yinttana fettibaz oocoda, taas ohote. Ta mahi hyanno akko adetits wolqqara oochchizako, yinttis ohoda. **30** Wahannisa xinqqata Xoozappane woy asappa? Taas ohote» yagayda. **31** Unttii fa gidida lalle aykkii, «Nuunii, <Xoozappa> gayko, E nuugo, <Yeezin, Wahannisa ohizanno akkos ammananxido?» yagawuda. **32** <Asappa gayko> asi ubba Wahannisa nabe maaqqizanno erane.» Maaqqide gisho asuntsis zhashtida. **33** Yinnii gisho, untii Yesuusago, «Nuunii eroos» yaga7i mahida; Yesuusa, «Taanin hyanno akko adetits wolqqara oochchizako, yinttis ohoos» yagayda.

12 Yesuusa untis aazizera yaga7i ohida; «Fettii atstse woyni atakilte tukkii, gaxito wututsii gasida. Mahi ye woyniza cicize ollan bookkida. Eza kafodes pharggo shakko shakkida. Yinnippa suuba, kotstse oochchize asuntsis inggi, melle sa7a qitida. **2** Woyne aafra diilii maxize wode yellin, fana yellizanno ekkii ye7ode gaar, fettii fa ariza kotstse aduntsago kiittida. **3** Kotstse ekkide asuntsi E ariza aykkii hyadhdhii, hyarii kushe dakkida. **4** Lam7intsa melle aro unttago kiittin, un ye arizes ommito shuchchara qawuxii kawushizii dakkida. **5** Woyne taakilte

laatstsay mahin melle aro kiittida. Ye ariza wodhida, mahi melle gaamuntsana yinnii gaara yeyzida, feta feta hyadhdhii, melluntsana wodhida. 6 «Woyne atakilte laatstsas kiittodes ubbappa lasite E gaama kadhize fa na7aya dakkodanna xalaala attida. E, «Un ta na7aya bonchchikaayzara ashshaama» ga7i, fa na7aya untago kiittida. 7 «Yezin kotstse aduntsi fa gidida, «Laattoday hyaya; yedhdhote eza wolla wodhoda; E laatita nuus maaqqada!» yagayda. 8 Na7aya aykkii wodhii, E ahito woyne atakilte giddappa gaxa kessii olida. 9 «Yikke, woyne atakilte laatstsay wayssade? Yi7i yentsi kotstse aduntsana wodhii hyaasii, woyne kotstse oochchize melle asis inggoda. 10 ««Keexizuntsi leqqii ixside shuchchize Keetsiti mayzentto xaalize, ubbappa aadhize mintsi shuchchi maaqqida. Hyanno Laatstsii oochchidebaz; mahi nu aafisin gaama qofize baz yagaazanno Geeshi Maxaafepa nabbabika?» » yagayda. 12 Kahinunts hyalaquntsi, higge asttamaaruntsin cimuntsi Yesuusa yinna aazizito untalla afa ohidanno eride gisho eza aykkodes koyda, yezin asuntsis zhashtii, ashshii qitida. 13 Mahi yinna ohitippa bala denggi, eza aykkode gaar, Farisaawuntsappa Heroodisa bagguuntsappa eerats asuntsana eego kiittida. 14 Unttii eego yi7i, «Asttamaarizayo, neenii turibaz ohintizanno asappa as shaakkoosanno nuunii erane. Neenii as shaakkoos; mahi Xoozze ogito turetitsara tamarssane. Nuunii Roome gade Kaat Qeesares giira giirizanna likken likke baa? Giira giironene ashshone?» yagayda. 15 Yezin un cubbotitsito Yesuusa erii, «Tana akkos fattane? Ane fettii santime tana beezote» yagayda. 16 Unttii ees ki7ida, «Hyanna bishshitan suntsita oodeso?» yaga7i untana oocida. Unttii, «Qeesares» yagayda. 17 Yesuusa mahi, «Yeezako, Qeesarestto Qeesares,

Xoozsesito Xoozis inggote» yaga7in un E baz gaama qoppida.

18 Hyayqqide asi denddoos gaaze Saduqaawuntsappa fettii fettii asuntsi Yesuusago yi7i, hyannigaara yaga7i, eza oocida.

19 «Asttaamarizayo, Muse nuus higge xaafittera, «Machcho ekkide asi na7a yelikaayzara hyayqqiko, ye hyayqqide ishe E machchito ekkii, fa ishes na7a yelodes beezane» yagaazanno xaafida. 20 Zaga wode laappun ishuntsi yezuntsappa anggissee machcho ekkii, na7a yelikaayzara hyayqqida. 21 Lam7antsize ize ekkida, ezin na7a yelikaayzara hyayqqida. Hyaydzantsize yinnii gaar yi7ida. 22 Laappununtsin yinnii gaara ize ekkii, na7a yelikaayzara hyayqqida. Ubbappa suuba, mahi yinna maachita hyayqqida. 23 Yeezin, laappununtsi mulo ize ekkide gisho hyayqqide asuntsi hyayqoppa denddide wode, iza untappa aayyes machcho maaqqade?» yagayda. 24 Yesuusa mahi, «Yinttii balinttizanna, Geeshi Maxaafito woy Xoozze wolqqa erikaayze gisho! 25 Hyayqqide asuntsi hyayqoppa denddide wode, salo yeze kiitanchcho maaqqanep attin dhiiratsin ekkoos; maachan geloos. 26 Yezin hyayqqiduntsi denddebaz maaqqiko, Muse maxaafite xaafinttide eexize hyaburtutibaz ohize besite, Xoozii Musego, «Taanii, Abrahama Xoozii, Yisaaqa Xoozii, Yayqooba Xoozii» gaydanno nabbabikate? 27 Yinnii gisho, E, shemppora yezunts Xoozap attin hyayqqiduntsi Xoozii baaya. Yin gaama balida» yagayda. 28 Higge asttaamaruntsappa fete un lallizanno shiiqii si7ida. Mahi Yesuusa untis loytsii mahidanno si7i, «Kiita ubbappa aadhize kiitta aanno?» yaga7i Yesuusa oocida. 29 Yesuusa mahi, eego hyannigaara yagayda: «Kiita ubbappa aadhize kiita si7ote; «Isra7eele asuntso, Laatstse nu Xoozze fettii Laatstsii. 30 Ne Laatsta ne Xoozza ne kumutsi wozinappa, ne kumutsi shemppoppa, ne kumutsi

qofappa, ne kumutsi wolqqappa kadho» yagayda. **31** Mahi kiita ubbappa aadhize lam7intsa kiitize; «As ubba ne ommiti gaar kadho» yagaazanno; hyantsesappa aadhize melle kiita baaya» yagayda. **32** Higge asttamaarize Yesuusago, «Astattamaarzayo, turo gayda; neenii «Xoozii fettii Xoozii xalaala. Eeppa melle baaya» gaydanna turo. **33** Xoozza kumutsi wozinappa, kumutsi qofappa kumutsi wolqqappa kadhizannon mahi as ubba fa ommiti gaar kadhizanna, michchize zharshoppan melle zharsho ubbappa aadhane» yagayda. **34** Yesuusa higge asttamaarize mahidanna aadhize era as mahe maaqqidanno bi7i, «Neenii Xoozze ka7itumoppa hyaakkikaaya» yagayda; yinnippa suuba, Yesuusa mellebaz oocodes ooden miinggikaaya. **35** Yesuusa Xoozze Keetstsa tamarssite, hyannigaara yagayda: «Higge asttamaaruntsi Kiristtoosa «wayzi Dawute na7a ga7e?» **36** Dawute Geeshi Ayyaanara kaallii, ««Laatstsii, ta Laatstsaya, «Taanii ne morkkuntsana ne tohita yedhdhize bessi mahode wontsis, hyanne taappa mizaqi zala betto» gayda» yagayda. **37** Dawute fa ommite Kiristtoosa, «Laatsto» ga7i xeeigiko, yeezin, Kiristtoosa wayzi, Dawute na7a maaqqe» yagayda. Gaama asuntsi Yesuusa gaazanno ufaytti si7ida. **38** Yesuusa tamarssitera, hyannigaara yagayda: «Higge asttamaaruntsappa naaginttote; un pharggo ma7o ma77i wutizannon gaben asi untana bonchchii sarotsizanno koyane. **39** Untii Ayhude woosa keetstsa gaama lo77o oyda koyane; mahi asi fana makkize bessa bonchcho bessi koyane. **40** Un budan keetsti bonqii, fana beessades pharggizii woossane; un ubbappa aadhize firda ekkoda» yagayda. **41** Yesuusa Xoozze Keetstsa muxaate olize saaxine kale bettii, asuntsi fa birtto yinna saaxintte olizanno bi7ida; gaama dure asuntsi gaama bira yinna saaxintte olane.

42 Fettii daha budantta yi7i, lam77i sikkinna yinna saaxintte olida. 43 Yesuusa fa tamaruntsana xeegee, «Taanii yinttis turo ohine; muxaate saaxintte olide asunts ubbappa hyanna daha budantta gaantsi olida. 44 Akkos gayko, melluntsi ubba faas kumii attide birappa olane. Yezin iza fa facitippa, faas yeze qoltto ubba inggida» yagayda.

13 Yesuusa Xoozze keetstsappa kessadera, E tamaruntsappa fete, «Asttamarizayo, hyanna lo77o shuchchiton hyanna lo77o shuchchi keetsito be7ine!» yagayda. 2 Yesuusa mahi, «Hyanna damma shuchchi keetsito be7ine? Hyanna keetsita shuchchi shuchchalla afa gimbbintide fana wul7inttikaayzara attoos; fettii shuchchin attikaayzara ubba wul7inttoda» yagayda. 3 Yesuusa Xoozze keetstsappa seko zalara Shamahe Derizella afa bettezin, Phexiroosa, Yayqooba, Wahannisan Inddiriyase eego yi7i, 4 «Hyanna ayde yi7adyezako, nuus oho; hyanna ubba folinttodes wodito erisize mallita akko?» yaga7i oocida. 5 Yesuusa mahi unttago hyannigaara yaga7i ohida: «Yinttana ooden balitsaame fana naaginttote. 6 Gaama asuntsi ta suntsite, «Taanii Kiristtoosa» ga7i gaama asuntsana balitsoda. 7 Olan ola wore si7ize wode yirggippete. Yinnii gaarize hyanodes beezane, yezin wurssutsita hyaga. 8 Fettii gade asuntsi melle gade asuntsara olinttoda; mahi fettii ka7itumo melle ka7itumora olinttoda; sa7a eni7e ubba besa hyanoda; naye yessada, yezin yinna ubbanna yelo zooqe fana. 9 «Yezin yinttii, yin ommite naaginttote. Akkos gayko, asi yinttana aykkii, firdda keetstsis aatsii inggoda; mahi Ayhude woosa Keetstsite yinttana alanggara garaafoda; gade ahizuntsii tiinon kaatuntsi tiino ta gisho yin markkidhades eqqoda. 10 Wurssutsita yellodannippa tiino Wonggele asi ubbas ohinttodes beezane. 11 Unttii yinttana firdda keetstsa ki7ize woden aatsii inggize

wode waagii ohodyezako tiino yirggippete; yinna saate Xoozii yinttis inggide baz ohote. Yin gidda Geeshi Ayyaana ohinep attin yinttana baaya. 12 «Ishe fa isha, aday fa na7aya wodhissada. Na7untsi fana yeliduntsalla denddii, untana wodhoda. 13 Asi ubba yinttana ta suntsiti gisho ixoda, yezin wurssutsi yellodes miinggide attoda. 14 «Yezin dhabsize tunize eqqodes beezoosse bessa eqqezin yin be7ada.» Yinna akko ga7inttizako nabbabize akaako! «Yihuda sa7a ye wode yezuntsi derego woxxi aachintto. 15 Bale yeze keetsta gelii keetstsappa fettibaz ekkodes gode, fa keetsta gelippe. 16 Gade yeze fa ma7ito ekkodes suuba maaqqippe. 17 Ye wode wodatsi maachuntsisin dhantsize maachuntsis gaama madha maaqqada. 18 Yezin hyanna ubba hyanize wodita seete maaqqaame gaar, Xooz woossote. 19 Akkos gayko, Xoozii alamito medhdhide woditippa aykkii, hayno yellodes hyanikaayze madhan tiinosin hyanoosse kille madha asalla afa ye wode hyanoda. 20 Laatstsii yinna qammiti faydito eeritsikaayzako, asi maaqqide ooden attoos. Yezin E fa dooride asunts gisho yinna faydito eeritsane. 21 «Ye wode ooden yinttana, <Yikke, Kiristtoosa hyanne yene woy Kiristtoosa sekka yene> yagayko, yinno ammanippete. 22 Worddo Kiristtoosan worddo nabuntsi denddii faas dandda7inttiko, melle atto yezin Xoozii dooriduntsappa balitstsode wontsis kille bazin gaama qofize baz beessada. 23 Yezin yinttii naaginttote, taanii yinttis ubba baz tiinidhii ohida. 24 «Yezin ye wode yinna madhitippa suuba, «Awa dhumoda; agina foo7ito ashshoda; 25 Xoolintuntsi saloppa gol7oda; mahi salo yeze wolqqitan en7oda. 26 Ye wode As Na7ay, damma wolqqaran bonchchora dhonne giddara ye7odera un be7ada. 27 Ye wode E kiitanchchuntsana kiittoda. Oyddii zala sa7a gaxappa salo gaxa yellodes, Xoozze dooride

asuntsana shiishoda. 28 «Aaziztto belese minxappa tirote; belestaa aacize wode I hyayta cil7e aykkide wode torchche yellidanno yin erane. 29 Yinnii gaar, yinttii yinna ubba bazita hyanizanno be7ize wode ukkii furtsa yellidanno erote. 30 Taanii yinttis turo ohine; hyanna ubba bazita hyanode wontsis hyanne yeze asuntsi ubba hyayqqoos. 31 Salon sa7an aadhoda, yezin ta qaalta mulon aadhoos. 32 «Yezin yinna qammiton yinna saatto Aday xalaalap attin melle atto yezin salo yeze kiitanchchuntsana maaqqikon woy Na7aya maaqqikon ooden erize baaya. 33 Yinna wodita ayde maaqqizako, yin eroosse gisho naaginttoten minggote. 34 Ta ye7ita fa keetsito ashshii, oge qitide atstse gaara. Attsay fa aruntsis ommar ommar oocha inggi untana oochitis ade mahida; mahi naagizen mintstsii naagode gaar kiittida. 35 «Yinnii gisho, minggote. Akkos gayko, karttii aday uigure maaqqiko woy qamma bilahe maaqqin woy Lukule oollize wode maaqqin woy wontta gooda maaqqin ayde ye7ode yezako, yin eroos. 36 Yin tiirikaayzin E yi7i yinttana gentto yezin denggaame gaar minggote. 37 Taanii yinttis ohizanno asi ubbuntsis ohine; minggote» yagayda.

14 Faasiga Ba7aale bonchchize qamman boora Ba7ale bonchchize qamma yellodes lam77i qamma attida. Kahinunts hyalaquntsin higge asttamaaruntsi asi erikaayzin Yesuusa genii aykkii wodhodes oge koyane. 2 «Asuntsi kachchi kessaame fana Faasiga bonchchize qammite yinno oochchoos» yagayda. 3 Yesuusa Bitaniya katamite qursumara hyargginttide Simoona keetsta munttalla afa bettezin, fettii maachita albasxiroose bilqqaaxe kumutsi narddoosa gaaze gaama al77o shitto ekkii yi7ida. Ye bilqqaaxiza mentsii shitto Yesuusa ommite gussida. 4 Yinna besite yeze asuntsappa fete fete zhilidhdhii, «Hyay

shittiza cer hyarii lalizanna akkoso? 5 Hyay shittiza hyaydzdzii
xeet dinaares bayzi, birtto dahuntsis immades dandda7inttane»
yaga7i fa gidda ohinttida. Yeyzi, yinna maachito gaama leqqida.
6 Yezin Yesuusa «Hyanna maachito akkon ga7ippete; izo akkos
waytsete? Iza taas lo77o baz oochchida. 7 Dahuntsi ubba wode
yinttara yene. Yin koyeze wode ayden yin untana maaddodes
dandda7ane, yezin taanii ubba wode yinttara yezoos. 8 Iza
fa dandda7idanno oochchida; mahi tana mooges giigisades
tiinidhdhii shitto tizhida. 9 Taanii yinttis turo ohine; sa7a ubbanne
Wonggele ohinttize aban, asuntsi izo tiirode fana hyanna
iza oochchidanna ohinttoda» yagayda. 10 Taphpho lam77i
tamaaruntsappa fete Asqorootu Yihuda ga7inttize Yesuusa
kahinunts hyalaquntsis aatsii immades unttago hyanggida. 11
Unttii yinno si7eze wode ufaytti, «Nuunii nees bira inggoda»
yagayda; Yihuda Yesuusa aatsii immades wottize wode koyane.
12 Boora Ba7aale bonchchinttize tiino qamma, Faasiga katstsa
ma7ades mara shukkize wode Yesuusa tamaaruntsi eego,
«Faasiga bonchchize qamma ne ma7ade katstsa nu aba
hyanggi giigisade?» ga7i oocida. 13 Yesuusa fa tamaaruntsappa
lam77untsana hyannii gaara yaga7i kiittida: «Katama qitote;
yin hyammadera, xuggara hyaatsi tookkii fettii atstse yinttara
yellinttoda; eza kaallote. 14 E hyanggi gelize karttii adego,
«Asttamaarize neego, «Taanii ta tamaaruntsara Faasiga ma7ades
zaqqo keetstsita aba yene?» gayda» yaga7ote. 15 Karttii adday
yinttana fooqella yeze giigii bettide dalgga kifile beessada;
yeyga giigizote» yagayda. 16 Yentsi tamaaruntsi kezii, katama
hyanggida; Yesuusa unttago ohidanni gaara denggi, Faasiga
katstsa giigizida. 17 Saata ugurize wode Yesuusa taphpho
lam77i tamaaruntsara yeyga hyanggida. 18 Unttii bettii katstsa

ma7adera, Yesuusa unttago, «Taanii yinttis turo ohine; yinttappa fete taara mu7ize, tana aatsii inggoda» yagayda. 19 E tamarunsi azzanii, fa ommite ommite, «Turo tana yessane?» yaga7i eza oocida. 20 Yesuusa mahi, «Ye atstse yin taphpho lam77untsappa feta; E taara fettilla fa kushito gabate dakkizaya. 21 As Na7ay, Geeshi Maxaafite hyayqqoda ga7idanni gaara hyayqqoda, yezin As Na7aya, aatsii inggize attsa bade. Ye atstse yelintikaayzar attezako ees lo77o yeshsha» yagayda. 22 Unttii ma7adera, Yesuusa boora ekkii, Xooz galatida; ye booriza baxxi, fa tamarunsis inggitera, «Hya7ate, hyanna ta ashito» yagayda. 23 Xuu7a ekkii, Xooz galatii, untis inggin ubbunsi ye xuu7izeppa uzhida. 24 Yesuusa, «Hyanna gaama asunsi gisho goggize caaqo suutsi. 25 Taanii yinttis turo ohine; ta Xoozze ka7itumtte kille woynishade qammita yellodes mahi hyay woynizeppa uzhoos» yagayda. 26 Mazmure yexxidannippa suuba Shamahe Derizella afa kezida. 27 Yesuusa unttago, «Yin ubba tana ashshii ashshii lalintoda; » Xaafinttidanni fana, «Xoozze duro yenggizaya wodhoda, durunsi ubbanna lalintoda» yagayda. 28 Yezin taanii hyayqoppa denddidannippa suuba yinttappa tiinidhii Galila aadhoda» yagayda. 29 Phexiroosa mahi, «Unttii ubbunsi nena ashshii ashshii dhabikon, ta nena ashshoos» yagayda. 30 Yesuusa Phexiroosago, «Taanii nees turo ohine; hyayno qamma lukule lam77i tohe oollodannippa tiino ne tana hyaydzdzii tohe kaddoda» yagayda. 31 Yezin Phexiroosa kasennippa mintstsii, «Taanii melle atto yezin, neera wolla hyayqqizakon, nena kaddoos» yagayda. Mahi mellunsi ubbunsi yinnii fana gayda. 32 Geetesemaane gaaze besa hyanggida; Yesuusa fa tamaruntsago, «Taanii Xooz woossii maaqqade wontsis yin hyanne bettote» yagayda. 33 Yesuusa

Phexiroosa, Yayqoobaran Wahannisa faara ekkii qitida; gaama waayintti un7inttida. 34 Mahi unttago, «Taanii hyayqqode wontsis azzanida, hyanne gam7ote; genttippete» yagayda. 35 Eeratsi tiino shiiqii, sa7alla bunquntii, dandda7inttize baz maaqqiko, hyanna waaye saata faappa aadhode gaar, Xooz woossida. 36 Mahi, «Ababa, ta Adayo, ubba bazita nees dandda7inttane, hyanna waaye xuu7uto taappa hyaaso. Yezin ne qoftta hyanop attin ta qoftta hyanippe» yagayda. 37 Yesuusa maaqqii yi7i, un genttezin denggi, Phexiroosago, «Simoona, genttida? Neenii fettii saaten barkki naagodes dandda7osa? 38 Madha yin gelaame gaar barkki naagii Xooz woossote. Ayyaana giigida, yezin yin ashita labbitsi» yagayda. 39 Mahika hyanggi tiinosttifana Xooz woossida. 40 Fa tamaruntsago suub maaqqii ye7ize wode genttezin denggida. Un aafto gentto goozii aykkide gisho E akko ohizakon eroos. 41 Hyaydzintsa unttago yi7i, «Hyanno yellodes genttii shemppolla? Yikke, maaqqada; saata yellida; bo7ote! As Na7ay, nagaranchcha asuntsis aadhii ingginttode wodita yellida. 42 Denddii yedhdhote; bo7ote, tana aatsii inggoday yellida» yagayda. 43 Yesuusa yinno hyaga ohodera, taphpho lam77i E tamaruntsappa fete, Yihuda, ellisii yellii ashshida. Mahi kahinunts hyalaquntsi, higge asttamaruntsin cimuntsi kiittin, mashshan gufen aykkii gaama asuntsi eera wolla yi7ida. 44 Yesuusa aatsii inggiday yentsi gaama asuntsis, «Taanii yeerizay eza; eza aykkii, mintstsii naagii, ekkii kanggote» yaga7i malla ohi gaddida. 45 Yihuda yellii wodhdhide gaar Yesuusago shiiqii, «Asttamaarzayo» yaga7i Yesuusa yeerii ekkida. 46 Yentsi gaama asuntsi Yesuusa aykkida. 47 Yezin kale eqqiduntsappa fete fa mashshiza shoddii kahinunts hyalaqize ariza guuddii, E hyayza gachchii olida. 48 Yesuusa mahi, yentsi asuntsago, «Tana faanno

mahi, faanno aykkzefana aykkodes mashshan gufen aykkii
 yi7idate? **49** Taanii Xoozze Keetsta tamaarsitera, ubba wode
 yintara yeze wode tana aykkikaayzara, yezin Geeshi Maxaafite
 ga7idanna folinttodes beezane» yagayda. **50** E tamarunsi
 ubbunsi eza ashshii ashshii lalintida. **51** Laxana xalaala ma77ide
 fettii na7atitsi atsta Yesuusa kaallizaya asunsi aykkida. **52**
 Yezin ye atstse labinza ashshii ashshii, xira kallo woxxi qitida.
53 Asunsi Yesuusa kahinunsi hyalaqize keetsta kanggida.
 Ize kahinunsi hyalaqunsi, cimunsi higge asttamarunsi
 shiiqii yene. **54** Phexiroosa kahinunsi hyalaqize woofa yellodes
 hyaakora eza kaallii hyanggi ize kiitintizunsi bethii tama
 kaazhane. **55** Kahinunsi hyalaqunsi firdda shanggunsi ubba
 Yesuusa wodhodes eella afa markka koyda, yezin akkon
 denggikaaya. **56** Gaama asunsi eella afa worddo markkidhida,
 yezin un markkatitsita fetto baaya. **57** Fettii fettii asunsi
 denddii eqqii Yesuusalla, «E, «Taanii asi keexide hyanna Xoozze
 Keetsito lalii, asi kushera keexintikaayze melle Xoozze Keetsti
 hyaydzdzii qamma gidda keexxoda» ga7odera nuunii si7ida»
 yaga7i worddo markkidhida. **59** Maaqqa yezin, un markkatitsita
 yinnan fetto baaya. **60** Kahinunsi hyalaqize as ubbunsi tiinte
 denddii eqqii, «Hyantse nena mootize mootis ne mahizebaz
 baa?» yaga7i Yesuusa oocida. **61** Yezin Yesuusa si77i gayda;
 akkon mahikaaya. Kahinunsi hyalaqize, «Anjiintide Xoozze
 Na7ay, Kiristtoosa nenane?» yaga7i mahi oocida. **62** Yesuusa
 mahi, «Yee tana, yin As Na7ay, wolqqaama Xoozzeppa mizaqi
 zalara bettezin mahi salo dhonnera ye7odera be7ada» yagayda.
63 Kahinunsi hyalaqize fa ma7ito feedhii, «Nuus melle markka
 akko koshshe? **64** Yin E cashito si7ida; yin qofta akko?»
 yagayda. Un ubbunsi, «E hyayqqodes beezane» yaga7i eella

afa firddida. **65** Unttappa fete fete eella afa cutte aykkida. E aafto goozii baqqittera, «Nena qoxxide oode? Ane nuus oho!» yagayda. Naagizuntsi eza guudditera kanggida. **66** Phexiroosa kahinunts hyalaqize woofa yeekka zalara yezin, kahinunts hyalaqize maachi aruntsappa fetta ize yi7ida. **67** Phexiroosa tama kaazhanno bi7i, dakkii loytsii bi7i, «Neenin Naazirete Yesuusara yene» yagayda. **68** Yezin Phexiroosa, «Ne gaazana akko yezakon ta eroosin, taas tiirinttoos» yaga7i kaddida. Yaga7i maaqqii woofa kezida [iira lukule oollida]. **69** Yinna arita Phexiroosa bi7i, E kale eqqide asuntsago, «Hyay atstsen untara yene» ga7i mahi ohida. **70** Yezin Phexiroosa mahin kaddida. Eeratsi gam7odera, kale eqqide asuntsi mahi Phexiroosago, «Neenii Galila sa7a asi maaqqide gisho turo untara yene» yagayda. **71** Yezin Phexiroosa, «Taanii yin gaaze atstsa eroos!» yaga7i fana baadditera caaqo aykkida. **72** lira lukule lam7intsa oollii ashshida. Phexiroosa Yesuusa eego, «Neenii lukule lam77i tohe oollodannippa tiino hyaydzdzii tohe tana kaddoda» eego gaydanno tiirii yeekkida.

15 Wontta gooda ellisii kahinunts hyalaquntsi, cimuntsi, higge asttamaaruntsin firdda shangguntsi ubba shiiqii zorinttida. Unttii Yesuusa accii kanggi Philaaxoosas aatsii inggidda. **2** Philaaxoosa eego, «Neenii Ayhudunts kaati?» yaga7i oocida. Yesuusa mahi, «Ne gayda» yagayda. **3** Kahinunts hyalaquntsi Yesuusa gaama bazara mootida. **4** Yezin Philaaxoosa mahi Yesuusago, «Nees mahizebaz baa? Unttii neella akko mooto ke7izako bo7oso?» yagayda. **5** Yezin Yesuusa mellebaz mahanxi ixxin, Philaaxoosa gaama qoppida. **6** Philaaxoosas Faasiga Ba7aale bonchchize qammite asuntsi koyze fettii asi achchappa billize woga yene. **7** Ye wode fettii Barbaana gaaze atstse kachchi dentsii shemppo

wodhide asuntsara wolla achi keetstsa yene. **8** Gaama asuntsi Philaaxoosago yi7i tiinoppa yiizitera gam7ide fana oochchode gaar eza oocida. **9** Philaaxoosa asuntsana mahi, «Taanii yinttis Ayhudunts kaatiza billode gaar koyane?» yaga7i oocida. **10** Yinno E ga7idanna, kahinunts hyalaquntsi Yesuusa qanaatii aatsii inggidanno erize gisho. **11** Yezin kahinunts hyalaquntsi E gisho Barbaana billode gaar, yentsi shiiqide asuntsi Philaaxoosa woossode gaar asuntsana zorida. **12** Philaaxoosa mahi, «Yeezin, yin Ayhude kaati gaazaya wayssa?» yagayda. **13** Asuntsi Philaaxoosalla afa uukki, «Masqalalla afa eza suxxo» yagayda. **14** Philaaxoosa asuntsago, «Akkoso? E akko iita baz oochchido?» yagayda. Yezin asuntsi tiinostippa gujjii uukki, «Masqalalla eza suxxo» yagayda. **15** Philaaxoosa asuntsana ufayssodes koyi, Barbaana asuntsis billida; yeyzi allanggara Yesuusa garafii, masqalalla afa suxxode gaar aatsii inggida. **16** Yinnippa maaqqii, wottaddaruntsi Yesuusa ekkii Piratoriya gaaze Poolis xaaba kanggi, melle wottaddaruntsana ubba fettilla xeeqida. **17** Mahi zoqo afula eza mayzida; anggatsi zawude giigizii, E ommite gaddida. **18** Yinnippa maaqqii, eego, «Ayhudunts kaatizayo saro» yaga7i, kushe dentsida. **19** E ommite gufera guuddida; mahi eella cuttida; bunqquntii ees goynida. **20** Eza toochidannippa maaqqii zoqo afula eeppa qaarii ekkii, E afultto eza ma7isii masqalalla afa eza suxxodes ekkii kanggida. **21** Un hyanggitera, Iskinddirenen Rufoosa aday, Simoona gaaze Qereena sa7a asi, gaxareppa katama ye7izera yellintti, Yesuusa masqala wolqqara toossida. **22** Yeyzi Golggotta gaaze bessa Yesuusa kanggida. «Golggotta» gaazanna «Omma ota» ga7e. **23** Hyargaame fana karbbe gaaze gaalla worqqinttide woyni uzho ga7i ees inggida. Yezin E uzhanxi ixida. **24** Unttii masqalalla afa eza suxxida.

Oona akko yellodyezakon ga7i E afultto shagii ixa olida. 25 Un masqalalla afa eza suxxize wode wonttappa hyaydzdzii saate. 26 Un, «Ayhudunts kaat» yaga7i eza mootize xuufe xaafii gaddida. 27 Yesuusara lam77i faanuntsana feta eeppa mizaqi zalara hyankkaya eeppa workkita zalara masqalalla afa suxxida. 28 Geeshi Maxaafite, «lita baz oochchide asuntsara E faydintida» ga7inttidanna folinttida. 29 Ogera aadhize asuntsi Yesuusa leqqii, fa ommito en7izi cazhida; «Zambbay! Xoozze Keetsito lalii hyaydzdzii qamma gidda keexizayo, ne ommito ashsho; 30 ane masqalizeppa wodhdhii nena ashsho» yagayda. 31 Yinnii gaara, kahinunts hyalaquntsi higge tamarssizuntsara fettilla Yesuusa leqqii, «Melluntsana ashshida, yezin fana ashshodes dandda7oos; 32 nuunii bi7i ammanode gaar Kiristtoosa, Isra7eele Kaati, ane masqalappa hyatte wodhdho» yagayda. Mahi melle atto yezin, eera masqalalla afa suxunttiduntsappa eza leqqida. 33 Izippun saateppa dentsii, uddufun saate yellodes sa7ita ubba dhumida. 34 Uddufun saate Yesuusa fa qaaltto dhoqi yiizii, «Elohee, Elohee, laama sabaqitani?» yagayda. Yinnii bilitsita, «Ta Xoozayo, ta Xoozayo, tana akkos ashshido?» ga7e. 35 Ize eqqide asappa fete fete yinno si7i, «Yikke, Eeliyaasa xeeqane» yagayda. 36 Yentsi asuntsappa fete woxxi, gurba fuzara caala woyne baazhii; gufe bertstsalla gaddii, «Naagote; Eeliyaasa masqalappa eza ketstsodes ye7odyezako ane bo7oda» yaga7i Yesuusa doonago ushshodes shiishida. 37 Yesuusa fa qaaltto dhoqi yiizii uukki, hyayqqida. 38 Xoozze Keetsta suxunttide magaraajita wukkappa sulle gaxa yellodes, lam77i kezii feedhinttii wodhdhida. 39 Masqalzeppa tiino zalara ize eqqide fettii mato hyalaqize, Yesuusa wayzi hyayqqezako bi7ide wode «Hyay atstse turo Xoozze Na7a» yagayda. 40

Yinno hyaakora eqqii be7ize eerats maachuntsi yene. Un gidda Magdela Mayrama, geezze Yayqooban Yoosa intta Mayramiran Salooma yene. **41** Yentsi maachuntsi Yesuusa Galila yeze wode eza kaalliduntsanan eza morkkiduntsana mahi Yesuusara wolla Yerusalaame hyanggide melle gaama maachuntsi ize yene. **42** Sa7ita uguride wode shiiqide asunts gidda bonchchintide Ayhude shangguntsappa fete, Yoosefa gaaze atstse, Xoozze ka7itumo yo7odanno naagitera yeze, Armmatiyasa katama asi yezay yi7ida. Wonttiste Sambbatas giiginttize qamma maaqqide gisho Yoosefa miinggi Philaaxoosago hyanggi, Yesuusa ahito ekkodes woossida. **44** Philaaxoosa Yesuusa hyayqqidanno si7ide wode gaama qoppida; mato hyalaqiza xeezii, «E hyayqqi gam7ida?» yaga7i oocida. **45** Philaaxoosa Yesuusa hyayqqidanno mato hyalaqizeppa si7i E ahito Yoosefas inggida. **46** Yoosefa moogo afula wonggi; Yesuusa ahito masqalappa ketstsii, afulara xaaxii, shuchchappa woocintide booza gidda E ahito moogida. Mahi yinna booziti doontte damma shuchchi gol7izi gaddida. **47** Magdela Mayramiran Yoosa intta Mayrama Yesuusa ahito un aanne gaddizako be7ine.

16 Sambbata aadhidannippa suuba Magdela Mayramo, Yayqooba intta Mayramiran Salooma hyanggi, Yesuusa ahito tishshades shitto wonggida. **2** Wogga wode wontta gooda xalqe kessadera, booza hyanggida. **3** Un fa gidda fetay fetayra, «Booziti doonttippa nuus shuchchito oode gol7izi hyaasode?» yaga7i ohinttida. **4** Un be7ize wode ye anddir damma shuchchize bunbuluntii hyal7idanno bi7ida. **5** Yesuusa mooginttide booziti gidda gelize wode fettii yidhdho dhiiratsay bootsi ma7o ma77i, mizaqi zalara bettiday bi7i tannida. **6** Yezin E unttago, «Tannippete; masqalalla afa suxunttide,

Naazirete Yesuusa yin koyzanno taanii erane. E hyanne baaya, hyayqoppa denddida. Un eza moogide bessito hyanno bo7ote. 7 Hyatte hyanggi Yesuusa tamaruntsisin Phexiroosas, «Yesuusa yinttappa tiinidhii Galila aadhida. E yinttis ohidanni fana yin eza yeyga be7ada» ga7i ohote» yagayda. 8 Maachuntsi zhashmora goqii boozitippa kezii aachinttida. Mahi un zhashtize gisho yinno oodesin akkon ohikaaya. 9 (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.) Yesuusa hyayqoppa denddidannippa maaqqii wogga wode wontta, laappun tuna ayyaanuntsana kesside Magdela Mayramis tiinidhii benttida. 10 Iza hyanggi eera tiino yezuntsis, un azzaniteran yeekkittera yezin ohida. 11 Yezin Yesuusa faxa yezannon iis benttidanno un si7ide wode iza gaazanno ammanikaaya. 12 Yinnippa suuba, untappa lam77untsi katamappa kezii hyammadera, ogella afa Yesuusa tiinoppa dumudhii untis benttida. 13 Un suub maaqqii, melluntsis ohidap, attin melluntsin un ohito turo gaykaaya. 14 Suubappa taphpho fettii E tamaruntsi katstsa ma7adera, Yesuusa untis benttida. Untis ammano baayze gishon hyayqoppa E denddidanno bi7ide asuntsi ohin un ammananxii ixside gisho E untana borida. 15 E untago, «Sa7a ubba qitii as ubbuntsis Wonggele ohote. 16 Ammanidayin xammaqintiday attoda, yezin ammanoose firddintoda. 17 Ammanzuntsis hyanna mallita inggintoda. Un ta suntsite tuna ayyaana kessoda, kille doonara ohinttoda. 18 Un shooshi aykkikon woy wodhizebaz uzhiikon untana qohaama. Mahi un fa kushito hyarggintizuntsalla afa gaddii untana fatstsoda» yagayda. 19 Laatstsii Yesuusa tamaruntsara ohinttidannippa suuba ude salo kezida; Xoozzeppa mizaqi zalara bettida. 20 E tamaruntsi qitide bessa ubba qaala ohida. Laatstsin untara

wolla oochchane. Unttii ohize qaaltta turo maaqqidanno Xoozii
unttis inggide mallite miintsane.

Luqasa

1 Bonchcho Tewofiloosa, nu gidda folinttide bazis gaamuntsi, faas dandda7inttide gaar xaafida. **2** Yinna taarikito un xaafidanna tiinoppa aykkii aafe markkuntsin qaala xaafii nuus ohidanno. **3** Taanin ta baggara tiinoppa qoppii bi7idanippa suuba yinna taarikita hyanidanno luulizii nees Tewofiloosas xaafizanna taas lo77o maaqqii benttida. **4** Yinnan, ne tamaaridanna turo maaqqidanno erisodes. **5** Yihuda kaat Heroodisa wode Abiya baggappa maaqqide Zakkariyaasa gaaze Ayhude kahine yene. E machchitan Aarona kochchappa. I suntsitan Elssabeexo. **6** Lam77untsin Laatstse wogan kiitto ubba naagii bore baayzin Xoozze tiintte xillotitsara yezida. **7** Yi7op attin Elssabeexa dhoontsi maaqqide gisho untis na7a baaya. Lam77untsin cinggida. **8** Fettii wode Zakkariyaasa fa tarttii ode Xoozze tiino kahinetitsara oochchane. **9** Kahinetitsi wogara Xoozze keetsta gelii ixaane cugissades eza ixa yellida. **10** Ixaane cugize wode asuntsi ubba bale woossane. **11** Laatstse kiitanchchize zharsho zharshize bestippa mizaqi zalara eqqii benttida. **12** Zakkariyaasa eza bi7i tannii gaama zhashtida. **13** Yezin kiitanchchize eego, «Zakkariyaasa zhashtippe; ne woosita sinttida. Ne machchita Elssabeexa dhiiratsi na7a yeloda, eza Wahannisa ga7i ne suntsoda. **14** E nees wallon ufayssi maaqqada; gaamuntsi E yelintte ufayttoda. **15** Laatstse tiino E damma maaqqada; woyne ushshii maaqqin melle matstsize ushshii uzhaama. Fa inttii sazite yezara Geeshi Ayyaanara kumoda. **16** Isra7eele asuntsappa gaamuntsana fa Laatstse, Xoozzego mahoda. **17** Aduntsi wozintto na7untsago mahoda, kiitinttoosuntsana xillotitsi cinccatitsago mahode gaar, Laatstsis koshshize worzha giigisades Eeliyaasa ayyaanaran wolqqara Laatstse tiintte

hyammada» yagayda. **18** Zakkariyaasa kiitanchchizego, «Ta yinno akkora erode? Taaran ta machchitira cinggida» gayda. **19** Kiitanchchize mahi, «Taanii Xoozze tiintte eqqize Gabre7ele. Hyanna misiraachchito nees ohodes Xoozappa kiitinttida. **20** Yikke, wodito naagii folinttode ta qaalto ne ammananxii ixside gisho hyanna folinttode wontsis ne doontta muume maaqqada, ohinttodesin ne dandda7aama» yagayda. **21** Ye wode Zakkariyaasa Xoozze keetstsite gelii gam7ide gisho akko yi7ido ga7i asuntsi bale naagitera gam7ida. **22** E bale kezii untana ohissades dandda7ikaaya. Malla kushera beezanip attin ohinttodes dandda7oosanno bi7ide wode qonccitsi bi7idanno erida. **23** Zakkariyaasa oocha wodito folii fa kara maaqqida. **24** Yinnippa suuba, E machchita Elssabeexa wodaxida. Ichchin agina kumutsi fana geentsi asis benttikaayzara gam7ida. **25** Iza, «Laatstsii fa maarotitsite ta toochito as giddappa hyaasodes bi7i hyanna wodite hyanno taas oochchida» yagayda. **26** Elssabeexa wodaxidannippa izippuntsa agintte, Xoozii Kiitanchcho Gabre7ele Galila gade yeze Naazirete katama kiittida. **27** Ezin Yoosefa gaaze kaat Dawute kochchappa maaqqide atstses oocinttide wudurtigo kiitinttida. Yinna wudurtta Mayramo ga7inttane. **28** Kiitanchcho iigo hyanggi, «Gaama kadhinttidanne, saro nees maaqqe, Xoozii neera yene» yagayda. **29** Mayrama E ohite gaama tannii, «Hyanna akko saritse» ga7i qoppida. **30** Kiitanchchize mahi, «Mayrame, zhashtippe; ne Xoozze tiintte nashsho denggida. **31** Yikke ne wodaxoda dhiiratsi na7a yeloda, E suntsiton Yesuusa ga7i suntsoda. **32** E damma maaqqada, Ubbappa kattara Xoozze na7a ga7intti xeeqinttoda. Laatstse Xoozze E aday Dawute araata ees inggoda. **33** E Yayqooba kochchalla afa medhina ka7itoda; E ka7itumttis hyal7e baaya»

yagayda. (aiōn g165) 34 Mayrama kiitanchchizego, «Yinna wayzi hyanode? Ta dhiiratsara yellinttikaaya» yagayda. 35 Kiitanchchize mahi, «Geeshi Ayyaana neella afa wodhdhoda, Ubbappa kattara Xoozze wolqqita neella afa shemppoda. Yinnii gisho, yelinttide geeshi na7ay Xoozze Na7a ga7inttoda. 36 Yikke, ne igintta Elssabeexa fa cimatitsi laytsite dhiiratsi na7a wodaxida. Iza dhoontsi ga7inttidanno, yezin hyatte izippuntsa agina aykkida. 37 Xoozza gamizebaz baaya»yagayda. 38 Mayrama, «Yeezako, taanii Laatstse artii, ne qaaltti gaar taas yi7o» yagayda. Yinnippa suuba, kiitanchchize iippa shaakkintida. 39 Mayrama yinna saamintte denddii Yihuda sa7a yeze fettii ale katama qitida. 40 Zakkariyaasa kara gelii Elssabeexo sarotsida. 41 Elssabeexa Mayrama sarotsizanno si7ize wode l saztte yeze na7ay ufayssara dollida. Elssabeexa Geeshi Ayyaanara kumii, 42 fa qaaltto dhoqi yiizii, «Neenii maachuntsappa anjiinttidanno, ne wodaxide na7ayin anjiinttidaya. 43 Yi7o yezin, ta Laatstse intte, neenii taago ye7ode gaar ta oode? 44 Yikke ne sarotitsito ta si7ize wode ta sazite yeze na7ay ufayssappa dollida. 45 Laatstsii foloda ga7i inggide qaaltto ammanidanna, iza anjiinttidanno» yagayda. 46 Mayrama hyannii gaara yagayda: «Ta shemppita Laatstsa bonchchane, 47 ta Ayyaanze gaalla Xoozzella ufayttane. 48 E fa arttii toochito bi7ida. Hyaynoppa aykkii yeletitsi ubba tana anjiinttidanno ga7oda. 49 Wolqqaama maaqqide E, taas damma baz oochchida. E suntsita Geeshi. 50 Eza bonchchizuntsalla afa, E maarotitsita medhinappa medhina yellodes. 51 Fa qesite mintsii baz oochchida, fa wozintte uturtizuntsanna lalida. 52 Damma kaatuntsana araatizeppa wodhizida; Fa ommito toochizuntsana bonchchida. 53 Naydhiduntsana lo77o bazara mishshida, yezin duruntsana kallo kushe dakkida. 54 Fa maarotitsito qoppii,

Fa ariza Isra7eele maaddida. **55** Yinnan nu aduntsis ohide qaala, Abrahamasin E zarttis ga7idanno medhinas folodes» yagayda. **(aiōn g165)** **56** Mayrama Elssabeexi kale hyaydzdzii agina gaar gam77i fa kara maaqqida. **57** Elssabeexis yelo qamma yellin dhiiratsi na7a yelida. **58** I dootsuntsin I iginuntsi Laatstsii damma maarotitsi oochchidanno si7i, iira wolla ufayttida. **59** Osfuntso qammite zhooga na7aya garrazodes yi7ida. E aday suntsite Zakkariyaasa ga7i suntsodes koyda. **60** Yezin intta, «Ade, Wahannisa ga7inttodes beezane» yagayda. **61** Unttin, «Ne iginutsappa hyay suntsera xeeqintide ooden baaya» yagayda. **62** E aday oode ga7i suntsodyezako erodes koyi eza malla oocida. **63** E xaafizebaz oocii ekkii, «E suntsita Wahannisa» ga7i xaafida. Ubbuntsi E xaafidanno bi7i gaama qoppida. **64** Iira Zakkariyaasa il7antsita bilintida, Xooz galatittera ohintte aykkida. **65** Dootsuntsi ubba zhashmora kumida. Hyanna hyanidanna ale Yihuda sa7a ohinttida. **66** Yinno si7eze ubbuntsi, «Hyay na7ay akko yi7ad yessa?» ga7i fa gidda ohinttida. Laatstse kushita eera yene. **67** Wahannisa aday Zakkariyaasa Geeshi Ayyaanara kumii hyannii gaara yaga7i tinbbite ohida. **68** «Isra7eele Laatstse Xoozze galatintto, yi7i fa asuntsana wozida. **69** Fa arize Dawute keetsta atosits wolqqa dentsida. **70** Yinnan zaga wode geeshi nabunts doontte ohinttidanni fana, **(aiōn g165)** **71** E ashita nu morkkuntsappan nuura olinttize ubbunts kushtippa. **72** Yinno E oochchidanna nu aduntsis fa maarotitsito beessadesin, fa geeshi caaqito naagodes. **73** Nu aday Abrahamas caaqqide caaqito qoppodesin **74** nu morkkuntsi kushtippa kessii zhashimo baytsi ees kiitinttode fana. **75** Nu laytsite ubbanne geeshshatitsaran xillotitsara fa tiintte nuna essodes. **76** Ta na7ayo, neenii Ubbappa kattara Xoozze nabe

ga7inttoda. Laatstse ogito loytsodes ne E tiintte hyanggoda. 77 Un nagartta uccinttin, un atotitsi era denggodanno ne Laatstse worzhitis ohoda. 78 Nu Xoozze lo77o maarotitsitippa denddii wontta xalqe nuus saloppa kezida. 79 Yinnan dhuma giddan, hyayqo dasho oomo yezuntsis foo7issades, nu tohiton saro ogego mahodes» yagayda. 80 Na7ay diccida, Ayyaanara minggida, Isra7eele asuntsis benttode wontsis akko baayze ganasa yezida.

2 Ye wode Roome gade yeze as ubbuntsi faydinttode fanan suntsita xaafinttode fana kaati Awugisxoosa kiittida. 2 Yinnan Qerenoosa Sooriya gade ahize wode oochinttide tiino faydo. 3 Yinnii gisho, fettii fettii asi fa suntsito xaafinttodes fa yelinttide gade qitida. 4 Yoosefan Dawute keetstsappan kochchappa maaqqide gisho Galila Naazirete katamappa denddii Dawute katama maaqqide Yihuda Beeteleme qitida. 5 Hyanggodera, yelodes wode hyal7ide E oocii gaddide, Mayramira wolla xaafinttodes hyanggida. 6 Un ize yezin iis yelo wode yellida. 7 Fa anggis na7aya yelida. Curqqara xaaxii zaqqo aqize keetsi bessi dhabide gisho gongga gidda woytstsida. 8 Yinna gadite qamma duro wude yenggite zooze aqize wude yenggizuntsi yene. 9 Laatstse kiitanchcho yi7i un kale eqqida. Laatstse bonchcho un kantto wutii foo7ida; untin damma zhashimo zhashtida. 10 Kiitanchchize untis, «Zhashtippete! Yikke, as ubbannis maaqqide damma ufayssi misiraachcho ekkii yi7ida. 11 Yinnan, Dawute katamite ashshizay yinttis hyayno yelinttida. Ezin Laatstse Kiristtoosa. 12 Yinnan yinttis malla maaqqe; zhooga na7ay curqqara xaaxintti gongga gidda woy7idaya yin demmada» yagayda. 13 Qoppikaayzin gaama Salo kiitanchchuntsi kiitanchchizera fettilla benttii, yaga7i galatida, 14

«Bonchcho Xoozzes afa salo, sarotitsi sa7alla afa Xoozii kadhize asis maaqqe.» Yagayda. **15** Kiitanchchuntsi untappa shaakkintti salo kezidannippa suuba wude yenggizuntsi, «Ane Laatstsii nuus qonccizide bazin hyanidanno be7ades Beeteleme yedhdhote» yagayda. **16** Unttin ellisii hyanggida. Mayramo, Yoosefan zhooga na7ay gongga gidida woy7idaya bi7ida. **17** Bi7i maaqqii na7ibaz untis ohidanno, geeshi yinna besite yeze asuntsis markkidhida. **18** Yinno si7ide ubba wude yenggizuntsi ohidanno gaama qoppida. **19** Mayrama hyanide baz ubba fa wozintte qoppittera yene yeshsha. **20** Yenggizuntsi untis ohidanni gaara yi7in bi7ida. Yinnii gisho, fa si7idebazisin bi7idebaz ubbannis Xoozze bonchchiten galatitte maaqqida. **21** Osfunsa qammite, garraze wode yellin, iis agina attodannippa tiino kiitanchcho gaddide suntsite Yesuusa ga7inttida. **22** Muse higge fana un geezhize wode folinttidanippa suuba Yoosefaran Mayramira zhooga na7a fa Laatstsies immades Yerusalaame qitida. **23** Yinnan, Laatstse higgera, «Dhiiratsi maaqqide anggisi na7a ubbuntsi Laatstsies dummudhidaya maaqqe» ga7intti xaafinttidanno folodes. **24** Mahi Laatstse higge, lam77i koka woy wolle zharshodes kanggida. **25** Ye wode geeshin ammanora mintsii maaqqide Simoona ga7inttize atstse Yerusalaame yene. E Isra7eeluntsana ashshiza naagitera yene. Geeshi Ayyaanan eella afa yene. **26** Mahi Kiristtoosa bi7ikaayzara hyayqqamanno Geeshi Ayyaana ees beezin erii yene. **27** E ye wode Ayyaana kaalitsin Xoozze keetstsa qitida. Na7ay inttiran adera woga folodes zhooga na7aya Yesuusa ekkii gelide wode. **28** Simoona moki ekkii na7aya iringgi, yaga7i Xooz galatida. **29** «Laatstso ne taas gelide qaaltti fana, hyatte ne ariza sarora moyzo. **30** Ta aafta asi ubbunts tiino ne giigizide, **31** ne atotitsito bi7ida. **32** Yinnan Ayhude

maaqqosse ubbuntsis, Xoozze ogito geeshize foo7o, ne asunts
 Isra7eeluntsis bonchcho» yagayda. **33** Yoosefaran Mayramira E
 baz ohinttidanne gaama qoppida. **34** Simoona untana anjida.
 Intta Mayramigo, «Yikke hyay na7ay Xoozappa doorinttide
 gaama Isra7eeluntsis un gol7itisin un dendditis malla maaqqada.
 Yinnon gaamuntsi ixane. **35** Ne shemppitan mahi mashshara
 cadintoda» yagayda. **36** Mahi Aseere kochchappa maaqqide
 Faanu7ela na7ita Haanna ga7inttize nabita yene. Iza gaama
 cinggida; iza azinzer laappun bere yezida. **37** I azinze hyayqqin
 osfun tam oyddii bere maaqqade wontsis qamman awara face
 baytsi woosaran xoomara Xoozze Keetsta oochchane. **38** Iza
 yinna saate hyanggi Xooz galatida; Yerusalaame atotitsi wode
 naagize ubbuntsis zhooga na7ay baz markkidhida. **39** Yoosefaran
 Mayramira Laatstse higgite kiitinttide wogito ubbanno folidannippa
 suuba Galila sa7a yeze fa katama Naazirete maaqqida. **40** Na7ay
 dicciteran minggitara hyanggida. Cincatitsara kumida; Xoozze
 aadho keehatitsita eella afa yene. **41** Yoosefaran Mayramira
 Faasika Ba7ale bonchchodes ubba bere Yerusalaame qitane.
42 Yesuusas taphpho lam77i bere maaqqide wode tiinoppa
 hyanggazanii fana baalito bonchchodes hyanggida. **43** Ba7ale
 bonchchidanippa suuba kara maaqqize wode na7ay Yesuusa
 Yerusalaame attida. Yezin Yoosefaran Mayramira E Yerusalaame
 attidanno erikaaya. **44** E kara maaqqide asara yeze gaara
 yi7in un fettii qamma oge yedhdhida. E baayzanno eridannippa
 suuba fa iginuntsi kalen lagguntsi kale koyda. **45** E ize dhabin
 koyitera suuba Yerusalaame yellodes yi7ida. **46** Hyaydzdzii
 qammappa suuba Xoozze Keetsta asttamaarunts gidda bettii
 unbaz si7itten untana oocitera yezin denggida. **47** Eza si7ize
 ubbuntsi E qofiten mahite gaama qoppida. **48** Kara asuntsi

eza denggide wode gaama qoppida. E inttan, «Ta na7ayo, akkosi nuna hyannigaara oochchido? Ne adaran taaran nena koyitera waayida» yagayda. **49** Yesuusa unttago, «Tana akkos koye? Taanii, ta aday keetsta yessades beezanno eroso?» yagayda. **50** Yezin E unttago gaydanno un tiirikaaya. **51** Yinnippa suuba, untara wolla Naazirete katama yi7ida. Unttis kiitinttii yezida. E intta yinna ubbabazito wozintte gaddii naagane. **52** Yesuusa, cinccatitsera, ude dichcharan sabara Xooz tiinon as tiino diccane.

3 Kaati Xibaaryoosa Roome gade ka7itin, taphpho ichchintsa bere, Phenxe Philaaxoosa Yihuda ahize wode Heroodisa Galila ahize wode E ishe Filphoosa Ixuuriyasan Xirakkonddoosa ahize wode Lisaniyoosa Ablaanisa ahize wode **2** Haannaran Qayyaafara kahinunts hyalaqa maaqqii yezin, Xoozze qaala Zakkariyaasa na7a Wahannisago akko baayze ganasa yi7ida. **3** Wahannisa, «Yin nagarttippa maaqqii xammaqinttote. Xoozii yin nagartto atto ga7oda» yaga7i tamarssite Yorddaanosa borkka gaxara yeze sa7a ubba qitida. **4** Yinnan nabe Isayaasa fa maxaafite, «Akko baayze ganasa gidida fa qaalto dhoqi yiizi, uukkize atstse qaalta, «Laatstse ogito giigizote, worogiton luulizote. **5** Doochii ubba kumoda, deren dhoqqa bessin ziqqi gawuda. Wobbo ogita luuloda, giigoose horogita giigoda. **6** As kochchi ubba, Xoozze atotitsito be7ada » ga7i xaafidanifanna hyanida. **7** Wahannisa, fa kushite xammaqinttodes yi7ide gaama asuntsago, «Hyantsi, shooshi na7untso yo7odes yeze hyanqoppa attode gaar yinttana zoride oode? **8** Yikke, yin maarinttes beezze lo77o oocha oochchote, yin wozintte, «Nuus, nu aday Abrahamas yene ga7i ceeqinttippete.» Hyankka si7ote, hyantsi shuchchuntsappa Xoozii Abrahamas na7a kessodes

dandda7ane. **9** Hyatte, gandde minxa xapho yene. Yikke, lo77o aafe aafoosse minxa ubba gachchinttii tama ollintoda» yagayda. **10** Asuntsi, «Yeezin nuunii akko oochchode?» yaga7i oocida. **11** Wahannisa mahi, «Lam77i afula yeze asi baayzes shago. Katstsa yeze baayzes shago» yagayda. **12** Qaraxe gachchizuntsii xammaqinttodes yi7i, «Asttamaarizayo, nuunii akko oochchode?» yagayda. **13** E mahi, «Yin gachchisades beezanippa aatsii ekkippete» yagayda. **14** Mahi wottaddaruntsi yi7i, «Nuunii akko oochchode» yaga7i oocida. Wahannisa, «Obazin wolqqara dafii ekkippete, ooden worddora mootippete, yin damoozita yinttis maaqqada» yagayda. **15** Asuntsi Kiristtoosa ufayssara naagii yeze gisho Wahannisa, «E Kiristtoosa maaqqane?» yaga7i fa wozintte qoppida. **16** Wahannisa ubbuntsis mahi, «Taanii yinttana hyaatsara xammaqane, yezin taappa aadhii miinggize ye7oda. Taanii E caamma gadito billodes beezoosse asi. E yinttana Geeshi Ayyaanaran tamara xammaqoda. **17** Uduma yeze katstsa geeshodes fitstse E kushite yene. Geeshi katstsa fa fachite gussoda; buurtto dhaboosse tamar michchoda» yagayda. **18** Mahi Wahannisa asuntsana gaama zorii Wonggele ohida. **19** Yezin Wahannisa Heroodisa fa ishe machchito, Heroodiyada, ekkide gishon melle iita oochiti gisho kaccide wode **20** Heroodisa kasenilla afa melle iita baz ubba gujjii Wahannisa woyne geltsida. **21** Wahannisa accinttodanippa tiino as ubba xammaqii maaqqin, Yesuusan mahi xammaqinttida. E woossodera salo bugunttida. **22** Geeshi Ayyaana wolle fana benttitera eella afa bettida. Saloppa «Ta kadhize na7ay nena; ne tana ufayssane yaga7ize» qaala yi7ida. **23** Yesuusa tamaarse aykkize wode ees hyasttam bere maaqqadera, asuntsi eza Yoosefa na7a ga7i qoppida. Yoosefa Eele na7a, **24** Eele Maate na7a, Maate

Leewe na7a, Leewe Malkka na7a, Malkka Yoon na7a, Yoon
 Yoosefa na7a, 25 Yoosefa Mataate na7a, Mataate Amoxe na7a,
 Amoxe Nahoom na7a, Nahoom Asiliime na7a, Asiliime Naage
 na7a, 26 Naage Ma7aate na7a, Ma7aate Mataatiye na7a,
 Mataatiye Samaye na7a, 27 Samaye Yoosefa na7a Yoosefa
 Yihuda na7a, Yihuda Yoonane na7a, Yoonane Rase na7a, Rase
 Zerubaabela na7a, Zerubaabela Salatiyaale na7a, Salatiyaale
 Neere na7a, 28 Neere Miilkkii na7a, Miilkkii Haade na7a,
 Haade Qoosame na7a, Qoosame Elmodaane na7a, Elmodaane
 Eera na7a, 29 Eera Yoose7e na7a, Yoose7e Alaazare na7a,
 Alaazare Yoorame na7a, Yoorame Maate na7a, Maate Leewe
 na7a, 30 Leewe Simoona na7a, Simoona Yihuda na7a, Yihuda
 Yoosefa na7a, Yoosefa Yoonane na7a, Yoonane Eliyaaqeme
 na7a, 31 Eliyaaqeme Maliyye na7a, Maliyye Maynaane na7a,
 Maynaane Maate na7a, Maate Naatane na7a, Naatane Dawute
 na7a, 32 Dawute Issey na7a, Issey Iyobeede na7a, Iyobeede
 Boo7eza na7a, Boo7eza Salmoona na7a, Salmoona Na7asoon
 na7a, 33 Na7asoon Aminaadabe na7a, Aminaadabe Raame
 na7a, Raame Arnne na7a, Arnne Asroome na7a, 34 Asroome
 Faarese na7a, Faarese Yihuda na7a, Yihuda Yayqooba na7a,
 Yayqooba Yisaaqa na7a, Yisaaqa Abrahama na7a, Abrahama
 Taara na7a, 35 Taara Naakkore na7a, Naakkore Saruuge na7a,
 Saruuge Rehu na7a, Rehu Faaleqe na7a, Faaleqe Ebeera
 na7a, Ebeera Seela na7a, 36 Seela Qaynaane na7a, Qaynaane
 Arfakisaada na7a, Arfakisaada Seeme na7a, Seeme Nohe na7a,
 Nohe Laamehe na7a, 37 Laamehe Matusaala na7a, Matusaala
 Heenoke na7a, Heenoke Yaarede na7a, Yaarede Malaal77ela
 na7a, Malaal77ela Qaynaane na7a, 38 Qaynaane Heenosa

na7a, Heenosa Seeta na7a, Seete Addaama na7a, Addaama Xooz na7a.

4 Yesuusa Geeshi Ayyaanara kumii Yorddaanosa borkkappa maaqqide fana Ayyaana eza akko baayze ganasa kanggida. **2** Ize oyttam awaran qamma xalahera fattanintida. Ye wodite akkon mu7ikaayzara gam77ide gisho wurssutsite naydhidhida. **3** Xalahe eego, «Neenii Xoozze na7a maaqqiko ane hyay shuchchiza daabbo maaqqo ga7i kiitto» yagayda. **4** Yesuusa mahi, «Asi daabbo xalaalara yezoos ga7intti Xoozze qaaltte xaafintida» yagayda. **5** Yinnippa suuba, Xalahe Yesuusa pharggo derella afa kessii hyanna alamtti ka7itumtto aafe qiphii maaqqades beeziida. **6** Xalahe, «Hyanna ubbannis adetits wolqqa bonchchon taas inggintida. Taanii kadhize oodesin inggize gisho nees inggoda. **7** Yinnii gisho, ne taas goynizako ubba nees maaqqada» yagayda. **8** Yesuusa mahi, «Ne Laatstsa, ne Xoozza, eza xalaala goynon ees oochcho ga7intti Xoozze qaaltte xaafintida» yagayda. **9** Wurssutsite Xalahe Yesuusa Yerusalaaame kanggi Xoozze Keetsitis kusttella afa essi, Neenii Xoozze na7a maaqqiko ane sulle sa7a nena olo. **10** Akkos gayko, «Nena naagize fa Kiitanchcho ne gisho kiittoda ga7intti Xoozze qaaltte xaafintida. **11** Un ne tohita shuchchalla dhubunttaame gaar, fa kushite dhoqi yiizii nena dentsoda» ga7intti Xoozze qaaltte xaafintida» yagayda. **12** Yesuusa mahi, «Ne Laatstsa Xoozza fattanippe ga7intti Xoozze qaaltte xaafintida» yagayda. **13** Xalahe Yesuusa fatantto ubba hyaasidanippa suuba melle wottize wode denggode wontsis eeppa shaakkintida. **14** Yesuusa Geeshi Ayyaana wolqqara kumii Galila maaqqida. E suntsita kale yeze sa7a ubba kezida. **15** E Ayhude woosa keetstsa gelii tamarssida; asuntsi ubbuntsi eza galatida. **16** Izippa E diccide katama Naazirete

yi7ida. Tiinop oochchizanni fana Sambbata wode Ayhude woosa keetsta gelida. Nabbabodesin dendii eqqida. 17 Nabe Isayaasa maxaafize xaxinttidaya ees inggin, bugii, hyannigaara yaga7i xaafinttidanno denggida: 18 «Laatstse Ayyaana taalla afa yene, dahuntsis Wonggele ohode fana Xoozii tana doorida. Acinttiduntsis bilintte, qooqiduntsis be7e un7inttiduntsana wallo kessodes, 19 Xoozii ashshodes qoppide bertto ohode fana tana kiittida» yagayda. 20 Yinnippa suuba, maxaafiza xaaxii Ayude woosa keetsta inggida. Ayhude woosa Keetsta yeze asuntsi ubba dakkii be7ine. 21 E, «Hyaychche yin hyaytira yin si7ize hyanna maxaafe qaaltta hyayno folinttida» yagayda. 22 Ubbuntsi E baz lo77o baz ohinttane. Mahi E doontippa kezze aadho keehatitsi kumide qaaltippa denddi gaama qoppii, «Hyay Yoosefa na7a baane?» yagayda. 23 E, «Akimzayo ane nena ashsho, Qifirnahooma gidida ne oochchidanno nu si7idanno mahi hyanne ne katamite oochcho» yaga7ize aazizera yin tana gawudannis so7e baaya» yagayda. 24 Mahi, «Turo ohine; nabe fa yelinttide gadite bonchchinttoos. 25 «Ta yinttis turo ohine; salo hyaydzdzii beren bagge gorddintin mintsi naye sa7alla ubba yeze Eeliyaasa wode gaama budanuntsi Isra7eele gidida yene yeshsha. 26 Eeliyaasa untappa fettigon kiitintikaaya. Yezin Sarapta gidida yeze fettii budantigo kiitintida. 27 Nabe Elssa7e wode Isra7eele gidida gaama qursumara hyarggintizuntsi yene yeshsha. Yezin Sooriya atstse Ni7imaanep attin ooden faxikaaya» yagayda. 28 Ayhude woosa Keetsta yeze asi ubbuntsi yinno si7eze wode gaama zhilidhdhida. 29 Fa bettide bestippa dendii derella afa keexinttide katamtippa gaxa kessii urqqii dakkodes gaga doona kanggida. 30 Yezin E un giddara kantsii aadhida. 31 Izippa Galila sa7a yeze Qifirnahooma katama qitida. Ize Sambbata

wode asuntsana tamarssida. **32** E tamarssizanna adetits wolqqara maaqqide gisho ubbuntsi E timirtite gaama qoppida. **33** Ayhude woosa Keetsta tuna ayyaana aykkide atstse yene. **34** E, «Naazirete Yesuusa nuna akkos waaytse nuuppa hyaakko; ne yi7idanna nuna dhabssodesine? Ne oona yezako ta erane. Neenii Xoozzeppa yi7ide Geeshi» yaga7i uukkida. **35** Yesuusa tuna ayyaanzege, «Si7i ga7i hyay atstseppa kezo» yaga7i seerida. Tuna ayyaanze atsta as ubbunts tiino olii ashshii akkon qohikaayzara dakkii kezida. **36** Asuntsi ubba gaama qoppida. Woligo, «Yeezin, hyanna akko timirtite? Tuna ayyaanuntsana adetits wolqqara kiittane; untin kezane» yagayda. **37** E suntsita kara gancce ubba kezida. **38** Yinnippa suuba, Yesuusa Ayhude woosa keetstappa kezii Simoona keetsta gelida. Simoona machchitii intta mintsii ooma otstsin micha hyarggintida. Izo fatstsode gaar Yesuusa woossida. **39** I yitsitigo shiiqii zuggii I hyarggiza seerida. Michita ashshin ellisii denddii untana mukkida. **40** Awa gelodes yi7adera dumma dumma hyarggera aykintide asuntsana eego ki7ida. E fetella fetella afa fa kushito gaddii fatstsida. **41** Tuna ayyaanuntsi mahi, «Neenii, Xoozze na7a» ga7i wuysitera gaama asappa kezida. Yezin E untana seerida. E Kiristtoosa maaqqidanno un erize gisho fettii bazin ohaame fana kayda. **42** Hyaga wonttize wode Yesuusa fettii asi baayze bessa qitida. Asuntsi koytera E yeze besite yi7ida. Unttappa E shaakkintti qitaame gaar kayda. **43** Yezin E, «Taanii melle katama hyanggi Xoozze ka7itumo Wonggele markkidhades beezane. Ta kiitintidanna yinnisi» yagayda. **44** Yihuda sa7a yeze Ayhude woosa Keetsta sabbakida.

5 Fettii wode Yesuusa Gensareexe Abba kale eqqezin gaama asuntsi E kantto wutii eza un7itsi, E tamarssize Xoozze

qaaltto si7ine. 2 Ize hyaatsi gaxa yeze lam77i gongguntsana bi7ida. Molo aykkize asuntsi gongguntsappa wodhdhii fa molo aykkize gitto meeccane yeshsha. 3 Yentsi gongguntsappa Simoonasse gidida gelii sa7appa eeratsi gidida shiishode fana oocida. Yeyzi, ye gonggizella afa bettii asuntsana tamarssida. 4 Fa tamarssizanno hyaasidanippa suuba Simoonago, «Gode geenttigo shiishii molo aykkodes yin gitiza olote» yagayda. 5 Simoon mahi, «Asttamarizayo, qamma kumutsi labpii aqii akkon aykkikaaya, yezin ne gayko gitiza oloda» yagayda. 6 Un gitiza olide wode gitize fedhintode wonsis gaama molo aykkida. 7 Melle gongge yeze fa lagguntsi yi7i, fana maaddode gaar wuttii xegida. Un yi7i lam77i gonggita, hyaatsite qoodhintode wonsis molora kuntsida. 8 Simoon Phexiroosa yinno be7eze wode Yesuusa tiintte bunqquntii, «Laatsto, taanii nagarar yeze as maaqqide gisho taappa hyaakko» yagayda. 9 Yinno E ga7idanna ezin eera yezuntsi aykkide molo gaamatitsite gaama qoppide gisho. 10 Mahi Simoon zhame maaqqide Zabdoosa na7untsi Yayqoobaran Wahannisan gaama qoppida. Yesuusa Simoonago, «Zhashtippe! Yikkeppa neenii as aykkize asi maaqqada» yagayda. 11 Un gonggito gaxa shiishidannippa suuba ubbanno ashshii Yesuusa kaallida. 12 Yesuusa katamuntsappa fete gidida yezin fettii qursuma hyarggera aykkintide asi yinna katamite yene. Ye attsay Yesuusa bi7i E tiintte bunqquntii, «Laatsto, ne qofa maaqqiko tana geeshodes dandda7ane» ga7i woossida. 13 Yesuusa fa kushito dakkii bochchii, «Yee, ta qofa; geezho» yagayda. Izira qursuma hyarggize attsa dakkida. 14 Yesuusa, «Hyanno oodesin ohippe, yezin hyanggi ne galtto kahinze beezo. Ne geezhidannis markka maaqqade fana Muse kiittide zharshito zharsho» ga7i kiittida. 15 Maaqqo

yezín, Yesuusa suntsita kasennippa aadhii dalggitara hyanggida. Gaama asuntsi E ohizanno si7odesin fa hyarggitippa faxodes ye7ine. **16** Yezín E gaama wode geema besa qitii woossane. **17** Fettii wode Yesuusa tamarssodera Galilappan Yihuda kara gancce ubbappa mahi Yerusalaameppan ye7eze Farisaawuntsin higge asttamaaruntsi ize bettida. As fatstsiz Laatsse wolqqitan eera yene. **18** Ye wode asuntsi fettii wobbo attsa alggara tookkii ki7ida. Keetsta gelsii E tiintte gaddodes qoppida. **19** Yezín as gaamappa denddii keetsta gelsodes gamin keetstsalla afa kezii, keetsti aafto qawuxii, hyarggintiza alggizera Yesuusa tiino ketstsida. **20** Yesuusa un ammantto bi7i, «Naate attsayo, ne nagartta uccintida» yagayda. **21** Higge asttamaaruntsin Farisaawuntsi, «Hyay Xoozzella afa yaga7i ohize oode? Fettii Xoozzip attin melle nagara uccodes dandda7ize oode?» yaga7i qoppida. **22** Yesuusa un qoftto eride gisho unttago, «Yin wozintte hyannii gaar akkos qoppete? **23** «Ne nagartta ucintida ga7izanippa denddii qito ga7izannippa aaye foolle?» **24** Yezín ta yinno gaydanna As Na7ay sa7alla afa nagara uccodes adetits wolqqa yezanno yin erode gaara.» Yinnippa kaallii, wobbo attsa, «Dendo; ne alggiza tookkii ne kara qito» yagayda. **25** E iira denddii un tiintte eqqida; E tookkintti yi7ide alggiza tookkii Xooz galatitera fa kara qitida. **26** Ye wode ubbuntsi gaama qoppida. Xooz galatitera, «Hyayno damma kille baz bi7ida» yaga7i zhashtida. **27** Yinnippa suuba, Yesuusa yeygappa kezii qitida. Leewe ga7inttize fettii qaraxe gachchizay qaraxe gachchize besite bettidaya bi7i, «Tana kaallo» yagayda. **28** E ubba baz ashshii denddii eza kaallida. **29** Ye Leewize fa kara damma diggisa giigizida. Gaama giira gachizuntsin melle asuntsi katsta ma7ades bettida. **30** Farisaawuntsin higge asttamaaruntsi,

«Giira gachizuntsaran nagaranchchuntsara akkos me7e uzhe?» yaga7i Yesuusa tamaruntsalla afa zuuzinggida. **31** Yesuusa unttago, «Hyarggintizuntsis fattin faxas akime koshshoos. **32** Taanii nagaranchchuntsana maarotitsago mahodes fattin geeshshuntsana xee modes yi7ikaaya» yaga7i mahida. **33** Un Yesuusago, «Wahannisa tamaruntsi gaama wode xoomane, woossane; mahi Farisaawuntsi tamaruntsin yinnii gaara yiizane. Yezin neesuntsi ubba wode muune uzthane» yagayda. **34** Yesuusa unttago, «Mushura untara yezin xee gintide asuntsi xoomode gaar yissades dandda7anete? **35** Yezin mushurze untappa shaakkintode wode ye7oda, ye wode un xoomoda.» **36** Mahi yaga7i aazize ohida; «Kille ma7oppa feedhii gal77a ma7olla afa sikkize ooden baaya. Yinnii fana yeyziko kille ma7iza feedhane, killize gal77izes giigoos. **37** Mal7antto woyne cima silphe gujjize ooden baaya. Yinno yeyziko, mal7antto woy nize cima silphiza dhuussane; woynttan lantane silphizen maaddoose baz maaqqane. **38** Yinnii gisho, mal7antto woyne kille silphe gujunttodes beezane. **39** Yikke, caalize lo77o gaaze gisho caala woyne uz hii maaqqii caalikaayza mal7antto koyze ooden baaya» yagayda.

6 Fettii Sambbata wode Yesuusa zarga gade giddara aadhane. Yesuusa tamaruntsi tizha zarga duutsii fa kushite shiccii dha7ane. **2** Yezin Farisaawuntsi giddappa fete fete, «Sambbata wode higges beezoosse baz akkos oochche?» yagayda. **3** Yesuusa unttago mahi, «Dawute naydhidhide wode faara yezuntsara wolla oochchidanno nabbabika? **4** Xoozze keetsta gelii Ayhude kahinuntsi xalaalasin Xoozis beezze daabbuto mu7ida; faara yezuntsisin inggida» yagayda. **5** Mahi Yesuusa, «As Na7ay Sambbata Laatsti» yagayda. **6** Melle Sambbata qamma

Yesuusa Ayhude woosa keetsta gelii tamarssida. Yinna besite mizaqi kushe gunddide fettii asi yene. **7** Higge asttamaruntsin Farisaawuntsin eza mootodes oge koyi Sambbata wode fatstsiko be7ada ga7i kafane. **8** Yezin Yesuusa un qoftto erii kushe gunddide atstsego, «Denddii asunts gidida eqqo» yagayda. Attsayin denddii eqqida. **9** Yesuusa, «Ane ta yinttana fettibaz oocane; Sambbata qamma higgite oochchodes beezizanna lo77o bazone iita bazo? Shemppo ashshene woy dhabse?» yagayda. **10** Mahi Yesuusa E kale wutii yeze asuntsana ubba wututsi bi7i atstsego, «Ne kushito fiddii yiizo» yagayda. Attsayin E gayidanni gaara yeyzin kushize faxida. **11** Yezin higge asttamaruntsin Farisaawuntsin gaama zhilidhdhida. Yesuusalla afa akko oochcho ga7i fa gidida zorintida. **12** Ye wode yinna qammitippa fete gidida Yesuusa woossodes derella afa kezida. Qamma kumutsi Xooz woossittera aqida. **13** Wonttisto fa tamaruntsana xeejii un giddappa taphpho lam77untsana doorii, untana, «Hawaaruntsana» ga7i suntsida. **14** Unttin, Phexiroosa ga7i suntside Simoona, E ishe Inddirase, Yayqooba, Wahannisa, Filphoosa, Bartolomiyoosa, **15** Maatoosa, Toomaasa, Ilfiyoosa na7a Yayqooba, fa gaditis qana7ize Simoona, **16** Yayqooba na7a Yihudan Yesuusa aatsii inggide Asqorootu Yihuda. **17** Yesuusa Hawaaruntsara wolla derizeppa wodhdhii ganas bessa eqqida. E tamaruntsappa gaamuntsi yinna besite yene Yihuda sa7a ubbappa Yerusalaameppa, Xiroosappan Sidoona abba gaxappa yi7ide gaama asuntsi yene. **18** Un yi7idanna E tamarssizebaz si7odesin fa hyarggitippa faxodes. Tuna ayyaanara waayinttize asuntsin faxida. **19** Wolqqa eeppa kezii asuntsana ubba fatstsize gisho asuntsi eza bochchodes koyane. **20** Fa tamaruntsago bi7i hyannigaara yagayda: «Hyantseso,

dahuntso, yin anjjinttiduntsana; Xoozze ka7itumo yinttis. 21 Yin hyatte naydhdhizuntsi anjjinttiduntsana, yin mishshada. Yin hyatte yeekkizuntsi anjjinttiduntsana yin miicoda. 22 Asi yinttana ta gisho ixize wode yinttana shaakkize wode yinttana un toochize wode, iita suntsi un yinttis inggize wode yin anjjinttiduntsana. 23 «Yikke, yin anjjita salo damma maaqqide gisho ye wode ufayssara dollote. Akkos gayko, zaga un aduntsi nabuntsalla afa yinnii gaar oochchida» 24 «Yezin dure asuntso yinttana bade; yin hyatte lo77o yestto ekkida. 25 Hyatte mizhiduntso yinttana bade; yin naydhdhoda. Hyatte miicizuntso yinttana bade yin kaydhdhoda yeekkoda. 26 Asi ubbuntsi yin lo77otitsito xalaala ohize wode yinttana bade. Un aduntsi zaga worddo nabuntsalla afa yinnii gaar oochchida. 27 «Yezin tana si7ize yinttis ta ohine; yin morkkuntsana kadhote; yinttana ixizuntsis lo77o baz oochchote. 28 Yinttana baaddizuntsana anjjote, yinttana qohizuntsis woossote. 29 Fettii zala dhookiza baqqiko hyankko zalza beeze. Ne kootiza ekkoda gaazes ne shaamizayan gujjii inggo. 30 Nena woossiz ubbuntsis inggo; neeppa ekkiza ooden maho ga7i oocippe. 31 Asuntsi yinttis oochchode gaar yin koyzanni fana yinttin asuntsis oochchote. 32 «Yin yinttana kadhize asuntsana xalaala kadhiko, akko galata yinttis yeze? Melle atto yezin, nagaranchchuntsin fana kadhizuntsana kadhane. 33 Yinttis lo77o baz oochchizuntsis xalaala lo77o baz oochchiko yinttis akko galata yeze? Nagaranchchuntsin yinnii gaara oochchane. 34 Tal77e mahode asuntsis xalaala yin tal77iko akko dumma galata yeze? Nagaranchchuntsin suub mahode as bi7i tal7ane.» 35 «Yezin yin morkkuntsana kadhote; untis lo77o baz oochchote. Suuba ekkodes qoppikaayzara tal77ote. Yinne yin ekkode anjjita damma maaqqada. Yin Ubbappa kattara

yeze Xoozze na7untsana maaqqada. E fana galatosuntsisin iituntsisin dalgga. **36** Yin salo aday maariza maaqqidanni gaara yinttin maarizuntsana maaqqote. **37** «Asalla firddippete; yinttalla afa firddinttoos. Yin borinttaame fana oonan borippete. Atto ga7ote; Xoozii yinttis atto ga7oda. **38** Inggote; yinttis inggintoda. Yin makkidanne yinttis mahi makkintoda, lo77o makkize bazite baqqii, kumutsi, lanttode wontsis yinttis makinttii inggintoda» yagayda. **39** Manin Yesuusa yaga7i untis aazize ohida; «Qooqize qooqe kaalitsodes dandda7ane? Kaalitsiko lam77untsi wol ekkii gaga qitosaane? **40** Tamaare asttamaareppa aadhoos. Yiikon loytsii tamaride atstse fa asttamaarize fana yi7ane. **41** «Ne ishe aafte yeze buuriza akkos be7e? Ne aafte yeze tuusi fana yeza akkos bo7osa? **42** Ne aafte yeze tuusi fana yeza bi7ikaayzara ne ishego, «Ta ishayo ne aafte yeze buuriza kesso» ga7odes wayzi dandda7e? Hyay cubbuzayo, tiinidhii ne aafte yeze tuusi fana yeza kesso. Yinnippa suuba, ne ishe aafte yeze buuriza kessodes geeshi be7ada. **43** «Lo77o minxa iita aafe aafos; yinnii gaara iita minxa lo77o aafe aafos. **44** Aafe aafize minxa ubbanna fa aafte erinttane. Anggatsappa belese minxa aafe maxinttoos mahi hyalimoppa woyne aafe maxinttoos. **45** Lo77o asi fa wozintte kumide lo77o baztippa lo77o baz kessane. Iita asi fa wozintte kumide iita bazitippa iita baz kessane. Asi fa wozintte kumii tirtide bazappa fa doonara ohine. **46** «Ta gaazanno yin oochchoos, yezara yeezin akkos tana, «Laatstso, Laatstso, ga7ete?» **47** Taago ye7izen ta qaaltto si7i folize ubbuntsi oona aazizako ta yinttana beessada. **48** E keetstsi keexxodes ziqqii yiizii, olla bookkide, oomora yeze lallalla afa keetstsi esside cincca atstsa aazane. Hyaro goggii ye keetstsa urqqida, yezin mintsii keexide gisho en7isades dandda7ikaaya. **49** Yezin ta

qaaltto si7i oochchoose fa keetstsito shafella afa baasikaayzara keexxide attsa aazane. Hyaro goggii ye keetsta urqqide wode ellisii gol7ida. Ye keetssize damma gol7e gol7ida» yagayda.

7 Yesuusa yinno ubba asuntsi tiino tamarssi hyaasidanippa suuba, Qifirnaahome katama qitida. **2** Yinna besite fettii Roome mato hyalaqa yene. E gaama kadhize arize hyargginttii hyayqos yellida. **3** E Yesuusa baz si7ide wode fa ariza fatstsode fana eza woosso ga7i fettii fettii Ayhude cimuntsana Yesuusago kiittida. **4** Kiitinttiduntsi, Yesuusago hyanggi, «Ne ees hyanno oochchodes beezane. **5** Akkos gayko, hyay attsay nu asuntsana kadhane, Ayhude woosa Keetstsin keexxida» yaga7i mintsii woossida. **6** Yesuusan untara hyanggida. Mato hyalaqize karago ukkide wode fa lagguntsana eego kiittii, «Laatstso, ta keetsta ne gelodes beezoosse gisho labbippe. **7** Taanin tana ne tiintte shiiqodes beezze asi ga7i qoppoos. Yezin ne fettii qaala oho; ta arize faxoda. **8** Taas taappa kattara hyalaqa yene, taappa yeekkara ta kiitize wottaddaruntsi yene. Feta, «Qito» gayko qitane, hyankaya, «Yo7o» gayko ye7ine. Ta arizego, «Hyanno yiizo» gayko yiizane» yagayda. **9** Yesuusa yinno si7ide wode gaama qoppida. Suub maaqqii fana kaallize asuntsago, «Ta yinttis turo ohine; melle atto yezin Isra7eeluntsappan hyannii gaar damma ammano denggikaaya» yagayda. **10** Kiitinttiduntsi kara maaqqide wode arize faxin denggida. **11** Eeratsi wodeppa suuba Yesuusa Nayne katama qitida. E tamaruntsaran melle gaama asuntsi eera qitida. **12** E katama gelodes yi7ize wode aha tookkii gaama asi katamappa kezane. Hyayqqide na7ay fa inttis fetto, izan budano maaqqii yene. Katama asuntsappa gaamuntsi iira yene. **13** Laatstsii izo bi7i yiqsinttii, «Yeekkippe» yagayda. **14** Shiiqii shanchafiza bochchin tookkide asuntsi eqqida. Yesuusa, «Naate,

na7atitsayo denddo» yagayda. **15** Hyayqqiday denddii bettii ohe aykkida. Yesuusa na7aya dentsii inttis inggida. **16** Asuntsi ubbuntsi zhashtii, «Damma nabe nu gidda denddida; Xoozii fa asuntsana bi7ida» yaga7i Xooz galatida. **17** E suntsita Yihudan yinna kara gancce yeze sa7ite ubbanne sinttida. **18** Xammaqize Wahannisa tamarunsi yinno ubbanno Wahannisas ohida. E un giddappa lam77untsana xeejii, **19** «Yo7oda ga7inttide nenane? Woy melle naagode?» yaga7i oocote ga7i Laatstsago kiittida. **20** Asuntsi Yesuusago hyanggi, Xammaqize Wahannisa, «Yo7oda ga7inttide nenane? Woy melle naagode?» ga7ote ga7i nuna neego kiittida yagayda. **21** Yinna saate Yesuusa gaama asuntsana hyarggeppa fatstsida. Gaama tuna ayyaanuntsana kessida, qooqide aafen bi7izida. **22** Wahannisa kaleppa kiitintii ye7ezuntsago, «Hyanggi yin bi7idannon si7idannon Wahannisas ohote. Aafe qooquntsi be7ada, tohe gundduntsi billintii yedhdhoda, qursumara hyarggnttizuntsi faxoda, tulluntsi si7oda, hyayqqiduntsi hyayqoppa denddoda, dahuntsis Wonggele sabbakinttoda. **23** Ta gidda dhubuntoosse ooden anjjinttidaya.» **24** Wahannisa kiittiduntsi qitidannippa suuba Yesuusa asuntsis Wahannisa baz yaga7i ohida: «Yin akko be7ades akko baayze ganasa kezido? Baqo en7isize shombboqo be7adesine? **25** Yeezin, akko be7ades kezido? Bonchcho ma7o ma77ide asuntsana be7adesine? Bonchcho ma7o ma77iduntsin sa7a lo77ide asuntsi kaati keetsta yene. **26** Yeezin, akko be7ades kezido? Nabe be7adesine? Yee, ta yagaane: yin be7ades kezidanna nabeppa aadhizaya. **27** «Ne ogito ne tiintte giigize ta Kiitanchchiza neeppa tiino ta kiittoda» ga7intti xaafinttidanna yinnisi. **28** Ta yinttis ohine; maachippa yelinttiduntsi giddappa Wahannisappa aadhize baaya. Xoozze ka7itumtte ubbappa

eerizay, E ubbappa damma maaqqada» yagayda. 29 Melle atto yezin, giira gachchizuntsii ubbuntsi Wahannisa kushite xammaqintiduntsi Yesuusa qaalto si7i Xoozii xillo maaqqidanno qonccizida. 30 Yezin Farisaawuntsin higge asttamaaruntsi Wahannisa kushite xammqinttanxxi Xoozze zortto leqqida. 31 Yesuusa kaallii hyannigaara yagayda: «Yikke, hyanna wode yeletuntsana akkora aazizo? Unttin oona aazane yessa? 32 Gabe gidida fettii wol xeezii, «Nu yinttis suulunqe fuggin, yin yexxoos. Nu nashshii gayrin, yin yeekkoos» yagaaze na7untsana aazane. 33 Xammaqize Wahannisa mu7ikaayzaran uzhiikaayzara yi7in, «lita ayyaanara yene gayda.» 34 As Na7ay mu7iteran woyn uzhiterra yi7in, hyay atstse «Muus zhimbbaran ushi asi, giira gachchuzuntsisin nagaranchchuntsi zhame» gayda. 35 Yikke, Xoozze cinnatitsi oochara qonccida». 36 Fettii Farisaawize Yesuusa katstsa muussades fa kara xeezida. E Farisaawize kara hyanggi leemate kale bettida. 37 Yinna katamite fettii nagaranchcho maacha yezanna Yesuusa Farisaawize kara muusalla afa yezanno si7ide wode gaama al77o Albasxiroose bilqqaaxe shitto ekkii yi7ida. 38 Yesuusas suuba zalara, iza tohiti kale eqqii yeekkitera iza tohito fa afutsitira laakitsane. Fa ommitira iza tohito ucciteran yeerite shitto tizhida. 39 Mu7ize bazito giigizide Farisaawize yinno be7eze wode fa wozintte, «Hyayni nabe yezako hyanna maachita eza bochchizanna oode yezako mahi iza nagara de7or maaqqidanno E erod yeshsha» yagayda. 40 Yesuusa, «Simoon, ta nees ohize baz yene» yagayda. Ezin, «Asttamaarizayo, taas oho» yagayda. 41 Yesuusa eego, «Lam77i asuntsi fettii atstseppa bira tal77ida. Fete ichchin xeeti bira hyankay mahi ishintam bira tal77ida. 42 Lam77untsin tal77ito ciggodes gamin, lam77untsisin tal77ito maarida. Yikke,

hyantsi lam77untsappa ye attsa gaama kadhode nees aaya aaze» yagayda. **43** Simoono, «Gaama gale atto ga7inttide atstse gaama kadhoda aazane» yagayda. Yesuusa, «Ne turo firddida» yagayda. **44** Yinnippa suuba, Yesuusa maachitigo maaqqii bi7i, Simoonago, «Hyanno maachito be7ine? Taanii ne kara gelin melle attin ne taas tohe hyaatsi inggikaaya, yezin iza ta tohito fa afutsitira laakitsii fa ommitira uccida. **45** Ne tana yeerii biikaaya, yezin iza ta ne kara gelidannippa aykkii ta tohito yeere ashshikaaya. **46** Ne ta ommite zayte tizhikaaya, yezin iza ta tohito shitto tizhane. **47** Iza tana gaama kadhida gisho I gaama nagartta atto ga7inttida. E eerats nagartta atto ga7inttide eeratsi kadhane.» **48** Yesuusa maachitigo, «Ne nagartta atto ga7inttida» yagayda. **49** Ezara wolla leemate bettii mu7ize zaqquntsi, «Nagara atto gayde, E hyayni oode?» yaga7i fa wozintte qoppida. **50** Yesuusa maachitigo, «Ne ammantta nena ashshida; saro qito» yagayda.

8 Yinnippa suuba, Yesuusa Xoozze ka7itumo Wonggele sabbakitera katamaran kara ganccera aadhida. Ye wode taphpho lam77untsin eera yene. **2** Maaqqii tuna ayyaanappan duma duma hyarggeppa faxide fettii fettii maachuntsi eera yene. Unttin, laappun tuna ayyaanuntsi kezide Magdela Mayramo, **3** Heroodisa shuumide Kuuza machchito Yohaanna, Soosinaran mahi melle gaamuntsi untana birara maaddizuntsi yene. **4** Gaama asuntsi duma duma katamappa eego shiiqin aazizera untis ohida. **5** «Fettii wooti aqizay budutsi budodes kezida. E budodera fettii fettii budutsita ogella wodhdhii yedhdhintida, Landda maxida. **6** Melluntsi lalla oomora yeze sa7alla afa wodhdhida. Hyaga dolodera sa7ite laako baayze gisho miccida. **7** Melle budutsita mahi anggatsi gidida wodhdhida. Anggatstira

wolla diccide gisho anggatsita cuullii besite ashshida. **8** Melluntsi lo77o sa7alla afa wodhdhida. Dolidi wode xeeti kushe aafida.» Yinno ohi hyaasii, fa qaalto dhoqi yiizii, «Si7ize hyaye yeze ubbuntsi si7o» yagayda. **9** E tamaruntsi, «Hyanna aazitis bilitsita akko?» yaga7i oocida **10** E, «Xoozze ka7itumo gaatsi qofa erode fana yintis inggintida. Yezin melluntsi bi7ite denggaame gaar, si7ite tiiraame gaar aazizera ohine. **11** «Yikke, hyanna aazitis bilitsita hyanno: budutsi ga7intide Xoozze qaala. **12** Ogella wodhdhide budutsita qaala si7izuntsana. Maaqqo yezin, un ammanii attaame fana Xalahe qaalto un wozintippa maxii hyaasane. **13** Lalla oomo yeze sa7alla afa wodhdhide budutsita qaala si7i ufayssara ekkizuntsana. Un hyattes ammananep attin xapho baayze gisho faatana yellide wode ellisii kaaddane. **14** Anggats gidida budunttezuntsi qaala si7izuntsana. Unttin alame qofara, duretitsara sa7a yessi giigara cuuluntii koshshize fana aafikaay. **15** Lo77o sa7alla wodhdhide budutsita lo77o wozinara qaala si7i naagizuntsanan dandda7ara miinggi aafe aafizuntsana. **16** «Xomppe xomppii, kurkuro guppii woy datsappa oomora gaddize baaya. Gelize asi be7ade gaar dhoqqa bessa gaddane. **17** «Yinnii gisho, aachintide qoncce kezikaayzara geenggide geesha kezikaayzara attode baz baaya. **18** «Yikke, yin qaala wayzi si7izako tirote. Yeze ubbuntsis gujinti inggintoda, baayzes melle atto yezin ees yeze eeratsitan eeppa ekintoda» yagayda. **19** Yesuusa inttiran ishuntsara eego yi7ida. Yezin as gaamatitsappa denddi eza denggodes dandda7ikaaya. **20** Fettii asi Yesuusago, «Ne inttiran ne ishuntsara nena koyi bale kafane» yagayda. **21** Yesuusa mahi, «Xoozze qaala si7i oochalla feeshizuntsi ubba taas inddon taas ishen» yagayda. **22** Fettii wode Yesuusaran E tamaruntsara wolla gongge gelii,

Abba fiinggoda yagayda. Unttin qitodes denddida. **23** Abballa afa un fiinggodes hyammadera Yesuusa genttida. Tiirikaayzin mintsii baqo abballa denddida. Hyaatsita gonggite gelin gonggize qoodhintte aykkide wode ubbuntsi zhashtida. **24** E tamaruntsi eego shiiqii, «Nu Laatstsayo, nu Laatstsayo, nu dhabane yaga7i» Yesuusa dentsida. Yesuusa denddii baqiton zuluntton kaccida. Ellisii baqitan zulunttan woppu gayda. Sarotitsin maaqqida. **25** Yesuusa fa tamaruntsago, «Yin ammantta ane» yagayda. Unttin, zhashtiteran gaama qopitera fete fetego, «Baqqon hyaatsin kiitintize, E hyay oode» yagayda. **26** Abba fiinggi Galila zalara yeze Gerggesoone sa7a yellida. **27** Yesuusa gonggeppa kezii sa7a wodhdhoda tuna ayyaanara aykkintide atstse katamappa kezii eera yellintida. Gaama bere afula ma77anxi kallo booza yenep attin kara geloos. **28** Yesuusa be7eze wode E tiintte bunqunttii, fa qaaltto dhoqi yizii, «Ubbappa kattara yeze Xoozze na7ayo Yesuusa neera taas akko fettetsi yeze? Aade tana hyatte un7itsippe» yagayda. **29** Yinno E gaydanna, tuna ayyaanze atstseppa kessade gaar Yesuusa kaccide gisho. Gaama wode tuna ayyaana eza aykkii gam7ide gisho santsalaataran tohe accize meqora acintii naagintane. Yezin achito duutsii tuna ayyaanara izhintti akko baayze ganasa gelida. **30** Yesuusa, «Ne suntsita oode» yaga7i oocida. E, gaama tuna ayyaanuntsi eza aykkide gisho fana, «Leegiyona» gayda. **31** Tuna ayyaanuntsi fana Si7oole kiittaame fana woossida. **(Abyssos g12)** **32** Yinna besite zoozella afa mu7ize gudayille wude hyantane. Seko gudayluntsi gidda gelone ga7i woossida, ezin «Gelote» gayda. **33** Tuna ayyaanuntsi atstseppa kezii gudayluntsi gidda gelida. Wudita dertippa sulle gurgguxii abba geenna gidda qoodhdhinttida. **34** Yenggizuntsi hyanidanno

be7eze wode woxxi hyanggi, katamaran kara gancce ubba ohida. **35** Asuntsi hyanidanno be7ades kezii Yesuusago yi7ida. Tuna ayyaana kezide atstse ma7o ma77i, E wozintta maaqqin, Yesuusa tohe kale bettezin denggi zhashtida. **36** Eza be7eze asuntsi tuna ayyaanara aykkintide atstse wayzi faxezako ohida. **37** Gerggesoone kantto wutii yeze asuntsi damma zhashimo zhashtii Yesuusa fa kaleppa qitode gaar woossida. E gonggize gidda gelii suub maaqqida. **38** Tuna ayyaana kezide atstse Yesuusara yessades woossida. **39** Yezin Yesuusa eego, «Ne kara maaqqo, Xoozii akko gaar damma baz nees oochchezako oho» yaga7i moyzida. Attsayin Yesuusa akko gaar damma baz ees oochchezako katama ubba markkidhite qitida. **40** Asuntsi naagii gam77ide gisho Yesuusa maaqqide wode morkii ekkida. **41** Ayhude woosa Keetstsa hyalaqa maaqqide Iyaroosa gaaze atstse fa kara ye7ode fana Yesuusa tohitilla afa wodhdhii woossida. **42** Ees taphpho lam77i bere maaqqide fettii maachi na7a yezanna hyargintii hyayqos yellii yene. Yesuusa hyanggize wode asuntsi eza un7itsida. **43** Taphpho lam77i bere suutsii eqqanxxi goggitera gam7ide maacha yene. Iza faas yeze miishito akimes inggi hyaasida. Yezin Faxodes dandda7ikaaya. **44** Iza Yesuusas suub zalara shiiqii, E afula macartto bochchida, iira goggize suutsita eqqida. **45** Yesuusa, «Tana bochchide oode?» yagayda. Ubbuntsi «Nu bochchikaaya» yaga7in, Phexiroosa, «Astattamaarizayo, gaama asuntsi kaallizannon un7itsizanno bi7itera wayzi, [«Tana bochcheze oode?» ga7e]» yagayda. **46** Yezin Yesuusa, «Fettii asi tana bochchida; akkos gayko, wolqqa taappa kezidanna taas erinttida» yagayda. **47** Maachita, I baz qonccidanno eride wode goqitera yi7i Yesuusa tohitilla afa gol7ida. Akkos bochchezakon wayzi ellisii faxezako as ubba

tiino markkidhida. 48 E, «Ta na7ite, ne ammantta nena fatstsida; sarora qito» yagayda. 49 Yesuusa hyaga ohi hyaasikaayzin, Ayhude woosa Keetstsa hyalaqa, Iyaroosa karappa fettii asi yi7i, «Iyaroosa, ne na7ita hyayqqida; asttamaariza hyarii labbizippe» yagayda. 50 Yezin Yesuusa yinno si7i Iyaroosago, «Zhashtippe! Ammano, ne na7ita faxoda» yagayda. 51 Yesuusa Iyaroosa kara yellide wode Phexiroosappa, Wahannisappa, Yayqoobappa, naatii adeppan inttippa attin melle gelode gaar koykaaya. 52 Yinna besite yeze asunts ubbuntsi naatis yiqsinttii yeekkoder, Yesuusa, «Yeekkipete! Naata genttidap attin hyayqqikaaya» yagayda. 53 Asuntsi naata hyayqqidanno eride gisho E ohito leqqii miicida. 54 Yezin Yesuusa naatii kushito aykkii, «Na7ite denddo» yagayda. 55 Na7itis shempita yi7in denddii eqqida. Yesuusa unttago, «Iis muuze baz inggote» yagayda. 56 Naatii aderan inttira gaama qoppida. Yezin Yesuusa hyanno, «Oodesin ohippete» yagayda.

9 Yesuusa taphpho lam77i hawaaruntsana faago xeejii, tuna ayyaana kessode gaaran hyargge ubba fatstsode gaar wolqqan adetits wolqqa inggida. 2 Xoozze ka7itumo baz markkidhade fana hyarggintizuntsana fatstsode fana kiittida. 3 E unttago, «Gufe maaqqin silphe maaqqin katstsa maaqqin bira maaqqin lam77i ma7ize afula maaqqin oges ga7i akkon aykkippete. 4 Yinna katamttippa yin kessade wontsis zaqqotitsi yin gelide besa gam7ote. 5 Ooden yinttana mokkanxi ixiko yinna katamttippa kezitera untis ersize markka maaqqade fana yin tohite yeze xurto fixxii kezote.» 6 Unttin kiitinttidanni fana kezii Wonggele ohitera dumma dumma kara gancce hyargganchuntsana fatstsitera aadhida. 7 Galila sa7a ahize Heroodisa Yesuusara oochinttidebazito mulo si7eze wode

yirggida. Akkos gayko, fettii fettii asuntsi Wahannisa hyayqoppa denddikaayzara attaama yagayda. **8** Bagguntsi, «Eeliyaasa bentida» gaane; melluntsi mahi, «Zaga nabuntsappa fete hyayqoppa denddida» yaga7i ohintane. **9** Yezin Heroodisa, «Wahannisa afurto ta gachchizii wodhida. Yeezin, hyannigaara yaga7intti E baz ohintize, E oode?» yaga7i Yesuusa fa aafte be7ades koyane. **10** Taphpho lam77i hawaaruntsi suuba maaqqii yi7i, un oochchidanno mulo Yesuusas ohida. E untana ekkii Beetesayda katamappa gaxa kanggida. **11** Yezin gaama asuntsi Yesuusa maaqqizanno erii eza kaallida. E untana moki ekkii Xoozze ka7itumo baz tamarssida; Faxodes koyzuntsana fatstsida. **12** Sa7a uguride wode taphpho lam77i hawaaruntsi eego shiiqii, «Nu yeze akko baayze sa7a maaqqide gisho asuntsi duma duma kara ganccen kataman qitii, katstsan aqize bessi koyode fana asuntsana moyzo» yagayda. **13** Yezin E, «Unttis muuze baz yin inggote» yagayda. Un, «Nuus yeze ichchin booran lam77i molon maaqqide gisho hyantsi asuntsis maaqqize katsta nuunii hyanggi wongganxiko maaqqoos» yagayda. **14** Yinna besite ichchin mukul maaqqade dhiiratsuntsii yene. Yesuusa fa tamaruntsago, «Ichintam ichintam shaakkii shaakkii asuntsana betitsote» yagayda. **15** E tamaruntsi, E kiittidanni fana asuntsana betitsida. **16** E ichchin booriton lam77i moltto ekkii, Salo bi7i, Xooz galatii, baxxi asuntsana mulo yeltsode fana fa tamaruntsis inggida. **17** Ubbuntsi mu7i mizhida. Unttappa attide taphpho lam77i leemate kumutsi maaqqida. **18** Fettii wode Yesuusa fa xalaala woossodera, E tamaruntsi eego yi7ida. E, «Asuntsi tana oona ga7e?» ga7i oocida. **19** Un mahi «Fete fete, Xammaqize Wahannisa, bagguntsi Eeliyaasa, melluntsi mahi, zaga nabuntsappa fete hyayqoppa denddida» yagaane»

yagayda. **20** E mahi, «Yeezin yin tana oona ga7e» yagayda. Phexiroosa, «Neenii Xoozappa doorintide Kiristtoosa» yaga7i mahida. **21** Yesuusa hyanno oodesin ohippete ga7i mintsii ohida. **22** Mahin Yesuusa, «As Na7ay gaama madha ekkoda. Gade cimuntsis, kahinunts hyalaquntsisin, higge asttamaarunts kale ixinttoda. Un eza wodhoda, yezin E hayydzintsa qamma hayyqoppa denddoda» yagayda. **23** Yesuusa asunts ubbuntsago, «Tana kaallodes koyze ooden yeziko fana kaaddo, fa masqaltto ubba qamma tookkii tana kaallo. **24** Fa shemppito ashshodes koyze ubbuntsi izo dhabssane, fa shemppito ta gisho ga7i dhabsize ooden izo ashshane. **25** Asi alame mulobaz denggiza, maaqqikon fa shemppito dhabsize baz woy qohize baz maaqqiko eza akko maadde? **26** Ooden ta giddan ta qaaltten yeellidhiko As Na7ay fa bonchchora yinnii gaara aday bonchchoran Geeshi kiitanchchuntsi bonchchora ye7ize wode ize yeellidhoda. **27** Ta yinttis turo ohine; hyanne eqqiduntsi giddappa Xoozze ka7itumo bi7ikaayzara hayyqqoosse asuntsi yene» yagayda. **28** Yesuusa yinna ohito ohin, osfun qammappa suuba Phexiroosa, Yayqooban Wahannisan faara ekkii woossodes derella afa kezida. **29** E woosalla afa yezin E sintta laaminttida; afulttan awa fana foo7i booxxida. **30** Lam77i asuntsi, untin Museran Eliyaasara bonchchora bentii, **31** Yerusalaame folinttodes yeze baz, yinnan, E hyanna alamtippa shaakkintode baz eera ohinttane. **32** Phexiroosan eera yezuntsi genttii attin, un genttoppa denddize wode E bonchchiton eera eqqide lam77i asuntsana bi7ida. **33** Asuntsi Yesuusappa shaakkintti qitodes yi7adera, Phexiroosa Yesuusago, «Laatstso, hyanne yezanna nuus akko gaar lo77o! Feta nees, feta Muses, feta Eliyaasas mahi hayydzdzi gaabba gaabboda» yagayda. Yezin E faas akko ga7ezakon eroos. **34** E

yaga7i ohinttoderä dhonne yi7i untana goozida. Tamaarunsi dhonttii gidäa gelitera zhashtida. **35** Dhonne giddappa, «Ta dooride na7ay hyaya eza si7ote» yagaaze ootsii sinttida. **36** Ye ootsize sinttidannippa suuba Yesuusa faas yezite benttida. Ye wode un bi7idanno oodesin ohikaayzara, fa wozintte aykkii si77i gayda. **37** Wonttisto un derizeppa wodhdhize wode gaama asunsi yi7i eera yellinttida. **38** Ye wode asunsi giddappa fettii asi, «Asttamaarizayo, ta fettii na7aya yi7i bo7oyo. **39** Tuna ayyaana qoppikaayzin aykkii wuysizane; goppuntto cooshi gudutstsane, ashito qohi un7itsi kessades koyoos. **40** Ne tamaarunsi kessode gaar woossida, yezin un dandda7ikaaya» yaga7i woossida. **41** Yesuusa, «Ammano baayze wobbo yeletuntso, ayde yellodes ta yinttara yessade, yinttana dandda7ode? Ne na7aya hyanggi hyanka ekkii yo7o» yagayda. **42** Na7aya ekkii ye7ize wode tuna ayyaanze sa7a olii guuddii goqizida. Yezin Yesuusa tuna ayyaanza kaccii na7ayppa kessin fatstsida. Na7ayan na7ay ades inggida. **43** Asunsi ubbunsi Xoozze damma wolqqito bi7i gaama qoppida. Un E oochchide bazite gaama qoppodera, Yesuusa fa tamaarunsi, **44** «Hyanno ta yinttis ohizanno loytsii si7ote; As Na7ay Ayhudunsi kushite aadhii ingginttoda» gayda. **45** Yezin E gaydanna untis gelikaayze gisho un tiirikaaya. Yinnii gisho, mahi oocodes zhashtida. **46** Yesuusa tamaarunsi, «Nu gidäa damma maaqqade oode?» ga7i lalle aykkida. **47** Yesuusa un wozina qoftto erii zhooga na7a fa kale essi, **48** «Hyay zhooga na7aya ta suntsite ekkize ooden tana ekkane, tana ekkize tana kiitezaya ekkane, yin ubbunsiappa eerizay, E damma maaqqada» yagayda. **49** Wahannisa, «Laatstso, fettii asi ne suntsite tuna ayyaana kessodera bi7i E nuura maaqqoosse gisho kayda» yagayda. **50** Yesuusa mahi, «Yinttana

ixxoose, E yin bagga. Yinnii gisho, eza kayppete» yagayda. **51** Yesuusa Salo qitize wode ukkide gisho Yerusalaame qitodes qoftto mintsii denddida. **52** Samaara sa7a yeze fettii kara gancce hyanggitera, ubba baz ees giigisade fana asi yeyga kiittida. **53** Yezin E hyanggizanna Yerusalaame maaqqidanno un erize gisho un eza moki ekkikaaya. **54** Yesuusa tamarunsi Yayqoobaran Wahannisan yinno bi7i, «Laatstso, saloppa tama wodhdhii untana mo7o gawude fana ne koyane?» yagayda. **55** Yezin Yesuusa suuba maaqqii untana kaccii, [Yin gidda akko ayyaana yezako yin eroos. As Na7ay asi ashshodes yi7idap attin dhabsodes baaya] yagayda. **56** Yeygappa denddii melle kara gancce qitida. **57** Un ogera hyammadera, fettii asi, «Ne qitize bessa ubba ta kaalloda» yagayda. **58** Yesuusa mahi, «Workkanas doochii, Landdas keetsti yene, yezin As Na7ay fa ommito shemppize bessi baaya» yagayda. **59** Hyankkayan, «Ne tana kaallo» yagayda. Yezin atstse, «Laatstso, tiinii ta adaya moogii ye7oda» yagayda. **60** Yezin Yesuusa, «Hyayqo yezunsi hyayqqiduntsana moogode fana untis ashshii ashsho; ne hyanggi Xoozze ka7itumo sabbako» yagayda. **61** Mahi melle asi, «Laatstso, ta nena kaalloda, yezin tiinii ta kara asuntsana sarotsi ye7oda» yagayda. **62** Yesuusa mahi, «Koxe aykkii suub bi7ize ooden Xoozze ka7itumos beezoos» yagayda.

10 Yinnippa suuba, Laatstsii melle laappun tam lam77i asuntsana doorida. E hyammades qoppide katamiten kara gancce ubba tiinii hyammade gaara lam77i lam77i mahi kiittida. **2** Yesuusa unttago, «Yikke shiiqode katstsa gaama yezin oochchizunsi eeratsi. Maaqqide gisho, katstsa laatstsay oochchizuntsana kiittode fana woossote. **3** Yikke, qitote, durunsi fana suudhumunsi gidda yintana ta dakkoda. **4** Yin qitize

ogitis, bira maaqqikon karxite caamma aykkippete. Ogella afa ooden sarotsippete. 5 Yin gelize keetstsa ubba tiinii, «Saro hyanna keetsitis maaqqe» yaga7ote. 6 Saro kadhize asi yinna besite yeziko, yin sartta ize shemppoda; koyoos gayko yin sartta yinttis maaqqada. 7 Oochchizes damooze beezze gisho yin gelide keetstsite yinttis shiishidebaz ubba mu7iteran uzhitara ize gam7ote. Fete karappa fete kara wutippete. 8 Akko kataman yin gelize wode asuntsi yinttana moki, yinttis shiishidebaz ubba mo7ote. 9 Yinna katamite yeze hyarggintizuntsana fatstsitera, «Xoozze ka7itumo yinttago ukkida» yaga7i ohote. 10 Yezin fettii katama gelize wode asuntsi yinttana mokkanxi ixiko bucalla kezii hyannigaara ga7ote: 11 «Nu tohitilla yeze yin katamiti xurto fixxane, yezin Xoozze ka7itumo yinttago ukkidanno erote» 12 Xoozze firdda qamma hyanna katamtippa Soodome katamas firdda eeratsi maaqqadanno ta yinttis ohine» yagayda. 13 Kaallii, Yesuusa, «Bade Koraaziine, bade Beetesayda, bade, yin gidda oochinttide kille bazita Xiroosa giddan Sidoonan oochinttezako ize yeze asuntsi azzano afula ma77i, budolla afa bettii zaga maarotitsi gelii attod yeshsha. 14 Yinnii gisho, yinttappa aadhii Xiroosasin Sidoonasi Xoozze firddita laafoda. 15 Bade Qifirnaahome, salo yellodes nena dhoqi oochchodes koyane? Ne sulle Si7oole olinttoda» yagayda. (Hadēs g86) 16 Mahin Yesuusa fa tamaruntsago, «Yinttana si7ize tana si7ine, yinttana ekkoosay tana ekkoos, tana ekkoosay tana kiittezaya ekkoos» yagayda. 17 Laappuntam lam77i tamaruntsi kiitinttide bestippa gaama ufaytitera maaqqida. Yesuusago shiiqii, «Laatstso, ne suntsite tuna ayyaanuntsin nuus kiitinttida» yagayda. 18 Yesuusa unttago, «Xalahe saloppa dada fana wodhdhoda ta bi7ida. 19 Yikke, shooshin masmaso yedhdhode fanan morkke

wolqqa teqqode fana wolqqa yinttis inggida. Yinttana qohodebaz akkon baaya. 20 Maaqqikon, yin suntsita salo mazggabe xaafinttide gisho ufayttotep attin tuna ayyaanuntsi kiitintide gisho ufayttippete» yagayda. 21 Ye wode Yesuusa Geeshi Ayyaanara ufaytti, «Salo sa7a Laatstso, hyanno cinccuntsappan eruntsappa aachchii tamarikaayzuntsis qonccizide gisho galatintto. Yee ta adayo, yinno ne oochchodes lo77o qofa maaqqida. 22 «Ubba bazita ta adeppa taas inggintida. Na7ay oode yezako adeppa attin melle woy na7ay qonccissades koyzeppa melle ooden adaya erize baaya» yagayda. 23 Kaallii, Yesuusa dumma fa tamaruntsago, «Yin be7izanno be7izuntsi anjiintiduntsana. 24 Turo gaama nabuntsin kaatuntsi yin be7izannon si7izanno be7adesin si7odes amudhdhida, yezin bi7ikaaya, si7ikaaya» yagayda. 25 Yikke, fettii wode Muse woga erize fettii atstse denddii Yesuusa yaga7i faatana oochi oocida. «Astmamarizayo, medhina de7o laattodes taanii akko oochcho?» yagayda. (aiōnios g166) 26 Yesuusa, «Muse maxaafite xaafinttidanna waage? Ne wayzi nabbabe?» yagayda. 27 Attsay mahi, «Ne Laatstsa ne Xoozza, ne kumutsi wozinappa, ne kumutsi shemppoppa, ne kumutsi wolqqappan ne kumutsi qofappa kadho. Mahi asi ne dootsiza ne ommiti gaar kadho» yagaane» yagayda. 28 Yesuusa eego, «Ne likke mahida, neenin yinnii gaara oochcho. Ne medhina de7o yessada» yagayda. 29 Yezin atstse fana xillo mahodes koyi, «E ta dootsize oode?» yagayda. 30 E oocidannis Yesuusa yaga7i mahe inggida, «Fettii asi yezay Yerusalaame katamapa sulle Iyaarkko katama wodhodera ogella afa faanuntsi kezii guuddida. E ma7ito gaarii ekkii hyayqoppan faxappan gidida ashshii qitida. 31 Suubappa, Ayhude kahine fete yinna ogitira fa aadhe ga7i aadhittera attsa bi7i deshshi ga7i aadhida.

32 Mahi fettii Leewe yezay yinna bestto yellittera atstsa bi7i melle bessara aadhii qitida. 33 Yezin, fettii Samaara gade asi yezay yinna ogitira yi7itera atstsa bi7i ees yiqsinttii 34 Eego shiiqii, E hyarggize bessitilla zayten woynen gujjii accida. Fa hyarizella bettitsii zaqqo aqize keetstsa kanggida. Yinna besite ees koshshize baz mulo oochchida. 35 Wonttisto lam77i dinaare kessii zaqqo mukkize karttii ades inggi, «Woy7a hyay atstsa loytsii bo7o. Ta nees inggidannippa kattara ne kesside baz mulo ta nees ciggoda» yagayda. 36 «Yikke, hyantsi hyaydzdzii asuntsappa faanuntsi guuddide atstses dootsidhade nees oona aaze?» 37 Attsay mahi, «Ees yiqsinttidaya» gayda. Yesuusa, «Neenin hyanggi yinnii gaara oochcho» yagayda. 38 Yesuusa fa tamaruntsara oge hyanggitara fettii kara gancce yellida. Yeyga Martta ga7inttize fettii maachita iza fa kara mukkida. 39 lisiin Mayrama gaaze misha yene, Mayrama qaala si7ite Laatstse tohe kale bettida. 40 Yezin Martta gaama oochara un77intti Yesuusago shiiqii, «Laatstso, ta mishta oochito ta xalaalas ashshii bettii attin ta labbize wode ne bi7itera si77i gaane? Iza tana maaddode fana ohoso» yagayda. 41 Yezin Laatstsii hyannigaara ga7i mahida, «Martta, Martta, neenii gaamabazar un77intti madhidhane. 42 Maaqqikon, koshshize fettibaz xalaala. Mayrama lo77o baz doorida, yinnan iippa ekinttoos» yagayda.

11 Fettii wode Yesuusa fettii bessa woossane. Woosa hyaaside wode E tamaruntsappa fete, «Laatstso, Wahannisa fa tamaruntsana woosa tamarsside fana neenin nuna woosa tamarss» yagayda. 2 Yesuusa, «Hyannigaara yaga7i woossote: «
«Salo yeze nu adayo ne geeshi suntsita anjintto; ne ka7itumtta yo7o. 3 Nu hyayno qumtto nuus inggo. 4 Nuna qohiduntsis nu atto gaazanni fana, nu nagartto atto ga7o; faatana gidida

nuna geltsippe» » yagawute yagayda. 5 Kaalli, Yesuusa fa tamaaruntsago yagayda: «Aazizes yinttappa fetes lagge yene. E giddii bilahe fa dootsize kara hyanggi, «Dootso, hyaydzdzii soollo taas inggoya. 6 Taas lagge maaqqide fettii asi ogeppa yi7in, ees aatsodebaz dhabida» yagaazako, 7 «E laggize keetstsa gidida yezara, «Aade tana waaytsippe, furtstsa gorddintida. Ta na7untsin taara datsalla afa woy7ida. Yinnii gisho, denddii ne koyizebaz immades dandda7oos» yagaanene? 8 Ta yinttis ohine; laggetitsiti gisho denddii immades koyanxi ixikon woosara waytside gisho denddii koshshize baz mulo inggane. 9 «Yinnii gisho, taanii yinttis ohine; woossote yinttis ingginttoda; koyote yin demmada; furtstsa yi7i xeebote yinttis bugunttoda. 10 Akkos gayko woossiz ubbuntsi ekkane; koyze denggane; furtstsa yi7i xeegez bugunttane. 11 «Aduntso yin giddappa na7a molo woossin shooshi inggize oode? 12 Woy phuuphule woossin masmaso inggane? 13 Yin iituntsana maaqqii yin na7untsis lo77o baz ingge eriko, salo yeze yin aday woossizuntsis Geeshi Ayyaana wayzi aatsii inggoso?» yagayda. 14 Fettii wode Yesuusa doona muumizide tuna ayyaana fettii atstseppa kessida. Tuna ayyaanize kezide fana doona muume atstse ohinttida. Asuntsin gaama qoppida. 15 Yezin fete fete, «Tuna ayyaana hyalaqa, Bi7elzebuula wolqqara tuna ayyaanuntsana kessane» yagayda. 16 Melluntsi mahi fattanodes saloppa malla beezode fana koyda. 17 Yezin Yesuusa un qoftto erii unttago, «Wol gidida shaakkinttize ka7itumo ubbanna dhabane; wol gidida shaakkinttize keetstsi gol7ane. 18 Xalahe ka7itumo wol gidida shaakkinttiko wayzi miinggi eqqode? Yin tana, «E tuna ayyaanuntsana Bi7elzebuula wolqqara kessane» yagaane. 19 Yikke, taanii tuna ayyaana Bi7elzebuula wolqqara kessizebaz

maaqqiko kaallizuntsi oode wolqqara kessod yeshsha? Yinnii
 gisho, un yinttalla afa firddizuntsna maaqqada. **20** Yezin taanii
 tuna ayyaanuntsana Xoozze gil7ara kessizebaz maaqqiko yikke
 Xoozze ka7itumtta yinttago ukkidanno erote. **21** «Mintsii asi
 danccinttii fa keetsito naagizebaz maaqqiko, E qoltta bochinttoos.
22 Yiikon, eeppa aadhii mintsii maaqqide asi yi7i, eza wolqqidhi
 gamiko ammaninttii danccide danccito billizii, E qoltto bonjii
 melle asis shaakkane. **23** «Taara maaqqikaazay tana ixxane;
 taara shiishoosay lalane. **24** «Tuna ayyaana asappa kezide
 wode shemppize bessi koyi hyaatsi baayze bessara wutane.
 Shemppize bessi dhabide wode «Ta kezide besite maaqqada»
 yagaane. **25** E maaqqize wode keetsita fixinttii lo77i yezin
 denggida. **26** Yinnippa suuba, hyanggi eeppa aadhii iitide melle
 laappun tuna ayyaanuntsana ekkii ye7ine. E gidda gelii yessi
 aykkane. Ye atstsos tiinostippa suubanna aadhii iita maaqqane»
 yagayda. **27** Yesuusa yinna ohitilla afa yessadera fettii maachita
 as giddappa denddii, fa qaaltto dhoqi yiizii, «Nena tookkide
 sazitan ne dhanggide dhantsita anjjintida» yagayda. **28** Yezin E,
 «Anjjintiduntsi Xoozze qaaltto si7i kiitintizuntsana» yagayda.
29 Gaama asuntsi shiiqide wode Yesuusa, «Hyanna yeletuntsi
 iita; kille malla koyane. Yezin Yoonasa mallitip melle untis
 ingginttoos. **30** Yoonasa Nenewe asuntsis malla maaqqide
 fana As Na7ayin hyanna yeletuntsis malla maaqqada. **31**
 Saaba kaatita firdda wode hyantsi yeletuntsara denddii firddoda.
 Akkos gayko, iza Solomona cinccatitsito si7odes sa7a gaxappa
 denddii yi7ida. Yikke Solomonappa aadhizay hyanne yene
32 Nenewe asuntsi firdda wode hyantsi yeletuntsara denddii
 unttalla afa firddoda. Akkos gayko Yoonasa sibbketer maarotitsi
 gelida. Yikke, Yoonasappa aadhize hyanne yene» yagayda. **33**

«Xomppe xomppii aachichcha bessa woy ota gidda gaddize asi baaya. Asi foo7ito be7ade fana dhoqqa bessa gaddane. 34 Ne gallitis foo7o ne aafto. Ne aafta lo77o maaqqiko, ne kumutsi galtta foo7ane. Nena aafe hyarggiko ne galtta ubbanna dhumane. 35 Yinnii gisho, ne gidda yeze foo7ize dhumaame gaar naagintto. 36 Yikke, ne kuntsi galtta foo7o maaqqiko, ne galtten melle dhuma bessi dhabiko, ne gallita kumutsita foo7o fana maaqqane» yagayda. 37 Yesuusa fa ohito hyaaside fana fettii Farisaawuze faara katstsa ma7ade fana xeeqida. E eera fettilla gelii muusalla bettida. 38 Farisaawuze Yesuusa katstsa ma7adeppa tiinii kushe meeccosanno bi7i gaama qoppida. 39 Laatstsii eego, «Yin Farisaawuntsi burccuqosin shaatesin katta zaltto meeccane. Yezin yin ganccita uuzatitsaran iitabazaran kumida. 40 Yin, eeyuntso, katta zaltto medhdhide ganccito medhdhiday eza baane? 41 Yezin burccuqon shaaten yezanno dahuntsis inggote. Ye wode yinttis ubba bazita geeshi maaqqada. 42 «Farisaawuntso yinttana bade, kartsii gaalappa, xalooteppa, yinnii fana yeze bazappa asraata kessane. Yezin xillotitsin Xooz kadhe yin gidda baaya. Melluntsana ashshikaayzara hyantsesana oochchodes beezane, yezin ashshida. 43 «Farisaawuntso yinttana bade, Ayhude woosa Keetstsite bonchcho oyda, gabe gidda bonchcho sarotse kadhane. 44 «Bestta dhabin asuntsi erikaayzara kattara yedhdhize booza aazuntso yinttana bade» yagayda. 45 Higge asttamaarize mahi, «Asttamaarizayo, ne yinno ga7ite nuna cazhane» yagayda. 46 Yesuusa, «Yin, higge asttamaaruntso, yinttana bade, asuntsi tookkodes dandda7oose deexo toofo toossane, yezin yin yin omitis melle atto yezin gil7a berttsaran bochchoos. 47 «Yin aduntsi wodhide nabunts boozito yin giigize gisho yinttana bade. 48 Yikke, yin aduntsi

oochito mintsodes un wodhide nabunts boozito yin loytsize gisho un iita oochchitis yin markka. **49** Yinnii gisho, Xoozii fa cinccatitsite, «Nabuntsanan hawaaruntsana ta yinttis kiittoda, yezin yin bagguuntsana wodhoda; melluntsana bay7oda» yagayda. **50** Yinnii gisho, hyanna yeletunsi alame medhinttidannippa hyanno yellodes goggide nabunts ubbunts suutsitis oocintoda. **51** Aabeelappa dentsii zharsho besttisin Xoozze Keetstsappa gidda goggide Zakkariyaasa suutsiti gisho hyanna yeletunsi oocintoda. **52** «Higge asttamaaruntso, yinttana bade, eratitsi qulfe yin kushe aykkida, yezin yinttis geloo melluntsanan geltsoos» yagayda. **53** Yesuusa yeygappa qitodes kezze wode higge asttamaaruntsin Farisaawuntsi eera ixinti oocera waysane. **54** E doontippa keze qaaltte eza aykkodes koyi yinno oochchida.

12 Ye wode gaama mukular faydintize asuntsi wolal afa yedhdhinttode wontsis asi asalla afa shiiqii yessadera, Yesuusa fa tamaaruntsago, «Farisaawunts irshitippa naaginttote. Yinnan un cubbotitsito. **2** Qonccikaayzar aachintti, erinttoose genggii attizebaz akkon baaya. **3** Yikke, yin dhuma ohidebaz ubba foo7o sinttoda, qol7a gidda kalkashide baz qoncce bessa ohinttoda. **4** «Ta baggunto, ta ohizanno si7ote; asho wodhane fattin melle akkon oochchodes dandda7osuntsana zhashtippete. **5** Yiikon, yin zhashitodes beeziza ta yinttis qonccissada. Yinnan wodhidannippa suuba Gaanname olodes wolqqa yezes ees zhashtote. Yee, turo gaane; ees zhashtote. (Geenna g1067) **6** Ichchin buubbuntsi fettii santimes bayzinttoossane? Yi7op attin untappa feten Xoozze tiintte botinttoos. **7** Melle atto yezin, yin omma isintsitan faydintii yene. Yikke, zhashtippete; gaama buubbuntsappa yin aadhane. **8** «Ta ohizanno si7ote; as tiino taas

markkidhize ubbuntsis As Na7ay Xoozze kiitanchchuntsi tiintte markkidhoda. **9** As tiino tana kaaddizes Xoozze kiitanchchuntsi tiintte ta eza kaaddoda. **10** As Na7alla afa leqqo qaala ohize ubbuntsi maarotitsi demmada, yezin Geeshi Ayyaanalla afa leqqo qaala ohizes maarinttoos. **11** «Asi yinttana aykkii Ayhude woosa Keetstsa, daynnuntsi tiintten kaatuntsi tiintte gochichize wode akko ohodyezakon waagii mahod yezako yirggippete. **12** Ye wode yin ohodebaz Geeshi Ayyaana yinttana tamarssoda» yagayda. **13** As giddappa fettii asi Yesuusago yi7i, «Ta ishe taas nu aday laatappa shagode fana ees oho» yagayda. **14** Yesuusa mahi, «Naate attsayo, yinttalla afa tana daynnan laata shaakkize cima mahide oode?» yagayda. **15** Mahika Yesuusa, «Asi yessi qolo gaamatitsara maaqqoosse gisho iira ashshii mintsii yinttana naaginttote» yagayda. **16** Kaallii aazizera, «Gade gaama katstsa inggize fettii dure atstse yene. **17** Ye atstse, «Ta katsito ta shiishodes bessii eeride gisho akko oochcho?» yaga7i fa wozintte qoppida. **18** Yikkeppa yeyssada; tiino yeze fachito lalii melle dalggi facha keexxoda. Katsiton taas yeze baz mulo ize shiishoda. **19** Fa shemppitigo, «Ta shemppite, gaama beres nees maaqqade qolo shiishida. Yikke, shemppii mo7o, uzho, ufaytto» yaga7oda. **20** «Yezin Xoozii, «Naate, eeya hyay attsayo, hyayno qamma ne shemppita neeppa ekkinttane. Yikke, ne shiishide bazita oodes maaqqade?» yagayda. **21** «Yinnii gisho, faas daretitsi sa7a shiishize asis, Xoozze kale dure maaqqoosse asis foltta hyay atstsestii fana» yagayda. **22** Yinnippa suuba, Yesuusa fa tamaruntsago, «Yikke, ta ohizanno si7ote, yin shemppitis akko mo7o yin galttis akko ma77o yaga7i un7inttipete. **23** Shemppo katstasappa galla afulappa aadhane. **24** Landduntsana bo7ote budoos, maxoos, elen fachan baaya. Yezin Xoozii

unttana muuzane. Yin landduntsappa gaama aadhane. 25 Yeezin, yinttappa un7intti fa bertilla afa fettii qamma gujjodes dandda7ize oode? 26 Yikke, hyanna eeratsi bazito oochchodes dandda7oose yin mellebazis akkos un7intte? 27 Ane fudhe wayzi diccizako bo7ote. Waayoos suqqaos. Melle atto yezin, Solomonan fa yeze bonchchite ubbanne unttappa fete gaarzan ma77ikaaya. 28 Yin, ammano faccezuntso, yikke, Xoozii hayyno bentii wontta tama olinttode fudhito hyannigaara ma7isiko, yinttana wayzi aatsii ma7isoso? 29 Yinnii gisho, akko mo7o woy akko uzho ga7i un wozintto izilla afa mahippe. 30 Yinno ubba Xooz ammanoosse asuntsi fa wozintto izilla mahane. Yezin yin aday Xoozay yinna ubbanna yinttis koshshizanno erane. 31 Ubbannippa aatsii Xoozze ka7itumo koyote yinna ubbanna yinttis gujjii ingginttoda. 32 «Yin, eeratsi worzhuntso, zhashtippete; yin aday Xoozze ka7itumtto yinttis immades ufayttane. 33 Yinttis yeze baz bayzi dahuntsis inggote. Kayzo ekkosanne, bila mo7osanne, cinggoosse karxite, hyal7oose qoltto salo shiishote. 34 Yin wozintta yin qoltta yeze besite maaqqada. 35 «Dancointtii giiginttote; yin xomppita foo7izanno maaqqe. 36 Fa laatstse zhaganappa maaqqade wontsis barkki naagizuntsi fana, laatstsii yi7i xeegez wode ellisii bugodes giigide asunts fana yi7ote. 37 Fa laatstse maaqqize wode genttikaayzara naagizuntsi anjjinttiduntsana. Turo gaane; laatstsii danccii leemate kale betitsii mukkane. 38 Laatstsii giddii bilahe maaqqin woy wontti maatse maaqqin yi7i, yinnii fana genttikaayzara naagizin denggide yentsi aruntsi anjjinttiduntsana. 39 Yezin hyanno erote; kayzo ayde ye7odyezako karttii aday erizako keetsita bookkinttize wode si77i ga7i bo7oos. 40 Yinttin giigii naagote; As Na7ay yin qoppikaayze wode ye7oda» yagayda. 41 Phexiroosan, «Laatstso hyanna

aazizto nu xalaalas ohinene woy as ubbuntsis?» yagayda.

42 Laatstsii mahi, «Yikke, katstsa muussades beezze wodite inggode fana laatstse fa aruntsalla afa shuumide ammantsizayin wozinaama hyalaqize oode? 43 Laatstsii maaqqize wode yinnii fana oochitera benttize arize E anjjinttidaya 44 Ta yinttis turo ohine; fa laatstses yeze qolo ubbannilla afa E shuuminttoda. 45 Yezin ye arize, «Ta laatstsay elle ye7oos» yaga7i fa wozintte qoppii, maachi aruntsanan dhiiratsi aruntsana hyadhdhiko, mahi faas koyde fana mu7iteran uzhitera matstsiko, 46 ye arize laatstse E qoppikaayze qamman yirggoosse wode ye7oda. Yi7i eza gachchii, E iddilitto ammanoose asuntsara mahoda. 47 «Laatstse qofa gaara giigosen E laatstse akko kadhizako eriite oochchoose arize gaama garafinttoda. 48 Yezin fa laatstse qoftto eranxii attii garafinttodes beezanno oochcheze eeratsi garafinttoda. Akkos gayko gaama ingginttideppa gaama koynttane, gaama hyadara ekkiduntsappa gaama inggoda ga7i naaginttane. 49 «Taanii yi7idanna sa7alla afa tama aytsodes. Hyatte tama aykkizako tana wayzi ufayssod yeshsha! 50 Maaqqo yezin, ta hyatte xammaqinttode xinqgate yene. E folinttode wontsis ta shemppita shemppoos. 51 Sa7alla afa sarotitsi ko7odes yi7ida yinttis aazane? Baaya, ta yi7idanna shagodes. 52 Hyatteppa aykkii woli gidda shaakkinttide ichchin keetsi asuntsi fettilla yene. Lam77untsi hyaydzuntsalla afa, hyaydzuntsin lam77untsalla afa, denddii shaakkinttane. 53 Aday na7illa afa, na7in adella afa, intta naatilla afa, naata inttilla afa, azinze intta naaze machchitilla afa, na7ay machchita azinze inttilla afa, denddii shaakkinttoda.»

54 Manin asuntsago, «Awa gelo zalara salo dhonidhize wode bi7i, ellisii, «Ira ye7oda» yagaane, gayde fana hyanane. 55 Yeekka zala baqo baqqize wode «Saata awoda» yagaane, gayde

fana hyanane» yagayda. **56** Yin, cubbuntso, Salobazin sa7abaz shaakkii erane yezin hyanna wodito shaakkii ere yinttana wayzi gamido? **57** «Yeezin, yin omitis akkos turtto erii firddoso? **58** Ne morkkizera wolla daynna tiino eqqodes hyanggitera ogella afa giigodes koyo. Ne giiganxi ixxiko goshichchii daynna tiino nena kanggoda. Daynnize nena poolises aatsii inggoda. E nena woynne oloda. **59** Si7ote, fettii bakkana ashshikaayzara ciggii hyaasode wontsis ne izippa kezaamanno ero» yagayda.

13 Ye wode Yesuusago asuntsi yi7i Philaaxoosa wodhii un suutsitira un zharshito worqqide Galila asuntsbaz ohide asuntsi yinna besite yene. **2** E hyannigaara yaga7i mahida; «Yeezin yentsi Galila asuntsi yinna iita hyayqito hyayqqide gisho Galila yeze asi ubbannippa aadhida nagaranchcho aazane? **3** Baaya! Maaqqo yezin, yinttin maarotitsar maaqqaanxi ixxiko, ubbanna yinnii gaara dhaboda. **4** Woy mahi Salihoome gaaze besite gimbbe woddii wodhide taphpho osfun asuntsi Yerusalaame yeze as ubbannippa aadhize nagaranchcho aazane? **5** Baaya! Yezin yinttin maarotitsar maaqqaanxi ixxiko ubbanna yinnii gaara dhaboda.» **6** Mahin Yesuusa hyannigaara ga7i aazize ohida: «Fettii atstses woynne gade tukintide belese minxa yene. E iippa aafe koyi yi7i akkon denggikaaya. **7** Gaditii aday woynne oochchizego, «Aafe denggodes koyi hyaydzdzii bere yi7i bi7in akkon denggikaaya. Yinnii gisho, gachchii hyaaso; akkos sa7ito melize?» yagayda. **8** «Yezin oochchizay, «Laatstso, I kantto oochchii ozha olode wontsis hyay berizes ashshoya. **9** Wontsi bere aafiko lo77o, ixxiko gachchii ashsho» » yaga7i mahida. **10** Yesuusa Sambbata qamma Ayhude woosa Keetstsa tamarssane. **11** Yinna besite taphpho osfun bere tuna ayyaana bantto kuunizide fettii maachita yene. Iza kuunnidanippa denddii

luule eqqodes dandda7oos. **12** Yesuusa izo bi7ide wode xeezii, «Hyanna maachite, ne hyarggitippa faxida» yagayda. **13** Fa kushito iilla afa gaddin, iza iira luule eqqida. Xooz mana galatida. **14** Yezin Ayhude woosa Keetstsa hyalaqize zhilidhdhii astigo, «Oocha oochchize izippun qammita yene. Yinnii gisho, yinna qammite yi7i faxote fattin Sambbata qamma koshoos» yagayda. **15** Laatstsii, «Cubbuntso, yin giddappa bora woy hyaarii Sambbata qamma zadaloppa billii hyaatsi ushshodes kanggoosse oode? **16** Yeezin, hyanna maachita Abrahamana7a maaqqitera xalahera acinttii taphpho osfun bere kumutsi yezidannis Sambbata qamma bilinttodes beezosaane?» yaga7i oocida. **17** E yinno ohide wode ixizuntsi ubba yeellidhida. Yezin asuntsi ubba E oochchide gaama qofize oocha ubbanne ufayttida. **18** Yinnippa suuba, Yesuusa hyannigaara yagayda, «Xoozze ka7itumtta akko aaze? Izo akkora aazisade? **19** Xoozze ka7itumo fettii asi fa gadite tukkide wala aafe fana. E diccii minxa maaqqida. Landda E koshtilla afa shemppida.» **20** Mahi, «Xoozze ka7itumtto akkora aazisade? **21** Fettii maachita gaama dhiillara worqqii munuqide eerats irshsho aazane» yagayda. **22** Yinnippa suuba, Yesuusa Yerusalaame qititera E aadhize ogite yeze katamiten kara gancce tamarssite aadhida. **23** Fettii asi Yesuusago, «Laatstso, attoduntsi eeratsi as xalaalane?» ga7i oocida. Yesuusa unttago, **24** «Si7ote, xuuntsi furtsara gelodes minggote. Gaamuntsi gelodes koyane yezin untis hyanoos. **25** Kartti aday denddii furtsito gorddidannippa suuba <Nuus bugoya> ga7i bale eqqii xeege aykkoda. Yezin E, <Yin oona yezakon abappa ye7ezakon ta eroos> ga7i mahoda. **26** Ye wode yin, <Neera wolla mu7ida, uzhida, nu bucalla tamarssida> yagawuda. **27** «E mahi, <Yin oona yezakon

abappa ye7ezakon eroos. Yin, wobbuntso taappa hyaakkote» yagawuda. **28** Abrahama, Yisaaqa, Yayqooban nabunts ubbunts Xoozze ka7itumtte bo7oda, yezin yin bale wodhdhii attize wode yinttis yeefon achchi garcingge maaqqada. **29** Asuntsi awa kessappa, awa geloppa, wookka zalappan yeekka zalappa yi7i Xoozze ka7itumtte muusalla afa bettoda. **30** Yinnii gisho, hyatte yestte suub maaqqiduntsappa tiino maaqqaduntsi, tiino maaqqiduntsappa suub maaqqaduntsi yene» yagayda. **31** Ye wode Farisaawutsappa fete fete yi7i, «Heroodisa nena wodhodes koyze gisho hyanna bestippa denddii qito» gayda. **32** E mahi, «Hyanggi, ye workkanzes yikke, «Hyaynon wontta tuna ayyaanuntsana kessoda, hyarggintizuntsana fatstsoda, hyaydzintsa qamma fololla afa yelloda» yagayda ga7ote. **33** Yi7op attin, nabe Yerusalaameppa melle bessa hyayqqodes beezoos. Yinnii gisho, hyaynon, wonttan yintton feezhii yinna bestto qitodes denddida. **34** «Yerusalaame, Yerusalaame, nabuntsana wodhizanne, neego kiitintiduntsana shuchchara wodhizanne, lukule fa na7untsana fa qefiti gancce shiishizanifana ne na7untsana ta kushtippa oomora wantsi tohe shiishodes koydo, yezin yin koyoos gayda. **35** Ta yinttis ohine; yin keetsita kayzoda. Laatse suntsite ye7ize anjjinttidaya yin gawude wontsis tana denggoos» yagayda.

14 Fettii Sambbata qamma Yesuusa fettii Farisaawunts hyalaqize kara kattsa ma7ades gelize wode asuntsi dakkii be7ine. **2** Yinna besite shafe wodatsi hyargginttize fettii asi ees tiino zalara woy7ida. **3** Yesuusa Farisaawuntsagon higge asttamaaruntsago «Sambbata qamma hyargginttiza fatstsizanna wogaane woga baa?» yaga7i oocida. **4** Un si77i gayda. Yesuusa hyargginttize attsa bochchii fattsi moyzida. **5** Mahin

yinttappa fetes na7a woy bora Sambbata qamma gaga qitiko ellisii kessoose oode? yaga7i oocida. 6 Un fettibazin mahodes dandda7ikaaya. 7 Yesuusa sarges xee gintiduntsi bonchcho bessi doorizanno bi7i, hyanna aazizto ohida: 8 «Fettii asi nena sarge xee giko bonchcho bessa bettipe. Neeppa aadhii bonchchinttize asi xee gintodes dandda7ane. 9 Yinttana lam77untsana xee gide yi7i, «Ne bestto hyay zaqqizes dakko» yagaaze wode ne yeellidhittera ziqqa bessa wodhdhoda. 10 Yezin, ne xee gintide wode tiinidhii ziqqa bessa bi7i betto. Xee gize yi7i, «Ta laggizayo, hyanna bonchcho besite betto» yaga7oda. Ye wode neera fettilla xee gintide as ubbunts tiintte ne bonchchinttoda. 11 Fana dhoqi dhoqi yiize ubbanna yeellidhada; fana ziqqii ziqqii yiize ubbanna dhoqi dhoqi ga7oda.» 12 Mahi Yesuusa eza makkide keetstsiti adego, «Quma woy kawo sarge xee gize wode neenii kushe mahiza xee gaame fana ne lagguntsana woy ne ishuntsana woy ne iginuntsana woy ne dure dootsuntsana sarge xee gippe. 13 Yezin, ne sarge giigizeze wode dahuntsana, wobbuntsana, gunddiduntsana qooquntsana xee go; ne anjjinttoda. 14 Hyantses kushe mahodes dandda7oose gisho kushe mahita geeshshuntsi denddize qamma nees maaqqada» yagayda. 15 Yesuusara wolla diggisalla afa bettizunts giddappa fete yinno si7i, «Xoozze ka7itumtte diggisalla afa bettide anjjinttidaya» yagayda. 16 Yesuusa, «Fettii asi damma diggisa giigizii gaama asuntsana xee gida. 17 Diggisa mokunttize saata yellide wode xee gintide zaquntsana, «Yikke ubba bazita giigida, hyayga yo7ote» yaga7i xee gode gaar fa ariza kiittida. 18 «Yezin ubbuntsi faas madha madha medhdhida. Fete, «Hyatte hyaga gade wonggide gisho hyanggi be7ades beezane aade tana ashshoya yaga7o» yagayda. 19 Hyankkay, «Ichchin waaxa bora wonggida untana waaxi

be7ade gisho aade tana lanccipe» yagayda. 20 Mahi hyankkay, <Taanii hyaga medda yeze gisho ye7odes dandda7oos» yagayda. 21 «Arize maaqqii yi7i yinna ubbanno fa laatstsos ohida. Ye wode diggisa aday zhilidhdhi arizego, <Ellisii katama yeze dalgga ogen oge gaxa hyanggi, dahuntsana, wobbuntsana, qooquntsanan gundduntsana hyankka ko7o» yagayda. 22 «Arize, <Ta laatstsayo, ne kiittide ubbanna folintida, yezin hyatten bessi yene» yagayda. 23 «Laatstsii arizego, <Oge woralla afan, katamappa gaxa kessize oge kezo, ta keetsita kumode wontsis denggide ubbuntsi ye7ode fana oochcho. 24 Ta yinttis ohine; xeejintti ixxiduntsappa ooden ta diggistippa mo7osanno erote» yagayda. 25 Gaama asuntsi eera wolla hyammadera Yesuusa unttago suub maaqqii, 26 «Taago yi7ide ubbuntsi fa adayan fa intton, fa machchiton fa na7untsana, fa ishuntsana fa mishuntsana, melle atto yezin fa de7ito ixxoos ta tamaare maaqqades dandda7oos. 27 Fa masqaltto tookkii tana kaalloos ta tamaare maaqqades dandda7oos. 28 «Yinttappa fettii asi shuchchi keetsti keexxodes koyko, keetsito keexii hyaasodes akko gaar miishe koshshizako tiinidhii erodes qoppii bo7oos oode? 29 Yinno maaqqanxiko, ye atstse baasa yiitsi shuchchito yiixxin fole gamiko, 30 be7ize ubbanna, <Hyay atstse keetsi aykkin folodes eza gamida» yaga7i leqqane. 31 «Woy fettii kaati melle kaatara olintodes dendditera lam7itam mukul wottadaruntsana ekkii ye7ize kaatizera taphphi mukul wottadaruntsara olintti dandda7odannon dandda7oosanno bettii zorinttoosse oode? 32 Olintodes dandda7inttoosebaz maaqqiko, ye ye7ize kaatizera hyaakora yezin giigodes tiinidhii cima dakkii oocane. 33 Yinnii gaara, yinttappa ooden faas yeze baz mulo ashshanxii ixiko ta tamaare maaqqades dandda7oos. 34 «Sooge lo77o, yezin sooge fa mal77ito ashshiko, wayzi sooge

ga7inttodes dandda7e? **35** Gade araddizesin maaddoose baz maaqqize gisho alla olintane. Yikke, si7ize hyaye yeze asi si7o» yagayda.

15 Fettii wode qaraxe gachchizuntsin nagaranchchuntsi Yesuusa timirtito si7odes E kale shiiqida. **2** Yezin Farisaawuntsin higge asttamaaruntsi, «Hyay atstse nagaranchchuntsana shiishii ekkane, untara fettilla muune» yaga7i zuuzinggida. **3** Yesuusa yaga7i hyanna aazizto untis ohida: **4** «Yin giddappa fetes xeet duruntsi yeze baz maaqqiko untappa fetay dhabiko uddufun tam uddufununtsana yenggize bessa ashshii dhabidaya demmade wontsis koyoose oode? **5** Denggide wode ufaytti fa gannite tookkii, **6** fa kara maaqqane. Fa lagguntsanan dootsuntsana fettilla xeejjii, «Dhabide ta duriza denggida, taara wolla ufayttote» yagaane. **7** Yinnii gaara, maarotitsi koshshoosse uddufun tam uddufun xilluntsappa aatsii maarotitsi gelize fettii nagaranchchize gisho salo damma ufayssi maaqqane. **8** «Woy taphphi shuchchi bira yeze fettii maachita taphphitippa fettii shuchchi birize dhabiko denggode wontsis xomppe aytsii keetsti fixxii mintsii koyosanna oode? **9** Denggide wode fa lagguntsanan fa dootsuntsana xeejjii «Dhabide ta fettii birza denggide gisho taara ufayttote» yagaane. **10** Si7ote, yinnii fana fettii maarotitsi gelize nagaranchchize gisho Xoozze kiitanchchuntsi tiino ufayssi maaqqane» yagayda. **11** Mahi Yesuusa, «Fettii atstses lam77i na7untsi yene. **12** Untappa geez na7ay fa adego, «Ta adayo, ne qolttippa ta gishtto taas inggo» yagayda. Aday fa qoltto fa na7untsis gizhida. **13** Eerats qammappa suuba geez na7ay fa gishtto mulo accii ekkii hyaako sa7a qitida. Yeyga kaasara qoltto lalii hyaasida. **14** E faas yezebazito mulo hyaasidannippa suuba yinna sa7ite ubbanne mintsii naye kezin madhidhida. **15** Yinnii gisho, yinna sa7ite

asuntsappa fete kara yessades gelida. Attsay eza godayille yemmade gaar yenggize bessa dakkida. 16 Gudayluntsi muuze hyarqqoppa ma7ades amudhdhida, yezin izon ees inggize asi benttikaaya. 17 Wozina maaqqin, <Wantsi ta aday aruntsis katsta alla attin ta hyanne nayera hyayqqodes yellido?> 18 Denddii ta adego hyanggi, <Ta adayo, Xoozin, nenan qohida. 19 Yikkeppa ne na7a ga7intti xeeginttodes taas beezoosse gisho ne kara yeze aruntsappa fetay fana tana faydo> yaga7oda» yagayda. 20 Yinnii gisho, denddii fa adego qitida. «Yiikon, E hyaga hyaakora yezin aday yiqsinttii, eego woxxi hyanggi iringgi yeerida. 21 Naazen, <Ta adayo Xoozin, nenan ta qohida. Yikkeppa ne na7a ga7intti xeeginttodes beezosi» yagayda. 22 «E aday aruntsana xeeгии, <Ellisii ubbuntsappa lo77o maaqqide ma7o ki7i eza mayzote; E gil7ite migiddo, E tohite caamma aatstsote. 23 Modhdho wofaano ki7i shukkote, ma7ada, ufayttoda. 24 Ta na7ay hyayni hyayqqida, yezin hyatte faxida; dhabida, yezin benttida» yagayda. Yinnippa suuba, ufaytte aykkida. 25 «Ye wode anggis na7ay oocha gade yene. Yeygappa yi7itera kara ukkoderu yettsin doolle ootsi si7ida. 26 E, aruntsappa feta xeeгии hyanide bazita akko yezakon erodes oocida. 27 Arizen, <Ne ishe saro yi7ide gisho ne aday modhdho wofaano ees shukkida» yagayda. 28 «Anggis ishe zhilidhdhi keetsta gelodesin koyikaaya. Aday bale kezii keetsta gelode fana eza woossida. 29 Yezin E fa adego, <Yikke, hyannii gaar bere ta nees aridhdhii ne kiittippa fetton faccizikaayzara nees kiitintin ta ta lagguntsara ufayttode fana melle atto yezin fettii gashe deeshi inggikaaya. 30 Yezin, hyayni ne na7ay ne qoltto olaluntsara lalii yi7in modhdho wofaano shukkida» » yagayda. 31 «Aden, <Ta na7ayo, neenii ubba wode taara yene, ta baz ubbanna nees. 32 Hyayni ne ishe

hyayqqida, yezin faxida; dhabida, yezin bentida. Yinnii gisho, gaama ufayttodes beezane» ga7oda» yagayda.

16 Yesuusa fa tamaruntsago, «Fettii dure atstses eeppa yeekkara fettii shuuma yene. Ye shuumize fa laatstse qoltto lalane yagaaze wore kartii adaya yellida. 2 Kartii aday shuumiza xeegez, «Ta wagizebaz si7ido? Yikkeppa neenii ta keetstsis shuuma maaqqii oochchodes dandda7oosse gisho ta qoltto tana yeltso» yagayda. 3 «Ye shuumizen fa wozintte hyannigaara yaga7i qoppida. «Ta laatstsay tana shumatitsippa hyaasodes yi7ine, wooti aqodes wolqqa baaya, woossii ma7ades yeellizane; yeezin ta waya? 4 Shumatitsippa ta wodhdhize wode asuntsi tana makkode fana oochchode baz ta erane» yagayda. 5 «Yinnii gisho, E laatstse gale yeze asuntsana feta feta xeezii ki7i tiino atstsego, «Neella afa ta laatstse gale wantsi yeze?» yaga7i oocida. 6 «E, «Lam7itam barmeele zayte gale yene» yagayda. «Shuumize, «Wule warqate hyatte, ellisii, taphphi barmeele zayte gale yene ga7i xaafo» yagayda. 7 «Yinnippa kaallii lam7antsizego, «Nees wantsi yeze?» yagayda. «E, «370 kunttaale zarga gale yene» yagayda. «Shuumize, «Ne wule warqate hyatte, ellisii, 296 kunttaale yaga7i xaafo» yagayda. 8 Kartii aday ammanintikaayze shuumiza E cinccatitsitis nashshida. Hyanna alamtti na7untsi as ayfora foo7o na7untsappa aadhida wozinaama. (aiōn g165) 9 «Yinnii gisho, ta yinttis ohine; hyanna alamtti bira hyal7ize wode medhina keetstsite makkintode fana hyanna miishitira yinttis lagge wonggote. (aiōnios g166) 10 Ubbappa eerats baza ammaninttide gaama baza ammaninttidaya maaqqane. Mahi ubbappa eerats baza ammaninttoose gaama baza ammaninttoos. 11 Yikke, hyanna alamtti birara yin ammaninttanxii ixixiko turii bira yinttis oode hyadara immade? 12 Yin melle as birtte

ammaninttanxiko, yin buzo bira yinttis oode immade? **13** «Fettii
 arize lam77i laatstsuntsis aqodes dandda7oos. Feta ixkiko
 hyankkaya kadhane woy fetego shiiqiko hyankkaya leqqane.
 Yinnii gaara, yin Xoozisin birasin aqodes dandda7oos.» **14** Bira
 kadhize Farisaawuntsi yinno si7i Yesuusa leqqida. **15** E, «Yin
 yinttana as tiino beezane, yezin Xoozii yin wozintto erane. As tiino
 bonchchinttiday Xoozze tiino borunttidaya. **16** «Muse higgitan
 nabunts kiita Wahannisa yellodes yinttis oochitera gam7ida.
 Yinnippa suuba, Xoozze ka7itumo Wonggelitta sabbakinttite
 gam7ida. Asi ubba yeyga gelodes dafinttane. **17** Yezin, higgittippa
 fettii yishsha fidaale attodannippa salon sa7an aadhizanna
 laafane. **18** «Fa machchito dakkii melle ekkize ubba olalane.
 Fa azinzeppa anjiinttidanno ekkizayin olalane» gayda. **19**
 «Al7on lo77o bonchcho afula ma7ize, sa7a giigin ubba wode
 ufayssara yeze fettii dure asi yene. **20** Melle mahi galta kumutsi
 hyargitsi maaqqide fettii Alaazare ga7inttize dahize ye dure
 atstse bale olintti attiday yene. **21** Nayeppa denddii dure atstse
 leematippa wodhdhize gufa ma7ades amudhdhii yene. Melle atto
 yezin, kanuntsi yi7i E hyarggits besito laa7ane. **22** «Ye dahize
 hyayqqida; kiitanchchuntsi eza Abrahamama shuphite ekkida. Mahi
 dure atstsen hyayqqii mooginttida. **23** Si7oole un7intti yezitera
 dhoqi ga7i hyaakora Abrahaman E shuphite yeza Alaazare
 bi7ida. (Hadēs g86) **24** E, «Aabbo Abrahamama, taas yiqsinttoya;
 hyanna loxize tamtte un7intti yeze gisho Alaazare fa gil7iza
 hyaatsa dakkii ta il7antsito laakitsode fana aade eza dakkoya»
 yaga7i uukkida. **25** «Yezin Abrahamama eego, «Ta na7ayo, ne
 sa7a yeze wode lo77o bazito ekkidanno, mahi Alaazare iita
 baz ekkidanno qoppo. Yezin hyatte E hyanne ufayttane, mahi
 ne waayintti yene» yagayda. **26** Hyanna ubbannippa aadhii,

«Hyaygappa yinttago, sekkappa hyankka nuugo aadhodes
 koyzuntsi finggaame fana nuusin yinttis gidda damma gaga
 yene» yagayda. **27** «Dure atstse, «Ta adayo, yeezako Alaazare
 ta aday kara kiittode fana ta nena woossane. **28** Taas ichchin
 ishuntsi yene, untin hyanna madha besite ye7aame fana
 untis wodhdhii markkidho» yagayda. **29** «Yezin Abrahamama,
 «Untis Musen nabuntsin yene; un ohizanno si7o» yagayda. **30**
 «Dure atstse, «Aabbo Abrahamama, yinnii fana baaya; fettii asi
 hyayqoppa denddii wodhdhiko un maarotitsi geloda» yagayda.
31 «Abrahamama, «Musen nabuntsna si7anxiko, melle atto yezin
 hyayqoppa fettii asi denddii ohikon ammanoos» yagayda.»

17 Yesuusa fa tamaruntsago, «As dhubutsi nagara geltsiebaz
 yi7ikaayzara attaama. Maaqqikon, nagara gidda gelode fana
 oochchize attsa bade» yagayda. **2** Ye atstse eeratsuntsappa
 feta balitsodannippa woxa fa afurte accii abba geliko ees lo77o.
3 Yinnii gisho naaginttote. «Ne ishe nagara oochchiko kacco;
 azzanii maarotitsar maaqqiko, ees atto yaga7o. **4** Fettii qammite
 laappun tohe qohii, laappun tohe, «Taanii ta isidanno erida tana
 maaro» yaga7i neego yiiko ees atto ga7o.» **5** Hawaaruntsi
 Laatstsago, «Ammano nuus gujjoya» yagayda. **6** Laatstsii,
 «Gaashe aafe fana ammano yinttis yeziko «Hyay waliza shodintti
 abba gidda tukintto» yagayko yinttis kiitinttoda» yagayda. **7** Gujjii
 Yesuusa, «Yin giddappa fetes oochchize woy duro yenggize aro
 yeziko oocha gadeppa woy wudeppa kara yi7ide wode «Elle
 hyayga yi7i kattsa ma7ades betto» gaaze yene? **8** Baaya,
 «Taas kawo giigizo; ta mu7i, uzhi ashshode wontsis eqqii
 muuzo. Yinnippa suuba, ne mu7i ushshada» yaga7osaane? **9**
 Yikke, laatstse, arize kiitto folide gisho anjjanene? **10** Yinnii
 gisho, yinttin kiitinttidanno mulo folide wode «Nu fatsoosse

aruntsana; oochchodes beezze oochito folida» ga7ote» yagayda.

11 Yesuusa Yerusalaame hyanggitera Samaarasin Galila sa7asin giddara kantsii aadhida. **12** Fettii kara gancce gelize wode qursuma hyarggera aykkintide taphphi asuntsi eza denggida. Unttin hyaakora eqqii, **13** «Laatstsi Yesuusa, nuus yiqsinttoya» yaga7i uukkida. **14** E untana bi7ide wode «Hyanggi yin galtto Ayhude kahinuntsis beezote» yagayda. Un ogella hyanggitera geezhida. **15** Unttappa fetay fa geezhidanno be7eze wode dhoqi gayde qaalara Xooz bonchchitera Yesuusago maaqqida. **16** E Samaara sa7a asi, yezin Yesuusa tohitilla afa gol7i eza galatida. **17** Yesuusa, «Geezhiduntsi taphphi asi maaqqosane? Yeezin, uddufununtsi aba qitido? **18** Hyay allaga atstseppa attin melle maaqqii Xooz galatide baaya ga7ene?» yaga7i oocida. **19** Atstsego, «Ne ammantta nena geeshida; denddii qito» yagayda. **20** Farisaawuntsi, «Xoozze ka7itumo ayde ye7ode?» ga7i Yesuusa oocida. E, «Xoozze ka7itumtta benttize mallara ye7oos. **21** Mahin izo, «Hyanne woy sekka yaga7odes dandda7oos. Akkos gayko, Xoozze ka7itumtta yin gidda yene» » yaga7i mahida. **22** Yesuusa fa tamaruntsago, «As Na7a qammitippa feta bo7odes yin amudhdhode wode ye7oda, yezin yin be7aama. **23** Asuntsi, «E yeyga yene» woy, «Hyanne yene» yaga7oda, yezin untana kaallii qitippete. **24** Zeelintsi zeelinggii salo gaxappa gaxa foo7ize fana As Na7a ye7iti qammita yinnii fana yi7ada. **25** Yezin yinna hyanodannippa tiino As Na7ay gaama madhidhadesin hyanna yelette ixinttodes beezane. **26** Nohe wode yi7ide fana As Na7ay woditen yinnii fana yi7ada. **27** Nohe Markkabe gelide qammito yellodes asuntsi mu7iteran uzhitera, ekkiteran gelitera yessadera dhabsse hyaatsita yi7i ubba dhabsida. **28** Looxe beren yinnii fana yi7ida. Asuntsi

mu7iteran uzhitera, wonggiteran bayzitera, tukkiteran keexitera, gam7ida. 29 Looxe Soodomeppa kezide qamma diinne ga7inttize michizebaz saloppa bukkii ubbuntsana dhabsida. 30 As Na7ay qonccize woditen yinnii gaara yi7oda. 31 «Ye wode ooden bale yeze keetstsa gidda yeze baz ekkodes keetstsa gelippe. Yinnii fana, gade yeze asi akko bazisin kara maaqqippe. 32 Looxe machchito tirote; 33 fa shemppito ashshodes koyze asi ooden dhabssoda; fa shemppito aatsii inggize ooden E ashshoda. 34 Ta yinttis ohine; ye wode lam77i asuntsi fettii datsalla woy7oda. Fete ekinttoda, hyankkay attoda. 35 Lam77i maachuntsi wolla gaaccodera fetta ekkinttoda, hyankkanna attoda. 36 [Lam77i asuntsi wolla gade oochchizuntsappa fetay ekinttoda, hyankkay attoda] yagayda. 37 Un, «Laatstso aba ekinttode?» yaga7i oocida. E, «Gawuxa yeze bessa ankko shiiqane» yagayda.

18 Yesuusa fa tamaruntsana azal7ikaayzar ubba wode woossode fana tamarssodes koyi yaga7i aazize ohida: 2 «Fettii katama Xoozis zhashtoose asin yeellidhoosse fettii daynna yene 3 Yinna katamite fettii budantta yene. Izan, <Taasin ta morkkizes gidda yeze mootto firddo» yaga7i ubba wode ye daynnizego mahi mahi yi7ine. 4 Daynnize eerats wodes I ohito si7anxi ixxida, yezin suubappa fa wozintte, <Taanii Xoozis zhashtoosa, asis yeellidhanxi ixxikon, 5 hyanna budantta tana waayetsize gisho iisi firddoda; yeyzanxiko ubba wode yi7i tana labbisada» yaga7i qoppida» yagayda. 6 Laatstsin, «lita daynnize ga7idanno si7ida; 7 Xoozii qamman awara eego uukkize fa dooriduntsis firddosaane? Unttana maaddodes gam7odaane? 8 Ta yinttis ohizanno si7ote, ellisii firddoda. Maaqqikon, As Na7ay ye7ize wode sa7alla afa ammano demmadyessane?» yagayda. 9 Mahi, Yesuusa, fana xillo asi fana mahi ceeqintizuntsisin melluntsana

leqqizuntsis hyannigaara yaga7i aazize ohida: **10** «Lam77i asuntsi woossodes Xoozze keetsta hyanggida. Fete Farisaawe hyankkay mahi qaraxe gachchizize asi. **11** Farisaawuze eqqii faas woossitera, «Xoozzayo taanii mellunts fana bonqize asi, iitan olale asi, aadhii mahi hyay qaraxe gachizize atstse fana maaqikaayze gisho nena galatane. **12** Saamintappa lam77i tohe xoomane, ta denggizebaz ubbannippa asiraata kessane» yagayda. **13** «Yezin qaraxe gachizize mahi hyaakora eqqii melle atto yezin Salo dhoqi ga7i be7adesin zhashtii fa dadabito qoxxittera «Xoozayo, tana nagaranchchiza maaroya» ga7i woossida. **14** Ta yinttis ohizanno si7ote; Farisaawizeppa hyayni qaraxe gachizize Xoozze tiintte xillo maaqqii fa kara maaqqida. Akkos gayko, fana dhoqi dhoqi yiize asi toochinttoda, fana toochize asi dhoqi dhoqi ga7oda» yagayda. **15** Yesuusa zhooga na7untsalla afa fa kushito gaddii anjjode fana asuntsi eego ke7ine. Yesuusa tamaruntsi yinno bi7i akkos Yesuusago ke7e yaga7i kaccida. **16** Yezin Yesuusa na7untsana faago xeejjii, «Na7untsi taago yo7odanno kayppete; yo7o ga7ote. Akkos gayko, Xoozze ka7itumo un fana yi7iduntsis. **17** Taanii yinttis turo ohine; Xoozze ka7itumo zhooga na7unts fana ekkoosse ooden yeyga geloos» yagayda. **18** Ayhude hyalaquntsappa fete, «Keeha asttamaarzayo, medhina de7o denggodes akko oochcho?» yaga7i oocida. (aiōnios g166) **19** Yesuusa eego, «Akkos tana keehizayo yaga7i xeege? Fettii Xoozzeppa attin melle keeha baaya. **20** Olalippe, wodhippe, kaystippe, worddo markkidhippe, ne adayan ne intton bonchcho yagaaze kiitto erane» yaga7i oocida. **21** Attsayin, «Yentsesana ubba taanii na7atitsappa aykkii naagitera gam77ida» yagayda. **22** Yesuusa yinno si7eze wode «Yikke, nees fettibaz faccane; nees yeze baz mulo bayzi dahuntsis inggo; salo nena qoltta naagane.

Yeyzi maaqqii tana kaallo» yagayda. **23** Yezin atstse yinno si7ide wode ees gaama qolo yeze gisho gaama zhilidhdhida. **24** Yesuusa attsa bi7i, «Dure asis Xoozze ka7itumo gelizanna wayzi un7ode! **25** Dure Xoozze ka7itumo gelodannippa gimale marppe uruntsara aadhizanna laafane» yagayda. **26** Yinno si7ide asuntsi, «Yeezako oode attode?» yagayda. **27** Yesuusa, «Asis dandda7inttoose Xoozis dandda7inttane» yagayda. **28** Phexiroosa, «Yikke nuunii nu baz mulo ashshii nena kaallane» yagayda. **29** «Yesuusa turo ta yinttis ohine; Xoozze ka7itumos ga7i fa keetsito woy fa machchito woy fa ishuntsana woy fa adayan fa intton woy fa na7untsana ashshide; **30** hyanna wodite gaama dakko, ye7ode alamite medhina de7o ekkoosse ooden baaya» yagayda. (aiōn g165, aiōnios g166) **31** Yesuusa taphpho lam77untsana faago xeezii, «Ane Yerusalaame yedhdhote, nabuntsi As Na7ay baz xaafidanna ubbanna yeyga folinttoda. **32** E Ayhude maaqqosse asis aadhii ingginttoda. Un eza leqqoda, cazhoda eella afa cuttoda. **33** Eza garafidannippa suuba wodhoda, yezin hyaydzintsa qamma E hyayqoppa denddoda» yagayda. **34** Yezin E tamaruntsi yinna ubbannippa fettibazin tiirikaaya. E qofta untis aachinttide gisho E waaga7ezako erikaaya. **35** Yesuusa Iyaarkko ukkize wode fettii qooqe atstse oge gaxabettii woossane. **36** Qooqe atstse asuntsi yinna bestira aadhodera si7i, «Yinna akko?» ga7i oocida. **37** Un, «Naazirete Yesuusa hyannira aadhane» yagayda. **38** E, «Dawute na7ay, Yesuusa, tana maaroya» yaga7i uukkida. **39** Tiino tiino hyanggize asuntsi, «Si7i ga7o» ga7i kaccida. Yezin E, «Dawute na7ayo, tana maaro» yaga7i gaantsi uukkida. **40** Yesuusa eqqii attsa faago ko7ode fana kiittida. Attsayin, eego shiiqin, **41** «Ta nees akko oochchode fana koye?» yaga7i oocida. Qooqize, «Laatstso

ta bo7odes koyane» yagayda. 42 Yesuusa, «bo7o, ne ammantta nena fatstsida» yagayda. 43 Attsay iira bi7i ashshida. Xooz bonchchitera Yesuusa kaallida. Asi ubbuntsi yinno bi7i Xooz galatida.

19 Yesuusa lyaarkko katama gelii aadhane. 2 Yeyga Zakkiyoosa ga7intize qaraxe gachizuntsi hyalaqize yene. E gaama dure. 3 E Yesuusa oode yezako be7ades koyda. E hyaata maaqqide gisho as gaamappa denddi Yesuusa be7ades dandda7ikaaya. 4 Yesuusa be7ades koyi E hyanggize ogitis tiino woxxi hyanggi fettii boobba minxalla afa kezida. 5 Yesuusa yinna besite yellittera dhoqi ga7i bi7i, «Zakkiyoosa, hyayno ta ne kara feeshades beeze gisho elle wodhdho» yagayda. 6 E ellisii wodhdhii ufayssara Yesuusa makkida. 7 Yinna besite yeze asunts ubbanna yinno bi7i, «Nagaranchchize keetsta gelii mokinttodes yi7ane» yaga7i zuuzinggida. 8 Maaqqo yezin, Zakkiyoosa eqqii Laatstsago, «Laatsto, yikke taas yeze qolo ubbannippa baggito dahuntsis inggoda. Asappa akko bazin worddora balitsii ekkidebaz maaqqiko oyddii kushe mahoda» yagayda. 9 Yesuusa mahi, «Hyay atstse Abrahamama kochchi maaqqide gisho hyayno atotitsi hyanna kartte yi7ida. 10 As Na7ay yi7idanna dhabiduntsana koyodesin ashshodes» yagayda. 11 Asuntsi yinno si7ize wode Yesuusa Yerusalaame ukkide gishon Xoozze ka7itumo hyatte ukkera qonccode fana yi7ize gisho untis aazize ohida. 12 Yinnii gisho, Yesuusa, «Fettii erinttide asi yeze faas kaatetitsi ekkii yo7odes melle sa7a qitida. 13 Ees oochchize aruntsappa taphphuntsana xeezii fetes fetes fettii minaane inggi <Ta maaqqii ye7ode wontsis hyanna miishitira zal7ote» yagayda. 14 «Yinna sa7ite yeze asuntsi eza ixixize gisho hyay atstse nuulla afa ka7itode fana nu koyoos yaga7i

asi E suubara kiittida. 15 «Maaqqikon, ye atstse kaati maaqqii fa sa7a maaqqida. Yentsi taphphi aruntsii E inggide miishito akko gaar zal7i tirfizezako erodes koyi untana xegizida. 16 «Tiinosse yi7i, «Laatstso, ne taas inggide minaanize melle taphpho tirfida» yagayda. 17 «Eza Laatstse, «Naate ammaninttide arizayo lo77o oochchida. Ne eerats baza ammaninttide gisho nees taphphi katamalla afa adetits wolqqa inggida» yagayda. 18 «Lam7antsizay yi7i, «Laatstso, ne taas inggide minaanize melle ichchin tirfida» yagayda. 19 «Laatstsii eego, «Neesin mahi ichchin katamalla afa adetits wolqqa inggida» yagayda. 20 «Yikke hyaydzantsize yi7i, «Laatstso, ta curqqara xaaxii naagide ne miishita hyannashe. 21 Akkos gayko, neenii nebaz maaqqoosse baz ekkizannon ne budikaayzebaz maxize iita wozina mintsii asi maaqqide gisho nees zhashtida» yagayda. 22 «Eza laatstse mahi, «Naate iita arizayo ne doontii gaar ta nena firddoda. Ta gaddikaayzebaz ekkizannon budikaayzebaz maxize asi maaqqizanno ne erizako, 23 ta yi7i ta minaaniza tirfera ekkode fana zal7ize asis akkos inggika?» 24 «Eza laatstse yinna besite eqqiduntsago, «Eera yeze minaaniza ekkii taphpho tirfizidays inggote» yagayda. 25 «Un, «Laatstso, ees tiinon taphphi minaanize yene» yagayda. 26 «Laatstsii, ta yinttis ohine; «Yeze ubbuntsis melle gujunttoda, yezin bazeppa melle atto ees yezannan ekkinttoda. 27 Maaqqo yezin, ta untalla afa ka7itaame fana koyduntsi yentsi ta morkkuntsana hyankka ta tiinte ki7i wodhote» yagayda. 28 Yesuusa yinno ohidannippa suuba untappa tiino aadhii yedhdhii Yerusalaame qitida. 29 Shamahe Derizella afa yeze Beetefaagen Bitaniya ukkide wode fa tamaruntsappa lam77untsana yaga7i kiittida. 30 «Yin tiino yeze kara gancce qitote, yin yeyga yellize wode ooden toggikaayze acinttii yeze

hyare na7a demmada. Eza billii hyayga ekkii yo7ote. 31 Ooden, «Akkos bille?» ga7i oociko, «Laatstsii eza koyane» yaga7ote» yagayda. 32 Kiitintiduntsi hyanggi E gaydanni fana yi7in bi7ida. 33 Un hyare na7aya billodera laatstsuntsi bi7i, «Hyare na7aya akkos bille?» yagayda. 34 Un mahi, «Laatstsii eza koyane» yagayda. 35 Yeygappa hyare na7aya Yesuusago ki7ida. Fa ma7ito hyare na7ay bantte gaddii Yesuusa hyare na7ayilla betitsida. 36 Asuntsin E yedhdhize ogitilla fa ma7ito yiixxida. 37 Shamahe dere sulle wodhdhize ogizego ukkize wode faydora loytsii gaama asuntsana un bi7i kille bazite ufaytti fa qaaltto dhoqi yiizii, 38 «Laatstse suntsite ye7ize kaatize anjinttidaya salo gidda saro Ubbappa dhoqqa salo bonchcho Xoozis maaqqe.» Yaga7i Xooz galatida. 39 Asunts giddappa fettii fettii Farisaawuntsi Yesuusago, «Asttaamarizayo, ne tamaruntsana hyayzote ga7i kacco» yagayda. 40 E untago, «Un si77i gayko shuchchuntsi uukkoda» yagayda. 41 Yesuusa Yerusalaame ukkite katamito bi7i iis yeekkida. 42 «Nees saro maaqqadanno hyayno ne erizebaz maaqqizako yezin, hyatte ne aaftippa genggida. 43 Ne morkkuntsi ne kantto gasii dumma dumma ogera nena teqqii un7itsize wode ye7oda. 44 Nenan ne gasiti gidda yeze ne na7untsana dhabssoda. Fettii fettii shuchchi dentsii wul7oda, akkos gayko Xoozii nena ashshodes ye7ize wodito erikaaya» yaga7i iisi yeekkida. 45 Yinnippa suuba, Yesuusa Xoozze keetsta gelii zal77izuntsana yeygappa bay7ida. 46 Mahi, ««Ta keetsita Xooz woossiz keetsti maaqqada» ga7i xaafintida, yezin yin ta keetsito faanuntsi wom7o mahida» yagayda. 47 Awara awara Xoozze Keetstsite tamarssane. Kahinunts hyalaquntsi, higge asttaamaruntsin gade cimuntsi eza wodhodes oge koyane. 48

Maaqqo yezin, asuntsi ubbanna E timirtito fa wozintto olii si7ize gisho untis oochchode baz dhabida.

20 Fettii qamma Yesuusa Xoozze Keetstsa asuntsana tamarssitteran Wonggele markkidhite, kahinunts hyalaquntsi, higge asttamaaruntsin gade cimuntsi fettilla eego yi7i, **2** «Ne hyantsesana akko adetitsi wolqqara oochchizako nuus oho. Hyanna adetitsi wolqqito nees inggide oode?» yaga7i oocida. **3** E unttago, «Taanin yinttana fettibaz oocoda, ane taas mahote. **4** Xammaqize Wahannisa xinqqata Xoozappane asappa?» yagayda. **5** Un wol gidida yaga7i zorinttida: «Xoozappa gayko yeezin, akkos ammananxido?» yaga7oda. **6** «Asappa gayko, asuntsi ubbanna Wahannisa nabe maaqqizanno ammanze gisho nuna shuchchara dhogoda.» **7** Yinnii gisho, «Abap yezako nu erosi» yaga7i mahida. **8** Yesuusa mahi, «Yikke, taanin akko adetitsi wolqqara hyantsesana oochchizako yinttis ohoos» yagayda. **9** Yinnippa suuba, Yesuusa yaga7i hyanna aazizto asuntsis ohida: «Fettii asi woynne tukkida. Oochchizuntsis kotstse inggi gaama wode gam77i yo7odes melle sa7a qitida. **10** Woynne aafito maxize wode yellin woynne aafippa ees dakkode fana oochchizuntsago fa ariza kiittida. Yezin oochchizuntsi ye ariza aykkii hyadhdhii hyarii kushe dakkida. **11** Mahin melle ariza kiittida. Mahi oochchizuntsi eza hyadhdhii, kawushshizii hyarii kushe dakkida. **12** Hyatten mahi haydzintsa ariza kiittida. Wootizuntsi ezan hyadhdhii hyarggizii woynne giddappa gaxa kessii olida. **13** «Woynne laatstse, Yeezin ta akko oochcho? Ane mahi ta kadhize ta na7aya dakkoda; oode erode un eza bonchchikaayzara attaama» yagayda. **14** «Yezin oochchizuntsi atstse na7aya bi7ide wode Hyayni eza laattodaya, hyayga yo7ote eza wodhoda, yeyziko laatita nuus maaqqada» yaga7i zorinttida.

15 Woyne giddappa gaxa kessii wodhida. «Yeezin, woyne laatstse yentsi asuntsana wayssade? 16 Yi7i yentsi oochchizuntsana dhabssoda, woyne bestto melle asuntsis inggoda. Asuntsi yinno si7eze wode <Shinchchalle yinnii gaarzebaz ki7ippe> » yagayda. 17 Yesuusa untana dakkii bi7i, Yeezin «Gimbbe keexxize asuntsi boride shuchchize, keetstsis mintsin xalatitsi inggize ubbannippa aadhize shuchchi maaqqida» «ga7intti xaafinttidanni bilitsita akko? 18 Ye shuchchizella afa gol7ize ubbanna meqqoda, shuchchize eella afa wodhdhize ubbanna gaacinttoda» yagayda. 19 Higge asttamaaruntsin kahinunts hyalaquntsi yinna aazizita ohinttidanna untalla afa maaqqidanno erii ye wode eza aykkodes koyda, yezin asuntsis zhashtida. 20 Yinnii gisho, Yesuusa worzhito ahize Roome kaatizes aatsii immades koyi E doontippa bala qaala naagane. Yinno folisades xillo gaara yi7i cimmize asuntsana eego kiittida. 21 Kiitinttii hyanggide asuntsi, «Astattamaarizayo, neenii ohizannan tamarssizanna likke maaqqizanno, mahi Xoozze ogito turira tamarssizannon oonan shagoosanno nu erane. 22 Yi7o yezin, Roome kaatis giira giirodes beezanene beezosa?» yaga7i eza oocida. 23 Yezin E un wozina iitatitsito eride gisho 24 «Ane tana fettii santime beezote, Eella yeze misiltan suntsita oodebazo?» yagayda. Un mahi, «Roome Kaati» yagayda. 25 E mahi, «Yeezako, Qeesarestto Qeesares, Xoozsesito Xoozis inggote» yagayda. 26 Yinnii gisho, E mahide mahite asuntsi tiintte bala denggodes dandda7ikaaya. E mahite gaama qoppii si77i gayda. 27 Hyayqoppa dendo baaya yagaaze Saduqaawuntsappa fete fete Yesuusago yi7i, 28 «Astattamaarizayo, fettii asi machcho ekkii na7a yelikaayzara hyayqqiko, E ishe yinna machchito ekkii na7a yelii fa ishes kochchi ashshode fana Muse xaafida. 29 Yikke laappun ishuntsi

yene. Anggisse machcho ekkii na7a yelikaayzara hyayqqida.

30 Lam7antsize izo ekkii na7a yelikaayzara hyayqqida. **31** Hyaydzantsize yinnii fana yi7ida. Laappununtsi ubbanna yinnii gaara yi7i izo ekkida, yezin na7a yelikaayzara hyayqqida. **32** Ubbappa suuba machchita hyayqqida. **33** Yikke, laappun dhiiratsi izo ekkide gisho hyayqoppa denddize wode iza oode machcho maaqqade?» yaga7i oocida. **34** Yesuusa mahi, «Asi hyanna wodite ekkane gelane. (aiōn g165) **35** Yezin hyayqoppa denddii ye7ode alamite yessades beezuntsii ekkosi geloos. (aiōn g165)

36 Un kiitanchcho fana maaqqize gisho tiinoppa hyayqqoos. Hyayqoppa denddide gisho un Xoozze na7a. **37** Muse Laatstsii, «Abrahama Laatstsii, Yisaaqa Laatstsii, Yayqooba Laatstsii» ga7i cil7o gidida eexize tama taarikito xaafidanne hyayqqide asuntsi denddizanno beezane. **38** Ubbuntsi ees faxa yezuntsana maaqqade gisho E faxa yezunts Laatstsap attin hyayqqiduntsi Laatstsii baaya» yaga7i mahida. **39** Higge asttamaaruntsappa fete fete, «Astattamaarizayo, lo77o baz ohida» yagayda. **40** Yinnippa suuba, melle ooce oocodes zhashtida. **41** Yinnippa kaallii Yesuusa unttago, «Asuntsi Kiristtoosa wayzi Dawute na7a ga7e? **42** Akkos gayko, Dawute fa ommite Mazmure maxaafite, «**43** Xoozii ta Laatstsego «Ta ne morkkuntsana ne tohita yedhdhize bessi mahode wontsis taappa mizaqi zalara betto» gayda yagayda. **44** «Yikke, Dawute Kiristtoosa, «Laatstso ga7i xegittera ees na7a wayzi maaqqe?» » yagayda. **45** Asi ubba si7adera fa tamaaruntsago, **46** «Pharggo ma7o ma77i wuta kadhizuntsappa, gabe bonchcho sarotse, Ayhude woosa Keetstsite bonchcho oyda, mokunttize keetstsan bonchcho bessi koyze higge asttamaaruntsappa naaginttote. **47** Un

budan keetstsi kallo ashshizuntsana, xillo asi gaar yi7i woosa pharggizane. Un iita firda ekkoda» yagayda.

21 Dure asi Xoozze Keetstsa muxaate saaxintte olodera Yesuusa dhoqi ga7i asuntsana bi7ida. **2** Mahi fettii daha budantta lam77i sikkina olodera bi7i, **3** «Ta yinttis turo ohine; hyanna daha budantta ubbannippa aatsii inggida. **4** Akkos gayko, hyantsi asuntsi ubbanna faas yeze bazappa inggida, yezin iza fa facitippa, faas yeze yestto mulo inggida» yagayda. **5** Yesuusa tamaruntsappa fete fete Xoozze Keetsita gaama lo77ize shuchcharan asi Xoozis inggide imora lo77idanno ohinttane. **6** Yezin Yesuusa, «Hyanna yin be7ize bazita ubbanna lantikaayzara, shuchchi shuchchalla afa gimbbinttide fana hyannira attoose wode ye7oda» yagayda. **7** Unttin, «Astattamarizayo, hyanna ubbanna hyanodanna ayde? Mahi hyanna hyanodannis mallita akko?» yaga7i oocida. **8** Yesuusa yaga7i unttis mahe inggida: «Balinttaame gaar naaginttote. Gaamuntsi fana, <Ta Kiristtoosa, wodita ukkida> yaga7ite ta suntsite ye7oda, yezin yin untana kaallippete. **9** Yin olabazin as iitatitsi si7ize wode tannippete. Yinna tiinidhii yi7odanna attamebaz maaqqade gisho wode wurssutsita ellisii ye7oos» yagayda. **10** Kaallin, «Worzha worzhalla afa, ka7itumo ka7itumolla afa denddoda. **11** Damma sa7a eni7e hyanoda, gado hyargge naye bay7en dumma dumma besa gaammada, zhashize bazin damma malla saloppa benttoda. **12** Yezin hyanna ubbanna hyanodannippa tiino ta suntsiti gisho ga7i asi yinttana baytsoda aykkoda. Ayhude woosa Keetstsa firdi achchi keetstsa yinttana oloda. Kaat tiinon worzha ahizuntsii tiino yinttana kanggoda. **13** Yinnan ta baz yin unttis markkidhades lo77o oge maaqqada. **14** Yinnii gisho, yin oocinttize wode waaga7i mahe immade

ga7i yin wozintte un7inttaame fana qoppote. **15** Akkos gayko, yin morkkunsi yinttara eqinttodesin lallodes dandda7oosse doonan cinccatitsi ta yinttis inggoda. **16** Melle atto yezin, yinttana yeliduntsi, yin ishuntsi, yin iginuntsi lagguntsi yinttana aatsii inggoda. Yin giddappa feta feta wodhoda. **17** Ta suntsiti gisho asi ubba tiintte yin ixinttiduntsana maaqqada. **18** Yezin melle atto yezin, yin omma isintsitippa feten dhaboos. **19** Mintsii dandda7ara yin, yin shemppito ashshoda.» **20** «Yerusalaame katamita allaga wottaddarera gasintti bettezin yin bi7iko iis dhabe ukkidanno erote. **21** Ye wode Yihuda yeze ubbanna derego woxxi dhabo, katamite yezuntsi yeygappa kezo, gaxare yezuntsi katama gelippe. **22** Akkos gayko, hyanna xaafinttidanna folinttode gaar yinna Xoozze kushe mahize wode. **23** Sa7alla afa damma madha ye7oda, hyannen asalla afa Xoozze baadditsi ye7oda. Yinnii gisho, wodatsi maachuntsisin dhantsizuntsis bade. **24** Un mashshara hyayqqoda, asi ubbanna allaga sa7a yessada. Ayhude maaqqoosse asunts wodita folinttode wontsis Yerusalaame untara yedhinttidanno maaqqada. **25** «Awan, aginan, xoolinttolla afa malla benttoda. Abbappan zuluntte en7e denddidannippa sa7a yeze asi un7inttoda yirggoda. **26** Salo wolqqita buqunttode gisho asi zhashmoran sa7alla afa akko yi7adyessa ga7i naagora tannoda. **27** Ye wode As Na7ay wolqqaran damma bonchchoran dhonnera ye7odera un be7ada. **28** Yinttana ashshize ukkide gisho hyanna hyanizanna folinttodes aykkize wode giiginttii eqqote, yin ommi dhoqi yiizii bo7ote» yagayda. **29** Kaallin, hyannigaara ga7i aazize ohida: «Belese minxa melle minxa ubba bo7ote. **30** Un aacize wode torchche ukkidanno yin erane. **31** Yinnii gaara hyanna hyanizanna folinttoder a yin bi7iko Xoozze ka7itumo ukkidanno erote. **32** «Ta

yinttis turo ohine; hyanna ubbanna folinttode wontsis hyanna yeletitsita aadhoos. **33** Salon sa7an aadhoda, yezin ta qaaltta aadhoos. **34** «Yikke, bore baayze yessara, ushi gaantsera yesi bazis un7inttera yin wozintta aykkinttaame gaaran yinna qammita tiirikaayzin xike fana yinttana aykaame fana naaginttote. **35** Yinna qammita sa7a kumutsite yeze ubbuntsalla afa yelloda. **36** Yinnii gisho, ye7ize baz ubbappa attodesin As Na7a tiintte eqqodes dandda7inttode fana ubba wode miinggi woossote» yagayda. **37** Awara awara Yesuusa Xoozze Keetstsite tamarssite, qamma qamma Shamahe Derizella afa kezii aqane. **38** Asi ubba eza si7odes wontta gooda eego Xoozze keetstsa ye7ine.

22 Ye wode Faasika gaaze boora Ba7ale ukkida. **2** Kahinunts hyalaquntsins higge asttamaaruntsi asuntsis zhashtide gisho wayzi Yesuusa fa giddappa dhabssodyezako oge koyane. **3** Xalahe taphpho lam77untsappa feta maaqqide Asqorootu Yihuda ga7inttize gidida gelida. **4** Yihuda kahinunts hyalaquntsins Xoozze Keetstsa naagizuntsi hyalaquntsago hyanggi Yesuusa wayzi aatsii immadyezako untara zorinttida. **5** Untin yinne ufaytti bira immades eera zorinttida. **6** Ezin zorinttidanne giigida. Aatsii untis immades asi baayze wottize wode naagitera yene. **7** Yinnippa suuba, Faasika duro shukinttize boora Ba7ale yellida. **8** Yesuusa, «Faasika kawo ma7ade gaar hyanggi nuus giigizote» yaga7i Phexiroosan Wahannisan kiittida. **9** Un, «Nu aba giigisade gaar ne koye» yaga7i oocida. **10** E unttago, «Yikke yin katama gelodera hyaatsi otara tookkide atstse yinttara yelinttoda. E hyanggi gelize keetstsite eza kaallii gelote. **11** Kartti adego asttamaarize, «Ta ta tamaruntsara wolla Faasika kawo ma7ades zaqqo keetsita aba yene? yagayda» ga7ote. **12** E fooqella afa yiixxintti giigii yeze dalgga kifile yinttana beessada, yeyga

giigizote» yagayda. **13** Un hyanggi Yesuusa ga7idanni gaara hyanin denggida. Faasika ba7ale kawo yeyga giigizida. **14** Saatan yellide wode Yesuusa hawaaruntsara wolla kawolla bettida. **15** E unttago, «Ta madha ekkodannippa tiinii hyanna faasika kawuto yinttara ma7ades gaama amudhdhida. **16** Yikke, si7ote! Xoozze ka7itumtte hyannis bilitsita folinttode wontsis hyanna kawuto mahi mo7oos» yagayda. **17** Ushito ekkii galatii maaqqii, «Hya7ate hyanno yin gidda gishinttote. **18** Si7ote! Xoozze ka7itumo ye7ode wontsis hyaynoppa aykkii hyanna woyne ushitippa mahi uzhoos» yagayda. **19** Booriza ekkii, galatii maaqqii, «Hyanna yinttis ingginttidanna ta ashtto. Hyanno oochitera tana tirote» yaga7i baxxi untis inggida. **20** Yinnii fana, kawutippa suuba ushshito ekkii, «Hyanna ushshita yinttis goggide ta suutsite folinttize kille caaqo. **21** Maaqqikon, tana aatsii inggode atstse kushita taara fettilla gabate. **22** As Na7ay ees Xoozii gayde fana hyayqqodes yene, yezin eza aatsii inggize attsa bade» yagayda. **23** Un fa gidda, «Hyanno oonii oochchode» ga7i wol oocida. **24** Mahi un gidda damma maaqqade oode gaaze lalle medhintida. **25** Yesuusa unttago, «Alame kaatuntsi fa asuntsana wolqqara ahane; fa dertilla afa laatsidhizuntsanan fana, «Lo77o oochchizuntsana» yaga7i xeeqane. **26** Yezin yin gidda yinnii fana maaqqippe. Yin gidda angisize geezze fana yi7o; kaalitsize kaallizefana yi7o. **27** Yeezin, makkizeppan Mokintizeppa aaye aadhe? Mokintiza baane? Yezin taanii yin gidda makkize fana. **28** «Yinttin ta madhite taappa shaakkintikaayzar taara miinggi eqqiduntsana. **29** Yin ta leematippa ma7ade fana, ushshade fanan araatalla afa bettii taphpho lam77i Isra7eele sheeshuntsalla afa firdode gaar ta aday tana shuumide fana taanin yinttana ta ka7itumtte

shuumoda» yagayda. **31** Kaallii Yesuusa, «Simoona, Simoona, Xalahe yinttana zarga fana hyarqqodes woossida. **32** Yezin ta ne ammantta dhabaame fana nees cimidhdhane. Neenin maaqqide wode ne ishuntsana miintso» yagayda. **33** Simoona, «Laatstso, ta neera acinttodesin hyayqqodes giiginttida» yagayda. **34** Yesuusa Phexiroosago, «Ta nees ohine; hyayno lukule uukkodannippa tiino ne tana hyaydzdzii tohe kaddoda» yagayda. **35** Kaallii, Yesuusa unttago, «Taanii yinttana korojjo, karxitten caamma baayzin kiitteze wode yinttis faccidebaz yene?» yaga7i oocida. Un mahi, «Akkon faccikaaya» yagayda. **36** E unttago, «Hyatte korojjon karxite yeze aykko; mashsha baayze fa afultto bayzi mashsha wonggo. **37** Hyanno si7ote! <Genuntsara faydinttida> ga7intti xaafinttidanna ta gidida folinttodes beezane. Yee, ta gisho xaafinttidanna folinttizanna turidhida» yagayda. **38** E tamarunsi, «Laatstso hyanne lam77i mashsha yene» yagayda. E, «Maaqqada» yagayda. **39** Yesuusa tiinoppa kezizanni gaara denddii Shamahe Derizella kezida. E tamarunsi eza kaallida. **40** Yinna besite yellide wode «Madha gelaame fana woossote» yagayda. **41** Unttappa shuchchi dhogin yellode bessi gaar hayaakki bunqunttii woossida. **42** «Ta adayo, ne qofa maaqqiko hyanna madha xuu7uto taappa aatstso. Yezin ta qofa maaqqippe ne qofa hyano» yaga7i woossida. **43** Kiitanchcho saloppa bentii mintsitsida. **44** Gaama un7intti mintsii woossane. E cawutan suutsi xokkize gaar sa7ite xokkane. **45** Yesuusa woosa polii fa tamaruntsago yi7ida. Un, azzanoppa denddii labbii genttezin denggi, **46** «Akkos gentte? Faatana gelaame fana denddii woossote» yagayda. **47** E hyaga ohella afa yezin gaama asuntsi yi7ida. Taphpho lam77untsappa fete Yihuda ga7inttize untana kaalitsane. E Yesuusa yeerodes kale shiiqida. **48** Yezin Yesuusa,

«Yihuda, As Na7aya yeerii aatsii inggoda?» yagayda. **49** Yesuusa tamarunsi yinna hyanzanno bi7i, «Laatstso mashshara gachcho?» yagayda. **50** Un giddappa fete kahinunts hyalaqiza guuddii mizaqi hyayza gachchii olida. **51** Yezin Yesuusa, «Ashsho! Kayppete» yagayda. Atstse hyayza bochchii fatstsida. **52** Yinnippa suuba, Yesuusa fana aykkodes yi7ide kahinunts hyalaquntsago, Xoozze Keetstsa naagizunts shuumuntsagon cimuntsago, «Faanno aykkize asi fana mashshan gufe aykkii yi7idate? **53** Ubba wode Xoozze Keetstsite ta yintara yeze wode taalla afa kushe gaddikaaya. Yezin hyanna dhuma ka7itumo ahide woden yin woden» yagayda. **54** Yinnippa suuba, Yesuusa aykkii kahinunts hyalaqize woofa kanggida. Phexiroosa hyaakora Yesuusa kaallane. **55** Asuntsi kahinunts hyalaqize woofa tama eetsii wolla bettezin Phexiroosa untara wolla bettida. **56** Fettii arita Phexiroosa tama kale bettidanno dakkii bi7i, «Hyay atstse eera yene» yagayda. **57** Yezin Phexiroosa, «Hyanna maachite ta ye attsa erosi» yaga7i kaddida. **58** Eerats wodeppa suuba fettii melle asi eza bi7i, «Neenin untappa feta» yagayda. Yezin Phexiroosa, «Hyay atstsayo tana baaya» yagayda. **59** Fettii saate gaar gam77idannippa suuba fettii melle atstse loytsii, «Hyay attsay Galilappa maaqqade gisho so7e baayzin eera yene» yagayda. **60** Yezin Phexiroosa, «Hyay atstsayo, ne gaazaya ta eroos» yagayda. E yinna ohito hyaasikaayizin lukule oollida. **61** Laatstsii suuba maaqqii Phexiroosa bi7ida. Phexiroosa, «Hyayno lukule oollodannippa tiino ne tana hyaydzdzii tohe kaddoda» yaga7i, Laatstsii ohide qaaltto tiirida. **62** Phexiroosa bale kezii gaama goqii yeekkida. **63** Yesuusa naagize asuntsi eza leqqen hyadhdhe aykkida. **64** E aafito goozii «Ane tinbbite oho; nena hyadhdhide oode?» yaga7i oocane. **65** Melle gaama

leqqii cazhane. **66** Sa7a wonttize wode Ayhude sa7a cimuntsi, kahinunts hyalaquuntsin higge asttamaaruntsagon shangguntsago shiiqii, Yesuusa fa tiino shiishida. **67** Un, «Ne Kiristtoosa? Ane nuus oho?» yaga7i oocida. Yesuusa, «Ta ohizako ammanoos. **68** Ta oocizako mahoos. **69** Yezin As Na7ay hyannippa gode bagga wolqqaama Xoozze mizaqi zalar bettoda» yagayda. **70** Ye wode ubbanna, «Yeezin, ne Xooz na7a?» yagayda. E, «Ta Xoozze na7a yin gaydanni fana» yagayda. **71** Un, «Yikke, melle markka akko koshshe? E fa il7antsite ohodera nu si7ida» yagayda.

23 Yinna besite shiiqide shangguntsi ubbanna denddii Yesuusa Philaaxoosago kanggida. **2** «Hyay atstse nu asuntsana balitsodera, Roome kaatis giira giiraame fana kayoderan mahi, «Taanii Kiristtoosa yin kaati» yagaazin denggida» yaga7i mootida. **3** Philaaxoosa Yesuusa, «Neenii Ayhuduntsi kaatine?» yaga7i oocida. Yesuusa, «Ye, ne ga7idanni gaar» yagayda. **4** Philaaxoosa kahinunts hyalaquuntsagon asuntsago, «Hyay atstsella afa ta fettii bala baz denggikaaya» yagayda. **5** Yezin un, «Hyay atstse Galilappa aykkii hyanno yellodes Yihuda kumutsi iitabazis dentsitsane» yaga7i mintsii ohida. **6** Philaaxoosa yinno si7eze wode Yesuusa Galila asi yezako erodes koyi eza oocida. **7** Yesuusa Heroodisa sa7appa yi7ide asi maaqqizanno Philaaxoosa eride wode Heroodisa ye wode Yerusalaame yeze gisho eego dakkida. **8** Heroodisa Yesuusa be7ades gaama wodeppa koyitera yeze gisho eza be7eze wode gaama ufayttida. Akkos gayko, E baz si7ide gisho gaama qofize baz oochchin be7ades amudhdhiter yene. **9** Heroodisa Yesuusa gaama oochi oocida, yezin E akkon mahikaaya. **10** Kahinuntsi hyalaquuntsin higge asttamaaruntsi ize eqqii mintsii eza mootane. **11** Heroodisaran E wottaddaruntsara Yesuusa

toochii leqqida. Bonchcho afula ma7isii Philaaxoosago mahi dakkida. **12** Heroodisaran Philaaxoosara tiino morkke yezar ye wode wolla giigida. **13** Philaaxoosa kahinunts hyalaquntsana, as ahizuntsanan fettilla xeegee, **14** «Hyay atstse asi wobbo bazis dentsitsane» ga7i taago ki7ida. Taanin yin tiintte qurichin yin shiishide mootis akko bala baz denggikaaya. **15** Heroodisa, yinnii gaar akko bala baz eella afa denggikaayze gisho nuugo dakkida. Turon hyay atstse hyayqos yeltsize akko bala baz oochchikaaya. **16** Yinnii gisho, eza garafii billii dakkoda» yagayda. **17** Yinno E ga7idanna Faasika Ba7ale wode fettii asi untis billodanna ees attaamebaz maaqqide gishos. **18** Worzhuntsi ubba fettilla, «Hyay atstsa wodho, nuus Barbbaane billo» yaga7i uukkida. **19** Barbbaane katama gidida asuntsana iitabazis dentsitsii asi wodhii acinttide asi. **20** Philaaxoosa Yesuusa billodes koyi asuntsis mahi ohida. **21** Maaqqikon, asuntsi, «Suxxo! Suxxo!» yaga7i uukkida. **22** Philaaxoosa hyaydzintsa, «Hyay atstse qohide baz akko? Wodhes yeltsize bala ta denggikaaya. Yinnii gisho, garafii dakkii ashshoda» yagayda. **23** Un fa qaaltto dhoqi yiizii, «Suxunttodes beezane» ga7i mintsii uukkida. Un uukki gamida. **24** Un oociti gisho ga7i Philaaxoosa eella firddida. **25** Asi iitabazis dentsitsizayan as wodhii acinttidaya billode fana woossida, ye atstsa untis billida. Yezin Yesuusa un koydebaz oochchode gaar untis aatsii inggida. **26** Yesuusa aykkii kanggodera Simoona gaaze Qereena sa7a atstse gaxareppa ye7odera, denggi masqala toossii Yesuusa kaallii hyammade fana un7itsida. **27** Gaama asuntsin fa dadabito qoxxitera yeekkize maachuntsi E suubara kaallane. **28** Yezin Yesuusa unttago suuba maaqqii, «Yin, Yerusalaame maachuntso, yin ommitisin yin na7untsis yeekkotep attin taas yeekkippete. **29** Yikke dhoontsuntsin, yelikaayze

sazttan dhantsikaayze ammita anjjintida» yin yagawude qamma ye7oda. **30** Ye wode dertto, «Nuulla afa gol7o», zooziton, «Nuna aachcho» gawuda. **31** Yikke, qaye minxalla hyanni gaar yiiziko mela minxa wayssad yessa?» gayda. **32** Ezara wodhodes melle lam77i iita baz oochchiduntsana kanggida. **33** Qeeraniyo ga7intize besito yeltsi suxxida. Iita baz oochchiduntsappa feta mizaqi zalara hyankkaya workkita zalara suxxida. **34** Yesuusa, «Ta adayo, un akko oochchizako eroosse gisho ne untis atto ga7o» yagayda. Un E afultilla afa ixa olii shaakkintti ekkida. **35** Asuntsi eqqii be7ine, yezin gade ahizuntsii, «Melluntsana ashshida; Xoozii dooride Kiristtoosa E maaqqizako ane fana ashsho» yaga7i leqqida. **36** Wottaddaruntsi E kale shiizii, caala woyne ushi inggida. **37** Yeyzi, «Neenii Ayhudunts kaati maaqqiko ne ommito ashsho» yaga7i leqqida. **38** Ees omma zalara, «Hyay Ayhudunts kaati» yagaaze xuufe gaddida. **39** Suxunttide iita baz oochchiduntsappa fete cashshi sa7ara gochchitera, «Ane neenii Kiristtoosa maaqqiko, nenan nunan ashsho» yagayda. **40** Yezin hyankkay, «Ne hyannii gaar firdda yezite melle atto yezin, Xoozis zhashtoosa? **41** Nuunii nu balttis beezize firdda ekkane, yezin hyay atstse fettii iitabazin oochchikaaya» yaga7i kaccida. **42** Mahin, «Yesuusa, ne ne ka7itumora ye7ize wode tana qoppo» yagayda. **43** Yesuusa, «Ta nees turo ohine; hyayno ne taara gannate maaqqada» yagayda. **44** Ye wode izippun saateppa hyanggi uddufun saate yellodes awa foo7ito kayde gisho sa7a ubbanne dhuma maaqqida. Xoozze Keetstsa magaraajjita feedhinttii lam77i shaakkintida. **46** Yesuusa, qaaltto dhoqi yiizii, «Ta adayo, ta ta shemppito ne kushite inggane» yaga7i hyayqqida. **47** Mato hyalaqize, hyanidanno bi7i, «Hyay atstse turo xillo» yaga7i Xooz galatida. **48** Yinna hyanide bazito

bo7odes yinna besite shiiqide asi ubbanna hyanidanno be7eze wode fa dadabito qoxxitera fa kara maaqqida. **49** Maaqqikon, Yesuusa kalera erize asuntsi ubbanna, yinnii gaara Galilappa kaallii yi7ide maachuntsi yinno bi7ite hyaakora eqqida. **50** Ayhude shangguuntsappa fetay, Yoosefa ga7inttize atstse yene. E Armmatiyasa ga7inttize Yihuda katamappa yi7ida. E lo77on Xillo asi maaqqide gisho Xoozze ka7itumo ye7ito naagane. Shangguuntsappa feta maaqqii un zorintten oochite baaya. **52** Ye atstse Philaaxoosago hyanggi, Yesuusa ahito moogodes taas inggo ga7i woossida. **53** Yesuusa ahito ketstsii afulara xaaxida. Laallappa woocinttide wom7o melle asi mooginttikaayze boozite gaddida. **54** Sambbata gelodes yiize gisho yinna wodita giigintte qamma. **55** Galilappa denddii Yesuusa kaallii yi7ide maachuntsi Yoosefara hyanggi E ahito wayzi moogizako booztto akaakii bi7ida. **56** Izippa maaqqii shitton qibaate giigizida. Higge kiittizanni gaar Sambbata awarito shemp pii pee zhida.

24 Saaminttappa tiino qamma, wogga wode wontta gooda, maachuntsi fa giigizide shitto ekkii booza hyanggida. **2** Un ize yellize wode booza doontte yeze shuchchita gol7i hyal7idanno denggida. **3** Un booza gaatsi gelida, yezin Laatstse Yesuusa ahito denggikaaya. **4** Un ize eqqii akko hyanido ga7i qoppodera akaakikaayzin gaama foo7ize afula ma77ide lam77i asuntsi un kale eqqida. **5** Maachuntsi zhashti fa omito sa7a ziqqii yiizii yessadera, asuntsi unttago, «Faxa yezaya hyayquuntsi gidda akkos koyete? **6** E hyanne baaya; hyayqoppa denddida, «As Na7ay nagaranchchuntsi kushite aadhii ingginttoda; untin eza suxxoda. E hyaydzintsa qammite hyayqoppa denddoda» yaga7i, E yinttara Galila yezite yinttis ohide qaaltto qoppote» yagayda. **8** Maachuntsi ye wode E qaaltto tiirida. **9** Maachuntsi

boozappa maaqqii hyanide bazito ubba taphpho fettuntsisin
 melluntsisin ohida. **10** Yentsi hawaaruntsis ohide Magdela
 Mayramo, Yohaanna, Yayqooba intta Mayramon untara yeze
 melle maachuntsana. **11** Yezin untis maachuntsi ohidanna
 abukko gaara yi7in ammanikaaya. **12** Yezin Phexiroosa denddii
 woxxi booza qitida. Yinna bestto yellii zuggii gidida be7ize wode
 moogide afula xalaala bi7ida. Hyanidanne gaama qoppii fa kara
 maaqqida. **13** Ye wode kaallize tamaruntsappa lam77untsi
 Yerusalaameppa taphpho fettii kilo mitire hyaakkize Emmahuse
 kara gancce hyanggane. **14** Un wolla hyanide bazito ubba
 ohinttane. **15** Un yinna hyanidanni baz tiiriteran ohinttitera
 yedhdhize wode Yesuusa fa ommitis shiiqii untara hyanggane.
16 Yezin, un eza eraame fana un aafta aykkinttida. **17** E, «Yin
 wolla ogella yezite ohinttizanna akko?» yagayda. Un azzanii
 si77i ga7i eqqida. **18** Unttappa fete Qeliyoopha ga7inttize,
 «Hyanna qammiti gidida Yerusalaame hyanidanno eroosse,
 ne sa7itis zaqqone?» yagayda. **19** E mahi, «Ize hyanidanna
 akko?» ga7i oocida. Un, «Xoozze tiinon asi tiinon oocharan
 ohera mintsii nabe maaqqide Naazirete Yesuusa baz. **20** Eza
 kahinunts hyalaquntsin nuna kaalitsizuntsi hyayqo firddas aatsii
 inggi, suxxida. **21** Nuunii Isra7eele asuntsana ashshoda ga7i
 ufaytti naagezin hyanna hyanin hyayno haydzintsa qamma. **22**
 Mahi nu giddappa fettii fettii maachuntsi nuna gaama qofizida.
 Un hyayno wontta gooda booza hyanggida. **23** E ahita dhabide
 wode maaqqii yi7i, «E faxa yene» yagaaze kiitanchchuntsi
 qonccin bi7ida yaga7i ohida. **24** Nu giddappan fete fete booza
 hyanggi maachuntsi ohidanni fana hyanin bi7ida, yezin eza
 bi7ikaaya» yagayda. **25** E unttago, «Yin, tiiroosse asuntso, yin
 wozintta nabuntsi ohidanno ubba ammanodes gam7izuntso,

26 Kiristtoosa yinna madhito ekkodesin fa bonchchora gelodes beezosa?» yagayda. **27** Museppan nabunts ubbannippa denddii Geeshi Maxaafite E baz xaafinttidanno ubba untis qonccizida. **28** Un hyanggize kara gancce ukkide wode Yesuusa aadhii hyaako besa qitize gaara yi7in, **29** Un, «Sa7ita qammide gisho nuura aqo» yaga7i mintsii woossida. Yinnii gisho, untara aqodes gelida. **30** Untara wolla leematella bettii, soollo dentsii, feedhii anjii untis inggida. **31** Ye wode un erode gaar un aafta buguntida. Untin erida. Yezin E untappa genggida. **32** Un, «Nu ogella afa yezin E nuus Geeshi Maxaafe billiteran nuna ohizitera nu wozintta eexika?» yagayda. **33** Ye wode denddii suuba Yerusalaame yi7ida. Taphpho fettuntsin melluntsi fettilla shiiqii yessadera denggida. **34** Un, «Laatstsii turo denddida; Simoonas bentida» yagayda. **35** Yentsi lam77i tamaruntsi Emmahuuse ogella yezin hyanidannon soollo feedhide wode wayzi eza erezako untis ohida. **36** Lam77i tamaruntsi yinna ohitilla yezin, Yesuusa un gidda eqqii, «Saro yinttis maaqqe» yagayda. **37** Maaqqikon, un tannii, meeshe bi7ide gaara yi7in zhashtida. **38** E unttago, «Akkos zhashtido? Akkos so7e yin wozintte gelido? **39** Ta kushiton ta tohito bo7ote; ta tana. Mahi aykkii bo7ote; tana yin be7izannigaara, meeshes ashon meqatsii baaya» yagayda. **40** Yaga7i, fa tohito fa kushiton untana beezida. **41** Un ufayssappa denddidannippa ammananxii gaama qoppii yezin, Yesuusa unttago, «Hyanne yinttis mu7izebaz yene?» yagayda. **42** Un fettii michinttide molo ees inggida. **43** E ekkii un tiintte mu7ida. **44** E, «Ta yinttara gam7ide wode ubbanne Muse higge maxaafite, nabuntsi maxaafiten Mazmure maxaafite, ta gisho xaafinttidanna ubbanna folinttodes beezane yaga7i ta yinttis ohide qaaltta hyanno» yagayda. **45** Ye wode Geeshi Maxaafito

tiirode gaar wozintto untis bugida. 46 Yinnii fana, «Kirsttoosa madha ekkoda, haydzdzintsa qammite hayqoppa denddoda yaga7i xaafintida. 47 Yerusalaameppa denddii asi ubbanna nagarappa maarotitsin atotetsi E sunsite markkidhoda. 48 Yin yinnis markka. 49 Yikke, taanin ta aday inggide ufayssito yinttis dakkoda. Yin saloppa wolqqa ekkode wontsis Yerusalaame katama gam7ote» yagayda. 50 Yinnippa suuba, Bitaniya katama untana ekkii hyanggida. Fa kushito dentsii anjjida. 51 Untana anjjite untappa shaakkintti ude Salo ekinttida. 52 Un zuggii goynii gaama ufayssara Yerusalaame maaqqida. 53 Xoozza ubba wode galatitera Xoozze Keetsta gam7ida.

Wahannisa

1 Qaala tiino yene. Qaalizen Xoozara yene; ye Qaalize Xoozii.
2 Ezin tiinoppan Xoozara yene. **3** Xoozze ubbabazito Qaala
baggara medhdhida. Medhinttide bazappa fettibazin E baytsi
medhinttide bazi baaya. **4** E gidda de7o yene; yinna de7itan
asis foo7o. **5** Foo7ize dhuma gidda foo7ane; dhumita foo7iza
gamikaaya. **6** Xoozapp kiitinttide, Wahannisa ga7inttize fettii
asi yene. **7** Asi ubba foo7iza ammanode fana E foo7ize
markka maaqqii yi7ida. **8** E foo7ize baz markkidhodes yi7idap
attin fa ommite foo7o baaya. **9** Asi ubbas foo7ize turii foo7o
alame ye7ine. **10** Qaalize alame yene. Xoozze Qaalara alamito
medhdhida, yezin alamita eza erikaaya. **11** E fa bagguuntsago
yi7ida, yezin E bagguuntsin eza ekkikaaya. **12** Yezin E fana
ekkiduntsisin E suntsite ammaniduntsis untis Xoozze na7a
maaqqade gaar adetits wolqqa inggida. **13** Un Xoozappa
yelinttidap attin asi yelinttize wogara woy dhiiratsi qofappa woy
as qofappa yelinttikaaya. Xoozze E untis ade. **14** Qaala asho
maaqqida; aadho keehatitsaran turetitsara kumii nu gidda aqida.
Fettii na7ays E aday kale yeze bonchchiti fana yeze bonchcho
nu bi7ida. **15** Wahannisa E baz markkidhida. Fa qaaltto dhoqi
yiiizii, «Taani, «Taappa suubara ye7ize taappa tiino yeze gisho
taappa aadhane» ga7i markkidhidanna hyanno» yagayda. **16** Nu
ubbuntsi E aadho keehatitsite kumutsitippa anjjolla afa anjjo
ekkida. **17** Xoozze higge Muse baggara inggida, yezin aadho
keehatitsin turetitsi Yesuus Kiristtoosa baggara yi7ida. **18** Xoozza
bi7ide asi ooden baaya; fa Aday kale yeze fettii Na7ay Xooz
maaqqide E qonccizida. **19** Yerusalaame yeze hyalaquuntsi,
kahinuntsin Leewuntsin, «Ne oode?» ga7i, Wahannisa oocode
gaar eego kiittin, Wahannisa untis markkidhide markkatitsita

hyanno. 20 Wahannisa, «Ta Kiristtoosa baaya» yaga7i, loytsii markkidhidap attin kaddikaaya. 21 Un, «Yeezin, ne oode? Neenii Eliyaasane?» ga7i oocida. Wahannisa, «Ade tana baaya» gayda. Mahi un, «Neenii ye7odes ga7intteze nabene?» ga7i oocida. Wahannisa, «Ade» yaga7i mahida. 22 Yeezin, «Ne oode? Nu nuna kiittezuntsis ohode fana neenii nena oona ga7e?» yagayda. 23 Wahannisa mahi, Nabe Isayaasa ga7idanni gaara, « «Laatstse ogito luulizote!» ga7i akko baayze ganasa uukkize atstse qaalize tana» yagayda. 24 Yezin Farisaawuntsi kiittide asuntsi 25 Wahannisago, «Neenii Kiristtoosa woy Eeliyaasa woy nabe maaqqaanxi ixkiko, yeezin akkos xammaqe?» yaga7i oocida. 26 Wahannisa mahi, «Taanii hyaatsara xammaqane, yezin yin eroosse asi yin gidda eqqida. 27 E taappa suubite ye7ine. Ta melle atto yezin Ees caamma gaadiza billodes beezoos» yagayda. 28 Yinna ubba Yorddaanos borkkappa seko fintsa, Bitaniya katamite, Wahannisa xammaqize besite hyanida. 29 Wahannisa wonttisti wode Yesuusa faago ye7odera bi7i, «Alame nagara uccize Xoozze Durzay hyaychche! 30 Taanii, «Taappa suubara fettii asi ye7oda. E taappa tiino yeze gisho taappa aadhane» ga7i ohide hyaya. 31 E oode yezako ta eroos. Yezin Isra7eele asuntsis eza qonccissades hyaatsara xammaqittera yi7ida» yagayda. 32 Wahannisa hyannigaara ga7i markkidhida: «Geeshi Ayyaana saloppa wolle gaar wodhdhizin bi7ida. 33 Yinna hyanodannippa tiino taanii eza eroos. Yezin hyaatsara xammaqodes tana kiittide Xoozze, «Geeshi Ayyaana wodhdhii eera yessadera neenii be7ize Geeshi Ayyaanara xammaqoday eza» yaga7i taas ohida. 34 Taanii yinna hyanodera bi7i, E Xoozze Na7a maaqqidanno markkidhane» yagayda. 35 Mahi wonttisti wode Wahannisa fa tamaruntsappa lam77untsara wolla eqqida. 36

Yesuusa aadhodera Wahannisa bi7i, «Xoozze durize hyaynishe!» yagayda. 37 Lam77i Wahannisa tamarunsi Wahannisa gaazanno si7i Yesuusa kaallida. 38 Yesuusa fana kaallizuntsana suub maaqqii bi7i, «Akko koye?» yaga7i oocida. Un mahi, «Rebbii, ne aba yene?» yagayda. (Bilitsita Asttamaarizayo ga7e.) 39 Yesuusa unttago, «Hyankka yi7i bo7ote» yagayda. Un hyanggi E yezebezito bi7ida. Ye wode sa7ita taphphi saate gaar maaqqide gisho E kale feezhida. 40 Wahannisa gaydanno si7i, Yesuusa kaallide lam77i tamaruntsappa fete, Simoon Phexiroosa ishe Inddiriyase. 41 Inddiriyase tiino fa ishe Simoonara yellintti, «Nuunii Mesiihi denggida» yagayda. (Bilitsitan Kiristoosa ga7e.) 42 Inddiriyase Simoon Yesuusago ki7ida. Yesuusa Simoon bi7i, «Ne Yoon na7a Simoon; ne suntsita Keefa ga7i xeeqinttoda» yagayda. 43 Wonttisti wode Yesuusa Galila qitodes qofa accida. E Filphoosa denggi, «Tana kaallo!» yagayda. 44 Filphoosa, Inddiraseran Phexiroosaran yezide Beetesayda katama asi. 45 Filphoosa Natina7eela yellii, «Muse higge maxaafite, mahi nabuntsin E baz xaafide Yoosefa na7a Naazirete Yesuusa nu denggida» yagayda. 46 Natina7eela mahi, «Naazirete katamappa lo77o baz kessades dandda7ane?» yagayda. Filphoosa, «Yi7i bo7o» yagayda. 47 Natina7eela faago ye7izaya Yesuusa bi7i, «Gene baayze turii Isra7eele asi hyaynishe!» yagayda. 48 Natina7eela Yesuusago, «Ne tana aba ere?» yagayda. Yesuusa mahi, «Filphoosa nena xeeqodannippa tiino, ne belese minxa oomo yezin ta nena bi7ida» yagayda. 49 Natina7eela mahi, «Asttamaarizayo, ne Xoozze Na7a! Ne Isra7eele kaati!» yagayda. 50 Yesuusa eego, «Ta nena belese minxa oomo bi7ida gayde gisho ammanane? Ne hyannippa aadhizebaz be7ada!» yagayda. 51 Mahi Yesuusa, «Taanii yinttis

turibaz ohine; salo buguntin, Xoozze kiitanchchuntsi As Na7alla afa kessaderan keddoderan yin be7ada» yagayda.

2 Hyaydzintsa wode Galila Qaana katama zhagana yene. Yesuusa intta yinna zhagantte yeshsha. **2** Yesuusan E tamaruntsin wolla yinna zhagantte xeginttida. **3** Woyne ushita hyal7in, Yesuusa intta Yesuusago, «Untis woyne ushita hyal7ida» yagayda. **4** Yesuusa mahi, «Immo, ne hyanne gelippe? Ta wodita hyaga yelikaaya» yagayda. **5** Yesuusa intta oochchizuntsago, «E yinttis ohizanno ubba oochchote» yagayda. **6** Ayhudunts fa geeshe wogas maadinttize izippun shuchchi ganuntsi yinna besite yene. Fete fete gaanuntsi lam77i woy hyaydzdzii xugga aykkane. **7** Yesuusa kiitintizuntsago, «Gaantte hayaatsi kuntsote» yagayda. Un gaanuntsis doontto yellodes hayaatsi kuntsida. **8** Yesuusa unttago, «Hyatte duuqqii zhagantto adidhii folizes inggote» yagayda. Un ees kanggi inggida. **9** Zhagantto adidhii folizay woyne ushita laaminttide hayaatsito qamasi bi7i anappa ye7ezakon erikaaya, yezin hayaatsito kuntside kiitintizuntsi erane. Zhagantto adidhii folizay machcho ekkizaya xegii, **10** «Ooden lo77o woyne ushito asi tiinidhii ushshane. Yeyzi asuntsi uzhi mizhidannippa suuba zhagginttida inggane. Yezin neenii lo77o woyne ushito hyanno yellodes gaddii gam7izida» yagayda. **11** Yesuusa hyay tiino kille oochchiza Galila Qaana katama oochchida; ize fa bonchchito beezida. E tamaruntsin eza ammanida. **12** Yinnippa maaqqii, Yesuusa fa inttira, fa ishuntsaran fa tamaruntsara wolla Qifirna hoome katama hyanggi eeratsi qamma gam7ida. **13** Ayhudunts bonchchize Faasiga Ba7ale qammita ukkin Yesuusa Yerusalaame qitida. **14** Hyanggi Xoozze Keetsta bora, hayaari, duron wollen baayzuntsanan fa oyditilla bettii bira laammizuntsana bi7ida. **15** E xurqqaafa giigizii

asuntsana ubba untana un hyaaruntsara Xoozze keetstsappa bay7i bale kessida. Bira laammizuntsana xarpheziton shirii olii un birta lalida. **16** Wolle bayzizuntsana, «Hyantsi wolluntsana hyannippa kessote; ta Aday keetsito gabe mahippete» yagayda. **17** E tamaruntsi Geeshi Maxaafite, «Ta ne keetsitis yiqsinttize yiqsintta tana tama gaara michchane» ga7intti xaafinttidanno tiirida. **18** Yinnippa suuba, Ayhuduntsi mahi, «Ne hyanno oochchodes nees wolqqa yezannis nuna akko malla oochchii beessade?» yagayda. **19** Yesuusa, «Hyanna Xoozze keetsito wul7ote ta hyaydzdzii qammara mahi keexxoda» yagayda. **20** Yinnii gisho Ayhuduntsi, «Hyanna Xoozze Keetsito keexxodes oyttam izippun bere ekkida, yezin neenii hyaydzdzii qammara keexxoda?» yagayda. **21** Yezin Yesuusa ohize Xoozze Keetsita fa ashtibaz. **22** Yinnii gisho, Yesuusa hyayqoppa denddidannippa suuba eza tamaruntsi E yinno gaydanno tiirida. Mahi un Geeshi maxaafite xaafinttidannon Yesuusa ohidanno ammanida. **23** Yesuusa Faasiga bonchchize bessa Yerusalaame yessadera, E oochchide kille bazito bi7i gaama asuntsi eza ammanida. **24** Yezin Yesuusa asuntsana ubba erize gisho untana ammanikaaya. **25** As wozintte yeze baz E fa ommite erize gisho asi baz ooden ees ohode gaar koshshikaaya.

3 Farisaawunts baggappa maaqqide, Ayhudunts hyalaqa, Niqodimoosa ga7inttize fettii asi yene. **2** Ezin qamma Yesuusago yi7i, «Bonchcho Asttamaarizayo, neenii Xoozii kiittide asttamaare maaqqizanno nuunii erane. Akkos gayko, Xoozii eera yezanxiko hyanno neenii oochchize kille bazito oochchodes dandda7ize asi baaya» yagayda. **3** Yesuusa mahi, «Taanii nees turo turo gaane; ooden lam7intsa yelinttanxiko Xoozze ka7itumo be7ades dandda7oos» yagayda. **4** Niqodimoosa, «Cinggii asi wayzi

lam7intsa yelinttodes dandda7e? Fa inttii saza maaqqii gelii mahi yelinttodes dandda7e?» yagayda. **5** Yesuusa mahi, «Taani nees turo turo gaane; asi hyaatsappan Geeshi Ayyaanappa yelinttanxiko, Xoozze ka7itumo gelodes dandda7oos. **6** Asho na7atitsi adeppan indippan yelinttane; Xoozze na7atitsi Geeshi Ayyaanappa yelinttane. **7** Taanii, «Yin lam7intsa yelinttodes beezane» ga7i yinttis ohide gisho neenii gaama qoipippe. **8** Baqo fa koyze zala baqqane. Ne E ootsito si7izanno fattin E abappa ye7izako woy aba qitizako ne eroos. Ayyaanappa yelinttide ubba yinnii fana» yagayda. **9** Yeezin Niqodimoosa, «Yinna wayzi hyanodes dandda7e?» yaga7i oocida. **10** Yesuusa mahi, «Neenii Isra7eeluntsi asttamaare maaqqitera hyanno erosa? **11** Taanii nees turo turo gaane; nu erizebaz ohinen bi7idebaz markkidhane, yezin nu markkatitsito yin ekkoos. **12** Taanii yinttis sa7abaz ohin yin ammanoosuntsi salobaz ohin wayzi ammanode? **13** Saloppa wodhdhide As Na7ayip attin salo kezide ooden baaya; [salo yeze As Na7ay tana]» yagayda. **14** Muse akko baayze ganas sa7a shooshi suxxidannifana tana ammanze ubbuntsi medhina de7o ekkode fanan dhabaame fana As Na7ay suxunttodes beezane. (aiōnios g166) **16** Eza ammanze ubbuntsi medhina de7o laattodep attin dhabaame gaar Xoozii hyanna alamito loytsii kadhida gisho fa fettii Na7aya inggida. (aiōnios g166) **17** Xoozii fa Na7aya hyanna alamite kiittidanna alamito firddodes maaqqikaayzin alamito E baggara ashshodes. **18** Na7aya ammanze ooden firddinttoos, yezin Na7aya ammanoose ooden fettii Xoozze Na7aya ammanikaayze gisho hyatte firddinttida. **19** Firdditan hyanno: foo7o alame yi7ida, yezin asunts oochita iita maaqqide gisho asuntsi foo7itippa aatsii dhuma kadhane. **20** lita baz oochchize ooden foo7o ixixane. Akkos

gayko, fa oochita qonccaame fana foo7ogo ye7oos. 21 Yezin turtto oochchize ooden Xoozze kiittidanni fana E oochchidanno foo7o qonccissade fana foo7ogo ye7ine. 22 Yinnippa suuba, Yesuusan E tamarunnsin Yihuda sa7a qitida. Yesuusa yeyga xammaqittera untara eerats wode bettida. 23 Mahi Wahannisa Saleeme kale yeze Henoona gaaze besa gaama hyaatsi yeze gisho asuntsana yeyga xammaqane. Asuntsin yeyga hyanggi xammaqinttane. 24 Ye wode Wahannisa hyaga acintikaaya. 25 Yinnippa suuba, Wahannisa tamarunnsin fettii Ayhude atstsay geeshe wogabaz wolla lallida. 26 Un Wahannisago hyanggi, «Asttamarizayo, Yorddaanosa borkkappa seko fints neera yeze, neenii E baz markkidhida, hyayche xammaqane. Asunts ubba eego hyanggane» yagayda. 27 Wahannisa mahi, «Xoozii inggikaayze asi akko bazin ekkodes dandda7oos. 28 «Taanii Kiristtoosa baaya, yezin eeppa tiino kiitintida» gaydannis yin, yin ommite taas markka. 29 Gelodes giiginttdanna ekkodes giigezes. Ekkizes lagguntsi E kale eqqii E gaazanno si7ize wode gaama ufayttane. Yinnii gisho, hyanna ta ufayssita folintida. 30 E dammodes ta eerodes beezane» yagayda. 31 Afappa yi7ize ubbappa dhoqqa. Sa7appa bentide sa7a asi; E sa7abaz ohine. Saloppa yi7ide ubbappa aatsii. 32 E fa bi7idebazin si7idebaz izo markkidhane, yiikon E markkatitsito si7ize baaya. 33 E markkatitsito ekkize ooden Xoozze turo maaqqidanno tillizane. 34 Xoozii fa Geeshi Ayyaana ees kuntsi inggize gisho Xoozii kiittide Xoozze qaala ohine. 35 Aday fa Na7aya kadhii ubbabazito E kushite gaddida. 36 Na7aya ammanzes medhina de7o yene. Yezin Na7aya ammanosella Xoozze firda yenep attin E de7o denggoos. (aiōnios g166)

4 Yesuusa Wahannisappa aatsii kaallizuntsana faago shiishii xammaqizanno Farisaawuntsi si7ida. **2** Maaqqikon Yesuusa tamaruntsi xammaqidap attin Yesuusa oonan xammaqikaaya. **3** Yesuusa asuntsi E baz gaazanno si7ide wode Yihudappa denddii maaqqii Galila qitida. **4** Galila qititera Samaarera aadhodanna ees attaamebaz maaqqida. **5** Yinnii gisho, Yayqooba fa na7ay Yoosefas inggide gaditii kale yeze Sikaare gaaze Samaara katama yi7ida. **6** Yinna besite Yayqoobas hyaatsi doochii yene. Yesuusa hyanggitera labbii yinna hyaatsi doochiti kale bettida. Ye wode sa7ita awarappa izippun saate gaara. **7** Fettii Samaara katama maachita yinna doochitippa hyaatsi kixxodes yi7ida. Yesuusa yinna maachitigo, «Tana hyaatsi ushshoya» yagayda. **8** Yinna wodite Yesuusa tamaruntsi kattsa wonggodes katama qitenyeshsha. **9** Yinna maachita mahi, «Ne Ayhude asi maaqqitera, Samaara maacho maaqqide tana wayzi hyaatsi ushsho ga7e?» yagayda. Yinno iza gaydanna Ayhudunts Samaaruntsara yellinttoosse gisho. **10** Yesuusa mahi, «Ne Xoozze imotitsin hyaatsi tana ushsho gaaze oode yezako erizebaz maaqqizako eza ne woossoda; yezin nees de7o inggize hyaatsi inggodyeshsha» yagayda. **11** Maachita mahi, «Laatstsayo, nees duuqqize hyale baaya; doochitan hyaako. Yeezin, de7o inggize hyaatsi ne abappa ekkode? **12** Nuus hyanna hyaatsi doochito inggide nu aday Yayqoobappa ne aadhode? Een, E na7untsin E hyaaruntsii hyanna hyaatsi doochitippa uzhida» yagayda. **13** Yesuusa, «Hyanna hyaatsitippa uzhize ooden mahi baridhdhada. **14** Yezin ta inggode hyaatsito uzhize ooden medhinas baridhdhaama. Ta inggode hyaatsita E gidda medhina de7o inggize goggize hyaatsi aafe maaqqada» yagayda. (aiōn g165, aiōnios g166) **15** Maachita mahi, «Laatstso,

taanii baridhdhaame gaaran hyaatsi duuqqodes hyanna besite
 ye7aame fana taas yinna hyaatsito inggo» yagayda. 16 Yesuusa
 iigo, «hyanggi ne azinza xeezii yo7o» yagayda. 17 Maachita
 mahi, «Taas azini baaya» yagayda. Yesuusa iigo, «Taas azinii
 baaya ga7i turo ohida. 18 Nees tiino ichchin azinutsi yene. Hyatte
 neera yeze atstsay nees azinii baaya. Ne hyatte turo ohida»
 yagayda. 19 Maachita mahi, «Laatstso, ne nabe maaqqidanno
 ta erida. 20 Nu aduntsi hyay derizella Xoozi goynida. Yezin yin
 Ayhudunts asi Xoozi goynodes beezize besita Yerusalaame yene
 gaane» yagayda. 21 Yesuusa, «Hyanna maachite tana ammano;
 hyay derizella woy Yerusalaame Adaya yin goynaame wode
 ye7oda. 22 Yin Samaaruntsi erinttooses goynane. Yezin nuunii
 ashshize Ayhudeppa ye7ize gisho nu erizaya goynane. 23 Yezin
 Adaya turippa goynizuntsi Ayyaanaran turotitsara goynize wodita
 ukkida; hyatten yellida. Yikke, Aday koyze hyannii gaar ogera
 goynizuntsana. 24 Xoozze Ayyaana; ees goynizuntsi Ayyaanaran
 turotitsara goynodes beezane» yagayda. 25 Maachita mahi,
 «Kirsttoosa gaaze tizhintide yo7odanno ta erane. E ye7ize
 wode nuus ubba baz ohoda» yagayda. 26 Yesuusa, «Hyay
 neera ohintize taanii eza» yagayda. 27 Un ohintodera, Yesuusa
 tamaruntsi hyanggide besitippa maaqqida. Yesuusa maachitira
 ohintodera un bi7i gaama qoppida. Yezin maachitigo, «Akko
 koye?» Woy Yesuusago, «Izira akkos ohintte?» gayde ooden
 baaya. 28 Yinnippa maaqqii, maachita fa hyaatsi otto ashshii
 suuba katama hyanggi asuntsago, 29 «Taanii oochchidanno ubba
 taas ohide attsa bo7odes yedhdhote. E Kirsttoosa maaqqane?»
 yagayda. 30 Asuntsi katamappa kezii Yesuusago hyanggida.
 31 Yinna yi7adera, E tamaruntsi Yesuusago, «Mo7oyo» ga7i
 woossida. 32 Yezin E, «Taas yin eroosse kattsa ta muuze

yene» yagayda. **33** Yinnii gisho, E tamarunsi fa gidida, «Ees muuze baz asi ki7ikaayzara attama?» yagayda. **34** Yesuusa unttago, «Ta katsita tana kiitteze qoftto oochchodannon E oochito faaddodanno. **35** Yin, «Oyddii aginappa suuba katstsa maxinttoda» gaane baa? Yezin taanii yinttis ohine; katsita kaxxin shiishes yellidanno loytsii bo7ote. **36** Budizen maxizen wolla ufayttode gaar maxizay damooze ekkane mahi katstsa medhina de7oos aafe shiishane. (aiōnios g166) **37** Yikke, «Fete budane; hyankkay mahi maxane» gaaze ohita turo. **38** Yin labbikaayzanno shiishode gaar ta yinttana kiittida. Melluntsi oochchii labbidanne gelii yin un labbide aafto ekkida» yagayda. **39** Maachita, «E, ta oochchide ubbabazito ohida» ga7i markkidhide gisho yinna katamite yeze Samaara asuntsappa gaamuntsi Yesuusa ammanida. **40** Samaara asuntsin Yesuusago yi7i, un kale gam7ode gaar Yesuusa woossin E ize lam77i qamma bettida. **41** E ohide qaaltti gisho kasennippa gaama asuntsi ammanida. **42** Mahi un maachitigo, «Hyatte nu ammanidanna nu ommite E gaazanno si7ide gishop attin ne markkidhide gisho baaya. Mahin E turo hyanna alamito ashshiza maaqqizanno nu erida» yagayda. **43** Lam77i qammappa suuba, Yesuusa yinnippa kezii Galila qitida. **44** Yesuusa fa ommite, «Nabe fa gadite bonchchinttoos» yaga7i tiinidhii ohida. **45** Yesuusa Galila yelide wode Galila asuntsi eza makkida. Akkos gayko, Faasiga Ba7ale bonchchize wode un Yerusalaame yeze gisho E oochchidanno ubba bi7ida. **46** Yesuusa hyaatsito woyne ushi laammide besite, Galila yeze Qaana katama hyanggida. Qifirnahoomme kaati keetstsa oocize shuumizes na7i hyarggintane. **47** Yesuusa Yihudappa Galila yiidanno ye shuumize si7i eego yi7ida. Hyayqqodes yellide fa na7aya hyanggi fatstsode gaar Yesuusa woossida. **48**

Yesuusa Shuumizego, «Xoozii oochchize gaama qofizen kille bazi bi7ikaayzara yin mulon ammanoos» yagayda. 49 Shuumizen mahi, «Laatstsayo, ta na7ay hyayqqikaayzin taara yedhdhoya» yagayda. 50 Yesuusa, «Ne kara qito; ne na7ay faxoda» yagayda. Ye shuumize Yesuusa ohide qaalto ammanii fa kara qitida. 51 E fa kara hyanggodera eza arunts eego yi7itera ezar oge yellinti, «Ne na7ay faxida» gayda. 52 E fa aruntsana fa na7ays akko saate lo77ezako oocida. Un mahi, «Omatse laappun saate michita ashshida» yagayda. 53 Na7ay aday Yesuusa faago, «Ne na7ay faxoda» gaydanna yinna saate maaqqidanno tiirida. Yinnii gisho, ezin E kara asunts ubbuntsara ammanida. 54 Yinna Yesuusa Yihudappa Galila yi7i oochchide lam7intsa kille baz.

5 Yinnippa maaqqii, Yesuusa Ayhuduntsi bonchchize baales Yerusalaame qitida. 2 Yerusalaame Duro furtsi kale lbraysxe doonara Beetesayda gaaze teqintide geenna yene. Ye teqinti yeze hyaatsiti kale kanggizen ke7ize ichchin oge yene. 3 [Yinne hyaatsita en7intizanno naagize] gaama hyarggintizuntsi, qooquntsi, wobbuuntsin galla siliduntsi woy7ida. 4 [Akkos gayko, fettii fettii tohe Laatstse kiitanchcho geenite wodhdhii hyaatsito en7izane. Hyaatsita en7ize wode tiinii gelide atstse fana aykkide akko hyarggeppa faxane.] 5 Yinna besite hyastam osfun bere hyarggintide fettii asi yene. 6 Yesuusa ize woy7ide atstsa bi7i, mahi gaama wode hyarggintidanno erii atstsego, «Faxodes koyane?» yagayda. 7 Hyargganchchize mahi, «Laatstso, hyaatsita en7intize wode tana hyaatsite olize asi baaya. Ta gelodes yiyoder melluntsi taappa tiinii gelane» yagayda. 8 Yesuusa eego, «Denddii eqqo; ne alggiza tookkii qito» yagayda. 9 Attsay iira faxida; fa alggiza tookkii qitida. Yinna Sambbata wode hyanida. 10 Yinnii gisho, Ayhudunts faxide atstsego,

«Hyayno sa7ita Sambbata; neenii ne alggiza tookkizanna woga baaya» yagayda. 11 Yezin atstsay, «Tana fatstseze, «ne alggiza tookkii qito» gayda» yaga7i mahida. 12 Un eego, «Nena, ne alggiza tookkii qito gayde E oode?» yaga7i oocida. 13 Yezin Yesuusa yinna besite gaama as giddappa deshshi gayde gisho atstsay fana fatstside oode yezako erikaaya. 14 Yesuusa suubappa ye attsa Xoozze Keetsta denggi, «Hyaychche, ne faxida; hyannippa aadhize iita baz nena yellaame gaar mahi nagara oochchippe» yagayda. 15 Yinnippa maaqqii, atstsay hyanggi fana fatstside Yesuusa maaqqizanno Ayhuduntsis ohida. 16 Yesuusa yinno Sambbata ode oochchide gisho Ayhudunts Yesuusa baytstse aykkida. 17 Yesuusa mahi, «Ta Aday ubba wode oochchane; taanin oochchodes beezane» yagayda. 18 Yesuusa Sambbata bonchchikaayze gisho xalaalas maaqqikaayzin Xoozza fa Ade ga7i fana Xoozara wolkkizide gisho Ayhudunts eza wodhodes tiionnippa mintsii koyda. 19 Yesuusa mahi, «Ta yinttis turo turo gaane; Na7ay faas akkon oochchodes dandda7oos. E fa Aday oochchodera bi7idanno xalaala oochchane. Aday oochchizanno Na7ayin oochchane. 20 Aday fa Na7aya kadhize gisho oochchize oocha ubba fa Na7aya beezane. Yin gaama qoppode gaar E hyannippa aadhize oocha fa Na7aya beezoda. 21 Aday hyayqqiduntsana hyayqoppa dentsii untis de7o inggizannigaara Na7ayin fa koyezuntsis de7o inggane. 22 Aday Na7ays firddode gaar adetits wolqqa inggidap attin E oonan firddoos. 23 Yinno E oochchidanna Asi ubba Adaya bonchchizanni gaar Na7ayan bonchchode fana. Na7aya bonchchoosse ooden Na7aya kiittide Adayan bonchchoos. 24 «Ta yinttis turo turo gaane; ta qaaltto si7izes tana kiitteza ammanzes medhina de7o yene. E hyayqoppa

de7o fiingqide gisho firddinttoos. (aiōnios g166) 25 Ta yinttis turo turo gaane; hyayqqide asuntsi Xoozze Na7ay qaaltto si7ize wode ye7oda; yinnan hyatte. E qaaltto si7ize de7o yessada. 26 Aday faas de7o yezanni fana Na7aysin de7o yessade fana inggida. 27 Na7ay As Na7a maaqqide gisho Aday Na7ays firddode gaar adetits wolqqa inggida. 28 «Booza yezuntsi E qaaltto si7i denddize wode ye7ode gisho hyanne gaama qoppipete. 29 Lo77o oochchiduntsi de7o dendddes mahi iita oochchiduntsi firdda ekkodes boozappa denddoda. 30 «Taanii ta adetitsi wolqqara akko bazin oochchodes dandda7oos. Xoozze taas ohidanni gaar firddane. Taanii tana kiittide koyze baz oochchanep attin ta koyze baz oochchoose gisho ta firddita turo. 31 «Taanii ta baz markkidhiko ta markkatitsita turo maaqqoos. 32 Ta baz markkidhize melle yene; E ta baz markkidhizanna turo maaqqizanno ta erane. 33 «Yin Wahannisago asi kiittin E turis markkidhida. 34 Ta yinno yinttis ohizanna, yin attode gaar gaydap attin asi markkatitsi taas koshshin baaya. 35 Wahannisa goga gaar eexize foo7o. Yin eerats wode E foo7ite ufayttodes koyda. 36 «Yezin taas Wahannisappa aadhize markka yene. Ta oochchode gaar ta Aday taas inggide oochita ta baz markkidhane; Aday tana kiittezanno beezane. 37 «Mahin tana kiittide Aden fa ommite ta baz markkidhane. Yin E qaaltto mulo si7ikaaya woy E bishshito bi7ikaaya. 38 E kiittezanno yin ammanoose gisho E qaaltta yin wozintte baaya. 39 «Geeshi Maxaafuntsappa medhina de7o denggodebaz yinttis aazin un qurichchane; qaalttan ta baz markkidhane. (aiōnios g166) 40 Yezin yin de7o denggodes taago yo7odes koyoos. 41 «Asappa taanii bonchcho koyoos. 42 Yezin taanii yin wozintte Xoozze siiqo baayzanno erane. 43 Taanii ta Aday suntsite yi7ida, yezin tana

mokkikaaya. Hyankay fa suntsite ye7iza mokkane. **44** Yin fete feteppa bonchcho koyzuntsi, fettii Xoozzeppa ye7ize bonchcho ekkodes koyoosuntsi, wayzi tana ammanodes dandda7ode? **45** «Taanii ta Aday tiino yintana mootizebazi yinttis aazippe. Yinttana mootode yin ufaytti kafize Muse. **46** Yin Muse ammanezako E ta baz xaafide gisho tanan ammanodyeshsha. **47** Yezikon yin E xaafidanno ammanaanxxiko ta qaaltto wayzi ammanode?» yagayda.

6 Yinnippa maaqqii, Yesuusa Xibaaryoosa gaaze Galila Abbap seko gaxa fiinggida. **2** E hyargganchchuntsana fatstsi kille baz oochchidanno bi7ide gisho gaama asuntsi eza kaallida. **3** Yesuusa derella kezii, yeyga fa tamaruntsara wolla bettida. **4** Ayhuduntsi bonchchize Faasiga Ba7ale ukkida. **5** Yesuusa gaama asunts faago ye7izanno bi7i Filphoosago, «Hyantsi asuntsana ubba muusades maaqqade katstsa abappa wonggode?» yagayda. **6** E yinno Filphoosa fattanodes gaydap attin E fa ommite akko oochchodyezako erane. **7** Filphoosa mahi Yesuusago, «Melle atto yezin, omma omma, fettii fettii baaritsi yelitsodes, lam77i xeet dinarera boora wonggikon maaqqoos» yagayda. **8** Mahi Yesuusa tamaruntsappa fete, Simoon Phexiroosa ishe Inddiriyase, **9** «Ichchin beshe bangga booran lam77i molo aykkide fettii na7a hyanne yene, yezin hyantsi asunts ubbas yinna akko maaddode?» yagayda. **10** Yesuusa fa tamaruntsago, «Asuntsana betitsote» yagayda. Yinna besite gaama buca yene; asuntsi ubba bettida. Dhiiratsi asunts faydita ichchin mukul maaqqada. **11** Yesuusa booriza ekkii Xooz galatii maaqqii fa tamaruntsis inggida. Unttin bettide asuntsis yeltsida. Moltton ekkii yinnii fana yiizii inggin, asuntsi fa koydanni gaar muyda. **12** Un ubbuntsi mizhidannippa suuba Yesuusa fa tamaruntsago,

«Fettibazin iitaame gaar attide gufto shiishote» yagayda. **13** Yinnii gisho, un ubba shiishida. Asuntsi mu7in attide bangga boora gufa shiishin taphpho lam77i leemate maaqqida. **14** Asuntsi Yesuusa oochchide kille baz be7eze wode «Hyay turo hyanna alamtte ye7oda ga7inttide nabiza» yagayda. **15** Yesuusa un eza aykkii wolqqara kaati mahodes hyanzanno erii, faas derella mahi kezida. **16** Sa7ita ugurin Yesuusa tamarunsi abbago wodhdhida. **17** Sa7ita qammide gishon Yesuusa hyaga unttago yi7ikaayze gisho E tamarunsi gonggite gelii abba fiinggi Qifirnahome qitodes denddida. **18** Damma baqo baqqide gisho abba hyaatsita en7ida. **19** Ichchin woy izippun kilo mitire maaqqade gaar un abballa hyanggidannippa suuba Yesuusa abballa yedhdhitera ye7izanno bi7i zhashtida. **20** Yezin E, «Zhashtippete, tana» yagayda. **21** Un ufaytti eza gonggite geltsida; iira gonggize un hyanggize abba gaxa yellida. **22** Wonttisti wode abbappa seko gaxa attide gaama asuntsi fettii gongge xalaala yezanno bi7ida. Yesuusa fa tamaruntsara gonggite gelii, untara hyanggoosannon un fa faas hyanggidanno bi7ida. **23** Yezin Xibaaradoosappa melle gonggunsi Yesuusa Xooz galatin, asuntsi boora muyde bessito yi7ida. **24** Asuntsi Yesuusa woy E tamarunsi ize baayzanno bi7i, Yesuusa koyodes gonggite gelii Qifirnahome qitida. **25** Asuntsi Yesuusa abbappa seko fintsa denggide wode «Astartamarizayo, hyanne ayde ne yiido?» yagayda. **26** Yesuusa mahi, «Taanii yinttis turo turo gaane; yin tana koyzanna boora mu7i mizhide gishop attin kille baz bi7ide gisho baaya. **27** Dhabize katstsas oochippete, yezin medhina de7o yeze katstsa inggize As Na7ays oochchote. Ezan Xoozze Aday attamii tillizida.» (aiōnios g166) **28** Yeezin un, «Nuunii Xoozze oocha oochchodes akko oochchode?»

yaga7i Yesuusa oocida. **29** Yesuusa mahi, «Yin oochchode gaar Xoozze koyze oochita hyanno: E kiittidaya ammanode fana» yagayda. **30** Un mahi, «Nuunii bi7i, nena ammanode gaar akko kille baz ne beessade? Ne akko oochchode? **31** Geeshi Maxaafite, «Un ma7ade gaar boora saloppa inggida» ga7intti xaafinttidannigaara nu aduntsi akko baayze ganasa manna muyda» yagayda. **32** Yesuusa, «Ta yinttis turo ohine; yinttis saloppa turii boora inggide ta Adayp attin Muse baaya. **33** Yikke, Xoozii inggize boora saloppa wodhdhide alames de7o inggizaya» yagayda. **34** Un mahi, «Laatstso, nuus ye booriza ubba wode inggo» yagayda. **35** Yesuusa, «Taanii de7o boora; taago ye7ize ooden mulo naydhdhoo. Mahi tana ammanze attsen baridhdhoos. **36** Yezin ta yinttis ohida; yin tana bi7ida, yezin ammanikaaya. **37** Ta Aday taas inggide ubbuntsi taago yo7oda; mahi taago ye7iza oonan bale dakkoos. **38** Taanii ta koyze baz oochchodes maaqikaayzin tana kiittide koyze baz oochchodes saloppa yi7ida. **39** Tana kiittide koyzanna hyanno: taanii E taas inggide ubbuntsana wurssutsi wode hyayqoppa dentsode gaarap attin feten dhabode gaar koyoos. **40** Yikke, ta Aday koyzanna yinno: Na7aya bi7i ammanze ubba medhina de7o ekkoda; taanii yentsana ubba wurssutsi wode medhina de7os hyayqoppa dentsoda» yagayda. (aiōnios g166) **41** Yesuusa, «Taanii saloppa wodhdhide boora» gayde gisho Ayhuduntsi eella zuuzinggida. **42** Un, «Hyayni nu E adayan E intto erize Yoosefa Na7a Yesuusa baane? Yeezin, E wayzi, «Ta saloppa wodhdhida» gawudes dandda7e?» yagayda. **43** Yesuusa mahi, «Fete fetera zuuzinggizanno ashshote. **44** Tana kiittide ta Aday taago ki7ize asappa attin taago yo7odes dandda7ize ooden baaya. Ta wurssutsi wode eza medhina de7os hyayqoppa dentsoda. **45**

Nabuntsi, «Asi ubba Xoozappa tamariduntsana maaqqada» ga7i xaafida. Adaya si7izen eeppa tamaride ooden taago ye7ine. **46** Xoozze kaleppa yi7idayip attin Adaya be7eze ooden baaya; E xalaala Adaya bi7ida. **47** «Ta yinttis turo turo gaane; tana ammanize medhina de7o yene. (aiōnios g166) **48** Taanii de7o boora. **49** Yin aduntsi akko baayze ganas sa7a manna mu7ida, yezin hyayqqida. **50** Saloppa yi7ide boora hyaya; hyay booriza mu7ide ooden hyayqqoos. **51** Saloppa yi7ide de7o boorize tana. Ooden hyay booriza mu7iko medhinas yessada. Mahi hyanna alamita de7o yessade gaar taanii yinttis inggode boorize ta ashito» yagayda. (aiōn g165) **52** Ayhuduntsi, «Hyay attsay fa ashito nu ma7ade gaar nuus wayzi inggodes dandda7e?» yaga7i fa gidda wolla lallida. **53** Yinnii gisho, Yesuusa unttago, «Taanii yinttis turo turo gaane; As Na7ay ashito, yin ma7anxko, mahi E suutsito yin uzhanxiko, yinttis de7o baaya. **54** Ta ashito mu7izen ta suutsito uzhize attses medhina de7o yene. Taanii wurssutsi wode eza hyayqoppa dentsoda. (aiōnios g166) **55** Ta ashita turii katstsa; ta suutsitan turii ushi. **56** Ta ashito mu7izen ta suutsito uzhize atstse ta gidda yene; taanin E gidda yene. **57** De7o Aday tana kiittin, ta E baggara de7o yezannigaara, tana mu7ize attsen ta baggara de7o yessada. **58** Saloppa wodhdhide boorize hyaya: yin aduntsi mu7i hyayqqide manna fana baaya; hyay booriza mu7ize atstse medhina yessada» yagayda. (aiōn g165) **59** Yesuusa Qifirnahoom katama Ayhude woosa Keetstsa hyanno tamarssida. **60** Yesuusa tamaruntsappa gaama baggita yinno si7eze wode «Hyanna geloose timirtte; oodes gele?» yagayda. **61** Yesuusa fa tamaruntsi yinnis zuuzinggidanno erii, «Hyanna yinttana balitsane? **62** Yeezin, As Na7ay tiino fa yeze besa ude kessadera yin bi7izako wayade? **63** Geeshi Ayyaana

de7o inggane; as wolqqa akkon maaddoos. Ta yinttis ohize qaaltta de7o inggize Geeshi Ayyaanappa yi7ida. **64** Yezin yin gidda ammanoosunts yene» yagayda. Ammanoosuntsi ood yezako Yesuusa tiinoppan erane. Mahi fana aatsii inggode oona yezako erane. **65** Mahin Yesuusa, «Aday yo7o gaykaayze ooden taago yo7odes dandda7oos ga7i ta ohizanna yinnii gisho» yagayda. **66** Yinnii baggara, Yesuusa kaallizuntsappa gaamuntsi eza ashshii suub maaqqida; maaqqin eera hyanggikaaya. **67** Yesuusa taphpho lam77i fa tamaruntsana, «Yinttin ashshii qitodes koyane?» yaga7i oocida. **68** Simoon Phexiroosa mahi, «Laatsto, nuunii oodego qitode? Nees medhina de7o qaala yene. (aiōnios g166) **69** Ne Xoozze Geeshi maaqqidanno nuunii ammananen erane» yagayda. **70** Yesuusa unttago, «Ta yinttana taphpho lam77untsana doorikaane? Yezin yinttappa fete Xalahe» yagayda. **71** Yesuusa yinno gaydanna Simoona Na7ay Asqorootu Yihuda gisho. Yihuda Yesuusa aatsii inggodes yeze taphpho lam77i tamaruntsappa feta.

7 Yinnippa maaqqii, Ayhuduntsi Yesuusa wodhodes koyde gisho E Yihuda ashshii Galilara wutida. **2** Ayhuduntsi bonchchize daase Ba7ale ukkida. **3** Yinnii gisho, Yesuusa ishuntsi, «Ne tamaruntsi ne oochchize kille bazito be7ade gaar hyannippa denddii Yihuda sa7a qito. **4** Faas qonccii erinttodes koyze asi ooden fa oochito aachoos. Ne hyantsesana oochchii nebaz alames qonccizo» yagayda. **5** E ishuntsi yinno gaydanna ammanikaayze gisho. **6** Yesuusa unttago, «Taas wode hyaga yellikaaya, yezin yinttis ubba wode wottane. **7** Alame yinttana ixodes dandda7oos, yezin taanii alame oochita iita maaqqizanno markkidhize gisho tana ixxane. **8** Yin ba7aalito qitote; taas wode yellikaayze gisho taanii ba7alito hyanggoos» yagayda. **9** E yinno ga7i

Galila attida. **10** E ishuntsi ba7ale bonchchodes qitidanippa maaqqii Yesuusa ooden erikaayzin bentikaayzara yinna besite hyanggida. **11** Ayhudunts ba7ale bonchchize besite, «E aba yene?» yaga7i eza koyda. **12** Asuntsi zuuzinggii E baz ohinttane. Bagguntsi, «E lo77o asi» gaaze wode melluntsi mahi, «Ade, E as balitsane» yagayda. **13** Yezin Ayhude hyalaquntsis zhashtide gisho ooden E baz qoncce ohinttoos. **14** Ba7ale bonchchii gidida yellodera Yesuusa Xoozze keetsta hyanggi tamaarsse aykkida. **15** Ayhuduntsi, «Hyay atstse timirtte tamarikaayzara maxaafe wayzi erido?» ga7i gaama qoppida. **16** Yesuusa mahi, «Ta tamarssize timirtita tana kiitteze Xoozze kaleppa ye7ize timirtte attin ta baz baaya. **17** Xoozze qofa oochchodes koyze ooden hyanna timirtita Xoozze kaleppa ye7izakon woy taanii taappa ohizako erane. **18** Fa baz ohize ooden fa bonchcho koyane. Yezin fana kiitteze bonchcho koyze ooden E turii asi; E gidida worddo baaya. **19** Muse yinttis higge inggida, yezin yinttappa ooden higge naagikaaya. Yeezin akkos tana wodhodes koye?» yagayda. **20** Asuntsi mahi, «Neera Xalahe yene; nena wodhodes oode koyze?» yagayda. **21** Yesuusa, «Ta fettii kille baz oochchin yin ubbuntsi gaama qoppida. **22** Yin, yin na7untsana garrazode gaar Muses woga inggida. Yezin yin mayzuntsappa aykkii yeze wogap attin Muse baaya. Yinnii gisho, yin Sambbata wode dhiiratsi na7untsana garrazane. **23** Muse higge sharintaame fana yin Sambbata wode garrazebaz maaqqiko, ta fettii atstse kumutsi gallito Sambbatar fatstside gisho taara akkos kacintte? **24** Turii firdda firddotep attin as sino bi7i firddipete» yagayda. **25** Yerusalaame asuntsappa fete fete, «Un wodhodes koyze atstse hyaya baane? **26** Yikke, E qoncce ohine; un eza akkon ga7oos. E Kiristtoosa maaqqidanno

Ayhude hyalaquntsi turo eresoon? 27 Kiristtoosa ye7ize wode E abappa yezako ooden eroos, yezin hyay atstse anappa ye7ezako nu erane» yagayda. 28 Yesuusa Xoozze Keetstsa tamarssitera fa qaalto dhoqi yiizii, «Turo yin ta oona yezakon ta abap ye7ezako erane? Taanii ta wolqqara yi7ikaaya, yezin tana kiitzeze turii ade; yin eza eroos. 29 Yezin taanii E kiitin E kaleppa yi7ide gisho eza erane» yaga7i uukkida. 30 Yinnii gisho, un eza aykkodes koyda. Yezin Ees wode hyaga yellikaayze gisho ooden eella kushe gaddikaaya. 31 Yezin gaama asuntsi Yesuusa ammanii, «Kiristtoosa ye7ize wode hyay atstse oochchize kille bazappa aatsii oochchodaane?» yagayda. 32 Farisaawunutsi gaama asuntsi Yesuusa baz kalkashizanno si7ida. Kahinunts hyalaquntsin Farisaawunutsi eza aysii acissades Xoozze keetstsa naagizuntsana kiittida. 33 Yesuusa, «Ta yinttara eerats wode gam77oda; yinnippa suuba tana kiittezego qitoda. 34 Yin tana koyoda, yezin denggaama. Ta yeze bestto yin yo7odes dandda7oos» yagayda. 35 Ayhuduntsi fete fetera, «Hyay nu denggaame besa aba qitodes yiye? Girike katama bettii yeze Ayhuduntsana hyanggi tamarssodes qitodaane? 36 <Yin tana koyoda, yezin denggaama> mahi, <Taanii yeze besa yin yo7odes dandda7aama> gaazanna akki ga7intte?» yagayda. 37 Ba7ale bonchchize hyal7e qammite Yesuusa denddii, fa qaalto dhoqi yiizii, «Baridhdhide ooden taago yi7i uzho. 38 Tana ammanze ooden Geeshi Maxaafa gaydannigaara de7o inggize hyaatsi aafe E giddappa goggane» yagayda. 39 E yinno gaydanna eza ammanezunts ekkodes yeze Geeshi Ayyaanabaz ohida. Yesuusa hyaga bonchchintikaayze gisho ye wode Geeshi Ayyaana inggintikaaya. 40 Yentsi asuntsappa gaamuntsi E gaazanno si7i, «Hyay turo yo7oda ga7inttide

nabizaya» yagayda. 41 Melluntsi mahi, «Hyay Kiristtoosa» yagayda. Mahin mellunts, «Kiristtoosa Galilappa ye7inene? 42 Geeshi Maxaafite, «Kiristtoosa Dawute kochchappa Dawute yezide Beeteleme katamappa ye7oda» gaykaane?» yagayda. 43 Yinnii gisho, Yesuusa baggara asunts wol gidida shaakkintida. 44 Yentsi asuntsappa fete fete eza aykkodes koyda, yezin ooden eella kushe gaddikaaya. 45 Xoozze Keetstsi naagizuntsi kahinunts hyalaquuntsagon Farisaawunutsago suub maaqqii yi7in un, «Akkos eza ke7anxxido?» yaga7i oocida. 46 Xoozze Keetstsi naagizuntsi unttago, «Hyay atstse ohizanni gaara ooden ohoos» ga7i mahida. 47 Farisaawununtsi mahi, «E yinttan balitsida? 48 Ayhude hyalaquuntsappa woy Farisaawuntsappa eza ammanide asi yene? 49 Muse higge eroosse hyantsi asuntsi tuneezuntsana» yagayda. 50 Farisaawuntsappa fete qamma Yesuusago hyanggide Niqodimoosa unttago, 51 «Fettii asi gaazanno si7ikaayzara woy E akko oochchezako erikaayzara tiino eella firdizanna nu higgite yene?» yagayda. 52 Un mahi, «Neenin Galila asi? Galila sa7appa nabe kezaamanno Geeshi Maxaafepa qurichchi ero» yagayda. 53 Yinnippa suuba fete fete fa kara qitida.

8 Fete fete ashshii fa kara fa kara qitida, yezin Yesuusa Shamahe dere qitida. 2 Mahi wonttisti wode gooda Xoozze keetstsa yi7ida. Gaama asuntsi eego yi7in bettii untana tamarssida. 3 Higge asttamaaruntsin Farisaawunutsi olalodera aykkide fettii maachito eego ki7ida. Un as ubba tiino izo essi, 4 «Asttamaarizayo, hyanna maachita olalodera nu aykkida. 5 Muse higge hyannii gaarize maachito shuchchara dhogii wodhode gaar kiittane. Yeezin, ne ibaz waage?» yagayda. 6 Un yinno gaydanna Yesuusa fattanii eza mootodebaz denggodes. Yezin Yesuusa

zuggii fa gil7izera sa7alla xaafida. 7 Un eza mahi mahi oocii
 ashshanxin, ude dhoqi ga7i, «Yin gidda nagara oochchikaayze
 asi tiinii izo shuchchara dhogo» yagayda. 8 Mahin zuggii sa7alla
 xaafida. 9 Un yinno si7ide wode un qofta un7in cimuntsappa
 aykkii fete fete kezitera hyal7ida. Yesuusa xalaala yinna besite
 eqqide maachitira attida. 10 E ude dhoqi ga7i maachitippa
 melle asi bi7ikaayze wode, «Maachite, mootizunts aba qitido?
 Neella firddizuntsappa ooden baa?» yagayda. 11 Maachita,
 «Laatstso, ooden baaya» yagayda. Yesuusa mahi, «Taanin
 neella firddoos. Qito; mahi nagara oochchippe» yagayda. 12
 Mahin Yesuusa asuntsago, «Taanii alames foo7o. Tana kaallize
 ooden de7o inggize foo7o ekkodap attin dhuma hyanttoos»
 yaga7i ohida. 13 Farisaawuntsi, «Ne nebaz markkidhane, yezin
 ne markkatitsita turo baaya» yagayda. 14 Yesuusa mahi, «Taanii
 ta baz markkidhizakon ta markkatitsita turo. Akkos gayko, taanii
 abappa ye7ezako mahi aba qitizako erane, yezin yin ta abappa
 ye7izakon mahi aba qitizako eroos. 15 Yin as qofa gaar firddane;
 taanii fettii asallan firddoos. 16 Taanii firddizebaz maaqqikon ta
 firddita turo. Akkos gayko, tana kiitteze ta Aday taara yenep
 attin taanii ta xalaala yezoos. 17 Lam77i asi markkatitsi turo
 maaqqizanna yin higgite xaafintida. 18 Taanii ta baz ta ommite
 markkidhane; mahi tana kiitteze ta Aden ta baz markkidhane»
 yagayda. 19 Un, «Ne aday aba yene?» yagayda. Yesuusa mahi,
 «Yin tana woy ta Adaya eroos. Tana erizebaz maaqqizako, yin ta
 Adayan eroda yeshsha» yagayda. 20 Yesuusa Xoozze Keetstsa
 muxaate bira olize saaxine yeze besite yinno tamarssida. E
 qammita hyaga yellikaayze gisho ooden eza aykkikaaya. 21
 Mahin Yesuusa unttago, «Ta qitoda; yin tana koyoda, yezin yin yin
 nagartira hyayqqoda. Ta qitize bestto qitodes yin dandda7oos»

yagayda. 22 Ayhude hyalaquntsi, «E, <Ta qitize bestto yin yo7odes dandda7oos> yagayda. E fana faas wodhoda yessane?» yagayda. 23 Yesuusa mahi, «Yin oomoppa; ta afappa. Yin hyanna alamttippa, ta hyanna alamttippa baaya. 24 Yin yin nagarttira hyayqqoda ga7i ta yinttis ohidanna yinnis. Taanii Tana maaqqizanno yin ammananxiko yin yin nagarttira hyayqqoda» yagayda. 25 Un, «Ne oode?» yaga7i oocida. Yesuusa mahi, «Taanii, tiinoppa yinttis ohide ezii tana. 26 Taanii yin baz ohi firddize gaama baz yene. Yezin tana kiitteze turo; mahi taanii eeppa si7ezanno xalaala alames ohine» yagayda. 27 Yesuusa fa Adebaz ohizanno un tiirikaaya. 28 Yinnii gisho, Yesuusa unttago, «Yin As Na7aya ude dhoqi yiize wode Taanii Tana Maaqqizanno yin eroda. Mahin taanii ta adetitsi wolqqara akkon oochchosannon ta Aday tana tamarssidanno ohizanno yin eroda. 29 Tana kiitteze taara yene. Ta ubba wode eza ufayssize baz oochchize gisho E tana ta xalaala ashshikaaya» yagayda. 30 Yesuusa yinno ohodera si7eze gaama asuntsi eza ammanida. 31 Yesuusan fana ammanide Ayhuduntsago, «Yin ta qaalte yeziko turii ta tamaruntsana. 32 Yin turo eroda; turitan yinttana arotitsappa kessoda» yagayda. 33 Un mahi, «Nu Abrahama kochchi; nu oodesin aridhdhikaaya. Ne wayzi, <Yin arotitsappa kessada> ga7e?» yagayda. 34 Yesuusa mahi, «Ta yinttis turo turo gaane; nagara oochchize ooden nagaras aro. 35 Aro medhinas kara asara yezoos, yezin na7a medhinas kara asara yezane. (aiōn g165) 36 Na7ay yinttana arotitsappa kessiko yin arotitsappa turo kessada. 37 Yin Abrahama kochchi maaqqizanno ta erane. Yezin ta qaalta yin gidida baayze gisho tana wodhodes koyane. 38 Taanii ta Aday tana beezidanno ohine, yezin yinttin yin adeppa be7ezanno oochchane» yagayda. 39 Un mahi, «Nu

aday Abrahamana» yagayda. Yesuusa unttago, «Yin Abrahamana na7untsana maaqqizako E oochchidanno oochchodyeshsha. 40 Yezin Xoozappa si7eze turtto ohide tana yin wodhodes koyane. Abrahamana yinnii gaara yiizikaaya. 41 Yin, yin aday oochchidanno oochchane» yagayda. Un mahi, «Nuunii olale na7a baaya turii Xoozze na7untsana; nuus fettii Aday Xoozze xalaala yene» yagayda. 42 Yesuusa unttago, «Xoozii turii yinttis aday maaqqizako yin tana kadhodyeshsha; akkos gayko, taanii Xoozze kaleppa yi7ida. Tana E kiitanep attin taanii ta adetits wolqqara yi7ikaaya. 43 Ta ohizanno yin si7osanna tiroso? Ta qaalto yin si7anxide gisho. 44 Yin, yin aday Xalahe na7a. Mahin yin, yin aday amudhdhizebaz oochchodes koyane. E tiinoppa aykkii shemppo wodhizaya. Turii E gidda baayze gisho E turo ixixane. Worddo ees yeze baz maaqqide gishon E worddos ade maaqqide gisho worddo ohitera faappa ohine. 45 Ta turito ohine, yezin yin tana ammanoos. 46 Yinttappa, «Ne nagara oochchodera ta bi7ida» gawudes dandda7ize oode? Ta turito ohize baz maaqqiko tana akkos ammanoste? 47 Xoozze asi maaqqide Xoozii gaazanno si7ine. Yin Xoozze asi maaqqikaayze gisho Xoozii gaazanno si7oos» yagayda. 48 Ayhuduntsi mahi, ««Ne Samaara asi; neella tuna ayyaana yene» ga7itera likke nu baane?» yagayda. 49 Yesuusan unttago «Taalla tuna ayyaana baaya. Taanii ta Adaya bonchchane, yezin yin tana leqqane. 50 Taanii ta bonchcho koyoos; ta bonchchinttode gaar koyzen taas firddize yene. 51 Ta yinttis turo turo gaane; ta qaalto naagize ooden hyayqqoos» yagayda. (aiōn g165) 52 Ayhuduntsi mahi, ««Neella tuna ayyaana yezanno nuunii hyatte erida. Abrahamana hyayqqida; nabuntsin hyayqqida. Yezin ne, «Ta qaalto naagize ooden hyayqqoos» yagaane. (aiōn g165) 53 Ne hyayqqide nu aday

Abrahameppa aadhane? Nabuntsin hyayqqida. Ne nena oona ga7i qoppe?» yagayda. **54** Yesuusa, «Taanii tana bonchchiko ta bonchchita hyarii. Yin, «Nu Xoozza» gaaze ta Aday E tana bonchchane. **55** Yin eza eranxikon ta eza erane. Ta eza eroos gayko yin fana taanin worddidhdhane. Yezin ta eza erane; mahi E qaaltton naagane. **56** Yin aday Abrahama ta ye7ize qammito bi7i ufayttodes amudhdhane; bi7in ufayttida» yagayda. **57** Ayhuduntsi mahi, «Melle atto yezin, nees ichintam bere kumikaayze wayzi Abrahama bi7ida ga7e?» yagayda. **58** Yesuusan unttago, «Ta yinttis turo turo gaane; Abrahama yelinttodannippa tiino Taanii Tana» yagayda. **59** Yinnii gisho, un Yesuusa dhogodes shuchchi ekkida. Yezin Yesuusa untappa genggii Xoozze keetstsappa kezii qitida.

9 Yesuusa hyanggitera yelinttidannippa aafe qooqe maaqqii yeze fettii attsa bi7ida. **2** E tamaruntsi, «Astamaarizayo, hyay atstse aafe qooqe maaqqii yelinttode gaar nagara oochchide oode? Ezaane woy eza yeliduntsi oochchido?» ga7i oocida. **3** Yesuusa, «Xoozze oochita eella qonccode gaarap attin ezii woy eza yeliduntsi nagara oochchide gisho baaya. **4** Sa7a awara yezin tana kiittide oochito oochchodes beezane. Ooden oochchodes dandda7oosse qamma yo7oda. **5** Ta alamite yezitera alamttis foo7o» gayda. **6** Yesuusa yinno ga7i sa7alla cuttida. Fa cuchchitira eerats sa7a laakitsii yinna looqitira aafe qooqe atstse aafto tizhida. **7** Yeyzi, «Hyanggi Salihoome (Salihoome ga7inttizanna Kiiinttidaya ga7e) gaaze teqinttide hyaatsite ne aafto matto» yagayda. Yinnii gisho, atstse hyanggi fa aafto mattii bi7itera maaqqida. **8** Dootsuntsin atstse tiino woossodera bi7ide asuntsi, «Hyay bettii woossite attsa baane?» gayda. **9** Fettii fettii asuntsi, «Hyay eza» yagayda. Melluntsi mahi, «Ade, hyayni

eza aazanep attin eza baaya» yagayda. Yezin ezin, «Yee, tana» yagayda. 10 Un eego, «Yeezin ne aafte wayzi bi7ido?» yaga7i oocida. 11 E mahi, «Yesuusa gaaze atstse looqa laakitsii ta aafte tizhii, <Salihoome hyanggi ne aafte matto> yaga7in, ta hyanggi mattii bi7ida» yagayda. 12 Un eego, «E aba yene?» yaga7i oocida. Attsay, «Ta eroos» yagayda. 13 Un aafe qooqe yezara, bi7ide attsa Farisaawuntsago kanggida. 14 Yesuusa looqa laakitsii atstse aafte fatstside qammita Sambbata. 15 Yinnii gisho, atstse wayzi be7ezako Farisaawuntsi eza mahi oocida. Attsay unttago, «E ta aafte looqa tizhida, mattii hyatte be7ine» yagayda. 16 Farisaawuntsappa fete fete, «Hyanno oochchide atstse Sambbata higge naagoosse gisho Xoozze kaleppa yi7ikaaya» yagayda. Yezin melluntsi, «Nagaranchcho asi hyannii gaar kille baz wayzi oochchodes dandda7e?» ga7i wol gidda shaakkintida. 17 Yinnii gisho, Farisaawuntsi atstsego, «E ne aafte bugide gisho ne ebazito waage?» yagayda. Attsay, «E nabe» yagayda. 18 Ayhude hyalaquntsi, E intton adayan xeegee oocode wontsis, atstse tiino aafe qooqe maaqqizannon hyatte E be7izanno ammanikaaya. 19 Un E inttigon E adego, «Yin <aafe qooqe maaqqii yelintida> gaaze yin na7ay hyaya? Yeezin, hyatte wayzi bi7ido?» ga7i oocida. 20 Eza yeliduntsi, «Hyay nu na7a maaqqidannon aafe qooqe maaqqii E yelintidanno nu erane. 21 Yezin hyatte E wayzi be7ezako mahi E aafte oode fatstsezako nu eroos. Eza oocote. E fana shaakkide asi maaqqide gisho fa baz ohodes dandda7ane» yagayda. 22 Eza yeliduntsi yinno gaydanna Ayhuduntsi zhashtize gisho. Akkos gayko, Ayhuduntsi, Yesuusa E Kiristtoosa yaga7i markkidhize asi yeziko ye attsa Ayhude woosa keetstsappa bay7odes tiinii zore accida. 23 Eza yeliduntsi, «E fana shaakkide asi; eza

oocote» yagaydanna yinnisi. **24** Yinnii gisho, qooqe maaqqii yelintide attsa un lam7intsa xeezii, «Xoozza bonchcho; hyay attsay nagaranchcho maaqqidanno nu erane» yagayda. **25** Attsay mahi, «E nagaranchcho maaqqizanno ta eroos. Ta qooqe maaqqidannon hyatte bi7idanno yinno fettii baz erane» yagayda. **26** Un mahi, «E nees akko baz oochchido? E ne aafto wayzi fatstsido?» yagayda. **27** E unttago, «Ta yinttis tiino ohida, yezin yin si7odes koykaaya. Akkos mahi si7odes koye? Yinttin E tamaare maaqqades koyanene?» yagayda. **28** Un eza cazhiter yagayda, «Ne ye atstse tamaare; nuunii Muse tamaare. **29** Xoozii Musera ohinttidanno nu erane, yezin hyay atstse E anappa ye7ezakon nu eroos» yagayda. **30** Attsay unttago, «E anappa ye7ezako yin erosanna gaama qofize baz, maaqqikon E ta aafto fatstsida. **31** Xoozzes zhashtizan E koyze baz oochchize attsa Xoozii si7inep attin nagaranchchuntsana si7oos. **32** Salon sa7a medhinttidannippa aafe qooqe maaqqii yelintide as aafe fattside ooden baaya. (aiōn g165) **33** Hyay atstse Xoozappa maaqqikaayzako fettibazin oochchodes dandda7oos» yagayda. **34** Un mahi, «Ne kumutsi medhintte nagarar yelintti diccize nuna tamarssodes koyane?» yagayda. Eza Ayhude woosa keetstsappa bay7ida. **35** Yesuusa un attsa bale kessidanno si7ide wode eza denggi, «As Na7aya ammanane?» yaga7i oocida. **36** Attsay Yesuusago, «Laatstso, ta eza ammanode gaar E oode? Taas ohoya?» yagayda. **37** Yesuusa atstsego, «Ne eza bi7ida; hyay neera ohinttize eza» yagayda. **38** Attsay mahi, «Laatstso, ta ammanane» yaga7i Yesuusas goynida. **39** Yesuusa, «Qooqunts be7ade gaaran be7izuntsi qooqode gaar taanii firddodes hyanna alamite yi7ida» yagayda. **40** Ezara yeze eerats Farisaawuntsi yinno si7i, «Nu qooqene?» yagayda. **41**

Yesuusa, «Yin qooqe maaqqizako yinttis nagara maaqqoos yeshsha. Yezin hyatte yin be7ine gaaze gisho yin, yin nagarite yene» yagayda.

10 Yesuusa, «Ta yinttis turo turo gaane; duro kales furtstsara maaqqikaayzin melle bessara gelize ooden kayzon faannon. **2** Yezin furtsara gelize ezii duruntsana yenggizaya. **3** Furtsito naagize ees furtsito bugane; duruntsin E qaaltto si7ine. E fa duruntsana un suntsitira suntsitira xegane; untana kaalitsi bale kessane. **4** E fa duruntsana ubba bale kessidannippa maaqqii untap tiinor yedhdhane. Un E qaaltto erize gisho eza kaallane. **5** Melle qaala un eroosse gisho eeppa hyaakkanep attin eza kaalloos» yagayda. **6** Yesuusa untis hyanna aazizito ohida, yezin E akko ga7ezakon un tiirikaaya. **7** Mahi Yesuusa unttago, «Ta yinttis turo turo gaane; taanii duruntsis furtsi. **8** Taappa tiino ye7eze ubba kayzon faannop, attin duruntsi untana si7ikaaya. **9** Furtsite tana; ta baggara gelize ooden attoda. E ta baggara gelodan kessada; lo77o yenggintize bessi demmada. **10** Kayzo kaystodes, shukkodesin dhabsodes ye7inep attin mellebazis ye7oos. Ta untis de7o yessade gaaran gaanggode gaar yi7ida. **11** «Ta lo77o wude ade; lo77o wude adaya fa duruntsi gisho fa shemppito aatsii inggane. **12** Kira yenggize atstse duruntsis ade maaqqikaayze gisho suudhume ye7ize wode bi7i duruntsana ashshii woxxane. Yinnii gisho, suudhume duruntsana bonqane duruntsin lanttane. **13** Kira yenggizay miishes yenggize gishon duruntsbaz ees sinttoosse gisho duruntsana ashshii woxxane. **14** «Ta lo77o wude ade. Ta Aday tana erzanni fana taanin ta Aday erane. Yinnii fana, taanii ta duruntsana erane; ta duruntsin tana erane. Taanii ta duruntsi gisho ta shemppito aatsii inggane. **16** Hyanna kaltte baayze melle duruntsi taas yene. Ta

unttana ko7odes beezane. Un ta qaaltto si7oda; un fettii wude maaqqada; yenggizayin fetto. 17 «Taanii ta shemppito aatsii inggi mahi ekkize gisho ta Aday tana kadhane. 18 Ta qofar ta shemppito aatsii ingganep attin taappa ooden ekkooos. Ta ta shemppito aatsii inggodesin mahi ekkodes adetits wolqqa taas yene. Ta oochchode gaar ta Aday tana kiittezanna hyanno» yagayda. 19 Yinna E gayde qaaltti gisho Ayhuduntsi gidda mahi dummatitsi medhintida. 20 Unttappa gaamuntsi, «E gidda tuna ayyaana yene! E zhaashitane! E gaazanno akkos si7e?» yagayda. 21 Melluntsi mahi, «Xalahe aykkide asi ohinttize fana baaya. Xalahe qooqe aafe bugodes dandda7anene?» yagayda. 22 Yerusalaame Xoozze Keetsito geeshide qammito bonchchize ba7ale yellida; sa7ita barggo. 23 Yesuusa Xoozze Keetsta Solomone furtstsara goden hyankka hyanttane. 24 Ayhuduntsi Yesuusa kale eqqii, «Ne nuna ayde yellodes so7era gam7isade? Ne Kiristtoosa maaqqiko ane nuus geeshi oho» yagayda. 25 Yesuusa mahi unttago, «Ta yinttis ohida; yezin tana ammananxida. Taanii ta Aday suntsite oochchize oochita ta baz markkidhane. 26 Yezin ta yinttis ohidanni gaara yin ta duro maaqqikaayze gisho ammananxida. 27 Ta duruntsi ta qaaltto si7ine. Ta unttna erane; unttn tana kaallane. 28 Ta untis medhina de7o inggane; un mulon dhaboos. Ooden ta kushtippa unttna bonqoos. (aiōn g165, aiōnios g166) 29 Unttna taas inggide ta Aday ubbappa aadhane Ooden ta Aday kushtippa unttna bonqii ekkodes dandda7oos. 30 Taanin ta Adayin fetto» yagayda. 31 Ayhuduntsi Yesuusa dhogodes mahi shuchchi dentsida. 32 Yesuusa unttago, «Taanii oochchode gaar ta Aday taas inggide gaama lo77o oochito yinttna oochchii beezida. Yentsesappa aaye gisho tana shuchchara dhogodes koye?»

yagayda. **33** Ayhuduntsi mahi, «Nu nena ne lo77o oochiti gisho shuchchar dhogodes koyoos. Yezin ne Xoozza cazhize gishon as maaqqitera ne nena Xooz mahize gisho» yagayda. **34** Yesuusa mahi, «Yin higgite, <Ta, Yin xoozuntsana gayda> ga7i xaafinttika? **35** Geeshi Maxaafe medhinas laaminttoos. Xoozii fa qaaltto inggide asuntsana, <xoozuntsana> ga7i xeeigiko, **36** Aday doorii anjii hyanna alamite kiittide tana <Xoozze Na7a> gayde gisho wayzi <Xooz cazhane> yaga7e? **37** Taanii ta Aday oochchizanno oochanxiko tana ammanippete. **38** Yezin taanii oochchiza maaqqiko yin tana ammananxikon, ta Aday ta gidda yezannon taanin ta Aday gidda yezanno yin erode gaar qoppode gaar ta oochito ammanote» yagayda. **39** Yikke mahi un eza aykkodes koyda, yezin E un kushtippa kezida. **40** Wahannisa tiino xammaqize besite, Yorddaanosa borkkappa seko fintsa Yesuusa fiinggi yeyga yezida. **41** Gaama asuntsi Yesuusago yi7i, «Wahannisa melle atto yezin fettii kille bazin oochchikaaya, yezin E hyay atstsebaz ohidanna ubba turo» yagayda. **42** Ize gaama asuntsi Yesuusa ammanida.

11 Bitaaniya guta Alaazare gaaze fettii asi hyargginttida. Bitaaniya Mayramiran I mishta Martta yeze sa7a. **2** Mayrama Laatse tohitilla shitto tizhii fa ommitira E tohito uccidanno. Hyargginttize I ishe Alaazare. **3** Yinnii gisho, mishuntsi, «Laatsto, ne kadhize nu ishe hyargginttida» ga7i Yesuusago kiittida. **4** Yesuusa yinno si7ide wode «Hyanna hyarggita, Xoozze Na7ay bonchchitode gaaran Xoozze bonchchosp attin hyayqos yeltsize hyargge baaya» yagayda. **5** Yesuusa Marttan, I mishito Mayramon Alaazaren kadhane. **6** Yezin Alaazare hyargginttidanno Yesuusa si7i fa yeze besite lam77i qamma aqida. **7** Yinnippa maaqqii, Yesuusa fa tamaruntsago,

«Maaqqii Yihuda sa7a yedhdhote» yagayda. 8 E tamarunsi mahi, «Astamarizayo, eerats wodeppa tiino Ayhudunsi nena shuchchar dhogii wodhodes koyda; hyatten ize hyanggodane?» yagayda. 9 Yesuusa, «Fettii awa taphpho lam77i saate baane? Awarara yedhdhize asi hyanna alame foo7ito be7ize gisho dhubinttoos. 10 Yezin qamma yedhdhize ooden foo7o baayze gisho dhubinttane» yagayda. 11 Yesuusa yinno gaydannippa maaqqii unttago, «Nu kadhize Alaazare genttida, yezin eza dentsodes ta hyammada» yagayda. 12 E tamarunsi mahi, «Laatsto, E genttezebaz maaqqiko denddoda» yagayda. 13 Yesuusa Alaazare hyayqqidanno ohida, yezin untis cer gentto aazida. 14 Yinnii gisho, Yesuusa geeshi unttago, «Alaazare hyayqqida. 15 Yin ammanode fana ta yinna besite baayzanna yin gisho ufayssane. Ane yedhdhote; eego hyammada» yagayda. 16 Yinnippa maaqqii, Didimoosa ga7inttize Toomaasa fa lagge tamarunsago, «Eera hyayqqodes nuusin yedhdhote» yagayda. 17 Yesuusa yellize wode Alaazare mooginttin oyddii qamma maaqqida. 18 Bitaaney Yerusalaameppa hyaydzdzii kilo mitire gaar hayaakkane. 19 Gaama Ayhudunts Marttan Mayramon un ishe hyayqqidannis mintsitsodes yi7ida. 20 Martta Yesuusa yi7idanno si7i eza makkodes kezida, yezin Mayrama keetsta attida. 21 Martta Yesuusago, «Laatsto, ne hyanne yeze baz maaqqizako ta ishe hyayqaamyeshsha. 22 Yezin hyatte maaqqikon ne woossiz baz Xoozii nees inggodanno ta erane» yagayda. 23 Yesuusa, «Ne ishe hyayqoppa denddoda» yagayda. 24 Martta eego, «Wurssutsi qamma E hyayqoppa denddodanno erane» yagayda. 25 Yesuusa iigo, «Taanii denddon de7on; tana ammanze ooden hyayqikon de7o yessada. 26 Mahi de7o maaqqiden tana ammanze ooden medhinas hyayqqoos. Yinno

ne ammanane?» yagayda. (aiōn g165) 27 Martta mahi, «Laatstso, yee ta ammanane! Ne Xoozze Na7a, alame yo7odes yeze Kiristtoosa maaqqidanno ta ammanane» yagayda. 28 Martta yinno gaydannippa maaqqii, hyanggi fa mishto aachintti xeezii, «Asttaaarize yi7i nena xeeqane» yagayda. 29 Mayrama yinno si7ide wode ellisii denddii eqqii Yesuusago hyanggida. 30 Ye wode Yesuusa Marttara yellinttide besite yene; hyaga kara gancce yellikaaya. 31 Mayramo mintsitsiter iira keetstsa yeze Ayhuduntsi, iza denddii eqqii ellisii bale kezidanno bi7i, booza hyanggi yeekkodes yi7iza aazin izo kaallii kezida. 32 Mayrama Yesuusa yeze besito hyanggi eza bi7ide wode E tohitilla gol7i, «Laatstso, ne hyanne yeze baz maaqqezako ta ishe hyayqqaam yeshsha» yagayda. 33 Yesuusa Mayramiran iira yeze, Ayhuduntsi yeekkizanno bi7i, fa wozintte gaama yiqsinttii, 34 «Aba moogido?» ga7i oocin, «Laatstso, yi7i bo7o» yaga7i mahida. 35 Yesuusa afuxxida. 36 Yinnii gisho, Ayhuduntsi, «E Alaazare akko gaar kadhezako bo7ote» yagayda. 37 Yezin untappa fete fete, «Hyay qooqize aafto bugide hyay atstse hyayqqaame gaar yissades dandda7oso?» yagayda. 38 Mahi Yesuusa yiqsinttii, Alaazare mooginttide booztigo hyanggida. Boozttan shuchchara keellinttide wom7o. 39 Yesuusa, «Shuchchito dentstsote» yagayda. Martta, «Laatstso, E hyayqqidannippa hyayno oyddii qamma maaqqide gisho hyatte zeeqqoda» yagayda. 40 Yesuusa Marttago, «Ne ammanzebaz maaqqiko Xoozze bonchcho bo7odanno ta nees ohika?» yagayda. 41 Un boozitilla yeze shuchchito dentsin Yesuusa salo ude bi7i, «Adayo, tana ne si7eze gisho nena galatane. 42 Ne ubba wode tana si7izanno ta erane. Yezin hyanne eqqide asuntsi ne tana kiittezanno ammanode gaar ta un gisho hyanno gaane» yagayda. 43 Yesuusa yinno

gaydannippa maaqqii, fa qaalto dhoqi yiizii, «Alaazare, ude kezo!» yagayda. 44 Hyayqqide atstse ziidhinttidannira kushitan tohito shalora acinttii yezin E aafta goozinttidannira boozttippa kezida. Yesuusa untana, «Billote! Yedhdho ga7o!» yagayda. 45 Yinnii gisho, Mayramigo yi7ide Ayhuduntsappa gaamuntsi Yesuusa oochchidanno bi7i eza ammanida. 46 Yezin untappa fete fete Farisaawuntsago hyanggi Yesuusa oochchidanno untis ohida. 47 Yinnippa maaqqii, kahinunts hyalaquuntsin Farisaawuntsi shanggos shiishii, «Hyay atstse gaama kille baz oochchize gisho nu akko oochcho? 48 Nu eza cer ashshiko asi ubba eza ammanoda. Mahi Roome sa7a asuntsi yi7i nu Xoozze Keetsiton nu bagguuntsana dhabsoda» yagayda. 49 Untappa fete Qayyaafa gaaze, yinna berite kahinunts hyalaqa maaqqide, «Yin akkon eroos! 50 Worzha ubba dhabodannippa fettii asi worzhiti gisho hyayqqodanna lo77o maaqqizanno erosa?» yagayda. 51 E yinno faappa gaykaaya. Yezin yinna berite kahinunts hyalaqa maaqqide gisho Yesuusa Ayhude asunts gisho hyayqqodes beezanno tinbbite ohida. 52 Mahi Yesuusa Ayhude asuntsi xalaalas maaqqikaayzin lalinttii yeze Xoozze as ubba fettilla shiishodesin fettii asi mahodes hyayqqoda. 53 Yinna qammitippa aykkii un eza wodhodes zorinttida. 54 Yinnii gisho, Yesuusa Ayhuduntsi gidida qoncce bessa hyanttikaaya. Yezin akko baayze sa7a kale yeze Efreeme guta qitida. Fa tamaruntsara yinna besite gam7ida. 55 Ayhuduntsi bonchchize Faasiga qamma ukkida. Mahi gaama asuntsi fana geeshodes Faasiga bonchchize qamma yellodannippa tiino yinna sa7itippa Yerusalaame qitida. 56 Un Xoozze Keetsa eqqii Yesuusa ye7ito naagize gisho «Akko qoppe? Yesuusa ba7ale bonchchodes ye7am yessane?» yaga7i fete feta oocida. 57 Kahne hyalaquuntsin Farisaawuntsi

Yesuusa aykkodes, E yeze bestto erize ooden faas mallode fana kiittida.

12 Faasiga bonchchize izipun qammappa tiino, Yesuusa hyayqoppa dentstside Alaazare yeze guta, Bitaniya hyanggida. 2 Yinna besite un ees kawo giigizida. Alaazare Yesuusara wolla leematella bettezin Martta untis kiitintane. 3 Mayrama narddoosa gaaze gaama al77o geeshi shitto ki7i Yesuusa tohitilla gussida. Fa ommitira E tohito uccida; keetsite ubba shitto sawora tonkku gayda. 4 Yezin Yesuusa tamaruntsappa fete, Yesuusa aatsii inggodes yeze, Asqorootu Yihuda, 5 «Hyanna shittita hyaydzdzii xeet dinaares bayzintii, miishita dahuntsis inggintosa?» yagayda. 6 E kayzo maaqqide gisho yinno gaydap attin dahas yiqsintii gaykaaya. E bira aykkiza maaqqide gisho ubba wode iippa faas ekkane. 7 Yesuusa, «Iza faas yeze baz ta moogintize qammas minjiide gisho izo ashshii ashshote. 8 Dahuntsi ubba wode yinttara yessada, yezin ta ubba wode yinttara yezoos» yagayda. 9 Ye wode gaama asuntsi Yesuusa Bitaniya yezanno si7i ize yi7ida. Un Yesuusa xalaala maaqqikaayzin E hyayqoppa dentside Alaazaren be7ades yi7ida. 10 Yinnii gisho, kahinunts hyalaquntsi Alaazaren gujjii wodhodes zorintida. 11 Akkos gayko, Alaazare baggara gaama Ayhuduntsi untana ixii Yesuusa ammanze gisho. 12 Wonttisti wode Faasiga bonchchize besite ye7ize gaama asuntsi Yesuusa Yerusalaame yi7izanno si7i, 13 Qiile hyaye ekkii eza makkodes kezida. Un fa qaaltto dhoqi yiizii, «Hosaana! Laatstse suntsite ye7ize! Isra7eele Kaati anjiintto!» yagayda. 14 Geeshi Maxaafite, «Xiyoone katamite, zhashtippe! Yikke, ne Kaatize hyare na7alla bettii yi7ida» gaynttidanni fana Yesuusa hyare na7a denggi eza toggida. 16 Yesuusa tamaruntsi yinno tiino tiirikaaya.

Yezin Yesuusa bonchchinttidannippa suuba un yinno ubba tiirida. Yinna ubba Geeshi Maxaafra gaydannigaara hyanida.

17 Yesuusa Alaazare boozappa xeezii, hyayqoppa dentside wode eera yeze gaama asuntsi Yesuusa baz markkidhida.

18 Gaama asuntsi eza makkodes kezide, E yinna kille bazito oochchezanno si7ide gisho. 19 Yinnii gisho, Farisaawuntsi fete fetego, «Nu akkon oochchodes dandda7oosanno bo7ote; worzhita ubba eza kaallida» yagayda. 20 Faasiga bonchchize wode goynodes Yerusalaame hyanggezunts gidida fettii fettii Girike asuntsi yene. 21 Unttin Galila sa7a Beetesayda katamappa yi7ide Filphoosago yi7i, «Laatstso, nuunii Yesuusa be7ades koyane» yaga7i woossida. 22 Filphoosa hyanggi Inddiriyases ohin lam77untsi hyanggi, Yesuusas ohida. 23 Yesuusa unttago, «As Na7ay, bonchchinttize wode yellida. 24 Ta yinttis turo turo gaane; fettii zarga aafe sa7a wodhdhii dolanxiko faas attane. Yezin ye zarga aafize doliko gaama aafe aafane. 25 Fa shemppito kadhize ooden dhabssane; fa shemppito hyanna alamite ixsize ooden medhina de7oos naagane. (aiōnios g166) 26 Ta yeze besite taara yessade gaar taas oochchodes koyeze ooden tana kaallodes beezane. Taas oochchiza oonan ta Aday bonchchoda. 27 «Hyatte ta shemppita gaama un77inttida; yeezin waago? <Ta Adayo, tana hyanna saattippa ashsho> yagawune? Ade, ta yi7idanna hyanna madha saatis. 28 Ta Adayo, ne suntsito bonchcho» yagayda. Ye wode saloppa, «Taanii ta suntsito bonchchida; mahin bonchchoda» yagaaze qaala yi7ida. 29 Yinna besite eqqide gaama asuntsi yinna qaaltto si7i, «Yinna dada dhoge» yagayda. Melluntsi mahi, «Kiitanchcho ees ohida» yagayda. 30 Yesuusa mahi unttago, «Hyay ootsize yin gisho yi7idap attin ta gisho baaya. 31 Hyanna alamita

firdinttize wodita hyatte; hyanna alamito ahize kaatize hyatte bale olinttoda. **32** Mahi ta sa7appa dhoqi dhoqi gayde wode as ubba taago ko7oda» yagayda. **33** E yinno gaydanna akko gaar hyayqo hyayqqodyezako untis qonccissades. **34** Gaama asuntsi mahi, «Nu higgita Kiristtoosa medhina yezanno ohine. Yeezin, ne waaga7i, «As Na7ay dhoqi dhoqi gawudes beezane» ga7e? «E, As Na7ay oode?» » yagayda. (aiōn g165) **35** Yesuusa, «Foo7o yinttara eerats wode gam77oda. Yinttis dhumaame gaar foo7o yezin, foo7ite hyanttote. Dhuma yedhdhize asi ana qitizako eroos. **36** Foo7o na7untsana maaqqade gaar foo7o yezin foo7iza ammanote» yagayda. Yesuusa yinno ohidannippa maaqqii hyanggi untappa genggida. **37** E yinnii fana kille baz un tiino oochchinin ammanikaaya. **38** Nabe Isayaasa, «Laatstso, nu markkatitsito oonii ammanide? Laatstse fa wolqqito oos qonccizido?» Gaydanna turo maaqqade fana un eza ammanikaaya. **39** Mahin Isayaasa, «un aaftha be7aame gaar, un wozintta tiiraame gaar, un Xoozago maaqqin, E untana fattsaame gaar, Xoozii un aaftha qooqizida. Un wozintta minggida» gayde gisho un ammanodes dandda7ikaaya. **41** Isayaasa yinno gaydanna, Yesuusa bonchchito bi7ide gishone ebazin ohide gisho. **42** Maaqqikon, Ayhude hyalaquntsappa gaamuntsi Yesuusa ammanida. Yezin Farisaawuntsi fana Ayhuduntsi woosa keetstsappa kessoda ga7i zhashtide gisho ammanida ga7i qoncce markkidhikaaya. **43** Yinno un oochchide, Xoozze bonchchoppa aadhii as bonchcho kadhide gisho. **44** Yesuusa fa qaaltto dhoqi yiizii, «Tana ammanze ooden tana kiittezan ammananep attin tana xalaala ammanoos. **45** Tana be7ize ooden tana kiittezan be7ine. **46** Tana ammanze ubba dhuma yezaame fana ta foo7o maaqqii alame yi7ida. **47** Ta

qaaltto si7i kiitintoosa oonan ta firddoos. Akkos gayko, ta alamito ashshodes yi7idap attin firddodes yi7ikaaya. 48 Tana ixizayan ta qaaltto ekkoossa oonan firddize yene. Ta ohide qaaltta wurssutsi qamma ye attsa firddoda. 49 Akkos gayko, ta yinno taappa ohoos, yezin tana kiitteze ta Aday ta gawudannon ohodanno kiittida. 50 Mahi E kiittan medhina de7o maaqqidanno ta erane. Yinnii gisho, ta ohizanna ta Aday taas ohidanno» yagayda.

(aiōnios g166)

13 Faasiga bonchchize qammita yellodannippa tiino hyanna alamito ashshii Adego qitize wode yellidanno Yesuusa erane. Hyanna alamite yeze fa asuntsana ubba wode kadhane; wurssutsi yellodes untana kadhane. 2 Yesuusaran E tamaruntsara wolla kawo muune. Yinnippa tiino Xalahe Simoon na7a Asqorootu Yihuda Yesuusa aatsii inggodegaara E wozintte iita qofa gaddida. 3 Yesuusa Aday ubbabazito E kushite gaddidanno, E Xoozze kaleppa yi7idannon maaqqii eego uddodanno erane. 4 Yesuusa kawoppa denddii kattara yeze ma7ito qaarii gaddii, afula lodo ekkii fa qazintte dancida. 5 Yinnippa maaqqii, hyaatsi gabate faqii, fa tamaruntsi tohito meeccida; mahi fa qazintte dancide afula lodora uccida. 6 Yesuusa Simoon Phexiroosago yellide wode Phexiroosa, «Laatstso, ne ta tohito meeccodaane?» yagayda. 7 Yesuusa mahi eego, «Ta oochchizanno ne hyatte eroos, yezin suubappa tiiroda» yagayda. 8 Yeezin, Phexiroosa, «Ne ta tohito medhinas meecaama» yagayda. Yesuusa eego, «Ta ne tohito meeccanxxiko neesin taas fettetiisi baaya» yagayda.

(aiōn g165) 9 Phexiroosa Yesuusago, «Laatstso, yeezako, ta tohito xalaala maaqqikaayzin ta kushiton ta ommiton ubba meecco» yagayda. 10 Yesuusa mahi, «Galla mattintide ooden toheppa mellebaz mattinttodes beezoos; ees ubba galtta geeshi.

Yin geeshi, yezin ubbuntsi geeshi baaya» yagayda. **11** Yesuusa fana aatsii immade atstse oona yezako erize gisho «Yin ubbuntsi geeshi baaya» yagayda. **12** Un tohito meeccidannippa maaqqii Yesuusa fa ma7ito mahi ma77ida. Maaqqii un gidda bettii untago, «Taanii yinttis oochchidanno tiirane? **13** Yin tana asttamaaren Laatstsin gaane; taanii yin gaazanni fana maaqqide gisho lo77o gayda. **14** Ta yinttis Laatstsin asttamaare maaqqitera yin tohito meecciko yinttin fete fetes yinnii gaara oochchodes beezane. **15** Yikke, ta yinttis oochchidanni gaar yinttin oochchode gaar ta yinttis aazize inggida. **16** Ta yinttis turo turo gaane; aro fa laatstseppa, kiittintzen kiittideppa aadhoos. **17** Yin yinno erii oochchiza maaqqiko anjjinttiduntsana. **18** «Ta yin ubbuntsana ga7oos; ta dooriduntsana ta erane. Yezin Geeshi Maxaafite, «Ta booriza muyde taalla denddida» ga7inttidanna turo maaqqades beezane. **19** Taanii tana maaqqizanno yin ammanode gaar yinna hyanodannippa tiino yinttis ohine. **20** Ta yinttis turo turo gaane; ta kiittide attsa makkize tana makkane. Tana makkize ooden tana kiitteza makkane» yagayda. **21** Yesuusa yinno ohidannippa maaqqii fa wozintte gaama un77intti, «Ta yinttis turo turo gaane; tana yinttappa fete aatsii inggoda» ga7i qonccizi ohida. **22** E ohidanna tamaruntsis erinttanxin wol bi7ida. **23** E tamaruntsappa fete, Yesuusa kadhize, Yesuusa kale bettida. **24** Yinnii gisho, Simoon Phexiroosa eza mallii, «E oona gaazako ane ooco» yagayda. **25** Yinnii gisho, ye tamarize Yesuusago shiiqii, «Laatstso, E oode?» yagayda. **26** Yesuusa mahi, «Ta boora baxxi tushii baarsizaya» yagayda. Mahin boora baxxi ekkii, tushii, Simoon na7ays Asqorootu Yihudas inggida. **27** Yihuda booriza baaridannippa maaqqii Xalahe iira Yihuda gidda gelida. Yesuusa eego, «Ne oochchodes

qoppezanno ellisii oochcho» yagayda. 28 Yezin betteezuntsappa ooden Yesuusa yinno akkos eego ga7ezako erikaaya. 29 Yihuda bira aykkize gisho eza tamaaruntsappa fete fete Yesuusa eza, «Faasiga bonchchize qammas faas beezize baz wonggo woy dahuntsi muxaate inggo gayda» yaga7i qoppida. 30 Yihuda booriza ekkide fana iira bale kezida. Ye wode sa7ita qamma. 31 Yihuda bale kezidannippa maaqqii, Yesuusa, «Hyatte As Na7ay bonchchinttida; Xoozin E baggara bonchchinttida. 32 Xoozii E baggara bonchchinttin E fa ommite As Na7aya bonchchoda; mahi E yinno ellisii yiissada. 33 Ta na7untso, ta yinttara gaama wode gam77oos. Yin tana koyoda, yezin ta Ayhuduntsis ohizanni gaar, <Yin taanii qitide bestto yo7odes dandda7oos.> 34 Ta yinttis inggize kille kiitta hyanno; fete feta kadhote. Ta yinttana kadhidannifana yin fete feta kadhodes beezane. 35 Yin fete fetera kadhinttiko yin ta tamaaruntsana maaqqizanno asi ubba yinne eroda» yagayda. 36 Simoon Phexiroosa Yesuusago, «Laatstso, ne aba qite?» yagayda. Yesuusa mahi, «Ta qitize besa ne hyatte kaallodes dandda7oos, yezin suubappa tana kaalloda» yagayda. 37 Phexiroosa, «Laatstso, ta nena hyatte kaallodes akkos dandda7osa? Ta ne gisho hyayqqodesin giigii bettida» yagayda. 38 Yesuusa mahi, «Ta gisho hyayqqodes turo giigii bettida? Ta nees turo turo gaane; lukule uukkodannippa tiino ne tana hyaydzdzii tohe kaddoda» yagayda.

14 Yesuusa fa tamaaruntsago, «Yin wozintta yirggippe, Xoozza ammanote, tanan ammanote. 2 Ta Aday keetstsa gaama bessi yene. Ta yinttis bessi giigissades qitane. Yinna baayzako ta yinttis ohod yeshsha. 3 Ta uddii bessi giigizidannippa suuba ta yeze besite yin yessade gaar lam7intsa yi7i yinttana taago ekkoda. 4 Yin ta qitize besiton ogito erane» yagayda. 5

Yeezin, Toomaasa, «Laatstso, ne qitize bestto nu eroos; ogito wayzi erodes dandda7ode?» yagayda. 6 Yesuusa mahi, «Oge, turon de7on tana. Ta baggara maaqqanxiko ooden ta Adego yo7odes dandda7oos. 7 Yin tana erizako, ta Adayan eroda. Yezin yikkeppa aykkii yin eza eranen eza bi7ida» yagayda. 8 Filphoosan Yesuusago, «Laatstso, Adaya nuna beezzako; nuus maaqqada» yagayda. 9 Yesuusan mahi, «Ta hyannii gaarize wode yintara yezin tana erosite? Tana bi7ide atstse Adayan bi7ida. Yeezin, ne wayzi, «Adaya nuna beezo» ga7e? 10 Taanii Adera fetto maaqqidannon Aden taara fetto maaqqidanno ne ammanosane? Ta yinttis ohize qaaltto ta taappa ohoos, yezin ta gidda yeze Aday E fa oochito oochchane. 11 Taanii Aday gidda yezannon Aden ta gidda yezanno ammanote. Yinno ammananxiko ta oochite tana ammanote. 12 «Ta yinttis turo turo gaane; tana ammanze atstse ta oochchize oocha E oochchoda. Ta Adego qitize gisho tana ammanze ooden hyannippa aadhize oocha oochchoda. 13 Aday Na7ay baggara bonchchintode fana ta suntsite yin woossize baz ubba ta yinttis yiissada. 14 Ta suntsite akko bazin yin oociko ta yinttis oochchoda. 15 «Yin tana kadhiko ta kiitto naagote. 16 Taanii ta Adaya woossoda; yinttara medhina yessade gaar mintsitsiza yinttis inggoda. (aiōn g165) 17 Ye Ayyaanize Xoozze turo beezane. Hyanna alamite asuntsi eza bi7ikaayze gishon eroosse gisho eza ekkodes dandda7oos. Yezin E yinttara yeze gishon yin gidda yessade gisho yin eza erane. 18 «Ta yinttana inddan aden baayze na7a gaar yin xalaala ashshoos; maaqqii yinttago yo7oda. 19 Eeratsi wodeppa suuba alame tana mahi bo7oos, yezin yin bo7oda. Ta de7o maaqqide gisho yinttin de7o yessada. 20 Ta ta Aday gidda, yin ta gidda, mahi ta yinttara yezanno yin ye wode eroda.

21 «Ta kiitto ekkii naagize tana kadhane. Tana kadhizaya ta Aden kadhane; taanin eza kadhane; taanin tanatitsito yinttis qonccisada» yagayda. 22 Asqorootu Yihuda maaqqikaayze Yihuda Yesuusago, «Laatstso, ne wayzi alames maaqqikaayzin nuus nena qonccissade?» yagayda. 23 Yesuusa mahi, «Tana kadhize ooden ta qaalto naagoda. Ta Aday eza kadhoda. Eego nu yo7oda. Eera yessada. 24 Tana kadhoosse ooden ta qaalto naagoos. Yin si7ize qaalta tana kiittide Ade bazep attin ta baz baaya. 25 «Ta yinttara hyatte yeze gisho yinno yinttis ohida. 26 Yezin Aday ta suntsite kiittize mintsitsize Geeshi Ayyaana, yinttana ubbabazito tamarssoda. Ta yinttis ohidanno ubba E yinttana qofissada. 27 «Saro yinttis ashshoda. Taanii ta sarito yinttis inggoda. Ta inggize sarotitsita alame inggize sarotitsiti fana baaya. Yinnii gisho, yin wozintta yirggippen, zhashtippe. 28 «Ta qitoda, yezin maaqqii yinttago yo7oda» gaydanno yin si7ida. Yin tana turo kadhizebaz maaqqiko ta Aday taappa aadhize gisho ta eego qitizanne yin ufayttoda. 29 Yinna yiize wode yin ammanode gaar yinna hyanikaayzin tiino ta yinttis ohida. 30 «Hyanna alamito ahize ye7ize gisho yikkeppa suuba yinttara gaama ohinttoos. Tana E akkon oochchodes dandda7oos. 31 Yezin ta Adaya kadhizanno alame erode gaar ta Aday tana kiittezanno ubba yiissada. Denddote; hyannippa yeddhote.

15 «Ta woynes turii uzuma, wootizen ta Adaya. 2 Ta gidda yeze aafe aafosse tashito ubba E gachchii hyaasoda. Aafize tashito kasennippa gaantsi aafode fana yinna tashito E koshii giigissada. 3 Ta yinttis ohide qaaltti gisho yin geeshi. 4 Ta gidda yezote; taanin yin gidda yessada. Woynes tashe uzumzella yezanxiko ye tashize fa faas aafe aafodes dandda7oos. Yinnii fana, yinttin ta gidda yezanxiko aafe aafodes dandda7oos.

5 «Taanii woynes uzuma; yin tashe. Taalla yezen taanin E gidida yeze, E gaama aafe aafoda. Ta baayzin yin xalaala akkon oochchodes dandda7oos. 6 Taalla yezoosse tashe fana alla olintti meloda. Yinnii fana tashuntsan shiishii tama oloda, michchoda. 7 Yin taar yeziko, ta qaalttan yinggida yeziko, yin koyze baz akko maaqqikon woossote; yin ekkoda. 8 Yin gaama aafe aafize ta tamaruntsana maaqqiko, yinne ta Aday bonchchinttoda. 9 Aday tana kadhizanni gaara taanin yinttana kadhane; ta siiqite yezote. 10 Taanii ta Aday kiitto naagii E siiqite yezidannigaara yinttin ta kiitto naagiko ta siiqite yessada. 11 «Ta ufayssita yinggida folinttode fanan yin ufayssita folo maaqqade fana ta yinttis yinno ohida. 12 Ta kiitta hyanno; ta yinttana kadhizanni fana yinttin fete feta kadhote. 13 Fa shemppito fa lagguntsis inggizannippa aadhize damma siiqo baaya. 14 Ta yinttana kiittidanno ubba oochchiko yin ta lagguntsana. 15 «Aro fa laatstsay oochchizebaz eroosse gisho ta yinttana yikkeppa maaqqii aruntsana ga7oos. Yezin ta Adaya si7ize ubba ta yinttis ohide gisho yinttana ta lagguntsana gayda. 16 Ta yinttana dooridap attin yin tana doorikaaya. Yin hyanggi aafe aafode fanan aafera yin yessade fana shuumida. Yinno maaqqiko ta Aday yin ta suntsitira woossidebaz ubba inggoda. 17 Ta kiitta hyanno: fete feta kadhote. 18 «Alame yinttana ixiko tiino tana ixidanno erote. 19 Yin alamebaz maaqqizako alame fa baz fana yinttana kadhodyeshsha. Yezin ta yinttana alameppa dooride gishon yin alamebaz maaqqikaayze gisho alame yinttana ixane. 20 «Aro fa laatstseppa aadhoos» ga7i ta yinttis ohidanno qoppote. Un tana bay7izebaz maaqqiko yinttan bay7oda. Un ta qaaltto naagezebaz maaqqiko yin qaaltton naagoda. 21 Yezin un tana kiitezaya eroosse gisho

hyanno ubba ta gisho yinttalla oochchoda. 22 Ta yi7i ohikaayzako untis nagara maaqqamyeshsha. Yezin hyatte un oochchide nagarttis miknaate baaya. 23 Tana ixsize ta Adayan ixxane. 24 Ooden oochchikaayze oocha ta un gidda oochchii bi7ikaayze baz maaqqizako untis nagara maaqqamyeshsha. Yezin hyatte un ta oochchide oochchito bi7i tanan ta Adayan ixxida. 25 Yezin un higgite, «Tana hyarii ixxida» ga7intti xaafinttidanna folinttode fana yinna yii7ida. 26 «Adeppa ye7ize turii Ayyaana ta yinttis kiittoda. E yinttana mintsitsoda, ta baz markkidhoda. 27 Yinttin tiinoppa aykkii taara yeze gisho ta baz markkidhoda.

16 «Ta yinno yin ammanttipa dhubinttaame fana yinttis ohida. 2 Un yinttana Ayhude woosa Keetstsappa kessoda. Yinnippan aadhii, yinttana wodhize ooden Xoozii koyze baz oochchiza aazize wode ye7oda. 3 Un yinno yinttalla oochchize tana woy Adaya erikaayze gisho. 4 Yezin un yinno yinttalla oochchize wodita yellide wode ta yinttis ohidanno yin qoppode gaar ta yinttis hyanno ohida. «Tiino ta hyanno yinttis ohikaayzara gam7idanna ta yinttara yeze gisho. 5 Yezin hyatte taanii tana kiittezego qitane; yinttappa ooden, «Aba qite?» ga7i tana oocize baaya. 6 Yezin ta yinno ohide gisho yin wozintte gaama kayo qofara kumida. 7 Yezin ta yinttis turo ohine; ta qitizako yinttis lo77o. Akkos gayko, ta qitanxiko mintsitsize yinttago ye7aama. Yezin ta qitiko eza yinttago dakkoda. 8 Mintsitsize yi7i, nagaras, xillotitsisin firddas hyanna alame asuntsana oocoda. 9 Nagaras, asuntsi tana ammanoose gisho. 10 Xillotitsis, ta Adego qitize gishon yin tana mahi be7aame gisho. 11 Firddas, mahi alamito ahize firddintide gisho. 12 «Ta yinttis ohode gaama baz yene, yezin hyatte yinttana deexxoda. 13 Turii Ayyaana yi7ide wode yinttana turetits ubbago kaalitsoda. E si7idebaz ohodap attin

faappa akko bazin ohoos. Mahi tiinoppa ye7odebaz yinttis E ohoda. 14 E taas yezannippa ekkii yinttis ohize gisho E tana bonchchoda. 15 Ades yeze baz ubbanna ta baz; «Mintsitsize taas yezannippa ekkii yinttis ohoda» ta gaydanna yinnisi. 16 «Eerats wodeppa suuba tana yin be7aama; mahi eerats wodeppa suuba yin tana bo7oda» yagayda. 17 E tamaruntsappa fete fete wol gidda, ««Eerats wodeppa suuba yin tana be7aama; mahi eerats wodeppa suuba yin tana bo7oda»; mahin ta Adego qitoda gaazanna akko ga7intte?» ga7i wolla ohinttida. 18 Yikke «Eerats wodeppa suuba gaazanna akko ga7e? E akko ohizako nuus erinttoos» yagayda. 19 Un eza oocodes koyzanno Yesuusa erii, «Taanii, «Eerats wodeppa suuba tana be7aama; mahi eerats wodeppa suuba yin tana bo7oda» gaydannis yin fete feta oocane? 20 Taanii yinttis turo turo gaane; yin yeekkoda zeledoda, yezin hyanna alamita ufayttoda. Hyatte yin azzanoda, yezin yin azzantta ufayssa laaminttoda. 21 Fettii maachita na7a yelodes yii7ize wode fa yelize wodita yellide gisho yirgane. Yezin na7a yelidannippa suuba na7a hyanna alamite yelinttide ufaysiti gisho fa un7ito botane. 22 Yinnii gaar, yinttin yin wozintte azzanane, yezin taanii yinttana mahi bo7oda. Yin wozintta gaama ufayttoda; yinna ufaysito ooden yinttappa ekkoos. 23 «Ye wode yin tana akko bazin woossaama. Ta yinttis turo turo gaane; yin ta suntsite woossite baz ubba Aday yinttis inggoda. 24 Hyanno yellodes ta suntsite akko bazin woossikaaya. Yin ufayssita folo maaqqade gaar woossote; yin ekkoda. 25 «Taanii hyanno yellodes yinttis aazizera ohida, yikkeppa taanii aazizera ohoose wode ye7oda. Yezin Adebaz ta yinttis qonccizi ohoda. 26 Ye wode yin ta suntsite Adaya woossoda; yin gisho taanii ta Adaya woossoda ga7e baaya. 27 Akkos gayko, Aday fa

ommite yinttana kadhane. Yin tana kadhize gishon ta Aday kaleppa yiidanno ammanze gisho E yinttana kadhane. **28** Ta Aday kaleppa hyanna alamite yiida; mahi alamito ashshii Adego qitoda» yagayda. **29** E tamaaruntsi mahi, «Yikke, hyatte neenii qonccizi ohinep attin; aazizera akkon ohoos. **30** Ne ubba baz erizanno oonan oocodes koyosanno nu hyatte erane. Yinnii gisho ne Xoozappa kiitinttidanna ammantsane» yagayda. **31** Yeezin, Yesuusa mahi unttago, «Hyatte yin ammanane? **32** Yikke, yin, yin kara yin kara lalinttii tana ta xalaala ashshii ashshii aachintode wode ye7oda; hyatten yellida. Yezin Aday taara yeze gisho ta ta xalaala baaya. **33** Yin taara yezin saro yinttis yessade fana ta yinno ohida. Alame gidda yeziter yin waayinttoda. Yezin minggote; taanii alamito gamida» yagayda.

17 Yesuusa yinno ohidannippa suuba ude salo bi7i, hyannigaara yagayda: «Ta Adayo, qammita yellida; ne Na7ay nena bonchchode gaar neenii ne Na7aya bonchcho. **2** Ne ees inggide ubbuntsis E medhina de7o inggode fana as ubballa ees adetits wolqqa inggida. (aiōnios g166) **3** Medhina de7o, nena, fettii turii Xoozzan ne kiittide Yesuus Kiristtoosa ere. (aiōnios g166) **4** Ne ta oochchode fana inggide oochito faaddii nena sa7alla bonchchida. **5** Hyatten, Adayo, alame medhinttodannippa tiino ne kale taas yeze bonchchite tana bonchcho. **6** «Alame asappa ne taas inggiduntsana nena erisida. Un nebaz; ne untana taas inggida. Un ne qaaltisin kiitinttida. **7** Ne taas inggide ubba bazita neeppa yiidanno un hyatte erane. **8** Ne taas inggide qaaltto ta untis inggida; untin yinna qaaltto ekkida. Ta ne kaleppa yi7idanna turo maaqqidanno erii ne tana kiittidanno ammanida. **9** «Ta untis woossane. Un nebaz maaqqide gisho ne taas inggide asuntsis woossanep attin alames woossoos. **10** Taas

yezanna ubba nebaz; nees yezanna ubba taas. Ta un baggara bonchchinttida. **11** Ta yikkeppa suuba alamite gam7oos; un alamite yene. Ta hyatte neego qitane. Geeshi Adayo, hyantses ne taas inggiduntsi neeran taaran fetto maaqqidanni gaara un fetto maaqqade gaar untana ne taas inggide ne suntsite naago. **12** Ta untara sa7a yezitera, ne taas inggide ne suntsite untana naagida. Geeshi Maxaafita gaydanna folinttode gaar dhabe beezze atstsep attin untappa melle ooden dhabikaaya. **13** «Hyatte ta neego ye7oda. Ta ufayssita un wozintte folo maaqqade gaar hyanno ta alamite yezara ohine. **14** Ta untis ne qaaltto inggida. Ta alameppa maaqqikaayzanni fana, untin alameppa maaqqikaayze gisho alame untana ixida. **15** Ne iitappa untana naagode gaarap attin alameppa kessoda gaar woossoos. **16** Taanii alameppa baayzanni fana untin alameppa baaya. **17** Neenii ne turite untana geesho; ne qaalttan turo. **18** Ne tana alame kiittidanni fana taanin untana alame kiittida. **19** Mahi un turo geeshi maaqqade gaar un gisho ta ta ommito geeshoda. **20** «Taanii un xalaalas maaqqikaayzin un qaalttipa denddii, tana ammanoduntsisin woossane. **21** Un ubbuntsi fetto maaqqade gaar ta woossane. Adayo, ne ta gidda yezannigaara, mahi ta ne gidda yezannigaara un ne gidda yessade gaar woossane. Ye wode ne tana kiittezanno alame ammanoda. **22** Neenin taanin fetto maaqqidanni gaara, untin fetto maaqqade gaar, ne tana bonchchidanni gaara, taanin untana bonchchida. **23** Ta un gidda, neenii ta gidda yezannigaara un folo fetto maaqqade gaar nena woossane. Yinnan, ne tana kiittezanno ne tana kadhite kadhite un kadhidanno alame erode gaar. **24** «Adayo, ne taas inggiduntsi ta yeze besite taara yessade gaar koyane. Alame medhinttodannippa tiino ne tana kadhite gisho

taas inggide ta bonchchito un bo7oda. 25 «Geeshi ta Adayo, alame nena eroos, yezin nena ta erane. Mahi ne tana kiittezanno hyantses erane. 26 Ne tana siiqide siiqita un gidda yessade gaar, mahi taanii un gidda yessade gaar, ta ne suntsito untana erisida; tiinosin erisoda» yagayda.

18 Yesuusa woosa hyaasidannippa maaqqii fa tamaruntsara Qediroone borkka fiinggi, yinna besite yeze atakiltte gidda gelida. 2 Yesuusa ubba wode fa tamaruntsara ize shiiqize gisho Yesuusa aatsii inggide Yihuda yinna bessito erane. 3 Yinnii gisho, Yihuda faanoose, xomppe, ola miishe aykkide gaama wottadaruntsana, kahinunts hyalaquntsin Farisaawuntsi kiittide Xoozze Keetsito naagize poolisuntsana kaalitsi ekkii, yinna bessito hyanggida. 4 Yesuusa fana yellode baz ubba erii, gaxa kezii, «Oona koyete?» yagayda. 5 Un mahi, «Naazirete Yesuusa koyane» yagayda. E mahi, «Taanii Yesuusa» yagayda. Yesuusa aatsii inggide Yihuda ize untara eqqida. 6 E, «Taanii Yesuusa» gayde wode un suub shiiqii, sa7a gol7ida. 7 Yesuusa mahi, «Oona koyete?» yaga7i oocida. Unttin, «Naazirete Yesuusa koyane» yagayda. 8 E mahi, «Taanii Yesuusa maaqqizanno yinttis ohida. Yikke, yin tana koyze baz maaqqiko hyantses qito ga7o ashshote» yagayda. 9 E yinno gayde, «Adayo, ne taas inggiduntsappa melle atto yezin fetan dhabikaaya» gayde qaalta folintode fana. 10 Simoon Phexiroosas mashsha yene. E ye mashshiza shoddii kahinunts hyalaqa arizes mizaqi hyayza gachchii olida. Ye arize suntsita Malkkoosa. 11 Yesuusa Phexiroosago, «Ne mashshiza shookite geltso. Ta Aday taas inggide xuu7itippa ta uzhamaane?» yagayda. 12 Roome wottadaruntsin un hyalaqize Xoozze Keetsito naagize poolisuntsara wolla Yesuusa aykkii accida. 13 Tiino Yesuusa

Haannago kanggida. Haanna yinna berite kahinunts hyalaqa maaqqide Qayyaafa bolle. **14** Qayyaafa, «Worzha gisho fettii asi hyayqqiko lo77o» ga7i tiino Ayhuduntsana zoridaya. **15** Simoon Phexiroosan melle fettii tamarize Yesuusa kaallii hyanggida. Kahine hyalaqize ye melle tamariza loytsii erane. Yinnii gisho, E Yesuusara kahinunts hyalaqize gibbe gelida. **16** Yezin Phexiroosa gaseppa balera eqqida. Kahinunts hyalaqize erize melle tamarize bale kezii, furtsito naagize naatis ohi, Phexiroosa geltsida. **17** Furtsito naagize naata Phexiroosago, «Ne, ye atstse tamaruntsappa feta baane?» yagayda. Phexiroosa mahi, «Aday, tana baaya» yagayda. **18** Sa7ita ciishize gisho aruntsin naagizuntsin kenchchelo qaaqa tama eetsii, wutii aadhii eqqii kaazhane. Phexiroosan untara eqqii tama kaazhane. **19** Ye wode Kahinunts hyalaqize Yesuusa, E tamarunts bazin E timirttibaz oocida. **20** Yesuusa mahi, «Ta asi ubbas qonccizi ohida. Ta Ayhude ubbuntsis shiiqize Ayhude woosa Keetstsan Xoozze Keetsta ubba wode tamarssida. Aachchii akkon ohikaaya. **21** Yeezin, ne tana akkos ooce? Ta ohodera si7ide asuntsana ooco. Yentsi asuntsi ta ohidanno erane» yagayda. **22** Yesuusa yinno ohize wode yinna besite eqqide zabe naagizuntsappa fete Yesuusa baqqii, «Kahinunts hyalaqago yaga7i mahine?» yagayda. **23** Yesuusa mahi, «Ta iita baz ohidebaz maaqqiko hyanne yeze as ubba tiino markkidho. Yezin ta turo ohidebaz maaqqiko tana akkos baqqe?» yagayda. **24** Yinnii gisho, Haanna, Yesuusa acinttii yezin kahinunts hyalaqize Qayyaafago dakkida. **25** Phexiroosa ize eqqii, tama kaashadera, hyankkunts eego, «Ne hyay atstse tamaruntsappa feta baane?» yagayda. Phexiroosa mahi, «Ade, tana baaya» yaga7i kaddida. **26** Kahinunts hyalaqize aruntsappa fete, Phexiroosa hyaye gachchide atstses iginze,

Phexiroosago, «Ta nena eera atakiltte gidida bi7ika?» yaga7i oocida. 27 Phexiroosa mahin kaddida. Iira lukule uukkida. 28 Wontta gooda, un Yesuusa Qayyaafa karappa Roome gade ahize oocha keetsta kanggida. Ayhuduntsi Faasiga Ba7ale katsta ma7ades fana tunizaame gaar kaatize oocha keetsta gelikaaya. 29 Yinnii gisho, Philaaxoosa unttago bale kezii, «Hyay atsta akkos moote?» yagayda. 30 Un, «E iita oochchosako nuunii eza neego ke7aama yeshsha» yagayda. 31 Philaaxoosa mahi, «Yin eza ekkii kanggi, yin higgita gaazanni gaara eella firddote» yagayda. Ayhudunts, «Oodellan hyayqo firda firddize adetits wolqqa nuus baaya» yagayda; 32 Yinna yi7idanna Yesuusa akko gaar hyayqo hyayqqod yezako erisodes ohidanna folinttodes. 33 Philaaxoosa fa oocha keetsta mahi gelii, Yesuusa xeezii, «Ne Ayhude kaato?» yaga7i oocida. 34 Yesuusa Philaaxoosago, «Hyanna oocito ne neepa oocanene woy melle asi nees ta baz ohida?» yagayda. 35 Philaaxoosa mahi, «Ta Ayhude aso? Ne asuntsin kahinunts hyalaquntsi nena taas aatsii inggida. Ne akko oochchido?» yagayda. 36 Yesuusa, «Ta ka7itumtta hyanna alamttippa baaya. Hyannippa maaqqizako ta Ayhudunts hyalaquntsis aadhii inggintaame fana taas oochchizuntsi olinttodyeshsha. Yezin ta ka7itumtta hyanna alamttippa baaya» yagayda. 37 Yinnii gisho, Philaaxoosa Yesuusago, «Yeezin, ne kaat baa?» yaga7i oocida. Yesuusa mahi, «Ta kaati maaqqidanno ne gayda. Taanii yelinttidannan hyanna alamite yi7idanna turetitsis markkidhades. Turippa maaqqide ooden ta gaazanno si7ine» yagayda. 38 Philaaxoosa, «Turii akko?» yagayda. Philaaxoosa yinno gaydannippa maaqqii Ayhuduntsago bale kezii, «Taanii eza mootize bala denggikaaya. 39 Yezin Faasiga Ba7ale ode, fettii asi yinttis achchappa billize

woga yene. Ta yinttis Ayhuduntsi kaatiza billode gaar koyane?» yagayda. **40** Un mahi, fa qaalto dhoqi yiizii, «Barbbaana billop attin eza billippe» yagayda. Yezin Barbbaane faanno.

19 Yinnippa suuba, Philaaxoosa Yesuusa kanggi garafizida. **2** Wottaddaruntsi anggats barneexa medhdhii E ommite gaddida. Mahi zoqo ma7o eza ma7isida. **3** Eego yi7itera, «Ayhude kaatizayo, saro nees maaqqe» yaga7i eza baqqida. **4** Philaaxoosa mahi bale kezii, Ayhuduntsago, «Yikke, taanii eeppa akko iitabazin denggikaayzanno yin erode gaar eza yinttago bale kessoda» yagayda. **5** Yinnippa maaqqii, Yesuusa anggats barneexa fa ommite gaddii, zoqo ma7o ma77i, bale kezida. Philaaxoosa Ayhuduntsago, «Attsa hyaya bo7ote» yagayda. **6** Kahinunts hyalaquuntsin Xoozze Keetsito naagizuntsi eza bi7ide wode fa qaalto dhoqi yiizii, «Masqalalla suxxo! Suxxo!» yagayda. Philaaxoosa unttago, «Yin eza kanggi, masqalalla suxxo. Ta eeppa akko iitabazin denggikaaya» yagayda. **7** Ayhuduntsi mahi, «Nuus higge yene. E fana Xoozze na7a mahide gisho nu higgiti gaara E hayqqodes beezane» yagayda. **8** Philaaxoosa yinno si7ide wode tiinnippa gaama zhashtida. **9** Mahin Philaaxoosa fa oocha keetstsite maaqqii gelii Yesuusago, «Ne abappa yi7ido?» yaga7i oocida. Yezin Yesuusa ees akkon mahikaaya. **10** Yinnii gisho, Philaaxoosa, «Taas ohoso? Nena billodes woy masqalalla suxxodes taas adetits wolqqa yezanno eroso?» yagayda. **11** Yesuusa, «Xoozii nees adetits wolqqa inggikaayzako taalla adetits wolqqa nees yezamayeshsha. Yinnii gisho, tana nees aatsii inggide aadhize nagara oochchida» yagayda. **12** Philaaxoosa yinno si7eze wode Yesuusa billodes oge koyda. Yezin Ayhuduntsi fa qaalto dhoqi yiizii, «Ne eza billizebaz maaqqiko Kaat Qeesare ne bagga baaya. Fana kaati

gaaze ooden Qeesare ixizaya» yagayda. **13** Philaaxoosa yinno si7i Yesuusa bale kessida. Yeyzi, «Lochche Shuchchi» gaaze bessa firdda oydalla bettida. Ibraysxe qaalara yinna bessita «Gebeta» ga7inttane. **14** Yinna qammita Faasiga Ba7aale bonchchodes giigize wode. Ye wode sa7itan awarappa izipun saate gaar. Philaaxoosa Ayhuduntsago, «Yin kaat hyaya bo7ote» yagayda. **15** Ayhuduntsi fa qaalto dhoqi yiizii, «Hyaaso! Hyaaso! Masqalalla suxxo» yagayda. Philaaxoosa mahi, «Yin kaatiza ta masqalalla suxxodanno koyane?» yaga7i oocida. Kahinunts hyalaquntsi, «Qeesareppa melle kaati nuus baaya» yagayda. **16** Yinnippa maaqqii, un Yesuusa masqalalla suxxode fana Philaaxoosa untis aatsii inggida. Un Yesuusa aykkii kanggida. **17** Yesuusa fa masqaliza tookkii, «Yeras qil» gaaze bessa kezida. «Yeras qil» ga7inttizanna Ibraysxe qaalara «Golggotta» ga7inttane. **18** Un yinna besite masqalalla Yesuusa suxxida. Mahin eera melle lam77i asuntsana, feta seko zalara hyankkaya hyankka zalara masqalalla suxxida. **19** Philaaxoosa, «Ayhuduntsi Kaati, Naazirete Yesuusa» yagaaze xuufe xaafii masqalalla gaddida. **20** Yesuusa masqalalla suxuntide besita katamas kale yeze gisho gaama Ayhuduntsi yinna xuufito nabbabida. Xuufize xaafinttidanna Ibraysxe doonara, Laatine doonaran Girike doonara. **21** Yinnii gisho, kahinunts hyalaquntsi Philaaxoosago, « «Hyay atstse fana Ayhude kaati gaydanni gaar» ga7i xaafop attin eza E ommite «Ayhude kaati» ga7i xaafippe yagayda.» **22** Yeezin, Philaaxoosa, «Taanii xaafidanno xaafida» yaga7i mahida. **23** Wottaddaruntsi masqalalla eza suxxidannippa suuba E ma7ito ekkii, oyddii bessa shaakkii, fetto fetto ekkida. Dakitsi ma7inttize pharggo ma7o yeshsha. **24** Wottaddaruntsi, «Oona yellodyezako, ixa olidap attin ma7iza fer7oos» yagayda. Yinna

hyanidanna Geeshi Maxaafite, «Ta ma7ito gizhintti ekkida; ta pharggo ma7izella ixa olida» gaynttidanna folinttode gaar. Yinnii gisho, wottaddaruntsi yinno yiizida. **25** Yezin Yesuusa masqala kale E inttan, E inttii mishta, Qeliyoopha machchita Mayramiran Magdela Mayrama eqqida. **26** Yesuusa fa intton E kadhize taaarize ize eqqiduntsana bi7i, fa inttigo, «Ta intte, ne na7aya hyaya bo7o» yagayda. **27** Yinnippa suuba, ye taaarizego, «Ne intto hyanno bo7o» yagayda. Ye taaarize izo yinna woditippa aykkii faara yessade gaar kara kanggida. **28** Yinnippa suuba, Yesuusa ubbanna hyatte folinttidanno erii, Geeshi Maxaafite xaaftinttidanna folinttode gaar «Tana barida» yagayda. **29** Yinna besite fettii gonbbo kumutsi caala woynne yene. Un fuza yinna woynnte dakkii, hisophe minxa berttsa gaddii, Yesuusa doonago shiishida. **30** Yesuusa woyniza qamasi bi7i, «Folinttida» yagayda. Yinnippa suuba, fa ommiito soxor yiizii fa shemppito inggida. **31** Yinna qammita giiginttize qamma maaqqide gishon wonttize qammize bonchcho Sambbata maaqqide gisho asuntsana ahita masqalalla Sambbata wode feezhaame gaar un bunqito mentsii, masqalappa ketstsode gaar Ayhuduntsi Philaaxoosa woossida. **32** Yinnii gisho, wottaddaruntsi hyanggi, Yesuusara suxunttode lam77i asuntsis bunqito mentsida. **33** Yezin Yesuusago yi7ide wode E hyayqqidanno bi7i, E bunqito mentsikaaya. **34** Yezin wottaddaruntsappa fete E millite toorara caddin iira suutsin hyaatsin goggida. **35** Yinno ammanode fana yinno bi7ide markkidhida. E markkatitsitan turo. Mahi E hyanidanna turo maaqqizanno erane. **36** Yinna hyanidanna Geeshi Maxaafite, «E meqatsitippa fettin meqqoos» gaydanna folinttode fana. **37** Mahin Geeshi Maxaafite melle bessa, «Un fa caddidanno bo7oda» yagayda. **38** Yinnippa suuba, Armmatiyasa katamapa yi7ide

Yoosefa Yesuusa ahito ekkodes Philaaxoosa woossida. Yoosefa Ayhuduntsis zhashtide gisho aachintti Yesuusa kaallizaya. Philaaxoosa, «Ekko» yagayda. Yinnii gisho, Yoosefa hyanggi Yesuusa ahito ekkida. **39** Mahi Niqodimoosa, hyannippa tiino Yesuusago qamma yi7iday, karbberan arkkintteran worqqinttide hyastam fettii kilo giiraame maaqqade shitto ekkii Yoosefara yi7ida. **40** Yentsi lam77i asuntsi Yesuusa ahito ekkii, Ayhuduntsi aha ziidhize wogara, shittora, moogize afulara xaaxida. **41** Yesuusa masqalalla suxunttide besite gaama atakiltte yene. Yinna atakiltiti gidda shuchchappa woocii giigizide hyaga ooden mooginttikaayze kille booza yene. **42** Ye wom7ize kale yeze gishon Ayhuduntsi Sambbatas giiginttize wode maaqqide gisho Yesuusa ahito ize moogida.

20 Wogga ode wontta hyaga sa7a geezhikaayzin, Magdela Mayrama, Yesuusa mooginttide booza hyanggi shuchchita booza doontippa denddidanno bi7ida. **2** Simoon Phexiroosagon Yesuusa kadhize hyankkay tamarizego woxxii hyanggi, «Boozitippa Laatsta ekkida; eza aba gaddezako nu eroos» yagayda. **3** Yinnii gisho, Phexiroosan hyankkay tamarize kezii woxxittera booza hyanggida. **4** Lam77untsin fettilla woxxida, yezin hyankkay tamarize Phexiroosappa aadhii tiino boozite yellida. **5** Ye tamarize zuggii, eza xaaxide afultto bi7ida, yezin booziti gidda wodhdhikaaya. **6** Simoon Phexiroosa eza kaallii yi7i, booziti gidda wodhdhii eza xaaxide afultta ize yezanno bi7ida. **7** Mahi Yesuusa ommito xaaxide afula xaaxintti boozite omma guro yezin bi7ida. Ye afulize dumma besa yenep attin booza afulara wolla baaya. **8** Ye wode tiinii booztte yellide hyankkay tamarize gelii bi7i ammanida. **9** Yesuusa hyayqoppa denddodes beezanno ohize Geeshi maxaafe yeze qaaltto un

hyaga tiirikaaya. **10** Yinnippa suuba, E tamarunsi fa kara maaqqii qitida. **11** Yezin Mayrama yinna booziti doontte eqqii yeekkitera zuggii boozito bi7ida. **12** Bootsii ma7o ma77ide lam77i kiitanchchunsi Yesuusa ahita woy7ide besite fete omma gurora fete tohe guro bettezin bi7ida. **13** Un iigo, «Maachite, akkos yeekke?» yaga7i oocida. Iza, «Un ta Laatsta ekkida; un aba gaddezako ta eroos» yagayda. **14** Yinno gaydannippa suuba, iza suub maaqqii be7ize wode Yesuusa ize eqqezin bi7ida. Yezin E Yesuusa maaqqidanno erikaaya. **15** Yesuusa iigo, «Maachite, akkos yeekke? Oona koye?» yaga7i oocida. Mayrama atakiltte oochchize asi aazin, «Laatsto, ne ekkezako, eza aba gaddezako taas ohoya. Ta eza ekkoda» yagayda. **16** Yesuusa iigo, «Mayrame» yagayda. Iza eego maaqqin, lbraysxe doonara «Rebuunii» yagayda. Bilitsitan «Asttamarizayo» ga7e. **17** Yesuusa iigo, «Ta hyaga ta Adego kezikaayze gisho tana aykkippe. Yezin ta ishuntsanan hyanggi, «Taanii ta Adegon yin Adego, ta Xoozzegon yin Xoozzego, kessada gayda» ga7i untis oho» yagayda. **18** Magdela Mayrama Laatsta bi7idannon iis E ohidanno hyanggi E tamarunsi ohida. **19** Wogga ode ugure, E tamarunsi Ayhudunsi zhashtii furtsito gorddii shiiqii bettezin, Yesuusa yi7i, un gidda eqqii, «Saro yinttis maaqqe» yagayda. **20** Yinno ga7i maaqqii fa kushiton fa millito untana beezida. E tamarunsi Laatsta bi7ide wode gaama ufayttida. **21** Yesuusa mahi unttago, «Saro yinttis maaqqe; ta Aday tana kiittidannigaara taanin yinttana kiittoda» yagayda. **22** Yinno ga7idannippa suuba, untalla ufi ga7i fuggida. Mahi, «Geeshi Ayyaana ekkote. **23** Yin atto gayde as nagartta atto ga7inttoda. Yin atto gaykaayze nagartta atto gaynttoos» yagayda. **24** Yezin taphpho lam77i tamarunsi fete, Didimoosa ga7inttize

Toomaasa, Yesuusa ye7ize wode untara baaya. **25** Yinnii gisho, hyankko E tamarunsi Toomasago, «Nuunii Laatsta bi7ida» yagayda. Yezin Toomaasa untago, «Misimarera E cadintide E kushite yeze beetto bi7ikaayzara yinna beetto ta gil7ara bochchikaayzara, mahi ta kushito E millite dakkii bi7ikaayzara ammanoos» yagayda. **26** Osfun qammappa suuba, Yesuusa tamarunsi mahi keetsta shiiqii bettida; Toomaasan untara yeshsha. Furtsita gorrdintii yezin Yesuusa yi7i, un gidda eqqii, «Saro yinttis maaqqe» yagayda. **27** Yinnippa suuba, Yesuusa Toomasago, «Ta kushito ne gil7itira bochchii bo7o. Mahi ne kushito ta millite dakkii bo7o; so7ippe, ammano» yagayda. **28** Toomaasa mahi, «Ta Laatstsayo, ta Xoozayo» yagayda. **29** Yeezin Yesuusa, «Ne tana bi7ide gisho ammanida, yezin bi7ikaayzara ammaniduntsii anjjinttiduntsana» yagayda. **30** Yesuusa maxaafite xaafintikaayze melle gaama kille baz fa tamarunsi tiintte oochchida. **31** Yezin Yesuusa E Kiristtoosa, Xoozze Na7a maaqqizanno yin ammanode gaaran ammanii E suntsite de7o denggode gaar hyanna xaafintida.

21 Yinnippa suuba, Yesuusa Xibaaryoosa Abba kale fa tamarunsi mahi qonccida. E untis hyannippa kaallii yeze hyanotitsar qonccida. **2** Simoon Phexiroosa, Didimoos ga7intize Toomaasa, Qaana Galilappa yi7ide Natina7eela, Zabdoosa na7untsin Yesuusa tamarunsi melle lam77unts wolla yene. **3** Simoon Phexiroosa untago, «Ta molo aykkodes qitane» yagayda. Un, «Nuunin neera hyammada» yaga7i, gongge gidda gelida. Yezin un yinna qammite akko molon aykkikaaya. **4** Wontta gooda xalqe kessadannippa tiino, Yesuusa abba gaxa eqqida, yezin E tamarunsi Yesuusa maaqqidanno erikaaya. **5** Yesuusa untago, «Na7untso, akko muuze baz yene?» gayda. Un mahi,

«Akkon baaya» yagayda. **6** E mahi, «Yin molo aykkize gitto gonggizeppa mizaqi zalara olote; molo yin aykkoda» yagayda. Yinnii gisho, molo aykkize gitto mizaqi zalara olida. Molo gelii kumide gisho gochchii kessodes gamida. **7** Yesuusa kadhize tamarize Phexiroosago, «Hyayni Laatsti!» yagayda. Simoon Phexiroosa E Laatsti maaqqidanno si7ide wode gaarii gaddide fa ma7ito ma77i abba gidda doollii gelida. **8** Yezin gonggite attide hyankko tamarunsi molo kumide gitto gochchii, abbappa gaxa kezida. Un abbappa lam77i xeet hyadha fana hyaakkida. **9** Un abbappa gaxa kezide wode kenchchelo tama qaaqa, molon booran bi7ida. **10** Yesuusa unttago, «Hyatte yin aykkide moltippa ane taas ko7ote» yagayda. **11** Simoon Phexiroosa gonggite gelii, xeeti ichintam hyaydzdzii damma molo aykkide gitto gochchii abbappa gaxa kessida. Moltta yinnii gaar gaama maaqqikon molo aykkide gitto fer7ikaaya. **12** Yesuusa unttago, «Hyankka yi7i dayxe mo7ote» yagayda. E Laatsti maaqqidanno un eride gisho E tamaruntsappa fettin, «Ne oode?» ga7i eza oocodes miinggide baaya. **13** Yesuusa yi7i, boora ekkii untis inggida; moloppa yinnii gaara inggida. **14** Yesuusa hyayqoppa denddi fa tamarunsi bentide hyannira hyaydzintsa. **15** Un dayxito mu7idannippa suuba, Yesuusa Simoon Phexiroosago, «Yoona na7a Simoona, tana hyantsesappa aatsii kadhane?» yagayda. Simoon Phexiroosa, «Yee Laatsto, ta nena kadhizanno ne erane» yagayda. Yesuusa eego, «Ta dhanggize duro na7untsana yenggo» yagayda. **16** Yesuusa lam7intsa, «Yoona na7a Simoona, tana kadhane?» yagayda. Simoon Phexiroosa, «Yee Laatsto, ta nena kadhizanno ne erane» yagayda. Yesuusa, «Ta duruntsana yeenggo» yagayda. **17** Yesuusa hyaydzintsa, «Yoona na7a Simoona, tana kadhane?» yagayda. Yesuusa hyaydzintsa

Simoon Phexiroosago, «Tana kadhane?» yaga7i oocide gisho
 Phexiroosa azzanii, «Laatstso, ne ubbabazito erane; ta nena
 kadhizanno ne erane» yagayda. Yesuusa, «Ta duruntsana
 yeenggo. 18 Ta nees turo turo gaane; ne na7atitsa yeze wode
 nenes ma77i, ne koyze besa qitane. Yezin ne cinggide wode ne
 kushito miccii beessada. Melle asi dancisada; ne kadhoosse
 besa kanggoda» yagayda. 19 Yesuusa yinno Phexiroosa akko
 gaar hyayqo hyayqqii, Xoozza bonchchisad yezako beessades
 gayda. Yinno gaydannippa suuba, Yesuusa Phexiroosago, «Tana
 kaallo» yagayda. 20 Phexiroosa suuba maaqqii, Yesuusa kadhize
 tamarize faappa suubara ye7izanno bi7ida. Ye tamarize, kawo
 muuze besa Yesuusago shiiqii, «Laatstso, nena aatsii immade
 oode?» gaydaya. 21 Phexiroosa ye tamariza bi7i, «Laatstso,
 hyay atstse wayade?» yaga7i Yesuusa oocida. 22 Yesuusa
 eego, «Ta ye7ode wontsis E shemppora yessade gaar ta koyko,
 nena akko madhe? Ne tana kaallo» yagayda. 23 Yinnii gisho,
 ye tamarize hyayqqoos gaaze ohe ishuntsana ubba yellida.
 Yezin Yesuusa, «Ta ye7ode wontsis, E shemppora yessade
 gaar ta koyko nena akko madhe?» gaydap attin «Hyayqqoos»
 gaykaaya. 24 Hyanna ohiti baz markkidhidayin hyanno xaafide
 ye tamarize eza. E markkatitsitan turo maaqqidanno nu erane.
 25 Yesuusa oochchide melle gaama baz yene. Ta qoppin, ubba
 bazi fete fete ommara xaafintizako, xaafintize maxaafis alame
 gaddodes bessi maaqqada aazoos.

Hawaaruntsi Oocha

1 Tewofiloosa, Yesuusa fa oochito aykkide wodeppa salo qitode wode yellodes, oochchidannon tamarssidannon ubba taanii ta tiino maxaafite xaafida. Salo kessadannippa tiino E fa dooride hawaaruntsana Geeshi Ayyaanara kiittida. **3** E fa madhitip suuba hyayqoppa dendidanno de7o maaqqii untis fana beezida. Oyttam qamma untis bentii Xoozze ka7itumo untana tamarssida. **4** Fettii ode untara wolla mu7itera untana hyannigaar ga7i kiittida: «Ta yintis ohide, ta Aday inggoda gayde ufays qaaltto naagotep attin Yerusalaameppa kezippete. **5** Akkos gayko, Wahannisa hyaatsara xammaqida, yezin eerats wodeppa suuba Geeshi Ayyaanara yin xammaqinttoda» gayda. **6** Untin wolla shiiqide wode, «Laatstso, Isra7eeluntsis ka7itumtto ne mahode wodita hyanno?» yaga7i oocida. **7** Yesuusa unttago, «Ta Aday fa adetits wolqqite oochchize woditon beriton yin erodes dandda7oos. **8** Yezin Geeshi Ayyaana yinttalla wodhdhide wode yin wolqqa ekkoda. Yeyizi maaqqii, Yerusalaame, Yihuda sa7a ubba, Samaaran sa7a gaxa yellodes yin taas markka maaqqada» gayda. **9** Yinno gaydannip maaqqii un be7izin, dhoqi dhoqi ga7i, salo kezin dhonne eza un aafittippa geentsida. **10** Yesuusa qitodera un salo mahi be7adera, bootsi ma7o ma77ide lam77i asuntsi tiirikaayzin un kale eqqii, **11** «Galila asuntso, salo bi7itera, yin akkos eqqidote? Hyay yin be7izin salo qitide Yesuusa yinnii fana maaqqii ye7oda» gayda. **12** Yinnippa maaqqii, hawaaruntsi Shamahe Derizeppa Yerusalaame maaqqida. Shamahe Derize Yerusalaames fettii kilo metire fana yene. **13** Un Yerusalaame gelii, fa yeze fooqe keetsitilla kezida. Untin: Phexiroosa, Wahannisa, Yayqooba, Inddirase, Filphoosa, Toomaasa, Bartolomiyoosa, Maatoosa, Ilfiyoosa na7a

Yayqooba, fa sa7itis yiqsinttize Simoonara Yayqooba na7a Yihuda. **14** Hyantses ubbuntsi maachuntsara, Yesuusa intta Mayramiran Yesuusa ishuntsaran ubba fettii wozina maaqqii mintsii woossane. **15** Ye wode Phexiroosa xeeti lam7itam maaqqade ammanze asuntsi shiiqide besite denddii eqqii, hyannigaar gayda: **16** «Asuntso, Yesuusa aykkiduntsana kaalitside Yihudabaz Geeshi Ayyaana tiino Dawute doontte ohide Xoozze qaaltta folinttodes beezane. **17** Yihuda nuura wolla hyanna oochito oochchodes doorinttide asi.» **18** Yezin Yihuda fa gene oochitira denggide miishera gade wonggida. E tiinor guphunttii gol7in, E sazita feedhinttida; E merqita wul7inttida. **19** Yihudalla afa hyanidanno Yerusalaame yeze as ubbuntsi si7ida. Yinnii gisho, yinna sa7ito fa doonara Akelddaama (Suuts gade) ga7i xeeqida. **20** «Yinnan mazmure maxaafite, «E keetsita hyarii atto; ooden ize yezippe. Mahi «E shuumatitsito melle ekko» ga7intti xaafinttida. **21** «Yinnii gisho, Laatstse Yesuusa nu gidda wutii hyanttide wode ubba nuura yezuntsappa, **22** mahi Xammaqize Wahannisa woditippa aykkii Laatstse Yesuusa salo kezide wode yellodes nuura yezuntsappa fettii asi E dendditis nuura markka maaqqades beezane» yagayda. **23** Yinnii gisho, asuntsi dooritis Yosxoosa gaaze Barssabaasa ga7inttize Yoosefan Maatiyasa lam77untsana shiishida. **24** Yinnippa suuba, Xooz woossittera, «As ubba wozina erize Laatstso, hyantsi lam77untsappa ne oona doorezako nuna beezo. **25** Yihuda fa bessa qitii, ashshide oochchite hawaaretitsi oocha ekkode gaar hyantsesappa nuus shago» gayda. **26** Unttis ixa olida. Ixitan Maatiyasas wodhdhin Maatiyasa taphpho fettii hawaaruntsalla gujinttida.

2 Phenxeqosxe gaaze qamma yellide wode ammanzunts ubba wolla fettii bessa shiiqii yene. **2** Qoppikaayzin damma tookkii ekkii qitode fana yeze baqo guumii saloppa yi7i un yeze keetsite kumida. **3** Mahi tama loxe fana aazize lissanuntsi untis bentida, shaakkintti shaakkintti un ubbuntsalla bettida. **4** Un ubbuntsi Geeshi Ayyaanara kumii dumma dumma doonara ohinttode fana Geeshi Ayyaana untis ohode fana inggidannigaar ohe aykkida. **5** Ye wode saloppa oomora yeze sa7a ubbappa yi7ide Xooz zhashtize Ayhuduntsi Yerusalaame yene. **6** Yinna ootsito si7ide wode gaama asi shiiqida. Ammanze asuntsi un fa doonara ohinttode si7ide gisho **7** gawude baz dhabin gaama qoppii, «Hyantsi ohinttize asuntsi ubba Galila as baane? **8** Yeezin, nuunii, nu yelintide gade doonar un ohinttode wayzi si7odes dandda7ido? **9** Nuunii Phartte, Meedona, Elaamen, Mespheomiya, Yihuda gidida, Qaphadooqiya, Phanxoosa, Isiya, **10** Phirgge, Phinfile, Gibxxe, Qaarena kale yeze Liibiya worada yezuntsana. Nuuppa bagguntsi Roomeppa yi7ide asi. **11** Ayhuduntsin Ayhuduntsi ammano gelide asuntsi, Qarxeesan Arabe asuntsi, Xoozii oochchide damma oochito nu doonar ohinttode nu si7ine» yagayda. **12** Ubbuntsi gaama qoppii, ga7odebaz dhabin woligo, «Yii7i hyanno akko gawude?» gayda. **13** Yezin melluntsi, «Hyantses kaxxikaayze woyn uzhi matsintida» yaga7i leqqida. **14** Yezin Phexiroosa, taphpho fettii hawaaruntsara denddi eqqii, fa qaalto dhoqi yiizii, untago hyannigaara yaga7i ohida: Ayhuduntso, Yerusalaame yeze ubbuntso, ta ohizanno si7ote. **15** Wonttappa hyaydzdzii saate maaqqide gisho yin qoppizannigaara hyantsi asuntsi matsintikaaya; yinna yin achcha erintidebaz maaqqo. **16** Yezin hyanna hyanidanna nabe lyu7eella ohidanna folinttode fana. **17** «

«Xoozii, wode wurssutsite hyannigaara hyanoda yagaane: taanii
 as ubballa ta Ayyaana gussoda. Yin dhiiratsi na7untsin maachi
 na7untsi, tinbbite ohoda. Yin yidhdhuntsi qonccitsi be7ada; yin
 cimuntsi abukko abukkoda. 18 Yinna wodite tana ammanze
 dhiiratsi aruntsallan maachi aruntsalla ta ta Ayyaantto gussoda;
 un tinbbite ohoda. 19 Mahi taanii afa salo kille baz, yeekka sa7a
 malla beessada. Suutsi, taman damma cuga qayqayo benttoda.
 20 Damman bonchcho maaqqide Laatstse wode, yellodannippa
 tiino awa dhumoda; aginan suutsi fana yi7ada. 21 Yinna wodite
 hyannigaara yi7oda; Laatstse suntsito xeeqize ooden attoda»
 yagayda. 22 «Isra7eele asuntso, hyanna qaaltto si7ote. Naazirete
 Yesuusa oona yezako, Xoozii yin gidda oochchide kille bazin
 mallan yinttis qonccidanno yin, yin ommite erane. 23 Xoozze
 tiino qofiten E eritii baggara Yesuusa aadhii ingginttida. Yinttin
 eza higge baayzuntsi kushe masqalalla suxxii wodhida. 24
 Yezin hyayqo eza aykkodes dandda7oosse gisho Xoozii hyayqo
 wolqqa dhabsi eza dentstsida. 25 Dawute E baz ohitera, «
 «Taanii tannaame fana, Laatstsii ta mizaqite yene. Laatsta
 ubba wode ta tiino be7ine. 26 Yinnii gisho, ta wozintta ufayttida;
 ta il7antsite ufayssi kumida; hyayqqize ta ashita ufayssara
 yessada. 27 Akkos gayko, ta shemppito si7oole gidda ashshoos.
 Mahi ne Geesha wooqas ashshoos. (Hadēs g86) 28 Ne tana
 de7o oge erisida; Ne taara yezannippa ta ufaysita kumutsi
 maaqqane»yagayda. 29 «Ishuntso, nu aday Dawutebaz ta yinttis
 geeshi ohoda. Dawute hyayqqii mooginttida; E boozita hyayno
 yellodes nu kale yene. 30 Dawute nabe maaqqide gisho Xoozii E
 na7untsappa feta E ka7itumo araataalla bettitsodes ees caaqqide
 caaqito erane. 31 Yinnii gisho, Kiristtoosa denddito tiino bi7i, «E
 shemppita si7oole benttaamannon; E ashita wooqaamanno»

ohida. (Hadēs 986) 32 «Xoozii, hyaya Yesuusa hyayqoppa dentsidannis nuunii ubbuntsi markka. 33 Yinnii gisho, Xoozze mizaqi zalara eza dhoqi dhoqi yiizii, ees inggoda ga7inttide Geeshi Ayyaan Adeppa ekkii, hyanno yin hyatte be7izannon si7izanno nuulla afa gussida. 34 Akkos gayko, Dawute fa ommite salo kezikaaya yezin: «Laatstsi, ta Laatstsa, <Ta ne morkkuntsana ne tohita yedhdhize bessi mahode wontsis hyanne taappa mizaqi zala betto gayda» yagayda. 36 «Yinnii gisho, hyay yin masqalalla suxxide Yesuusa, Xoozii Laatstsin Kiristtoosa mahidanno Isra7eele as ubbuntsi turip ero» yagayda. 37 Asuntsi Phexiroosa ga7idanno si7eze wode fa wozintte azzanii bochinttii Phexiroosan hyankuntsi hawaaruntsago, «Ishuntso, yeezin nuunii akko oochcho?» yagayda. 38 Phexiroosa unttago, «Yin nagartta atto ga7inttode gaar nagarttippa maaqqii, yin fete fete Yesuus Kiristtoosa suntsite xammaqinttote. Xoozii inggize Geeshi Ayyaana imo ekkoda. 39 Xoozii inggoda gayde ufays qaala yinttis, yin na7untsisin Laatstsi nu Xoozay faago xeeqize hyaako yeze ubbuntsis» yagayda. 40 Phexiroosa unttis melle qaalan gujjii markkidhii, «Hyantsi wobbo asuntsalla yo7odes yeze firddappa yin ommito ashshote» yaga7i zorida. 41 Phexiroosa ohidanno ekkiduntsi xammaqinttida. Ye wode hyaydzdzii mukul maaqqade asuntsi ammanii gujunttida. 42 Un hawaaruntsi timirttera, fettetitsara, wolla katstsa me7eran Xooz woosara miinggi yene. 43 Hawaaruntsi kushe gaama kille bazin malla oochinttize gisho asunts ubba zhashtida. 44 Ammanze ubbuntsi fettilla yene; faas yezebaziton ubba fettilla gishinttane. 45 Un faas yezebazito bayzi birtto fetes fetes koshshide fana gishane. 46 Ubba wode fettii wozinara maaqqii Xoozze Keetstsa shiiqane. Fa keettsan fete feta xeeqii ufayssaran lo77o wozinara katstsa

muune. 47 Xoozza galatittera as ubba gidda nashshintida. Laatsti attize shemppo qammite qammite untalla gujjane.

3 Fettii ode Phexiroosan Wahannisan Xooz woossodes uddufun saate Xoozze keetsta hyanggida. 2 Yelintidannippa denddii tohe wobbo maaqqide fettii asi Xoozze keetsta gelize asappa muxaata woossode fana ubba wode lo77o gaaze Xoozze Keetsitis furtsite tookkii ki7i gaddane. 3 Ye atstse Phexiroosan Wahannisan Xoozze keetstsite gelodes ye7odera bi7i untana muxaata woossida. 4 Untin eza dakkii bi7i, Phexiroosa «Nuna hyanka bo7o» yagayda. 5 Tohe wobbo atstse un akko baz inggoda aazin untana bi7ida. 6 Yezin Phexiroosa eego, «Taas biran worqqan baaya, yezin taas yezanno ta nees inggoda. Naazirete Yesuus Kiristtoosa suntsite denddii goden hyankan yedhdho» yagayda. 7 Yinnippa maaqqii, E mizaqi kushito aykkii dentstside. Ellisii E tohitan qilchitan minggida. 8 Attsay doollii denddii eqqida. Goden hyankan yedhdhe aykkida. Yinnippa maaqqii, yedhdhitera, doolliteran Xooz galatittera untara wolla Xoozze keetsta gelida. 9 E yedhdhoda Xooz galatoderan asunts ubba eza bi7ida. 10 Bi7ide ubba muxaata woossodes lo77o gaaze Xoozze Keetsta furtsite bettide eza maaqqidanno erida; E hyanidanno bi7i gaama qofara kumida. 11 Attsay Phexiroosappan Wahannisappan duuxoos ga7i aykkii yezin asuntsi ubba gaama qoppii, Solomona furtsi gaaze besa wolla untago yi7ida. 12 Phexiroosa asuntsana bi7ide wode asuntsago, «Isra7eele asuntso, akkos hyanne gaama qoppete? Woy akkos nuna dakkii be7ete? Nuunii nu wolqqara woy nu Xooz zhashtide gisho hyay atstsa fa toher yedhdhode gaar yiissada yinttis aazane? 13 Abrahama, Yisaaqa, Yayqooba Xoozze, nu aduntsi Xoozze, fa na7aya Yesuusa bonchchida. Yezin yin hyayqos aatsii

inggidaya Philaaxoosa billodes koyin yin E tiino, «Nu eza koyoos» yagayda. 14 Yin geeshizan xillizan, «Nu eza koyoos» ga7i, shemppo wodhidaya yinttis billode gaar Philaaxoosa woossida. 15 De7o inggizaya yin wodhida, yezin Xoozii hyayqoppa eza dentstsida. Yinnis nu markka. 16 Hyay yin be7izen erize atstse faxii miinggidanna Yesuusa suntsite ammanidanne. Hyay yin ubbunts tiintte eza hyannigaar fatstside E Yesuusa ammanide gisho. 17 «Hyatten ta ishunto, yinttin yinttana kaalitsizunts gaar, erikaayzara oochchidanno ta erane. 18 Yezin Xoozii zaga nabunts ubbunts doontte, «Kirsttoosa madha ekkodes beezane» yagaydanno yi7i folinttode fana oochchida. 19 Yikke, Xoozii yin nagartto atto gawude gaar maarotitsi geloten Laatstsago maaqqote. 20 Laatstse kaleppa mintsitsize wode yinttis ye7ode fana Xoozii eza tiinidhdhii dooride Kirsttoos Yesuusa yinttis dakkoda. 21 Xoozii fa geeshi nabunts doontte zaga ohidanni gaar ubba bazi killidhdhode wode yellodes Yesuusa salo gam7odes beezane. (aiōn g165) 22 Muse, «Laatstse Xoozii tana dentsidanni gaar yin gidda fa yinttis nabe dentstsoda. Yin E gaazanno ubba si7ote. 23 Ye nabize ohizanno si7oosse atstse ooden as giddappa shaakkintti dhaboda» gayda. 24 «Mahi Saamu7eelappa aykkii yeze nabunts ubba yinna qammitibaz ohida. 25 Yin nabunts na7untsana; mahi Xoozii Abrahamas, «Sa7a yeze as ubba ta ne kochchiti baggar anjjoda» ga7i nu aduntsis gelide caaqo qaala laattode na7untsana. 26 Xoozii yinttana ubba yin iita ogitippa mahi anjjode fana fa na7aya dentsii yinttis tiinii dakkida» yagayda.

4 Phexiroosan Wahannisan asuntsis ohodera kahinunts hyalaquntsi, Xoozze Keetstsito naagizunts hyalaqizen Saduqaawuntsi unttago yi7ida. 2 Un Yesuusa hyayqoppa

denddidannon E baggara hyayqoppa denddo yezanno asuntsana
 tamarsside gisho kaccida. 3 Yinnii gisho, untana aykkii sa7ita
 uguride gisho wonttode wontsis achi keetsta gelsida. 4 Yezin
 qaala si7iduntsappa gaamuntsi ammanida. Ammanide dhiiratsi
 asunts faydita ichchin mukul yellida. 5 Wonttitsiti ode gade
 ahizunts, cimuntsin, higge astamaarunts Yerusalaame shiiqida.
 6 Yentsi asunts gidda kahinunts hyalaqize Haannan, Qayyaafa,
 Wahannisa, Iskkinddiroyan kahinunts hyalaqa iginuntsi ubba
 yene. 7 Phexiroosan Wahannisan fa tiintte essi, «Akko wolqqara
 woy oode suntsite hyanno yin oochchido?» yaga7i oocida. 8
 Ye wode Phexiroosa Geeshi Ayyaanar kumii, «Ahizuntson,
 cimuntso, 9 hyayno hyay tohe wobbo atstses oochinttide
 lo77o oochchitisin E wayzi faxezako yin nuna qurichchiko, 10
 masqalalla yin suxxin, Xoozii hyayqoppa dentstside Naazirete
 Yesuus Kiristtoosa suntsite hyay atstse faxii yin tiintte eqqiday
 yinttisn Isra7eele as ubbuntsis erintidebaz maaqqe. 11 «Yin
 «Keexxizuntsi leqqii ixide shuchchize, keetsi mayzenes omman,
 ubbappa aadhize shuchchi maaqqida; ye shuchchize Yesuusa.»
 12 Yinnii gisho, atotitsi E baggarap attin melle oode baggaran
 yi7ikaaya. Nu E suntsite attode gaar as ubbas Xoozii saloppa
 oomora inggide melle suntsi baaya» yagayda. 13 Shiiqide
 asuntsi Phexiroosan Wahannisan qonccizi ohidanno bi7ide
 wode un tamarikaayze cer asi maaqqidanno qoppii gaama
 nashshida; un Yesuusara yezanno erida. 14 Mahi faxide atstse
 Phexiroosaran Wahannisara eqqidanno asuntsi bi7in gawude
 baz dhabida. 15 Yezin Phexiroosan Wahannisan bale kessade
 gaar yiizii fa gidda, 16 «Hyantsi asuntsalla nu akko oochcho?
 Un kushite oochinttide damma kille baz Yerusalaame yeze
 ubbuntsis qonccida. Nu yinno aachchodes dandda7oos. 17

Yezin hyanna ohita as gidda dalggaame gaar yikkeppa hyantsi
 asuntsi Yesuusa suntsite mulon ohaame fanan tamarssaame
 fana kayoda» ga7i zorintida. **18** Unttana xeejii, Yesuusa
 suntsite yikkeppa ohaame gaar woy tamarssaame gaar kiittida.
19 Yezin Phexiroosan Wahannisan unttago mahi, «Xoozzes
 kiitintodanippa yinttis kiitintodannippa Xoozze tiino aanna
 lo77o yezako ane yin firddote. **20** Nu bi7idannon si7idannon
 ohikaayzara si7i gawudes dandda7oos» yagayda. **21** Cimuntsin
 worzha ahizuntsii tiinostippa miintsi kaccii untana dakkii ashshida.
 Asuntsi hyanidannis Xooz galatii bonchchide gisho untana
 firddodes dandda7ikaaya. **22** Yinna kille oochite hyarggitippa
 faxide atstses laytsita oytamappa aadhane. **23** Phexiroosan
 Wahannisa billinttii ammanze bagguuntsago hyanggi, kahinunts
 hyalaquunsin cimuntsi faago gaydebaz ubba untis ohida. **24** Un
 yinno si7ide wode fettii wozina maaqqii Xoozza hyannigaara
 yaga7i woossida: «Ubba Ahize Laatstsayo, salo, sa7a, abban un
 gidda yezanno ubba medhdhidayo, **25** Neenii ne arize, nu aday
 Dawute doontte Geeshi Ayyaanara, «Ayhude maaqqoosuntsi
 akkos zuuzinggido? Worzhuntsi akkos cer zorintido? **26** Sa7a
 kaatuntsin worzha ahizuntsi wolla Laatstsellan Tizhinttidellan
 denddida yagayda. **27** «Turon, Heroodisan Phenxe Philaaxoosa
 Ayhude maaqqoosse asuntsaran Isra7eele asuntsara ne tizhide
 ne geeshi Na7ay Yesuusalla denddodes hyanna katamtte
 shiiqida. **28** Mahi neenii ne wolqqaran ne qofar oochchoda
 ga7i qoppii bettide baz ubba un folida. **29** Hyatten Laatstso, un
 manddizanno bo7o; nuunii ne aruntsii ne qaalto kumutsi wozinar
 ohode gaar nuus wolqqa inggo. **30** Ne geeshi oochanchchize
 Yesuusa suntsite hyarggintizuntsana fatstodes, kille bazin
 gaama qofize baz oochinttode gaar ne kushito micco» ga7i

woossida. **31** Un Xooz woossidannippa suuba un shiiqide bessita en7ida. Un ubbuntsi gidida Geeshi Ayyaana kumin Xoozze qaaltto qonccizi ohida. **32** Ammanzuntsi ubbunts qofaran wozinaran fetto maaqqida. Un faas yeze baz ubba ta baz ga7i ohoos. Yezin faas yezanno ubba wolla maadintane. **33** Hawaaruntsi Laatstse Yesuusa hyayqoppa denddidanno damma wolqqara markkidhane. Xoozii un ubbuntsis damma aadho keehatitsi inggida. **34** Gade maaqqin keetsti yeze ubba bayzi birtto wolalla gaddane. Yinnii gisho ammanzunts gidida madhidhize fettin baaya. **35** Birtto ki7i hawaaruntsis inggane; yinna birtto fetes fetes koshshide fana shaakkii shaakkii inggane. **36** Qoophiroosa gaaze besite yelintide Yoosefa gaaze Leewe kochchappa maaqqide fete yene. E suntsito hawaaruntsi Barnnabaasa (Mintsitsize na7a) gayda. **37** Barnnabaasa faas yeze gadito bayzi birtto ki7i hawaaruntsis inggida.

5 Fettii Hananiya gaaze atstse fa machchita Saphphiirira gade bayzida. **2** Yinna bayzide birtippa fa machchita erizin ashshii, attidanno ki7i hawaaruntsis inggida. **3** Yezin Phexiroosa Hananiyago, «Ne Geeshi Ayyaana cimmode gaaran gadito bayzide birtippa shaakkii ashshode gaar Xalahe ne wozintte akkos gelido? **4** Neenii bayzodannippa tiino gadize nebaz baane? Mahi ne bayzi maaqqinin miishita nebaz baane? Yeezin, yinnii gaarize baz oochchodes akkos ne wozintte qoppido? Ne Xooz tiino worddidhdhidap attin as tiino worddidhdhikaaya» yagayda. **5** Hananiya yinna qaaltto si7ide gaar gol7i hyayqqida; yinno si7ide ubbuntsi damma zhashtida. **6** Na7atitsuntsi denddii E ahito ziidhii xaaxii kanggi moogida. **7** Hyaydzdzii saateppa suuba Hananiya machchita yinno erikaayzara Phexiroosa yeze besite gelida. **8** Phexiroosa iigo, «Yin gadito yinna birtis gammatii

bayzidate? Ane taas oho» yagayda. Izan, «Yee, yinna birtis gammatii bayzida» yagayda. 9 Phexiroosa maachito, «Neeran ne azinzera Laatstse Ayyaana fattanodes akkos zorinttidote? Yikke, ne azinza moogide asuntsi bale yene; nenan un bale kessoda» yagayda. 10 Maachita iira Phexiroosa tohiti kale gol7i hyayqqida; shakanuntsi gelize wode hyayqqidanno denggi bale kessii, I azinze kale kanggi moogida. 11 Kumutsi woosa keetsitan yinno si7ide melle asunts ubba damma zhashtida. 12 Hawaaruntsi gaama qofize bazin kille baz asunts gidda oochchiter yene. Ubbuntsi fettii wozinar Solomone furtstsa shiiqane. 13 Melle asappa fettii asin untar maadinttodes miinggikaaya, yezin asuntsi untana bonchchida. 14 Ammanze dhiiratsuntsin maachunts faydita tiinostippa gaanggite qitida. 15 Yinnii gisho, asuntsi hyargganchchuntsana shanchafaran alggara tookkii Phexiroosa aadhize wode E dashita untappa fetalla fetalla dashode gaar oge doona kessii gaddane. 16 Mahi gaama asuntsi Yerusalaame kale yeze katamappa hyargginttizuntsana tuna ayyaana waayitsize asuntsana ekkii ye7ine; ubbuntsin faxane. 17 Kahinunts hyalaqizen eera yeze Saduqaawuntsi ubba ixxera kumii hawaaruntsalla denddida. 18 Hawaaruntsana aykkii worzha achi keetstsa olida. 19 Yezin Laatstsi kiitanchcho qamma achi keetstsa furtsito bugii hawaaruntsana bale kessii, 20 «Hyanggi, Xoozze Keetstsa eqqii hyanna kille de7o qaaltto asuntsis ubba ohote» yagayda. 21 Hawaaruntsi yinno si7ide wode wontta gooda Xoozze keetstsa gelii tamaarsse aykkida. Kahinunts hyalaqizen eera yezuntsi yi7i, Isra7eele cimuntsana ubba xeezii shiishii hawaaruntsana fa tiino ko7ode gaar wottaddaruntsana achi keetstsa kiittida. 22 Yezin wottaddaruntsi achi keetstsite hyanggi hawaaruntsana

denggikaaya. Suub maaqqii yi7i asuntsago, **23** «Nu hyanggize wode achi keetsiti furtsita mintstsii gorddintin, naagizuntsi furtsite eqqiduntsana denggida. Yezin nu furtsito bugize wode gidda melle atto yezin fettii asin baaya» yagayda. **24** Yinnii gisho, Xoozze Keetstsie wottaddaruntsana kiittize kahinunts hyalaquntsi yinno si7eze wode «Hawaaruntsalla akko hyanido?» ga7i tawida. **25** Ye wode fettii asi untago yi7i, «Yikke, yin accide asuntsi Xoozze Keetstsie eqqii asuntsana tamarssane» yaga7i untis ohida. **26** Xoozze Keetstsie wottaddaruntsana kiittize fa wottaddaruntsara hyanggi hawaaruntsana ki7ida. Yezin un fana asuntsi shuchchara dhogoda ga7i zhashtide gisho untana aaddashi ki7ida. **27** Un hawaaruntsana ki7i, shiiqide shangguents tiinte essin kahinunts hyalaqize untago, **28** «Yintana nuunii ye atstse suntsie tamarssaame gaar mintstsii kiittikaane? Yikke, yin timirtito Yerusalaame katama ubba yeltstsida. Ye atstse shemppitis nuna galisades koyanene?» yaga7i oocida. **29** Phexiroosaran hyankko hawaaruntsara untis mahite, «Nuunii asis kiinttodannippa Xoozis kiinttodes beezane. **30** Masqalalla yin suxxii wodhide Yesuusa nu adunts Xoozze hyayqoppa dentsida. **31** Isra7eeluntsi nagarappa maaqqade gaaran un nagartta atto ga7inttode gaar Xoozii Yesuusa ahizayan ashshizaya mahi bonchchora faappa mizaqi zalar bettitsida. **32** Yinnis nu markka; mahi Xoozze fana kiinttizuntsis inggide Geeshi Ayyaanan markka» yagayda. **33** Shiiqide asuntsi yinno si7eze wode damma zhilidhdhii, hawaaruntsana wodhodes qoppida. **34** Yezin as ubba gidda damma bonchchintide, higge asttamaare maaqqide, Gamaaliyale gaaze fettii Farisaawuze denddii eqqii hawaaruntsana eerats gode bale kessode gaar kiittida. **35** Yinnippa suuba, shiiqide asuntsago, «Isra7eele

asuntso, hyantsi asuntsalla yin oochchodes qoppide bazitippa naaginttote. **36** Akkos gayko, hyannippa tiino Tewodaasa fana, «Ta damma» ga7i denddin, oyddii xeet maaqqade asuntsi eera wolla maaqqida. Yezin eza wodhin eza kaallize ubbuntsi laanttin fatstsoosse as maaqqii attida. **37** Yinnippa suuba, asuntsi faydinttide wode Galilappa yeze Yihuda denddii gaama asuntsi fana kaallode gaar yiizida, yezin eza wodhin eza kaallize asuntsi ubba lanttida. **38** Hyatten ta yinttis ohine; hyantsi asuntsappa shaginttote; untana bochchippete. Akkos gayko, hyanna qoftton hyanna oochito asi oochchizebaz maaqqiko dhaboda. **39** Yezin hyanna qofttan hyanna oochita Xoozappa yi7idebaz maaqqiko, yin untana dhabssodes dandda7oos. Turippa yin Xoozara kaccinttitera benttaame fana» yaga7i ohida. Yinnii gisho, shiiqide asuntsi Gamaaliyale zoridanno ekkida. **40** Hawaaruntsana hyankka faago xeegee alanggara garafizida. Yinnippa suuba, unttago, «Yesuusa suntsito lam7intsa ohippete» ga7i billii dakkida. **41** Yesuusa suntsiti gisho un borintte beezzebaz maaqqidanno erize gisho shanggunts tiinoppa ufayttitera kezida. **42** Un ubba wode Xoozze keetstsan as keetstsan Yesuusa E Kiristtoosa maaqqidanno tamarssen sabbaken ashshikaaya.

6 Ye wode kaallizunts faydita gaanggi gaanggi hyanggodera, Girike doona ohinttize Ayhuduntsi Yihuda gidida yelintti yeze Ayhuduntsalla zuuzinggida. Akkos gayko, Girike doonara ohinttize Ayhuduntsi, «Awaras ingginttize katsite nu azinii baayze maachuntsi qohinttida» yagayda. **2** Taphpho lam77i hawaaruntsi woosa keetsta as ubba xeegee, «Nu Xoozze qaala ohizanno ashshii katsta muuzanna nuus beezoos. **3** Yikke, ishuntso, lo77o oochara, Geeshi Ayyaanaran cinccatitsara kumide laappun asuntsana yin giddappa doorote; nuunii

unttana hyanna oochitis shuumoda. 4 Yezin nuunii, ubba wode Xooz woosaran qaala tamarssera minggoda» yagayda. 5 Hawaaruntsi ohide ohita asuntsana ubba ufayssida. Yinnii gisho, ammanon Geeshi Ayyaana kumide Isxifaanosa, Filphoosa, Phirokoroosa, Niqaarona, Ximoona, Pharmmeenana Ayhude ammano gelii maaqqide Anxookiya Niqolawoosa doorida. 6 Unttana hawaaruntsi tiino essin, hawaaruntsi untalla kushe gaddii Xooz woossida. 7 Xoozze qaala dalggitter hyanggida. Yerusalame yeze ammanzunts faydita loytsii gaanggitter hyanggida; gaama kahinuntsin ammanida. 8 Isxifaanosa aadho keehatitsaran wolqqara kumii asunts gidida gaama qofize bazin kille baz oochchane. 9 Arotitsappa kezide Ayhude woosa Keetsta asuntsi Qereenappan Iskkinddiriyappa Kilqiyappan lisiyappa yi7ide fettii fettii asuntsi denddii Isxifaanosara lallida. 10 Yezin Isxifaanosa ohite yeze cinccatitsiton Ayyaanza un ixnodes dandda7ikaaya. 11 Yinna wodite un, «Musen Xoozin E cashshadera si7ida» gaaze worddo asuntsana dentsida. 12 Yinnii gaar yiizii asuntsana, cimuntsanan higge asttamaaruntsana eella afa dentsitsida. Isxifaanosa aykkii Shanggo tiino kanggida. 13 Eella afa faydide worddo markkuntsi, «Hyay atstse hyanna Geeshi Keetsiton Muse higgiton mahi mahi cazhane. 14 E, «Hyay Naazirete Yesuusa, hyanna Xoozze Keetsito laloda; mahi Muse nuus inggide higgito laammoda» yagaaze worddo markka essida» yagayda. 15 Shanggo shiiqite bettide asuntsi ubbanna Isxifaanosa loytsii be7ize wode E sintta kiitanchcho sino maaqqii benttida.

7 Kahinunts hyalaqize Isxifaanosago, «Hyanna turo?» yaga7i oocida. 2 Isxifaanosa, «Ta ishuntson, ta aduntso, si7ote! Nu aday Abrahama Kaarane yessades hyammadannippa tiino

Masephexoomiya yessadera, bonchcho Xoozze ees qonccii,
3 «Ne gaditippa ne iginuntsappa shaakkintti ta nena beezze
sa7a qito» yagayda. **4** Ye wode Abrahamama Kalddaawyan
gadeppa kezii Kaarane sa7a yezida. E aday hyayqqidannippa
suuba Xoozii eza hyanna sa7ite hyatte yin yezanne ki7ida. **5**
E hyanna gaditippa melle atto yezin toher yedhdhize bessin
Abrahamas inggikaaya. Yezin na7a eesi baayze wode Xoozii
hyanna sa7ite eesin E kochchitis laattode bessi mahi inggodanno
qaala gelida. **6** Xoozii Abrahamago, «Ne kochchita melle sa7a
zaqqotitsa yessada; ize oyddii xeet bere un aro maaqqii aqode
fanan un7intode fana ohida. **7** Yezin ta ne kochchito ahize
worzhuntsalla firdoda. Yinnippa maaqqii, un yinna gaditippa
kezii hyanne taas goynoda» gayda. **8** Xoozii Abrahamama kochchita
garrazintode gaar eera caaqin, Yisaaqa yelintide osfuntsa
qammite garrazintida. Yisaaqa Yayqooba yelida; mahi Yayqooba
taphpho lam77i fa na7untsana, zartii ade maaqqiduntsana
garrazida. **9** «Yayqooba na7untsi Yoosefa ixixii Gibxxe gade
arotetsis bayzida, yezin Xoozze eera yene. **10** Eza, E madhiti
ubbappa kessida. Gibxxe kaat Faroona tiino saban cinctatitsin
eesi inggida. Gibxxe kaati Yoosefas Gibxxe sa7an fa keetstsito
ubba ahode fana adetitsi wolqqa inggida. **11** «Gibxxen Kanaane
sa7a ubba naye gelii gaama asi waytsida. Ye wode nu aday
Yayqooba na7untsi katstsa denggodes dandda7ikaaya. **12**
Yayqooba Gibxxe sa7a katstsa yezanno si7i nu aduntsana tiino
yeyga dakkida. **13** Lam7intsa hyanggite Yoosefa fa ishuntsis fana
erisida. Gibxxe kaatizen Yoosefa kochchito erida. **14** Yoosefa
fa aday Yayqoobaran fa kara asuntsana, laappun tam ichchin
asuntsana faago ye7ode gaar dakkii ki7izida. **15** Yayqooba
Gibxxe sa7a wodhdhida; ezin E na7untsi ize hyayqqida. **16**

Un ahita yinna bessitippa Seekeme tookkintti hyanggi, ize Abrahama Emoore na7untsappa gaama birara wonggide boozite mooginttida. 17 «Yezin Xoozii Abrahama inggoda gaydanno folize wodita yellodes ukkide wode Gibxxe sa7a yeze nu asuntsi gaanggi gaanggi hyanggida. 18 Yinnippa suuba, Yoosefa eroosse melle kaati Gibxxe sa7a ka7itida. 19 Ye kaatize nu kochchito genii eerats na7untsi hyayqqode fanan untana bale kessii olode fana nu aduntsana un7itsida. 20 «Yinna wodite Muse yelinttida; E Xoozze tiino gaama lo77o bishshar yeze na7a. Fa aday keetsta hyaydzdzii agina yellodes diccida. 21 Muse kanggi hyaatsi gaxa gaddide wode Gibxxe kaat naata denggi ekkii faas na7a mahi eza dichchida. 22 Muse Gibxxuntsi eratitsi ubba tamarrii oheran oocharan mintsii as maaqqida. 23 «Muses laytsita oytam kumide wode fa ishuntsana, Isra7eeluntsana be7ades fa wozintte qoppida. 24 Isra7eeluntsappa feta Gibxxe atstse qohodera bi7i ye Isra7eele attsa maaddii, ye qohiza Gibxxe attsa wodhii kushe mahida. 25 Muse fa ishuntsana fa baggara Xoozii ashshodes yiizanno un tiiroda gayda, yezin un tiirikaaya. 26 «Wonttistti wode lam77i Isra7eele asuntsi fete fetera hyadhintodera denggi untana giigissades koyi, «Asuntso, yin wolis ishe; akkosi fete feta qohe?» yagayda. 27 «Yezin fa laggiza qohize Musego, «Nena nuulla ahize asin daynna mahide oode? 28 Ne omatse Gibxxe attsa wodhidannigaara tana wodhodes koyane?» yaga7i Muse urqqii dakkida. 29 Muse yinno si7ide wode Gibxxeppa bettii Miidiyaame sa7a bete asi maaqqii yezitera lam77i dhiiratsi na7untsana yelida. 30 «Laatstse kiitanchcho oytam bereppa suuba Siina dere kale yeze akko baayze ganasa zhi7o kube gidda eexize tama loxe gidda Muses benttida. 31 Muse fa bi7idanne gaama qoppii, loytsii

be7ades zhi7o kube kale shiiqii yezin, Laatstse qaala, **32** «Taanii ne aduntsi, Abrahama Xooz, Yisaaqa Xooz, Yayqooba Xooz» yaga7itera Musego yi7ida. Muse zhashimora goqii be7ades dandda7ikaaya. **33** «Laatstsi Musego, «Neenii eqqide sa7ita geeshi maaqqide gisho ne tohite yeze caammito kesso. **34** Taanii Gibxxe yeze ta asunts madharan firddara un7intizanno bi7ida. Un uuftto si7i untana ashshodes wodhdhida. Hyatte hyayga! Ta nena Gibxxe kiittoda» yagayda. **35** «Isra7eeluntsi hyaya Muse, «Nena nuulla hyalaqan daynna mahide oode?» yaga7i ixxidanno hyay attsa zhi7o kube gidida eesi benttide Kiitanchchuntsi baggara hyalaqan ashshiza mahi Xoozii kiittida. **36** Hyay atstse Muse Isra7eeluntsana Gibxxeppa kessii gaama qofize bazin kille baz oochchii untana Gibxxe sa7a, Erttera Abban, akko baayze ganasa oyttam bere kaalitsida. **37** «Hyay atstse Isra7eele asuntsago, «Xoozii tana dentsidanni fana yin kochchitii giddappa ta gaar nabe yinttis dentsoda» gayday eza Muse. **38** Akko baayze ganasa shiiqide Isra7eele asuntsara yeziday, nu aduntsara yeziday Siina Derizella ees ohide kiitanchchuntsara yezide Muse eza. Yeyzi, Xoozze de7o qaala nuus inggodes ekkida. **39** «Yezin nu mayzuntsi Muses kiitintodes kadhikaaya; eza ixzii suub Gibxxe maaqqades amudhdhida. **40** Mahi Aaronan, «Nuna kaalitsize eequntsana nuus medhdho. Akkos gayko, hyayni nuna Gibxxeppa ki7ide Muse, wayezako nuunii eroos» yagayda. **41** Ye wode hyarina aazizi eequntsana medhdhida. Yentsi eequntsis zharsho zharshi fa kushite oochchide oochita un qoftti fana hyanide gisho ufayttida. **42** Yezin Xoozii untis bantte mahida. Un salo xoolinto goynode gaar untana olii ashshida. Nabunts maxaafite, « «Isra7eele asuntso, oyttam bere ubba akko baayze ganasa sa7a shukkide hyarsin zharshide

zharshito taas shiishidaane? 43 Yin, yinttis goynodes kesside Molohe dunkkaane Refaane ga7inttize yin eeqize xoolintto misile tukkida. Ta yinttana Baabiloonneppa gode dakkoda» ga7intti xaafinttida. 44 «Nu aduntsis akko baayze ganasa markka dunkkaane yene. Ezan Xoozii Muse kiittidannigaaran eza beezidanni gaaran medhdhida. 45 Mahi nu aduntsi yinna dunkkaantto fa aduntsappa ekkii Xoozii tiino bay7ide Ayhude maaqqoosse asunts gadito aykkide wode Iyyaasura yeyga ekkii gelida. Ye dunkkaaniza Dawute wode yellodes yinna besite yezida. 46 Dawute Xoozappa nashshintida. Mahi Yayqooba Xoozses yessade keetsti keexades Xooz woossida. 47 Yezin eesi keetsti keexide Solomona. 48 «Maaqqikon, Ubbappa kattara yeze Xoozze asi keexide keetsta yezoos. Nabize gaydanni gaar, 49 « «Salo taas araata, sa7an ta tohita yedhdhize bessi. Yeezin, taas yin akko gaarize keetsti keexode? Woy ta shemppize besita aba? 50 Hyanno ubba ta kushite medhdhika?» yagayda Laatsti. 51 «Yin wayde si7oosse aso? Yin wozintta Xoozze qaala ekkodes akkosi ixido? Yin hyayta akkosi tullido? Yin, yin aduntsi gaar ubba wode Geeshi Ayyaana ixxane. 52 Nabunts giddappa yin aduntsi bay7ikaayze oode? Xillizay yo7odanno tiinidhii ohiduntsana wodhida. Hyatte yin eza aatsii inggi wodhida. 53 Yin Kiitanchcho kushheppa Xoozze higgito ekkida, yezin kiitintikaaya» yagayda. 54 Un yinno si7ide wode fa wozintte Isxifaanosalla gaama zhilidhdhi, fa doontto dha7i manddida. 55 Yezin Isxifaanosa Geeshi Ayyaanara kumii, Salo ude bi7i, Xoozze bonchchiton Yesuusa Xoozze mizaqi zalara eqqidanno bi7ida. 56 «Yikke, taanii salo bugunttin, As Na7ay, Xoozze mizaqi zalara eqqidaya bi7ida» yagayda. 57 Fa qaaltto dhoqi yiizii wuysittera, fa hyayito aykkii fettilla eego woxxida 58

Eza katamappa gaxa kessii, shuchchara dhogida. Markkuntsi fa ma7ito fettii Saawula gaaze na7atitsi atstse kale gaddida. **59** Isxifaanosa, «Ta Laatstso Yesuusa, ta shemppito ekko» yaga7i xeegodera un eza shuchchara dhogane. **60** Bunqunttii, fa qaalto dhoqi yiizii, «Ta Laatstsayo, hyanna nagartto untis atto ga7o» yagayda. Yinno yaga7i maaqqii hyayqqida.

8 Saawula Isxifaanosa wodhe qofite gelida. Ye wode Yerusalaame yeze woosa keetstsite damma bay7e denddida. Hawaaruntsap attin ammanze ubbuntsi Yihuda sa7an Samaara sa7a lalinttida. **2** Fettii fettii Xooz asuntsi Isxifaanosa moogida; mahi ees damma yeekkida. **3** Yezin Saawula woosa keetsito lalodes koyane. Ubbunts kara wutii gelii, ammanze dhiiratsuntsanan maachuntsana gochchii kessii achi keetstsa geltsane. **4** Lalinttide ammanzuntsi qitide besa ubba qaala ohine. **5** Filphoosa Samaara katama gelii Kiristtoosa baz asuntsis ohida. **6** Gaama asuntsi Filphoosa gaydanno si7ide woden E oochchide kille bazito bi7ide woden eza akaakii si7ida. **7** Tuna ayyaana uukki gaama asuntsappa kezida; mahi gaama tohe gundduntsin wobbuntsin bilinttida. **8** Yinna katamite yeze asuntsi damma ufayttida. **9** Yezin Simoona gaaze fettii atstse yinna katamite yene. E, Taanii damma ga7i Samaara asuntsana maridhdhitera gaama qofizittera gam77ida. **10** Eeratsappa damma yellodes yeze asuntsana ubba, «Damma Xoozze wolqqita hyanno» ga7i eza si7ine. **11** Gaama wodeppa aykkii maridhittera Samaara asuntsana gaama qofize gisho asuntsi eza si7ine. **12** Yezin Filphoosa Xoozze ka7itumon Yesuus Kiristtoosa suntsitibaz dhiiratsuntsisin maachuntsis ohin, un E baz ammanii xammaqinttida. **13** Mahi Simoonan fa ommite ammanii xammaqinttida. Filphoosar wolla hyanggide

bessa ubba oochinttize damma kille baz bi7i gaama qoppida.

14 Yerusalaame yeze hawaaruntsi Samaara asuntsi Xoozze qaala ekkidanno si7ide wode Phexiroosan Wahannisan unttago dakkida. **15** Phexiroosan Wahannisan hyanggi, ammanzuntsi Geeshi Ayyaana ekkode gaar untis Xooz woossida. **16** Akkos gayko, Samaara asuntsi Laatstse Yesuusa suntsite xalaala xammaqinttidap attin untappa fetellan Geeshi Ayyaana hyaga wodhdhikaaya. **17** Ye wode Phexiroosan Wahannisan fa kushito untalla gaddin, un Geeshi Ayyaana ekkida. **18** Hawaaruntsi fa kushito untalla gaddin, untis Geeshi Ayyaana ingginttidanno Simoona bi7ide wode Phexiroosasin Wahannisas miishe ki7i, **19** «Taanin ta kushito gaddize ubbuntsi Geeshi Ayyaana ekkode fana hyanna adetits wolqqito taasin inggoya» yagayda. **20** Yezin Phexiroosa eego, «Ne Xoozze imotitsi miishera ekkodes qoppide gisho ne miishita neera dhabo. **21** Ne wozintta Xoozze tiino likke maaqqikaayze gisho nees hyanne gisho woy ixa baaya. **22** Yikke, hyanna ne wozina iitatitsiti gisho nagartippa maaqqo. Ne wozintte yeze iita qoftto Xoozii atto gawude gaar Laatsta woosso. **23** Akkos gayko, neenii iita ixxeran nagara achchara yezanno ta be7ine» gayda. **24** Simoona mahi, «Yin ga7idannippa fettin tana yellaame gaar taas Laatsta woossote» yagayda. **25** Phexiroosan Wahannisan markkidhidannippan Laatstse qaala ohidannippa suuba Yerusalaame maaqqida. Samaara yeze gaama guta Wonggele ohida. **26** Laatstse kiitanchcho Filphoosago, «Denddii Yerusalaameppa Gaaza kanggize akko baayze ganasa ogizera hyanggo. Yinna ogita yeekka zalara yene» gayda. **27** Filphoosa denddii qitida. Hinddeko gaaze Tophphe kaattis I miishito ubba naagize Tophphe asi yene. Ezin goynodes Yerusalaame yi7ida. **28** Fara gaarella bettii, Yerusalaameppa fa sa7a maaqqitera

nabe Isayaasa maxaafe nabbabane. **29** Geeshi Ayyaana Filphoosago, «Ye gaarizego hyanggi E kale shiiqo» yagayda. **30** Yeezin Filphoosa woxxi hyanggi yellize wode moorinnize nabe Isayaasa maxaafeppa nabbabodera si7i, «Ne nabbabizanna nees gelane?» yagayda. **31** Moorinnize «Taas ohi geltsize as baayzin wayzi gelode?» yagayda. Fara gaarzella kezii bettode fana Filphoosa woossida. **32** Moorinnize nabbabize maxaafe kifilize, «E duro fana shukinttodes izhinttida; Duro na7a fa isintsito meedizunts tiino si77i gaazanni fana, ezin fa doonto bugikaaya. **33** E toochinttida; ees xillo firdda dhabida. E de7ita hyanna sa7itippa hyal7ide gisho E yeletuntsappa oonii ohode?» gayda. **34** Moorinnize mahi Filphoosago, «Nabize obaz ohe? Fa baz ohinen woy melle asi baz ohine? Taas ohoya» gayda. **35** Filphoosa mahi, Xoozze qaala yinna besstippa aykkii, Yesuusa baz ohize Wonggele ees ohida. **36** Un hyanggiter hyaatsi yeze bessa yellida. Moorinnize, «Hyaatsi hyanno bo7o; ta xammaqinttaame fana akko kayze?» gayda. **37** Filphoosa eego, «Neenii ne kumutsi wozinappa ammaniko dandda7ane» gayda. E mahi, «Yesuus Kiristtoosa Xoozze Na7a maaqqidanno ta ammanane» gayda. **38** Gaarize eqqode fana moorinnize kiittin, lam77untsi wodhdhii hyaatstsa gelida; Filphoosan eza xammaqida. **39** Un hyaatsitippa gaxa kezide wode Laatstse Ayyaana Filphoosa qoppikaayzin ekkida. Lam7intsa moorinnize Filphoosa bi7ikaaya, yezin fa ogito ufayttiter qitida. **40** Filphoosa Azaaxone benttida. Mahi Qisaariya ye7ode wontsis katamar wutii Wonggele markkidhida.

9 Ye wode Saawula Laatstsi tamaruntsana wodhodes manddii kahinunts hyalaqizego qitida. **2** Laatstse ogito kaallize dhiiratsuntsanan maachuntsana denggiko, accitera Yerusalaame

ko7odes, Demasqqo yeze Ayhude woosa Keetstsis dabddaabbe xaafinttode gaar eza woossida. 3 E hyanggi, Demasqqo katama yellodes ukkoderu, qoppikaayzin saloppa damma foo7o E kantte foo7ida. 4 E sa7ite gol7in, «Saawula, Saawula, akkos tana bay7e?» gaaze qaala si7ida. 5 Saawula, «Laatstso, ne oode?» yaga7i oocida. «Taanii, ne bay7ize Yesuusa» yagayda. 6 Laatstsi eego, «Denddii katama gelo; ne oochchodes koshshize baz ize nees ohoda» yagayda. 7 Saawulara ogito hyanggize asuntsi akkon ohikaayzara eqqii attida. Ootsito si7ine, yezin oona yezakon bi7ikaaya. 8 Saawula gol7ide bessitippa denddii be7ize wode E aafita dengganxida. Yinnii gisho, un E kushito aykkii kaalitsi Damasqqo geltsida. 9 Hyaydzdzii qamma yellodes E be7ades dandda7ikaaya; akkon mu7ikaaya; uzhiikaaya. 10 Damasqqo gidda fettii Hananiya gaaze Yesuusa tamarize yene. Laatstsi qonccitsara, «Hananiya» yaga7i xeeqida. Hananiya mahi, «Ta Laatstso, yoo» yagayda. 11 Laatstsi eego, «Denddii moolo ga7inttize ogito hyanggi, Yihuda keetstsa Saawula gaaze Terseseppa ye7eze atstsa koyo; Saawula hyatte woosalla yene. 12 Mahi Hananiya gaaze atstse gelii, Saawula lam7intsa be7ade gaar fa kushito eella gaddodera qonccitsara bi7ida» yagayda. 13 Hananiya mahi, «Laatstso, Yerusalaame ne geeshi asuntsalla ye atstse akko gaar iita baz oochchezako ta gaama asappa si7ida. 14 Mahi Damasqqo gidda ne suntsito xeeqizuntsana ubba accodes, kahinunts hyalaquntsi ees adetits wolqqa inggidda» yagayda. 15 Yezin Laatstsi eego, «Saawula Ayhude maaqqoosse asunts tiino, kaatuntsi tiinon Isra7eele asunts tiinon, ta suntsito tookkodesin taas oochchodes doorinttide miishe maaqqide gisho ne eego qito. 16 Akkos gayko, ta suntsiti gisho E wantsi madha ekkodes koshshizako ta eza beessada» yagayda. 17

Hananiya hyanggi, keetsta gelii, fa kushito Saawulalla gaddii, «Ta ishe Saawula, ne yi7ize ogite nees benttide E Laatstse Yesuusa, ne be7ade gaaran Geeshi Ayyaanara kumode gaar tana kiittida» gayda. 18 Ellisii, Saawula aftippa fettii quro fana yeze baz wodhdhin, Saawula lam7intsa bi7ida. Mahi denddii xammaqintida. 19 Katsta mu7i minggida. Damasqqo gidida yeze tamarutsara eeratsi qamma gam77ida. 20 Ellisii Saawula, «Yesuusa Xoozze Na7a» yaga7i Damasqqo gidida yeze Ayhude woosa keetsta qaala tamarssida. 21 Yinno si7ize ubbuntsi qoppii, «Hyay Yerusalaame Yesuusa suntsito xeegezuntsana bay7izaya baane? Mahi hyayga yi7idanna untana accii, kahinuntsi hyalaquntsi tiino kanggodes baane?» yagayda. 22 Yezin Saawula qaala ohera miinggiter hyanggida. Yesuusa, E Kiristtoosa maaqqidanno qonccizi ohide gisho Damasqqo gidida yeze Ayhuduntsi ees mahodebaz dhabida. 23 Gaama qammappa maaqqii Ayhuduntsi shiiqii, Saawula wodhodes zorintida. 24 Yezin Ayhuduntsi fana wodhodes qoppidanno Saawula erida. Un eza wodhodes qamman awaran katama furtsite naagane. 25 Mahi E tamaruntsi eza qamma kanggi, gimbbe gase wulunqgera kessii daachchora ketstsida. 26 Saawula Yerusalaame yellide wode ammanzuntsara yellintodes qoppida. Yezin E Kiristtoosa ammanidanna untis turo aazanxi ixxin ees zhashtida. 27 Yezin Barnnabaasa Saawula hawaaruntsago kanggida. Oge Laatstsi wayzi qonccezakon ohizezako, mahi Saawula Damasqqo gidida Yesuusa suntsite zhashtikaayzara wayzi qaala ohezako untis geeshi ohida. 28 Saawula Yerusalaame wutii Laatstse suntsite zhashtikaayzara qaala ohitera, hawaaruntsara wolla yezida. 29 Mahi Saawula Girike doona ohize Ayhuduntsara ohintti lallida. Yezin un eza wodhodes koyda. 30 Ammanze asuntsi yinno si7i,

Saawula Qisaariya kanggi Terseese dakkida. **31** Yihuda, Galilan Samaaran ubba gidida yeze woosa keetsita sarora yezida. Mahi minggida; Laatstsis zhashtiter Geeshi Ayyaana miintsitsodera gaanggitter hyanggida. **32** Phexiroosa sa7a ubba wutii Liida yeze ammanze asuntsago yellida. **33** Ize osfun bere kumutsi wobbii yiitsa woy7i yeze Eeniya gaaze atstsa denggida. **34** Phexiroosa, «Eeniya, Yesuus Kiristtoosa nena fatstsoda; denddii ne yitsito dentso» yagayda. Ezin ellisii denddii eqqida. **35** Liidan Saaronan yeze asuntsi ubba Eeniya bi7i, Laatstsago maaqqida. **36** Iyooophe katama fettii Xaabito gaaze ammanzanna yene. (Xaabito ga7intizanna gen77e ga7intte) Iza fa yezide wodite ubba lo77o baz oochiteran dahuntsana maaddite yezida. **37** Ye wode iza hyargginttii hyayqqin, asuntsi I ahito meeccii, fooqella kessii woytstsida. **38** Liida Iyooophes kale. Ammanzuntsi Phexiroosa Liida yezanno si7i, «Woy7a nuugo ellisii yo7o» yagaaze kiita lam77i asara eego kiittida. **39** Yinnii gisho, Phexiroosa denddii, untara qitida. Yeyga yellin, fooqella yeze kifilite eza geltsida. Azini baayze maachuntsi Phexiroosa kantte eqqii yeekkitera Dorqqa untara faxa yezitera oochchide qamistton afultto ubba Phexiroosa beezida. **40** Phexiroosa untana ubba bale kessii, bunqqunttii Xooz woossida. Mahi ahitigo maaqqii, «Xaabite, denddo» yagayda. Xaabita fa aafito bugii Phexiroosa bi7i, denddii bettida. **41** Phexiroosa izo fa kushite katizii dentsii essida. Yinnippa maaqqii, ammanzuntsanan azinii baayzuntsana xeezii, un tiino shiishida. **42** Hyanna ohita Iyooophe katama ubba yellida. Gaama asuntsi Laatstsa ammanida. **43** Phexiroosa Iyooophe Simoona gaaze qole hyaashize kara gaama wode gam77ida.

10 Qisaariya, «Xaaliya ola asuntsana» ga7inttize olinttiziints gidida fettii Qornneliyoosa ga7inttize mato hyalaqa yene. **2**

Qornneliyoosa fa kara asuntsara Xooz goynizen zhashtize asi, dahuntsanan maaddane, mahi ubba wode Xooz woossane.

3 Fettii wode uddufun saate kumizin Xooz kiitanchcho eego yi7i, «Qornneliyoosa» ga7i xeegodera E qonccitsara geeshi bi7ida. 4 Qornneliyoosa zhashtii Kiitanchchiza dakkii loytsii bi7i, «Laatstso, yinna akko?» yagayda. Kiitanchchize mahi, «Ne woositan dahuntsana ne maaddidanna Xoozze tiino qofinttes yellida. 5 Hyatte asuntsana lyoophe dakkii, Phexiroosa gaaze Simoona ki7izo. 6 Phexiroosa abba gaxa qole hyaashize Simoona kara zaqqottetsi bettida» gayda. 7 Qornneliyoosa faas ohide kiitanchchize qitin, fa aruntsappa lam77untsana Xooz goynize fa kale wottaddaruntsappa feta xeezii, 8 untis ohi lyoophe kiittida. 9 Wonttisti wode un hyanggi, lyoophe katama ukkoderu izipun saate gaar yezin Xooz woossodes Phexiroosa fooqella kezida. 10 E naydhdhii katstsa maades koyda, yezin katstsa kaxxoderu E ayyaanara maaqqii qonccitsi bi7ida. 11 Salo buguntin, damma afula aazize baz oyddii zalara aykkinttii wodhdhoderu E bi7ida. 12 Iza besite oyddii tohera yeze gurdde xootsi, sazara gochinttize medhetitsin salo landda ubba yene. 13 Ye wode «Phexiroosa, denddii eqqii shukkii mo7o» gaaze qaala eego yi7ida. 14 Yezin Phexiroosa, «Laatstso, ade! Ta tuna baz mulon mu7i eroos» gayda. 15 Mahi, «Xoozii geeshidanno ne tuna ga7ippe» gaaze qaala lam7intsa eego yi7ida. 16 Yinnan, hyaydzdzii tohe yi7idannippa maaqqii ye damma afula aazize ellisii ude salo ekinttida. 17 Phexiroosa fa be7eze qonccitsiti bilitsita, «Akko maaqqad yessa?» ga7i fa wozintte qoppoderu, Qornneliyoosa kiitteze asuntsi Simoona kara oocii denggi bale eqqida. 18 Fa qaaltto un dhoqi yiizii, «Phexiroosa gaaze Simoona zaqqotits yeze hyanne yene?» yaga7i oocida.

19 Phexiroosa qonccitsara bi7idanno tawodera, Geeshi Ayyaana eego, «Hyaychche, hyaydzdzii asuntsi nena koyane. 20 Denddii wodhdho, ta untana kiitteze gisho so7ikaayzara untara qito» yagayda. 21 Phexiroosa asuntsago wodhdhii, «Yin koyze tana; akkos yi7idote?» yagayda. 22 Un mahi, «Nuna mato hyalaqize Qornneliyoosa kiittida. E xillo, Xooz goynize asin Ayhude asunts gidda ubba gaama bonchchinttide asi. Qornneliyoosa, nena fa kara ki7izii qaala neepa si7ode fana geeshi kiitanchcho ees ohida» yagayda. 23 Phexiroosa asuntsana kara getsii makkida. Wonttisti wode, denddii untara qitida. Yoophe katama yeze ammanzuntsappa fettii fettii asunts eera wolla qitida. 24 Wonttisti wode, Qisaariya yellida. Qornneliyoosa fa iginuntsanan fa kale lagguntsana fettilla xeejii shiishii, Phexiroosa naagane. 25 Phexiroosa kara gelodes yi7adera, Qornneliyoosa eera yellintti E tiino gol7i ees goynodes koyda. 26 Yezin Phexiroosa, «Denddo, taanin ta ommite ne gaar asi» yaga7i eza dentstsida. 27 Phexiroosa Qornneliyoosara ohitera kara gelize wode gaama asuntsi shiiqidanno denggida. 28 E asuntsago, «Ayhude asi melle worzhara wolla maaqqades woy yellinttodes woga baayzanno yin erane. Yezin taanii ooden tuna woy geeshi ga7aame gaar Xoozii tana beezida. 29 Yinnii gisho, yin taago kiittin ixxikaayzara yi7ida. Hyatte tana akkos xeegezako taas ohote» yagayda. 30 Qornneliyoosa, «Taanii hyayno oyddii qammappa tiino hyannii wode uddufun saate woosa woossodera, foo7ize ma7o ma77ide asi ta tiino eqqida. 31 E taago, «Qornneliyoosa, Xoozii ne woosito si7ida, neenii dahuntsana maaddidanno qoppida. 32 Yikke, asi Yoophe kiittii, Simoon Phexiroosa gaazaya xeegizo. E, Simoon gaaze qole hyaashize atstse kara abba gaxa bettida» yagayda. 33 Yinnii gisho, ta neego ellisii kiittida; ne yi7idanna lo77o. Yikke,

Xoozii nena Kiittidebaz ubba si7odes hyatte nu ubbuntsi hyanne Laatstse tiino yene» yagayda. **34** Kaallii, Phexiroosa, «Xoozii asis sino bi7i asi asappa shagoos. **35** Yezin asi ubba oona maaqqikon faas zhashtizayan xillo oocha oochchizella Xoozii ufayttizanno ta turo qoppida. **36** Xoozii, ubbuntsi Laatstsii maaqqide Yesuus Kiristtoosa baggara sarotitsi ohitera hyanna wonggeltto Isra7eele asuntsis kiittezanno yin erane. **37** Wahannisa xinqgate baz sabbakide wodeppa aykkii Galilan Yihuda sa7a ubba yellodes hyanidanno yin erane. **38** Xoozii Naazirete Yesuusa Geeshi Ayyaanara tizhii wolqqa inggida. Xoozii eera yeze gisho lo77o baz E oochchitera Xalahe kushe aqiduntsana ubba fatstsiteera wutida. **39** «Ayhude sa7an Yerusalaame E oochchide ubbabazitis nu markka. Un masqalalla suxxii eza wodhida. **40** Yezin Xoozii hyaydzdzintsa wode hyayqoppa eza dentsii asuntsis qonccode gaar yiizida. **41** Yinna qonccitsita Xoozii tiino dooride markkuntsis fattin as ubbas maaqqoos. E hyayqoppa denddidannippa maaqqii eera mu7i uzhdida. **42** Nu Wonggele asuntsis ohode gaaran faxa yezuntsallan hyayqqiduntsalla firddodes Xoozii shuumide Yesuusa maaqqizanno markkidhade gaar nuna kiittida. **43** Xoozii eza ammanize ubba nagartta, E suntsite atto ga7inttizanno nabuntsi markkidhane» yagayda. **44** Phexiroosa hyaga yinna ohito hyaasikaayzin qaala si7ize ubbuntsalla Geeshi Ayyaana wodhdhida. **45** Phexiroosara Yoopheppa yi7ide ammanize garrazintide Ayhude ubbuntsallan, Ayhude maaqqoosuntsallan Geeshi Ayyaana wodhdhidanno bi7i gaama qoppida. **46** Akkos gayko, un melle melle doonara ohiteran Xoozze dammatitsito sabbodera si7ida. Ye wode Phexiroosa mahi, **47** «Hyantses mahi nu gaar Geeshi Ayyaana ekkiduntsi xammaqintaame gaar hyaatsi kayode oode?» yagayda. **48** Un Yesuus Kiristtoosa

suntsite xammaqintode gaar untana kiittida. Yinnippa maaqqii, un faara eerats wode bettode gaar Phexiroosa woossida.

11 Hawaaruntsin Yihuda yeze ammanzuntsi, Ayhude maaqqoosuntsin Xoozze qaala ekkidanno si7ida. **2** Phexiroosa Yerusalaame qitide wode garrazintide ammanzuntsi, **3** eego, «Ne garrazintikaayzuntsago gelii untara katsta akkos mu7ido?» ga7i lallida. **4** Yezin Phexiroosa hyanidanno tiinoppa aykkii tarar tarar ohida: **5** «Taanii Yoophe katama Xooz woossittera qonccitsi bi7ida. Damma afula aazize baz oyddii zalara aykkintii saloppa wodhdhitera taago yi7ida. **6** Taanii dakkii loytsii E gidito be7ize wode oyddii tohera yeze gurdde xootsuntsi, sazara gochintize medhon salo landduntsana bi7ida. **7** «Phexiroosa, denddii, shukkii mo7o» gaaze qaala si7ida. **8** «Yezin taanii, «Laatstso, ade, tuna baz woy geezhikaayzebaz mulon doonago shiishii eroos» yagayda. **9** ««Xoozii geeshidanno neenii tuna ga7ippe» yagaaze qaala lam7intsa saloppa yi7ida. **10** «Yinna hyaydzdzii tohe hyanidannippa suuba, maaqqii ubba bazita salo ude ekinttida. **11** Yinna saate hyaydzdzii asuntsi Qisaariyappa taago kiitinttii ta yeze keetstsite yellida. **12** So7ikaayzara untara qitode gaar Ayyaana taas ohida. Mahi hyanna izippun ishuntsi Yoopheppa taara Qisaariya hyanggiduntsara Qornneliyoosa kara gelida. **13** Kiitanchcho E kara eqqii, «Yoophe kiittii Phexiroosa ga7intize Simoonaa xeeqizo. **14** Nenan ne kara as ubba ashshize qaala E nees ohoda» gaydanno Qornneliyoosa nuus ohida. **15** «Taanii ohe aykkize wode Geeshi Ayyaana tiino nuulla wodhdhidannigaara untallan wodhdhida. **16** Ye wode «Wahannisa hyaatsara xammaqida, yezin yin Geeshi Ayyaanara xammaqintoda» yagayde Laatstse qaaltta taas tiirinttida. **17** Xoozii nuus Laatstse Yesuus Kiristtoosa ammanzuntsis

inggide imotitsito mahi izo Ayhude maaqqoosuntsisin inggiko,
 yeezin Xooz kayodes ta oode?» yagayda. **18** Un yinno
 si7ide wode fa lallizanno ashshii, «Yinno maaqqiko, Xoozii
 Ayhude maaqqoosuntsin nagarappa maaqqii de7o yessade
 gaar ixa inggida» yaga7i Xooz galatida. **19** Isxifaanosa hyayqos
 yeltside bay7e gisho lalintide ammanzuntsi qaala Ayhudunts
 xalaalas ohitera Siroofinge, Qoophiroosan Anxookiyan yellodes
 wutida. **20** Yezin Qoophiroosappan Qereenappan yi7ide fettii
 fettii ammanize asuntsi Anxookiya hyanggi, Laatstsi Yesuusa
 Wonggele Girike asuntsis ohida. **21** Laatstse wolqqa untara
 yene; mahi gaama asuntsi ammanii Laatstsago maaqqida. **22**
 Yinna ohito Yerusalaame yeze woosa keetsita si7ide gisho
 Barnnabaasa Anxookiya kiittida. **23** Barnnabaasa Anxookiya
 qitide wode Xoozze aadho keehatitsi oocha bi7i ufayttida. Un
 ubbuntsi fa kumutsi wozintte Laatstse gidida miinggi yessade
 gaar untana zorida; **24** yinnii gisho Barnnabaasa Geeshi
 Ayyaanaran ammanora kumide lo77o asi. Gaama asuntsi
 Laatstsa ammanida. **25** Yinnippa maaqqii, Barnnabaasa Saawula
 koyodes Terseese qitida. **26** Ize Saawula denggide wode
 Anxookiya ekkii yi7ida. Barnnabaasan Saawula woosa keetstsi
 asuntsara fettii bere mulo bettii gaama asuntsana tamarssida.
 Tamaaruntsi Anxookiya woosa keetstsa «Kiristaane» ga7intti
 tiinii xeeqintida. **27** Ye wode fettii fettii nabuntsi Yerusalaameppa
 Anxookiya wodhdhida. **28** Un giddappa Agaboosa ga7inttize
 denddii sa7a ubba damma naye kessadanno Ayyaana wolqqara
 tinbbite ohida. Yinna hyanidanna Roome Kaat Qalawudiyooosa
 wode. **29** Ammanzuntsi fete fete fa wolqqiti gaar miishe kessii
 Yihuda yeze ammanzutsis maade dakkodes qofa accida. **30** Un

hyannigaara yeyzi, miishito Barnnabaasaran Saawularan woosa keetsta cimuntsis dakkida.

12 Ye wode Kaat Heroodisa woosa keetsti asuntsappa bagguuntsana bay7e aykkida. **2** Wahannisa ishe Yayqooba mashshara wodhida. **3** Yinna Ayhuduntsana ufayssidanno bi7i, gujjii Phexiroosan aysida. Yinna hyanidanna boora Ba7ale bonchchize qammite. **4** Phexiroosa aykkii accida. Faasiga bonchchize woditippa maaqqii worzhunts tiino aatsodes qoppii, oyddii oyddii wottaddaruntsi eza naagode gaar taphpho izippun wottaddaruntsis aatsii inggida. **5** Yinnii gisho, Phexiroosa achi keetsta naagintane. Yezin woosa keetsta asuntsi ees mintsii Xooz woossane. **6** Heroodisa Phexiroosa asunts tiino shiishodannippa tiino qamma Phexiroosa lam77i zalara lam77i wottaddaruntsaran lam77i santsalaatara acinttii un gidda genttida. Naagizuntsi achi keetsta furtsite eqqii naagane. **7** Tiirikaayzin Laatstse kiitanchcho benttida. Achi keetsta foo7o foo7ida. Kiitanchchize Phexiroosa millito bochchii barkkizii, «Elle dendo» yagayda. Iira santsalaatan E kushtippa wodhdhida. **8** Kiitanchchize eego, «Ne ma7ito ma77o, ne caammiton aatso» yagayda. Phexiroosa hyannigaara oochchida; kiitanchchize, «Ne laxinza ma77i tana kaallo» yagayda. **9** Phexiroosa achi keetstsappa kezii kiitanchchiza kaallida. Ees qonccitsi be7izegaara yi7idap attin kiitanchchize oochchize bazita turo aazikaaya. **10** Kiitanchchizen Phexiroosan tiinon lam7intsa naagize zabiza aadhii katama kanggize birit furtsitigo yellida. Furtsita untis fa faas erii bugunttida. Un kezii fettii ogera hyanggodera kiitanchchize tiirikaayzin Phexiroosappa shaakkinttida. **11** Phexiroosas wozintta maaqqin, «Tana Laatsti fa Kiitanchchiza dakkii, Heroodisa kushtippan naagii bettide

Ayhude asunts ubbappa ashshidanno hyatte turo erida» yagayda. 12 E yinno akaakide wode gaama asuntsi wolla shiiqii Xooz woossiz besite, Marqqoosa gaaze Wahannisa intta Mayrami kara qitida. 13 Ize bale eqqii xeeqida. Fettii Rooda ga7inttize arita furtsito bugodes yi7ida. 14 Rooda Phexiroosa qaala maaqqidanno eride wode ufayssar kumii bale bugikaayzin suub woxxi hyanggi, «Phexiroosa bale eqqida» yaga7i asuntsis ohida. 15 Asuntsi iigo, «Ne zhaashtane!» yagayda. Rooda Phexiroosa maaqqidanno geeshi ohida. Un, «Ye E kiitanchcho» yagayda. 16 Yezin Phexiroosa bale eqqii xeeqii ashshanxin asuntsi furtsito bugii eza bi7i gaama qoppida. 17 Yezin un si77i gawude gaar Phexiroosa fa kushite mallii Laatsti achi keetstsappa eza wayzi kessezako untis qonccizi ohi, «Hyanno Yayqoobasin ammanze asuntsis ohote» ga7i izip kezii melle bessa qitida. 18 Sa7a wonttize wode «Phexiroosa aba qitido?» ga7i wottaddaruntsi wol gidda gaama kacintida. 19 Heroodisa Phexiroosa koyzin, E dhabide wode naagizuntsana qurii, untana wodhode gaar kiittida. Yinnippa suuba, Heroodisa Yihudappa Qisaariya wodhdhii ize eerats wode bettida. 20 Heroodisa Xiroosa asuntsallan Sidoona asuntsalla gaama kaccida. Un wolla fettilla yi7i kaat moorinna Bilasxoosa maadinttode gaara woossii yee7e ga7izii faas cima mahi giigodes Heroodisago hyanggida. Un gadita katsta kaatize gadeppa denggane yeshsha. 21 Heroodisa shuuminttide wode fa ka7itumo afultto ma77i, araataalla bettii asuntsis ohida. 22 Asuntsi, «Yinna Xoozze qaala, as qaala baaya» yaga7i uukkida. 23 Heroodisa Xooz bonchchikaayze gisho iira Laatstse kiitanchcho eza guuddin zaqilara mu7intti hyayqqida. 24 Yezin Xoozze qaala dicciteran dalggitera hyanggida. 25 Barnnabaasan Sawulan

fa oochito faaddii Marqqoosa gaaze Wahannisa faara ekkii Yerusalaamep maaqqida.

13 Anxookiya yeze woosa keetstsa nabuntsin asttamaaruntsin yene. Un Barnnabaasa, Kartsii ga7inttize Simoona, Qereenappa yi7ide Lukiyosa, Kaat Heroodisara dicide Minaahenen Saawulan. **2** Un Laatstsi goynoderan xoomodera Geeshi Ayyaana, «Taani xeevide oochitis Barnnabaasan Sawulan taas shaakkote» yagayda. **3** Yinnii gisho, un xoomidaanippa woossidannippa maaqqii fa kushito untalla gaddii dakkida. **4** Yinnii gisho, Geeshi Ayyaana untana kiittida. Selewuqe hyanggida; iippa markkabe gidida gelii Qoophiroosa hyaatsara teqinttide sa7a qitida. **5** Un Silmmaana yellii Ayhude woosa keetstsa Xoozza qaala ohida. Wahannisa maadditera untara yene. **6** Un Qoophiroosa hyaatsara teqinttide sa7a aadhii Phaafu yellize wode fettii worddo nabe Bar-Yesuusa gaaze Ayhude maro denggida. **7** Ye marize worzha ahize Sarggiyoosa Phawuloosa gaaze qofara yeze atstera yene. Sarggiyoosa Phawuloosa Barnnabaasan Sawulan faago xeezii Xoozza qaala si7odes koyda. **8** Yezin Girike doonara marizay suntsitan «Elmmaasa» ga7inttane. E gade ahize ammanaame gaar kayodes koyi Barnnabaasan Phawuloosan ixida. **9** Yezin Phawuloosa gaaze Saawula Geeshi Ayyaanara kumii marizaya dakkii bi7i, **10** «Naate, Xalahe na7ayo, iitatitsi ubba kumidayo, xillotitsi ubbas morkkizayo, luule Laatstse ogito mirqqizanno ashshoso? **11** Yikke, hyatte Laatstse kushe neella yene. Ne qooqe maaqqada; eerats wodes awa foo7o ba7aama» yagayda. Iira qayqayon dhuman E aafto goozin, fa kushito aykkii kaalitsize as koyitera wutida. **12** Gade ahize yinno bi7ide wode Laatstse baz tamarssizanne gaama qoppii ammanida. **13** Phawuloosan eera yezuntsi Phaafuppa

denddii, Phinfiliya yeze Phergge markkabera qitida. Wahannisa untappa shaakkintti Yerusalaame maaqqida. 14 Yezin un Pherggeppa aadhii Phisidiya yeze Anxookiya yellida. Sambbata wode Ayhude woosa keetsta gelii bettida. 15 Muse higgiton nabunts maxaafan nabbabinttidannippa maaqqii Ayhude woosa Keetsti hyalaqunsi, «Nu ishunto, asi mintsitsize qaala yinttis yezako asuntsis ohoyate» ga7i untago kiittida. 16 Phawuloosa denddii eqqii fa kushtira mallitera, «Isra7eele asuntsis, mahi Xooz goynize Ayhude maaqqoosse asunto, si7ote. 17 Hyantsi Isra7eele asunts Xoozze, nu mayzuntsana doorida. Gibxxe sa7a zaqqotitsa un yessadera, untana gaantsi fa damma wolqqara Gibxxe sa7appa untana kessida. 18 Akko baayze sa7a oyttam bere gaar untana dandda7ida. 19 Kanaane sa7a Ayhude maaqqoosse laappun ka7itumo kayi un gadito fa asuntsana laattizida. 20 Yinna ubba hyanidannippa oyddii xeet ichintam bere maaqqida. Yinnippa maaqqii Saamu7eela wode yellodes ahize daynna untis inggida. 21 Yinnippa maaqqii, un faas kaati inggode gaar woossin, Xoozii Biniyame kochchappa Qiise na7a, Saawula oyttam bere ka7itode gaar untis inggida. 22 Xoozii Saawula shaaridannippa maaqqii untalla Dawute ka7itsida. Xoozii Dawutebaz markkidhite, «Ta wozintti gaar maaqqidaya ta qoftto ubba oochchiza Issey na7a Dawute denggida» gayda. 23 «Xoozii, taanii Dawute kochchappa Isra7eele asuntsana ufayssiza ko7oda gaydanni gaar Yesuusa ki7ida. 24 Yesuusa yo7odannippa tiino Isra7eele asuntsi ubba fa nagartippa maaqqii xammaqinttode gaar Wahannisa qaala ohida. 25 Mahi Wahannisa fa oochchito folodes yi7ite asuntsago, «Tana oona ga7i qoppete? Taanii yin naagize Kiristtoosa baaya, yezin ta E caamma billodes taas beezoosse taappa suubite ye7ine» gayda. 26 «Ishunto,

Abrahama kochchuntso, mahi hyanne Ayhude maaqqikaayzara Xoozis zhashtizuntso, hyanna ashshize qaalta nuus kiitintida.

27 Akkos gayko, Yerusalaame yeze asuntsin un hyalaquntsi Yesuusa erikaaya. Sambbata ubbanne nabbabinttize nabunts qaalto tiirikaayze gisho ezalla firdi nabuntsi ohide qaalto folida. 28 Yesuusa wodhissades fettii miknaaten benttaanxin Philaaxoosa eza wodhodes inggode gaar woossida. 29 Un Yesuusa baz Geeshi Maxaafite xaafinttidanno ubba folide wode masqalappa eza ketstsii moogida. 30 Yezin Xoozii hyayqoppa Yesuusa dentsida. 31 Yinnippa maaqqii, E faara Galilappa Yerusalaame yi7iduntsis gaama qamma benttida. Un hyatte E baz asuntsis markkidhane. 32 «Xoozii nu aduntsis inggoda gayde Wonggele nuunii yinttis ohine. 33 Dawute fa Mazmure Maxaafite lam7intsa zofantte, « «Neenii, ta Na7aya, ta hyayno nena yelida» ga7intti xaafinttide Yesuusa, Xoozii hyayqoppa dentsii nu mayzuntsis inggoda gaydanno nuus un na7untsis folida. 34 E wooqaame gaar Xoozii hyayqoppa eza dentsite erisodes, « «Taani Dawutes inggoda gayde ammaninttide geeshi anjjo yinttis inggoda» yaga7i ohida. 35 «Yinnii gisho, Mazmure Maxaafite melle bessa mahi, « «Ne Geeshize ahito wooqqizoo» gayda. 36 «Dawute fa wode Xoozze qoftto folidannippa maaqqii hyayqqii fa aduntsara mooginttii wooqqida. 37 Yezin Xoozii hyayqoppa dentsiday wooqqikaaya. 38 «Yinnii gisho, ta ishuntso, nagara ashshize Yesuusa zalara tiinidhdhii yinttis ohinttidanno erote. Muse higgita nagarappa xillissades dandda7oos. 39 Yezin Yesuusa ammanze ubbuntsi nagarappa xillane. 40 Yinnii gisho, nabuntsi gaydanna yinttana yellaame fana naaginttote. 41 « «Xoozii gaydebaz leqqizuntso! Bo7ote! Gaama qoppote! Dhabote! Ooden ohin, yin ammanoose oocha ta yin wodite oochchoda»

» yagayda. **42** Phawuloosan Barnnabaasan Ayhude woosa keetstsappa kessadera, kaallize Sambbata yinno gujjii ohode gaar asuntsi untana woossida. **43** Shiiqita lanttidannippa maaqqii gaama Ayhuduntsin Ayhudunts ammantte gelii Xooz goynize gaamuntsi Phawuloosan Barnnabaasan kaallida. Ammaniduntsii Xoozze aadho keehatitsite mintstsii yessade gaar untana zorida. **44** Lam7intsa Sambbata katama yeze asuntsappa attide baaya yagawude wontsis Xoozze qaala si7odes shiiqida. **45** Yezin Ayhuduntsi gaama asuntsana be7eze wode Phawuloosa antsintii E ohito ixii eza cazhida. **46** Phawuloosan Barnnabaasan zhashtikaayzara, «Xoozze qaalta tiinidhdhii yinttis ohinttodes beezane. Yezin yin qaala ixii medhina de7o ekkodes nuus beezoos ga7i yin, yin ommite firddide gisho yikke nuunii Ayhude maaqqoosuntsago maaqqada. (aiōnios g166) **47** Akkos gayko Laatsti, «Alame kumutsita ne baggara attode gaar, ta nena Ayhude maaqqoosse asuntsis foo7o mahida» ga7i nuna kiittida» gayda. **48** Ayhude maaqqoosuntsi yinno si7ide wode ufaytti Xoozze qaala bonchchida. Mahi medhina de7oos doorinttide ubba ammanida. (aiōnios g166) **49** Laatstse qaalta yinna sa7ito ubba yellida. **50** Yezin Ayhuduntsi, Ayhude maaqqoosse Xooz goynize bonchchinttide maachuntsanan katama yeze damma asuntsana Phawuloosallan Barnnabaasallan dentsitsida. Yentsi asuntsi untana bay7e aykkii fa sa7itippa kessida. **51** Yezin Phawuloosaran Barnnabaasaran ixizuntsis malla maaqqade gaar fa tohitippa xura fixxii lqooniyone katama qitida. **52** Mahi Anxookiya yeze ammanzuntsi Geeshi Ayyaanaran ufayssara kumida.

14 Kasennigaara, Phawuloosan Barnnabaasan lqooniyonen Ayhudunts woosa keetsta gelii gaama Ayhuduntsin Ayhude

maaqqoosuntsi ammanode wodes qaala ohida. 2 Yezin ammanikaayze Ayhuduntsi, Ayhude maaqqoosutsi wozintto laammii ishuntsalla dentsitsida. 3 Hawaaruntsi ize gaama wode gam77ida. Un zhashtikaayzara Laatstse baz ohida. Laatstsii mallan kille baz un oochchode gaar untis adetits wolqqa inggi fa aadho keehatitsi qaalta turo maaqqizanno beeziida. 4 Yezin yentsi katama asuntsi shaakkinti, baggita Ayhuduntsara baggita mahi Hawaaruntsara maaqqida. 5 Ayhude maaqqoosuntsin Ayhuduntsin fa hyalaquntsara wolla maaqqii hawaaruntsana qohodesin shuchchara dhogodes koyda. 6 Hawaaruntsi yinno erii, Lisxiran Derbbe ga7inttize Liqaa7oniya katamuntsi giddan un guta yeze sa7a aachinttida. 7 Ize Wonggele ohida. 8 Yelinttidannippa aykkii lam77i tohita wobbin yedhdhii eroosse fettii asi Lisxira yene. 9 Ye attsay Phawuloosa ohodera bettii si7ine. Phawuloosa eza dakkii be7ize wode faxodes ees ammano yezanno bi7i, 10 fa qaalto dhoqi yiizii, «Moolii ne tohitira eqqo» yagayda. Yeezin, doollii denddii eqqii yedhdhe aykkida. 11 Phawuloosa oochchidanno asuntsi bi7i fa qaalto dhoqi yiizii Liqaa7oniya doonara, «Eequntsi asi aazii nuugo wodhdhida» yagayda. 12 Barnnabaasa, «Diya» ga7i, Phawuloosa ohize waannize gisho eza, «Hermmeene» ga7i suntsida. 13 Katamappa gaxa yeze Diya goyno keetsta kahinzen asuntsi kormman bonchcho fudhe hawaaruntsis zharshodes koyi katama furtsa ki7ida. 14 Yezin Barnnabaasan Phawuloosan yinno si7eze wode un oochchodes qoppidanno ixii fa ma7ito feedhida. Asunts gidda woxxii gelii, 15 fa qaalto dhoqi yiizii, «Asuntso, hyanno akkos oochchete? Nuunin yin fana asi. Hyanna fatstsoosse bazitippa salon sa7an, abba un gidda yeze ubbabazito medhdhide de7o Xoozzego yin maaqqade gaar yinttis nuunii Wonggele ohine. 16

E zaga asuntsana fa ogito yedhdhade gaar dakkii ashshida. 17 Yezin ira saloppa bukkizida, katstsan woder woder inggida, katsta inggi yinttana gaama ufayssida, yeyzi yinttis lo77o baz oochchii faas markka dhabsikaaya» yagayda. 18 Hawaaruntsi yinno ga7i faas asuntsi zharshaame gaar waayi kayda. 19 Anxookiyappan lqooniyoneppan yi7ide Ayhuduntsi, asuntsana fa zala mahi shuchchara Phawuloosa dhogida. Unttis E hyayqqide gaar aazin katamappa gaxa gochchii kanggi olida. 20 Yezin ammanzuntsi yi7i, E kale wutii eqqezin E denddii katama gelida. Wonttisti wode Barnnabaasara wolla Darbbe qitida. 21 Un Darbbe katama Wonggele ohi gaamuntsana ammanzuntsana mahidannip suuba Lisxira, lqooniyonen Phisidiya Anxookiya maaqqida. 22 Ize ammanzuntsi ammanora miinggi yessade gaar zorii, «Xoozze ka7itumo gelodes nuunii gaama madha ekkodes beezane» yaga7i tamarssida. 23 Mahi woosa keetstsis ommite ommite cimuntsana doorida. Xoomidannippan woossidannippa maaqqii un ammanize Laatstses un hyadarito inggidda. 24 Phisidiya sa7a kantsii aadhii Phinfiliya qitida. 25 Pherggen qaala ohidannippa maaqqii Axaaliya qitida. 26 lippa un fa folide oochitis Xoozze aadho keehatitsitis untis hyadara inggide Anxookiya markkabera maaqqida. 27 Anxookiya yelide wode woosa keetsta asuntsana shiishii Xoozii untara oochchide oochito ubba Ayhude maaqqoosse asuntsi ammanode gaar untis wayzi furtsi bugezako ohida. 28 Ezin ammanzuntsara gaama wode gam77ida.

15 Fettii fettii asuntsi Yihudappa Anxookiya hyanggi, «Muse wogiti gaar yin garrazinttanxiko attodes dandda7oos» ga7i ammanzuntsana tamarssse aykkida. 2 Yinna Phawuloosan Barnnabaasan untara gaama lallode gaaran kacinttode

gaar yiizida. Yinnii gisho, Anxookiya yeze fettii fettii asuntsi Phawuloosaran Barnnabaasara Yerusalaame hyanggi Hawaaruntsara cimuntsara yellintti yinna ohito billode gaar qofa accinttida. 3 Woosa keetsita untana kiittin qitida. Un Fingeran Samaarera aadhittera Ayhude maaqqoosuntsi Xoozago wayzi maaqqezako ohida. Yinna ammanzuntsana ubba gaama ufayssida. 4 Un Yerusalaame yellide wode woosa keetsita, Hawaaruntsin cimuntsi untana mukkida. Xoozii untara oochchidanno ubba ohida. 5 Yezin Farisaawunts baggappa ammanide fettii fettii asuntsi denddii eqqii, «Ayhude maaqqoosse ammanize asuntsi garrazinttodesin Muse higgito naagodes beezane» yagayda. 6 Hawaaruntsin cimuntsi yinno zorinttodes shiiqida. 7 Gaama ohinttidannippa maaqqii, Phexiroosa denddii eqqii, «Ta ishunto, Ayhude maaqqoosuntsi Wonggele qaala ta doonappa si7i ammanode gaar tiinidhii tana Xoozii yin giddappa dooridanno yin erane. 8 As wozina erize Xoozze Geeshi Ayyaana nuus inggidannigaar untisin inggi turizida. 9 Ammanora un wozintto geeshide gisho nu giddan un gidda shaako gaddikaaya. 10 Yinnii gisho, nu aduntsin nuunii tookkodes dandda7oos qambbara ammanzuntsi geetalla gaddii hyatte akkos Xooz fattanete? 11 Laatstse Yesuus aadho keehatitsite un attidanni gaara nuunin attidanno ammanane» yagayda. 12 Asuntsi si77i ga7i, Barnnabaasan Phawuloosa Ayhude maaqqoosse asunts gidda un baggara Xoozii oochchide mallan kille bazi ubba ohodera si7ine. 13 Un ohi hyaasidannippa maaqqii Yayqooba, «Ishunto, ta gaazanno si7ote. 14 Xoozii Ayhude maaqqoosuntsi gidda fa fa suntsito xeegeze worzha doorodes koyi untana tiino wayzi qoppezako Simoono ohida. 15 Nabunts qaaltta hyannira giigane. Geeshi Maxaafite, 16 «Hyannippa

suuba, ta maaqqada, Woddide Dawute keetsito keexxoda. Wul7intide keetsiton mahi essoda. 17 Attide asuntsi ubba taago ye7oda, ta xeeqide Ayhude maaqqoosse asuntsi ubba tana koyoda. Zagappa aykkii yinna erintode fana yiizide Laatstse, ohine» yagayda. (aiōn g165) 19 «Yinnii gisho, ta qofta Xoozago maaqqize Ayhude maaqqoosuntsana nuunii waaytsosako lo77o. 20 Yezin un eeqas zharshinttii tunidebaz ma7aame gaar, olalaame gaar, bawuta ma7aame gaaran suutsi uzhaame gaaran ma7aame gaar untis nuunii dabddaabbe xaafodes beezane. 21 Muse higge zagappa aykkii Sambbata Sambbata Ayhude woosa keetsta nabbabinttii katama ubba sabbakinttane» yagayda. 22 Yinnippa maaqqii, hawaaruntsin cimuntsi woosa keetsta as ubbuntsara fettilla fa gidida fa eerats asuntsana doorii Phawuloosaran Barnnabaasara Anxookiya dakkodes qofa accida. Gaama erintide kaalitsizuntsana Barssabaasa ga7intize Yihudan Sillaasen doorida. 23 Hyannigaara ga7intti dabddaabbe untalla dakkida: «Nu hawaaruntsin cimuntsi yin ishuntsi, Anxookiya, Sooriya Kilqiya yeze Ayhude maaqqoosse ishuntsis nu sarotits kiittida. 24 «Nuunii kiittikaayze asuntsi nu giddappa hyanggi, <Yin garrazinttodesin higgito naagodes beezane» ga7i, yinttana waaytsidannon zhilizidanno si7ida. 25 Nuunii kadhize Barnnabaasan Phawuloosa doorintide asuntsara wolla yinttago dakkodes fettii wozinara nu qofto accida. 26 Un nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa gisho fa de7ito aatsii inggida. 27 Yinnii gisho, nu xaafidanno un fa doonara gujjii yinttis ohode fana Yihudan Sillaasen kiittida. 28 «Hyanna koshshizuntsap attin melle toofo yinttana toossame gaar nuunin Geeshi Ayyaana ohito accida. 29 Eeqas zharshinttii tunidebaz mu7ippete, suutsi uzhippete, bawuta mu7ippete, olalippete. Hyantsi ubbappa

yin, yin ommito naagiko lo77o baz oochchane. Lo77o yezote»
 yagayda. **30** Yinnii gisho, kiitintiduntsi moyzintii Anxookiya
 qitii ammanze asuntsana shiishii, dabddaabbiza inggidda. **31**
 Un ye mintsitsize dabddaabbiza nabbabide wode ufayttida.
32 Mahi Yihudan Sillaasen fa ommite nabuntsana maaqqide
 gisho ammanzuntsana loytsii zorii mintsitsida. **33** Un Anxookiya
 eeratsi wode bettidannippa suuba ammanze ishuntsi loytsi
 moyzin fana kiittezuntsago maaqqida. **34** [Yezin Sillaasen ize
 attodes koyda.] **35** Mahi Phawuloosan Barnnabaasan melle
 gaama asuntsara wolla Laatstse qaala tamarssitera Wonggele
 ohitera Anxookiya gam77ida. **36** Eerats qammappa suuba
 Phawuloosa Barnnabaasago, «Nu Laatstse qaala ohide katamite
 ubba ammanizuntsi wayzi yezako suuba maaqqitera be7ada»
 yagayda. **37** Barnnabaasa Marqqoosa ga7inttize Wahannisa
 faara hyammade fana koyda. **38** Yezin Phawuloosa Marqqoosa
 faara hyammade fana koykaaya. Akkos gayko, E Phinfiliya
 shaakkintti untara oochchodes hyanggikaaya. **39** Un gidida
 iita kachchi kezin fetay fetayppa shaakkinttida. Barnnabaasa
 Marqqoosa ekkii markkabera Qoophiroosa qitida. **40** Yezin
 Phawuloosa Sillaase doorida; ammanzuntsi Phawuloosa Xoozze
 aadho keehatitsi hyadarito inggidannippa maaqqii E kezii qitida.
41 Yeyzi, woosa keetstsi mintsitsitera Sooriyaran Kilqiyaran
 wutida.

16 Phawuloosa Darbben Lisxiran qitida. Ize Ximotiyooosa gaaze
 ammanize asi yene. E intta ammanze Ayhude maacho, E
 aday Girike asi. **2** Lisxiran Iqooniyone yeze ammanzuntsi
 Ximotiyooosa baz loytsii markkidhida. **3** Phawuloosa Ximotiyooosa
 faara ekkodes koyi, E aday Girike asi maaqqidanno yinna besite
 yeze Ayhude ubbuntsi erize gisho eza garrazida. **4** Un katamara

aadhitter Yerusalaame yeze hawaaruntsin cimuntsin accide qoftto ammanzuntsi naagode gaar untis ohitera aadhida. 5 Yinnii gisho, woosa keetsita ammanora miinggite, faydoran qammite qammite gaanggitter hyanggida. 6 Isiya gidda qaala ohaame gaar Geeshi Ayyaana untana kayde gisho Phirggeran Galaatiya sa7ara aadhida. 7 Un Miisiya gaxa yellide wode Bitiiniya qitodes qoppida yeshsha. Yezin Yesuusa Ayyaana untana kayda. 8 Yinnii gisho, un Miisiya kalera aadhitera Xiro7aada wodhdhida. 9 Phawuloosa qamma qonccitsara fettii Maqedooniya asi faago, «Maqedooniya fiinggi nuna maaddoya» ga7i eqqii woossodera bi7ida. 10 Qonccitsi E bi7idannippa maaqqii nu Maqedooniya qitodes koyda. Yinnan, Wonggele ize yeze asuntsis ohodes Xoozii nuna xeeqida aazida. 11 Xiro7aadappa denddii markkabe gidda gelii Samotiraaqe hyanggide, wonttisti wode Naaphule hyanggida. 12 Izippa denddii Maqedooniya sa7a yeze Filphisiyusa ga7inttize worada katama hyanggida. Mahi Filphisiyusa Roomuntsi ahize katama. Nu yinna katamite eeratsi wode bettida. 13 Sambbata wode katamappa gaxa borkka doona Ayhuduntsi Xoozze woossiz besii yezanno qoppii ize hyanggida. Yinna besite shiiqide maachuntsis qaala ohida. 14 Nuna si7ize asuntsappa fettii Liidiya ga7inttize Tiyaaxiroone katamappa yi7ide, Xooz ammanze zoqo ma7o zal77ize, maachita yene. Phawuloosa ohizanno iza si7ode gaar Laatstsii I wozintto bugida. 15 Liidiya fa kara asuntsara wolla xammaqinttidannippa maaqqii nuugo, «Yin tana Laatsta turo ammanida gayko ta kara yi7i shemppote» ga7i mintsii woossida. 16 Nu Xooz woossiz besite hyanggodera iita ayyaana iilla afa yezii maridhdhize fettii wudur arita nuura yellintida. Iza maridhdhii gaama bira fa laatstsuntsis ke7ine. 17 Phawuloosan nunan kaallii, «Hyantses Ubbappa kattara

Xoozze aruntsana! Un yin attode ogito ohizuntsana» ga7i uukkida. 18 Ubba wode yinnii gaar gaane. Yezin Phawuloosa zhilidhdhi suub maaqqii, ye ayyaanza, «Yesuus Kiristtoosa suntsite iippa kezo» ga7i kiittida. Iira iita ayyaanze iippa kezida. 19 Yezin I laatstsuntsi faas bira denggize ogita dhabidanno bi7i, Phawuloosan Sillaasen aykkii, firdda keetsta daynnuntsi tiino gochchii kanggida. 20 Daynnuntsi tiino untana kanggi, «Hyantses Ayhude asi maaqqii nu katama asuntsana gaama waaytsane. 21 Nu Roome gade asuntsi ekkodesin oochchodes woga maaqqoosse baz tamarssane» gayda. 22 Asuntsi fettii zala maaqqii, Phawuloosallan Sillaaselan denddida. Daynnuntsi un ma7ito gaarii gufer untana guuddade fana kiittida. 23 Untana gaama hyadhdhidannippa suuba achi keetsta geltsida. Achi keetstisito kafizay untana mintsii kafode gaar kiittida. 24 Achi keetstisito kafize yinna kiitto ekkii, Phawuloosan Sillaasen achi keetstisiti qol7a geltsida. Un tohito duttsara accida. 25 Yezin qamma bilahe maaqqize wode Phawuloosaran Sillaaseran woossitteran mazmure yexxitteran Xooz galatane. Achi keetstisite yeze melle asuntsin un gaazanno si7ine. 26 Qoppikaayzin achi keetsiti sa7ita en7inttode wontsis sa7a en7ida. Yinna saatte furtsita ubba bugunttii attida; acinttide asuntsi ubbuntsi santsalaata bilinttii wodhdhida. 27 Achi keetstisito kafize genttoppa barkkide wode achi keetsiti furtsita ubba bugunttidanno bi7i acinttide asuntsi kessii ekkii qitide gaar aazin fana wodhodes mashsha ekkida. 28 Yezin Phawuloosa fa qaaltto dhoqi yiizii «Nu ubbanna hyanne yeze gisho ne nena qohippe» gayda. 29 Achi keetstisito kafize xomppe woossii ekkii ellisii gidida woxxida. Goqitera Phawuloosa tiinon Sillaase tiino zuggida. 30 Untana bale kessii, «Ta laatstsuntso, ta attodes akko oochchodes

beeze?» gayda. **31** Phawuloosaran Sillaasera eego, «Laatstsi Yesuus Kiristtoosa ammano; neeran ne kara asuntsaran attoda» gayda. **32** Un eesin E kara yeze ubbuntsis Laatstse qaala ohida. **33** Qamma yinna saatte achi keetsito kafize untana kanggi un hyarggize bessito meeccida. Ellisii fa kara as ubbuntsara xammaqintida. **34** Phawuloosan Sillaasen fa kara kanggi untis katstsa aatstsida. E fa kara asi ubbuntsara Xooz ammanide gisho ufaytida. **35** Sa7ita wonttin daynnuntsi, «Yentsi asuntsana billo» yaga7i foolisuntsana eego kiittida. **36** Achi keetsito kafize, «Yin bilintode gaar daynnuntsi kiittida. Yikke, kezii saro qitote» yaga7i yinna kiitto Phawuloosas ohida. **37** Yezin Phawuloosa yentsi foolisuntsago, «Nu Roome asi maaqqadera un nuna firdda baytsi as tiino hyadhdhii, achi keetstsa olida. Hyatte nuna aachintti kezii qito gaane? Hyanoos, un fa ommitis yi7i nuna kesso» gayda. **38** Foolisuntsi daynnuntsis yinno ohin, Phawuloosaran Sillaaseran Roome sa7a asi maaqqidanno si7ide wode zhashtida. **39** Yinnii gisho, daynnuntsi yi7i unttago, Nu yintana qohida yaga7i maarotitsi oocida. Achi keetsitippa bale untana kessii, katamappa kezii qitode gaar woossida. **40** Phawuloosaran Sillaaseran achi keetsitippa kezii Liidiya kara hyanggida. Ize ammanzuntsara yellintti untana mintsitsii kezii qitida.

17 Phawuloosara Sillaaseran Amfipholisaran Apholoniya aadhii Teselonge qitida. Ize Ayhude woosa keetstsi yene. **2** Phawuloosa zaganni gaara ize gelida. Ize hyaydzdzii sambbata Xoozze qaalappa asuntsis ohida. **3** Kiristtoosa madha ekkodesin hyayqoppa denddodesin beezanno untis geeshi ohitera, «Yesuusa hyay ta yinttis ohizay Kiristtoosa» yagayda. **4** Unttappa fete fete ohidanna turo maaqqidanno ekkii Phawuloosaran

Sillaasera wolla fetto maaqqida. Yinnii fana, Xooz goynize gaama Girike asuntsin gaama bonchchintide maachuntsin untara wolla maaqqida. 5 Yezin Ayhuduntsi ixii fettii fettii oocha baayze iita asuntsana ogeppa shiishida. Katamito buqe aykkida; Phawuloosan Sillaasen asuntsis aatsii inggodes koyi lyaasone keetstsito teqqida. 6 Phawuloosan Sillaasen untis benttaanxin, lyaasonen fettii fettii ammanzuntsana katama hyalaquntsago gochchii kanggi, «Hyantses sa7ito ubba buqizuntsi hyatte nuugo yi7ida. 7 lyaasone untana fa kara gaddida. Hyantses, «Yesuusa gaaze melle kaati yene» ga7i Qeesare kiitto ixixane» ga7i dhoqi gayde qaalara ohida. 8 Shiiqide asuntsin katama hyalaquntsi yinno si7i hyanodebaz dhabida. 9 Hyalaquntsi lyaasonan melluntsana waaser billida. 10 Ammanzuntsi Phawuloosan Sillaasen qammara Beeriya dakkida. Beeriya yellii, Ayhude woosa keetsta gelida. 11 Beeriya asuntsi Teselonqe asuntsappa aadhii wozina dalgga. Un qaaltto kumutsi wozinappa ekkida; Phawuloosa gaydanna turo maaqqidanno shaakkii erodes ubba wode Geeshi Maxaafe nabbabane. 12 Yinnii gisho, untappa gaamuntsi, Girikuntsappa bonchchintide gaama maachuntsin gaama dhiiratsuntsii ammanida. 13 Yezin Teselonqe yeze Ayhuduntsi Phawuloosa Xoozze qaala Beeriy giddan ohidanno si7ide wode Beeriya yi7i asuntsana buqida. 14 Yinnippa maaqqii, ammanzuntsi ellisii Phawuloosa abba kale dakkida. Yezin Sillaasen Ximotiyoosan Beeriya attida. 15 Phawuloosa moyzide asuntsi Ateena yeltsida. Yentsi asuntsi Sillaasen Ximotiyoosan faas dandda7intide gaar ellisii faago ye7ode gaar Phawuloosa kiitteze kiitto ekkii Beeriya maaqqida. 16 Phawuloosa Ateena Sillaasen Ximotiyoosan kafittera, katama eeqa kumidanno bi7i zhilidhdhida. 17 Yinnii gisho, Ayhude woosa

Keetsite Ayhuduntsaran Xooz goynize Ayhude maaqqoosse asuntsara mahi faara yellintize asuntsara ubba wode gabe lallane. **18** Ephiqoroosan Isttoyke ga7inttize bagguuntsappa fettii fettii eruntsi Phawuloosara wolla lallida. Unttappa fete fete, «Hyay canccize akko ohodes koye?» yagayda. Melluntsi Phawuloosa Yesuusan hyayqoppa denddo baz faas ohide gisho «Melle eequntsi baz ohiza aazane» yagayda. **19** Phawuloosa aykkii Aryoospaagosa gaaze shiiqo besite kanggi, «Hyanna ne tamarssize kille bazita akko yezakon nuna eriso? **20** Akkos gayko, ne nuus kille baz ohine; yikke yinna akko yezakon nu erodes koyane» yagayda. **21** Ateena asuntsi ubbuntsin ize yeze zaqquntsi kille baz ohikaayzaran si7ikaayzaran feezhoo. **22** Phawuloosa Aryoospaagosa gidda shiiqide asuntsi tiino eqqii, «Ateena asuntso, yin eequntsis ubba baza gaama zhashtizanno ta bi7ida. **23** Taanii yin katamara wutittera yin goynize besite be7ize wode «Erintoose Xoozses» ga7intti xaafinttide zharsho bessito denggida. Hyanna yin erikaayzara goynizaya ta yinttis ohoda. **24** Sa7an sa7alla yeze ubbabazito meddhhide Xoozze, salon sa7a Laatstse, asi keexxide keetsta yezoos. **25** E de7o, shemppon ubba baz as ubbas inggide gisho face yeze asi fana as maade koyoos. **26** Xoozii un yessade wodesin besis wuzula inggida. Yinnippa as kochchi ubba fettii asappa meddhii sa7a ubba gaddida. **27** E yinno oochchidanna asi eza koyode fanan qurichchi denggode fana. Maaqqikon E nuuppa hyaako baaya. **28** Yinttappa fettii fettii yexxizuntsi, «Nu E na7untsana» maaqqidanni fana, Nu E gidda faxes yene, en7inttane. **29** Yikke, nu Xoozze na7untsana maaqqide gisho «Xoozii as yiillatitsaran qofara worqqappa woy birappa woy shuchchappa oochintidebaz aazane» ga7i qoppodes beezoos. **30** Yinnii gisho, Xoozii tiino

wode asi erikaayzara oochchidanno ashshii aadhida, yezin hyatte ubba bessa yeze asi ubba nagarappa maaqqade gaar kiittane. **31** Akkos gayko, Xoozii fa dooride atstsera sa7alla yeze asi ubballa xillo firdda firddodes qamma giigizii gaddida. Eza hyayqoppa dentsii yinno as ubbas geeshida» gayda. **32** Unttappa fettii fettii asuntsi hyayqoppa denddebaz Phawuloosappa si7i, eza leqqida. Yezin melluntsi, «Nuunii yinno neeppa gujjii si7odes koyane» gayda. **33** Yinnii gisho, Phawuloosa un giddappa kezida. **34** Yezin fettii fettii dhiiratsuntsii Phawuloosara yellii ammanida. Un giddappa Aryoospaagosan shiiqite yeze Diyonasyoosa gaaze atstse, Damariso gaaze fettii maachitan melluntsin untara yene.

18 Yinnippa suuba, Phawuloosa Ateenappa kezii, Qoronttoosa qitida. **2** Ize Aqiila gaaze Phanxoosa yelintide fettii Ayhude as denggida. Ayhude asuntsana ubba Roomeppa kessade gaar kaati Qalawudiyoosa kiittide gisho eeratsi wodeppa tiino E fa machchitii Phirisqilara Xaaleppa yi7ida. Phawuloosa untara yellintodes hyanggida. **3** E oochita untinnigaara dunkkaane sikke maaqqide gisho untara bettii wolla oochchida. **4** Phawuloosa Sambbata ubba Ayhuduntsanan Girikuntsana ammantsodes Ayhude woosa Keetstsa miinggi ohine. **5** Sillaasen Ximotiyoosan Maqedooniyappa yi7ide wode Phawuloosa fa kumutsi wodito inggi Ayhuduntsis Yesuusa E, Kiristtoosa ga7i qaala ohida. **6** Yezin un Phawuloosa ixii eza cazhin Phawuloosa fa ma7itippa xura tiqizi, «Yin gomtta yintana yello; ta yinne yezoos. Yikkeppa suuba, ta Ayhude maaqqoosse asuntsago qitane» gayda. **7** Izip kezii Xooz goynize Titoos Yosxoosa gaaze atstse kara qitida. Yosxoosa keetsita Ayhude woosa Keetstsi kale yene. **8** Ayhude woosa Keetsiti hyalaqize Qarisphoosa fa kara asuntsi ubbuntsara Laatstii ammanida. Qoronttoosa asuntsappa gaamuntsi Xooz

qaala si7ide wode ammanii xammaqinttida. 9 Laatstsii fettii qamma Phawuloosas bentii, «Zhashtippe; oho, si77i gayppe. 10 Taanii neera yene. Taas hyanna katamite, gaama asi yeze gisho nena qohii iitabessa olode asi ooden baaya» gayda. 11 Yinnii gisho, Phawuloosa Xoozze qaala asuntsana tamarssittera fettii beren izippun agina untara bettida. 12 Gaaliyoosa Akkaya sa7a ahize wode Ayhuduntsi fettilla Phawuloosalla denddii firdda keetsta eza kanggi, 13 «Hyay attsay higge ixii, asuntsi Xooz goynode gaar yiizane» gayda. 14 Phawuloosa ohodes yi7adera, Gaaliyoosa Ayhuduntsago, «Ayhuduntso, yinna iita ooche woy qohe maaqqiko ta yin baz dandda7i si7odes beezane. 15 Yezin qaalasini, suntsisin yin higgitisin yin lallizebaz maaqqiko yin, yinttis billote; yinno ta firddoos» gayda. 16 Yeyzi, untana firdda keetstsappa bale kessida. 17 Yinnippa suuba, asuntsi ubba Ayhude woosa Keetsta hyalaqiza Sostenisay aykkii firdda keetsti tiino hyadhdhida. Yezin Gaaliyoosas yinna akkon aazikaaya. 18 Phawuloosa gaama wode Qoronttoosa gidida bettidanippa suuba ammanze asuntsana sarotsi, Phirisqiliran Aqiilara markkabera Sooriya qitida. Yezin E qitodannippa tiino faas qayinggidibaz yeze gisho Kinkkiriya katama fa ommito medinttida. 19 Un Efesoone yelide wode Phawuloosa Phirisqilan Aqiilan ize ashshida. Yezin faas Ayhude woosa keetsta gelii Ayhuduntsara ohinttida. 20 Un faara gaama wode bettode gaar Phawuloosa woossida yezin E ixida. 21 Untappa shaakkinttiter; «Xoozii gayko yinttago maaqqii yo7oda» yaga7i Efesooneppa markkabera qitida. 22 Qisaariya yellide wode Yerusalaame hyanggi woosa keetsta asuntsana saritstsiddannippa suuba Anxookiya qitida. 23 Ize eeratsi wode gam77idannippa suuba ammanize asuntsana ubba mintsitsitera Galaatiyan Phirggeran

aadhida. **24** Iskkinddiriya yelinttide fettii Aphiloosa gaaze Ayhude asi Efesoone qitida. E ohe erize asin Xoozze qaala gaama erize asi. **25** E Laatstsii ogito tamaarii, ayyaanara eexii Yesuusa baz luule tamarssane. Maaqqo yezin, Wahannisa xinqqate xalaala erane. **26** E Ayhude woosa Keetstsite zhashtikaayzara tamarssane. Phirisqilan Aqiilan E ohizanno si7ide wode eza faara kara kanggi Xoozze ogito tiinositippa geeshi ees ohida. **27** Aphiloosa Akkaya qitodes koyin Efesoone yeze ammanize asuntsi E qoftto ekkii Akkaya yeze ammanzuntsi eza mokkode gaar untis dabddaabbe xaafida. E ize yelide wode Xoozze aadho keehatitsiti baggara Yesuus Kiristtoosa ammaniduntsana gaama maaddida. **28** Akkos gayko, Yesuusa E Kiristtoosa maaqqizanno Ayhuduntsis Xoozze qaalappa qonccizi asunts tiino mintsii ohi untana latstsida.

19 Aphiloosa Qoronttoosa yessadera, Phawuloosa wookka zalara aadhii Efesoone qitida. Izen fettii fettii ammanze asuntsana denggida. **2** Unttago, «Yin ammanide wode Geeshi Ayyaana ekkidate?» ga7i oocida. Un, «Ade, ekkikaaya; melle atto yezin, Geeshi Ayyaana yezannon si7ikaaya» gayda. **3** Phawuloosa unttago, «Yeezin, akkor xammaqinttidote?» gayda. Un, «Nuunii Wahannisa xinqate xammaqinttida» ga7i mahida. **4** Phawuloosa, «Wahannisa faappa suubar ye7ize Yesuus ammanode gaar asuntsis ohiter, nagarappa maaqqes koshshize xinqate xammaqinttida» gayda. **5** Un yinno si7ide wode Laatstse Yesuusa tamaare maaqqades xammaqinttida. **6** Phawuloosa fa kushito untalla gaddize wode Geeshi Ayyaana untalla wodhdhin, melle melle doonara wolla ohinttida; mahi tinbbite ohida. **7** Yinna besite taphpho lam77i maaqqize asuntsi yene. **8** Phawuloosa Ayhude woosa Keetstsa gelii, Xoozze ka7itumo baz

zhashtikaayzara markkidhiter loytsii qoncciziter untara hyaydzdzii
 agina yellodes gam7ida. 9 Yezin untappa fete fete dhube maaqqii
 gaama asunts tiino Laatstse ogito cazhi ammananxii ixida.
 Phawuloosa ammanzuntsana untappa shagii ekkii Xiranoosa
 gaaze timirtte keetsta ubba wode untana tamarssida. 10
 Phawuloosa lam77i bere yellodes qaala ohida. Yinnii gisho, Isiya
 yeze asuntsi ubba, Ayhuduntsin Ayhude maaqqoosuntsi Laatstse
 qaala si7ida. 11 Xoozii Phawuloosa kushite damma kille baz
 oochchida. 12 Yinnii gisho, asuntsi E gallito bochchide maarabito
 woy ma7ito hyargganchchuntsis kanggane. Untin faxane; tuna
 ayyaanuntsin untappa kezane. 13 Tuna ayyaana kessitera wutize
 Ayhuduntsappa fete fete, «Phawuloosa sabbakize Yesuusa
 suntsite kezote ga7i yintana kiittane» ga7i, tuna ayyaana
 aykkide asuntsalla Laatstse Yesuusa suntsito xegida 14 Ayhude
 maaqqide Kahinunts hyalaqappa fettii Asqeewe gaaze atstses
 yinno oochchize laappun dhiiratsi na7unts yene. 15 Yezin tuna
 ayyaanze unttago, «Taanii Yesuusan erane Phawuloosa bazin
 erane, yezin yin oode?» yagayda. 16 Tuna ayyaanze aykkide
 atstse untalla doollii wodhdhi, untana hyarggizi, yinna keetsitippa
 kallo woxxi dhabode wontsis wolqqidhdhida. 17 Efesoone yeze
 Ayhuduntsin Ayhude maaqqoosuntsi ubba yinno si7i gaama
 zhashtida. Laatstsii Yesuusa suntsita gaama bonchchintida. 18
 Ammanzuntsappa gaamuntsi fa oochchide iita oochito buuxitera
 qoncce ohiter yene. 19 Bitizuntsappa gaamuntsi fa maxaafito
 shiishii as ubba tiino michchida. Yinna maxaafiti waagita ichintam
 mukul shuchchi bira santime maaqqida. 20 Yinnii gaar yi7i
 Xoozze qaala wolqqar dicciteran dalggitter qitida. 21 Yinna
 folinttidanippa suuba Phawuloosa, «Taanii Yerusalaame qitii
 maaqqii Roomen hyanggodes beezane» ga7i Maqedooniyaran

Akkayaran aadhii Yerusalaame hyanggodes qofa accida. **22** Mahi fana maaddizuntsappa lam77untsana Ximotiyoosan Erasxoosa Maqedooniya kiittii, faas Isiya gidda eerats wode gam7ida. **23** Ye wode Laatse ogiti gisho Efesoone gidda damma kachchi kezida. **24** Fettii bira qoxxize Dimexiroosa gaaze atstse Arxemiisa eeqa keetsta misile birappa medhdhii gaama tirfe dinggizanne. **25** Yinnii gisho, yinnii fana oocha oochchizuntsana fettilla shiishii, «Asuntso, nu duretitsita hyanna oochite maaqqidanno yin erane. **26** Hyay Phawuloosa, «As kushe medhintide eequntsana baane» ga7i, Efesoone eeratsi sa7ap attin kumutsi Isiya ubba yeze gaama asuntsana ohi ammantsidannon balitsidannon yin bi7ida si7ida. **27** Madha maaqqidanna, nu oochita leqqintizanno xalaala maaqqikaayzin Isiya sa7a ubba yeze asi goynize damma eeqa Arxemiisa keetsita bonchchintikaayzar attodanna I dammatitsita gol7odanno» gayda. **28** Asuntsi yinno si7eze wode zhilidhdi, «Efesoone Arxemiisa damma» ga7i uukkida. **29** Yinna uufita katama ubba yellida. Phawuloosara yedhdhize Maqedooniya asuntsana, Gaayoosan Arsxirokoosan aykkii gochchiter kaa7ize bessa woxxida. **30** Phawuloosan asuntsi shiiqide besite gelodes koyda, yezin ammanzuntsi eza kayda. **31** Isiya sa7a hyalaquntsappa Phawuloosa lagge maaqqide fete fete Phawuloosago kiittii, «Kaasi besite qoncce kezii benttippe» ga7i eza woossida. **32** Shiiqide asuntsi hyanodebaz dhabida; gaanggize bagga asuntsi melle atto yezin akkos shiiqezako eroosse gisho fete fettibazis uukkize wode hyankkay mellebazis uukkane. **33** Ayhuduntsi Iskkinddire gaaze atstsa aatsii beezin, fettii fettii asuntsi E gawude baz ohi eza tiino aatsida. E asuntsi si77i gawude gaar fa kushite mallii beezi, asuntsis mootinttodes eqqida. **34** Yezin Iskkinddire Ayhude asi maaqqidanno asuntsi

eride wode lam77i saate maaqqade gaar ubbuntsi fettii qaalara,
 «Efesoone Arxemiise damma» ga7i uukkida. **35** Wurssutsite
 Katama xaafize asuntsana si77i yiizii, «Efesoone asuntso!
 Efesoone katama damma Arxemiise eeqa keetstsin saloppa
 wodhdhide damma shuchchiza naagizanno eroosse asi baaya.
36 Hyanno kaddize asi baayze gisho yin si77i ga7odesin
 ellisii akko baz yiizaanxxi ashshodes beezane. **37** Yin hyantsi
 asuntsana, eeqa keetsta bira kaystikaayzuntsanan nu Xoozza
 cazikaayzuntsana ki7i. **38** Yinnii gisho, Dimexiroosan eera yeze
 oochchize asuntsi mootodes oona koyzako, firdda keetsita
 bugutsi yene; daynnuntsin yene; un mootodes dandda7ane. **39**
 Yezin yin melle ohe koyko, Shanggo shiiqite ohita bi7intto. **40**
 Yinno maaqqanxiko hyayno hyanide bazis Roome ka7itumtta
 nuna oocoda. Hyanna buqutsitis miknaate baayze gisho nu
 mikinaato ohodes dandda7oos» **41** yaga7i shiiqito lalida.

20 Uukita si7i gaydannippa suuba Phawuloosa ammanze
 asuntsana xeegezii untana zorii mintsitsidannippa suuba saritstsi
 Maqedoona qitodes kezida. **2** E aadhize sa7a yeze ammanze
 asuntsis qaala ohi mintsitsidannippa suuba Girike sa7a qitida. **3**
 E ize hyaydzdzii agina bettii, markkibera Sooriya qitodes qoppii
 yezin, Ayhuduntsi fana wodhodes koyizanno erii Maqedooniyara
 suub maaqqades koyda. **4** Phawuloosa moyziduntsi Beeriyappa
 Pharhuusa na7aya Sophaxiroosa, Teselongeppa Arsxirokoosan
 Sikondduusa, Derbbeppa Gaayoosa, Iisiyappa Tikiqoosa,
 Xirofimoosan Ximotiyooosan. **5** Hyantses tiino hyanggi nuna
 Xiro7aadalla kafane. **6** Nu Boora Ba7ale bonchchidannippa suuba
 Filphisiiyusappa markkibera denddii, ichchintsa qammara untana
 Xiro7aada yellii ize laappun qamma gam77ida. **7** Saaminttappa
 tiino qamma nu boora baxxodes shiiqii yezin, Phawuloosa

wonttistto qitodes qoppide gisho untis qaala ohitera giddii bilahe yellodes ohito gam7izida. 8 Nu shiiqii bettide fooqite gaama foo7o yene. 9 Ewuxikoosa gaaze fettii yidhdhize maskkootella bettii, fana botii genttida. Phawuloosa ohito pharggizide wode Ewuxikoosa gentti hyaydzdzintsa fooqizeppa gol7i hyayqqezin asuntsi dentsida. 10 Yezin Phawuloosa wodhdhii, eella zuggida. Eza iringgi, «E hyayqqikaaya, tannippete» gayda. 11 Yinnippa suuba, ude fooqella kezii boora baxxi mu7ida. Sa7a wonttode wontsis asuntsis ohidannippa suuba denddii qitida. 12 Ye faxide yidhdhiza kara kanggi gaama ufayttida. 13 Yezin Phawuloosa fana izippa morkode gaar nuus ohide gisho tiinidhii markkabego hyanggi, Asoosa qitodes denddida. Akkos gayko, E tohera qitodes qoppide gisho nuna hyannii gaar kiittida. 14 E nuura Asoosa yellintin markkabera eza ekkii Mixiliine hyanggida. 15 Wonttistti wode izippa denddii markkabera Kiyooosa tiino yeze besite yellida; mahi wonttistti wode Saamosa fiinggi kaallize wodite Miliixe yellida. 16 Phawuloosa Isiya gidda gaama gami7ikaayzara Efesoone kalera aadhodes qoppida. Faas dandda7inttiko Phenxeqosxe Ba7ale wode Yerusalaame yellodes ellisane. 17 Phawuloosa Miliixeppa Efesoone kiittii woosa keetsta cimuntsana xegizida. 18 Woosa keetsta cimuntsi eego yi7in, unttago hyannigaara yagayda: «Taanii Isiya gelide tiino qammitippa aykkii yinttara yezide wode ubba wayzi yezezako yin erane. 19 Ayhuduntsi shiiqii taalla madha yeltsikon ta ashkkititsaran gaama afutstsara Laatsts is oochchida. 20 Bucan yin keetsite keetsite yinttana tamarssittera yinttana maaddize bazappa fettibazin faccizikaaya. 21 Taanii Ayhuduntsisin Ayhude maaqqoosuntsis nagarappa Xoozago maaqqade gaaran nu Laatse Yesuusa ammanode gaar markkidhida. 22 «Ize tana

akko yellode yezako eroos, yezin hyatte taanii Geeshi Ayyaanas kiitintii Yerusalaame qitane. 23 Yinno maaqqikon Geeshi Ayyaana katama ubba achchin madhan tana naagizanno taas markkidhida. 24 Yezin ta wotsito folodes Laatstse Yesuusap ekkide oochito, Xoozze aadho keehatitsi Wonggele markkidhizanno folodes ta shemppito fatstsoosse baz fana faydane. 25 «Taanii hyatten Xoozze ka7itumo markkidhitera yin gidda wutida. Yikkeppa suuba yinttappa ooden tana be7aamanno erane. 26 Yinnii gisho, yinttappa fettii asi dhabikon ta oocinttaamanno hyayno qamma yinttis geeshi ohine. 27 Akkos gayko, Xoozze qofa ubba yinttis akko bazin ashshikaayzara ohida. 28 «Fa na7ay suutsite wonggide Xoozze woosa keetsito naagote. Geeshi Ayyaana yinttana yenggizuntsana mahi dooride wuditisin yin ommitisin naaginttote. 29 Taanii hyanggidannippa suuba, wuditis yiqsinttoosse iita suudhumunsi yin gidda gelodanno ta erane. 30 Tamaaruntsana fa suub kaalitsodes worddo tamarssize asunsi yin giddappa denddoda. 31 Yinnii gisho, ta hyaydzdzii bere qamman awaran afutstsara yinttana ommite ommite kaccidanno qoppitter minggote. 32 «Hyatten yinttana mintsodesin geeshi asuntsara laata immades dandda7ize Xoozzesin E aadho keehatitsi qaalas yinttana hyadara inggane. 33 «Taanii oodeppan bira woy worqqa woy afula ekkikaaya. 34 Taanii ta kushite oochchii taasin taara yezuntsana beezzebaz maaddidanno yin, yin ommite erane. 35 Yin hyannifana labpii oochitera labbiduntsana maaddodannon Laatstsii Yesuusa, «Ekkizeppa aadhii inggizay anjjintidaya» gayde qaalto yin qoppodes beezanno ta yinttana ubbabazite beezida» yagayda. 36 Phawuloosa yinno ohi hyaasii un ubbuntsara bunqqunttii Xooz woossida. 37 Un ubbunsi Phawuloosa iringgi yeekkii yeerida. 38 E Mahi, «Tana be7aama»

yagayde qaalta untana gaama azzantsida. Un markkabe yellodes eza moyzida.

21 Nu Efesoone cimuntsappa shagintideppa suuba markkabera Qoose qitida. Wonttisti wode Rooda yellii izippa Phaxira qitida. **2** Fenqqe fiinggize markkabe denggi E gidda gelii qitodes denddida. **3** Nu Qoophiroosa bi7ide wode, Qoophiroosa workkita bagga ashshii Sooriya yedhdhida. Markkabize fa caantto ize ketstsodes koyde gisho Xiroosa qitida. **4** Ize ammanze asuntsana denggi untara laappun qamma bettida. Phawuloosa Yerusalaame qitaame gaar un ees Ayyaanara ohida. **5** Nuunii un kale gam7ize wodita hyal7in kezii qitida. Un ubba fa machchuntsaran fa na7untsara wolla katamappa gaxa kessii nuna moyzida. Nu abba kale bunqqunttii Xooz woossida. **6** Yinnippa suuba, wol sarotsin nu markkabite gelida; un fa kara maaqqida. **7** Nu abba ogito hyaasii, Xiroosappa Phexelemaysa yellida. Ize ammanze asuntsana saritstsi, un kale fettii qamma feezhida. **8** Wonttisti wode kezii, Qisaariya qitida. Sabaake Filphoosa kara yellii E kale bettida. E Yerusalaame tiino doorintide laappuntsafa feta. **9** Filphoosas nabe maaqqide oyddii wudur na7untsi yene. **10** Nuunii unddenna qamma ize bettezin Agaboosa gaaze nabe Yihudappa Qisaariya yi7ida. **11** Nuugo yi7i Phawuloosa saqqe ekkii nabize fa kushiton fa tohito accii, «Geeshi Ayyaana hyay saqqize adaya, Yerusalaame Ayhuduntsi hyannigaara accii, Ayhude maaqqoosse asuntsis aatsii inggoda gaane» yagayda. **12** Nuunii yinno si7ide wode nuunin yeze asuntsi Phawuloosa Yerusalaame qitaame gaar woossida. **13** Yezin Phawuloosa mahi, «Yin hyannigaara yeekkitera akkos ta wozintto tannize? Taanii, Laatstse Yesuusa suntsiti gisho acintte xalaala maaqqikaayzin Yerusalaame hyayqqodesin giigintida» yagayda. **14** Nu zoridanno E ekkaxi

ixxin, «Laatstse qofita hyano» ga7i si77i gayda. 15 Ize eeratsi wode gam77idannippa suuba giiginttii Yerusalaame qitodes kezida. 16 Qisaariya yeze ammanze asuntsappa eeratsuntsi nuura hyanggida. Un nuunii shemppode bessi Minaasone gaaze Qoophiroosa atstse kara kaalitsida. Minaasone tiino ammanide asuntsappa feta. 17 Nuunii Yerusalaame yellide wode ammanze asuntsi nuna ufaytti morkkida. 18 Wonttistti wode Phawuloosan nuunii Yayqoobara yellintodes qitida. Woosa keetstsa cimuntsi ubbuntsi ize yene. 19 Phawuloosa untana saritstsidannippa suuba Ayhude maaqqoosse asunts gidida fa baggara Xoozii oochchidanno ubba untis ohida. 20 Un yinno si7ide wode Xooz galatii Phawuloosago hyannigaara yagayda: «Nu ishayo, Ayhuduntsi gidida wantsi mukuluntsi Xooz ammanezako ne be7ine; un ubbuntsin higge mintsii naagane. 21 Neenii Ayhude maaqqoosuntsana sa7a yeze Ayhude ubba fa na7untsi garrazintaame gaar, Ayhuduntsi woga kaallaame gaaran Muse higge ixkode gaar neenii tamarssizanno Yerusalaame yeze Ayhuduntsi si7ida. 22 Yeezin akko lo77o? Ne yi7idanno turo si7oda. 23 «Yinnii gisho, nuunii nees ohizanno si7o; gefa yeze oyddii asuntsi nu kale yene. 24 Untana ekkii untara geezho; mahi un fa ommito meedintode gaar untis miishe inggo. Un zaga nebaz si7idanna turo maaqqikaayannon neenii ne ommiten higge naagize asi maaqqidanno ubbuntsi erane. 25 «Yezin ammanze Ayhude maaqqoosse asuntsana maaqqizako, un eeqas zharshintidebaz ma7aame gaar, suutsi uzhaame gaar, bawuta ma7aame gaaran olalaame gaar, nuunii ohito accii, firddi untis kiita xaafida» gayda. 26 Yinnippa suuba, Phawuloosa wonttistti wode asuntsana ekkii, untara geezhida. E fa geezhe wodita ayde folintode yezako erisodesin

fa zharshito ayde zharshode yezako erisodes Xoozze keetsta gelida. 27 Laappun qamma folinttodes ukkoder, lisiyappa yi7ide Ayhuduntsi Xoozze Keetsta Phawuloosa bi7i, as ubba dentsitsii Phawuloosa aykkida. 28 «Isra7eele asuntso, nuna maaddote; hyay atstse, nu worzhito, nu higgiton hyanna Xoozze Keetsito ixkode gaar as ubbuntsana ubba bessa tamarssane. Yinnan maaqqaanxi ixxin Ayhude maaqqoosuntsana Xoozze keetsta gelitsii, hyanna geeshi bessito tunizida» yaga7i uukkida. 29 Un yinno gaydanna zaga Efesoone Xirofimoosa Phawuloosara katama bi7ide gisho hyatte Phawuloosa Xoozze keetsta eza ekkii gelidebaz untis aazida. 30 Katamita ubba buqinttida; asuntsi ubba shiiqii Phawuloosa aykkii Xoozze keetstsappa bale gochchida. Xoozze Keetsta furtsita ellisii gorddintida. 31 Asuntsi Phawuloosa wodhodes yi7adera, «Yerusalaame katama kumutsi buqinttida» gaaze wortta Roome shaalaqago yellida. 32 Shaalaqize wottaddaruntsanan mato hyalaquntsana ekkii woxxittera yi7ida. Asuntsi shaalaqizan wottaddaruntsana bi7ide wode Phawuloosa guuddizanno ashshida. 33 Ye wode shaalaqize shiiqii, Phawuloosa aykkii, lam77i santsalaatara acintode gaar kiittida. Yeyzi, E oona yezakon akko oochchezako asuntsana oocida. 34 Asuntsappa baggita fettibaz ga7i uukkize wode hyankuntsi mellebaz ga7i uukkane. Uukita gaanggide gisho shaalaqize turtto shagodes dandda7inttaanxin, wottaddaruntsi Phawuloosa fa yeze bessa kanggode gaar kiittida. 35 Phawuloosa yedhdhii kezize darajito yellize wode asuntsi urqqizanni gisho wottaddaruntsi eza tookkida. 36 Gaama asuntsi, «E hyayqqo!» ga7i uukkitera kaallane. 37 Wottaddaruntsi Phawuloosa fa yeze bessito geltsodes yi7adera, Phawuloosa shaalaqizego, «Taanii nees fettibaz ohiko si7odate?» gayda. E Phawuloosago,

«Ne Girike doona erane? 38 Neenii hyannippa tiino buqutsi medhdhii shemppo wodhide oyddii mukul asuntsana ekkii akko baayze ganas gelide Gibxe attsa baane?» gayda. 39 Yezin Phawuloosa, «Taanii, Kilqiya yeze erintide Terseese katama asi maaqqide Ayhude asi. Tana asuntsis ohizoya?» gayda. 40 Shaalaqize eego, «Oho» ga7in Phawuloosa darajjalla eqqii, asuntsi si77i gawude gaar fa kushtira mallida. Asuntsi si77i ga7in lbraysxe doonara hyannigaara gayda:

22 «Ta ishuntsion, ta aduntso, taanii hyatte yinttis inggize mahito si7ote.» 2 Phawuloosa untis lbraysxe doonara ohizanna si7i kasennippa aatsii si77i gayda. E kaallii, 3 «Taanii Kilqiya yeze Terseese yelintti hyanna katamtte diccida. Ta asttaamarizen Gamaaliyale; taanii nu aaduntsi higgito mintsii tamarida, hyayno yin ubba hyanizannigaara Xoozis mishinttize Ayhude asi. 4 Ta hyanna ogito kaallize maachuntsanan dhiiratsunsana aykkii achi keetsta oliteran untana wodhissade wontsis madha beezze asi. 5 Yinnii gaara, kahinunts hyalaqizen Shanggo ubba ta baz markkidhades dandda7ane. Taanii Damasqqo yeze un ishuntsis untappa dabddaabbe ekkii ize yeze asuntsi acinttii seerinttode gaar Yerusalaame untana ko7odes ize qitida. 6 «Ta hyanggi Damasqqo ukkide wode awara saate qoppikaayzin saloppa damma foo7o ta kantto wutii foo7ida. 7 Ta sa7ite gol7i yessadera, «Saawula, Saawula, tana akkos baytstse?» gaaze qaala si7ida. 8 Taanii mahi, «Laatstso, neenii oode?» yagayda. «E mahi, Taanii, ne baytsize Naazirete Yesuusa» yagayda. 9 Taara yezuntsi foo7ito bi7idap attin taas ohize qaalto si7ikaaya. 10 «Taanii, «Laatstso, ta akko oochcho?» yagayda. «Laatstsi taago, «Denddii Damasqqo qito. Ne oochchode gaar Xoozii qoppidebaz ubba ize nees ohinttoda» yagayda. 11 Yinna damma

foo7itippa denddii ta aafita dhumina, taara yeze asuntsi ta kushito aykkii, tana gochchii Damasqqo yeltstsida. 12 «Damasqqo yeze Ayhuduntsi ubba markkidhezen gaama bonchchize fettii Hananiya gaaze atstse, nu higgito bonchchizen Xooz mintsii woossiz yene. 13 E taago yi7i, ta kale eqqii, «Ta ishe Saawula, bo7o» gayda. Ellisii ta eza bi7ida. 14 «E taago, «Nu aaduntsi Xoozze neenii E qoftto erode gaar, Xilliza be7ade gaaran E doontippa qaala si7ade gaar tiinii nena doorida. 15 Neenii bi7idebaziin si7idebaz as ubba tiino ees markka maaqqade fana. 16 Hyatte akkos gam77e? Xammaqintto; E suntsito xeezii ne nagartippa meecintto» yagayda. 17 «Taanii suuba Yerusalaame maaqqii Xoozze Keetsta woossodera, taas qonccitsi bentida. 18 Qonccisite Laatstii taago, «Ne taas markkidhize markkatitsito asuntsi ekkoosse gisho ellisii Yerusalaameppa kezo» yaga7odera bi7ida. 19 «Taanii, «Laatsto, Ayhude woosa Keetsta ubba nena ammanzuntsana aykkii hyadhdhidayan achi keetsta olidaya maaqqizanno un erane. 20 Un ne markka Isxifaanosa wodhize wode ta yinna oochchite wolla yene. Mahi un kale eqqii eza wodhizunts ma7ito naagane» yagayda. 21 «Laatstii taago, «Taanii nena Ayhude maaqqoosse asuntsago hyaako sa7a kiittode gisho denddii qito» » yagayda. 22 Phawuloosa yinna qaaltto ohi hyaasode wontsis asuntsi E gaazanno si7ine. Yinnippa suuba, fa qaaltto dhoqi yiizii, «Hyanna sa7itippa dhabiso! E yessades beezoos» yagayda. 23 Un kacinttii, fa ma7ito eella afa dhogii xura ude lalodera; 24 Shaalaqize bi7i wottaddaruntsi Phawuloosa un fa yeze bessa kanggode gaara kiitida. Mahi asuntsi akkos hyannigaara kacinttezako erodes koyi Phawuloosa dafera garafii loytsii oocode gaar untana kiitida. 25 Yezin wottaddaruntsi Phawuloosa dafera mintsii accii garafodes

yiize wode Phawuloosa fa kantte eqqide mato hyalaqizego, «Roome asi firdda baayzin garafizanna yinttis woga?» yagayda. 26 Mato hyalaqize yinno si7ide wode shaalaqizego hyanggi, «Hyay atstse Roome asi. Neenii akko oochchodes qoppe?» yaga7i oocida. 27 Shaalaqize Phawuloosago shiiqii, «Ne Roome aso? Ane taas oho» yagayda. Phawuloosa, «Yee» yagayda. 28 Shaalaqize mahi, «Taanii hyanno gadetitsito gaama miishera ekkida» yagayda. Yezin Phawuloosa, «Ta hyanna gadetitsito yelintti ekkida» yagayda. 29 Yinnii gisho, Phawuloosa loytsii oocodes qoppiduntsi iira eeppa shaakkintida. Shaalaqize Roome asi santsalaatara accidanno eride wode zhashtida. 30 Wonttisti wode Shaalaqize, Ayhuduntsi Phawuloosa akkos mootezako shaakkii erodes koyi billida. Kahinunts hyalaquntsin shanggo ubbuntsi shiiqode gaar kiittida; mahi Phawuloosa ki7i un tiino essida.

23 Phawuloosa firddize asuntsana dakkii bi7i, «Ta ishunto, ta hyayno yellodes Xoozze tiino ta yestte ubba lo77o wozinara yezida» yagayda. 2 Kahinunts hyalaqize Hananiya, Phawuloosa doontto baqqode gaar E kale eqqiduntsana kiittida. 3 Ye wode Phawuloosa eego, «Naate bootsi forchcho tizhinttide dochey, Xoozii nena baqqoda. Neenii taalla higgera firddodes bettii yezite higge ashshii tana baqqade gaar kiittane?» yagayda. 4 Phawuloosa kale eqqiduntsi eego, «Ne Xoozze kahinunts hyalaqa cazhane?» yagayda. 5 Phawuloosa, «Ta ishunto, E kahinunts hyalaqa maaqqidanno ta erikaaya; akkos gayko Xoozze qaaltte, «Ne worzha ahizella iita qaala ohippe» yaga7intti xaafinttida» yagayda. 6 Yezin Phawuloosa yinna besite yeze asuntsappa bagguntsi Saduqaawuyane, bagguntsi Farisaawuyane maaqqizanno erii, «Ta ishunto, ta

Farisaawuyane Farisaawuyane na7a; «Hyayqqiduntsi hyayqoppa denddoda» ga7i taanii ufayssara naagize gisho un taalla firddane» yaga7i ohida. 7 Phawuloosa yinno gayde wode Farisaawunts gidan Saduqaawuntsi gidda kachchi kezin shaakkintida. 8 Akkos gayko, Saduqaawuntsi, «Hyayqqide asi denddoos; kiitanchchon, ayyaanan baaya» yagaazuntsana. Yezin Farisaawuntsi ubba yezanno ammanane. 9 Damma kachchi kezida; Farisaawunts zala maaqqide higge asttamaaruntsi denddii eqqii, «Hyay atstsella akko bala baz denggikaaya; ees ayyaana woy kiitanchcho ohikaayzara ashshoos» yaga7i wolla lallida. 10 Kachchita ganggin asuntsi Phawuloosa shaqitsi ekkaame gaar ga7i, shaalaqize fa wottaddaruntsi wodhdhii un gidda fa eza ellisii kessii fa yeze bessu kanggode gaar kiittida. 11 Yinnii qamma Laatstsii Phawuloosa kale eqqii, «Phawuloosa, ne taas Yerusalaame markkidhidanni fana Roomen markkidhades beezane; minggo; akko baaya» yagayda. 12 Wonttisti wode Ayhuduntsi, «Phawuloosa wodhikaayzara mo7oos uzhoos» ga7i caaqqida. 13 Phawuloosalla yinno zorintti caaqqide asuntsi oytamappa aadhane. 14 Un kahinunts hyalaquntsi gade cimuntsago hyanggi, «Nuunii Phawuloosa wodhikaayzara katstsa gaazebaz mo7oos ga7i caaqqida. 15 Yikke, yinttin shangguntsin E baz loytsii qurichchizebaz yeze baz mahi, Phawuloosa yinttago ko7ode gaar shaalaqiza oocote. Nuunii E hyanna shiiqita yellodannippa tiino eza wodhodes giigii bettida» yagayda. 16 Yezin Phawuloosa mishti na7ay yinna zorinttidanno si7i hyanggi wottaddaruntsi yeze bessito gelii, Phawuloosas ohida. 17 Phawuloosa mato hyalaquntsappa feta xeejii, «Hyay na7aya shaalaqizes ohize baz yeze gisho eza shaalaqizego kanggo» yagayda. 18 Mato hyalaqize na7aya shaalaqizego kanggi,

«Achi keetsta yeze Phawuloosa tana faago xeezii, hyay na7ay nees ohize baz yeze gisho eza neego ko7ode gaar tana woossida» yagayda. 19 Shaalaqize na7ay kushito aykkii, bale kessii, «Ne taas ohode qofta akko?» yaga7i oocida. 20 Na7ay shaalaqizego, «Ayhuduntsi Phawuloosabaz tiinoppan miintsii qurichchodes koyze gaar aazin neenii wontta eza shiiqite ko7ode gaar nena woossodes zore accida. 21 Yezin neenii un gaazanno si7ippe. Akkos gayko, oytamappa aadhize asuntsi Phawuloosa wodhikaayzara «Katsta mo7oos, hyaatsi uzhoos» ga7i caaqii, aachintti eza kafane. Hyatte ne gaazebaz xalaala si7odes kafane» yagayda. 22 Shaalaqize mahi, «Hyanna ohito ne taas ohidanno melle oodesin ohippe» yaga7i na7aya suub dakkida. 23 Shaalaqize mato hyalaquntsappa lam77untsana xeezii, «Qammappa hyaydzdzii saate Qisaariya qitodes, lam77i xeet wottaddaruntsana, laappun tam faara asuntsanan lam77i xeet toora woringgizuntsana giigizote. 24 Gadito ahize Filkkisago Phawuloosa saro yelitsodes toggize faara giigizote» yaga7i untana kiittida. 25 Shaalaqize Filkkisas hyannigaara gaaze dabddaabbe xaafida: 26 «Qalawudiyoosa Luusiyosappa gade ahize bonchcho Filkkisasa, saro nees maaqqe. 27 Ayhuduntsi hyay atsta aykkii wodhodes yi7adera, E Roome sa7a asi maaqqidanno erii wottaddaruntsara yellii eza ashshida. 28 Un eza akkos mootizako erodes koyi un shiiqite eza ta shiishida. 29 Un fa higgitis eza mootidap attin eza wodhizebaz woy accizebaz baayzanno ta denggida. 30 Un hyay atstsella zorintide zigirsita tana yellin, ta ellisii eza neego dakkida. Eza mootizuntsi ne tiino hyanggi mootode gaar kiittida» yagayda. 31 Yinnii gisho, wottaddaruntsi kiitintidanni fana Phawuloosa ekkii, qamma Antiphaxirisa yeltsida. 32 Wonttisti wode faara asuntsi eera

hyanggode gaar yeyizi asuntsi suub maaqqida. **33** Toggiduntsi Qisaariya yellii dabddaabbiza gade ahizes inggi, Phawuloosa E tiino aatsida. **34** Gade ahizay dabddaabbiza nabbabidannippa maaqqii «Phawuloosa, ne aba gade aso?» ga7i eza oocida. E Kilqiya asi maaqqidanno eride wode **35** «Taanii nebaz nena mootizuntsi yi7ide wode si7oda» yagayda. Wottaddaruntsi Phawuloosa Heroodisa gibbe naagode gaar kiittida.

24 Ichchin qammappa suuba kahinunts hyalaqize Hananiya, cimuntsaran Xerxeluusa gaaze fettii xabaqizera Qisaariya qitida. Un gade ahizuntsalla Phawuloosa mootida. **2** Phawuloosa xee gintti gelide wode Xerxeluusa eza hyannigaara yaga7i mootida: «Bonchcho Filkkisa, nuunii ne baggara gaama saro denggida, ne lo77o ahizanne nu gadita gaama laaminttida. **3** Bonchcho Filkkisa, nuunii aban ayde maaqqin folo galatara yinno ekkane. **4** Taanii nena gam77izikaayzara neenii ne keehatitsite nu baz hyaatara si7ode gaar nena woossane. **5** Hyay atstse dhube maaqqii sa7a ubba yeze Ayhudunts gidida buqutsi medhdhii Naazirawunts bagga asuntsana kaalitsizaya maaqqidanno erida. **6** Melle atto yezin, Xoozze Keetsito tunissades yi7adera nuunii eza aykkida; [nu higgitigaara ezalla firddodes qoppida. **7** Yezin shaalaqize Luusiyosa yi7i, wolqqara nu kushtippa eza kessii ekkida. **8** Eza mootizuntsin neego ye7ode gaar kiittida]. Neenii ne ommite hyay attsa qurichchi nuunii eza mootize mootto ubba erodes dandda7ane» gayda. **9** Ayhuduntsin, «Hyanna ohita turo» ga7i E qoftto ma77ida. **10** Gade ahizay Phawuloosa oho ga7i mallida. Phawuloosa hyannigaara ga7i mahida: «Neenii gaama wodeppa aykkii, hyantsi asuntsis firdditera yezanno erii ta ohitis ufayssi wodhin mahe inggane. **11** Taanii goynodes Yerusalaame kezin taphpho lam77i qammappa aadhosanno

neenii ne ommite erodes dandda7ane. 12 Ayhuduntsi tana Xoozze Keetstsa maaqqin Ayhuduntsi woosa Keetstsa maaqqin katama maaqqin ooderan lallodera woy as shiishii buqutses dentsitsodera fettii asin denggikaaya. 13 Hyatten un tana mootize bazitis markka denggodes dandda7oos. 14 «Yezin taanii fettibaz ammanane; taanii higge gidda yezebazin nabuntsi xaafide ubbabazito ammanii, nu aduntsi Xoozza, un worddo timirttite ogite goynane. 15 Un fa ommite ammanizanni gaar xilluntsin nagaranchuntsin hyayqoppa denddodanno taanin ammanane. 16 Yinnii gisho, taanii Xoozze tiinon as tiino ubba wode lo77o qofa taas yessade gaar minggane. 17 «Taanii Yerusalaameppa kezidannippa gaama bereppa suuba ta bagga dahuntsis maade immadesin zharsho zharshodes Yerusalaame yi7ida. 18 Taanii Xoozze Keetstsite yinno oochchii geezhe woga folii maaqqadara tana denggida. Ye wode taara gaama asi baaya, kachchin kezikaaya. 19 Yezin lisiyappa yi7ide fettii fettii Ayhuduntsi ize yene; un taalla ohodes koyko yi7i tana neella mootodes dandda7ane. 20 Woy taanii shanggo tiino shiiqide wode oochchide bala yeziko hyantses ne tiino yezuntsi oho. 21 Turo taanii un gidda eqqii «Hyayqqiduntsi denddo yene ga7i hyayno firddas yin tiino shiiqida» ga7i uukki ohida; yinnippa melle yiizide baz baaya» yagayda. 22 Yezin Filkkisa Laatstse oge baz shaakkii eride gisho «Taanii yin ohito shaalaqa Luusiyosa yi7ide wode firddoda» ga7i qaxaro inggi dakkida. 23 Filkkisa mahi Phawuloosa accikaayyezara naagode gaaran E iginuntsappa ooden eza oocodes ye7odera kayaame fana mato hyalaqizes ohida. 24 Eeratsi qammappa suuba, Filkkisa Ayhude maaqqide fa machchiti Dirusillara yi7i Phawuloosa kiittii ki7izii Kiristtoos Yesuusa ammano baz eeppa si7ida. 25 Phawuloosa xillotitsibaz,

fa omma ahizebazin yo7odes yeze firddabaz ohodera, Filkkisa zhashtii, «Ne hyattes qito; taas wottide wode nena xeegisada» yagayda. 26 Ye wode Phawuloosappa gubbo ekkodes qoppii eza mahi mahi xeegizi eera ohinttane. 27 Lam77i bereppa suuba, Filkkisa besite Phorqiyoos Fisxoosa shuumuntida. Filkkisa Ayhuduntsana ufayssodes koyi Phawuloosa billikaayzara ashshida.

25 Fisxoosa fa awurajja gelii hyaydzdzii qammappa suuba Qisaariyappa Yerusalaame qitida. 2 Ize kahinunts hyalaquntsin Ayhuduntsana kaalitsizuntsi Phawuloosa mootida. 3 «Phawuloosa Yerusalaame ki7izii nuus lo77o baz oochchoya» ga7i woossida; yinno un gaydanna Phawuloosa oge naagii eza wodhodes koyde gisho. 4 Fisxoosa unttago, «Phawuloosa, Qisaariya achi keetsta yene; taanii ta ommiten ellisii suuba maaqqades yi7ine. 5 E balidebaz yeziko yin shuumuntsi taara Qisaariya wodhdhii eza mooto» yaga7i mahida. 6 Fisxoosa un kale osfun woy taphphi qamma gaar gam77idannippa suuba Qisaariya wodhdhida. Wonttisti wode firdda oydalla bettii Phawuloosa ko7ode gaar kiittida. 7 E yi7in Yerusalaameppa yi7ide Ayhuduntsi E kale eqqii un markka shiishodes dandda7oosse damma mintsi mooto eella shiishida. 8 Phawuloosa mahi, «Taanii Ayhuduntsi higge maaqqin Xoozze Keetsta maaqqin woy Roome Kaat maaqqin Qeesare qohikaaya» gayda. 9 Yezin Fisxoosa Ayhuduntsana ufayssodes koyi Phawuloosago, «Yerusalaame hyanggi hyanna moottis ize ta tiintte firddintodes koyane?» yaga7i oocida. 10 Yezin Phawuloosa, «Taanii firddintodes beezize Qeesare firdda keetsta tiino eqqida. Neenii loytsii erzanni gaar ta Ayhuduntsana akkoran qohikaaya. 11 Yikke, taanii qohidebazin hyayqos yeltsidebaz oochchidebaz maaqqizako

hyayqoppa tana ashsho ga7oos. Yezin un tana mootize mootta cer maaqqiko ooden tana untis aatsii inggodes dandda7oos. Qeesare ta baz firddo ga7i oocane» gayda. 12 Ye wode Fisxoosa fa zorintizuntsara zorintti, «Neenii Qeesare ta baz firddo ga7i oocida; Qeesarego qitoda» ga7i mahida. 13 Eeratsi qammappa suuba Kaat Agirphan Barnniiqen Fisxoosa saritsodes Qisaariya hyanggida. 14 Ize un gaama wode gam77in, Fisxoosa Kaatizes Phawuloosabaz hyannigaara yaga7i qonccizida; «Filkkisa billikaayzara ashshii qitide fettii atstse hyanne yene. 15 Taanii Yerusalaame hyanggide wode kahinunts hyalaquntsin Ayhude cimuntsi eella afa firddode gaar tana woossii E baz taalla mootida. 16 Taanii, «Mootintide atstse fana mootizunts tiino eqqii fa mootidannis mahe inggikaayzin, oona maaqqikon aadhii inggintizanna Roome woga baaya» ga7i untis mahida. 17 «Yinnii gisho, un hyanne shiiqide wode taanii gami7ikaayzara wonttisiti wode firdda keetsta gelii Phawuloosa ko7ode gaar kiittida. 18 Eza mootizuntsi E kale wutii eqqii, iitabazara eza mootikaayzar ashshaama ga7i taanii qoppidanni gaar eza mootikaaya. 19 Yezin un fa ammanobazin Phawuloosa, «Faxa yene» gaaze fettii hyayqqide Yesuusa ga7inttize atstsebaz eera lallane. 20 Hyanna ohita tana shaakkodes deexide gisho Phawuloosa Yerusalaame hyanggi, ize firddintodes koyzako ga7i eza oocida. 21 Yezin Phawuloosa fa ohito Qeesare be7ade wontsis achi keetsta gam7odes oocida. Taanii eza Qeesarego dakkode wontsis E accinttode gaar kiittida» yagayda. 22 Yinnii gisho, Agirpha Fisxoosago, «Taanii ta ommiten hyay atstse gaazanno si7odes koyane» gayda. Fisxoosa eego, «Neenii wontta E gaazanno si7oda» yagayda. 23 Wontistti wode Agirphin Barnniiqen damma bonchchora shaalaquntsara katama yeze ahize asuntsara yi7i

firdda keetstsa gelida. Fisxoosa Phawuloosa xeegezgi ki7ida.

24 Fisxoosa, «Kaati Agirphan, hyanne nuura yeze asuntso, Ayhuduntsi Yerusalaamen hyannen uukki, «E yikkeppa suuba faxa yessades beezoos» yaga7i, tana woosside atstsa hyaya yin be7ine. **25** Yezin eza hyayqos yeltsizebaz akko bazin taanii denggikaaya. E fa ommite, «Qeesare ta baz firddo ga7i oocane» gayde gisho Qeesarego eza dakkodes qofa accida. **26** Taanii E baz ta laatstse Qeesares xaafodes maaqqize erintidebaz akkon baaya. Yinnii gisho, E baz yin bi7iko ta xaafodebaz benttod yezako ga7i yin tiino aatsii Kaati, Agirpha, ne tiino eza ki7ida. **27** Akkos gayko, acinttide atstsa aatsize wode E akkos mootinttezako mikinaato ersizikaayzara ashshizanna taas eeyatitsi aazane» yagayda.

26 Agripha Phawuloosago, «Neenii nebaz ohodes dandda7ane» gayda. Ye wode Phawuloosa fa kushito dentsii hyannigaara gayda: **2** «Kaati, Agripha, Ayhuduntsi tana mootide bazis ubba mahe inggodes hyayno ne tiino eqqitera taas ixa lo77o ga7i qoppaane. **3** Yinnan Neenii Ayhude wogan lallen loytsii erane; yinnii gisho tana azal7ikaayzara si7ade gaar woossane. **4** «Taanii na7atitsappa aykkii ta asunts giddan Yerusalaame yezide ta yestto Ayhuduntsi ubba erane. **5** Taanii tiinoppa aykkii, nu ammano higgito mintsii naagize Farisaawunts kochchappa maaqqidanno un markkidhades koyko erane. **6** Hyatten taanii Xoozii nu aduntsis inggoda gayde ufayssito naagize gisho mootinttii hyanne eqqida. **7** Mahi taphpho lam77i nu aduntsi kochchita Xoozza qamman awaran mintsii goyniter Xoozii inggoda ga7idanno ekkodes ufayssara naagii yene. Kaati Agirpha, Ayhuduntsi tana mootizanna taanii ufayssara yinno naagize gisho. **8** Xoozii hyayqqiduntsana dentsizanna akkos yin

gidda ammaninttoose baz maaqqido? **9** «Zaga taanii ta ommiten Naazirete Yesuusa suntsito ixodes dandda7inttide baz ubba oochchodes beezane ga7i qoppida. **10** Taanii Yerusalaame oochchidanna hyanno. Kahinunts hyalaquntsappa adetits wolqqa ekkii Xooz asuntsappa gaamuntsana accizida. Unttana wodhize woden hyayqo qofite giigida. **11** Gaama wode Ayhude woosa Keetstsa ubba un seerinttode gaaran Yesuusa cazhode fana wolqqidhes qoppida. Taanii wogabaz untana kaccii melle atto yezin, bale sa7a katama yellii untana bay7ane. **12** «Taanii hyanna ohitis kahinunts hyalaquntsappa adetits wolqqan kiita ekkii Damasqqo qitane. **13** Kaatayo, taanii awara saate oge yessadera awa foo7oppa gaama aadhize foo7o bi7ida; yinnan ta kantton taara yedhdhizunts kantto wutii saloppa foo7ida. **14** Nuunii ubbuntsi sa7ite gol7eze wode lbraysxe doonara, «Saawula, Saawula, tana akkosi bay7e? Neenii nena caddize biratiza ixiko nees wozzi iitoda» ga7i taas ohodera si7ida. **15** «Taanii, «Laatstso, ne oode?» gayda. «Laatstsi, «Taanii, ne bay7ize Yesuusa; **16** Yezin denddii eqqo. Hyayno neenii tana bi7idannon tiinoppa ta nena beessadanno melluntsis markkidhade gaar ta taas oochchiza mahi nena shuumodes nees benttida. **17** Isra7eele asuntsappan taanii nena unttago kiittize Ayhude maaqqoosuntsappa nena ashshoda. **18** Neenii un aafto bugoda, dhumappa foo7ogo, Xalahe kusheppa Xoozago untana mahoda. Un tana ammanii nagara atotitsi ekkoda. Xoozii ammanii geezhide asuntsi gidida fa laatto demmada» yagayda. **19** «Kaati Agripha, yinnii gisho, taas saloppa benttide qonccitsitis kiitinttodanno ixrikaaya. **20** Yezin taanii tiinidhii Damasqqo gidida yinnippa suuba Yerusalaame gidida Yihuda sa7a ubba yezuntsin Ayhude maaqqoosuntsi fa nagarappa Xoozago maaqqade

gaaran nagarappa maaqqidanno beezize oocha oochchode gaar qaala ohida. **21** Yinnii gisho, Ayhuduntsi tana Xoozze Keetstsa aykkii wodhodes koyda. **22** Hyayno yellodes Xoozze maade taappa shaakkintikaaya; yinnii gisho, eeratsisin dammas markkidhitera hyanne eqqida. Nabuntsin Musen hyanoda ga7i ohidannippa melle fettibazin taanii ohidebaz baaya. **23** Yinnan, «Kiristtoosa madha ekkodes beezane; mahi hyayqoppa tiino denddii Ayhuduntsisin Ayhude maaqqoosuntsis foo7o awajjane» ga7i.» **24** Phawuloosa yinno ga7i mahodera, Fisxoosa fa qaaltto dhoqi yiizii, «Phawuloosa, ne zhaashtida; ne gaama tamaaridanna nena zhaashas yeltstsida» yagayda. **25** Yezin Phawuloosa, «Bonchcho Fisxoosa, taanii turibazin koshshize bazin ohinep attin zhaashtikaaya. **26** Taanii qoncce ohize ohito Kaati erane. Hyanna ohita aachichcha oochinttikaayze gisho fettin eeppa genggoosanno taanii geeshi erane. **27** «Kaati Agripha, neenii nabuntsna ammanane baane? Ne ammanzanno taanii erane» gayda. **28** Kaati Agripha, Phawuloosago, «Hyanna eerats saate tana kiristtaane mahodes koyane?» yagayda. **29** Phawuloosa, «Gaama wode maaqqin eerats wode ne xalaala maaqqikaayzin hyayno tana si7ize ubbuntsi hyanna achitip attin ta fana maaqqade fana Xooz woossane» yagayda. **30** Yinnippa suuba, Kaati Agripha gade ahize Fisxoosa, Barnniiqen untara bettide ubbuntsi denddida. **31** Izippa kezii qititera fete fetera, «Hyay atstse hyayqos woy achchis yeltsizebaz akkon oochchikaaya» ga7i wolla ohinttida. **32** Agripha Fisxoosago, «Hyay atstse «Qeesare ta baz firddo» gaykaayzako bilinttodes dandda7ane, yezin attida» gayda.

27 Nuunii markkabera Xaaliya qitode fana un accide wode kaatuntsi kaat maaqqides wottaddaruntsana olas kiittize fete

Yuuliyooosa gaaze mato hyalaqizes Phawuloosan melle eeratsi achcha yeze asuntsana inggida. 2 Isiya gaxa yeze guta qitize Adiramixiyoone markkabe gidida gelii denddida. Maqedooniya asi maaqqide Teselonqe Arsxirokoosa nuura yene. 3 Wonttisti wode nuunii Sidoona yellodera, Yuuliyooosa Phawuloosas loytsii fa lagguntsago hyanggi koshshize baz maadintode gaar unttago dakkida. 4 Izippa denddii tiinora nuulla baqqize gisho hyaatstsara teqinttide sa7a, Qoophiroosara kate mahi yeekka zalara aadhida. 5 Kilqiyani Phinfiliya kale yeze abba fiinggi Liiqiyani yeze Muura yellida. 6 Ize mato hyalaqize Xaaliya qitize Iskinddiriya markkabe denggi, ize nuna geltsida. 7 Nuunii gaama wode leemi yedhdhii, gaama madhara Qanddoosa katama kale yellida. Yeygara qitodes nuna gote kayin Salmoonara aadhii hyaatsara teqinttide sa7a, Qarxeesara katii aadhida. 8 Gaama madhara gaxa gaxa aykkii Laasiya katama kale yeze abba gaxite «Lo77o markkabe Shemppize bessi» ga7intize besite yellida. 9 Nuunii ize gaama wode gam77idannippa suuba xooma bilintin, markkabera yedhdhizanna wayitstsize gisho Phawuloosa untana zorida. 10 «Asuntso, nu hyanggize ogite damma qohen damma dhabe yezanna taas bentane; qohita caanaallan markkabella xalaala maaqqikaayzin nu ommitillan yelloda» gayda. 11 Yezini mato hyalaqize Phawuloosa gaydannippa aadhii markkabe izhizayin markkabiti adayin gaazanno ammanida. 12 Yinna abba gaxa yeze katama balgo agina aatsodes untis giigoose gisho gaama asuntsi faas dandda7intiko Finqqe katama yellii sila agina yeyga aatsodes zorintida. Finqqe ude awa geloppa sulle awa geloppa gidida abba gaxa yeze markkabe caana ketstsize bessi sila agina ize aatstsodes qofa shiishida. 13 Eerats yeekka baqa baqqide wode un qoppidannigaara hyanide fana yi7in

denddii, markkabize en7aame gaar aykkize meqiza ude ekkii Qarxeese kalera aadhida. 14 Yezin gaama gam77ikaayzin «Awuraqiis» gaaze damma gote hyaatsara teqintide sa7itippa sulle untalla afa denddida. 15 Ye gotize markkabiza urqqii hyanggaame fana kayde gisho baqize markkabiza fa koyde besa kanggode fana dakkii ashshida. 16 Nuunii Qeeda gaaze hyaatsara teqintide sa7a katii hyanggitera gaama waayera markkabize gonggiza ashshodes dandda7ida. 17 Un gonggiza ude kessidannippa suuba gaadera markkabizella xaaxii, mintsii accida. Surtiisa gaaze shaftte fana gol7izaame gaar yirggii, markkabize shartto ketstsii markkabiza hyarii izhida. 18 Gotize miinggi hyanggodera wonttisti wode caantippa baggito Abba ole aykkida. 19 Hyaydzdzintsa qamma markkabize miishito ekkii fa kushtira olida. 20 Nuunii gaama wode awa aafen xoolintton bi7ikaayze gishon damma gote nuulla baqqide gisho tiinoppa shemppora attoda ga7i qoppikaaya. 21 Ye wode un gaama wode kattsa miikaayzara gam77ide gisho Phawuloosa un gidda denddii eqqii, «Asuntso, yin ta zortto ekkii Qarxeesappa denddikaayzara attezako hyanna qohitan dhabitan nuna yellaama yeshsha. 22 Yezin taanii yinttana zhashtippete ga7i zorane; akkos gayko, hyay markkabize dhabodap attin yinttappa fettii as shemppon dhaboos. 23 Hyayno qamma ta E baz maaqqidayin ta goynize Xoozze kiittide kiitanchcho ta kale eqqii, 24 «Phawuloosa, zhashtippe; neenii Roome Kaati Qeesare tiino eqqodes beezane. Yikke Xoozii ne gisho neera hyanggize asunts ubbunts shemppito ashshida» gayda. 25 Yinnii gisho, asuntso, zhashtippete. Ye kiitanchchize taas ohidanna hyanodanno ta Xoozza ammanane. 26 Yezin baqize nuna kanggi fettii hyaatsara teqintide sa7a gaxa oloda» gayda. 27 Taphpho oydzintsa qamma Adiriya

Abba gidida nuna baqita goden hyankan urqqodera, qamma giddii bilahe maaqqize wode markkabite oochchizuntsis sa7ago ukkide gaar aazida. 28 Un geennatitsito erodes koyi gaade bertsta deexobaz accii Abba olin, abba gentta osfun tam hyadha maaqqida. Eeratsi gam77i, mahi olin izippun tam hyadha maaqqida. 29 Un abba gaxa yeze shuchchalla dom7inttaame gaar zhashtii, markkabize qitaame gaar aykkize oyddii meqo markkabizeppa suubara abba dakkii, sa7ita wonttode gaar Xooz woossida. 30 Markkabite oochchizuntsi markkabizeppa dhabodes koyi, markkabize qitaame gaar aykkize meqito markkabizeppa tiino zalara abba olize gaar aazizi gonggiza abba olida. 31 Phawuloosa mato hyalaqizegon wottaddaruntsago, «Hyantses markkabite shempyii bettanxiko yin attodes dandda7oos» gayda. 32 Yinnii gisho, wottaddaruntsi gonggize acinttide gaadiza gachchii dakkii ashshida. 33 Sa7a wonttodes yi7adera ubbuntsi katsta ma7ade gaar Phawuloosa asuntsago, «Yin katsta mu7ikaayzara gam7ide hyaynora taphpho oyddii qamma gam7ida. 34 Yinnii gisho, eeratsi katsta yin ma7ade gaar taanii yinttana woossane. Yin minggode gaaran shemppora yessade gaar eeratsi katsta ma7ades koshshane; melle atto yezin yin omma isintsitip fettin dhaboos» gayda. 35 Phawuloosa yinno ga7i boora ekkii ubbunts tiino Xooz galatida; booriza baxxi me7e aykkida. 36 Ubbuntsi miinggi fa faas katsta ekkii mu7ida. 37 Nuunii markkabite yezuntsi lam77i xeeti laappun tam izippun. 38 Un mu7i mizhide wode caana zargito abba olin markkabize deexito foollizida. 39 Sa7a wonttide wode markkabe oochchizunntsi aba sa7a yellezako erikaayzara, abba gaxa yeze shafe silimo bi7ida. Faas dandda7inttiko markkabiza yinna shafttigo shiishodes qoppida. 40 Yeyzi, markkabize qitaame

gaar aykkize meqito billii Abba olida. Ye wode izhize minxa accize gaadiza billida. Yinnippa suuba, baqita markkabiza tiino urqqode gaar markkabiza kanggize shara tiino zalara dhoqi yiizii yedhdhe aykkida. **41** Yezin markkabize shafe nadinttidella dom7inttii qoodhintida. Markkabizes tiino zaltta xosinttii shaftto caddii aykkii en7anxi ixxin, suuba zaltto gote urqqizannippa denddii meqqe aykkida. **42** Wottaddaruntsi achi asuntsappa fettin hyaatsite hyadhdhii kezii dhabaame gaar untana wodhodes zorintida. **43** Yezin mato hyalaqize Phawuloosa ashshodes koyi wottaddaruntsara zorintto ixxida. Hyaatsi hyadhdhii erize ubba markkabizeppa hyaatsite doollii doollii wodhdhii tiinidhdhii gaxa kessade gaar kiittida. **44** Attiduntsi sanqqitillan, markkabize meqitsitilla afa kessade gaar kiittida. Yinnii gaara yi7i ubbuntsi gaxa sarora kezida.

28 Nuunii gaxa sarora kezide wode yellidanna hyaatsara teqinttide sa7ita Malta ga7inttizanno erida. **2** Malta asuntsi nuus gaama lo77ida. Ira bukkide gishon ciishize gisho tama eetsii nuna ubba makkida. **3** Phawuloosa gaama hyayxe shiishii tama gaddodera, goppi michiti gisho kezii E kushtilla xaaxintti eza dhayda. **4** Malta asuntsi goppi Phawuloosa kushite xaaxinttidanno bi7ide wode fetay fetego, «Turo hyay atstse shemppo wodhide asi; melle atto yezin abbappa E attinin xoozze firddappa attii faxa yessades dandda7ikaaya» yagayda. **5** Yezin Phawuloosa fa kushtippa shooshiza wuxurkki, tama olida; eza akkon qohikaaya. **6** Un, «E galtta kixxane, woy tiirikaayzin gol7i hyayqqane» ga7i naagane. Yezin gaama wode naagii E gallite akkon dummudhide baz dhabin, «Hyay eeqa» ga7i fa qoftto laammida. **7** Yinna kara gancite hyaatsara teqinttide sa7a hyalaqize, Pupliyoosa gaazes gade yene;

hyaydzdzii qamma yellodes E nuna siiqora morkkida. **8** Pupliyoosa aday omma ottsi, micharan gancce hyarggera woy7i yene. Phawuloosa E kara gelii ees Xooz woossida; fa kushito eella gaddii fatstsida. **9** Yinnippa suuba, Malttan yeze hyargginttize melle asuntsin yi7i faxida. **10** Un nuna gaama bonchchida; nuunii markkaberu qitodes denddide wode oges koshshize baz nuus inggidda. **11** Hyaydzdzii aginappa suuba, Maltta gidu seete aatsii Iskinddiriya markkaberu hyammades denddida. Ye markkabizella Diyosqoroosa gaaze mentte eequutsi misile yene. **12** Sirakuuse katama gelii ize hyaydzdzii qamma bettida. **13** Izippa denddii Regiyume katama yellida. Fettii qammappa suuba, yeekka zalara baqo baqqin, wonttisti wode Futiyulosa katama yi7ida. **14** Ize nu fettii fettii ammanze asuntsana denggin, faara saamintta gam77ode gaar nuna woossida. Yinnippa suuba, Roome nu qitida. **15** Roome yeze ammanze asuntsi nu baz si7i, Afiyoosa Gabe, Hyaydzdzii Aqize bessi ga7inttize bessito yellodes nuna morkkodes yi7ida. Phawuloosa untana bi7ide wode Xooz galatii minggida. **16** Nu Roome gelide wode Phawuloosa naagize wottaddare ingginttin faas yezo ga7inttida. **17** Hyaydzdzii qammappa suuba, Phawuloosa Ayhudunts hyalaquutsana faago xeegezida. Un shiiqide wode untago, «Ta ishunto, taanii nu asuntsana woy nu aduntsi wogalla akko qohize bazin oochchikaaya, yezin tana Yerusalaame accii Roome asuntsis aatsii inggidda. **18** Un ta mootto bi7i hyayqos yeltsizebaz taalla akko bazin denggikaayze gisho tana billodes qoppida. **19** Yezin Ayhuduntsi yinno ixside wode un7intti «Ta baz Qeesare firdo» gaydap attin taanii ta worzhito mootizebaz yezin baaya. **20** Ta yinttana xeegezidanna yinttana be7adesin yinttis hyanno ohodes. Ta hyanna santsalaatar acinttidanna Isra7eele

asuntsi naagize ufayssiti gisho» gayda. 21 Ayhude hyalaquntsi Phawuloosago, «Nuus Yihudappa nebaz dabddaabbe yellikaaya. Izippa ye7eze asuntsappa fettin nebaz iita ohize baaya. 22 Yezin hyanna ne kaallize ammantto melle melle besite asuntsi ixizanno nuunii erize gisho ne qoftto si7odes koyane» gayda. 23 Un fa ye7ode qammito Phawuloosas qaxarii, yinna qammito gaanggi E yeze besite yi7ida. E wonttappa ugure yellodes Xoozze ka7itumo baz untis markkidhida. Mahi un Yesuusa baz ammanode gaar Muse higgefan nabunts maxaafepa geeshi untana tamarssida. 24 Fete fete Phawuloosa gaydanno ammanida, yezin melluntsi ammanikaaya. 25 Un wol gidda ohito ekkaxide wode Phawuloosa fettibaz gaydannippa suuba qitida. E hyannigaara gayda: «Geeshi Ayyaana yin aduntsis nabe Isayaasa doontte ohidanna turo. 26 «Neenii yentsi asuntsago hyanggi, yin sissi si7ine, yezin yin qoppoos; yin be7e be7ine, yezin denggoos. 27 Hyantsi asunts wozintta muumida; un hyayta tullida; un aafan goozintida. Yinna baayzako, un fa aafte bi7i, fa hyayte si7i, fa wozintte tiirii, un taago maaqqiko; taanin untana fatstsod yeshsha ga7o» gayda. 28 «Yikke, hyanna Xoozze ashshize kiita Ayhude maaqqoosuntsis maaqqidanno erane. Untin si7oda» gayda. 29 Phawuloosa yinno ga7idannippa suuba Ayhuduntsi fa gidda gaama lallite kezii qitida. 30 Phawuloosa kira keetsta lam77i bere kumutsi yezida; ize yezitera faago yi7iza ubba mukkane. 31 Zhashimo baytsi ooden kaykaayzin Xoozze ka7itumo sabbakida; Laatstse Yesuus Kiristtoosa baz qonccizi tamarssida.

Rome

1 Yesuus Kiristtoosa aro maaqqide, hawaare maaqqade gaara xeejintideppan Xoozze Wonggele sabbakode gaara doorinttide Phawuloosa kiittide kiita. **2** Xoozii gaama wodeppa tiino fa nabunts baggara inggoda yagayde Xoozze geeshi Maxaafite xaafintida. **3** Hyay Wonggelize ashora Dawute kochchappa yelinttide, Xoozze na7a, nu Laatstse Yesuus Kiristtoosas. **4** Mahi E fa geeshi ayyaanara hyayqoppa denddii, Xoozze na7a maaqqidanno damma wolqqara beezida. **5** E baggara Ayhude maaqqosse asuntsi ubba, ammanii kiitinttode gaar Kiristtoosa suntsiti gisho Xoozze aadho keehatitsin hawaaretitsi adetits wolqqa nu ekkida. **6** Yesuusa Kiristtoosas maaqqade fana xeejintide asuntsappa bagguntsi yinttana. **7** Roome yeze, Xoozii yiqsintizuntsana ees geeshi worzha maaqqade fana dooriduntsis. Xoozze nu Adeppan Laatstse Yesuus Kiristtoosappa aadho keehatitsin sarotitsi yinttis maaqqe. **8** Ubbappa tiinii, yin ammantta sa7a ubba sinttide gisho Yesuus Kiristtoosa baggara yin gisho ta Xoozza galatane. **9** Taanii E na7ay wonggelebaz kumutsi wozintte ohize Xoozze, taanii ta woostte ubba wode yinttana qoppizannis E markka. **10** Wurssutsite, Xoozze qofa maaqqiko, taanii yinttago hyanggodes oge taas giigode fana ubba wode woossane. **11** Taanii yinttis ayyaana anjjo shaakkodesin yinttana be7ades amudhdhane. **12** Yinnan, taanii yin ammantten, mahi yin ta ammantte minggode fanas. **13** Ta ishuntso, taanii Ayhude maaqqosse asuntsappa aafe denggidanni fana, yinttappan aafe denggodes yinttago hyanggodes qoppida, yezin kayinttida. **14** Girike asuntsisin Girike maaqqosse asuntsis mahi cincunsisin boozuntsis taas gale yene. **15** Yinnii gisho, Roome yeze yinttisin Wonggele ohodes amudhdhane. **16** Tiinidhii Ayhuduntsana,

mahi Ayhude maaqqoosuntsanan ammanza ubba ashshodes
Wonggele Xoozze wolqqa maaqqide gisho ta Wonggelera
yeellidhoos. **17** Xillo ammanora de7o yessada ga7intti Geeshi
Maxaafite xaafinttida. Wonggele Xoozze xillotitsito qonccizida;
tiinoppa wurssutsi yellodes asi xillidhize ammanora. **18** Turita
ernttaame fana fa iita oochara kammize asuntsalla afa nagara
ubballa afa, Xoozze hyanqqo saloppa wodhdhoda. **19** Xoozii
unttis qonccissades beezzebaz qonccizide gisho un Xoozze baz
erane. **20** Alame medhinttideppa dentsii, asis benttoosse Xoozze
hyano, yinnan E medhina wolqqan Xoozzetitsi E medhetitsite
qonccii yeze gisho asuntsi fa iitatitsitis mikinaate maaqqize baz
baaya. (aīdios g126) **21** Un Xoozza erittera, eza bonchchikaayan
galatikaaya. Un qofita maaddoosse baz maaqqida; un qoppoosse
wozintta dhumida. **22** Un fana ciccuntsana gaane, yezin
boozuntsana. **23** Un hyayqqoosse Xoozza goynodanno ashshii,
hyayqqize as medhon, landdan, xootsin sazara gochunttize
baz aazizi meddhhide misile goynane. **24** Yinnii gisho, un
fetay fetayra iita baz oochchii, fa gallito kawushode gaar
Xoozii un wozintto amudhdhize tuna oochas untana olida. **25**
Yinna hyanidanna un Xoozze turtto worddo laammide gishon
meddhhide Xoozza ashshii, medhinttide baz goynide gisho.
Xoozii medhinas galatintida. Amin77e. (aīōn g165) **26** Yinnii gisho,
Xoozii untana tuna amotitsis aatsii inggida. Un maachuntsi
faas beezize dhiiratsara yellintizanno ashshii, beezoosse baz
hyanii maacha maachira yellintane. **27** Yinnii gaar, dhiiratsi
faas beezize maachira yellintizanno ashshii, dhiiratsi dhiiratsara
yellintane. Dhiiratsuntsii fetay fetayra amotitsara eexinttii,
yeellize baz oochchida. Fa oochchide bala oochitis beezize
firda ekkida. **28** Un Xoozza erittera, melle atto yezin E baz

qoppodes koyanxi ixside gisho beezoosse baz oochchode
 gaar Xoozii untana maaddoose qofas aatsii inggida. **29** Un
 qohera, iitatitsara, zhimbbarara, genera, qinaatera, shemppo
 wodhera, lallera, cimoran iita amora kumida. Un zigirizuntsana,
30 As suntsi iissizuntsana, Xooz ixizuntsana, cazhizuntsana,
 utirzuntsana, ceeqizuntsana, iita baz oochchodes koyzuntsana
 fa adaysin intisin kiitintoosuntsana, **31** tiiroossuntsana, qaala
 laamizuntsana, siiqo baayzuntsana, yiqsimo baayzuntsana. **32**
 Hyantses fana oochchizuntsis hyayqo beezane gaaze Xoozze
 higge erittera, hyanno oochchane. Un fa faas oochchizanno
 xalaala maaqqikaayzin oochchize melluntsanan likke ga7i
 nashshane.

2 Yinnii gisho, naate melluntsalla afa firddizayo, ne mikinaate
 mahize baaya. Ne melluntsalla afa firdditera, ye ne firddize atstse
 gaar oochchiko, ne, neella afa firddane. **2** Yinnii fana oocha
 oochchizuntsalla afa Xoozze xillo firdda firddizanno nu erane. **3**
 Naate, yinnii gaar oocha oochchizuntsalla afa firddizayo, un
 oochchizanni gaar oochchizayo, ne Xooz firddappa attode gaar
 aazane? **4** Woy Xoozze keehatitsi, genccon dandda7a daretitsito
 leqqane? Xoozze nees dalgga maaqqidanna nena nagarappa
 mahodes maaqqidanno erosaane? **5** Yezin yinttis shuchchi
 wozinan si7oosse hyaye yene. Yinnii gisho, Xoozze hyanqon
 xillo firdda qonccize qamma, neella afa firdda shiishane. **6**
 Xoozze fetays fetays E oochiti gaar inggoda. **7** Lo77o oochara
 miinggi, galata, bonchchon dhaboosse de7o koyzuntsis Xoozze
 medhina de7o inggoda. (aiōnios g166) **8** Yezin fana siiqizuntsana,
 turtto ixizuntsana iita baz oochchodes koyzuntsalla afa Xoozze
 kachchin bosha yo7oda. **9** Iita baz oochchize asuntsi ubba, tiinii
 Ayhuduntsana, kaallii Girikuntsana madhan waayen yelloda. **10**

Yezin Xoozze lo77o oocha oochchize ubbuntsis, tiinii Ayhuduntsi,
 kaallii Girikuntsis galata, bonchchon sarotitsi ingginttoda. **11**
 Xoozii sino bi7i asi shaakkoos. **12** Higge baayzin nagara
 oochchide ubbuntsi higge baytsi dhaboda. Higge yezin, nagara
 oochchide ubbuntsi higgera firddinttoda. **13** Xoozze tiintte
 xillizuntsi higge naagizuntsap attin higge si7e xalaala si7izuntsana
 baaya. **14** Higge baayze Ayhude maaqqoosse asuntsi medho
 higge kiittizanno oochchane. Unttis xaafinttide higge baayzinin
 un fa wozintte higge erane. **15** Un hyanotitsita, higge kiita un
 wozintte xaafinttidanno beezane. Mahi un wozintta untalla afa
 markkidhane. Un wozintta fettii fettii tohe untana balida gaane;
 fettii fettii tohe untana turo gaane. **16** Ta tamarsside Wonggele
 fana Xoozze Yesuus Kiristtoosa baggara as wozintte aachinttide
 qofta firddize wode erinttoda. **17** Yezin ne nena Ayhude gaane;
 higgella katane; Xoozalla ceeqane. **18** Ne oochchode gaar
 Xoozii koyze baz akko yezako erane. Higge tamaride gisho turo
 maaqqize baz shaakkii erane. **19** Ne qooquntsana kaallizanno,
 mahi dhuma yezuntsis foo7o maaqqizanno shaakkii erane. **20**
 Ne higgefa denggide eratitsin turetitsara boozuntsana erisizayan
 zhooguntsana tamarssizaya maaqqidanno erane. **21** Yeezin,
 ne melluntsana tamarssizay ne nena akkos tamarssoso? Ne,
 «Kaysitippe» ga7itera, ne ne ommite kaystanen? **22** Ne, «Olale
 hyanttipete» ga7itera, ne ne ommite olale hyanttane? Ne eeqa
 ixxitera, eeqa yeze keetsito bonqane? **23** Ne Xoozze wogite
 ceeqinttane, yezin higgitis kiitinttanxi ixzii Xoozza yeellizane?
24 Geeshi Maxaafite, «Yin mikinaate Xoozze suntsita Ayhude
 maaqqoosse asuntsara cazhinttane» ga7intti xaafinttida. **25** Ne
 higgis kiitinttiko, ne garrazinttis maade yene, yezin ne higgitis
 kiitinttanxi ixkho ne garrazinttidanna garrazinttikaayze fana

maaqqane. **26** Ayhude maaqqoosse asuntsi garrazinttikaayzara, higgitis kiitntiko, Xoozii eza garrazinttide fana faydosoone? **27** Yin, Ayhude asuntsi, yinttis xaafinttide higgiton garrazinttii yeezittera, yin higgis kiitinttanxi ixxiko, Ayhude maaqqoosse asuntsi garrazinttanxi ixxikon higgis kiitinttii, yinttalla afa firddoda. **28** Yikke, suntsara Ayhude maaqqide ubbuntsi turii Ayhude baaya. Mahi bale galla garrazizanna turii garraze baaya. **29** Yezin turii Ayhudetitsi gaatstsa Ayhude maaqqizanno. Turii garrazintte Xoozze Ayyaanara oocinttize wozina garrazinttep attin xaafinttide wogite oochinttize galla garraze baaya. Ye atstse galata Xoozappa ekkanepp attin asappa baaya.

3 Yeezin, Ayhude maaqqizanna akko maadde? Woy garrazinttes akko maaddize bazi yeze? **2** Ubbappa tiino Xoozii fa qaala hyadarito Ayhuduntsis inggida. **3** Yeezin, untappa fetay fetaya qaala ammananxii ixxiko, un ixxizanna Xoozii ammaninttide Xooz maaqqizanno kayanene? **4** Kayoos! Asi ubba worddo maaqqikon Xoozii turo maaqqe. Geeshi Maxaafite, «Ne qaaltte ne xillane; nena mootizaya firddara latstsane» ga7intti xaafinttida. **5** Yeezin, nu nagartta Xoozze xillo maaqqizanno beezize baz maaqqikon, nu waagawude? Xoozii nu nagartti gisho nuulla afa firddiko, likke baane? Yinno taanii as qofa fana gaane. **6** Yinnii fana hyanippe. Yinnii gaar hyaniko, Xoozii hyanna alamttilla afa wayzi firddode? **7** Yezin ta worddotitsita Xoozze turtto qonccizi, E bonchchito gaantsi beezzebaz maaqqiko, yeezin, akkos taalla fana nagaranchcho fana firddode? **8** Fettii fettii asuntsi, «Lo77o yo7ode fana iita oochchoda?» yaga7i tamarssize asi fana mahi tana mootane. Yinnii gisho yagaaze asalla afa ye7ize Xoozze firddita likke. **9** Yeezin, nu waagawude? Nu Ayhuduntsi, Girikeppa aadhanene? Ade! Ayhude maaqqin,

Ayhude maaqqanxin ubbuntsi nagaranchcho maaqqizanno taanii tiinii yinttis ohida. 10 Geeshi Maxaafite, «Xillo asi fetton baaya. 11 Akaakize asi baaya, Xoozza koyze oonin baaya. 12 Asi ubba balinttida; ubbuntsi fettippa maaddoosse baz maaqqida. Lo77o oochchize oonin baaya; fettii asin baaya. 13 Un doontta, buguntide booza fana; fa il7antsite worddidhdhane. Un doonttipa as wodhize, shooshi marze kezane. 14 Un doontte camon baaditsi kumida. 15 Un tohita suutsi lalodes ellisane. 16 Un ogite dhaben qophe yene. 17 Un saro oge eroos. 18 Fa de7ite Xoozis zhashtos» ga7intti xaafinttida. 19 As ubba doona gordintode fana kumutsi alamito Xoozze firddappa oomora shiishodes, higge inggintide higgeppa oomora yezuntsis maaqqidanno nu erane. 20 Yinnii gisho, ooden higgess kiitinttii Xoozze tiino xillodes dandda7oos. Higge asi ubba nagaranchcho maaqqizanno beezane. 21 Yezin hyatte Xoozii asi xillize oge higge baytsi qonccizida. Yinna ogito Muse higgess nabuntsin markkidhida. 22 Yinna ammanze ubbas hyanida, Xoozii Yesuus Kiristtoosa baggara as ubbas shaako baytsi inggida. 23 Asi ubba nagara oochchida; Xoozze bonchcho faccizida. 24 Yezin un Xoozze aadho keehatitsara, ashshize Kiristtoosa Yesuusa baggara cer xillida. 25 Xoozii Yesuus Kiristtoosa zharsho mahi inggida, eza ammanze ubba E suutsite nagara atatitsi denggode fana. Xoozii yinno oochchide fa dandda7ara zaga nagartto faydikaayzara ashshii, fa xillotitsito beessades. 26 Yesuusa ammanze ubba xillode fana hyatte wode Xoozze fa ommite xillo maaqqizanno beessades. 27 Yeezin, nu ceeqinttize baz akko yeze? Akkon baaya. Nuunii ceeqinttizanna higgess kiitinttize gishone? Ade! Ammano higgera. 28 Xoozii asi xillize ammanorap attin higgess kiitinttera baayzanno nu qoppane. 29 Woy Xoozii

Ayhuduntsi xalaala Xoozoone? Ayhude maaqqoosuntsisin Xoozii baane? Turo, Ayhude maaqqoosuntsisin E Xoozii. 30 Xoozii fetto; Ayhuduntsanan Ayhude maaqqoosuntsana ammanora xillize eza. 31 Yeezin, nuunii higge ammano gisho dhabssodane? Ade! Higgito mintsanep attin.

4 Yeezin, nu aday Abrahama akko denggido? 2 Abrahama oochara xillidebaz maaqqiko, E ceeqinttize baz yene, Yezin, Xoozze tiino ceeqinttodes dandda7oos. 3 Geeshi maxaafite, «Abrahama Xooz ammanida; Xoozii yinno ees xillotitsi mahi faydida» gayda. 4 Oochchize atstses ekkize damoozita, E oocha wolqqitis ciginttize galep attin ees imo baaya. 5 Yezin oocha oochchoosse oonin nagaranchcho xillize Xoozza ammaniko, E ammantta ees xillotitsi maaqqii faydinttane. 6 Geeshi Maxaafite Dawute, oocha baytsi Xoozii xillize asuntsi akko gaar anjjintezako hyannii gaar yaga7i qonccizida: 7 «Un balita atto ga7inttiduntsi un nagartta kaminttiduntsi anjjinttida. 8 Laatstsii E nagartto faydoosse atstse anjjinttida» yagayda. 9 Yeezin, Dawute ohide anjjita garrazinttide asuntsis xalaalasone? Woy garrazinttikaayze asuntsiso? Nuunii, «Geeshi Maxaafite, «Abrahama Xooz ammanida; Xoozii yinno ees xillotitsi mahi faydida» gaane» nu yagayda. 10 Yeezin, yinna ayde hyanido? Abrahama garrazinttinine? Woy garrazinttikaayzin? Garrazintteppa tiino hyanidap attin suuba baaya. 11 Abrahama garrazinttodannippa tiino E ammantta ees xillotetsi maaqqii faydinttidanno ersodes, E garrazintta malla maaqqida. Yinnii gisho, Abrahama garrazinttikaayzara ammanzuntsisin ammanora xillizuntsis ubba ade maaqqida. 12 E garrazinttezuntsisin ade. Abrahama untis aday maaqqide un garrazinttide gisho xalaala baayzin E garrazinttodannippa tiino ammanide ammantto un

kaallide gishos. **13** Abrahamasin E zerttis, «Alamito ta yinttis inggoda» yagayde ufayssita, Abrahama ammanora xillide gishos fattin higge naagii folide gisho baaya. **14** Higgese kiitinttiduntsi Xoozze ufayssito laatizuntsana maaqqiko, ammano maaddoos; Xoozze ufayssitan cer maaqqane. **15** Higge Xoozze kachchi ke7ine, yezin higge baayze bessa higge aadhen ashshen baaya. **16** Yinnii gisho, Xoozii inggide ufayssita ammanora ekkinttane. Hyanna ufayssita Abrahama kochchi ubbas Xoozze aadho keehatitsi baggara ingginttidanno qonccizane. Yinnan higge naagizuntsis xalaalas baayzin Abrahama fana ammanide ubbuntsis. Abrahama nu ubbuntsis ade. **17** Geeshi Maxaafite, «Ta nena gaama worzhas ade mahida» ga7intti Abrahama gisho xaafinttida. Yinna ufayssita Abrahamas ingginttide hyayqqiduntsis de7o inggizen baayze baz yezize Xoozze eza maaqqidanno E ammanide gishos. **18** Xoozii Abrahamas ne kochchita ganggoda gaydanna, ufayssi gaddodes akkon dandda7inttoose wode Abrahama Xooz ammanide gishon ufayssi gaddide gisho gaama worzhas ade maaqqida. **19** Abrahamas xeet bere kumida maaqqikon, fa cinggide ashiten Saara na7a yelodes dandda7oosanno erittera fa ammantte labbikaaya. **20** E fa ammantte miinggi Xoozis bonchcho inggidap attin Xoozii inggide ufayssito ammananxii, so7ikaaya. **21** Abrahama, Xoozii inggide ufaysito folodanno fa kumutsi wozintte ammanida. **22** Yinnii gisho, Xoozii E ammantto xillotitsi mahi faydida. **23** Yezin, «Faydinttida» gaaze qaalize Abrahamas xalaala xaafinttikaaya. **24** Ye qaalize nu Laatstse Yesuusa hyayqoppa dentside Xoozza ammanze nuusin nu ammantta xillotitsi maaqqii faydinttode gaar xaafinttida. **25** Xoozii eza nu nagartti gisho hyayqos aatsii inggida; E nuna xillissades hyayqoppa denddida.

5 Yikke, nu ammanora xillide gisho nu laatstse Yesuus Kiristtoosa baggara Xoozara nuus sarotitsi yene. **2** Nu E baggara hyatte nu eqqide aadho keehatitsite ammanora gelida. Yinnii gisho, nu Xoozze bonchcho ufayssite ceeqintane. **3** Yinno xalaala baayzin madha dandda7a ki7izanno nu erize gisho nu madhiten ceeqintane. **4** Mahi dandda7a faatana, fatanan ufayssi inggizanno nu erane. **5** Nuus inggide Geeshi Ayyaana baggara Xoozii fa siiqito nu wozintte gusside gisho yinna ufayssita nuna yeellizoos. **6** Nu hyaga labbiduntsana maaqqii yezin, Xoozze wode yellin, Kiristtoosa nagaranchchuntsi gisho hyayqqida. **7** Xillo as gisho hyayqqode asi denggodanna damma madha, yezin lo77o as gisho hyayqqode asi oode erize benttikaayzara attoos. **8** Yezin nuunii hyaga nagaranchcho maaqqii yezin, Kiristtoosa nu gisho hyayqqida. Yinna Xoozii nuna akko gaar siiqizako E siiqito beezane. **9** Yikke, nuunii Kiristtoosa suutsite xilldebaz maaqqiko, ubbappa aatsii E baggara Xoozze hyanqoppa attoda. **10** Nuunii Xoozara morkke, yezin E na7ay hyayqite eera giigida. Yinnippa aatsii, hyatte nuunii Xoozara giigideppa suuba E na7ay de7o mikinaatera nuunii attoda. **11** Yinno xalaala baayzin hyatte nuna Xoozara giigizide nu laatstse Yesuus Kiristtoosa baggara nu Xoozalla ceeqintane. **12** Addaama baggara nagara hyanna alamite gelida. Yinna nagartti baggara hyayqo yi7ida. Asi ubba nagara oochchide gisho hyayqo as kochchi ubba yellida. **13** Higge ingginttodannippa tiino alame nagara yene, yezin higge baayze wode nagara nagara maaqqii faydintoos. **14** Yezin Addaamappa Muse yellodes hyayqo as ubba ahida. Melle atto yezin, Addaama higgese kiinttanxide gisho, Addaama fana nagara oochchikaayzuntsalla afa hyayqo ka7itida. Addaama yo7odes yeze Yesuusas aazize. **15** Yezin

Xoozze aadho keehatitsi as nagartti fana baaya. Fettii as nagara baggara gaama asuntsi hyayqqida. Yezin Yesuus Kiristoosa baggara Xoozze aadho keehatitsi as ubbas gaantsi inggintida. **16** Addaama nagara giddan Xoozze imo gidda gaama dummatitsi yene. Fettii as nagara baggara Xoozii eella afa firddida. Yezin asi gaama nagara oochchinin Xoozze aadho keehatitsita xillotitsi ki7ida. **17** Fettii as nagara baggara hyayqo ka7itida. Yezin Yesuus Kiristoosa baggara Xoozze aadho keehatitsin xillotitsi imo ekkize ubbuntsi, game de7or yessada. **18** Yikke, fettii asi nagara oochchide baggara as ubballa firdda yi7idanni fana fettii asi xillo oochchide baggara, Xoozii as ubba xillizii untis de7o inggane. **19** Fettii asi kiitinttanxi ixside baggara, gaama asuntsi nagaranchcho maaqqidanni fana fettii as kiitintter gaama asi xilloda. **20** Asuntsi nagara wolqqa erode fana higge yi7ida, yezin nagara wolqqa gaanggide wode Xoozze aadho keehatitsi aadhii ganggida. **21** Nagara hyayqo wolqqara ka7itidanni fana Xoozze aadho keehatitsi xillotits wolqqara ka7iti, nu Laatstse Yesuus Kiristoosa baggara nuna medhina de7ogo kaalitsane. (aiōnios g166)

6 Yeezin, nu waagawude? Xoozze aadho keehatitsita gaanggode fana nagarara miinggi yessane? **2** Atto hyanoos, nuunii nagaras hyayqidebaz maaqqiko, yeezin, nuunii yikkeppa wayzi nagarara yessade? **3** Nu ubbuntsi Kiristoosa Yesuusara fetto maaqqades xammaqintide wode E hyayqite eera wolla moogintida. **4** Nu xammaqintide wode Kiristoosara hyayqqidanne mooguntida. Kiristoosa Xoozze Aday bonchcho wolqqara hyayqqoppa denddidanni fana nuunin kille de7o yessada. **5** Nu E hyayqite eera fetto maaqqiko, yinnii gaaran, E denddite eera fetto maaqqada. **6** Nu yikkeppa nagaras aro maaqqaame fanan nu nagaranchcho

asatitsito wolqqita dhabode fana nu gal77a asatitsito Kiristtoosara
 suxxidanno erane. 7 Fettii asi hyayqidebaz maaqqiko, E nagara
 wolqqappa wallo kezane. 8 Nuunii Kiristtoosara hyayqiko, eera
 de7o yessadanno ammanane. 9 Kiristtoosa hyayqoppa denddide
 gisho mahi E hyayqosannon hyayqo tiinosin eza ahosanno
 nu erane. 10 E hyayqqide wode nagaras fettii tohe wurssutsi
 yellodes hyayqida, yezin hyatte de7o Xoozis yene. 11 Yinnii
 fanan, yin nagaras hyayqqii, Laatse Kiristtoos Yesuusa baggara
 Xoozis de7o yezanno qoppote. 12 Yinnii gisho, yin, yin asatetsito
 amos kiitintaame fana hyayqqize yin asatetsito nagara ahippe.
 13 Mahi yin asatits kifilto nagara oochchodes gene ola miishe
 mahi inggipete. Yezin yin hyayqoppa denddii, de7o yeze asi
 fana yin asatetsito Xoozis inggote. Mahi yin kumutsi asatetsito
 xillo ola miishe mahi Xoozis aatsii inggote. 14 Yin Xoozze aadho
 keehatitsis oomora yenep attin higgeppa oomora yezoosse gisho
 nagara yintana ahodes beezoos. 15 Yeezin, nu waagawude?
 Higgeppa oomora maaqqikaayzin Xoozze aadho keehatitsappa
 oomora yeze gisho nagara oochchodaane? Mulon hyanoos! 16
 Yin fettii asis kiitintodes yintana aro mahi inggiko yinna yin
 kiitintizes aro maaqqizanno erote. Yinnii gaara, yin nagaras
 kiitintiko, yinttis hyayqo ki7ize nagaras aro maaqqane. Woy yin
 Xoozis kiitintiko xillotitsi ki7ize Xoozis aro maaqqane. 17 Zaga
 yin nagaras aro, yezin hyatte yin ekkide turii timirttes kumutsi
 wozinappa kiitintide gisho Xoozis galata maaqqe. 18 Yin nagara
 arotitsi achchappa bilnttii xillotits aro maaqqida. 19 Yin yin qofite
 labbezuntsana maaqqide gisho taanii oodesin gelize ogera
 ohine. Zaga yin, yin asatetsito tunan iita baz oochchodes aro
 mahi inggidanni fana hyatte yin asatets kifilto geeshi maaqqade
 fana xillotetsi aro mahi inggote. 20 Yin nagaras aro yeze

wode xillotisis aqoos. **21** Yinttana hyatte yeellize zaga yin iita oochitippa akko maade denggidote? Yinna oochitis wurssutsita hyayqo. **22** Yezin yin nagara arotitsappa bilinttii, Xoozze aro maaqqida. Yinna yinttana geeshi mahi medhina de7o kaalitsane. (aiōnios g166) **23** Nagara damooze hyayqo. Yezin Xoozze, nu Laatstse Kiristtoos Yesuusa baggara inggize imotitsita medhina de7o. (aiōnios g166)

7 Ta ishunto, taanii higge erize asuntsis ohine. Higge fettii asi faxa yeze wode eza ahizanno eroso? **2** Aazizes, azinii gelide maachita I azinze faxa yeze wode higgera ezara acinttida. Yezin I azinze hyayqiko ezara iza caaqide caaqita izo ahoos. **3** Yinnii gisho, iza fa azinze faxa yezin, melle dhiiratsi geliko, iza laammida ga7inttane. Yezin I azinze hyayqiko, caaqo izo ahoosse gisho iza melle azinii geliko, iza olalida ga7inttoos. **4** Yinnii gisho, ta ishunto, yin Kiristtoosa asho baggara higge wolqqas hyayqqii, Xoozis aafe aafodes hyayqoppa denddide Kiristtoosas maaqqida. **5** Nu asho amo nuna ahin, nu yeze wode higge gujjii nagara oochchode gaar nuna dentsitsane. Nu ashtii gidida iita amotitsi yeze gisho nuunii hyayqo aafe aafode fana oochchane yeshsha. **6** Yezin hyatte nuunii nuna accide higgitis hyayqide gisho nuunii higge achchappa bilnttida. Yinnii gisho, kille Ayyaanar Xoozis kiitinttanep attin xaafinttide gal77a higgitis kiitinttoos. **7** Yeezin, nuunii waagawude? Higge nagarane? Ade! Yezin higge nagara akko yezako tana erssida. Higge, «Amudhhippe» gaykaayzako, amudhdhe akko yezako ta eroos. **8** Yezin ta ubba baz amudhdhode fana nagara higge baggara ta gidida oge denggida. Higge baayzako nagara hyayqqide baz. **9** Zaga higge baayze wode ta faxa, yezin higge ingginttide wode nagara faxin ta hyayqqida. **10** Taanii de7o yessade fana Xoozii

inggide higge taas hyayqo ki7ida. **11** Nagara higge baggara tana
 cimmize oge denggi, wodhida. **12** Yinnii gisho, higge geeshi;
 ize xaafintide kiittan geeshi, xillon lo77o. **13** Yeezin, lo77o
 maaqqide baz taalla afa hyayqo ki7idaane? Ade! Yezin nagara
 nagara maaqqizanna qonccode fana lo77o bazara maaddintii
 taas hyayqo ki7ida. Yinnii gisho, nagara nagara maaqqidanna
 higge baggara aadhii erintida. **14** Nuunii higge ayyaanabaz
 maaqqizanno erane. Yezin taanii nagaras bayzintide asho asi. **15**
 Taanii ta oochchizanno tiiroos; taanii kadhizebaz oochchodanno
 ashshii ta ixxizebaz oochchane. **16** Taanii ixxizebaz oochchizebaz
 maaqqiko, higge lo77o maaqqizanno ta markkidhane. **17** Yinno
 maaqqiko, yinna oochito ta gidda yeze nagartta oochchanep
 attin ta oochchoos. **18** Ta gidda, yinnan ta ashite lo77o baz
 baazanno erane. Lo77o baz oochchize amotitsi ta gidda yene,
 yezin lo77o baz oochchodes dandda7oos. **19** Taanii ixxize iita
 baz oochchanep attin ta kadhize lo77o baz oochchoos. **20** Taanii
 ixxizebaz oochchizebaz maaqqiko, yinna ta gidda yeze nagartta
 oochchanep attin oochchize tana baaya. **21** Yikke, ta lo77o
 baz oochchodes kadhizin, iita baz oochchizanno beezize higge
 denggida. **22** Taanii ta wozintte Xoozze wogite ufayttane. **23**
 Yezin ta asatitsite yezay ta guugite yeze higgera olinttize dumma
 higge be7ine. Ye higgize ta asatitsite oochchize nagara higgese
 tana aro mahi inggida. **24** Taanii wayzi alla wodhdhide aso?
 Hyayqos kanggize hyanna asatitsitippa tana ashshode oode? **25**
 Nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa baggara tana ashshize Xoozzes
 galata maaqqe. Yikke, taanii ta qofite Xoozze higgese aqane;
 yezin ta asatitsite nagara higgese aqane.

8 Yinnii gisho, Kiristtoos Yesuusara yezuntsi hyatte firdda baaya.
 2 Kiristtoos Yesuusa baggara nuus de7o inggize Geeshi Ayyaana

higge, tana nagaran hyayqo higge arotitsappa kessida. **3** Nu nagara asatitsiti baggara, higge leppide gisho nuna ashshodes dandda7ikaaya. Xoozii fa na7aya nagaranchcho asuntsis aazizi nagaras zharsho maaqqode fana kiittii yinno oochchida. Yeyzi, Xoozii Kiristtoosa ashtii baggara, nagara firddi hyaasida. **4** Xoozii yinno oochchidanna, nu asho amo koyzanni fana baayzin Geeshi Ayyaana koyzanni fana yeze nuulla afa higge xillo kiita folinttode fana. **5** Asho qofar yezuntsi ashobaz qoppane. Yezin Geeshi Ayyaana qofar yezuntsi Geeshi Ayyaanabaz qoppane. **6** Nu qofta asho amos aqiko hyayqo ke7ine, yezin ayyaanas aqiko de7on sarotits ke7ine. **7** Asho amos aqize asi Xoozze higgas kiitinttodes koyoosse gishon kiitinttodes dandda7oosse gisho Xoozara morkke. **8** Asho amos aqizuntsi Xooz ufayssodes dandda7oos. **9** Yezin Xoozze Ayyaana yinttara yeziko yinttalla aqiko, yin Ayyaana qofa yenep attin yin asho amos aqoos. Kiristtoos Ayyaana baayzin oonin Kiristtoosas maaqqoos. **10** Yezin Kiristtoosa yin gidda yeziko, yin asatitsito nagara baggara hyayqqidanno. Yezin yin ayyaanize xillotitsi baggara de7o yene. **11** Yezin Yesuusa hyayqoppa dentside Xoozze Ayyaana yin gidda yeziko, Kiristtoosa hyayqoppa dentside Xoozii, yinttara yeze fa Geeshi Ayyaanara hyayqqide yin asatitsitis de7o inggoda. **12** Yikke, ta ishunto gale yene, nuunii nu asho amo kaallii yessades beezoos. **13** Yin, yin asho amos yeziko hyayqoda, yezin Geeshi Ayyaana wolqqara nagara oochito wodhiko yin de7o yessada. **14** Xoozze Ayyaana kaallize ubbuntsi Xoozze na7untsana. **15** Nuunii, «Abbo, ta Adayo» yaga7i xeegez, Xoozze na7untsana mahize Geeshi Ayyaana ekkidap attin mahi zhashimora yessades aro mahize ayyaana ekkikaaya. **16** Xoozze Ayyaana nu ayyaanara maaqqii nuunii

Xoozze na7a maaqqizanno markkidhane. 17 Nuunii E na7a maaqqiko Xoozza laattoda; Kiristtoosara wolla yinno laattoda. Mahi nuunii Kiristtoosara waaye ekkiko eera wolla E bonchchito shaakkinttoda. 18 Nuunii hyatte waayize waayito, tiinoppa nuus qonccode bonchchora yeltsi bi7iko, wolkkissades dandda7inttoos ga7i qoppane. 19 Medhetitsi ubba Xoozze na7a qonccitsito gaama amudhdhii kafane. 20 Medhetitsi ubba hyarii maaqqida; yinnan, medhetitsita dooror baayzin ufayssara naagode fana oochchide Xoozze qofa hyanida. 21 Medhetitsi fa ommite dhabe arotitsappa kezii, Xoozze na7untsara wallo bonchcho gishinttoda. 22 Medhetitsi wolla hyayno yellodes yelo dha7e aykkide maachiti fana inxixeran un7ara yezanno nu erane. 23 Mahi yinno medhetitsiti xalaala baayzin Geeshi Ayyaana imo ekkide nuunii, nu ommite nu asatitsitis wozo maaqqide Xoozze na7a maaqqize ufayssito naagitera nu asatitsite inxixane. 24 Yinna ufaysite nuunii attida. Yezin nuunii ufayssi oochchizebaz benttize baz maaqqiko yinno oonii ufayssi oochchize? 25 Yezin nu bi7ikaayze baz denggodes ga7i ufayssara naagiko yinno dandda7ara naagane. 26 Yinnii gaar Geeshi Ayyaana nu labitsite maaddane. Nuunii Xooz wayzi woosodes beeizako eroos, yezin Geeshi Ayyaana fa ommite, asi ohodes dandda7oosse qaalar nuus shoobbane. 27 Mahi asi wozina erize Xoozze Geeshi Ayyaana qoftta akko yezako erane. Geeshi Ayyaana Xoozze qoftti gaar geeshshuntsis shoobbane. 28 Xoozza siiqizuntsisin E qoftti gaar xeeqinttezuntsis Xoozii ubba baz lo77oos oochchizanno nu erane. 29 Xoozza eriduntsi fa na7aya aazode fanan na7ayin ammanizunts gidda anggis maaqqade fana untana doorii gaddida. 30 Xoozii tiino dooriduntsana xeeqida; xeeqiduntsana xillizida; xilliziduntsana mahi bonchchida.

31 Yeezin, nu hyanna ubbannis waagawude? Xoozii nu bagga maaqqiko nuna oode ixcode? 32 E melle atto yezin, fa na7ays yiqsinttikaayzara, nu gisho aatsii inggida. Yeezin, fa na7aya nuus aatsii inggide wayzi E ubba baz cer inggoso? 33 Xoozii dooriduntsana oode mootode? Xillize Xoozii firddize oode? 34 Yeezin, untalla afa firddodes dandda7ize oode? Oonin baaya. Hyayqoppa denddii Xoozze mizaqite bettide, Kiristtoos Yesuusa, E nuus shoobbane. 35 Yikke, nuna Kiristtoosa siiqoppa shagode oode? Waayene woy madhane woy bay7ene woy naye woy kallotitsone woy zhashimone woy olane? 36 Geeshi Maxaafite, «Nuunii ne gisho awara kumutsi hyayqqane; shufos kanggize duro fana faydintida» ga7intti xaafinttide fana maaqqida. 37 Yezin nuunii hyanne ubba, nuna siiqize Kiristtoosara gamizuntsappa aadhane. 38 Yinnii gisho, hyayqo maaqqin de7o maaqqin kiitanchchuntsana maaqqin ahizuntsana maaqqin hyatte yezaya maaqqin tiinoppa yo7odaya maaqqin wolqqamuntsana maaqqin, 39 dhoqqa maaqqin ziqqa maaqqin akko medhetitsi maaqqin nu Laatstse, Kiristtoos Yesuusara yeze Xoozze siiqoppa nuna shaakkodes dandda7oosanno taanii erida.

9 Taanii Kiristtoosar turo ohine, worddidhdhoos. Geeshi Ayyaana kaalitsize ta wozintta taanii worddidhoossanno taas markkidhane. 2 Ta wozintte Isra7eeluntsis gaama azzanon ashshoosse waaye ta gidida yene. 3 Taanii, ta ishuntsin ta iginuntsi gisho Kiristtoosappa shaakkintti Xoozze baadditsappa oomora yezezako kadhane. 4 Untiin Isra7eeluntsana, Xoozii untana fa na7untsana mahida, fa bonchchito untis qonccizida. Untara caaqqida; higge untis inggida. Un Xooz goynode turii oge beezida; Xoozii ufays qaala untis inggida. 5 Un yelinttera mayzunts kochchi; mahi Kiristtoosa ashora un kochchi maaqqii yi7ida. Ubbappa kattara

maaqqide Xoozze medhinas anjiintida. Amin77e! (aiōn g165) 6
 Yezin, Xoozze qaaltta shaarintida ga7e baaya. Isra7eeleppa
 yi7ide ubba turii Isra7eele maaqqoos. 7 Mahi Abrahamama kochchi
 ubba Abrahamama na7a maaqqoos. Xoozii Abrahamas, «Ne zartta
 Yisaaqa baggara xeejintoda» yagayda. 8 Yinno gaazanna
 ashora yelintide na7a ubbuntsi Xooz na7a maaqqoos. Yezin turii
 Isra7eele na7a Xoozii Abrahamas gelide qaaltti gaar yelintide
 na7a. 9 yagaazanno. Xoozii inggoda ga7i gelide qaaltta, «Taani
 wontsi bere hyannii wode yo7oda; Saaran dhiiratsi na7a yeloda»
 10 Yinno xalaala baayzin Irbbiqa fettii nu aday Yisaaqappa mentte
 na7untsana wodaxide wode, 11 un yelintodeppa iita woy lo77o
 oochchodeppa tiino oochara baayzin doorer maaqqize Xoozze
 qoftta minggode fana, 12 «Anggisse geezes kiitintoda» yaga7i
 Laatstsii Irbbiqas ohida. 13 Ga7intti xaafintida. Yinnan Geeshi
 Maxaafite, «Yayqooba kadhida, Eesawo ixida» 14 Yeezin, nu
 waagawude? Xoozii firda deshizane? Ade. 15 Laatstsii Musego,
 «Ta maarodes koyduntsana maaroda; ta yiqsintodes koyduntsis
 yiqsintoda»yagayda. 16 Yikke, Xoozze doore as qofa woy
 oochara baayzin E maarotitsite. 17 Geeshi Maxaafite, Gibxxe
 kaatizego, «Taani, ta wolqqito neella beezodesin ta suntsita
 alame ubba gidida erintode fana yinnis nena ka7itizida»ga7intti
 xaafintida. 18 Yikke, Xoozii maarodes koyzaya maarane;
 wozintto muumisades koyzay wozintto muumizane. 19 Yinttappa
 fetay, «Yeezin, Xooz asi iita oocha gisho akkos bore? Xoozze
 qoftto atto gawude oode?» Ga7i oocodes dandda7ane. 20 Yezin
 ta ishaya, Xoozara lallodes ne oode? Looqappa medhintide
 miishe fana medhdhidego, «Tana hyannii gaar oochchii akkos
 medhdhido?» ga7i oocodes dandda7ane? 21 Woy looqa
 medhdhiday fettii looqappa fetaya bonchcho miishe, hyankkaya

mahi bore miishe mahi medhdhodes adetits wolqqa baaya? 22 Xoozii fa kachchito beezodes fa wolqqito erssodes koyi, firddas giigide hyanqqa na7untsana gaama genccera dandda7ezako ne akko ere? 23 Yinno E oochchidanna tiinii bonchchos giigizide, fa dooride na7untsis fa bonchchito qonccissades. 24 Ayhuduntsana xalaala maaqqikaayzin, Ayhude maaqqoosse nuunin Xoozara doorintida. 25 Nabe Hose7e maxaafite, «Ta asi maaqqikaayzuntsana, Ta asi ga7i xeeqoda. Ta siiqikaayze worzhito, «Siiqinttiduntsana» ga7i xeeqoda. 26 Un, «Ta worzha baaya» ga7intti xeeqinttide besite, «De7o Xoozze na7a» ga7intti xeeqinttoda»yagayda. 27 Nabe Isayaasa Isra7eele asuntsbaz, «Isra7eele asuntsi abba gaxa yeze shafe fana gaanggikon, untappa eeratsi asuntsi xalaala attoda. 28 Yinna sa7alla afa ellisii folinttoda.» 29 Mahi Isayaasa, «Ubbappa wolqqaama Laatstse nuus eeratsi kochchi ashshikaayzako, nuunii Soodoman gamoora katama fana dhabod yeshsha» yaga7i tiinii ohida. 30 Yeezin, nu waagawude? Xillotitsi kaalloosse Ayhude maaqqoosse asuntsi ammanora xillotitsi denggida. 31 Yezin xillotitsago yeltsize higge yeze Isra7eele asuntsi xillotitsi denggikaaya. 32 Akkos denggaanxido? Un xillotitsita ammanora baayzin oochara ekkodes koyde gishos. Yeyize gisho, un, «Dhubbize shuchchara» dhubbnttida. 33 Geeshi Maxaafite, bo7ote «Taanii Xiyoone dhubbize shuchchin lallan gaddoda. Eza ammanze oonin yeellidhoos» ga7intti xaafintida.

10 Ta ishunto, ta kumutsi wozintte ta amudhizannan Xooz woosizanna Isra7eele attode fana. 2 Un Xoozis mishinttane yezin, turii eratitsappa mishinttosanno ta markkidhane. 3 Un Xoozze xillotitsi ogito eranxii ixii, fa omma xillotitsi kaallidap attin Xoozze xillotitsi koyikaaya. 4 Asi ubba ammanora xillode fana

Kiristtoosa higge folida. **5** Asi higge naagii ekkize xillotitsibaz Muse xaafittera, «Higge naagize oonin yinna higgito naagii de7o yezane»yagayda. **6** Yezin ammanora ekkize xillotitsibaz ga7inttidanna hyanno: «Ne wozintte, <Oonii salo kessade?» yaga7ippe; yinna Kiristtoosa wodhissades. **7** Woy, <Sulle sa7a oomo wodhdhode oode?» ga7ippe; yinna Kiristtoosa boozappa kessodes. **(Abyssos g12)** **8** Yezin yaga7i xaafinttida: <Qaala ne kale; ne doontte ne wozintte yene> Nuunii yinttis ohize ammano qaalta hyanno. **9** «Yesuusa Laatstsii» ga7i ne doontte markkidhiko Xoozii eza hyayqoppa dentsidanno ne wozintte ammaniko, ne attoda. **10** Asi fa wozintte ammanii xillane; fa doontte markkidhii attane. **11** Geeshi maxaafite, «Eza ammanze oonin yeellidhoos»yagayda. **12** Fettii Xoozze ubbunts Laatstsii maaqqide gisho Ayhuduntsana maaqqin Ayhude maaqqoosse asuntsi gidda dummatitsi baaya. E fana xeegez ubbuntsis fa anjjito gaantsi inggane. **13** «Laatstse suntsito xeegez oonin attoda.» **14** Yeezin, un ammanosara wayzi eza xeegodes dandda7e? Un E baz si7ikaayzara wayzi eza ammanodes dandda7e? Mahi untis qaala ohize asi baayzin, wayzi eza si7odes dandda7e? **15** Kiitintide asi baayzin, qaala wayzi ohinttodes dandda7e? Geeshi Maxaafite, «Ufays Wonggele ohize asuntsi tohita wayzi lo77o yessa!» yaga7i xaafinttida. **16** Yezin Isayaasa, «Laatstso, nu markkatitsito oode ammanido?» yaga7idanni fana, ubbuntsi Wonggele ammanikaaya. **17** Yinnii gisho, ammano sissappa ye7ine; si7izannan Kiristtoosa qaalappa ye7ine. **18** Maaqqo yezin, Isra7eele asuntsi qaala si7ikaaya ga7ene? Ade si7ida. Geeshi Maxaafite, «Un ootsita sa7a ubba sinttida, un qaalta sa7a gaxa yellida»yagayda. **19** Yezin Isra7eele asuntsi erikaaya ga7ene? Muse zaga, «Taanii

yinttana leqinttide asuntsara qiiirissada; mahi eeya asuntsara yinttana qiiirissada»yagayda. **20** Mahi Isayaasa, «Tana koykaayze asuntsis benttida; tana oocikaayze asuntsis qonccida» yaga7i zhashtikaayzara ohida. **21** Yezin Isra7eele baz ohittera, «Ubba gamma kiitinttoosse asuntsisin tana ixixize asuntsis ta kushito miccida»yagayda.

11 Ane ta oocane: yeezin, Xoozii fa asuntsana olidaane? Olikaaya! Taanii ta ommite Isra7eele; Abrahama kochchi; Biniyame kochchi. **2** Xoozii tiino dooride fa asuntsana olikaaya. Geeshi Maxaafite, Eeliyaasa Isra7eeluntsana Xoozze tiino wayzi mootezako, yin eroso? **3** Eeliyaasa, «Laatstso, un ne nabuntsana wodhida, ne zharsho bestton lalida. Ta ta xalaalla attida; un tanan wodhodes koyane»yagayda. **4** Xoozii ees waaga7i mahido? «Ba7aale eeqas goynikaayze laappun mukul asuntsana taas ashshida»yagayda. **5** Yinnii gaaran, hyanna wodite Xoozii fa aadho keehatitsite dooriduntsappa attide (Isra7eeluntsi) yene. **6** E untana dooride fa aadho keehatitsitep attin un oochara baaya. Doore oochara maaqqiko, E aadho keehatitsita aadho keehatitsi maaqqoos. **7** Yeezin, waydo? Isra7eele fa koyzanno denggikaaya, yezin Xoozii dooriduntsii denggida. Attiduntsi fa wozintto muumizida. **8** Yezin, Geeshi Maxaafite, «Un fa aafte be7aame fana fa hyayte si7aame fana, hyanno yellodes untis Xoozii doccize ayyaana inggida» ga7intti xaafinttide gaar hyanida. **9** Mahi Dawute, «Un mu7ize gabita untana xike fana aykko; untana gol7ize gaga maaqqo; un iitatitsita untana yello. **10** Un be7aame fana un aafta goozintto; ubba wode waayepa denddi yin bantta kuunnii yezo» yagayda. **11** Yeezin, Ayhuduntsi mahi denddaame fana gol7idaane? Baaya! Un gol7ita Ayhude maaqqoosse asuntsi

attode fana mikinaate maaqqida. Yinnan Ayhuduntsi untalla afa qana7ode fana oochchida. **12** Ayhudutsi nagartta alamttis gaama anjjo ki7ida; mahi un gol7ita Ayhude maaqqoosse asuntsis gaama anjjo maaqqida. Yeezin, doorintide Ayhuduntsi kumutsi attize wode anjjo akko fana ganggod yeshsha! **13** Taanii, hyatte yinttis Ayhude maaqqoosse asuntsis ohine. Ayhude maaqqoosse asuntsi hawaare maaqqii oochchizanne taanii gaama ceeqinttane. **14** Ta yinno oochchidanna taas asho kochchi maaqqize Isra7eeluntsana qiirizidanna untappa eeratsito ashshodes. **15** Xoozii untana olii ashshide wode hyanna alamtta Xoozara giigida. Xoozii untana shiishii ekkize wode hyayqide asi hyayqoppa denddize fana maaqqida. **16** Tiino minxa aafize Xoozis zharshintide geeshi maaqqiko, mulo minxa aaftan geeshi. Minxizes xaphita geeshi maaqqiko, zhanggitan geeshi. **17** Gade tukkide shamahe zhangge maaqqide Ayhuduntsi meqqiko, yin gurdde dolid shamahe zhangge maaqqize Ayhude maaqqoosuntsin un besa dhantsintii un aafe anjijon duretitsito shaakkintida. **18** Yikke, yin zhangge fana sarfintii wodhdhide Ayhuduntsalla afa uturtippete. Yin uturtize baz maaqqiko, xapho yinttana tookkidap attin yin xapho tookkoosanno qoppote. **19** Neenii, «Yikke ta un besite gelode fana» ga7i qoppoda. **20** Yinna turo. Un ammanikaayze gisho sarfintida. Ne ammanide gisho yinna besite eqqida. Ne zhashtodes beezanep attin uturtodes beezoos. **21** Xoozii medho zhangge maaqqize Ayhuduntsis yiqsinttanxiko yinttis yiqsinttoos. **22** Yikke, Xoozii akko gaar dalggan akko gaar zhashizako bo7o. E zhashizanna kiiinttosuntsalla, mahi E dalggatitsita yin ammanii miinggi eqqiko yinttis. Miinggi eqqanxiko yinttin sarfintoda. **23** Ayhuduntsi ammaniko, zaga yeze besite maaqqada. Xoozii untana mahi,

geltsodes dandda7ane. **24** Yinttana gurdde yeze shamahe maaqqide Ayhude maaqqikaayzuntsana gachchii, gade tukkode shamahella afa yinttana dhantsiko, medho gade shamahe maaqqide Ayhuduntsana fa tiino bessa mahi tukcodes wayzi dandda7inttoosa? **25** Ta ishunto, yin yinttana eranchcha ga7i ceeqintippete. Ta yinttis ohize fettii saza qofa yene. Yinnan Isra7eeluntsi si7anxi ixidanna wurssutsi yellodes maaqqikaayzin attodes yeze Ayhude maaqqoosse asuntsi kumutsi Xoozago ye7ode wontsis. **26** Yinnii gaar, Isra7eele asuntsi ubbanna attoda. Geeshi Maxaafite, «Nuna ashshizay Xiyooneppa yo7oda; Yayqooba kochchappa iita ubba hyaasoda. **27** Taanii un nagartto atto gaaze wode untara gelize caaqita hyanno» ga7intti xaafinttida. **28** Ayhuduntsi Wonggele ekkaxide gisho yinttara morkke. Maaqqoyezin, hyatten un doorntide gishon, Xoozii un adunts gisho untana kadhane. **29** Xoozii fa imoten fa xeeqiten qiiiridhdhoos. **30** Yin Ayhude maaqqoosuntsi zaga Xoozis kiitintikaaya. Yezin hyatte Ayhuduntsi kiitintanxi ixxin, yin Xoozze maarotitsito ekkida. **31** Yinnii gaar, yin ekkide maarotitsito Ayhuduntsi ekkode fana hyatte Xoozis kiitintanxi ixxida. **32** Xoozii as ubbuntsis fa maarotitsito beezodes koyi, asi ubba kiitintoosuntsana ga7i faydida. (eleēse g1653) **33** Xoozze duretitsi, cinnatitsin eratitsi qoppii ohode oode? E firddita qurichinttoos, E ogita erinttoos. **34** Geeshi Maxaafite, «Laatse qofa erize oode? eza zorodes dandda7ize oode? **35** Xoozis tal77izen tal7idanno mahi ekkize oode?» yagayda. **36** Ubbanna eeppa; eeran eesi. Ees medhinas bonchcho maaqqe. Amin77e. (aiōn g165)

12 Yikke, ta ishunto, Xoozza ufayssize, de7on geeshi zharsho mahi, yin galtto shiishode fana taanii yinttana Xoozze maarotitsite woossane. Yinnan Xoozza yin goynodes beezize turii oge.

2 Lo77o, ufayssizen folo maaqqide Xoozze qofa shaakkii erodes yin wozintte laaminttotep attin hyanna alamito aazippete.

(aiōn g165) 3 Xoozii yin fetays fetays inggide ammantii fana wozinaama asi fana qoppote. Qoppodes beezizannippa aatsii yinttana dummuzii, uturara qoppipete ga7i taas ingginttide aadho keehatitsite yinttis ohine. 4 Nu fettii gallitii gidda dumma dumma billituntsi yene; yinna dumma dumma billituntsis dumma dumma oocha yene. 5 Yinnii gaar, nuunii gaama asi maaqqikon Kiristtoosara fettii galla maaqqida. Nuunii fettii galla maaqqii dumma dumma billite fetay fetayra aykinttida. 6 Nuus ingginttide aadho keehatitsite dumma dumma imo yene. Nu imotta tinbbite ohe maaqqiko, nuus yeze ammantii gaar ohodes beezane. 7 Nu imotta melluntsana maade maaqqiko, yinna oochite minggodes beezane; tamaarsse maaqqiko, yinna tamarssite minggodes beezane. 8 Nu imotta melluntsana mintsitse maaqqiko, miinggi mintsitsodes beezane. Nu imotta nuus yeze bazappa melluntsis ingge maaqqiko, wozinappa inggodes beezane. Nu imotta ahe maaqqiko, miinggi ahodes beezane. Nu imotta melluntsis keehe maaqqiko, ufayssara keehodes beezane. 9 Yin siiqita afurappa kattara maaqqodes beezoos. lita baz ixxote; lo77o baz mintsii aykkote. 10 Fetay fatayra ishe fana siiqinttote; fetay fetaya bonchchote. 11 Azal7ippete; yin ayyaanar miinggi Laatstsis oochchote. 12 Xoozii inggide ufayssara ufayttote; madha dandda7ote; ubba wode Xooz woossote. 13 Ammanze geeshshuntsana koshshize bazara maaddote; zaqqo makkote. 14 Yinttana bay7izuntsana anjjote; anjjotep attin baaddippete. 15 Ufayttizuntsara ufayttote; yeekkizuntsara yeekkote. 16 Fetay fetayra fettii qofite yezote. Utura qofa ashshii, yinttana ziqii yiizii, aada asuntsara wolla yezote. Yin yinttana era ga7i qoppipete.

17 Ooden yinttis iita baz oochchiko, ye atstses iita mahippete. As ubba tiino nashshize lo77o oocha oochchote. 18 Dandda7inttiko as ubbara saro yessades yinttis dandda7inttizanno ubba oochchote. 19 Ta ishunto, yin, yin ommite asis qime mahippete. Xoozii qime mahode fana ees ashshote. Geeshi Maxaafite, «Taanii qime mahoda; taanii kushito mahoda» yagaane Laatstsii, ga7intti xaafinttida. 20 Yezin Geeshi Maxaafite, «Ne morkkizaya naydhdhiko muzo; E baridhdhiko ushsho. Ne yinno oochchiko E ommite tama qaaqa gussane» ga7intti xaafinttida. 21 Iita lo77or gamotep attin iitara gaminttippe.

13 Xoozze qofa baayzin adetits wolqqa ingginttoose gishon hyatte yeze shuumuntsin Xoozze qofara shuumuntide gisho asi ubba worzha ahizuntsis kiitnttodes beezane. 2 Yinnii gisho, adetits wolqqara yezuntsis kiitinttanxi ixize oonin Xoozze kiita ixxane. Kiitinttanxi ixize oonin faalla afa firdda ke7ine. 3 Ahizuntsii iita oochchizuntsana fattin lo77o oochchizuntsana zhashoos. Ahizuntsis zhashitaanxodes koyane? Yeezako lo77o oochcho; un nena galatoda. 4 Un lo77o baz oochchodes shuumuntide Xoozze aro. Yezin ne iita baz oochchiko, un iita baz oochchiza seerize mashsha aykkide gisho untis zhashito. Un iita oochchizuntsana seerii, Xoozze hyanqqo qonccize Xoozze aro. 5 Yinnii gisho, Xoozze kachchi xalaalas baayzin yin qoftta markkidhize gisho worzha ahizuntsis kiitinttodes beezane. 6 Yin giira giirizannan yinnis. Worzha ahizuntsii yinna oochito oochchizanna, un Xoozze aro maaqqide gishos. 7 Fetes fetes beezanno inggote. Giira giirodes beezays giirote; qaraxe gachchodes beezays qaraxe gachchote; zhashtodes beezays zhashtote; bonchcho beezaya bonchchote. 8 Fetay fetera siiqinttote. Siiqo galep attin yinttalla afa melle gale yezippe. Asi

siiqize oonin higge gaazanno folida. **9** «Laammippe; wodhippe; kaystippe; amudhdhippe» gaaze kiittan melluntsin ubba, «Asi ne ommiti fana kadho» gaaze kiitte accintida. **10** Asi siiqize oonin ezalla afa iita baz oochchoos. Yinnii gisho, asi siiqize higge kiita folida. **11** Genttoppa yin barkkize wode hyatte yellidanno erote. Nu ammanide woditippa aadhii atotitsi hyatte nuugo ukkida. **12** Qamma aadhida; wontta ukkida. Yikke, nuunii dhuma oocha ashshii foo7o ola miishe aykkoda. **13** Ane awara foo7o yeze asi fana wogara yezote. Beezoosse yetstsaran matstsera maaqqippe olale hyantteran qayxer aykkintide dumma dumma tuna oocha, Lalleran qinaatera maaqqippe. **14** Laatstse Yesuus Kiristoosa ma77ote; yin nagara asho fa amuto folode fana qoppipete.

14 Ammanora labbide oonan shiishii ekkotep attin E qoftilla afa firddipete. **2** Aazizes, ammanora miinggide fettii asi akko katstsan ma7ades dandda7ane. Yezin ammanora labbide asi atakiltte xalaala muune. **3** Muuze asi mo7oosse atstsa borippe. Mo7oosse atstse muuze atstsella afa firddippe. Xoozii ubbuntsana ekkane. **4** Melle as arolla firddize ne oode? E labbin woy miinggin E Laatstse erane. Laatstsii eza essodes dandda7ize gisho E miinggi eqqoda. **5** Mahi «Fettii awara melle awarappa aadhane» yaga7i qoppize asi yene. Melle mahi, «Awara ubba fettii fana» ga7i qoppane. Yezin fete fete fa qoftto qoppii oochcho. **6** Fettii qammiza melle qammitipa aatsii bonchchize oonin Laatstse bonchchos ga7i oochchane. Katstsa muuze asi Laatstse bonchchos ga7i muune. E muuze yinna katsitii gisho Xooz galatane. Katstsa mo7oosse asi Laatstse bonchchos me7anxi ashshane; mahi me7anxi ashsheran Xooz galatane. **7** Nuuppa oonin faas yezoos; mahi nu giddappa oonin faas

hyayqoos. 8 Nu de7or yeziko Laatstsis yessada; mahi hyayqqikon Laatstsis hyayqqoda. Yikke, nu de7or yezin woy hyayqqikon Laatstsis. 9 Kiristtoosa hyayqqii hyayqqoppa denddide, de7or yezuntsisin hyayqqiduntsis Laatstse maaqqades. 10 Yeezin, ne ne ishella afa akkos firdde? Woy ne ne isha akkos leqqe? Nuunii ubbanna Xoozze firda oyda tiino eqqoda. 11 Geeshi Maxaafite Laatstsi, «Taanii de7o; asi ubba ta tiino bunqqintoda; taanii Xooz maaqqizanno markkidhoda» yagayda. 12 Yikke, nu oochchide bazitis nu ommite ommite Xooz tiino shiiqii mahe inggoda. 13 Yinnii gisho, nuunii fetay fetaylla afa fird dizaanno ashshote. Yezin yin ishaya dhubutsaame fana woy qaxxaame fana naagintote. 14 Laatstse Yesuusa ammanze asi maaqqii, fa ommite tuna maaqqide baz baayzanno taanii geeshi erane. Yezin fettii asi fettii baz tuna mahi qoppiko yinna ees tuna maaqqane. 15 Ne muuze katstsa gisho ne ishaya dhubbize baz maaqqiko, Kiristtoosa yeze ne ishaya siiqoos. Kiristtoosa E gisho hyayqqide atstsa ne muuze katstsi gisho dhabsippe. 16 Yikke, yinttis yeze lo77o bazito cazhizippete. 17 Xoozze ka7itumo Geeshi Ayyaanara benttize xillotetsi, sarotitsin turii ufayssap attin muuze bazin uzhize bazi baaya. 18 Yinnii gaar Kiristtoosas oochchize asi Xooz ufayssane; as giddan anjinttane. 19 Yinnii gisho, ane nuunii sarotitsi benttize ogen fete fetaya ammanora mintsize oge koyote. 20 Katstsa gisho ga7i Xoozze oochito lalippe. Katstsa ubba geeshi, yezin melle asi nagarara dhubbize katstsa mu7izanna iita. 21 Ne ishaya dhubunttaame fana asho mo7oosanna woy ushi uzhoosanna woy ne ishaya dhubbize akko bazin oochchoosanna lo77o. 22 Yikke, ne ammantto ne giddan ne Xoozze gidda naago. Likke ga7i qoppidebaz oochchize wode E wozintta mootoosse atstse anjinttidaya. 23

Yezin so7itter muuze atstsas E muuze ammanora maaqqikaayze gisho firddinttane. Ammano baayzin oochintide oocha ubba nagara.

15 Nuunii minggiduntsi labbiduntsi toofito tookkodes beezane. Nuunii nuna ufayssodes beezoos. 2 Nuunii nu dootsiza mintsitsodes maaddodesin ufayssodes beezane. 3 Kiristtoosa fana ufayssikaaya. Yezin Geeshi Maxaafite, «Nena boride borita nuna yellida»ga7intti xaafinttidanni gaar hyanida. 4 Geeshi Maxaafite inggize gencon mintsitsera nu ufayssito ekkode fana Geeshi Maxaafite xaafinttide ubbanna nuna tamarssodes xaafinttida. 5 Gencon mintsitimo inggize Laatstse yin Kiristtoos Yesuusa kaallize wode fettetitsi yinttis imme. 6 Yinnan, nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa Adaya, Xoozza, fettetitsaran fettii qaalara yin bonchchode fana. 7 Kiristtoosa yinttana ekkidanni fana Xoozze bonchchos fetay fetaya ekkote. 8 Xoozii zaga aduntsis inggide ufayssita folinttode fanan E turetitsita erinttode fana Kiristtoosa Ayhudunts garraze woga folera aro maaqqii yi7idanno ta yinttis ohine. 9 Kiristtoosa Ayhudunts garraze woga aro maaqqide melle mikinaata mahi Ayhude maaqqoosse asuntsi Xoozze maarotitsiti gisho galatode fana. Geeshi Maxaafite, «Ta nena Ayhude maaqqoosse asunts gidda galatoda; Ne suntsito mazmurer sabboda» ga7intti xaafinttide gaar hyanida. 10 Mahi, «Ayhude maaqqoosse asuntso, Xoozze asuntsara ufayttote» yagayda. 11 Hyatten mahi, «Ayhude maaqqoosse asuntso, Laatsta galatote; worzha ubba eza sabbote» yagayda. 12 Yinnii gaar Isayaasa, «Issey kochchappa yelinttode fetay ye7oda; E ka7itumo ubba ahoda. Un fa ufayssito eella afa gaddoda» yagayda. 13 Geeshi Ayyaana wolqqara yin diccode fana ufayssi inggide Xoozze, yin ammanttii baggara yinttis ufayssin sarotits

kumutsi imme. 14 Ta ishuntsu, yinttara lo77otitsin eratitsi kumiduntsana mahi fetay fetaya zorodes dandda7izanno ta loytsii erane. 15 Taanii yinttana fettii fettibaz qofissades koyi zhashtikaayzara Xoozze aadho keehatitsara yinttis xaafida. 16 Taanii Kiristtoos Yesuusa aro maaqqii, Ayhude maaqqoosuntsis kahine fana maaqqii, Wonggele ohode fana Xoozii taas aadho keehatitsi inggida. Ayhude maaqqoosse asuntsi Geeshi Ayyaanara geezhi, Xooz ufayssize zharsho maaqqode fana Xoozii yinno oochchida. 17 Taanii Kiristtoos Yesuusar maaqqii ta Xoozzes oochchize oochite ceeqintane. 18 Ayhude maaqqoosse asuntsi Xoozis kiitintode fana, Kiristtoosa ta qaaltten ta oochchiti baggara oochchide oochchitippa melle ta ceeqintize baz baaya. 19 Xoozii yinno kille baz oocharan Geeshi Ayyaana wolqqara wayzi oochchezako ta yinttis ohoda. Taanii Yerusalaameppa dentsii, Iliwarqoone yellodes Kiristtoosa Wonggele sabbakida. 20 Taanii melle asi baaside baasalla keexxodes koyoos. Kiristtoosa suntsita xeeqintikaayze bessa Wonggele ohodes amudhdhane. 21 Geeshi Maxaafite, «E bazi ohintikaayze asuntsi eza be7ada; E baz si7ikaayze asuntsi qoppoda» ga7intti xaafinttida. 22 Yinnii mikinaatera, taanii yinttago yo7odes dandda7ikaaya. 23 Yezin taanii hyatte hyanna gututo ubba ta yellii hyaaside gishon gaama bereppa dentsii yinttana be7odes amudhdhide gisho 24 taanii Isppeene hyanggitera yinttana be7odes qoppida. Mahi eeratsi wode yinttara ufayttideppa suuba Isppeene hyanggize wode yin oges tana maaddode fana koyane. 25 Yezin hyatte taanii Xoozze asuntsana maaddodes Yerusalaame hyanggoda. 26 Maqedooniyan Akkaya gidida yeze Xoozze asuntsi, Yerusalaame yeze dahuntsana miishera maaddodes koyde gisho. 27 Un dahuntsana maaddizanna untis attoossebaz maaqqide gisho fa

ommite yinno oochchodes qofa accida. Ayhuduntsara Ayhude maaqqikaayzuntsin ayyaana anjjo shaginttiko, un mahi unttis yeze bazara Ayhuduntsana maaddodes beezane. **28** Yinnii gisho, taanii yinna shiiqide miishito unttis inggi un ekkidanno erideppa suuba Ispeene hyanggitera yin kalera aadhoda. **29** Taanii yinttago hyanggize wode Kiristtoosa anjjo kumutsi ekkii hyanggodanno erane. **30** Ta ishunto, taas Xooz woossittera ta butuntte taara eqqode fana Laatstse Yesuus Kiristtoosaran Geeshi Ayyaana siiqite yinttana woossane. **31** Xoozii tana Yihuda yeze ammanoose asuntsappa ashshode fana Yerusalaame ta oochchode oochita Xooz asunts kale ekkintode fana taas woossote. **32** Mahi Xoozii gayko, taanii yinttago hyanggi ufayssara yinttara shemppode fana taas woossote. **33** Sarotiis Xoozze yin ubbuntsara maaqqe. Amin77e.

16 Kinkkiriya katama yeze woosa keetstsite oochchize nu mishita Feeba lo77o maacho maaqqidanno yin erode fana koyane. **2** Yin izo ammanze asuntsi Laatstse suntsite makkodes beezize ammanze asuntsappa fete fana makkite. Iza yinttappa koyze baz ubba izo maaddote. Iza fa ommite gaama asi maaddida; mahi tana ta ommite gaama maaddida. **3** Kiristtoos Yesuusa oocha taara wolla oochchize Phirisqilan Aqiila saro ga7ote. **4** Un ta gisho fa shemppito aatsii inggida. Ta xalaalas baayzin Ayhude maaqqoosse asunts woosa keetsuntsin ubba untana galatane. **5** Un kara shiiqize ammanzunts saro ga7ote. Isiya sa7a Kiristtoosa tiino ammanide, ta kadhize Ephanexoosas ta saritsito yeltsote. **6** Yinnii gisho oochara gaama labbide Mayramo saro ga7ote. **7** Taara achi keetsta yezide ta Ayhude lagguntsana Anddironiqoosan Yuuniyasa saro ga7ote. Un Yesuusa hawaaruntsi gidde erinttiduntsana. Mahi un Kiristtoosa

taappa tiino ammanida. **8** Laatstse ammanze ta siiqo laggiza, Amphiliyaxoosa saro ga7ote. **9** Kiristtoosa oocha nuura wolla oochchize Urbanoosan ta kadhize Isttakuusa saro ga7ote. **10** Kiristtoosas yezanna fattanintti ammantsize Apheliisa saro ga7ote. Arsxobuloosa kara asuntsana saro ga7ote. **11** Ta Ayhude laggiza Heroodiyoona saro ga7ote. Narssisanen E kara asuntsappa Kiristtoosa ammaniduntsana saro ga7ote. **12** Laatstse oocha labbize Tirufaynan Tirufoosa saro ga7ote. Mahi Laatstsis gaama labbii oochchize, ta kadhize Phersiiso saro ga7ote. **13** Laatstse oochara gaama erintide Rufoosasin tana fa na7a fana be7ize E intto saro ga7ote. **14** Asinikirttoosas, Filegoonas, Hermmeesas, Patirobaasasin untara yeze ammanze ishuntsi ubbuntsis ta saritsito ohote. **15** Filoloogusa, Yuuliya, Neeriya, E mishito, Olumppoosan untara yeze ammanze asuntsana ubba saro ga7ote. **16** Geeshi yeerintte yeerinttitera, fetay fetaya saritsote. Kiristtoosa woosa keetsti ubba yinttana saro gaane. **17** Ta ishuntso, yin tamaride timirtito ixii, yin gidida shaakkintten madha medhdhize asuntsappa naaginttote. Unttappa hyaakkote. **18** Yinnii fana yeze asuntsi fa sazasip attin nu Laatstse Kiristtoosas oochchoos. Fa mal77ize doonaran yiqsize qaalara akko eroosse asunts wozintto balitsane. **19** Wonggeles yin kiitinttidanno asi ubba si7ide gisho tana ufayssane. Yezin yin lo77o baz erode fana iita bazappa hyaakkode fana ta koyane. **20** Sarotits Xoozze Xalahe yin tohitippa oomora gaacii oloda. Nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa aadho keehatitsita yinttara maaqqe. **21** Taara oochchize Ximotiyooosa yinttana lo77o yagayda. Yinnii gaaran, ta iginuntsi Luqiyosa, Iyaasonen Sosphaxiroosa yinttana saro gaane. **22** Hyay dabddaabbiza Phawuloosas xaafide taanii, Xarxiyoosa, yinttana Laatstse

suntsite saro gaane. 23 Tana mukkize woosa keetsito ubba E
kara shiiqize Gaayoosa, yinttana saro gayda. Katama miishe
aykkize Erasxoosan nu ishe Qarxoosa yinttana saro gaane.
[24 Nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa aadho keehatitsi yin
ubbara maaqqe. Amin77e.] 25 Xoozis galata maaqqe. Taanii,
Yesuus Kiristtoosa baz ohize Wonggele qaaltte gaama wodeppa
aachintti gam7ide turetitsara, Xoozii yinttana ammanora mintsii
essodes dandda7ane. (aiōnios g166) 26 Yezin hyatte yinna turita
qonccida. Ka7itumo ubba ammanii kiitinttode fana medhina
Xoozze kiitte nabuntsi yinna turtibaz xaafida. (aiōnios g166) 27
Yesuus Kiristtoosa baggara cinccatitsi E xalaalas yeze, fettii
Xoozzes medhinas bonchcho maaqqe. Amin77e. (aiōn g165)

1 Qoronttoosa

1 Xoozze qofara Yesuus Kiristtoosa hawaare maaqqades xeeqintide Phawuloosan, nu ishe Sostenisa, **2** Qoronttoosa yeze Xoozze woosa keetsitis, Yesuus Kiristtoosara geezhiduntsis unttsin nuus Laatsti maaqqide nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa suntsito ubba bessa xeeqize ubbuntsis; **3** Xoozze, nu Adeppan Laatstse Yesuus Kiristtoosappa yinttis aadho keehatitsin sarotitsi maaqqe. **4** Xoozii Kiristtoos Yesuusa baggara yinttis inggide aadho keehatitsiti gisho taanii ubba wode Xoozza galatane. **5** Ubba bazara oheran maaqqin eratitsara Kiristtoosara duridhdhida. **6** Nu Kiristtoosa baz ohide markkatitsita yin gidda minggida. **7** Yinnii gisho, yin nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa qonccitsito naagitera yeziko akko ayyaana imon yinttis faccoos. **8** Ezin mahi nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa lam7intsa ye7ite bore baayzuntsana maaqqii wurssutsi yellode gaar yinttana miintsoda. **9** Fa Na7aygo, nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa fettetsago xeeqide Xoozze ammaninttidaya. **10** Ta ishunto, yin gidda shaakkinte yezippe; ubbuntsi giigii fettii wozinanan fettii qofara maaqqii yezote, yaga7i nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa suntsite ta yinttana woossane. **11** Ta ishunto, Qelo7e kara asuntsi yin gidda lalle yezanno taas ohida. **12** Yinttappa fete fete, «Taanii Phawuloosas; taanii Aphiloosas; taanii Phexiroosas; taanii Kiristtoosas» yagaane. **13** Yeezin Kiristtoosa shaakkinttidaane? Yin gisho masqalalla afa suxuntide Phawuloosaane? Woy yin Phawuloosa suntsite xammaqinttidane? **14** Taanii Qarisphoosappan Gaayoosappan melle yinttappa ooden xammaqikaayze gisho Xooz galatane. **15** Yinnii gisho, ooden yinttana ta suntsite xammaqinttida ga7i ohodes dandda7ize baaya. **16** [Mahi Isxifaanosa kara

asuntsana ta xammaqida, gujjii melle oona xammaqezakon tiirintoos.] 17 Kiristtoosa tana kiittidanna Wonggele ohode gaarap attin xammaqode gaar baaya. Kiristtoosa masqalacer maaqqaame gaar Wonggele qaala ta tamarssizanna as cinccatitsi qaalara baaya. 18 Masqala qaalta dhabizuntsiseeyatitsi, yezin nuus attiduntsis Xoozze wolqqa. 19 Geeshi Maxaafite, «Taanii cinccuntsi cinccatitsito dhabssoda; eruntsi eratitsito dhabisoda» yagaane. 20 Yeezin, cincca aba yene? Higge asttamaarize aba yene? Woy hyanna alame eruntsi aba yene? Xoozii hyanna alame cinccatitsito eeyatitsi mahikaane? (aiōn g165) 21 Hyanna alame asuntsi fa cinccatitsara Xoozza eraame fana Xoozii fa cinccatitsara gorddida; yezin eeyatitsara faydinttize, nu ohize Wonggele qaala ammaniduntsii attode gaar Xoozze lo77o qofa maaqqida. 22 Ayhuduntsi kille baz be7ades koyane; mahi Girikuntsi cinccatitsi koyane. 23 Yezin nuunii masqalalla afa suxunttide Kiristtoosa sabbakane. Yinna Ayhuduntsis dhube; mahi Girikuntsis eeyatitsi. 24 Yezin Xoozii xeeqintiduntsis, Ayhude maaqqin, Girike maaqqin Kiristtoosa Xoozze wolqqan Xoozze cinccatitsi. 25 Xoozze eeyatitsita as cinccatitsappa aadhane; mahi Xoozze labitsita as xaalatitsappa aadhane. 26 Yikke, ta ishunto, yin xeeqitsito bo7ote; asi fana cincca maaqqide gaamuntsi, wolqqara yeze gaamuntsi, shuuma maaqqide gaamuntsi xeeqintikaaya. 27 Yezin Xoozii cinccuntsana yeellisades alame yeze eeyuntsana doorida; mahi miintsuntsana yeellisades alame yeze labitsuntsana doorida. 28 Xoozii hyanna alamite damma ga7inttidebaz dhabssodes, hyanna alamite labitsuntsana, leqqintiduntsana akko hyanosuntsana doorida. 29 Ooden Xoozze tiino ceeqqintippe. Yezin ceeqintize ooden Xoozalla ceqintto. 30 Yezin Xoozii yinttis Kiristtoos

Yesuusara fettetitsa yessade gaar yiizida. E nuus Xoozappa cinccatitsi, xillotitsi, geeshshatitsin wozon maaqqida. **31** Yinnii gisho, Geeshi Maxaafite, «Ceeqintize ooden Laatstsara ceeqqo» yagayda.

2 Ta ishunto, taanii yinttago Xoozze qaala yinttis ohitera yi7ize wode qaalaran cinccatitsara aadhii yi7ikaaya. **2** Taanii yinttara yeze wode Yesuus Kiristtoosa ezin masqalalla afa suxuntideppa melle erodes koyoos ga7i ta qofa accida. **3** Ta yinttara yeze wode labitsimora, zhashimoran gaama goqera yezida. **4** Ta ohitan ta sabbakita sa7a eraran doona cinccatitsara maaqqikaayzin Xoozze Geeshi Ayyaana wolqqa qonccitsite. **5** Yinnan, yin ammantta Xoozze wolqqara fattin as cinccatitsalla kataame fana. **6** Ayyaana de7o dicciduntsis nuunii cinccatitsi qaalara ohine. Yezin yinna cinccatitsita, hyanna alame cinccatitsito woy dhabodes yeze hyanna alamito ahizunts cinccatitsito baaya. (aiōn g165) **7** Yezin nuunii ohize cinccatitsita, gaama wodeppa tiino Xoozii nu bonchchos giigizidannon aachintti yeze Xoozze cinccatitsito. (aiōn g165) **8** Hyanna alamtto ahizuntsappa ooden hyanna cinccatitsito erikaaya. Un erizebaz maaqqezako, bonchcho Laatstse masqalalla afa suxxaama yeshsha. (aiōn g165) **9** Yezin Geeshi Maxaafite, «Aafe bi7ikaayze baz, hyaye si7ikaayzebaz, wozina qoppikaayzebaz, Xoozii fana siiqizuntsis giigizida» yagaane. **10** Nuus Xoozii Geeshi Ayyaana baggara qonccizida. Geeshi Ayyaana melle atto yezin Xoozze gaatsi qofa ubba qurichchane. **11** As gidda yeze baz atstse gidda yeze ayyaanza fattin as baz ooden eroos. Yinnii gaar, Xoozze baz Xoozze Ayyaana fattin ooden eroos. **12** Xoozii nuus hyarii inggidanno nu erode gaar Xoozze Ayyaana ekkida fattin hyanna alamtti ayyaana ekkikaaya. **13** Yinnii gisho nuunii ayyaana

qofa, ayyaana asuntsana tamarssizanna as cinccatitsara maaqqikaayzin Xoozze Ayyaana inggize cinccatitsara. **14** Yezin Geeshi Ayyaana baayze asi Xoozze Ayyaanappa ingginttize imo ekkodes dandda7oos. Yinna ees eeyatitsi; ubbanna Geeshi Ayyaanara qurichintizanni gisho E erodes dandda7oos. **15** Yezin Geeshi Ayyaana yeze asi ubba baz qurichchane, yezin eza ooden qurichchoos. **16** Geeshi Maxaafite, «Laatstse wozintto erize oode? eza zorodes dandda7ize oode?» ga7intti xaafinttidanni fana. Yezin nuus Kiristtoosa wozina yene.

3 Ta ishuntso, yin Kiristtoosa gidda hyaga zhoogan ammanoose asuntsi fana yeze gisho taanii ayyaanabaz yinttis ohodes dandda7ikaaya. **2** Yin mintsi katstsa maades dandda7ikaayze gisho taanii yinttana maatsi shichchida; hyatten maaqqiko yin dandda7ikaaya. **3** Hyatten hyaga yin asho qofara yene. Yin gidda yeze qanaaten lallen yin ammanoose asi fana yezanno erisosaane? Yin oochchizanna asho qofara yeze asi fana baane? **4** Yinttappa fete, «Taanii Phawuloosas» melluntsi mahi, «Taanii Aphiloosas» gayko, Xooz Ayyaana baayze asi fana baane? **5** Yeezin, Aphiloosa oode? Phawuloosa oode? Un yin ammanode fana oochchide Xoozze oochanchcho. Xoozii fetes fetes inggide oochiti gaar oochchane. **6** Ta tukkida; Aphiloosa hayaatsi ushshida, yezin dichchide Xoozii. **7** Yinnii gisho, dichchide Xoozza fattin tukkizen hayaatsi ushshizen akkon baaya. **8** Tukkizen hayaatsi ushshizen wolla fetto, yezin fete fete fa oochchii labbide gaar anjjo ekkoda. **9** Nuunii Xoozis oochchize gade; Xoozze keetstsa eera wolla oochchizuntsana. **10** Xoozii taas inggide aadho keehatitsiti gaar yiillar yeze anaaxe fana baasa olida. Melle asi eella afa keexxane. Yezin eella afa keexxize ooden wayzi keexizako, faas naagintto. **11** Fettii tohe

olintide baasappa melle ooden baasa olodes dandda7oos. Ezin Yesuus Kiristtoosa. 12 Yezin hyay baasizella afa ooden worqqara woy birara maaqqin, al77o shuchchara woy minxara maaqqin, maatarra woy hyawulera keexxiko, 13 fete fete ye baasizella afa akkora keexizako firdda wode tamar qonccoda. 14 Ooden ye baasizella afa keexxide keetsita tamar mu7inttanxiko, fa anjjito ekkoda. 15 Yezin oode oochitan tamar mu7inttiko, qohinttoda; yezin, E fa ommite attodan tamappa attizaya maaqqoda. 16 Yin Xoozze keetsi maaqqidannon Xoozze Ayyaana yinttara yezanno erosaane? 17 Ooden Xoozze keetsito laliko, Xoozin eza laloda. Xoozze keetsita geeshi; yinnan yinttana. 18 Ooden fana cimmippe. Hyanna alamite cincca fana aazizide yeziko Xoozze turii ciccito denggode fana ooden cinctatitsito eeyatitsi mahi faydo. (aiōn g165) 19 Hyanna alamiti cinctatitsita Xoozze tiino eeyatitsi. Geeshi Maxaafite, «Xoozii cinctuntsana un gene oochitira aykkida» yagayda. 20 Mahi, «Cinctuntsi qofta maaddoose baz maaqqidanno Laatsti erane» yagayda. 21 Yinnii gisho, ubba bazi yinttis maaqqade gisho ooden asalla ceeqinttippe. 22 Phawuloosa maaqqin, Aphiloosa maaqqin Phexiroosa maaqqin, hyanna alamito maaqqin, de7o maaqqin, hyayqo maaqqin, yezaya maaqqin, tiinoppa ye7odaya maaqqin, ubbanna yinttis. 23 Yinttin Kiristtoosas; Kiristtoosan Xoozis.

4 Yinnii fana asi nuna Kiristtoosa aro fana Xoozze gaatsi qofa qonccizi tamarssize hyadara ingginttide asi fana mahi faydo. 2 Tamarssizuntsi Laatstsas ammaninttiduntsana maaqqades beezane. 3 Yezin yin woy melluntsi taalla firddiko, taas akkon baaya. Melle atto, taanin taalla afa firddodes dandda7oos. 4 Ta erzanni gaar maaqqiko ta wozintta taalla firddoos, yezin yinnan ta xillotitsito beezoos. Taalla afa firddoday Laatstsa

xalaala. 5 Yinnii gisho, wode yellikaayzin, Laatstsii yi7ikaayzin oodellan firddifete. E dhuma aachinttide baz foo7o kessoda; as wozina aachinttide qofa qonccissada. Ye wode fete fete Xoozzeppa beezize galata ekkoda. 6 Ta ishuntsu, yinttana maaddo ga7i tanan Aphiloosan aazize mahi ta ohida. Yinno ta yiizidanna, «Xaafintidannippa aadhifite» yagaaze zortto yin nuuppa tamarode fana. Yinnii gisho, ooden feta nashshii hyankkaya leqqodes beezoos. 7 Neenii melluntsappa akkora aadhe? Neenii ekkikaayzebaz akko yeze? Yeezin, neenii ubba baz melle asappa ekkidebaz maaqqiko, ekkikaayze asi fana akkos ceeqintte? 8 Hyatte yin mizhida. Hyatte yin duridhdhida. Nu shaakkintti yin xalaala ka7itida. Yin turo ka7itezako, nuunin yinttara ka7itod yeshsha. 9 Xoozii nuna hawaaruntsana, hyayqo firdinttide asi fana as ubbappa nuna suub aatsida taas aazane. Nuunii hyanna alamitis, kiitanchchosin asisin kaas baz maaqqida. 10 Nuunii Kiristtoosa gisho eeya maaqqida, yezin yin Kiristtoosa gidida cincuuntsana maaqqida. Nuunii labitsi, yezin yin mintsii maaqqida. Yin bonchchinttida, yezin nuunii toochinttida. 11 Hyayno yellodes nu naydhane, baridhdhane, kallidhane, hyadhintane; yessade keetsi dhabin madha be7ine. 12 Nuunii nu kushite oochchii aqane. Nuna asi cazhodera anjjane; nuna bay7ize wode dandda7ane. 13 Un nuna cazhize woden nu suntsito iissize wode aadatitsara mahane. Nu hyano yellodes alame buuren alla olinttide fixo maaqqida. 14 Taanii yinno xaafidanna, ta kadhize na7unts fana, yinttana zorodes xaafida fattin yeellisades baaya. 15 Kiristtoosa gidida yinttana dichchize gaama kaalitsizunts yezikon, yinttis gaama aduntsi baaya. Ta yinttana Kiristtoos Yesuusa Wonggelera yelida. 16 Yikke, yin tana aazote ga7i yinttana woossane. 17 Yinnii gisho, ammantsizen,

ta kadhize, Laatstse baggara ta na7a maaqqide, Ximotiyoosa yinttago kiittida. E duma duma besa yeze woosa keetsta ta tamarsside, Kiristtoosa Yesuusa gidde yeze ta ogito yinttana qofissada. 18 Taanii yinttago ye7aame fana aazin, uturara kumide fettii fettii asuntsi yene. 19 Yezin Laatstsii gayko, ukkera taanii yinttago yo7oda. Ye wode taanii uturanchchunts ohito xalaala baayzin un wolqqiton erodes koyane. 20 Xoozze ka7itumo wolqqara fattin ohera baaya. 21 Taanii yinttago gufera yo7onene woy siiqoran aadatits ayyaanara yo7one? Yin aayya doorete?

5 Yin gidde olale hyantta yezanna zigirintane. Yinnii fana yeze olale hyantta melle atto yezin, ammanoose asuntsin oochchoos. Yin gidde fa aday machchitira tunide asi yene. 2 Yinne yin azzanodesin yeellidhodes beezane, yezin yin utirida. Yinnii gaar borsizebaz oochchide atsta yin giddappa kessodes beezoso? 3 Taanii ashora yinttara yezanxikon ayyaanara ta yinttara yene. Taanii yinttara yeze asi fana yii7i yinnii gaarize oocha oochchide atstsella firdida. 4 Nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa suntsite yin shiiqize wode taanii ayyaanara yinttara yessada. Yinne Laatstse Yesuus Kiristtoosa wolqqa yinttara maaqqada. 5 Ye atstse nagara ashita dhabii, E ayyaanize Laatstse Yesuusa firda wode attode fana E Xalahes aadhii inggintto. 6 Yin ceeqita lo77o baaya. Eerats irshsho buka ubba dentsizanno erosaane? 7 Yin hyatte irshsho baayze buka maaqqade gaar, nagara irshsho yinttappa kessote. Nu Faasiga duro maaqqide Kiristtoosa zharshinttida. 8 Yinnii gisho, genen iitatitsi yeze irshshora maaqqikaayzin turetitsin geeshshatitsi yeze boorara nu baalito bonchchoda. 9 Ta tiino xaafide kiitite yin olale asuntsara yellinttaame gaar yinttis ohida. 10 Yinno gaazanna hyanna alamite yeze olale hyantizuntsana woy zhaaridhizuntsara woy

kaystizuntsara woy eeqa goynizuntsara mulo yellintippete ga7e baaya. Yinno maaqqiko, hyanna alamtippa yin kessades beezane yeshsha. **11** Yezin ammanane ga7ite olale hyantizuntsara woy zhaaridhizuntsara woy eeqa goynizuntsara woy cazhizuntsara woy matsntizuntsara woy kaystizuntsara yellintippete ga7i yinttis ohine. Yentses gaarize asara melle atto yezin, katstsan mu7ippete. **12** Woosa keetstsappa balera yezuntsalla afa firddodes tana akko madhe? Woosa keetsite yezuntsalla afa yin firddosaane? **13** Yezin balera yezuntsalla afa Xoozii firddoda. Yinna iita baz oochchize atsta yin giddappa kessote.

6 Yin giddappa fete fetera mooto yeziko, yinno ammanze as tiino firddintodanno ashshii ammanoose as tiino firddintodes wayzi qite? **2** Geeshshuntsi alamella firddodanno yin eroso? Yeezin, yin alamella firddizebaz maaqqiko, hyannii fana eeratsbaz firddodes wayzi dandda7oso? **3** Nuunii kiitanchcholla firddodanno erosaane? Yeezin, hyanna sa7a yessi bazalla afa firddodanna yinttana wayzi game? **4** Yeezin, yinnii fana mooto yin gidda medhintiko, woosa keetsta leqintide asunts tiino firddintodes wayzi kanggete? **5** Taanii yinttana yeellisades yinno gaane. Yin gidda kacintide asuntsana giigisades dandda7ize akaakize asi baa? **6** Yeezin, fettii ammanzay hyankkay ammanzaya firdda keetsta ammanoose as tiino mootodes beezane? **7** Yikke, yin fete feta kasasii mootizanna yinna yinttis lo77o baaya. Yinnippa aadhii yin qohintizakon cimintizako lo77oso? **8** Yezin yinttii wol gidda ammanzuntsi fete feta qohanen cimmane. **9** Genuntsi Xoozze ka7itumo gelaamanno yin erosaane? Yinttana cimmippete; olale hyantizuntsi woy eeqa goynizuntsi woy qayxizuntsi woy dhiiratsi dhiiratsara woy7izuntsi, **10** woy kayistizuntsi woy zharidhizuntsi woy matsintizuntsi

woy cazhizuntsi woy bonqizuntsi Xoozze ka7itumo geloos.

11 Yinttappa fettii fettii asuntsi tiino yinnii gaar. Yezin yin hyatte Laatstse Yesuus Kiristtoosa suntsiten Xooz Ayyaanara meeccintida; geezhida; xillida. **12** Yin, «Nu koydebaz oochchodes dandda7ane» yagaane. Yezin ubbanna yinttana maaddoos. Taanii koydebaz ubba oochchodes dandda7ane, yezin akkon tana ahoos. **13** Yin, «Katstsa sazas; sazan katstsas» gaane. Yezin Xoozii saziton katsito dhabssodanno ta yinttis ohine. Nu gallita Laatstsis fattin olale hyanttas baaya. Laatstsin nu gallitis. **14** Xoozii Laatstsa hyayqoppa dentsidanni fana, nunan hyayqoppa fa wolqitira dentsoda. **15** Yin asatitsita Kiristtoosa galla kifile maaqqidanno erosaane? Yeezin, taanii Kiristtoosa galla kifile maaqqidanno kanggi olale hyanttize galla maaqqade fana yiissane? Mulon koshshoos! **16** Olale hyanttize atstse E yellintize maachitira fettii asho maaqqizanno erosaane? Geeshi Maxaafite, «Un lam77untsi fettii asho maaqqada» ga7intti xaafintida. **17** Yezin Laatstsara fetto maaqqize atstse E ayyaanzera fetto maaqqane. **18** Olaleppa hyaakkote. Fettii atstse oochchize melle nagara ubba E gallitippa balera oochinttane, yezin olalize asi fa gallitilla afa nagara oochchane. **19** Yin gallita Xoozii yinttis inggidanna yinggida yeze Geeshi Ayyaana keetsi maaqqidanno erosaane? Yin yin baz baaya. **20** Xoozii yinttana wagar wonggida. Yinnii gisho, yin gallite Xooz bonchchote.

7 Yin taas xaafide kiittis mahita hyanno. Fettii asi maacho bochchikaayzar yeziko lo77o. **2** Yezin olaleppa attodes fetes fetes machcha yesse; mahi fettis fettis azinii yesse. **3** Azinze fa machchitis, machchitan fa azinzes koshshize baz kuntso. **4** Machchitis fa ashtilla afa iis adetits wolqqa baaya, yezin adetits wolqqa I azinzes. Yinnii fana, azinzes E ashtilla afa

adetits wolqqa baaya, yezin adetits wolqqa machchitis. 5 Yin woosara eerats wode gam7odes zorera maaqqanxiko, fete feta kayppete. Yinnii gisho yin yinttana ahodes gamin, Xalahe yinttana fattanaame gaar wolla yezote. 6 Yezin taanii yinttana zorodes hyanno gaane fattin kiita baaya. 7 Asi ubba ta gaar machcho ekkikaayzara yezako kadhane, yezin Xoozii fetes fetes inggide dumma imo yene. Fetes hyannii fana imo hyankkays yinnii fana imo yene. 8 Machcho ekkikaayzuntsisin azinii gelikaayzuntsisin mahi azinii hyayqqiduntsis taanii gaazanna, ta gaar ekkikaayzara woy gelikaayzara yezote ga7i zorane. 9 Yezin amora eexinttizannippa ekkizannan gelizanna lo77o maaqqide gisho un fana ahodes dandda7anxiko, ekkon gele. 10 Taanii ekkiduntsanan geliduntsana hyannigaara ga7i zorane; tana baayzin Laatstsii kiittane; machchita fa azinzeppa shaakkinttippe. 11 Yezin shaakkinttiko melle azinii gelikaayzara faas yezo woy fa azinze giigo. Azinze fa machchito billippe. 12 Yezin melluntsis Laatstsii baayzin taanii hyannigaara gaane. Ammanoose machcha yeze ammanze azinii yeziko, E machchita eera fettilla yessades koyko izo dakkippe. 13 Mahi ammanoose azinii yeze ammanze machcha yeziko, I azinze iira fettilla yessades koyko eeppa dakkinttippe. 14 Ammanoose azinze fa ammanze machchiti baggara geezhane; mahi ammanoose machchita fa ammanze azinze baggara geezhane. Yinna baayzako, un na7untsi tuna maaqqane, yezin hyatte un geeshi. 15 Yezin ammanoose azinze woy machchita billodes koyko billo. Ammanze machcha woy azinii yinnii gaarze bazara acinttoos. Xoozii nuna sarora yessade gaar xeeqida. 16 Ammanze maachite, neenii ammanoose ne azinza ashshod yezako akko ere? Woy ammanze azinzayo, neenii ammanoose ne machchito

ashshod yezako akko ere? **17** Fettii fettii as Laatstsii ees inggide imotitsite Xoozii eza xeegidanni gaar yezo. Woosa keetstsa ubba taanii tamaarsside wogita hyanno. **18** Ooden garrazinttii ammanida maaqqiko, garrazinttikaayze fana yi7ippe. Garazinttii ammanide ooden yeziko, garrazinttodes koyppe. **19** Xoozze kiitto folodes beezane fattin garrazinttin garrazinttanxi ashshin akkon maaddoos. **20** Fettii fettii asi Xoozii eza xeegize wodite yezanni fana yezo. **21** Xoozii nena xeevide wodite neenii aro? Akko baaya yinnis un77inttippe. Yezin neenii arotitsappa wallo kessades dandda7iko neepa attippe kezo. **22** Aro maaqqii yezitera Laatstse gidda xeeginttide asi Laatstse gidda arotitsappa wallo kezida. Yinnii gaar, aro maaqqikaayzara yezitera, Laatstse gidda xeeginttide asi Kiristtoosa aro. **23** Xoozii yinttana wagar wonggide gisho as aro maaqqippete. **24** Ta ishunto, yin fete fete xeeginttide wode yeze yestte Xoozara wolla yezote. **25** Wuduruntsibaz Laatstsii tana kiittidebaz baaya. Yezin Laatstsii taas inggide maarotitsite ammaninttidaya maaqqii ta yinttana zorane. **26** Yikke, hyatte madhiti gisho ekkikaayzara woy gelikaayzara yessii taas lo77o aazane. **27** Ne machcho ekkezebaz maaqqiko, billodes koyppe. Ne machcho ekkikaayzebaz maaqqiko, ekkodes koyppe. **28** Yezin ne machcho ekkiko nagara baaya. Yinnii gaar wudurttan azinii geliko nagara baaya. Yezin ekkizen gelize asuntsis hyanna sa7ite gaama madha yeze gisho yinttii yinnippa attode gaar ta koyane. **29** Ta ishunto, ta gaazanna hyanno; wode hyal7ida. Yikkeppa tiino machcha yeze machcho ekkikaayze gaar yezo. **30** Yeekkizuntsi yeekkoosse gaar, ufayttizuntsi ufayttoosse gaar, wonggizuntsi akkon baayzuntsi gaar fana faydo. **31** Hyanna sa7a qoltte maadintizuntsi maadinttoosse fana yii7i yezo. Hyanna alamtti bishshita aadhoda. **32** Yin yirga baytsi yessade gaar ta

kadhane. Machcho ekkikaayze Laatsta ufayssodes koyze gisho Laatse baz qoppane. **33** Yezin machcho ekkiday fa machchito ufayssodes koyze gisho hyanna sa7itibaz qoppane. **34** E qofta lam77i bessa shaakkintane. Azinii gelikaayze wudurtta fa ashiten fa shempite geezhi Laatsta ufayssodes koyze gisho Laatsti baz qoppane. Yezin azinii gelidanna fa azinza ufayssodes koyze gisho sa7abaz qoppane. **35** Taanii yinno yinttis ohizanna, yin maadintode gaar ga7i fattin yinttana un77itsodes baaya. Yezin yin qofta shaakkintikaayzin wogara yezii Laatsta ufayssode baz yin oochchode gaar taanii ohine. **36** Ooden fa oocide wuduritis gelize wode aadhida ga7i izo ashshodes qoppiko, yinna mahi iis lo77o maaqqoosanna ees sinttiko, fa koydanno oochcho; un ekkon, gelon; yinne nagara baaya. **37** Yezin fettii asi un7itsizebaz dhabin, fa wozintte miinggi, fana naagii, fa oocide wudurito ekkaxi ashshodes koyko loytsida. **38** Yinnii gisho, wudurito ekkize atstse loytsida; mahi ekkoosse atstse gaama loytsida. **39** Machchita fa azinze faxes yeze wode ubba eera acinttida. Yezin I azinze hyayqqiko, fa koyde azinii gelodes dandda7ane. Maaqqoyezin, iza gelize dhiiratse ammanze as maaqqades beezane. **40** Ta qofa maaqqiko, iza gelikaayzara yeziko ufayssara yessada. Mahi taasin, taara Xoozze Ayyaana yeza aazane.

8 Eeqas zharshinttide katstsabaz maaqqiko nu ubbuntsis era yene. Eratitsi uturssane, yezin siiqo dichchane. **2** Ooden fana erane ga7i qoppiko, E hyaga erodes beezanno erikaaya. **3** Yezin ooden Xooz kadhiko E Xoozze kale erinttidaya. **4** Yinnii gisho, eeqas zharshinttide katsta muuze baz maaqqiko hyanna alamite Laatstii fettii Xoozzeppa fattin melle baayze gisho eeqa fatstsoosse baz maaqqidanno nuunii erane. **5** Xooz

maaqqikaayzin salon sa7an xoozii ga7intti xeeqintide gaama xoozzuntsin laatstsuntsi yezikon, 6 ubba baz medhdhide, nu E baz maaqqide, fettii Xoozii, Ade, nuus yene. Ubbuntsi E baggara medhintida, nuunin E baggara de7o denggida fettii Laatsti, Yesuus Kiristtoosa nuus yene. 7 Yezin hyanno erize ubba baaya. Fettii fettii asuntsi eeqa goynora erintide gisho katsta muuze wode eeqa zharshintidebaz mahi ekkane. Ye wode un wozintta labitsi maaqqide gisho tunane. 8 Yezin katsta nuna Xoozara igintsoos. Nu mu7ikaayzara ashshin akkon qohintoos; mahi mu7i duma maadintoos. 9 Yezin yin koydebaz mo7odes wallotitsi yinttis yezikon yinna ammanora miinggikaayzuntsana dhubbaame fana naaginttote. 10 Neenii nena era ga7i eeqa zharshintide katsta mo7odes eeqa keetsta bettezin, ammanora miinggikaayze nena bi7iko yinna eza eeqa zharshintide katsta mo7ode gaar dentsitsosa? 11 Yikke, ne eratitsiti baggara Kiristtoosa E gisho hyayqqida, ammanora miinggikaayze ne ishe, dhabida. 12 Yinnii gaar yiizii, ammanora miinggikaayze yin ishuntsana qohitte un wozintto hyarggizii Kiristtoosa qohane. 13 Yinnii gisho, katsta ta isha dhubbize baz maaqqiko, E dhubintaame fana asho mulon mo7oos. (aiōn g165)

9 Taanii wallotitsa yeze asi baane? Ta hawaare baane? Taanii nu Laatsta Yesuus Kiristtoosa bi7ika? Yin Laatstsara ta waaye aafe baane? 2 Yin Laatstse baz maaqqide gisho ta melluntsis hawaare maaqqanxikon, yinttis hawaare maaqqidannis yin markka. 3 Tana hawaare baaya gaazuntsis ta inggize mahita hyanno. 4 Nu yinttappa mo7odesin ushshadesin turo nuus adetits wolqqa baa? 5 Hyanizako hawaaruntsi fana, Laatstse ishuntsi fanan Phexiroosa fana, ammanze nu machchuntsana ekkii yedhdhades nuus adetits wolqqa baa? 6 Woy oochchii

mo7odes beezize tanan Barnnabaasan xalaala? 7 Fa miishera wottaddaretitsi oochchize oode? Woy woyne tukkii, izippa aafe mo7oosse oode? Woy wude yenggittera, yinna wuditippa maatsi uzhoosse oode? 8 Taanii yinno as qofa gaar gaanene? Higge yinno ga7osaane? 9 Muse Higgite, «Uduma katstsa yedhdhize borize doontto accippe» ga7intti xaafinttida. Yeezin Xoozii yinno boras qoppii gaydaane? 10 Xoozii yinno gaydanna nuus qoppii baane? Yee nu gishos. Wootizen, katstsa geeshizen fana yellizanno ekkoda ga7i ufayssara oochchodes beezane ga7intti turo nu gisho xaafinttida. 11 Nuunii yin gidda ayyaana budutsi budezebaz maaqqiko ashos beezzebaz nu yinttappa ekkiko, yinna damma bazona? 12 Melluntsi yinno yinttappa ekkodes untits adetits wolqqa yeziko, nuus unttappa aadhize adetitsi wolqqa yene. Yezin nuunii Kiristtoosa Wonggeles dhube maaqqaame gaar, ubbanne gencane fattin yinna adetitsi wolqquitira maadinttikaaya. 13 Xoozze keetstsa oochchize asuntsi fa katsito Xoozze keetstsappa ekkizanno erosaane? Mahi zharsho besite oochchizuntsi zharshitippa ekkizanno erosaane? 14 Yinnii fana, Wonggele markkidhizuntsi yessis koshshize baz Wonggeleppa ekkode fana Laatstsii kiittida. 15 Yezin taanii hyanna adetitsi wolqqito ubba akkon maadinttikaaya. Taanii hyanno xaafidanna ta adetetsi wolqqito bonchchisades koyi baaya. Ooden ta ceeqito hyarii ashshodannippa hyayqo taas lo77o. 16 Taanii Wonggele ohizanna tana kiittide gisho fattin tana ceeqizebaz baaya. Wonggele ohanxiko, tana bade. 17 Taanii Wonggele kadhii sabbakiko taas damooze yene. Yezin taanii Wonggele kadhikaayzara kiittin sabbakizebaz maaqqiko yinno Xoozii taas hyadara inggida. 18 Yeezin, ta damoozita akko? Taanii Wonggele sabbakize wode ta adetits wolqqa

maadinttikaayzara Wonggele hyarii sabbakizanna taas damooze.

19 Taanii oodesin aro maaqqoos, yezin gaamuntsana ko7odes ubbuntsis aro maaqqida. **20** Taanii Ayhuduntsi attode fana untara untana maaqqida. Ta ommite higgeppa oomora yezoos, yezin higgeppa oomora yezuntsi attode fana higgeppa oomora yeze asi maaqqida. **21** Xoozze higgeppa balera kezikaayzara, Kiristtoosa higgitis kiitintite, higge baayzuntsi attode fana higge baayze asi fana maaqqida. **22** Taanii ammanora labbiduntsi attode fana labitsi maaqqida. Taanii eeratsuntsi attode fana untar untana maaqqida. **23** Taanii Wonggele maabara asi maaqqadesin anjito shaakkinttodes, hyanno ubba Wonggele gisho yiizida. **24** Galgaade wotsti ubbuntsi woxxane, yezin fete xalaala shilimaate ekkizanno erosaane? Yinnii fana yinttin shilimaatto ekkodes woxxote. **25** Galgaade as ubbuntsi ubbabazite fana ahane. Un yinno labbizanna dhabize worqqa zawude ekkodes. Yezin nuunii labbizanna medhina dhaboos worqqa zawude ekkodes. **26** Yinnii gisho, taanii qofa baayze asi fana woxxoos. Baqo zhultize asi fana hyarii kushe dentssoos. **27** Yinnii gisho taanii melluntsis Wonggele sabbakidannippa suuba ta ommite olintide asi maaqqaame fana ta ashito wolqqara ahi taas kiitintode fana yiizane.

10 Ta ishuntso, taanii yin hyanno tiirode fana koyane. Nu aduntsi ubbuntsi dhonneppa yeekkara yedhdhida; ubbuntsi abba fiinggida. **2** Un Musera wolla maaqqades dhonne giddan Abba gidda xammaqintida. **3** Un ubbuntsi fettii ayyaana katsta mu7ida. **4** Mahi ubbuntsi fettii ayyaana ushi uzhida. Un uzhidden untana kaalliter yeze ye ayyaana lallizeppa kezzaya; ye lallizen Kiristtoosa. **5** Yezin Xoozii untappa gaamite ufaytikaayze gisho un ahita akko baayze sa7a wodhdhii attida. **6** Un iita baz

amudhdhidanni gaar, nuunin iita baz amudhdhaame gaar yinna
 ubbanna nuus aazize maaqqida. 7 Geeshi Maxaafite, «Asuntsi
 mo7odesin ushshadesin bettida; mahi yexxodes denddida»
 ga7inttidanni gaar untappa fete fete eeqa goynidanni gaar
 yin eeqa goynippete. 8 Untappa fete fete olalidanni gaar nu
 olalodes beezoos. Yinnii gisho untappa fettii wode lam7itam
 hyaydzdzii mukul asi hyayqqida. 9 Untappa fete fete Laatsta
 fattani shooshara dha7intti hyayqqidanni gaar nu Laatsta
 fattanodes beezoos. 10 Untappa fete fete zuuzinggii hyayqo
 ki7ize kiitanchchora dhabidanni gaara yinttin zuuzinggippete. 11
 Hyanna untalla afa yellidanna mulo nu naaginttode gaar nuus
 aazize maaqqida. Mahi wode wurssutsalla afa yeze nuus timirte
 maaqqade gaar hyanna ubba xaafinttida. (aiōn g165) 12 Yinnii
 gisho, ta eqqida gaaze ooden gol7aame gaar fana naago. 13 As
 ubba yellize faatana fattin dumma faatana yinttana yellikaaya. Yin
 wolqqita dandda7izannippa aadhize faatana yin fattanintaame
 gaar aatsii inggoosse Xoozze ammaininttidaya. Yinttana faatana
 yellize wode yinna fatantto E yinttana dandda7isada. Mahi
 yinna fatanttipa yin kessade ogito E giigisada. 14 Yikke,
 ta al77o ishunto, eeqa goynizannippa hyaakkote. 15 Yin
 wozinaama as maaqqide gisho ta hyanno ohine. Taanii gaazanna
 turo maaqqidanno yin yin ommite firddote. 16 Nuunii Xooz
 galatii gishinttize anjjo xuu7ita Kiristtoosa suutsara fettetitsi
 yezanno baane? Mahi nuunii baxxize daabbize Kiristtoosa
 ashtira fettetitsi yezanno baane? 17 Nuunii gaama maaqqikon
 daabbize fetto, nu ye fettii daabbo gishinttize gisho fettii asho.
 18 Ane Isra7eele asuntsi oochchidanno qoppote. Zharshinttide
 zharshita muuzuntsis zharsho bessara fettetitsi baane? 19 Taanii
 akko ga7odes koyi ga7e? Eeqas zharshinttide katsita woy eeqa

maaddize baz baaya. 20 Un zharshizanna Xoozis maaqqikaayzin tuna ayyaanas. Yinnii gisho, yinttis tuna ayyaanara fettetitsi yessade gaar ta koyoos. 21 Yin Laatstse xuu7itippa uzhitara, mahi tuna ayyaana xuu7itippa ushshades dandda7oos. Laatstse leematippa mu7itera mahi tuna ayyaana leematippa mo7odes dandda7oos. 22 Nu yinno yiizii Laatsta zhlissane? Nu eeppa aadhize miintstosone? 23 Yin, «Ubba baz oochaame gaar kayzebazi baaya» gaane, yezikon ubbanna maaddoos. Yin, «Ubba baz oochaame gaar kayzebazi baaya» gaane, yezin ubbanna xaalizoos. 24 Fettii fettii asi, melle asi maaddize baz qoppodes beezane fattin fana maaddize baz xalaala qoppipe. 25 Yin wozintte medhintize so7ito hyaasii gabe bayzintize asho cer mo7ote. 26 Akkos gayko, «Sa7an sa7alla yeze ubba Laatstsis.» 27 Fettii ammanoose asi yinttana makkodes koyi xeejiko hyammades koyko hyanggote. Yin wozintte so7ikaayzara yin tiino aatsidanno ubba mo7ote. 28 Yezin fettii asi, «Hyanna eeqas zharshintidebaz» gayko, ye yinttis ohide atstse gishon yin wozintti gisho yinna katstosito mu7ippete. 29 Taanii, wozina gisho gaazanna yinno yinttis ohide atstse wozintti gisho fattin yin wozintti gisho baaya. Melle as wozina gisho ga7i taanii ta wallotitsalla akkos firddode? 30 Taanii muuze katsitis Xooz galatii mu7iko akkos hyalide fana Xooz galatize baza oocintte? 31 Yikke, yin akko mu7izako akko uzhihikon, woy akko oochchizako ubbanno Xoozze bonchchos oochchote. 32 Ayhuduntsana maaqqin Girikuntsanan maaqqin woy Xoozze woosa keetsite maaqqin oodesin dhube maaqqippete. 33 Taanii ubba wode gaamuntsi attode fana un maaddintode oge koyane fattin tana maaddode oge koyoos.

11 Taanii Kiristtoosa aazii kaallizannifana, yinttin tana kaallote. 2 Yin ubba baza tana qoppize gishon ta tamarsside timirtito mintsii aykkide gisho ta yinttana galatane. 3 Yezin Kiristtoosa dhiiratsi ubbas omma, dhiiratsi maachis omma, mahi Xoozii Kiristtoosas omma maaqqidanno yin erode fana ta koyane. 4 Fa ommito guulunttii Xooz woossiz woy tinbbite ohize dhiiratsi ubba omma maaqqide Kiristtoosa toochane. 5 Fa ommito guulunttikaayzara Xooz woossiz woy tinbbite ohize maachita omma maaqqide fa azinza toochane. Fa ommito guulunttikaayze maachita fa ommito meedintide maachiti fana. 6 Maacha fa ommito guulunttanxiko, fa ommito cuqintto. Yezin iis ommito cuqqizanna woy meedizanna borsiko fa ommito guulintto. 7 Dhiiratsi Xooz aazii Xoozze bonchcho maaqqide gisho fa ommito guulinttodes beezoos, yezin maacha dhiiratsi bonchchoos. 8 Maacha dhiiratsappa medhinttida fattin dhiiratsi maachippa medhinttikaaya. 9 Maacha dhiiratsis medhinttida fattin dhiiratsi maachis medhinttikaaya. 10 Hyannii gishon kiitanchchuntsi gisho maacha faas adetits wolqqa yezanno beezize malla fa ommito guulunttodes beezane. 11 Yezin Laatstse qofara maacha dhiiratsi baayzin yezoos; dhiiratsin maacha baayzin yezoos. 12 Maacha dhiiratsappa medhinttidanni fana dhiiratsin maachippa yelinttida. Yezin ubbuntsin Xoozappa medhinttida. 13 Ane yin firddote. Maacha fa ommito guulinttikaayzara Xooz woossodes beezane? 14 Dhiiratsi fa ommito dichchiko ees boriso maaqqidanno melle atto yezin medhetitsi yinttana tamarssoso? 15 Yezin maacha fa ommito dichchiko iis bonchcho baane? Maachis omma ingginttidanna iza fana kammode fana. 16 Yinnii gisho hyannilla lallodes koyze asi yeziko, nuus maaqqin woy Xoozze woosa keetsis maaqqin hyannippa melle woga baaya. 17 Yin fettilla

shiiqizanna lo77oos maaqikaayzin qohes maaqqide gisho
 hyatte ta inggize kiitte yinttana nashshoos. 18 Ta tiino si7idannna,
 yin woosa keetsite shiiqize wode yin gidda shaako yezanno.
 Yinno ta si7idannippa baggita turo maaqqidanno ammanane. 19
 Yin gidda fa oochite turii yezuntsi oona yezako erinttode gaar yin
 gidda shaako yessadanna attoos. 20 Yin wolla shiiqize wode
 yin shiiqizanna Laatstse kawo maades baaya. 21 Yin katstsa
 mu7ize wode fete feta naagikaayzara faasito faasito muuze
 gisho feta nayane hyankkay mahi matsinttane. 22 Turo yin
 mo7odesin ushshades yinttis keetsi baane? Woy Xoozze woosa
 keetsito leqqane? Dahuntsana yeellizane? Ta yinttana waago?
 Hyannis ta yinttana nashsho? Mulon nashshoos. 23 Taanii yinttis
 inggide timirtito Laatstsappa ekkida. Laatstse Yesuusa aadhii
 ingginttize qammite boora ekkii, 24 Xooz galatida. Boorito baxxi
 «Hya7ate; mo7ote. Hyanna yinttis ingginttide ta ashito. Hyanno
 mu7itera tana qoppote» yagayda. 25 Yinnii gaara, kawo mu7i
 maaqqin, ushi ekkii, «Hyanna ushita ta suutsite eqqide kille
 caaqo. Yin iippa uzhide wode ubba tana qoppote» yagayda. 26
 Yin hyay booriza mu7ize woden hyanna ushito uzhize wodeppa
 dentsi Laatstsii ye7ode wontsis E hyayqito ohoda. 27 Yinnii
 gisho, beezoosse ogera Laatstse boorito mu7ize woy Laatstse
 ushito uzhize ooden E ashiton suutsiton toochide gisho fa
 nagarite oocinttane. 28 Yinnii gisho asi fana fattano. Yeyzi
 boorito mo7o; ushitippan uzho. 29 Laatstse ashitibaz shaakkii
 eroosse, boortippa mu7izen ushitippa uzhize, faalla afa firdda
 muunen uzhane. 30 Yinnii gisho, yin gidda fa gaamuntsi labbida;
 hyargginttida; mahi unddenna asuntsi hyayqqida. 31 Yezin nu
 nuna fattanii be7ezako, nuulla afa firddinttaama yeshsha. 32
 Alame firddinttize wode nu alamtira firddinttaame gaar hyatte

Laatstsii nuna kaccane. **33** Yinnii gisho, ta ishuntsu, Laatstse kawo maades yin shiiqize wode wol yeltsi ekkote. **34** Yin shiiqita firddas maaqqaame gaar naydhidhide ooden yeziko, fa kara mo7o. Attide bazito ta ize hyanggi yinttis ohoda.

12 Ta ishuntsu, Geeshi Ayyaana imotitsibaz yin erode fana ta koyane. **2** Yin Xooz ammanoose wode doona baayze eequntsago gochinttii, yin eroosse oge hyanggidanno yin erane. **3** Xoozze Ayyaana kaalitsize asi ooden, «Yesuusa baaddintto» yaga7oos. Mahi Geeshi Ayyaana kaalitsikaayzin, ooden, «Yesuusa Laatstsii» ga7odes dandda7oosanno yin erode fana koyane. **4** Dumma dumma Ayyaana imotitsi yene, yezin imotitsito inggize Ayyaanize fetto. **5** Nu Laatstsese dumma dumma oocha yene, yezin Laatstse fetto. **6** Nu Laatstsese oochchize dumma dumma oge yene, yezin yinna ogite as ubbara oochchize Xoozze fetto. **7** Yezin fetes fetes ingginttide imotitsito melluntsana maaddode fana Geeshi Ayyaana qonccane. **8** Geeshi Ayyaana fetes cinccatitsi kumide qaala inggane; mahi fetes eratitsi kumide qaala inggane. **9** Ye Geeshi Ayyaanize fetes ammano, hyankkays mahi fatstsize imo inggane. **10** Geeshi Ayyaana fetes kille baz oochchize imo, fetes tinbbite ohize imo inggane. Fetes ayyaanappa ayyaana shaakkii erize wolqqa, fetes dumma dumma doonara ohize imo, mahi fetes dumma dumma doonara ohinttidanno billize imo inggane. **11** Yinnii gisho hyanno ubba oochchize ye fettii Geeshi Ayyaaniza. E koyde fana fetes fetes dumma dumma imo inggane. **12** Fettii gallite gaama billite yene, yezin yinna dumma dumma billituntsi fettii galla. Yinnii fana, Kiristtoosa dumma dumma billituntsi yeze fettii galla fana. **13** Nuunii Ayhude maaqqin Girike maaqqin aro maaqqin wallo asi maaqqin, ubbuntsi fettii

galla maaqqades Geeshi Ayyaanara xammaqintida. Mahi nu ubbuntsi fettii Geeshi Ayyaana uzhida. **14** Nu gallite dumma dumma billite yene fattin fettii galla billite baaya. **15** Tohe, «Taanii kushe maaqqoosse gisho billite baaya» gayko, E yinno gayde gisho billite maaqqizanna attodaane? **16** Hyaye, «Taanii aafe maaqqoosse gisho galla billite baaya» gayko, E yinno gayde gisho gallappa fettii billite maaqqizanna attodaane? **17** Galla ubba aafe xalaala maaqqizako, nu akkora si7ode? Mahi galla ubba hyaye xalaala maaqqizako nu akkora singgode? **18** Yezin Xoozii fa koydanni gaara, galla gidida dumma dumma billituntsana gaddida. **19** Ubbuntsi fettii billite maaqqizako galla wayzi yessade? **20** Yezin billituntsi gaama maaqqikon, galla fetto. **21** Aafe kushego, «Ne taas koshshoos» ga7odes dandda7oos. Woy omma tohego, «Ne taas koshshoos» ga7odes dandda7oos. **22** Yezin labitsi aazize galla billituntsi nuus aadhii koshshane. **23** Bonchcho koshshoos ga7i nu qoppize billituntsappa bagguuntsana gaama bonchchane. Mahi nu borssize nu galla billituntsana aatsii bonchchii naagane. **24** Be7adera borssoose galla billituntsis bonchcho koshshoos. Yezin Xoozii nu galla billituntsana wol yeltsi borssize billituntsis aadhize bonchcho inggida. **25** Galla billituntsi fete fetera shaako medhdhikaayzara wolis qoppode gaar mahi medhdhida. **26** Galla billituntsappa fete hyarggintiko billituntsi ubba eera hyarggintane. Galla billituntsappa fete bonchchintiko billituntsi ubba eera ufayttane. **27** Yin ubbuntsi Kiristtoosa galla; mahi yin fete fete E billite. **28** Woosa keetsite Xoozii, tiino hawaaruntsana, lam7intsa nabuntsana, hyaydzintsa asttamaaruntsana, mahi kille baz oochchizuntsana, fatstsizuntsana, melluntsana maaddizuntsana, woosa keetsta ahizuntsana, dumma dumma doonara ohizuntsana doorida.

29 Ubbuntsi hawaare? Ubbuntsi nabe? Ubbuntsi asttamaare?
 Ubbuntsi kille baz oochchane? 30 Ubbuntsis fatstsize imo yene?
 Ubbuntsi dumma dumma doonara ohine? Ubbuntsi dumma
 dumma doonara ohizanno billane? 31 Yinnii gisho ubbappa
 aadhize imotitsi mintsii koyote. Mahi ubbappa aadhize ogito ta
 yinttana beessada.

13 Taanii as qaalaran kiitanchcho qaala ohinttodes
 dandda7ikon, taas siiqo dhabiko, cer girize luulle fana. 2 Tinbbite
 ohize imotitsi taas yezikon, gaatsi qofa ubba erikon, eratitsi ubba
 yezikon, mahi dere dentsii melle bessa kanggize ammano taas
 yezikon, siiqo dhabiko, tana akkon maaddoos hyari. 3 Taas yeze
 baz ubba dahuntsis inggikon, melle atto yezin, tana tamas aatsii
 inggikon, siiqo dhabiko tana akkon maaddoos. 4 Siiqo dandda7a.
 Siiqo keeha. Siiqo qanaatoos. Siiqo ceeqinttoos. Siiqo uturtoos.
 5 Siiqo beezoosse baz oochchoos. Siiqo qiiridhdhoos. Siiqo
 zhilidhdhoos. Siiqo fa qohito faydoos. 6 Siiqo turira ufayttane
 fattin worddora ufayttoos. 7 Siiqo ubba dandda7ane; ubba
 ammanane; lo77o baz hyanoda ga7i, ufayssara naagane; ubba
 genccane. 8 Siiqo wurssutsi yellodes dhaboos. Yezin tinbbite
 attoda; dumma dumma doonara ohinttizanna attoda; eratitsin
 aadhoda. 9 Nu eratitsappan eeratsito erane; tinbbiteppa baggito
 ohine. 10 Yezin folo maaqqide ye7ize wode folo maaqqikaayze
 attoda. 11 Taanii na7a yeze wode na7a gaar ohine; na7a gaar
 qoppaane; na7a gaar qurichchane. Ta wozanttide wode na7atitsi
 hyanto ashshida. 12 Hyatte foo7o baayze bessa masttootera
 be7izannigaara be7ine, yezin ye wode nu geeshi be7ada. Hyatte
 ta eratitsappa eeratsi erane, yezin ye wode Xoozii tana erzanni
 gaar folii eroda. 13 Yikke, ammano, ufayssin siiqo, hyantsi

hyaydzdzuntsi miinggi yessada. Yezin hyantsesappa aadhize siiqo.

14 Siiqo koyote. Ayyaana imotitsi mintsii koyote; ubbappa aatsii, tinbbite imo mintsii koyote. **2** Dumma dumma doonara ohinttize asi Xoozis ohine fattin asis ohoos. Yezin asis benttikaayze gancce qofa Ayyaana wolqqara ohize gisho ooden E ohizanno tiiroos. **3** Yezin tinbbite ohizuntsi as Ayyaanar dichchodes, mintsitsodesin mintsodes asis ohine. **4** Dumma dumma doonara ohize asi fana Ayyaanar dichchane. Yezin tinbbite ohize asi woosa keetsito Ayyaanar dichchane. **5** Yin ubbuntsi dumma dumma doonara ohinttizako ta kadhane, yezin tinbbite ohizanno aatsii kadhane. Dumma dumma doonara ohinttizanno woosa keetsti dichchodes billize asi dhabiko, dumma dumma doonara ohinttizannifa tinbbite ohizanna aadhane. **6** Yikke ta ishunto, taanii yinttago hyanggi qonccitsara woy eratitsara woy tinbbite ohera woy timirtera maaqqaanxi dumma dumma doonara ohinttiko yinttana akko maaddode? **7** Dumma dumma yetsis fettii kochchi ootsi yeziko, suulunqe ootsin diitsi ootsi wayzi shagii erode? **8** Mahi moyze oolle loytsii erinttanxiko olas giiginttode oode? **9** Yinnii gaar, dumma dumma doonara yin ohizanna geeshi maaqqanxiko yin ohizanno oode erode? Yinna baqos ohize fana. **10** Alamella gaama doona yene; bilitsii baayze doona baaya. **11** Yikke fettii asi ohinttize doona taanii eranxiko E taas zaqqo maaqqane; taanin ees zaqqo maaqqane. **12** Yinnii gaar, Geeshi Ayyaana imo yin ekkodes mintsii koyzako, woosa keetsti dichchodes ubbappa aadhize imotitsi koyote. **13** Dumma dumma doonara ohize asuntsi ohito billodes billize imotitsi ingginttode gaar Xooz woosso. **14** Taanii dumma dumma doonara Xooz woossiko, ta ayyaanze woossane, yezin ta

qoftippa akkon shaakkii eroos. 15 Yeezin, ta akko oochchodes beeze? Taanii ta ayyaantte woossane; ta wozintten woossane. Taanii ta ayyaantte yexxane; ta wozintten yexxane. 16 Yinno maaqqanxiko neenii ne ayyaantte Xooz galatize wode yinna besite neenii gaazanno eroosse asi ne galatizanno waagii, «Amin77e» gawude? 17 Neenii Xooz galatizanna lo77o, yezin melle asi maaddoos. 18 Ta yin ubbappa aatsii dumma dumma doonara ohizanni gisho Xooz galatane. 19 Yezin taanii woosa keetsta melluntsana tamarssodes dumma dumma doonara taphphi mukul qaala ohodannippa erintize doonara ichchin qaala ohizanno kadhane. 20 Ta ishunto, yin qofara na7a fana maaqqippete. Yin iitabazis na7a fana maaqqote fattin yin qofara wozinaamuntsana maaqqote. 21 Laatstsii, Geeshi Maxaafite, «Taanii hyantsi asuntsis, dumma dumma doonara ohize asin zaqqo il7antsara ohize asara ohoda. Yezin yinno maaqqikon tana si7oos» yagaane. 22 Yikke, dumma dumma doonara ohizanna, ammanoose asuntsis malla maaqqane fattin ammanze asis baaya. Tinbbite ammanze asis malla maaqqane fattin ammanoose asuntsis baaya. 23 Woosa keetsta asuntsi fettilla shiiqize wode ubbuntsi dumma dumma doonara ohintiko eroosse woy ammanoose asuntsi yin shiiqite yi7i, «Hyantses zhashitane» ga7osaane? 24 Yezin eroosse woy ammanoose asuntsi woosa keetsta ye7ize wode asuntsi tinbbite ohodera, si7iko fa nagartto tiiroda; mahi E si7ide qaaltte firddintoda. 25 Un E wozintte geenggide qoftto qonccissada. Yinnii gaar, «Turii Xoozii yin gidda yene» yaga7i markkidhii, zuggii Xoozis goynoda. 26 Ta ishunto, nu akko ga7o? Yin wolla shiiqize wode fetes mazmure yene; fetes tamarsses imotitsi yene; fetes qonccitsi yene; fetes dumma dumma doonara ohize imotitsi yene; fetes

billize imotitsi yene. Yinna ubba woosa keetstsi dichchizebaz maaqqades beezane. 27 Dumma dumma doonara ohize asuntsi yeziko, lam77i woy ganggiko hyaydzdzii maaqqii tarar tarar ohodes beezane. Un ohizanno melle asi billo. 28 Yezin billize asi dhabiko, dumma dumma doonara ohize woosa keetsite si77i ga7o. Faasin fa Xoozzesin oho. 29 Tinbbite ohizuntsi lam77i woy hyaydzdzii maaqqii oho. Mahi melluntsi un gaazanno shago. 30 Yinna shiiqite yeze melle asis fettibaz qoncciko tiino ohize si77i ga7o. 31 Ubbuntsi tamarode gaaran ubbuntsi minggode gaar tarar tarar tinbbite ohodes dandda7ane. 32 Nabunts ayyaana nabuntsis kiitintane. 33 Geeshshuntsi woosa keetsta ubba lammadintidanni gaar Xoozii sarotitsi Xooz fattin wacalize Xooz baaya. 34 Maacha woosa keetsta si77i ga7o. Muse higge gaazanni fana un aqo fattin woosa keetsta ohodes untis adetits wolqqa baaya. 35 Maachuntsi woosa keetsta ohizanna borssizebaz maaqqide gisho fettibaz erodes koyko kara fa azinuntsana ooco. 36 Xoozze qaala tiino yin ki7idaane? Woy Xoozze qaala yin xalaalago yi7idaane? 37 Ooden fana nabe woy fana Xoozze asi ga7i qoppiko, taanii yinttis xaafizanna Laatstse kiita maaqqidanno ero. 38 Yinnii gisho ooden ekkaxiko nuunin eza ekkoos. 39 Yinnii gisho, ta ishunto, tinbbite ohodes mintsii amudhdhote; mahi dumma dumma doonara ohizanno kayippete. 40 Yezin ubbannan wogaran tarar maaqqe.

15 Ta ishunto, ta yinttis markkidhide Wonggele yin ekkidanne yin ammantte E gidda eqqidanno yin qoppode gaar koyane. 2 Ta tamarsside Wonggele mintsii aykkiko yin E gidda attoda. Yinno yi7anxiko yin ammantta hyarii maaqqada. 3 Taanii ekkide ubbappa aadhize kiita tiinidhii yinttis inggida. Yinnan, Geeshi Maxaafite gaazanni gaara, Kiristtoosa nu nagartti gisho

hyayqqida; 4 Mooginttida; Geeshi Maxaafite gaazanni gaara, hyaydzdzintsa qamma hyayqoppa denddida; 5 Phexiroosas benttida; Yinnippa suuba, taphpho lam77i hawaaruntsis benttida; 6 Yinnippa suuba, ichchin xeetappa gaanggize asuntsis fettii tohe benttida; Unttappa aadhize baggita hyatte yellodes faxa yene, yezin eeratsuntsi hyayqqida. 7 Yinnippa suuba, Yayqoobas benttida; suubappa fa hawaaruntsis ubbuntsis benttida. 8 Mahi wurssutsite bochintide gaar yeze taas qonccida. 9 Taanii Yesuusa hawaaruntsi ubbappa laafa. Taanii Xoozze woosa keetsta bay7ide gisho Yesuusa hawaare ga7intti xeeqinttodes beezoosaayya. 10 Yezin Xoozze aadho keehatitsite ta hyatte yezanni gaar maaqqida; E taas inggide aadho keehatitsiti hyarii attikaaya. Taanii mellunts hawaaruntsappa aadhii labbida. Yezin taara yeze Xoozze aadho keehatitsite fattin tana baaya. 11 Yikke, tana maaqqin untin, nu ubba tamarssizanna yinno; yintin yinna kiitto ammanida. 12 Kiristtoosa hyayqoppa denddidanno nu sabbakize wode yinttappa fete fete yeezin, wayzi, «Hyayqoppa denddo baaya» yaga7e? 13 Hyayqoppa denddo baayze baz maaqqiko Kiristtoosa hyayqoppa denddikaaya ga7e. 14 Kiristtoosa hyayqoppa denddikaayze baz maaqqiko nu timirtitan maaqqin yin ammantan hyarii. 15 Hyayqoppa denddo baayzin, nuunii Xoozii, «Kiristtoosa hyayqoppa dentsizida» yaga7i sabbakitera Xoozze worddanchcho markka maaqqida ga7e. 16 Hyayqqide asuntsi hyayqoppa denddikaayze baz maaqqiko yikke, Kiristtoosa hyayqoppa denddikaaya. 17 Kiristtoosa hyayqoppa denddoosse baz maaqqiko, yin ammantan hyarii; mahi yin hayno yellodes yin nagarara yene. 18 Yikke, Kiristtoosa ammanii hyayqqiduntsin dhabida ga7e. 19 Nuunii hyanna alamite de7o xalaalas Kiristtoosa gidida ufayssi oochchidebaz maaqqiko,

hyanna alamite yeze as ubbappa nu bazita aadhide iita. **20** Yezin Kiristtoosa hyayqqiduntsis hyayqoppa dendera anggisi maaqqii turo denddida. **21** Hyayqo fettii as baggara hyanna alamite yi7idanni gaar hyayqoppa denddon fettii as baggara yi7ida. **22** Addaama baggara as ubba hyayqqidanni gaara Kiristtoosa baggara asi ubba de7o yessada. **23** Yezin fete fete fa tarar denddoda. Kiristtoosa ubbappa tiinii denddida; yinnippa suuba, Kiristtoosa ye7ize wode eesuntsi denddoda. **24** Yinnippa suuba, Kiristtoosa ka7itumo, adetitsin wolqqa ubba dhabsi, ka7itumo Xoozze Ades inggodera wode wurssutsi ye7oda. **25** Xoozii E morkkuntsana ubba E tohitippa oomora yedhdhissade wontsis Kiristtoosa ahodes beezane. **26** Wurssutsite E dhabssodes yeze morkkizes hyayqo. **27** Geeshi Maxaafite, «Xoozii ubba baz E adetitsi wolqqappa oomora ahizane» ga7intti xaafinttida. Yezin ubba E adetitsi wolqqappa oomora ahane gaazanna, ubbabazito E adetitsi wolqqappa oomora ahide Xoozza Adaya gujjoos. **28** Ubba bazita Kiristtoosa adetitsi wolqqappa oomora aqidannippa suuba Xoozze Ades ubbanna maaqqade fana Kiristtoosa mahi fa ommite ubba baz Xoozis aqizida. Ye wode Xoozii fa xalaala ubba ahoda. **29** Hyayqqiduntsi dendoosse baz maaqqiko un gisho xammaqinttize asuntsis akko tirfe yeze? Hyayqqiduntsi dendoosse baz maaqqiko yeezin, akkos, asunts hyayqqiduntsi gisho xammaqintte? **30** Yeezin, nuunii akkos ubba wode nuna madhas aatsii ingge? **31** Ta ishuntso, ta qammite qammite hyayqos aadhii ingginttane. Yinnan, Laatstse Kiristtoos Yesuusa baggara yinttalla yeze ceeqita turo maaqqide gisho. **32** As qofa gaar maaqqiko, taanii Efesoone gidida xootsara butunttidanna tana akko maadde? Hyayqqiduntsi hyayqoppa dendoosse baz maaqqiko, «Wontta nu hyayqqize gisho hyayno maada

ushshada» yagaaze asi fana maaqqane. **33** Cimintippete!
lita laggetitsi lo77o duse iissane. **34** Yin wozinttigo maaqqote.
Nagara oochchippete. Yinttappa fettii fettii asuntsi Xooz eroos.
Ta yinttana yeellisades yinno gaane. **35** Fettii asi, «Hyayqqide
asi wayzi denddode? Un akko fana yeze gallara ye7ode?»
yaga7i oocize yezikaayzara attoos. **36** Hyay eeyizayo, neenii
sa7alla budize budutsita hyayqqikaayzara doloos. **37** Neenii
budize zarga maaqqin woy melle katstsa kochchi aafe fattin
suubappa dolize doltto baaya. **38** Yezin Xoozii budutsis fa
kadhide gaar galla inggane. Dumma dumma budutsis dumma
dumma galla inggane. **39** Medho ubbas asho fetto baaya. As
asho fetto; hyaars asho dumma; landda asho dumma; maaqqii
molo asho dumma. **40** Salo galla yene; mahi sa7a gallan
yene. Yezin salo gallas bonchchita fetto; maaqqii sa7a gallas
bonchchitan dumma. **41** Awa bonchcho fetto; agina bonchcho
dumma; xoolintto bonchcho dumma; fettii xoolinttize hyankay
xoolinttizeppa bonchchora dummudhane. **42** Hyayqqiduntsi
hyayqoppa denddize wode yinnii gaara yi7ada. Hyayqqize galla
budunttane; hyayqqoose galla maaqqii denddoda. **43** Toochera
budunttii, bonchchora denddoda; labitsimor budunttii, wolqqara
denddoda. **44** Medhetitsi galla budunttii, ayyaana galla maaqqii
denddoda. Medho galla yeziko, ayyaana galla yene. **45** Yinnii gaar,
Geeshi Maxaafite, «Tiino atstse, Addaama, faxa yeze medho
maaqqida»yagayda. Yezin wurssutsi Addaama, Kiristtoosa, de7o
inggize ayyaana maaqqida. **46** Yezin medhetits asi tiino yi7in,
suubappa ayyaana asi yi7ida fattin ayyaana asi tiino yi7ikaaya.
47 Tiino Addaama sa7appa medhinttide sa7a asi; lam7intsa
Addaama saloppa yi7ide salo asi. **48** Sa7appa medhinttiduntsi
sa7appa medhinttidaya aazane. Saloppa maaqqiduntsi saloppa

yi7idaya aazane. **49** Nuunii sa7appa medhinttide attsa aazanni fana saloppa yi7ide attsa aazoda. **50** Ta ishunto, ta gaazanna hyanno; hyatte nu ma77ide gallita Xoozze ka7itumo gelodes dandda7oos. Wooqize gallita wooqoosse galla laattoos. **51** Ta yinttis fettii gancce qofa ohoda. Nu ubbuntsi hyayqqoos, yezin wurssutsite ubbuntsi laaminttoda; **52** Moyze oollintize wode aafe qiphi be7ades qoppikaayzin laaminttoda. Hyayqqide asuntsi wooqoosse as maaqqii denddoda; nuunin laaminttoda. **53** Hyay wooqqizay wooqoosaya, hyay hyayqqizay hyayqqoosaya ma77odes beezane. **54** Hyay wooqqize wooqoosaya, maaqqii hyay hyayqqize hyayqqoosaya ma77ize wode Geeshi Maxaafite, «Hyayqo gaminttii qoodhinttida. Gaaze qaaltta folinttoda. **55** Yinnii gaar, «Hyayqo, ne gamizanna aba yene? Hyayqo, ne caddize wolqqita aba yene?» gayde qaaltta folinttoda. (Hadēs g86) **56** Hyayqo caddize wolqqa nagara; mahi nagara wolqqa higge. **57** Yezin nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa baggara nuus game inggize Xoozzes galata maaqqe. **58** Yinnii gisho, ta siiqo ishunto, en7inttanxi miinggi eqqote. Laatstse oochite yin labbizanna cer baayzanno erii ubba wode Laatstse oochito azal7ikaayzara oochchote.

16 Ammanze asuntsis miishe shiishebaz Galaatiya woosa keetsis taanii kiittidanni fana yinttin oochchote. **2** Miishe shiishita ta yinttago hyanggize wode maaqqaame fana fettii fettii saaminttappa tiino qamma, wogga wode wogga wode fa denggizanippa kessii fa kara shiisho. **3** Taanii ize hyanggide wode miishito Yerusalaame yeltsode fana yin dooride asuntsis dabddaabbe inggi untana Yerusalaame kiittoda. **4** Untara ta hyanggizanna koshshize baz maaqqiko un taara hyammades dandda7ane. **5** Taanii Maqedooniyara aadhodes qoppide

gisho ize hyanggi yinttago ye7oda. 6 Ta hyanggizanna aba maaqqikon, ta qitizanne yin tana moyzode gaar yin kale eerats wode gam7ikaayzara ashshoos. Seete aginuntsana yin kale aatsikaayzara waayi ashshoda. 7 Taanii ogera aadhitera yinttana be7ades koyoos. Laatstsii gayko, yin kale eerats wode gam7odes qoppane. 8 Yezin taanii Phenxeqosxe Ba7ale yellodes Efesoone gam77oda. 9 Taas oocha kumide dalgga furtsi buguntida, yezin gaama olinttize morkkuntsi yene. 10 E ta gaar Laatstse oocha oochchize asi maaqqide gisho Ximotiyoosa yinttago hyanggiko, yin kale E yirggikaayzara yessade gaar yiizote. 11 Ooden eza leqqippe. E taago sarora maaqqade gaar eza maaddii moyzote. Taanii E hyankutsi ammanzuntsara maaqqadanno naagane. 12 Nu ishe Aphiloosa hyankkuntsi ammanzuntsara yinttago hyammade gaar ta eza mintsii woossane. Hyatte yinttago hyammades koykaaya, yezin eesi wottide wode yinttago hyammada. 13 Barkkote; Ammanora eqqote; xaalote; minggote. 14 Oochito ubba siiqora oochchote. 15 Ta ishunto, Isxifaanosan E kara asuntsi Akkaya gidida un tiino ammaniduntsana maaqqidanno ammanzuntsana maaddodes fana aatsii inggidanno yin erane. 16 Yinttin un gaar asuntsisin, untara oochara labbize ubbuntsis kiitinttode gaar ta yinttana woossane. 17 Isxifaanosa, Ferddonaxisan Akkayqoosa taago yi7idanna tana ufayssida. Yin baayze besite un yinttana maaqqii ta facito kuntsida. 18 Un yinttana ufayssidanni fana tanan ufayssida. Yinnii fana asuntsana botifete. 19 Isiya woosa keetsta asuntsi yinttana saro gaane. Aqiilan Phirisqilan fa kara shiiqize woosa keetsta asuntsara wolla yinttana Laatstse suntsite wozinappa sarotsida. 20 Ammanze ishunts ubbuntsi yinttana saro yagayda. Geeshi yeerintte yeerinttitera fete feta sarotsote.

21 Taanii, Phawuloosa, hyanna sarotiisito ta kushtira xaafida.
22 Laatsta kadhoosse asi yeziko, baaddintidaya maaqqe.
Nu Laatssayo, yo7o! 23 Laatse Yesuus Kiristtoosa aadho
keehatitsita yintara maaqqe. 24 Ta siiqita Kiristtoos Yesuusa
gidida yeze yin ubbuntsara maaqqe. Amin77e.

2 Qoronttoosa

1 Xoozze qofara Yesuus Kiristtoosa hawaare maaqqide Phawuloosan, nu ishe Ximotiyoosa, Qoronttoosa gidda yeze Xoozze woosa keetsitisin Akkaya gade yeze Xoozze as ubbuntsis xaafide kiita. **2** Xoozze nu Adeppan Laatstse Yesuus Kiristtoosappa, aadho keehatitsin sarotitsi yinttis maaqqe. **3** Maarotits Ades, ubba wode nuna mintsitsize Xoozses, nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa Ades galata maaqqe. **4** Xoozii nuus inggide mintsitsite, madha yezuntsana nu mintsitsode fana Xoozii nuna nu madhite ubba mintsitsane. **5** Nuunii Kiristtoosara gaama madhite shaakkinttidanni gaara mahi nuunii E gaama mintsitsite minggoda. **6** Nuunii madha ekkiko yinna yinttana mintsitsodesin yinttana ashshodes. Mahi nuunii miinggiko nuunii genccide madhiti fana yinttin gencci, Xoozii yinttis inggize mintsitsite minggoda. **7** Yin nu ekkide madhiti gaar ekkii, nu mintsitsite shaakkinttodanno nu erize gisho nu ufayssita yin gidda mintsii. **8** Nu ishuntso, Isiya gade nuna yellide madhito yin erode gaar koyane. Yinna nuna yellide madhita nu wolqqitippa deexxin, hyayqqikaayzara attoos ga7i ufayssi gachchida yeshsha. **9** Nuunii nuulla hyayqo firdda firddintide fana qoppida. Yezin nuunii nu ommite maaqqikaayzin, hyayqqiduntsana dentsize Xoozzalla ammaninttode gaar yinna yi7ida. **10** Xoozii yinnii gaar iita hyayqoppa nuna ashshida; hyatten ashshoda; tiinosin E nuna ashshoda ga7i E gidda ufayssi gaddane. **11** Woosara nuna maaddote. Gaama woosa baggara Xoozze maade nu denggize wode gaama asuntsi nu gisho Xooz galatane. **12** Nuunii nu geeshi wozintte ceeqinttane. Nuunii hyanna alamite yezide yestte aatsii nu yezide yestte turetitsaran suuretitsara yinttara yezida. Yinnan, hyanna alame cinccatitsite maaqqikaayzin Xoozze aadho

keehatitsite. **13** Nu yinttis xaafide dabddaabiza yin nabbabodesin qoppodes dandda7izebaz fattin melle baaya. Yin eza qoppodes dandda7izanno ta ammanane. **14** Hyatte yin nu baz eeratsar erane, yezin tiinos loytsii erodanno ta ammanintane. Nu Laatstse Yesuusa maaqqize wode nuunii yin gidda ceeqinttidanni fana yinttin nu gidda ceeqinttoda. **15** Yinno taanii loytsii eride gisho yin lam7intsa maaddintode gaar tiinidhii yinttago hyammades qofa accida. **16** Taanii Maqedooniya hyanggi yeygappa maaqqii yinttana be7ada. Taanii yeygappa Yihuda hyanggize wode yin tana moyzoda ga7i qoppida. **17** Taanii yinno ga7ite akko oochchodes beezzako eroosse as aazane? Woy taanii ta qofto accize wode as qofa gaar, fettii tohe «Yee» mahi fettii tohe «Ade» gaaze as aazanene? **18** Yezin Xoozii ammanintizaya maaqqide gisho nu yinttis ohize qaaltta «Yee» woy «Ade» gaazanno baaya. **19** Taanin, Sillaasen Ximotiyoosan yinttis markkidhide Xoozze Na7i, Yesuus Kiristtoosa ubba wode «Yee» fattin «Yee» ran «Adera» baaya. **20** Xoozii inggoda gayde ubba Kiristtoosa baggara «Yee» maaqqane. Nuunii Kiristtoosa baggara Xoozza bonchchoda, «Amin77e» gaazanna yinnii gisho. **21** Nuunin yin Kiristtoosa gidda miinggi eqqode gaar fa oochitis dooride Xoozii. **22** Nuunii E baz maaqqidanno erisodes fa mahitamito nuulla gaddida; mahi fa Geeshi Ayyaana qabde mahi nu wozintte gaddida. **23** Taanii Qoronttoosa hyanggikaayzara attidanna yin azzanikaayzara attaame gishos; yinna worddo maaqqiko Xoozii ta shempito taappa ekko. **24** Yin, yin ammantte miinggi yeze gisho nu yinttana ufayssodes yinttara wolla oochchizuntsana fattin yinttana wolqqara ammantsizuntsana baaya.

2 Taanii lam7intsa yinttago hyanggoos ga7i qofa accidanna yinttana azzantsikaayzara attaama. **2** Taanii yinttana azzantsikon

ta azzantsiduntsi yinttappa melle tana ufayssodes yeze oode? 3 Taanii yinttis ye dabddaabiza xaafidanna, ta yinttana be7ades hyanggize wode tana ufayssodes beezize asuntsalla ta azzanodes koyoose gisho. Ta ufayttize wode yin ubbuntsin ufayttodanno ta ammanane. 4 Taanii gaama waayen un7an mahi gaama afutstsara xaafidanna, yinttana azzantsodes maaqqikaayzin taanii yinttana ubba akko gaar kadhizako yinttana erisode fana. 5 Asi azzantside ooden yeziko ta eella afa gantsodes koyoos fattin tana maaqqikaayzin yinttappa gaamuntsana azzantsida. 6 Yinttappa gaama asuntsi ye attsa seeride seeretsita ees maaqqada. 7 Yinnii gisho, ye atstse gaama azzanii, ufayssi gachchaame fana cer yin eza maarodesin mintsitsodes beezane. 8 Yin eza siiqizanno mahi ees qonccissade fana ta yinttana woossane. 9 Ta ye dabddaabiza yinttis xaafidanna, yin fattanintti, ubba baza taas kiitintizanno erodes koyde gisho. 10 Yin maarize attsa taanin maaroda. Taanii maarodebaz akko yezikon, Kiristtoosa tiino yin gisho ga7i maarida. 11 Ta yinno oochchidanna Xalahe gene oocha nu erize gisho xalahe cimmaame fana. 12 Taanii Kiristtoosa Wonggele sabbakodes Xiro7aada hyanggide wode Laatstsii ize taas oocha oge giigizii gaddida. 13 Yezin taanii ta ishe Tito ize denggikaayze gisho ta wozinta shemppikaaya. Yinnii gisho, ize yeze asuntsana sarotsi eza koyodes Maqedooniya qitida. 14 Yezin Kiristtoosa baggara ubba wode nuna gamera kaalitsizayan shitto fana sawize Kiristtoosa baz nu erize timirtito ubba bessa yeltsode gaar oochchize Xoozza galata yello. 15 Nuunii attize asunts giddan dhabize asunts gidda Kiristtoosa baggara Xoozis inggintide sawize shitto fana. 16 Dhabize asuntsis hyayqos kanggize hyayqo zeeqo; mahi attize asuntsis de7ogo kanggize

de7o sawo; yeezin, yinnii gaarize oochas beezize as maaqqade oode? 17 Nuunii Xoozze qaala tirfe denggodes koyi buqutsi zal77ize gaama asunts gaar baaya. Yezin Xoozii kiittide luule asunts fana Kiristtoosa gidida yezii Xoozze tiintte qaala ohine.

3 Nuunii mahi nuna nashshonene? Woy melle as gaar, galata dabddaabiza yinttis dakkodes woy yinttappa ekkodes nuna koshshanene? 2 Asi ubba yinttana erode fanan nabbabode fana yin nu wozintte yeze dabddaabbe. 3 Yin qalamera maaqqikaayzin de7o Xoozze Ayyaanara, shuchchalla afa maaqqikaayzin as wozina xaafinttiduntsanan nuura maadinttide Kiristtoosa dabddaabbe maaqqizanno beezida. 4 Nu yinno gaydanna, Kiristtoosa baggara Xoozze gidida ammano nuus yeze gisho. 5 Nu yinno oochchodes dandda7idanna Xoozze wolqqara fattin nuunii nu wolqqara akkon oochchodes dandda7oos. 6 Nu kille caaqos kiitintizuntsana maaqqade fana nuna yiizida. Yinna kille caaqita Geeshi Ayyaanara benttida fattin xaafinttide higge gidida baaya. Higge wodhane, yezin Geeshi Ayyaana de7o inggane. 7 Shuchchalla afa xaafinttide higgita ingginttide wode Xoozze bonchchita qonccida. Muse sintte yeze bonchchita dhabiter hyanggizebaz maaqqikon, Isra7eele asuntsi E sintto dakkii be7ades un dandda7ikaaya. Yikke, hyayqo ki7ize higge yinnii gaar bonchchora qoncciko, 8 yeezin, Geeshi Ayyaanara oochinttize oocha bonchchita wayzi aadhooso? 9 Asalla afa firda ki7ize higge bonchcho maaqqiko yeezin, asi xillize kille oge wayzi aadhii bonchchinttosa? 10 Zaga bonchcho maaqqidanno hyatte aadhize bonchchora yeltsi be7ize wode zaganna bonchcho baayze baz maaqqida. 11 Eerats wodes benttii suubappa dhabidanna hyannii fana bonchchinttiko, medhina yezanna wayzi aadhii bonchchinttoso? 12 Nuus hyannii gaar ufayssi yeze gisho

yeellidhikaayzara ohine. **13** Nuunii, Isra7eele asuntsi dhabiter hyanggize bonchchiti folito ba7aame gaar fa sintto goozide Muse fana baaya. **14** Yezin un wozintta doccida. Hyayno yellodes un gal77a caaqo nabbabize wode un wozintta yinna goozite goozinttii yene. Yinna goozita Kiristtoosar xalaala gaarinttane. **15** Yezin hyayno yellodes un Muse maxaafe nabbabize wode ubba yinna goozita un wozintto goozane. **16** Yezin ooden Laatstsago maaqqize wode ayden yinna goozita gaarinttane. **17** Laatstsii Ayyaana; Laatstse Ayyaana yeze besite wallotitsi yene. **18** Nuunii ubbuntsi goozinttikaayze sinora Laatstse bonchchito be7ada. Nuunii Ayyaana maaqqide Laatstse bishshito aazodes bonchchoppa bonchcho laaminttoda.

4 Yikke, Xoozii fa maarotitsite hyanna oochito nuus inggide gisho nuunii ufayssi gachchoos. **2** Nuunii aachichan yeellize oocha ubba ashshida; gene oocha oochchoos; Xoozze qaala worddora worqqoos. Turtto qoncce ohite, as ubba wozina nuna ekkode fana Xoozze tiino nuna shiishoda. **3** Nu ohize Wonggelize geenggide baz maaqqikon, genggidanna dhabe oge yeze asuntsis. **4** Hyanna alamito ahize xoozze ammanoose asunts wozintto goozida. Un Xoozze bishshara qonccide Kiristtoosa bonchcho Wonggele foo7ito be7aame gaar kayda. (aiōn g165) **5** Nuunii, Yesuus Kiristtoosa Laatstsi maaqqidannon nu E gisho yin oochanchcho maaqqizanno ohine fattin nu baz ohoos. **6** «Foo7o dhuma gidda foo7o» gayde Xoozze, Kiristtoosa sintto foo7ize Xoozze bonchchito erize foo7ito inggodes fa foo7ito nu wozintte foo7izida. **7** Yezin ubbappa aadhize wolqqa nu baz maaqqikaayzin Xoozze baz maaqqizanno beessades hyanna bonchcho qoltta meqqize miishe fana nu gidda yene. **8** Nu ubba baggara waayinttida, yezin meqqikaaya. Nuus workkita

maaqqida, yezikon ufayssi gachchikaaya. **9** Nu, morkkuntsara bay7intida, yezin lagge dhabikaaya. Nu morkkuntsara guuduntii gol7ida, yezin dhabikaaya. **10** Yesuusa ye7ita nu gallite qonccode fana E hyayqito ubba wode nu gallite tookkii wutane. **11** Yesuusa de7ita hyayqqize nu gallite qonccode gaar faxes yeze nuunii E gisho ubba wode hyayqos aadhii inggintane. **12** Yikke, hyayqo nu gidda oochchize wode de7o yinggida oochchane. **13** Geeshi Maxaafite, «Ta ammanida; yinnii gisho ohida»yaga7intida. Yinnii fana ammano nuus yeze gisho ohine. **14** Laatstse Yesuusa hyayqoppa dentside Xoozze, nunan Yesuusara hyayqoppa dentsodannon yintara wolla fa tiino shiishodanno erane. **15** Yinna ubba hyanidanna yin gisho. Xoozze aadho keehatitsita gaama asuntsana yellize wode asuntsi Xoozze bonchchos galata gaanggode fana. **16** Yinnii gisho, nuunii ufayssi gachchoos. Nu benttize galtta labbitera hyanggizebaz maaqqikon, nu ayyaana gallita qammite qammite killidhdhane. **17** Hyattes nu madhintize hyanna laafa madhita, ubbappa aadhii dammize medhina bonchcho nuus inggissada. (aiōnios g166) **18** Nuunii benttize baz maaqqikaayzin benttoosse baz be7ine. Benttize baz hyattes, yezin benttoosse baz medhinas. (aiōnios g166)

5 Hyatte nu yeze dunkkaane aazize hyanna sa7a ashita wul7intikon, asi keexikaayze, Xoozii keexxide medhina keetstsi nuus salo yezanno erane. (aiōnios g166) **2** Salo galla ma77odes amudhdhitera hyatte hyanna sa7ite yezitera sheenidhane. **3** Nuunii yinno ma77ide wode kallidhoos. **4** Dunkkaane aazize hyanna sa7a ashite nu yezitera deexxin sheenidhane. Hyayqqize nu ashita de7or laaminttode fana salo galla ma77odes koyane fattin ashoppa shaakkinttodes koyi baaya. **5** Nuna hyannis giigizide Xoozii. Mahi tiinoppa yo7ode bazis qabde mahi fa

Ayyaantto nuus inggida. 6 Yinnii gisho, nuunii hyanna sa7a ashtira yeze wode ubba Laatstsappa hyaakkii yezanno erikon ubba wode ammaninttii yene. 7 Nuunii yeze ammanora fattin be7ize bazara baaya. 8 Nu hyanna sa7a ashtippa shaakkintti, Laatstsara wolla yessades amudhdhize gisho ammaninttii yene. 9 Yinnii gisho, nu hyanna ashtira yezin woy hyanna ashtippa shaakkinttin, nu amotitsita eza ufayssodes. 10 Nuunii fete fete hyanna sa7ite yezitera lo77o maaqqikon woy iita maaqqikon, oochchide oochitis beezize firdda ekkodes Kiristtoosa firdda oyda tiino shiiqoda. 11 Yikke, nuunii Laatstsas zhashtizanna akkos yezako erize gisho asuntsi nu ohizanno ekkode fana zorane. Xoozii, nuunii ood yezako nuna erane; mahi yinttin yin wozintte nu ood yezako erane yaga7i qoppaane. 12 Wozina gidda maaqqikaayzin cer hyarii ceeqinttize asuntsis mahe yin immades dandda7ode gaar yin nu gidda ceeqinttode gaar yinttis mikinaate maaqqades koyane fattin nu nuna mahi nashshodes koyoos. 13 Nu zhaashtiza maaqqiko Xoozze bonchchos; wozinaama maaqqiko yinttis. 14 Fete ubbuntsis hyayqqidayan ubbuntsi mahi eera hyayqqidanno nu erize gisho Kiristtoosa siiqita nuna ahane. 15 De7o yezuntsi yikkeppa suuba faas maaqqikaayzin untis hyayqqidesin hyayqoppa denddides yessade fana Kiristtoosa as ubba gisho hyayqqida. 16 Yikkeppa suuba, nuunii oonan as qofara firddoos. Hyannippa zaga nuunii Kiristtoosan as qofa gaar firddide baz maaqqikon, yikkeppa yinnii gaara firddoos. 17 Yinnii gisho, ooden Kiristtoosa gidda yeziko kille medho; gal77a medhetitsita aadhida; ubba kille maaqqida. 18 Yinno ubba Xoozii oochchida. E Kiristtoosa baggara nuna faara giigizida. Mahi melluntsana faara giigissade gaar nuus giigiza oocha inggida. 19 Xoozii Kiristtoosa baggara as ubba faara giigizane. Un nagartto

faydikaaya; mahi asi faara giigize qaala nuus inggida. 20 Xoozii asmana nu baggara xeeigize gisho nu Kiristtoosas kiitintide as gaar Xoozara giigote ga7i Kiristtoosa gisho woossane. 21 Nuunii Xoozze xillotitsi Kiristtoosa baggara ekkode gaar, nagara eroossa Kiristtoosa nu gisho nagaranchcho asi fana mahida.

6 Nuunii Xoozara wolla oochchize as maaqqidanni gaar, yin ekkide aadho keehatitsito cer mahaame fana nu yinttana woossane. 2 Xoozii, «Wottide saate ta nena si7ida; atotits qammite nena maaddida» yagaane. Yikke, si7ize wodita hyatte; atotits qammita hyayno. 3 Ooden nu oochito borode gaaran nu gidida dhubunttode gaar koyoos. 4 Yezin, nu turii Xoozze oochanchcho maaqqidanno nu oochchize ubba bazite beessada; Gaama madhara, waayeran, un7ara, 5 garafinttera, acinttera, ixintter kumide kachchara, oochchi labbera, gentto dhabera, nayera, 6 geeshshatitsara, eratitsara, dandda7ara, keehatitsara, Geeshi Ayyaanara, turii siiqora, 7 turii qaalara Xoozze wolqqara nuunii E oochanchcho maaqqidanno beezida. Mahi xillotitsi nuus tooran gondalle. 8 Nuunii bonchchinttidan borinttida; cazhinttidan galatinttida. Turo ohine, yezin asuntsi nuna balitsizuntsana gayda. 9 Nu as gidida erinttide asi, yezin erinttoosse as gaar maaqqida. Hyayqqida ga7inttida, yezin faxa yene; guuddinttida, yezin hyayqqikaaya. 10 Nuunii azzanikon ubba wode ufayttane. Nu daha yeshsha, yezin gaama asuntsana durizane. Mahi akko baayze as yeshsha, yezin ubbanna nu baz. 11 Qoronttoosa asuntso, nu yinttis geeshi ohida; nu wozintto yinttana beezida. 12 Yin nuna yin siiqito beezanxi kaydap attin nu nu siiqito yinttana kaykaaya. 13 Ade fa na7untsis ohizannifana ta yinttis ohine; nu yinttana nu wozintto beezidanni fana, yinttin yin wozintto nuna beezote. 14 Ammanoose asuntsara

beezosse ogera waaxintippete. Xillotitsisin nagarasin akko yellintte yeze? Foo7osin dhumasin akko fettetitsi yeze? **15** Kiristtoosan Xalahren yeltsizebaz akko? Mahi ammanzayin ammanoosayin wolla koxsizebaz akko? **16** Xoozze Keetsisin eequntsara akko fettetitsi yeze? Xoozii, «Ta un gidida yessada, ta un gidida bentoda. Ta untis Xooz maaqqada; untin ta worzha maaqqada» gaydannigaara, nuunii de7o Xoozze keetsti. **17** Yinnii gisho, Laatstii, «Un giddappa shaakkinti kezote; tuna maaqqide baz bochchippete; ta yinttana ekkoda. **18** Ta yinttis ade maaqqada; yin taas dhiiratsi na7untsanan maachi na7untsanan maaqqada; yagaane Ubbappa wolqqaama Laatstsay» yagayda.

7 Yikke, ta siiquntso, hyanna ufayssita nuus maaqqide gisho nu ashton nu shemppito tunize baz ubbappa nuna geeshoda. Xoozis zhashtii nu geeshshatitsito folo mahoda. **2** Yin wozintto nuna beezote. Nuunii oonan qohikaaya; oodesin iissikaaya; oonan cimmikaaya. **3** Taanii yinno yinttalla afa firddodes ga7oos. Hyannippa tiino ta yinttis ohidanni gaara, yin nu wozintte yene; nu faxa yezikon hyayqqikon yinttappa shaakkinttoos. **4** Yinttalla taas yeze ammantta damma; ta yinttara minggane; nu madhite ubba wode ufayttane. **5** Nuunii Maqedooniya yellide wode ubba baggara waayinttida fattin shemppikaaya. Balera morkkuntsara, giddar zhashmora un7inttida. **6** Yezin azzaniduntsana mintsitsize Xoozze, Tito ye7ite nuna mintsitsida. **7** Nuna mintsitsize Tito ye7ito xalaala maaqqikaayzin yinttin eza mintsitsidanno si7idanne gujii. Yin tana amudhizanno, taas azzanzanno taas qoppizanno ta si7ide wode tana gaama ufayssida. **8** Ta dabddaabbize yinttana azzantsikon akkos ta xaafine ga7i qiiridhdhoos. Ta qiiridhdhidanna ta dabddaabbize yinttana eerats wodes azzantside gisho. **9** Hyatte taanii ufayttidanna, ta yinttana

azzantside gisho maaqqikaayzin yin azzantta yinttana yin nagartippa mahide gisho. Xoozii fa qoftti gaar yinttana azzantsida fattin nu yinttana akko bazaran qohikaaya. **10** Xoozii koyze azzano, atotitsago yeltsize nagarappa maaqqe ke7ine; E gidda qiiirizebaz baaya. Yezin hyanna sa7a azzantta hyayqo ke7ine. **11** Yin azzantta yin gidda aafizide aafito bo7ote. Yinna azzantta yinttana akko gaar dentsitsezako akko gaar mahe inggezako, akko gaar ellisii kaccizako, akko gaar zhashizezako, akko gaar suukizezako, akko gaar taas qanaatezako, akko gaar seeritsi kaalitsizako bo7ote. Hyanna ubbanne yin geeshi maaqqizanno markkidhizida. **12** Yinnii gisho, taanii hyay dabddaabbiza yinttis xaafidanna, qohize attsa woy naaqqintide atstse gisho baaya. Yezin yin nuus akko gaar qoppizako Xoozze tiino yin, yinttana be7ade gaar xaafida. **13** Nuunii miinggidannippa aadhii Tito denggidanne ufayttida. Nu ufayttidanna aadhii, yin Tito ufayssidannen E wozintto shemppizidanne. **14** Taanii yinttana nashshii ees ohin yin tana yeellizikaaya. Yinnii gisho nuunii ubba wode yinttis turo ohine; yinnii gaara nuunii Tito tiino yinttana nashshidanna turo maaqqida. **15** Yin ees zhashimora goqii, eza mokkidanno mahi ees akko gaar kiitinttezako E qoppize wode yinttis yeze siiqita miinggite hyanggida. **16** Taanii ubba baza yin gidda ammaninttize gisho ufayttane.

8 Nu ishuntso, Xoozii Maqedooniya yeze woosa keetsuntsis inggide aadho keehatitsito yin erode gaar nu koyane. **2** Un damma madhara fattaninttida, yezin un ufayssita wolqqaama. Un dahatitsitis wuzula baaya, yezin aatsii inggera gaama dalggida. **3** Un fa wolqqiti gaaran fa wolqqitippa aadhizanno kadhii inggidannis ta markka. **4** Un Xooz asi maaddize lo77o oocha nuura oochchodes koyi nuna gaama woossida. **5** Un

nuunii qoppidannippa aatsii oochchida. Tiinidhii fana Laatstsis
 inggida; kaallii, Xoozze qofa gaar un fana nuus inggida. **6**
 Hyanna dalgga oochito aykkide Tito gujjii oochchode gaaran
 yinttana maaddii, yinna oochito folisade gaar eza woossida.
7 Yezin yin ubbabazite, ammanora, ohera, eratitsara, damma
 amora, nuna siiqoran ubbabazite duridhdhidanni fana hyanna
 lo77o oochiten yin dalgga maaqqade gaar nu koyane. **8** Taanii
 yinno kiittodes ga7oos. Yezin melluntsi damma amuto yin
 siiqora yeltsi bi7i yin akko fana turo yezako erodes gaane. **9**
 Yin nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa aadho keehatitsito erane.
 Kiristtoosa dure maaqqii bettii, yin E dahatitsite duridhdhade
 gaar yin gisho dahidhida. **10** Taanii hyanna ohite yinttana
 maaddize zore zorodes koyane. Yin omatse bere immades
 xalaala maaqqikaayzin yinno oochchodes amotitsaran yin tiinane.
11 Yin oochchodes aykkide oochito hyatte folote. Yin yinttis
 yezanni gaar inggiko, yinna yin inggodes qoppidanno turo
 mahine. **12** Fettii asi inggodes amudhdhiko, E imota Xoozze tiino
 ekinttizanna, E faas yezanni fana inggiko fattin baayze bazappa
 inggodes un7inttin baaya. **13** Taanii yinno gaazanna, yin ubbanna
 fettii likke maaqqade gaar ga7i fattin melluntsi madhitippa
 shemppin yin madhidhade gaar baaya. **14** Yin madhidhize wode
 untis gaanggidannippa yin madhitis maaqqade fana hyatte
 yinttis gaanggidanna un madhitis feezhane. Yinnii fana yin gidda
 wolkke maaqqada. **15** Geeshi Maxaafite, «Gaama shiishides
 tirfikaaya; eerats shiishides faccikaaya» ga7intti xaafinttidanni
 gaar. **16** Nu yinttis qoppizannigaara Titon yinttis qoppode gaar
 oochchide Xoozze galatintto. **17** Tito yinttago hyanggidanna,
 nu eza dentsitside gisho xalaala maaqqikaayzin E fa qofite
 hyammades amudhdhide gisho. **18** Wonggele markkidhera

woosa keetstsa ubbanne gaama erinttide isha, nuunii Titora dakkane. **19** Yinnilla nuunii hyanna dalgga imotitsito kanggize wode nuura hyammade gaar hyanna dalgga oochitira Laatstsa bonchchodesin melluntsana maaddodes yeze amuto beessades E woosa keetsite doorinttida. **20** Hyanna ingginttide dalgga imotitsito, nu oochalla feeshize wode nuna boraame fana naaginttoda. **21** Nuunii Laatstse tiino xalaala maaqqikaayzin as tiinon lo77o maaqqide baz oochchoda. **22** Mahi gaama wode faatana gidida miinggi aadhida nu isha, untara yinttago dakkida. E yinggida loysii ammaninttize gisho hyatte yinttana maaddodes gaama amudhdhane. **23** Titobaz erodes koyzako, E yinttana maaddodes taara oochchize ta oocha lagge. Melle ishuntsbaz maaqqiko woosa keetsuntsi kiittiduntsana; mahi asuntsi un yestto bi7i Kiristtoosa bonchchane. **24** Yinnii gisho, woosa keetsita yin siiqiton nu yinttana ammaninttizanna turo maaqqidanno beessades yin siiqito hyantsi asuntsana beezote.

9 Ammanze asuntsis kessize miishebaz ta yinttis xaafodes koshshoos. **2** Yin maaddodes loysii amudhdhizanno ta erane. Yin Akkaya asuntsi, omatse bereppa aykkii maaddodes giiginttidanno taanii Maqedooniya asuntsis doona kuntsi ohida. Yin damma amotitsita untappa gaamuntsana dentsitsida. **3** Hyanna oochite yin gidida nu ceeqinttize ceeqita hyarii maaqqaame gaar tiino yin baz ta ohidanni gaara yin giiginttii naagode gaar hyantsi ishuntsana yinttago kiittida. **4** Maqedooniya asuntsi taara hyanggi, yin giiginttikaayzar yessader, denggiko, nu yin gidida yeellidhada; mahi yin nuuppa aadhii yeellidhada. **5** Yinnii gisho, hyantsi ishuntsi taappa tiinidhii yinttago hyanggi, yin inggoda gayde imotitsito tiinidhii giigisade gaar ta untana kiittida. Ta ye7ize wode yinna imota giigii betto. Ye wode yinna keehatitsi

imota wolqqara maaqqikaayzin kadhera maaqqizanno erisane. **6** Hyanno tirote; eerats budize eeratsi maxoda; gaama budize gaama maxoda. **7** Xoozii ufayssara inggize attsa kadhize gisho wolqqara woy kadho baayzin maaqqikaayzin fettii fettii asi fa wozintte qoppidannigaara kadhera inggodes beezane. **8** Ubba wode ubba baza koshshize baz ubba denggi lo77o oocha ubba oochchodes dandda7ode fana Xoozii yinttis fa anjjito gantsoda. **9** Geeshi Maxaafite, «E fa qolito dahuntsis lalida; E xillotitsita medhinas yessada» yagaane. (aiōn g165) **10** Budizes budutsi, maades katsta inggize Laatstse, yin budize budutsito gaantsi inggoda. Yin xillotits aafon gantsoda. **11** Gaama asuntsi yin inggize imotitsito nuuppa ekkii, Xooz galatode gaara, yin ubba wode gaantsi inggizuntsana maaqqade gaar Xoozii yinttana ubba bazara durissada. **12** Hyanna yin inggize imotta ammanze as facito kuntse xalaala maaqqikaayzin asuntsi Xooz galatodes mikinaate maaqqane. **13** Hyanna yin oochita yin ammantto ersi Kiristtoosa Wonggele yin ammanii ees kiitinttii yinttis yeze baz untaran melluntsara shaakkintide gisho ubbuntsi Xooz bonchchoda. **14** Xoozii yinttis inggide aadho keehatitsiti gisho un yinttis Xooz woossittera yinttana be7ades amudhdhane. **15** Wuzula baayze Xoozze imotitsitis Xoozii galatintto.

10 Ta yinttara yeze wode aada, mahi yinttappa hyaakize wode nuulla afa minggane yaga7inttida, Phawuloosa, keehan ashkke maaqqide Kiristtoosa suntsite yinttana woossane. **2** Taanii yinttago hyanggize wode nuna asho qofara hyanttize asi mahi qoppize asuntsalla afa mintsii qaalara ohinttodes qofa accida. Yinttalla afa yinnii gaara ohinttode gaar yin tana qoppaame fana yinttana woossane. **3** Nuunii hyanna sa7ite yezikon sa7a asi fana olinttoos. **4** Nu ola miishita hyanna

sa7asito baaya. Yezin shuchchi ginbbito lalodes wolqqar yeze Xoozze toora. Turora olinttize lallen, 5 Xooz eraame gaar denddizuntsanan turira olinttize utura qofa ubba nu laloda. As qofa ubba di7i Kiristtoosas kiitinttode gaar nu yiissada. 6 Yin kiitinttizanna folo maaqqize wode nuunii kiitinttoosuntsana ubba seerodes giiginttoda. 7 Yin be7izanna balera benttize baz xalaala. Ooden fana Kiristtoosa baz ga7i qoppizebaz maaqqiko, nuunin Kiristtoosa baz maaqqizanno ero. 8 Laatstsii taas inggide adetits wolqqite ceeqinttikon yinne yeellidhoos. Yinna adetits wolqqita taas ingginttidanna yinttana dichchodes fattin lalodes baaya. 9 Taanii ta dabddaabbite yinttana yirggissades koyi xaafidebaz aazippe. 10 Fettii fettii asuntsi, «Phawuloosa dabddaabbita deexon wolqqaama, yezin E fa ommitis nuura yeze wode labitsi; E ohitan fatstsoos» yagaane. 11 Yentsi asuntsi nu hyaako yezara xaafide dabddaabbize kale yinttara yezara oochchize oochiti gidda dummatitsi baayzanno qoppo. 12 Nuunii fana nashshize asuntsara nuna likkisades woy wolkkisades koyoos. Yezin un fana faara likkizii woy wolkkizii bi7itera eeya. 13 Yezin nuunii Xoozii nuus inggide wuziltte ceeqinttoda fattin wuzula fiinggi ceeqinttoos; yinna wuzultta yinttagon yellane. 14 Nuunii koshshizannippa aatsii ceeqinttoos, yezin Kiristtoosa Wonggele tiinii yinttago yeltsidanne ceeqinttane. 15 Nuunii Xoozii esside wuzulappa fiinggi, melluntsi oochchide oochite ceeqinttoos. Maaqqoyezin, yin ammantta diccode fana Xoozii inggide wuzultte yin gidda nu oochchize oochita dalggod ga7i qoppane. 16 Nuunii melle asi fa wuzultte oochchide oochite gelii ceeqinttoos, yezin yinttappa fiinggi melluntsis Wonggele markkidhades dandda7ane. 17 Yezin, Geeshi Maxaafite, «Ceeqqize ubba

Laatstsalla ceeqqo» ga7i xaafintida. 18 Laatstsii nashshize atsta fattin fana faas nashshize atstse nashshinttoos.

11 Ta eerats eeyatitsito yin hyatten dandda7oda ga7i qoppane; aade dandda7ote. 2 Xoozii yinttana buzo mahodes qoppidannigaara, taanin yinttis qoppane. Taanii yinttana geeshi wudurtigaara fettii dhiiratse, Kiristtoosas inggodes oocii gaddida. 3 Yezin shooshi fa genera Hewaano balitsidannifana oode erize yin wozintta iitii Kiristtoosas yeze yin suuretitsiton geeshshatitsito laamod yessane ga7i yirggane. 4 Fettii asi yi7i, nuunii yinttis markkidhide Yesuusappa melle Yesuusa yinttis markkidhiko, woy yin ekkide Ayyaanzeppan Wonggelzeppan melle ayyaanan Wonggelen yinttis ohiko, si77i ga7i aatstsane. 5 Yezin taanii Yesuusa «Damma hawaaruntsappa» laafane ga7i qoppoos. 6 Taanii ohe eroosse asi maaqqikon, eratitsi taas yene. Yinno ta yinttis gaama ogeran gaama bazara qonccizida. 7 Taanii miishe oocikaayzara Xoozze Wonggele yinttis hyarii ohidannan yinttana dhoqi yiizii tana toochidanna taas nagara maaqqane? 8 Taanii yinttis oochchodes melle woosa keetstsappa miishe bonqii ekkida. 9 Ta yinttara yeze wode tana madhikon yinttappa fettii asin waaysikaaya. Maqedooniyappa yi7ide ammanzuntsi tana koshshize baz ubba maaddida. Hyayno yellodes ta yinttis toofo maaqqikaaya tiinosin toofo maaqqoos. 10 Kiristtoosa turetitsita ta gidda yezin, ta ceeqito Akkaya gade tana ooden kayoos. 11 Ta hyanno akkos ga7e? Yinttana kadhoose gishosine? Taanii yinttana kadhizanno Xoozii erane. 12 «Nuunin yin fana oochchane» ga7i ceeqqize hyankko hawaaruntsi ceeqo mikinaato dhabssodes hyatte ta oochchizanno tiinosin oochchoda. 13 Hyannii gaarize asuntsi Kiristtoosa hawaare aazodes fana laammize worddanchcho hawaaruntsanan cimmize

oochanchcho. **14** Yinna damma qofize baz baaya; akkos gayko, Xalahe foo7o kiitanchcho fana yi7ades fana laammane. **15** Yinnii gisho, Xalahe oochanchchuntsi xillotitsi oochanchcho fana yi7ades fana laammiko yinna damma baz baaya. Un wurssutsite fa oochitigaara ekkoda. **16** Ooden tana eeya ga7i qoppaame fana mahi ohine. Ta yinttis eeya aazikon ta eeratsi ceeqinttode fana tana eeya mahi ekkote. **17** Taanii hyannigaara ceeqinttii ohize, Laatstse koyizannigaara maaqqikaayzin eeyatitsara ohine. **18** Gaama asuntsi hyanna sa7a bazite ceeqinttize gisho taanin ceeqinttoda. **19** Yin wozinaama maaqqide gisho eeya asi baz ufayssara dandda7ane. **20** Ooden yinttana ariziko woy yinttana bonqiko woy faas maaddintodes yinttago shiiqiko woy yinttalla afa uturtiko woy yinttana baqqiko yin dandda7ane. **21** Nuunii yinno oochchodes gaama booza maaqqizanno yeellidhittera ta ohine. Yezin ooden miinggi ceeqqinttiko, taanin ceeqqinttodes minggane. Taanii yinno eeya asi fana ohine. **22** Un Ibraawe? Taanin Ibraawe. Un Isra7eele? Taanin Isra7eele. Un Abrahama kochcho? Taanin Abrahama kochchi. **23** Un Kiristtoosa oochanchcho? Taanii zhashtize as gaar ohine, untappa aadhize Kiristtoosa oochanchcho. Taanii oochara gaama labbida; gaama wode acinttida; garafinttida; gaama wode hyayqoppa attida. **24** Ayhuduntsi tana hyasttam uddufun ichchin tohe garafida. **25** Hyaydzdzii tohe gufera guuddintida; fettii tohe shuchchara dhoginttida; markkabe hyaydzdzii tohe meqqida; abba gidida fettii qamma kumutsi aqii feezhida. **26** Taanii gaama oge labbii yedhdhida. Kixa hyaatsappan faannoppa attida. Ayhuduntsin Ayhude maaqqoosse asuntsi taalla afa madha yeltsida. Katama, akko baayze ganasa, abba, tana zhashida; ammanze fana aazize asuntsi tana waytsida. **27** Taanii oochara labbida cawida,

gaama tohe gentto dhabida, naydhdhida, baridhdhida, cishtida, kallidhida. **28** Mellebaz ubba faydikaayzara ubba wode tana qofizanna woosa keetsi baz. **29** Fettii asi labbize wode eera ta labbika? Fettii asi nagarara dhubunttize wode ta ayde shenidhdhikaayzara ashshido? **30** Ta ceeqinttodes koshshize baz maaqqizako taanii labbida maaqqizanno erisize bazara ceeqinttoda. **31** Medhinas bonchchinttide Xoozze, nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa Aday, ta worddidhoosanno erane. (aiōn g165)

32 Damasqqo katama Aretaasa gaaze kaatizeppa oomor ahize tana aytisodes koyi Damasqqo katama furtsito naagizane. **33** Yezin asuntsi tana daachcho gidida olii, katama shuchchi ginbbitis maskkootera ketstsin taanii E kushtippa attida.

12 Ceeqintte faatstoossanno ta erane. Yezin ceeqinttodes koshshiko, Laatstsappa ekkide qonccitsite ceeqqoda. **2** Taphpho oyddii bereppa tiino, Kiristtoosa ammanze fettii atstse hyaydzintsa salo ekinttidanno ta erane. Ye atstse ashora woy asho baytsi qitezako ta eroos; Xoozii erane. **3** Ye atstse ekinttidanno erane. Yezin E ashora woy asho baytsi ekinttezako ta eroos; Xoozii erane. **4** Ye atstse gannate ekinttii asi qonccissadesin asi ohodes dandda7oosse baz si7ida. **5** Taanii ye atstsera ceeqinttoda, fattin taanii ta labitsito fattin ta gidida ceeqinttize bazi baaya. **6** Taanii turtto ohinttizanni gisho ceeqinttodes koykon eeya baaya. Yezin asi ta oochchizanno be7izannippan si7izannippa aatsii qoppaame gaar ga7i ceeqintte ashshane. **7** Taas qonccide damma qonccitsite ta uturtaame gaar tana waaysodes ta ashito zhulttize Xalahe kiitanchcho taas ingginttida. **8** Hyay waaytsizaya taappa hyaasode gaar taanii Laatstsa hyaydzdzii tohe woossida. **9** Yezin Laatstsii, «Ta wolqqita ne labitsitira qonccize gisho ta aadho keehatitsita nees maaqqada» gayda. Kiristtoosa wolqqita

ta gidda qonccode gaar ta labitsite ufayttitera ceeqinttane.

10 Taanii Kiristtoosa gisho labbize wode, cazhinttize wode, waayinttize wode, bay7inttize wode, madhinttize wode ta labitsite ufayttane. Akkos gayko, ta labbize wode ye wode minggane. **11** Taanii eeya asi fana ceeqinttida. Yinnii gaara ta ceeqinttode fana oochchide yinttana. Ta, ta ommite erinttoose asi maaqqikon, «Damma hawaaruntsana» ga7inttizuntsappa eeroos. Yinno taas markkidhades beezze yinttana yeshsha. **12** Ta yin gidda yezitera dandda7ara oochchide malla bazitan kille bazita ta turii hawaare maaqqidanno beezane. **13** Ta yinttis toofo maaqqikaayzara attidannippa melle woosa keetstsappa yin akkora eerido? Yinna bala maaqqiko tana maarote. **14** Taanii yinttago hyammades giiginttode hyanna taas hyaydzdzintsa. Ta yinttana fattin yinttis yeze baz koyoose gisho yinttana waaytsodes koyoos. Yeliduntsi fa na7untsis qolo minjjane fattin na7untsi fana yeliduntsis qolo minjjoos. **15** Ta yin gisho taas yezebaziton tanan aatsii inggikon tana ufayssane. Yeezin, taanii yinttana yinnii gaara aatsii siiqize wode yin tana eeratsi siiqane? **16** Maaqqikon, ta yinttis toofo maaqqikaaya; waaytsikaaya; yezin yinttana cimameran generan aykkidebaz yinttis aazikaayzara attaama. **17** Melle atto yezin, ta yinttago kiittide asuntsappa yinttana cimmide asi yene? **18** Tito yinttago qitode gaar taanii woossida; mahi ammanze isha eera dakkida. Yeezin, Tito yinttana cimmida? Nuunii nu oochito fettii ayyaanara oochchikaane? Mahi nu hyanttan fetto baane? **19** Nu ubba wode yin tiino nuna xillissades mootinttodebaz yinttis aazane? Nu Kiristtoosa gidda yezii Xoozze tiino hyanno yellodes ohine. Nu siiqo ishunto, nu hyanno ubba oochchizanna yinttana dichchodes. **20** Ta yinttago hyanggize wode oode eride yin ta koyizannigaara yi7anxiko, mahi taanin yin koyizannigaara

yi7i yellinttanxiko ga7i zhashitane. Mahi oode eride yin gidda lalle, qanaate, zhilo, fana kadhe, zigorssi, as sunts iisse, uturan kachchin yezanxi attaama ga7i zhashitane. 21 Taanii lam7intsa yinttago hyanggize wode Xoozii yin tiino tana yeellissada ga7i zhashitane. Zaga nagartto oochchii yinna fa oochchide tunatitsappa, olale hyanttafan yeellize oochappa maaqqaayze asuntsana bi7i azzanikaayzara ashshoos ga7i zhashitane.

13 Ta yinttago hyanggoder a hyanna hyaydzintsa. Akko mooton lam77i woy hyaydzdzii markkara minggane. 2 Taanii lam7intsa yinttara yellintize wode yin gidda tiino nagara oochchide attsan melluntsana ubba seerikaayzara ashshoos ga7i ohi gaddida. Hyatte ta hyaakkii yezikon maaqqii yinttago hyanggize wode oodesin yqsinttoos. 3 Ta gidda yezii ohize Kiristtoosa maaqqizanno yin erodes koyane. E yinttara ohinttize wode wolqqaama fattin yin gidda labitsi baaya. 4 Kiristtoosa masqalalla afa waayera suxintida, yezin Xoozze wolqqite de7o yene. E labitsi maaqqizannigaara, nuunin labitsi. Yezin yinttana maaddades Xoozze wolqqite ezara de7o yessada. 5 Ammanora miinggi yezako yinttana yinttis fattanii bo7ote. Faatantte yin gol7anxi attiko, Kiristtoosa yin gidda yezanno yin erane. Yezin Kiristtoosa yinttara yezanxiko yin gol7oda. 6 Nuunii fatanara gol7aamanno yin erane ga7i nu ammanane. 7 Yin iita baz oochchaame fana nuunii Xooz woossane. Nuunii mintsii maaqqizanno asi be7ade fana maaqqaayzin nuunii mintsii maaqqanxin, yin lo77o oochchode gaar nuunii woossane. 8 Nuunii turis oochchane fattin turira ixinttizebaz akko bazin oochchodes dandda7oos. 9 Nu labbize wode yin mahi miinggodera nuna ufayssane. Yin bore baayzuntsana maaqqade gaar nu yinttis Xooz woossane. 10 Taanii yinttappa hyaakkii yezitera xaafidanna yinnii gishos.

Taanii yinttago hyanggize wode Laatstsii taas inggide adetitsi wolqqite ammaninttii yinttalla afa laatsidhades koyoos. Laatstsii taas wolqqa inggidanna, yinttana maaddodes fattin qohodes baaya. **11** Wurssutsite ta ishunto, saro yezote. Bore baytsi yezote; ta zortto si7ote. Fettii wozinara maaqqii yezote; sarora yezote. Siiqon saro inggize Xoozze yinttara maaqqe. **12** Geeshi yeerintte yeerinttitera, fete feta saritsote. **13** Xoozze asuntsi ubba yinttana saro saro yagaane. **14** Laatstse Yesuus Kiristtoosa aadho keehatitsi, Xoozze siiqo, Geeshi Ayyaana fettetitsi yin ubbuntsara maaqqe.

Galaatiya

1 Asappa woy as baggara maaqqikaayzin Yesuus Kiristtoosappan eza hyayqoppa dentside Xoozze Adeppa hawaare maaqqade gaar kiitintide ta Phawuloosa, **2** taara yeze ammanze ishuntsi ubba, Galaatiya yeze woosa keetsuntsis. **3** Xoozze nu Adayin nu Laatstse Yesuus Kiristtoosappa yinttis aadho keehatitsin sarotitsi maaqqe. **4** Hyanna iita woditippa nuna ashshodes, nu Laatstsen, nu Aday qofa fana Kiristtoosa nu nagartti gisho fana aatsii inggida. (aiōn g165) **5** Xoozis Medhinappa medhina yellodes bonchcho maaqqe. Amin77e. (aiōn g165) **6** Kiristtoosa aadho keehatitsite yinttana xeevide Xoozza ashshii, melle Wonggelego, yin ellisii, wayzi maaqqezako tana gaama qofizane. **7** E fa ommite melle Wonggele baaya. Yinttana balitsodesin Kiristtoosa Wonggele wobbisades koyze eeratsi asuntsi yene fattin turii Wonggele fetto. **8** Yezin nuna maaqqin woy salo kiitanchcho maaqqin nu yinttis tiino ohide Wonggeleppa dummudhize Wonggele yinttis ohize baz maaqqiko, E baadinttidaya maaqqe. **9** Hyannippa zaga nu gaydannigaara hyatten mahi gaane; yin ekkide Wonggeleppa dummudhize Wonggele ooden yinttis ohiko ye atstse baaddinttida maaqqe. **10** Yeezin, tana asi woy Xoozii nashshode fana koyanene? Woy ta asi ufayssodes koyane? Ta asi ufayssodes koyze baz maaqqiko, Kiristtoosa aro maaqqoos. **11** Ta ishunto, ta yinttis ohize Wonggelta asappa maaqqoosanno yin erode fana ta koyane. **12** Taas hyay Wonggeliza Yesuus Kiristtoosa qonccizida fattin asappa ekkikaaya woy asi tana tamarssikaaya. **13** Ta zaga Ayhude ammano yeze wode wayzi yezezako, taanii ammanzuntsana yiqsimo baytsi bay7adesin dhabssodes butuntidanno yin si7ida. **14** Ayhude ammano naagora, ta

wode yeze Ayhude ishunsappa aadhane. Nu adunts wogitisin aadhii yiqsinttane. **15** Yezin ta hyaga ta inttii sazite yezin Xoozii tana doorida; fa aadho keehatitsite tana xeeqida. **16** Ayhude maaqqoosse asuntsis Wonggele ohode gaar Xoozii fa Na7aya taas qonccizide wode ta ooderan zorinttikaaya. **17** Woy taappa tiino hawaare maaqqiduntsara yellinttodes Yerusalaame hyanggikaaya. Yezin ta tiinidhii Arabe gade qitida; yinnippa maaqqii Damasqqo katama yi7ida. **18** Hyaydzdzii bereppa suuba, Phexiroosara yellinttodes Yerusalaame hyanggi eera taphpho ichchin qamma gam77ida. **19** Yezin Laatstse ishe Yayqooba fattin hyankko hawaaruntsappa oonan ta bi7ikaaya. **20** Ta yinttis xaafidanna worddo maaqqoosanno Xoozze tiino yinttis markkidhane. **21** Yinnippa suuba, taanii Sooriyan Kilqiya gade qitida. **22** Yihuda yeze woosa keetsi asuntsi tana bi7i erikaaya. **23** Yezin un, «Zaga nuna bay7ize atstse, hyatte yinna E dhabssodes koyze ammantto sabbakane» yagaazanno si7ida. **24** Si7iduntsi ubba ta gisho Xoozza galatida.

2 Taphpho oyddii bereppa suuba, mahi Barnnabaasan Tito ekkii Yerusalaame hyanggida. **2** Ta hyanggidannan Xoozii taas qonccizide ogera. Hyannippa tiino zaga ta oochchidannan hyatte ta oochchizanna cer maaqqaame fana Ayhude maaqqoosse asuntsis sabbakida. Woosa keetsi kaalitsizuntsana ga7i xeeqinttizuntsana dumma shiishii ohida. **3** Melle atto yezin, taara yeze Tito Girike asi maaqqikon, garrazinttode gaar ga7i un7itsikaaya. **4** Yezin, aro nuna mahodesin Kiristtoos Yesuusa gidda yeze nu wallotitsito geeditera nu gidda aachintti gelide worddo ishuntsi yene. **5** Yezin turii Wonggele yin gidda miinggi xaphphii yessade gaar nuunii melle atto yezin, fettii saaten untis kushe inggikaaya. **6** Yezin hyalaqa aazize

asuntsi oodetitsita taas akkon baaya. Xoozii as sino bi7i firddoos. Hyantsi asuntsi ta markkidhize Wonggelella afa fettii bazin gujjikaaya. 7 Yezin Phexiroosa, Ayhuduntsis Wonggele ohode fana Xoozii ees hyadara inggidannigaar taasin Ayhude maaqqoosse asuntsis Wonggele ohode hyadara inggidanno un suubappa tiirida. 8 Yikke, Phexiroosa Ayhuduntsi hawaare maaqqade fana oochchide Xoozze, tanan Ayhude maaqqoosse asuntsis hawaare maaqqade fana oochchida. 9 Mahi taas inggintide aadho keehatitsito qoppide tuusi maaqqii benttize Yayqooba, Phexiroosan Wahannisa, nuna Ayhude maaqqoosse asuntsago, un Ayhude asuntsago qitodes tanan Barnnabaasan maaddodes mizaqi kushe inggida. 10 Un nuna mintsii hyadara gaydanna, nuunii dahuntsis qoppode fana. Tiinon ta yinno oochchodes amudhdhane. 11 Phexiroosa Anxookiya katama yi7ide wode E balide gisho taanii E tiintte eqqii «Neenii balida» gayda. 12 Yayqooba kiittide fettii fettii asunsi Anxookiya yo7odeppa tiino E Ayhude maaqqoosse ammanzuntsara mu7ine, yezin un yi7idannippa suuba, «Ayhude maaqqoosse asuntsappa ammaniduntsii garrazintodes beezane» gaaze asuntsis zhashtii untappa shaakkintida. 13 Fettii fettii ammanide Ayhuduntsi Phexiroosa oochite kaallida. Melle atto yezin, Barnnabaasan yinna qofite giigida. 14 Yezin un Wonggele turira luule yedhdhosanno bi7i, Phexiroosa as ubba tiino, «Neenii Ayhude maaqqittera, Ayhude woga fana maaqqikaayzin Ayhude maaqqoosse asuntsi fana yene; yeezin, wayzi Ayhude maaqqoosuntsana, «Ayhude wogara yezote» ga7i wolqqidhe?» yagayda. 15 Nuunii yelinttera Ayhude, yezin nagaranchcho maaqqide Ayhude maaqqoosse asunts fana baaya. 16 Yezin asi Yesuus Kiristtoosa ammanii xillane fattin higge naagii xillossanno erane. Ooden asho

ma77ide ubba higge naagii xilloosse gisho nuunin higge naagii maaqqikaayzin Kiristtoosa gidda ammanii xillodes Kiristtoos Yesuusa ammanida. **17** Nu Ayhuduntsin Kiristtoosa baggara xillodes koshshane. Yinno maaqqiko nuunin melle asuntsi fana nagaranchcho maaqqizanno be7ine. Yeezin, nu nagara oochchode fana dentsitsize Kiristtoosa ga7inttanene? Mulon baaya! **18** Yikke, ta wul7idanno mahi keexizebaz maaqqiko taanii ta ommite higge mentsizaya maaqqizanno markkidhane. **19** Taanii Xoozis de7o maaqqii yessade fana higge baggara higgess hyayqqida. **20** Taanii Kiristtoosara masqalalla afa suxuntida. Taanii yikkeppa taas yezoos, yezin Kiristtoosa ta gidda yene. Ta hyatte ashora yeze yestto, tana kadhii ta gisho fana aatsii inggide Xoozze Na7a ammanii yene. **21** Taanii Xoozze aadho keehatitsito cer ashshoos. Xillotitsi asis higge baggara benttize baz maaqqizako, Kiristtoosa hyarii hyayqqida ga7e.

3 Hyantsi, qoppoosse Galaatiya asuntso, yin aafti tiintte Kiristtoosa masqalalla suxuntide si7ile fana qonccii benttane. Yeezin, turis yin kiitintaame fana yinttana doccizide oode? **2** Ta fettibaz erodes koyane; yin Geeshi Ayyaana ekkidanna higge naagine woy Wonggele qaala ammanii ekkidate? **3** Yin yinnii fana qoppoosuntsana? Yin Xoozze Ayyaanara aykkii, hyatte ashora folodes koyane? **4** Yin Wonggele baggara gaama waayidanna hyarii? Yinna waayita ubba cer maaqqida? **5** Xoozii yinttis Geeshi Ayyaana inggidannan yin gidda kille baz oochchizanna, yin higge naagide gishone woy Wonggele si7i ammanide gisho? **6** Ane Abrahama bo7ote, «E Xooz ammanida; Xoozii ees yinno xillotitsi mahi faydida»ga7intti xaafinttida. **7** Yikke, ammanzuntsi Abrahama na7untsana maaqqizanno erote. **8** Xoozii Ayhude maaqqoosse asuntsana ammanora

xillissadanno tiino Geeshi Maxaafe bi7i, «Worzha ubba neera anjjinttoda» yaga7i, Wonggele Abrahamas tiindhii ohida. 9 Yinnii gisho, ammanze ubba ammanide Abrahamera wolla anjjinttoda. 10 Higge naagii xilloda gaaze ooden baaditsi gidida yene. Akkos gayko, Geeshi Maxaafite, «Higge maxaafite xaafinttidanne ubba miinggi yezoossen oochchoosse ooden baadinttidaya maaqqo» ga7intti xaafinttida. 11 «Xillo ammanora yessada» ga7intti xaafinttide gisho ooden Xoozze tiino higge naagii xilloosanna erintidebaz. 12 Higge ammanoppa baaya. Yezin, «Higgito naagize ooden izo kaalloda» yaga7inttida. 13 «Minxalla afa suxuntti hyayqqide ooden baaddinttidaya» ga7intti xaafinttida. Kiristtoosa nu gisho baaddinttezaya maaqqii, nuna higge baadditsappa wozida. 14 Xoozii Abrahamas inggide anjiita, Yesuus Kiristtoosa baggara Ayhude maaqqoosse asuntsana yellode fanan Xoozii inggoda gayde Geeshi Ayyaana ufayssi ammanora ekkode fana yinno oochchida. 15 Ta ishunto, ta yinttis as de7o duse maaqqii yeze baz aazize mahi ohine. Asi caaqqide caaqita miinggidannippa suuba, ooden yinna caaqito shaarodes woy melle gujjodes dandda7oos. 16 Xoozii yinna ufays qaaltto Abrahamasin E zaruntsis inggida. Geeshi Maxaafite, gaama asis ohize fana, «Ne kochchuntsis» ga7oos. Yezin fettii asis ohize fana, «Ne kochchitis» yagayda; ezin Kiristtoosa. 17 Taanii gaazanna hyanno; oyddii xeeti hyasttam bereppa suuba ingginttide higgita, tiino Xoozii mintsida caaqito shaarii ufays qaaltto dhabisodes dandda7oos. 18 Xoozii inggize laatita higgera ekkinttizebaz maaqqizako Xoozii inggide ufays qaala baggara maaqqizanna attane. Yezin Xoozii fa aadho keehatitsite laata Abrahamas ufays qaala baggara inggida. 19 Yeezin, higge akkos ingginttido? Higge ingginttidanna, Abrahamas ufays qaala

ingginttide kochchita ye7ode wontsis iita oocha akko yezako
 beessades. Higge kiitanchcho baggara ingginttii, gidida maaqqii
 giigize fettii as baggara oochalla afa feezhida. 20 Gidda maaqqii
 giigize atstse lam77i zalas oochchane fattin fetes baaya, yezin
 Xoozii fetto. 21 Yeezin, higge Xoozze ufays qaala ixnanene? Ade!
 Higge inginttidanna asis de7o inggodes maaqqizako, turii xillotitsi
 higge baggara maaqqadyeshsha. 22 Yezin Yesuus Kiristtoosa
 ammanin benttize ufays qaaltto ammanzutsis ingginttode fana
 kumutsi alamtta nagaras oomora yezanno Geeshi Maxaafite
 ohine. 23 Yezin ammano ye7odannippa tiino higgera acinttii yene
 yeshsha. Yinna ammannta qonccode wontsis higgera naaginttii
 yezida. 24 Yinnii gisho, nuunii ammanora xillode fana Kiristtoosa
 ye7ode wontsis higge melle as na7a naagize asi fana nuna
 naagizaya maaqqida. 25 Yezin hyatte ammano yi7ide gisho
 higge yikkeppa suuba melle as na7a naagize asi fana nuna
 naagizanna attida. 26 Yin ubbuntsi Yesuus Kiristtoosa ammanii
 Xoozis na7untsana maaqqida. 27 Kiristtoosara fetto maaqqades
 xammaqinttide ubbuntsi Kiristtoosa ma77ida. 28 Yin ubbuntsi
 Kiristtoosa gidida fetto maaqqize gisho Ayhude asunts gididan
 Girike asunts gidida, aro gididan bonchcho as gidida, dhiiratsi
 gididan maachi gidida dummatitsi baaya. 29 Yikke, yin Kiristtoosas
 maaqqiko yin Abrahamaa kochchi. Xoozze ufays qaaltti fana yin
 laattizuntsana.

4 Ta gaazanna hyanno. Laattizay na7a maaqqii yeze wode,
 ubba bazis Laatstsii maaqqikon, aroppa akkon dummudhoos.
 2 Yezin E aday gayde wode yellodes wontsis E hyadarto
 ekkiduntsi kushen naagizunts kushe yene. 3 Yinnii gaara,
 nuunii na7atitsa yeze wode alame tiino wogas aqii aridhdhii
 yene. 4 Yezin wodita yellide wode Xooz higgeppa oomora,

maachippa yelintide fa na7aya kiittida. 5 E yinno oochchidanna, higges aqii yezuntsana wozodesin nuna fa na7a mahodes. 6 Nu Xoozze na7a maaqqize gisho «Abbo, Abbaba» ga7i xeeqize fa Na7ay Ayyaana nu wozintti gidida kiittida. 7 Yinnii gisho, yikkeppa neenii Xoozze na7a fattin aro baaya. Neenii E na7a maaqqiko, Kiristtoosa baggara Xooz laattiza maaqqane. 8 Yin zaga Xoozza eroosse wode fa hyanotitsite xooz maaqqoosuntsis aro maaqqii aqida. 9 Yezin hyatte yin Xoozza erida; aatsii Xoozara erintida. Yeezin mahi fatstsoossen maaddoosse alame wogago suuba wayzi maaqqidate? Wodhdhii eqqii, wayzi untis mahi aro maaqqades koyete? 10 Dummudhide qammas, aginas, wodesin beres yin dummuzi loytsii bonchcho inggane. 11 Ood erize hyarii ta yinttis labbid yessane ga7i zhashitane. 12 Ta ishunto, ta yin fana maaqqide gisho yinttin ta fana maaqqote ga7i yinttana woossane. Yin tana fettii bazaran qohikaaya. 13 Taanii tiino hyargginttitera yinttis Wonggele ohidanno yin erane. 14 Ta hyarggita yinttis faatana maaqqikon, tana borikaaya; antsintikaaya. Yezin tana Xoozze kiitanchcho woy Kiristtoos Yesuusa makkizannifana makkida. 15 Yikke, yin tana ufaysidanna ane? Yinttis dandda7intizako, yin taas, yin aafte kessii inggizako ixosanno ta markkidhane. 16 Yeezin, ta yinttis turito ohide gisho yinttis morkke maaqqid yessane? 17 Yentsi asuntsi yinttana mintsii koyane, yezin lo77oos baaya. Mintsii koyzanna yinttana shaakkodesin faas qoppode fana yissades amudhdhane. 18 Lo77o baz oochchodes beeziduntsana maaqqiko lo77o, yezin yinna ta yinttara yeze wode xalaala maaqqikaayzin ubba wode maaqqe. 19 Ta siiqo na7unto, Kiristtoosa yinggida si7ile fana yi7ade wonsis yelos maacha dha7intizanni gaara ta yin gisho dha7inttane. 20 Yin baz taas workkita maaqqin un77inttane;

hyatte yin gidida ta bentii zhilidhdhi ohizako akko gaar kadhane yeshsha. 21 Higge aqii yessades koyzuntso, ane taas ohote; higge akko gaazako si7osite? 22 Geeshi Maxaafite, «Abrahamas arttippan kara inttippa yelintide lam77i na7untsi yene» yagaane. 23 Artii na7ay as na7a yelintize wogara yelintida, yezin kara inttii na7ay Xoozze ufays qaalara yelintida. 24 Hyants maachuntsi lam77i caaquntsis aazize maaqqii ekkinttane. Unttappa fetta, Siina Derizeppa yi7idanna, fa na7untsana arotitsis yelida; izan Aggaaro. 25 Aggaara Arabe sa7a yeze Siina Dereppa. Hyatte yeze Yerusalaame aazane. Iza fa na7untsara arotitsa yene. 26 Yezin salo Yerusalaame wallotitsa yezanno; izan nu ubbuntsis inddo. 27 Geeshi Maxaafite, «Na7ite, yeloosse dhoontsite ufaytto; na7ite yelo dha7i eroosanne ililio. Azinara yeze maachitippa, azini baayze maachitis na7untsi gaama» yagaane. 28 Ta ishuntso, nuunii Yisaaqa fana Xoozze ufays qaalara yelintide na7a. 29 Yezin ye wode as wogara yelintide, Ayyaana wolqqara yelintidaya baytsida. Hyaynon yinnii fana. 30 Yezin Geeshi Maxaafa waage? «Artii na7ay kara inttii na7ayra fettilla laattoose gisho artton I na7ayra kessii dakko» yagaane. 31 Yinnii gisho, ta ishuntso, nuunii kara inttii na7untsana fattin arttii na7untsana baaya.

5 Nuunii wallotitsa yessade fana Kiristtoosa nuna arotitsappa kessida. Yikke, miinggi eqqote; mahi arotitsi qambbara waaxintippete. 2 Taanii, Phawuloosa, gaazanno si7ote. Yin garrazintiko, Kiristtoosa yinttana akkon maaddoos. 3 Garrazintize ooden higge kiittize ubba folodes beezizanno fetes fetes mahi ohine. 4 Higge naagii xillodes koyzuntso, Kiristtoosappa shaakkintti; Xoozze aadho keehatitsappa gol7ida. 5 Yezin nuunii Xoozze Ayyaana baggara ammanora xillodanno

ufayssara naagane. **6** Yikke, Kiristtoos Yesuusa gidida yeziko, siiqo oocha qonccize ammano fattin garrazinttin, garrazinttanxin nuna akkon maaddoos. **7** Lo77o woxxane yeshsha, yezin hyatte turis kiitintaame fana yinttana kayde oode? **8** Hyannii fana iita zore yinttana xeevide Xoozzeppa baaya. **9** Yinnan, «Eerats irshsho buka ubba dentsitsane»ga7inttide fana. **10** Yinttis melle qofa baayzanno folo Laatstsella ammaninttane. Yezin yinttana buqize ooden Xoozappa fa firddito ekkoda. **11** Ta ishunto, ta hyayno yellodes garrazintte sabbakize baz maaqqiko, yeezin tana akkos bay7e? Yinno subbakizebaz maaqqiko Kiristtoosa masqalabaz asuntsis dhube maaqqizanna attane yeshsha. **12** Yinttana buqizuntsi garrazintte xalaala maaqqikaayzin fa agastto gachchizakon ta kadhane. **13** Ta ishunto, yin wallo yessades xeeqintida. Maaqqoyezin, yin wallotitsita asho amotitsi folodes yinttis oge maaqqippe; yinnippa aatsii fetay fetays siiqora aro fana maaqqote. **14** Higge ubba, fettii qaalara acinttida. Yinnan «Ne laggiza ne ommiti fana kadho» gaazanno. **15** Yezin yin fetay fetayra saxinttizebazin mu7inttizebaz maaqqiko, yin woli hyaasaame fana naaginttote. **16** Yikke, ta yinttis ohine; Ayyaanara yezote; yin asho amuto mulon folippete. **17** Asho Ayyaanalla Ayyaana asholla amudhdhane; untin fete fetera ixinttane. Yinnii gisho yin kadhizebaz oochchodes dandda7oos. **18** Ayyaanara kaallizebaz maaqqiko higge yinttana ahoos. **19** Asho oochuntsi erinttiduntsana; untin, olale, tunatitsi, qayxe, **20** eeqas goyne, bita, morkketitsi, kachchi, qanaate, zhilo, zadzda7intte, fana kadhe, shaakkintte, iita zore **21** gene, matstse, yetstsin yinno aazizuntsana; tiino ta yinttis ohidanni fana hyatten ta yinttis ohine. Hyannii fana aazizebazito oochchizuntsi Xoozze ka7itumo geloos. **22** Yezin Ayyaana aafe, siiqo, ufayssi,

sarotitsi, dandda7a, keehatitsi, lo77otitsi, ammano, 23 aadatitsi, fana ahe. Hyannii fana aazizebazito ixixize higge baaya. 24 Kiristtoos Yesuusa baz maaqqiduntsi fa ashito lis yeze iita qoftiran I amotitsitira wolla masqalalla afa suxxida. 25 Ayyaanara yeze baz maaqqiko, nuunii Ayyaanar kaalloda. 26 Ane fete fetella zhilidhdhittera, dendditteran qanaatitteran hyappo ceeqintizanno ashshoda.

6 Ta ishunto, asi akko qohe gidida gol7iko, Ayyaanara yeze yin ye atstsa ashkkititsara luulizote. Yezin neenii yinnii gaarze bazara fattanintaame gaar nena naago. 2 Yinttappa Fetay fete tooftto tookko. Yeyzitera Kiristtoosa higge folote. 3 Fete asi akkon hyanikaayzin, akkon hyanide fana melluntsappa lo77o ga7i qoppiko, E fana cimmane. 4 Yezin fete fete fa omma oochito fattano. Yinnippa suuba, melluntsis hyanikaayze baz fa xalaalas ceeqintize baz demmada. 5 Fete fete fa tooftto tookkodes beezane. 6 Yezin Xoozze qaala tamarize tamarssizera lo77o baz ubba gishinttane. 7 Balintippete, Xoozii ciminttoos Asi fa budizanno mahi maxoda. 8 Fa asho amora budize ooden, fa asho amotitsitippa wooqa maxoda. Yezin Ayyaanara budize ooden Ayyaanappa medhina de7o maxoda. (aiōnios g166) 9 Azal7anxiko nu woder maxoda. Lo77o oocha oochchodes azal7oos. 10 Yikke wottize wode denggiko, asi ubbas, aatsii ammanze asis lo77o baz oochchoda. 11 Taanii ta kushera, akko gaar damma fidaalera yinttis xaafezako bo7ote. 12 As tiino lo77o maaqqii benttodes koyze asuntsi yin garrazinttode fana koyane. Yezin yinno un oochchizanna, Kiristtoosa masqala gisho untana baytsi yellaame fana. 13 Un yin garrazinttidanne ceeqinttodes koyi «Yinttana garrazinttote!» gaane fattin garrazinttiduntsin fa ommite higge naagoos. 14 Yezin

alame taas suxintidayppan taanin alames suxuntide, Laatstse
Yesuus Kiristtoosa masqalappa melle ceeqintte taappa hyaakko.
15 Yikke, garrazinttin garrazinttanxin akkon maaddoos. Kiristtoos
Yesuusara kille medho maaqqe maaddane. **16** Hyanna wogito
kaallize ubbuntsisin Xoozze worzha maaqqide Isra7eeluntsis
sarotitsin maarotitsin maaqqe. **17** Taanii Yesuusa hyarggide
beetto ta ashite tookkida, yikkeppa tana akkon labbizoos. **18**
Ta ishunto, nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa aadho keehatitsi
Ayyaana yinttara maaqqe. Amin77e.

Efesoone

1 Xoozze qofara Kiristtoos Yesuusa hawaare maaqqide Phawuloosa, Efesoone yeze geeshshuntsisin Kiristtoosa Yesuusa ammanzuntsis xaafinttide kiita. **2** Xoozze nu Adeppan Laatstse Yesuus Kiristtoosappa aadho keehatitsin sarotitsi yinttis maaqqe. **3** Salo yeze ayyaana anjjo ubba Kiristtoosa baggara nuna anjjida, nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa Aday, galatintto. **4** Nuunii E tiino geeshshuntsanan bore baayzuntsana maaqqode fana Xoozii alame medhinttodannippa tiino Kiristtoosa baggara fa siiqite nuna doorida. **5** Xoozze fa lo77o qofite fa kadhida gaar Yesuus Kiristtoosa baggara nuna fa na7untsana mahodes tiino qoppii gaddida. **6** Xoozze fa siiqize na7ay baggara nuus hyarii inggide aadho keehatitsita bonchchinttode fana yinno oochchida. **7** Al77o na7ay E aadho keehatitsitin dammatitsiti fana E suutsite wozintte denggida, izan nu nagartti atositsi. **8** Fa aadho keehatitsita cinccatitsin qofa nuus gaantsida. **9** Kiristtoosa baggara oochchodes kadhida E gidda yeze saza qofa nuna erisida. **10** Wode wurssutsite Xoozii folodes qoppide qoftta, salon sa7a yeze medhetitsi ubba Kiristtoosara xaaxodesi. **11** Fa qofara ubba oochchize, fa qoftti gaar tiinii faas qoppii gaddide Kiristtoosara mahi irste ekkida. **12** Yinnan Kiristtoosalla tiinii ufays gaddide nuunii E bonchchito galatode fanas. **13** Yin mahi turii qaala yinnan atosits Wonggele, si7ide mahi Kiristtoosa ammanii Geeshi Ayyaanara attaminttida. **14** E bonchchitis galata maaqqade fana Xoozii faas maaqqiduntsana wozode wontsis ezii nuus qabde mahi inggida. **15** Yinnii gisho, Laatstsi Yesuusa yin ammanzannon geeshshuntsis ubba yeze siiqito ta si7i **16** ta woosite yinttana qoppittera yin gisho Xoozza galatizanno ashshikaaya. **17** Bonchcho Aday Laatstse Yesuus Kiristtoosa,

eza erize cinccatitsin qonccits ayyaana yinttis inggode gaar taanii woossane. 18 Yinnan yin wozina aafita foo7ize wode yin xeegisiti ufayssita akko fana yezakon geeshshuntsi kale yeze iriste bonchcho daretitsita akko yezako ammanzuntsis ubba aadhide E wolqqa dammatitsita akko gaar yezako yin erode fanas. 20 Kiristtoosa hyayqoppa dentside, hyalaqatitsi, adetitsi wolqqa, wolqqa, laatstetitsi ubbappa dhoqqa, hyanna alamite xalaala baayzin ye7ode alamite mahi xeeqintode suntsappa dhoqqa, salo Xoozappa mizaqi zalar bettitside Kiristtoosa oochchide E mintsii wolqqito qonccizane. (aiōn g165) 22 Xoozii ubbanno Kiristtoosa tohitippa oomora hyaarizida; mahi woosa keetstsis ubba omma maaqqade fana eza shuumida. 23 Woosa keetsita Kiristtoosa kumutsi oochchize E galla. Woosa keetsita E galla ubba bazi mulo kumide E kumutsi.

2 Hyannippa zaga yin, yin nagartippa yin qohitippa denddii ayyaana de7ite hyayqqiduntsana. 2 Yinnippa denddii yin hyanna alame iita ogito kaallida. Baqolla afa yeze ayyaanuntsi wolqqara ahizes kiitinttane, ezin kiitinttoose asuntsalla oochchize tuna ayyaana. (aiōn g165) 3 Nu ubbuntsi zaga yentsi asunts gidda nu asho amora nu wozina qoftto kaallii yene. Mellunts fana nu medhite Xoozze hyanqo ekkodes yezuntsana. 4 Yezin Xoozii fa maarotitsite dure maaqqide gisho 5 nuna kadhida damma siiqitippa dinddidanne nu qohittira hyayqqiduntsana maaqqide wode Kiristtoosara de7o inggida. E aadho keehatitsite attida. 6 Xoozii nuna Kiristtoosara baggara hyayqoppa dentsii salo besa eera wolla gaddida. 7 E yinno oochchidanna, Kiristtoosa Yesuusa baggara nuus qonccide fa keehatitsiton likke baayze fa aadho keehatitsi daretitsito yo7ode bere nuna beezodes. (aiōn g165) 8 Aadho keehatitsita ammanora ashshida. Yinnan, Xoozze imo

fattin yinttappa baaya. **9** Oonin ceeqinttaame fana oochara baaya. **10** Nuunii Xoozze medho; E nuus tiinii giigizii gaddide lo77o oocha oochchode fana Kiristtoos Yesuusa baggara kille medhintida. **11** Yinnii gisho, yin yelinttera Ayhude maaqqoosuntso, ashora kushera garrazinttiduntsi kale, garrazinttikaaya ga7inttezuntso, yinno qoppote. **12** Ye wode yin Kiristtoosappa shaakkintti yezida, Isra7eele asuntsis allaga maaqqii yezida, Xoozze ufays qaalappa hyaakkii yezidannon hyanna alamtti ufayssin Xoozii baayzin yezuntsana qoppote. **13** Yezin yin zaga hyaakkii yezuntsana, hyatte Kiristtoos Yesuusa yeze Kiristtoosa suutsite kale shiiqida. **14** Kiristtoosa nuus saro; E Ayhuden Ayhude maaqqoosse asuntsana fetto mahi, lam77i shaakkii gaddide morkketitsi doche lalida. **15** Lam77i worzhuntsappa E faara yessade fana fettii kille asi medhdhodes, higge kiitton wogito fa ashite dhabsi saro inggida. **16** Kiristtoosa masqalalla hyayqqii morkketitsito dhabsida; mahi lam77i zaruntsana fettii asi mahi Xoozara giigizida. **17** Kiristtoosa yi7i, Xoozappa hyaakkii yeze yinttis, mahi ukke yeze Ayhuduntsis sarotits Wonggele ohida. **18** Nu ubba E baggara fettii Ayyaanara Aday tiino shiiqoda. **19** Yikkeppa yin zaqqon bete asi baaya, yezin yin hyatte geeshshuntsara gade asin Xoozze kara asi. **20** Yin hawaaruntsin nabuntsi baaside baasalla keexintida. Doche xapho mintsiz shuchchize Kiristtoos Yesuusa. **21** Eella keetsita ubba aykinttii Laatstse gidida geeshi Xoozze keetsti maaqqade wontsis dammane. **22** Eera yin mahi Xoozzes aqize keetsti maaqqii Ayyaanara wolalla keexintoda.

3 Yinnii gisho, taanii, Phawuloosa, Ayhude maaqqoosse yin gisho Kiristtoos Yesuusa achi asi maaqqida. **2** Yinttis tana inggide Xoozze aadho keehatitsi astamaare ta maaqqezanno yin loytsii si7ida. **3** Ta yinttis zaga hyaatara xaafidanni fana Xoozii fa saza

qofa taas qonccitsara erisida. **4** Ta xaafidanno yin nabbabize wode Kiristtoosa saza qofa ta akko gaar akaakezako yin be7ades dandda7ane. **5** Yinna saza qoftta Xoozze Ayyaanara geeshi hawaaruntsisin nabuntsis hyatte qonccidanni fana zaga wode asuntsis yinnii gaar qonccizikaaya. **6** Yinnan beezanna Ayhude maaqqoosuntsi Isra7eeluntsara fettilla Xoozze anjjo laattodes fettii asatitsi billite maaqqii; Xoozii inggize ufays Wonggele baggara Yesuus Kiristtoosara shaakkintizuntsana maaqqades. **7** Xoozze fa wolqqa oochara fa inggide aadho keehatitsiti imo baggara Wonggele oochchizaya maaqqida. **8** Taanii geeshshunts ubbappa laafa maaqqikon Ayhude maaqqoosse asuntsis wuzula baayze Kiristtoosa duretitsi Wonggele ohode gaar aadho keehatitsi taas ingginttida. **9** Mahi zaga wode ubba medhdhide Xoozara aachintti yeze saza qofa, Xoozze qoftta akko yezako qonccissades aadho keehatitsi taas ingginttida. **(aiōn g165)** **10** Xoozii yinno oochchide hyatte wode woosa keetstsi asunts baggara salo yeze hyalaquntsisin ahizuntsis fa duma duma qonccitsito erisodes. **11** Yinnan Kiristtoos Yesuusa baggara nu Laatse folide medhina qofa. **(aiōn g165)** **12** Nu Kiristtoosas maaqqidanniran eza ammandanni gaara Xoozze tiino miinggi ammaninttii shiiqodes dandda7ane. **13** Taanii yin gisho madha ekkizanna nuus bonchcho yinnii gisho ta yellize madhito bi7i ufays gachchifete ga7i yinttana woossane. **14** Taanii Aday tiino bunqqunttii woossiz hyannii gishosi. **15** Salo sa7a yeze fettii fettii kara asuntsi turii suntsi denggize Xoozappa. **16** Xoozii fa bonchcho duretitsappa yin gaatsa qoftto mintsiz wolqqa fa ayyaana baggara inggode gaar yinttis woossane. **17** Mahi ammanora Kiristtoosa yin wozintte yessade gaaran yin siiqora xapho dakkii miinggi yessade gaar woossane. **18** Yinnii fana,

Kiristtoosa siiqo akko gaar dalgga, pharggo, dhoqqin ciimmo yezako geeshshunts ubbuntsara akaakii erode gaar woossane.

19 Yinna as Eratitsappa dhoqqa maaqqide Kiristtoosa siiqo yin erode gaaran Xoozze folo kumutsi yin kumode fana ta woossane. 20 Yikke, nu gidida oochchize wolqqiti baggara nuunii woossizannippa woy qoppizannippa ubba aatsii oochchodes dandda7izes, 21 Eesin woosa keetstsa asuntsis ubba Kiristtoos Yesuusa wode ubba medhippa medhina yellodes bonchcho maaqqe. Amin77e. (aiōn g165)

4 Yikke, Laatstses acinttide taanii, yin xeeqinttide xeeqisite beezize de7or yessade fana woossane. 2 Siiqora fetay fetaya dandda7itera ubba wode aadatitsaran dalggatitsara wol dandda7i yezote. 3 Sarotitsara acinttide ayyaana fettetitsi naagodes minggote. 4 Yin xeeqinttidanna fettii ufays xeeqitsi maaqqide gisho fettii asatetsin fettii Ayyaana yene. 5 Fettii Laatstsii, fettii ammanon fettii xinqqate yene. 6 Ubbannippa dhoqqa maaqqide, ubballa oochchize ubba bessa yeze fettii Xoozii, ubbuntsi aday yene. 7 Yezin Kiristtoosa inggodes koydanni fana nuus fetes fetes duma duma imotitsi inggida. 8 Yinnii gisho, Xoozze qaaltte, «E ude kezide wode di7inttodes yezuntsana di7ida, asuntsisin imotitsi inggida» yagayda. 9 Sulle sa7a oomo wodhdhida ga7e maaqqanxiko yinna «Ude kezida» gaazanna akko ga7e? 10 Ye sulle wodhdhiday, mahi ubbanne benttode wontsis salo ubbas kattar keziday eza. 11 E feta feta hawaaruntsana, feta feta nabe, Wonggele sabaakuntsana, woosa keetsi yenggizuntsanan, asttaamaruntsana mahi inggida. 12 E yinno oochchidanna Kiristtoosa galla maaqqide woosa keetsita geeshshade fanan ammanze asuntsana Xoozze oochas giigisades. 13 Yinnii fana, nu ubba Xoozze na7a erii ammanora benttize fettetitsago yellii,

Kiristtoosa folon kumutsi maaqqide fana nuunin kumutsi as maaqqade fanas. 14 Yikkeppa suuba, asuntsi gene cimora giigide balitsize worddo timirtte baqoran zulunttera goden hyankka sholale kaa7ize na7untsi fana maaqqodes beezoos. 15 Yezin nuunii turo siiqora aytsitsii ubba bazara eego omma maaqqide Kiristtoosago dichchoda. 16 Eeppa denddii galla ubba billite wogara oochchode fana acinttide galla xapho shazhara aykkinttii fana siiqora keexitera fa galtto dichchane. 17 Yikkeppa qofa baayze Ayhude maaqqoosse asunts fana yezippete ga7i Laatstse tiino markkidhane. 18 Un qoftta dhumida; fa wozintte dhumida. Xoozii inggize de7oppa hyaakkida. 19 Un yeella gaazebaz eroos; un tuna baz oochchodesin asho amotisis fana aatsii inggida. 20 Yin Kiristtoosa baz yinnii gaar tamarikaaya. 21 Turippa yin si7ida. Mahi Yesuusa gidda turii yezanno tamarida. 22 Yin tiino yezide wogito ashshote. Mahi cimmize ammora dhabize yin gal77a qoftto hyaasote. 23 Yin wozina ayyaanara killidhdhote. 24 Turii xillotitsaran geeshshatitsara Xoozii aazii medhintide kille asatitsito ma77ote. 25 Yikke, worddo ohinttippete. Nuunii ubbuntsi Kiristtoosa galla billite maaqqide gisho as ubbara turo ohinttote. 26 Kaccote, yezin yin nagara oochchippete. Yin kachchara yezin awa gelippe. 27 Xalahes bessi inggifete. 28 Kaystize yikkeppa kaystippe. Yezin dahuntsana maaddize baz yessade fana fa kushera lo77o baz oochcho. 29 Yin doontippa mulon iita qaala kezippe. Yezin si7izuntsana ufaysodesin mintsodes beezize lo77o qaala yin doontippa kezo. 30 Wozo qammas attamii gaddide geeshi Xoozze ayyaana azzantsifete. 31 Morkketitsi, zhilo, kachchi, uufu, cashshin iita ubba yinttappa hyaasote. 32 Aatsii fetay

fetays keehan yiqsinttizuntsana maaqqote. Xoozii Kiristtoosa baggara yinttis atto gaydanni fana yinttin wolis atto ga7ote.

5 Yikke, Xoozii kadhintide na7unts fana Xoozza kaallizuntsana maaqqote. **2** Kiristtoosa nuna kadhii Xoozza ufaysize lo77o sawize imon zharsho mahi fa shemppito nuus aatsii inggidanni fana yinttin siiqora yezote. **3** Akkon olale hyannta, woy tunatitsi, woy amotitsi gaarize baz mulon yin kale sinttippe. Yinna geeshi maaqqide Xooz asis beezoos. **4** Yeellize bazin booza ohe woy qidhe yinttis beezoosse gisho yezippete; aadhii Xooz galatote fattin. **5** Hyanno erote; oonin olale hyantize woy tuna baz oochchize woy amodhdhizen eeqa goynizen zhaaridhize Kiristtoosara Xoozze ka7itumo gelodes dandda7oos. **6** Yinnippa denddidanne Xoozze hyanqo kiitinttoose asuntsalla afa ye7ode gisho oonin yinttana fatstsoosse ohera cimmippe. **7** Yikke yentsesara wolla iita baz oochchizuntsana maaqqippete. **8** Zaga yin dhuma yezida, yezin hyatte Laatstse baggara foo7o yene. Yikke, foo7o yeze asi fana hyanttote. **9** Lo77otitsi ubba, xillotitsin turii aafe benttize foo7o gidida. **10** Yinnii gisho Laatstsa ufayssize baz oochchodes koyote. **11** Aafe baayze dhuma oochara fetto maaqqippete, aatsii qonccizote. **12** Un aachicha oochchize gisho melle atto yezin ohodesin yeellizane. **13** Yezin ubba bazi foo7o kezize wode qonccii benttane. **14** Qonccii benttize ubba foo7o. Yinnii gisho, «Naate genttizayo barkko; hyayqoppa denddo; Kiristtoosa nees foo7oda» yagayda. **15** Yikke, yin ciccuntsi fana maaqqote fattin cinctatitsi baayzuntsi fana maaqqii yezaame fana loytsii naaginttote. **16** Qammita iita maaqqide gisho wodito wozote. **17** Yinnii gisho, Laatstse qoftta akko yezako qoppote fattin eeyuntsana maaqqippete. **18** Geeshi Ayyaanara kumote fattin woyne ushshara matsintifete,

yinna dhabssago kanggane. **19** Mazmurera, sabara ayyaana
 yetstsara, fetay fetayra ohinttote. Mahi yin wozintte zammariteran
 sabbitera Laatsta galatote. **20** Nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa
 suntsite ubba bazis Xoozza Adaya ubba wode galatote. **21**
 Kiristtoosa bonchchos ga7i yinttappa fetay fetays aqote. **22**
 Machchunto, Laatstsis aqizanni fana yin azinuntsis aqote. **23**
 Kiristtoosa woosa keetsitis omma maaqqidanni gaar azinin fa
 machchitis omma. Mahi Kiristtoosa fa galla maaqqide woosa
 keetsito ashshiza. **24** Yezin woosa keetstsi asuntsi Kiristtoosas
 aqizanni fana machchuntsi fa azinuntsis ubba bazara hyaarnttote.
25 Azinunto, Kiristtoosa woosa keetsito kadhii fana iis inggidanni
 fana yinttin yin machchuntsana kadhote. **26** E woosa keetsito fa
 qaaltti baggara hyaatsara meeccize fana geeshane. **27** Dhoha
 woy sino tukke woy yinnii gaarize baz baayze geeshin bore
 baayzanno mahi bonchchinttide woosa keetsito faas shiishodes
 koyi yinno oochchida. **28** Yinnii fana, azinuntsii fana kadhizanni
 gaara fa machchuntsana kadhodes beezane. Fa machchito
 kadhize fana kadhane. **29** Fana ixsize asi oonin baaya, yezin
 Kiristtoosa woosa keetsis oochchizannin naagizanni fana fa
 galtto muuzanen naagane. **30** Nuunii Kiristtoosa asatsiti billite.
31 «Yinnii gisho, asi fa adayan fa intto ashshii, fa machchitira
 fetto maaqqane; un lam77untsi fettii asho maaqqane» yagayda.
32 Yinna damma saza qofta, yezin taanii yinno Kiristtoosasin
 woosa keetsis aazize mahi ohine. **33** Yezin, yin fetay fetay
 yin machchuntsana yinnii fana kadhote. Machchitan fa azinza
 bonchcho.

6 Na7unto, yinttana yeliduntsis Laatstse gisho ga7i kiitinttote,
 Yinna beezize bazi. **2** «Ne adayan ne intto bonchcho.» Yinna
 ufays qaala yeze tiino kiita. **3** «Ne yinno oochchiko ubba bazi nees

giigoda; ne berita sa7alla pharggoda». 4 Aduntso, yin na7untsana Laatstse zoreran seerera dichchote fattin untana zhilizippete. 5 Aruntso, yin Kiristtoosas kiitintizanni fana zhashmoran goqera, yin wozintte suuritera ashos laatstsii maaqqiduntsis kiitintote. 6 As tiino saba denggodes un be7ize wode xalaala oochchifite. Yezin Xoozze qofa oochchize Kiristtoosa aruntsana maaqqote. 7 Asis maaqqikaayzin Laatstsii ga7i yin kumits wozinttipa oochchote. 8 Aro maaqqin woy laatstsii maaqqin fetay fetay fa oochchide lo77o oochitis laatstsappa anjo kushe ekkodanno erote. 9 Yin laatstsuntso, manddizanno ashshii lo77o baz oochchote, yinttan an untan an ahize Laatstsay, salo yezay as sino bi7i firdda deshshi yizoosanno yin erane. 10 Attidanne, Laatstsaran E damma wolqqite miinggiduntsana maaqqote. 11 Xalahe cimo ixii dandda7ode gaar Xoozze yinttis inggide ola miishe ubba ma77ote. 12 Nu olintizanna suutsaran ashora baaya; salo yeze tuna ayyaana olanchchuntsara; adetits wolqqa aduntsara, hyalaquntsaran hyanna dhuma alamito ahizuntsara. (aiŋ g165) 13 Yinnii gisho, iita qamma ixodes ubbanno folii, miinggi eqqodes yin dandda7ode gaar Xoozze ola miishe ubba ma77ote. 14 Yikke yin qazintte turotitsi dancii, xillotitsi xurure ma77i; sarotitsi Wonggelera giiginttii yin tohite caamma fana aatsii miinggi eqqote. 16 Ubbannilla gujii, Xalahe dakkize iita lobize tama dongge ubba dhabsodes dandda7ize ammano gondalle dentstsote. 17 Atotitsi biraata barnneexa gaar yin ommite gaddote; ayyaana mashsha aykkote; ezin Xoozze qaala. 18 Woosaran melluntsis woosara ubba wode Ayyaanara woossote. Yinna qoftira geeshshuntsis woosittera ubba wode minggote. 19 Taanii Wonggele gaatsi qofa qonccizi ohode fana Xoozii taas qaala inggode fana woossote. 20 Wonggele kiitas

santsalaatara acinttiday E gisho ohodes beezize fana qonccizi
ohode fana taas woossote. **21** Taanii wayze yezakon akko
oochchizako yin erode gaar nu siiqo ishay, Laatstse oochite
ammninttide oochanchchizay, Tikiqoosa, ta baz ubba yinttis
ohoda. **22** Nu baz yin erode fanan yin wozintto mintsitsode
gaar yinttago kiittidanna yinnii gishos. **23** Xoozze adeppa,
Laatstse Yesuus Kiristtoosappa sarotitsin siiqo ammanora wolla
ammanze ubbuntsis maaqqe. **24** Toyoosse siiqon Nu Laatstse
Yesuus Kiristtoosa kadhize ubbuntsis aadho keehatitsi maaqqe;
Amin^{77e}.

Filphisiyusa

1 Kiristtoos Yesuusara fetto maaqqide gisho Xoozze baz maaqqide, Filphisiyusa katama yeze woosa keetsti ahizuntsin daaqonatesin Kiristtoosa Yesuusara yeze geeshshuntsis ubbuntsis. Yesuus Kiristtoosa aro maaqqide, Phawuloosappan Ximotiyoosappa dakintide kiita. **2** Nu aday Xoozzeppan Laatstse Yesuus Kiristtoosappa aadho keehatitsin sarotitsi yinttis maaqqe. **3** Taanii yinttana tiirize wode ubba, ta Xooz galatane. **4** Taanii yin ubbuntsis Xooz woossiz wode ufayssara woossane. **5** Yin tiino qammappa hyayno yellodes, Wonggele markkidhizanne taara wolla maaqqide gisho Xooz galatane. **6** Yin gidida lo77o oocha aykkide Xoozze, Kiristtoos Yesuusa lam7intsa maaqqii ye7ize qammito yellodes, folodanno loytsii erane. **7** Yin ubba wode ta wozintte yene. Taanii ubba wode yin gisho qoppodes beezane. Hyatte taanii achcha yeziteran acinttodannippa tiino Wonggele naagoran Wonggele mintsii ohe Xoozii taas inggide aadho keehatitsito taara gizhinttida. **8** Taanii yinttana ubba Kiristtoos Yesuusa siiqite akko fana yiqsintizako Xoozii taas markka. **9** Yin siiqita turii eratitsaran akaakera wolla gujjii gujjii diccode fana Xooz woossane. **10** Yinne yin lo77o baz shagii, erode fanan, Kiristtoosa maaqqii ye7ize qammite geeshshuntsanan bore baayzuntsana maaqqada. **11** Yin de7ita Xoozis bonchchon galata Yesuus Kiristtoosa baggara benttize xillotits aafe kumii aafode fana. **12** Ta ishuntso, tana yellide Wonggele dalgode fana turo maaddidanno yin erode fana koyane. **13** Taanii Kiristtoosa oochchize gisho acinttidanno, kaat keetsti naagizuntsin melluntsi ubba erane. **14** Ta acinttii mikinaater nu ishuntsappa gaamuntsi Laatstsa loytsii ammaninttida. Yinnii gisho, Xoozze qaala zhashimo baayzin kasennippa aadhii miinggi ohode fana

mintsitimo un denggida. **15** Maaqqo yezin, fetay fetay qanaateran
 lalleran Kiristtoosa baz ohine, yezin melluntsi luule wozinappa
 ohine. **16** Luule wozinappa ohizuntsi, Xoozii taas Wonggele
 naago oocha inggodanno erize gisho siiqora ohine. **17** Yezin
 hyankkuntsi ta achitilla afa melle madha ko7odebaz untis aazin
 fana kadheppa denddii Kiristtooabaz ohinep attin turii wozinappa
 ohoos. **18** Yinna akkon yi7oos. Turii wozinappa maaqqin woy
 turii baayze wozinappa maaqqin yinna ubbanne Kiristtoosa
 sabbakinttane. Tana yinna ufayssane. **19** Mahi melle tana
 ufayssize bazi, taanii yin woositen Yesuus Kiristtoosa Ayyaana
 maadera wallo kezidanno erize gisho tana ufayssane. **20** Taanii
 folo ta oochite yeellidhdhamanno ufayssara naagane. Yezin ubba
 wode oochchizanni fana, hyatte taanii faxa yezin woy hyayqqin
 zhashtikaayzara ta kumutsi gallite Kiristtoosa bonchchinttoda ga7i
 mintsii ohine. **21** Taas de7o gaazanna Kiristtoosas yeze; mahi ta
 hyayqqikon taas aadhide tirfe. **22** Yezin ta faxa yeziko aafe yeze
 oocha oochchoda. Yezin faxa yezannippan hyayqoppa aayya
 doorod yezako taas erinttoos. **23** Taanii hyantsi lam77untsappa
 aayya doorod yezako un7inttida. Hyanna de7itippa shagintti
 Kiristtoosara wolla yessades amudhdhane; Kiristtoosara wolla
 yezanna ubbappa aadhii lo77o. **24** Yezin taanii faxa yezanna
 yinttis gaama koshshize baz. **25** Yinno taanii geeshi erane;
 taanii, yin ammanora diccode fanan ufayttode fana yinttara faxa
 yessada. **26** Yinnii gisho, taanii yinttago maaqqii ye7ize wode ta
 baggara Kiristtoos Yesuusalla yeze ceeqintta yinttis ganggoda.
27 Ubbappa aatsii, yin Kiristtoosa Wonggeles beezize de7o
 yezote. Ta yinttana bi7in woy be7anxin yin fettii qofara miinggi
 eqqii, melluntsi Wonggelera ammanode fana fettii wozinara
 maaqqii fettilla butuntizanno ta si7oda. **28** Yin morkkuntsis

zhashtippete. Un yinttara eqinttizanna yinna untis dhabe malla maaqqii, yintis Xoozappa maaqqide atos malla. 29 Kiristtoosas oochchize imotisi yintis inggintidanna, yin eza ammanode fana xalaalas baayzin yin E gisho madha ekkode fana. 30 Yinnii gisho, hyatte yin taara waaye gishintizunsana maaqqida; yinna waayita hyannippa tiino tana yellin bi7idannon hyatten tana yellittera yezanno yin si7ite yene.

2 Kiristtoosara yin yeze yestta yinttana miintsane; mahi E siiqitan yinttana mintsitsane. Geeshi Ayyaanara yintis fettetsi yene; yin melluntsis dalgganen yiqsintane. 2 Yikke, yin fettii qofara, fettii siiqora, fettii wozinaran fettii ayyaanara maaqqii tana folo ufayssote. 3 Yinttana kadhera woy ceeqintize fatstsoosse amora fettii bazin oochippete. Yezin yin fetay fetayppa dammane yaga7i qoppikaayzara yinttana kawushshote. 4 Yin fetay fetaya, melluntsana maaddize baz koyote fattin yinttana maaddize baz xalaala koyppete. 5 Kiristtoos Yesuusa yeze qoftta yin gidda yessades beezane. 6 Ees ubba wode Xoozze hyano yene. Yinnii maaqqikon, eza Xoozara fetto mahize hyano, wolqqara ekkodes koyikaaya. 7 Yezin, E faas yeze bonchchito ubba ashshii, aro maaqqida; asi fana yelintida; asi maaqqii qonccida. 8 E fana kawushshida; hyayqqoos yellodes, melle atto yezin masqalalla afa hyayqodes kiitintida. 9 Yinnii gisho, Xoozii eza gaama dhoqi dhoqi yiizida; mahi suntsi ubbappa aadhize damma suntsi inggida. 10 Yinnii gisho salon sa7a, sa7appa oomora yeze ubbanna, Yesuusa suntsiti bonchchos bunqintoda. 11 Asi ubba fa il7antsite, Yesuus Kiristtoosa Laatstsii ga7i, Xoozze Aday bonchchos markkidhoda. 12 Ta ishunto, taanii yinttara yeze wode ubba yin kiitintide fana, hyatte ta yin kaleppa hyaakkikon, tiinnonippa aatsii, kiitintodes beezane. Xoozis

zhashimoran goqeran yin atotitsito beezize oocha oochchote.

13 E koyze qoftto oochchode fanan koyode fana yin gidda oochchize Xoozii. 14 Akko oochan oochitera zuuzinggikaayzara woy lallikaayzara oochchote. 15 Wobbon nagaranchcho asunts gidda bore baytsi, geeshshuntsanan boriso baayze Xoozze na7a maaqqote. Yin un gidda salo xoolintto fana foo7itera, 16 de7o bentize qaala ashshikaayzara mintsii aykkii; yinnii fana ta wotsitan ta oochita hyarii attoosse gisho Kiristtoosa ye7ize wode taas ceeqo maaqqada. 17 Yezin yin ammantten oochite zharsho gujjii ta shemppita lantizakon tana ufayssane. Yinttin taara ufayttoda. 18 Yinnii fana yinttin ufaytti tanan ufayssodes beezane. 19 Taanii yin yestti baz si7i ta ufayttode fana Ximotiyoosa yinttago ellisii dakkode fana Laatsti Yesuusa tana maaddodanno ammaninttane. 20 Yin yesttis wozinappa qoppize E gaarize asi melle oonin baaya. 21 Melluntsi fana maaddize baz koyanep attin Yesuus Kiristtoosa koyze baz oochchoos. 22 E taara fettilla maaqqii na7a fa adays oochchizanni fana Wonggele oocha oochchidayin ammaninttide asi maaqqizanno yin erane. 23 Yinnii gisho, ta baz wayadyezako bi7i ellisii eza yinttago dakkoda ga7i qoppane. 24 Taanii, ta ommite ukke wode yinttago hyanggodanno Laatstsalla ammaninttane. 25 Yin gaaran, taanii, ta isha Ephafiroditusa, taara wolla ta bagga maaqqii oochchidaya, olinttidayan, tana maaddodes yinttis kiitintidya, yinttago kiittodes qoppida. 26 E yinttana ubba be7ades gaama amudhdhane. Mahi E hyargginttidanno yin si7ide gisho fa wozintte gaama un77inttane. 27 E turo hyargginttii hyayqos yii7i attida. Yezin Xoozii eza maarida. E xalaalas baayzin azzano azzanolla afa gujunttaame fana, taasin yiqsinttida. 28 Yikke, yin eza mahi bi7i ufayttode fana taasin ta wozintte michito toyissade fana

ta eza ellisii yinttago dakkodes amudhdhane. **29** Laatstsa ammanze gisho ufayssara mukkote. Mahi E fana yeze as ubba bonchchote. **30** Yin ta kale maaqqii oochchodes dandda7oosse maade maaddii Kiristtoosa oocha gisho fa shemppitis yiqsinttanxi hyayqos yii7i attida.

3 Yikke, ta ishunto, yin Laatstse baz maaqqide gisho ufayttote. Taanii tiino xaafidanni fana mahi xaafodanna tana waaytsoos, yezin yinttana balintteppa naagodes dandda7ane. **2** lita baz oochchize kanuntsappan, mahi garrazintodes beezane gaaze iita asuntsappa naaginttote. **3** Nuunii Xoozze Geeshi ayyaanara goynize gishon nu yestte Kiristtoos Yesuusara ceeqinttize gisho turii garrazintte garrazinttiduntsana. Nuunii asatitsalla afa oochinttize bazalla ceeqinttoos. **4** Ta benttize asatitsalla ceeqinttodes beeziko ta gaama bazara ceeqinttodes dandda7ane. Akko asin fa benttize asatitsalla ceeqinttize baz faas yene ga7i qoppiko, taanii eepa gaama aadhii ceeqinttize bazi yene. **5** Taanii yelinttide osfun qammara garazinttida. Taanii yelinttera Isra7eele; Biniyame kochchi; taanii worqqintte baayze Ayhude asi. Ayhude higge naagera maaqqiko taanii Farisaawe. **6** Ayhude ammano qinaatera maaqqiko ta woosa keetsta ammanzuntsana bay7ane. Fettii asi higge naagii xillizebaz maaqqiko, taalla bore benttikaaya. **7** Yezin zaga tana maaddane ga7i qoppidebaz ubba, Kiristtoosa gisho ga7i maaddoose baz mahi faydida. **8** Yinno xalaala baayzin taanii ta Laatstse Kiristtoos Yesuusa erizanna mellebaz ubbappa gaama aadhize gisho yinna ubbanno tirfe baayze fana faydida. Taanii E gisho ubbanne qohinttida. Kiristtoosa denggodes ubba baz alla olinttide buure fana faydida. Taanii Yesuusara fetto maaqqida. **9** Yinno yiizanna higgella maaqqide ta omma xillotitsi ashshii ammanolla maaqqide Xoozze

xillotitsi Kiristtoosa ammanii denggodesin eera wolla maaqqades.

10 Taanii Kiristtoosan E denddo wolqqito erodes koyane. Taanii E waayito eera gishinttodes E hyayqite E denddito amudhdhane.

11 Yinnii gaar, hyayqoppa denddii medhina de7o yessades ufayttane. **12** Taanii hyatte qoppide besito yellida woy ta gidida

bala baaya ga7oos. Yezin Kiristtoos Yesuusa tana aykkide gisho taanii ta tiino yeze woyto aykkodes woxxanen butunttane. **13** Ta

ishuntso, taanii yinno denggida ga7i qoppoos, yezin taanii fettii baz oochchoda. Taappa suubara yezanno botii tiino yezanno

aykkodes sheelinqqane. **14** Yinnii gisho, taanii qoppide besito yellodes woxxane. Xoozze Kiristtoos Yesuusa baggara salo

yeze medhina de7oos xeevide woyto ekkodes ellisane. **15** Yikke, nuunii Ayyaanara miingvide ubbuntsi hyanno qoppodes beezane. Yinttappa bagguntsis dummudhize qofa yeziko, yinnon

Xoozii yinttis qonccissada. **16** Maaqqikon, Xoozii nuus qonccizide turite, tiino hyammada. **17** Ta ishuntso, tana aazote; yinnii

fanan, nuna aazii kaallize melle asuntsana qoppii bo7ote. **18** Taanii yinno yinttis tiino gaama tohe ohida, yezin hyatten mahi afutstsara ohine. Fa yestte Kiristtoosa masqalas fana morkke

mahide gaama asuntsi yene. **19** Un folita dhabe; un sazita untis laatstsi. Yeellidhodes beezize baza un ceeqinttane; mahi hyanna sa7itibaz xalaala qoppane. **20** Nu gadita salo. Saloppa yi7i

nuna ashshodes yeze Laatstsi Yesuus Kiristtoosa naagane. **21** Kiristtoosa ubbazito fa adetitsi wolqqappa oomora mahodes dandda7ize fa wolqqara nu labbitsi asatitsito laammii fa bonchcho

asatitsito aazode fana yiissada.

4 Ta ishuntso, ta kadhizuntso, ta amudhizuntso, tana ufayssizuntson, tana ceeqizuntso yikke Laatstsara miinggi eqqote. **2** Ewoodin Sinxiikan, yin lam77untsi, fettii qofara

Laatstsara yessade fana ta yinttana zorane. **3** Taara oochchize ammansizayo, neenii hyantsi maachuntsana maaddode fana ta nena woossane. Hyantsi maachuntsi taara, Qeleminxoosaran un suntsita Xoozze de7o maxaafite xaafintide melluntsara wolla Wonggele ubba bessa yeltsodes labbida. **4** Laatstsara yezanne ubba wode ufayttote. Taanii yinno gujjii ohine; ufayttote. **5** Asi ubba yin lo77otitsito ero; Laatstsii ukkera yo7oda. **6** Xooz yin woossiz wode ubba bazara eza galatitera, yinttana beezize baz ubba woossotep attin akko bazisin yirggippete. **7** As eratitsi ubbappa aadhize Xoozze sarotitsi, yin wozintton yin qoftto Laatsti Yesuus Kiristtoosas maaqqidanne naagoda. **8** Wurssutsite, ta ishunto, yin wozintte lo77o bazin galatize bazi qoppote. Turo maaqqide baz ubba, bonchcho baz ubba, qohe maaqqosse baz ubba, geeshi baz ubba, siiqobaz ubba ufayssize baz ubba qoppote. **9** Yin taappa tamaaridanno, ekkidanno, si7idannon bi7idannon ubba oochchote. Sarotitsi inggize Xoozze yinttara wolla maaqqada. **10** Gaama wodeppa suuba, yin ta baz mahi qofa aykkide gisho taanii Laatstse gidda gaama ufayttane. Yinno gaazanna, taas qoppodes yinttis wottanxide gishop attin taas qoftto ashshikaaya. **11** Taanii yinno tana madhide gisho ga7oos; taas yezanna maaqqada gaazanno tamaarida. **12** Taanii madhidhii yeze yessin erane; mahi duridhii yeze yessin erane. Aban maaqqin mahi akko woden taanii mishshin naye, facen kumen ubbanne taas yezanna maaqqada gaazanno tamaarida. **13** Wolqqa inggize Kiristtoosara ubba baz oochchodes dandda7ane. **14** Maaqqikon, yin ta madhite maaddidanne lo77o oochchida. **15** Filphisiyusa asuntsi, Wonggele tiino ohodes taanii Maqedooniyappa kezize wode inggize bazan ekkize baza yin woosa keetsitifa melle woosa

keetstsi tana maaddikaayzanno yin erane. **16** Teselonqe yeze woden tana koshshizebaza mahi mahi maaddida. **17** Taanii, yinttappa imo ekkodes koyi baayzin imoppa ye7ize anjjo yin ekkode fana. **18** Taas koshshizannon koshshizannippa aatsii yin taas dakkide imoto Ephafiraditusappa ekkida; yinnan yin imota Xoozii ekkize sawo tonkku gaaze, E kadhize, E ufayttize zharsho fana. **19** Ta Xoozze fa duretitsitippa, bonchcho Kiristtoos Yesuusa baggara yinttis koshshize baz ubba inggoda. **20** Nu Aday Xoozzes medhinappa medhina yellodes bonchcho maaqqe. Amin77e. (aiōn g165) **21** Kiristtoos Yesuusa baggara Xoozze baz maaqqide ubbuntsana saro ga7ote. Taara yeze ishuntsi yinttana saro gaane. **22** Xoozis maaqqide asuntsi ubba, ubbappa aatsii kaat Qeesare keetstsa yezuntsi yinttana saro gaane. **23** Laatstse Yesuus Kiristtoosa aadho keehatitsita yinttara maaqqe.

Qolaasiyasa

1 Xoozze qofa Kiristtoosa Yesuusa hawaare maaqqide Phawuloosan nu ishe Ximotiyoosa, **2** Qolaasiyasa katama yeze Kiristtoosa gidda ammanintide asuntsis xaafide kiita. Xoozze nu Adeppa aadho keehatitsin sarotitsi yinttis maaqqe. **3** Nuunii yinttis woossiz wode Xoozze nu Laatstsa, Yesuus Kiristtoosa Adaya ubba wode galatane. **4** Nu Kiristtoos Yesuusa gidda yeze yin ammantton Xoozze asuntsis ubba yeze yin siiqito si7ida. **5** Yinno yin oochchidanna yin ufayssita salo yinttis naaginttide gisho. Yin turii kiita maaqqide Wonggele tiino ammanide wode yinna ufayssito si7ida. **6** Yin Wonggele si7ide wode Xoozze aadho keehatitsi turito shaakkii eride wodeppa aykkii yin gidda hyanidanni fana sa7a ubba diccitteran aafitiran yene. **7** Yin yinno nuura wolla Kiristtoosas oochchize ammanintiden, kadhintide Ephafirappa tamarida. **8** E yinnilla afa gujjii Geeshi Ayyaana yinttis inggide siiqobaz nuus ohida. **9** Yinnii gisho, nu yin baz si7ide wodeppa aykkii, Xoozii fa qofto yinttana beessade fanan, Geeshi Ayyaana inggize eratitsin cinctatitsi ubba yinttana kuntsode gaar ubba wode yinttis Xooz woossane. **10** Yinnii fana, Laatstsii koyizanni gaara yin yessade gaar, ubba wode eza ufayssode gaar, lo77o oocha ubba yin aafe aafode fanan Xoozza aadhii erittera diccode gaar Xooz woossane. **11** Xoozze bonchcho wolqqa yin ubba baza genccode fanan dandda7ode fana fa mintsitimo inggi yinttana ufayssu. **12** Mahi Xoozze asuntsi foo7o ka7itumo laattode gaar yinttana mahide Adaya galatote. **13** E nuna dhuma wolqqappa ashshii fa kadhize na7ay ka7itumogo ki7ida. **14** E baggara wozintti E suutsite nagara maarotitsi denggida. **15** Kiristtoosa benttoosse Xoozis turii aazize. E medhinttide baz ubbappa tiinon anggisi. **16** Ubba

bazi E baggara medhintida. Banttizebazin benttoosse baz, wolqqamuntsin laatstsuntsi, ahizuntsin adetits wolqqa aduntsi, salon sa7a yeze ubbanna eesin E baggara medhintida. 17 Kiristoosa ubbabazappa tiino yene. Ubba bazi E baggara fa bessite aykkinttii eqqida. 18 E fa galla maaqqide woosa keetsitis omma. E ubbappa kattara maaqqades hyayqoppa denddora tiinon anggis. 19 Xoozze kumutsi wolqqita na7ay gidda yessade fana Xoozze Aday koyda. 20 Mahi masqalalla afa lalide fa na7ay suutsite sarotitsi medhdhii salon sa7a yeze ubba E baggara faara giigizida. 21 Hyannippa tiino yin qofa iitatitsita yinttana Xoozappa shagii eera morkke mahida; yin oochitan iita. 22 Yezin hyatte Kiristoosa ashora hyayqqide hyayqiti baggara Xoozii yinttana faara giigizida, geeshshuntsana, bore baayzuntsanan xilluntsana mahida. 23 Yin, yin ammantte en7anxi miinggi yessades beezane. Yin Wonggele qaala si7ide wode ekkide ufayssito mintsii aykkote. Ye Wonggelize yin si7idayan sa7a ubba sabbakinttidaya. Ta, Phawuloosan hyay Wonggelizes oochanchcho maaqqida. 24 Ta yin gisho hyatte ekkize waayite ufayttane. Kiristoosa faas galla maaqqide woosa keetsitis ekkide waayite attidanno taanii ta ashite folane. 25 Xoozze qaala yinttis faaddii ohode gaar taas inginttide adetits wolqqite woosa keetstsis oochanchcho maaqqida. 26 Hyay qaalize zaga aadhide wode yeletunts ubbappa aachintti yezida. Yezin hyatte Xoozii hyanna saza qoftto ammanze ubbuntsis qonccizida. (aiōn g165) 27 Xoozii Ayhude maaqqoosse asunts gidda hyanna saza qoftto bonchcho duretitsita akko fana damma yezako qonccissades. Ezin bonchcho ufayssi maaqqide yin gidda yeze Kiristoosa. 28 Yinnii gisho, fettii fettii asi Kiristoosa gidda kumutsi asi mahi shiishodes cinccatitsi ubba as tamaarsseran zorera Kiristoosa

un sabbakane. 29 Xoozii fa damma wolqqite ta gidida oochchize gisho hyanno yellodes E wolqqite waayittera labbane.

2 Ta yinttis Loodoqiya katama yeze asuntsis, yinnii gaar tana aafere bi7ikaayze asunts ubbuntsis akko gaar olinttizako yin erode fana koyane. 2 Ta olinttize mikinaatan un fa wozintte miinggi, siiqora acinttii, folo maaqqide kumutsi qofa daretitsi denggi Xoozze saza qofito Kiristtoosa erode fana. 3 E gidida aachide eeran cinccatitsi ubba yene. 4 Ta yinno ooden yinttana cimo qaalara balitsaame gaar koyi gaane. 5 Ta yinttappa hyaakkii yezikon ayyaanara yinttara yene. Yin yessi wogiton Kiristtoosa yin miinggi ammanidanno bi7i ufayttane. 6 Yin Laatse Kiristtoos Yesuusa ekkidanni fana eera yezote. 7 E gidida xapho dakkote; E gidida keexinttote. Yin tamaridannifana ammanora minggote; Xoozis kumii lanttize galata inggote. 8 Kiristtoosappa maaqqikaayzin as wogaran hyanna alame cer wogara eqqii timirtteran asappa yi7ide eratitsara ooden yinttana cimmii balitsii akkaame fana naaginttote. 9 Xoozze Xoozzetitsita Kiristtoosa gallite kumutsi qonccii yene. 10 Yinttin adetitsi wolqqa ubbas omma maaqqide Kiristtoosa gidida kumida. 11 Yin Kiristtoosa ammanii garrazinttida. Yinnan as kushe maaqqikaayzin yinttana iita nagara hyanotitsappa kayze Kiristtoosara oochinttide garrazintte. 12 Yin xammaqinttide wode Kiristtoosara mooginttii, Kiristtoosa hyayqoppa dentside Xoozze wolqqa ammanii, Kiristtoosara denddida. 13 Yin, yin nagara gishon yin nagara asatitsita garrazinttikaayze gisho hyayqqida yeshsha, Xoozii yin nagartto atto gayda. Kiristtoosara yinttis de7o inggida. 14 E nuna mootii nuura olinttize higgito hyaasii, nuulla afa xaafinttide galito fer7i masqalalla afa suxxii ogeppa hyaasida. 15 Kiristtoosa wolqqiton adetitsito masqalalla

gamii, un ola massarito billizii, yezide asi fana oochchii untana qonccizi beezida. **16** Yinnii gisho, muuze bazara woy uzhize bazara, ba7ale wode woy agina xeerize qamma bonchchora sambbata bonchchora ooden yinttalla afa firddippe. **17** Hyantses tiinoppa yo7odes yeze bazis dasho, yezin turize Kiristtoosa. **18** Wozinappa baayzin ashkkititsaran kiitanchcho goynora cer ceeqinttera ooden yinttana firddippe. Yinnii fana asi fa bi7ide qonccitsite nashintitera fa asho qofara hyarii uturtane. **19** Yentsi gaarize asis omma maaqqide Kiristtoosara yellintte baaya. E ubba galtton galla xaphoran wol yeltsi muuzii dichchane. Xoozii yinnii gaarize ogera galla ubbas dichi inggane. **20** Yin Kiristtoosara hyayqqii hyanna alamito ahize ayyaana wolqqappa wallo kezida. Yeezin, akkos shaakkintikaayze asi fana maaqqii hyanna wogitis aqete? **21** Hyanna wogita, «Aykippe; laa7ippe; bochchippe» ga7inttizunsana. **22** Hyanna ubba as wogan timirtte maaqqide gisho oochalla afa feezhideppa suuba dhaboda. **23** Hyantsi kiituntsi fa qofappa denddide goynon gaama aada, asatitsi waysizanni gisho cincca yeze baz aazane, yezin nu iita amotitsitilla afa wolqqa untis baaya.

3 Yikke, yin Kiristtoosara hyayqoppa denddidanni fana, Xoozappa mizaqi zalara bettide Kiristtoosa yeze besite, salo yeze baz koyote. **2** Salo yezuntsalla afa yin qoftto gaddote fattin sa7a yezebazalla afa gaddippete. **3** Yin hyayqora shaakkintide fana hyanna alame nagara oochappa shaakkintida. Yin de7ita Kiristtoosar wolla Xoozze gidda aachintida. **4** Yinttis de7o maaqqide Kiristtoosa qonccize wode ye wode yinttin eera bonchchor qonccoda. **5** Yinnii gisho, yin gidda yeze alame amotitsito wodhote. Yentsesin olale, tunatitsi, olalodes amudhdhe, eeqa goyno fana maaqqide qiiridhdhe. **6** Hyantses baggara

Xoozze baadditsi kiitinttoose asalla afa ye7oda. 7 Yinttin zaga yinna iita ogite hyanttitera hyantsesana oochchitera yeshsha. 8 Hyatte yin hyantsesana baadditsi, ixa, kachchi, zigirssi, borsize ohe yinttappa hyaasote. 9 Gal7a amotitsito I oochitira yinttappa gaaride gisho fete fetes worddidhhippete. 10 Xoozze medho aazize, eratitsara laamintide kille hyanotitsi ma77ote. 11 Hyanna kille medhetitsite, Girike asi woy Ayhude asi, garrazintide woy garrazintikaayze, Barbaare asi woy Iskute asi aro woy bonchcho asi baaya. Kiristtoosa ubba; E ubbanne yene. 12 Yinnii gisho, Xoozara doorintide asi fana geeshshuntsanan kadhintiduntsana maaqqii, maarotitsi, keehatitsi, ashkkititsin dandda7a ma77ote. 13 Fetay feta dandda7ote. Ooden lagge eza qohide yeziko ees atto ga7o. Laatstsii yinttis atto ga7idanni gaara yinttin wolis atto ga7ote. 14 Yinna ubbannilla afa ubbanno fettilla shiishii accize siiqo ma77ote. 15 Xoozii yinttana fettii asi mahi xeegidanna, sarotitsis maaqqide gisho Kiristtoosa sarotitsita yin wozintto aho; galatizuntsanan maaqqote. 16 Kiristtoosa qaala yin wozintte kumii yezo. Cincatitsi ubba fete fetaya tamarssoten zorote. Mazmurera, nashshera ayyaana yetstsara Xoozza wozinappa galatittera yexxote. 17 Xoozze Aday Yesuusa baggara galatittera yin ohinttizebaz woy oochchizebaz ubba Laatstse Yesuusa suntsite oochchote. 18 Machchuntso, ammanze asis beezize baz maaqqide gisho yin azinuntsis aqote. 19 Azinuntso, yin machchuntsana kadhote; untis iitippete. 20 Na7untso, yinttana yeliduntsis ubba baza kiitinttote; yinna Laatstsii ufayssize baz. 21 Aduntso, yin na7untsi ufayssi gachchaame gaar untana zhilizippete. 22 Aruntso, sa7a yinttis Laatstsii maaqqiduntsis ubba baza kiitinttote. Laatsti bonchchitera luule wozinappa kiitinttii untana ufayssote fattin asi bo7o ga7i oochchippete.

23 Yin oochchize oochito ubba asis maaqqikaayzin Laatstsis oochchize fana wozinappa oochchote. 24 Laatstsappa laata woyto yin ekkodanno erote; yin Laatstse Kiristtoosas oochchane. 25 Xoozii as sino bi7i firddoosse gisho ooden iita oocha oochchiko fa iita oochiti gisho kushe mahe ekkoda.

4 Laatstsuntso, yintisin mahi salo Laatstsi yezanno erii, yin aruntsis xillotitsara feta feteppa shaakkikaayzara koshshize baz oochchote. 2 Xoozza barkki galatittera gachchikaayzara woossote. 3 Xoozii fa qaaltis furtsito bugode fanan taanii yinnii mikniyaater achcha yeze Kiristtoosa saza qoftto awaajjode fana nuusin woossote. 4 Mahi taanin beezzanni fana qaala qonccizi ohode fana taas Xooz woossote. 5 Wottize wode ubba maaddinttii ammanoosse as kale cinccatitsara yezote. 6 Yin as ubbas koshshize mahe ingge erode fana yin ohita ubba wode aadho keehatitsara kumidan sooger mal7iza maaqqades beezane. 7 Nu siiqo ishe Tikiqoosa, taara wolla Laatstse oochite aro maaqqide, ammantsize oochanchcho, ta yestti baz yinttis ohoda. 8 Taanii eza yinttago kiittidanna, nu wayzi yezako yinttis ohi yinttana mintsitsode fana. 9 Anasmoosa, ammantsize siiqo ishe, yin bagga, eera yinttago hyanggane. Un hyanne hyanizebaz ubba yinttis ohoda. 10 Taara acintteze Arisxirokoosan Barnnabaasa ishe na7ay Marqqoosa, yinttana saro gaane. Ta yinttis zaga ohidanni fana Marqqoosa yinttago hyanggiko eza mukkote. 11 Iyasu gaaze lyosxoosa yinttana saro saro gaane. Xoozze ka7itumo gisho taara oochchize asunts giddappa Ayhude maaqqiduntsi; tana gaama mintsitsida. 12 Yin baggize, Kiristtoos Yesuusa arize, Ephafira yinttana saro saro gaane. E yin Xoozze tiino miinggi eqqode fanan Xoozze qofa erii folode fana ubba wode Xoozii yin gisho woossane. 13 E yin gishon Loodoqiyan

Hirapoolise katama yeze asunts gisho gaama labbidanno ta markkidhdhane. **14** Nu siiqo ishe akimize Luqasan Deemaasa, yinttana saro saro gaane. **15** Loodoqiya yeze nu ishuntsis, Nimfaasan I keetsite shiiqize asuntsis nu sarotitsito ohote. **16** Hyay dabddaabbiza yin nabbabidannippa suuba, Loodoqiya woosa keetsta nabbabizote. Yinttin Loodoqiya woosa keetsita yinttis dakkize dabddaabbito nabbabote. **17** Mahi Arkkiphaasa, «Laatstsii nees inggide oochito folodanno botippe» ga7i qofizote. **18** Taanii, Phawuloosa, hyanna sarotitsito ta kushitira xaafida. Ta achito qoppote. Xoozze aadho keehatitsita yinttara maaqqe.

1 Teselonqe

1 Phawuloosa Sillaasen Ximotiyoosa Teselonqe woosa keetsta yeze asuntsis, Xoozze Adesin Laatstse Yesuus Kiristtoosas maaqqide asuntsis xaafide kiita. Aadho keehatitsin saro yinttis maaqqe. **2** Nuunii Xooz woossise wode ubba yinttana qoppittera yin gisho ubba wode Xoozza galatane. **3** Xoozze nu Aday tiino ammanora yin oochchide oocha, siiqora yin labbide labbitsito Yesuus Kiristtoosara yeze ufayssito ekkodes yin miinggi eqqide eqito ubba wode qoppane. **4** Nu ishuntso, Xoozii yinttana kadhizannon fa baz mahi yinttana dooridanno erane. **5** Akkos gayko, nuunii Wonggele doonara xalaala baayzin wolqqara, Geeshi Ayyaanaran Wonggele mintsii ammanora yinttis ki7ida. Nuunii yinttara gam77ide wode ubba yin gisho wayzi yezezako yin erane. **6** Yin gaama madha ekkikon Geeshi Ayyaana inggize ufayssara kiitto ekkida; nunan nu Laatsta aazizuntsana maaqqida. **7** Yinnii gisho, Maqedooniyan Akkaya awurajja yeze ammanze ubbuntsis aazize maaqqida. **8** Laatstse qaala yinttappa kezii, Maqedooniyan Akkaya xalaalas baayzin Xoozii yin ammanzanna ubba bessa sinttida. Yikke, nu gawude baz akkon baaya. **9** Nuunii yinttago hyanggide wode yin nuna makkide makkite yin, yin eeqito ashshii turon de7o Xoozza maaddodes yin maaqqidanno un fa ommite ohine. **10** Mahi Xoozze Na7aya, Yesuusa, Xoozii hyayqoppa dentsidanno, tiinoppa yo7odes yeze Xoozze hyanqoppa nuna ashshodaya, salloppa yo7odaya yin naagizanno markkidhane.

2 Ta ishuntso, nuunii yinttago hyanggidanna hyarii baayzanno yin, yin ommite erane. **2** Yezin nuunii yinttago Teselonqe yo7odeppa tiino Filphisiyusa katama waayinttezannon cazhinttidanno yin erane. Gaama nuna ixize yezikon yinttis E

Wonggele ohode fana Xoozii nuus mintsitimo inggida. 3 Nuunii yinttana zoride balitsera woy cimora woy genera baaya. 4 Yezin Xoozii nuna beezuntsana ga7i faydide gisho Wonggele ohode fana nuus hyadara inggide gisho ohine. Nu yinno oochchize nu wozintto be7ize Xoozza ufayssodes fattin as ufayssodes baaya. 5 Nu miishe zhimbbarii worddo yinttana sabbitera yinttago yi7ikaayzanno loytsii erane; Xoozii nuus markka. 6 Nuunii yinttappa maaqqin woy melle as oodefan bonchcho koykaaya. 7 Nuunii Kiristtoosa hawaare maaqqidanni fana nuus koshshize baz inggote ga7i ekkodes dandda7ane, yezin intta fa na7untsana dichchizanni fana yin gidda ashkke maaqqida. 8 Nu yinttana kadhide gisho Xoozze Wonggele yinttis shaakke xalaala baayzin nu shemppito yinttis inggodes giigida. Yin nuus gaama al77o. 9 Nu ishunto, nu oochiton nu labbitsito erane. Yinttis Xoozze Wonggele ohitera, yinttana waaytsaame fana qamman awara oochchida. 10 Nu yessita yin ammanzunts kalen Xoozze tiino geeshi, xillon borinttoosuntsana maaqqizannis yinttin Xoozin markka. 11 Nuunii yinttis ommite ommite yeliduntsi fa na7untsis oochchizanni fana oochchodanno erane. 12 Nu yinttana zorida, mintsitsida. Mahi fa ka7itumtton fa bonchchito gishinttodes yinttana xeevide Xoozza ufayssize de7o yin yessade fana yinttis mintsi ohida. 13 Yinttis nuunii Xoozze qaala ohide wode as qaala fana baayzin Xoozze qaala fana si7i ekkide gisho nuunii ubba wode Xoozza galatane. E turii Xoozze qaala; Xoozze qaala ammanze yin gidda oochchane. 14 Ta ishunto, yin Yihuda sa7a yeze woosa keetsiten yeyga Kiristtoosa Yesuusa kaallize asunts fana hyanida. Un Ayhuduntsi waayitsizannifana yinttan yin sa7a yeze asuntsi waytsida. 15 Yentsi Ayhuduntsi Laatstse Yesuusan nabuntsana wodhida; mahi nuna bay7ida. Un Xoozza

ufayssosuntsanan as ubba ixizuntsana. **16** Un melle atto yezin, Ayhude maaqqosse asuntsin attode fana nuunii untis qaala ohizanno kayane. Yinnii gaar yizii un nagartti xuu7ita kumode yellodes ubba wode nagara oochchane. Wurssutsite, Xoozze kachchi untalla afa wodhdhane. **17** Yezin nu ishunto, nuunii nu ayyaanara baayzin ashora yinttappa shaakkintti eeratsi wode gam77idanne yinttana gaama amudhdhii be7ades koyda. **18** Nu maaqqii yinttago hyanggodes koyda. Taanii ta ommite yinttago hyanggodes koyda, yezin xalahe nuna kayda. **19** Yikke, nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa ye7ize wode nu ufayssita woy nu ceeqintize nu woytuntsi oode? Yinttana baane? **20** Turo yin nuus bonchchon nuus ufayssi.

3 Yinnii gisho, nu yinttana be7anxidaane nuus gencodes dandda7inttaanxin, Ateena katama nu xalaala attodes qofa accida. **2** Yinttana zorode fana ammanora yinttana mintsitsode fana nuura wolla Xoozis oochchizan Kiristtoosa Wonggele ohize nu ishay Ximotiyooosa yinttago dakkida. **3** Yinnan yinttana yellide waayte yinttappa ooden suub maaqqippe. Yinna waayta nuus Xoozze qofa maaqqidanno yin, yin ommite erane. **4** Nu yinttara yeze wode waaye nuna yellodanno yinttis tiinidhii ohida. Yin erzanni fana hyanida. **5** Yinnii gisho, taas gencodes dandda7inttaanxin, «Oode erize Xalahe untana fattanii nu labbitsito cer ashshikaayzara attaama» ga7i yin ammanttibaz erodes Ximotiyooosa yinttago kiittida. **6** Hyatte Ximotiyooosa yin kaleppa yi7i, yin ammanttibaz yin siiqitibaz lo77o wore ohida. Mahi yin ubba wode nuus lo77o qoppizannon nuunii yinttana be7ades amudhizanno yin nuna be7ades amudhizanno E nuus ohida. **7** Ta ishunto, nuna yellize waayten madhite maaqqikon yin ammanttii gisho minggida. **8** Yin Laatstsara miinggi yeziko

nuusin de7o. **9** Yikke, nuunii yin baggara denggide ufayssitis Xoozza wayzi galatode? **10** Nuunii yinttana be7adesin yin ammantte faccidebaz kuntsodes qamman awara nu kumutsi wozintte Xooz woossane. **11** Xoozze nu aday fa ommite nu Laatstse Yesuus nu yinttago hyanggode ogito giigizo. **12** Nu yinttana gaama kadhizanni fana Laatstsii yinttana fetaya fetaya siiqize siiqite as ubba siiqo yinttis gaantsi gujjo. **13** Nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa fa geeshuntsara yi7ize wode Xoozze, nu aday tiino yin wozintta geeshin bore baayza mahi E yinttana mintsitso.

4 Wurssutsite, ta ishuntso, Xoozza ufayssodes yin wayzi yessades beezizako nuuppa tamarida. Yinno yin tiinoppa yezide yessi, yezin hyatte yin tiinositippa aatsii oochchode fana Laatstse Yesuusa tiino yinttana woossanen zorane. **2** Nu Laatstse Yesuusa suntsite akko kiita inggezako erane. **3** Xoozii, yin geeshi maaqqade fanan olale hyanttaame fana koyane. **4** Yin fetay fetay, yin machchuntsara geeshshatitsaran bonchchora yessades beezane. **5** Xoozza eroossen ammanoose asi fana olale hyanttera amora eexinttippete. **6** Nu zaga yinttis ohidanni fana mintsii zoridannifana Laatstsii yinnii fana oochchiza ubba firdidize gisho oonin hyantsesara fa ammanze ishaya qohodesin cimmodes beezoos. **7** Xoozii nuunii geeshshatitsara yessade fana fattin tunii yessade fana xeeqikaaya. **8** Yinnii gisho, hyanna timirtiti qoftto ixsize ooden yinttis Geeshi Ayyaana inggide Xoozza qofa ixxane fattin as baaya. **9** Yin fetay fetay wayzi siiqodyezako Xoozii yinttana tamarsside gisho hyatte siiqobaz nu yinttis xaafodes beezoos. **10** Mahi Maqedooniya yeze ammanzuntsana ubba turo yin kadhane. Yezin nu ishuntso, hyatten yin untana aatsii kadhode fana yinttana woossane. **11**

Nuunii tiino yinttis ohidanni fana woppu gayde yessi yezote. Yin, beezize oocha oochchii yinttis yessades koshshize baz denggote. **12** Yinnii fana hyaniko, ammanoose asunts kale yin bonchchinttoda; mahi yinttana koshshize bazis oodesin aaddashaama. **13** Nu ishunto, ammanii hyayqqide asuntsi hyanodebaz yin erode fana koyane. Yin un gisho ufayssi baayze asi fana azzanifete. **14** Nuunii, Yesuusa hyayqqidannon mahi hyayqoppa denddidanno ammanane. Yinnii gaar, Xoozii Yesuusa ammanii hyayqqiduntsana eera wolla ko7odanno ammanane. **15** Laatstsii nuus ohidanni fana Laatstsii ye7ize qamma eera yellintodes nuunii faxes yezuntsi, hyayqqiduntsappa tiinoos. **16** Laatstsii damma kiita ootsara, kiitanchchuntsi hyalaqa ootsara, Xoozze moyze oollera, saloppa wodhdhoda. Kiristtoosa ammanii hyayqqiduntsi tiinii hyayqoppa denddoda. **17** Yinnippa suuba, ye wode nuunii faxes yezuntsi, Laatstsara dhonnella yellintodes untara wolla salo ekinttoda. Yinnippa suuba, nuunii Laatstsara wolla medhinas yessada. **18** Yinnii gisho, hyanna qaaltte fetay fetaya mintsitsote.

5 Ta ishunto, hyanna hyanode woden agina yinttis xaafodes koshshoos. **2** Laatstse qammita kayzo qamma ye7izanni fana yo7odanno yin loytsii erane. **3** Asuntsi, «Sa7a saro, akkon hyanoos» yagaazin, maacho yelo dha7e aykkizanni fana dhabe un qoppikaayzin untalla afa yo7oda. Un akko ogeran kessii ekkaama. **4** Yezin nu ishunto, yinna qammita yinttis kayzo ye7izanni fana yo7odes yin dhuma baaya. **5** Yin ubba foo7o asin awara yeze asi; nuunii qamma asi woy dhuma asi baaya. **6** Yinnii gisho, nuunii mellunts genttizanni fana genttodes beezoos; nuunii barkkodesin giigii yessades beezane. **7** Genttizuntsi qamma genttane; matsintizuntsi qamma matsintane. **8** Yezin nuunii

awara asi maaqqide gisho giigii yessades beezane. Ammanon siiqo xurure fana ma77i, atosits ufayssi omma gaddize ola meqo barneexa gaddii yessades beezane. **9** Xoozii nuna nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa baggara kumutsi atositsi ekkode fana doorida fattin kachchis doorikaaya. **10** Nuunii faxa yeziko woy hyayqqiko, Kiristtoosa ye7ize wode eera wolla yessade fana Kiristtoosa nu gisho hyayqqida. **11** Yinnii gisho, yin tiino oochchizanni fana, fetay fetayra zorintoten mintsitsote. **12** Nu ishunto, yin gidda oochchii labbizuntsana, Laatstse suntsite yinttana kaalitsode fanan zorode fana dooriduntsana bonchchode fana yinttana woossane. **13** Un oochchize oochiti gisho untana gaama bonchchoten siiqote. Fetay fetera sarora yezote. **14** Nu ishunto, nuunii yinttana zorane. Boozuntsana kaccote; zhashtizuntsana mintsitsote; labbiduntsana maaddote; as ubba dandda7ote. **15** Ooden iita gisho iita mahaame fana naaginttote. Yin wolisin as ubbas lo77o baz oochchodes minggote. **16** Ubba wode ufayttote. **17** Ubba wode Xooz woossote. **18** Ubba baza galatote. Kiristtoos Yesuusa baggara Xoozii yinttappa koyzanna yinno. **19** Geeshi Ayyaana tama dhabsippete. **20** Tinbbite qaala leqqippete. **21** Ubba baz fattanote; lo77o baz ekkote. **22** Iita baz ubbappa hyaakkote. **23** Saro inggize Xoozze fa ommite yinttana geesho. Nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa yo7ode qammas, Xoozii yin ayyaana, yin shemppiton yin kumutsi galtto bore baytsi naago. **24** Yinttana xeegezze ammaninttidaya maaqqide gisho yinno E foloda. **25** Nu ishunto, nuus Xooz woossote. **26** Ammanze asuntsana ubba geeshi yeerinttera saritsote. **27** Yin hyanna kiitto ammanze as ubbuntsis nabbabode fana Laatstse suntsite yinttana woossane. **28** Nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa aadho keehatitsi yinttara maaqqe. Amin77e.

2 Teselonqe

1 Phawuloosa, Sillaasen Ximotiyoosa Teselonqe woosa keetsta yeze, Xoozze Aday bazin Laatstse Yesuus Kiristtoosa baz maaqqide asuntsis xaafide kiita. **2** Xoozze nu Adayppan Laatstse Yesuus Kiristtoosappa aadho keehatitsin sarotitsi yinttis maaqqe. **3** Nu ishunto, yin ammanora yin fetay fetayan melluntsana siiqize siiqita gaama diccize gisho nuunii yinnis Xoozza ubba wode galatodes beezane. **4** Yinttana yellide bay7iten madha ubbanne genccean ammanora miinggi eqqide gisho nuunii nu ommite Xoozze woosa keetsta yin baz markkidhitera yinttalla ceeqinttane. **5** Yin E gisho ga7i madha ekkize Xoozze ka7itumos beezizuntsana maaqqii faydinttode fana Xoozze xillo firddas hyanna malla. **6** Xoozii turii firdda firddoda. Xoozii yinttana waaysizuntsalla afa waaye ko7oda. **7** Laatstse Yesuusa fa wolqqaama kiitanchchuntsara, saloppa ye7ize wode waayinttize yinttan nuna shemppizoda. **8** Mahi Xoozii fana erosuntsanan nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa Wonggeles kiitinttoosuntsana tama loxera firddoda. **9** Un Laatstse tiinoppan E bonchcho wolqqappa shaakkintti medhina dhabe firdinttoda. (aiōnios g166) **10** Yinna qammite, yin nu markkatitsito ekkii ammanizunts E bonchchinttodesin sabinttodes ye7ize wode nu yinttis ohide kiitto yin ammanide gisho yin eza bonchchizunts giddan sabbizunts gidida yessada. **11** Nuunii yinttis ubba wode Xooz woossizanna yinnis. Nu Xoozze yinttana xeeqide de7oos beezizuntsana maaqqii faydinttode fana nuunii woossane. Yin lo77o baz oochchodes amudhdhize amiton yin ammano oochito E fa wolqqara folo. **12** Yinne nu Xoozan nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa aadho keehatitsite, Laatstse Yesuusa suntsito yin bonchchoda; yinttan E bonchchoda.

2 Nu ishunto, nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa lam7intsa ye7itibaz nu eera yellintode bazisin shiiqode bazis nu yinttana woossane. **2** Tinbbitera woy melle asappa si7ide qaalara woy nuuppa ekkide kiita fana mahi, «Laatstsii maaqqii yi7ida» ga7i yin wozintta yirggippen so7ippe. **3** Yinttana ooden akko ogeran balitsife. Tiinii balitsize qonccikaayzin gene atstse ezin dhabe na7ay yi7ikaayzin, Laatstse lam7intsa ye7e qamma yelloos. **4** Asi goynize bazin xooz mahizebaz ubba ixii fana dhoqi yiissada. Melle atto yezin, Xoozze keetsta gelii bettii, «Taanii Xoozii» yagawuda. **5** Taanii yinttara yezitera yinttis ohidanno qoppoos yessane? **6** Ye gene atstse E fa qamma yo7oda fattin hyatte ye7aame fana akko eza teqqizako yin erane. **7** Asuntsis qonccikaayze genetits saza qofa hyatten oochchane, yezin hyatte eza teqqize yene. Eza teqqize ogeppa hyal7ide wode E qonccoda. **8** Yinnippa suuba, gene atstse qonccoda, yezin Laatstse Yesuusa fa doontippa kezize kasora fa bonchcho ye7ite eza wodhoda. **9** Gene atstse Xalahe wolqqara yi7i worddo kille bazin gaama qofize malla bazi oochchoda. **10** Yinnii fanan, dhabes yeze asuntsana dumma dumma cimmize iita oochara balitsoda. Un dhabidanna ashshize turiza kadhii ekkaxide gishos. **11** Yinnii gisho, un worddo maaqqize baz ammanode fana Xoozii wolqqaama balitse untalla dakkoda. **12** Yinnan, turo ammanoose asuntsi, nagara oocha ufayttizuntsi ubba firddintode fana. **13** Laatsta kadhize nu ishunto, nuunii Xoozza yin gisho ubba wode galatodes beezane. Yin attode fana Xoozii Geeshi Ayyaana wolqqara yinttana geeshidannen yinttin turo ammanidanne E yinttana anggis fana doorida. **14** Xoozii, nu yinttis ohize Wonggele baggara yinttana xeevide, yin nu Laatstse Yesuus Kiristtoosara wolla bonchchito shaakkintode

fana. **15** Yikke, nu ishunto, miinggi eqqote. Nuunii yinttana nu doonara maaqqin woy dabddaabbera maaqqin tamarsside timirtito aykkote. **16** Nu Laatstse Yesuus Kiristtoosan nuna kadhida fa aadho keehatitsite medhina mintsitsera lo77o ufayssi inggide Xoozze nu aday nu wozintto mintsitso; lo77o oocharan qaalara ubba mintsitso. (aiōnios g166)

3 Wurssutsite nu ishunto, Laatstse qaala yin gidda ellisii dalggode fanan bonchchinttode fana nuus woossote. **2** Yinnii fanan, qaala si7ide ubba ammanoose gisho Xoozii genuntsappan iita asuntsappa nuna ashshode fana nuus woossote. **3** Yezin Laatstsii ammaninttidaya; E yinttana mintsitsodan Xalaheppa naagoda. **4** Nuunii yinttana kiittizanno hyatten tiinoppan yin oochchode fana Laatstsalla nuunii ammaninttane. **5** Laatstsii yin wozintto Xoozze siiqogon Kiristtoosa dandda7ago kaalitso. **6** Nu ishunto, yin nuuppa ekkide kiitto kaalloosuntsappan oocha ashshii azal7a ammanze asuntsappa yin shaakkinttode fana Laatstse Yesuus Kiristtoosa tiino yinttana kiittane. **7** Nu fana hyanii yessades beezizanno yin, yin ommite erane. Nuunii yinttara yeze wode oocha ashshikaaya. **8** Nuunii oodeppan katsta hyarii mu7ikaaya. Nuus dandda7inttide fana qamman awara oochchii labpii yezida fattin oodesin toofo maaqqikaaya. **9** Nuunii yinno oochchidanna, yinttis aazize maaqqades fattin yinttappa maade oocodes nuus adetits wolqqa dhabin baaya. **10** Nu yinttara yeze woden, «Oochchodes koyoose asi ooden mu7ippe» yaga7i kiittida. **11** Nuunii yinno gayde, yin gidda fettii fettii azal7untsi yezanno si7ide gishos. Yentsi asuntsi geltsoose baza gelii melluntsana oocha billizane fattin akkon oochchoos. **12** Nuunii yentses fana asuntsi woga yessi yessade fanan koshshize baz oochchii denggode fana Laatstse Yesuus Kiristtoosa tiino

unttana kiittanen zorane. **13** Yezin nu ishunto, lo77o oocha
oochchodes azal7ippete. **14** Hyatte nuunii hyay xaafinttide
dabddaabbizes kiitintoosse asi ooden yeziko ye attsa erote. E
yeellidhade fana eeppa shaakkinttote. **15** Yezin eza ishe fana
seerote fattin morkke fana bi7ippete. **16** Saro inggize Laatstse,
fa ommite yinttis ubba woden ubba baggara saru inggo. Laatstse
yin ubbuntsara maaqqe. **17** Taanii Phawuloosa, hyay saritsiza ta
kushera xaafida. Ta kiita ubbannis mallita hyanno; ta xaafizannan
yinnii fana. **18** Nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa aadho keehatitsi
yin ubbuntsara maaqqe.

1 Ximotiyoosa

1 Nuna ashshize Xoozze nu ufaytti naagize Kiristtoosa Yesuus kiita, Yesuus Kiristtoosa hawaare maaqqide, Phawuloosappa, **2** ammanora taas turii na7a maaqqide Ximotiyoosas. Xoozzeppa nu adayppan, nu Laatstse Yesuus Kiristtoosappa aadho keehatitsi, maarotitsin sarotitsi nees maaqqe. **3** Taanii Maqedooniya hyanggitara nena hyadaridanni fana, fettii fettii asuntsi worddo timirtte tamarssizanno kayodes ne Efesoone gam7ode gaar koyda. **4** Un maade baayze tosse ohen fa kochchi fayde ashshode fana oho. Yinnii fana yeze baz lalle medhdhane fattin ammanora oochchintize Xoozze oocha maaddoos. **5** Hyay kiittizes aafe qoftta geeshi wozinappan, lo77o qofappa turii ammanoppa benttize siiqo. **6** Fettii fettii asuntsi hyanno ashshii, fatstsoosse lallego maaqqida. **7** Un Xoozze higge asttamaare maaqqodes koyane. Yezin un akko ohizako woy turtta akko yezakon eroos. **8** Asi beezize fana higgite maadintiko higge lo77o maaqqizanno erane. **9** Fettii bazi qoppodes beezanna higge lo77o asuntsis medhintikaaya. Yezin higge, higge mentsizuntsana, Xoozza goynoosuntsis, shemppo wodhizuntsana, nagaranchchuntsana, geeshshatitsi baayzuntsana, tununtsana, melle atto yezin fa intto woy adaya wodhizuntsana, **10** olale hyanttizuntsana, dhiiratsi dhiiratsara olale hyanttizuntsana, asi bayzizuntsana, worddo ohizuntsana, worddora caqqizuntsana, woy turii timirttera yellinttoosse akko oochan oochchizuntsis. **11** Turii timirtte benttize bonchchon anjiintide Xoozza taanii awaajjode gaar taas hyadara inggide Wonggele gidda yene. **12** Taanii oochchize oochite taas wolqqa inggide nu Laatstse Kiristtoosa Yesuusa galatane. Tana fa oochitis shuumii yinna oochchitis beezane ga7i faydide gisho eza galatane. **13** Taanii hyannippa tiino eza

cazhiza, eza kaallizuntsana bay7izayan waayitsiza maaqqikon taanii yinno erikaayzaran ammanikaayzara oochchide gisho Xoozii tana maarida. **14** Nu Laatstse fa aadho keehatitsito taalla afa gussii, yinna aadho keehatitsito ammanoran siiqo Kiristtoosa Yesuusa baggara taas inggida. **15** «Kiristtoosa Yesuusa nagaranchuntsana ashshodes hyanna alamite yi7ida» gaaze qaalta ammaninttane asi ubba ekkodes beezane. Ubbappa aadhida nagaranchchize tana. **16** Yezin medhina de7o ekkodes eza ammanze asuntsis taanii aazize maaqqade gaar Yesuus Kiristtoosa gaama dandda7ida. Taas ubbappa aadhida nagaranchchizes Xoozii fa maarotitsito gaantsida. (aiōnios g166) **17** Aafer benttoosses, fettii Xoozzes, hyayqqooses, medhina kaatizes, medhinappa medhina yellodes galatan bonchchon maaqqe. Amin77e. (aiōn g165) **18** Ximotiyoosa, ta na7ayo, zaga nebaz nabuntsi ohide qaaltila afa eqqide hyanna kiita hyadartto nees inggane. Ne yinna qaalto kaalliko lo77o ola olintoda. **19** Ammanon lo77o qofa nees yezo. Fettuntsi fettuntsi fa wozintto dhabsi markkabe izhize baytsi dhabizanni fana ammanoppa dhabida. **20** Yinno hyanidunts gidida Hemeneyoosan Iskkinddire yene. Un tamaarii Xoozza cazhizanno ashshode fana taanii Xalahes untana aatsii inggida.

2 Ubbappa tiinii, Xooz goynora bonchcho kumide de7or woossodes, melles woossodesin galatodes beezanno taanii nena qofizane. **2** Nu turii ayyaana de7o geeshshatitsara Xoozza goynittera sarotitsara woppu ga7i yessade gaar kaatuntsisin shuumunts ubbuntsis woossote. **3** Yinnii gaar woossise nuna ashshize Xoozze tiino lo77on ufayssize baz. **4** Xoozii asi ubba attode fanan turtto erode fanan koyane. **5** Fettii Xoozii yene. Xoozappan asappa gidida maaqqii cimidhdhize fete yene; ezin

asi maaqqide Kiristtoos Yesuusa. **6** Ezii asi ubba wozodes fana aatsii inggida. Xoozii fa wodite asuntsana ubba wozodes koyzanno beezize markkatitsita hyanno. **7** Xoozii tana Wonggeles asttamaaren hawaare mahi dooridanna yinnis. Taanii turo ohine; worddidhdhoos; ammanon turii qaala Ayhude maaqqoosse asuntsana tamarssode fana Xoozii tana shuumida. **8** Yinnii gisho, ubba bessa yeze dhiiratsuntsii, fana Xoozis dummuzii, kachchin lallen ashshii, fa kushito ude dentsii Xoozza woossode gaar koyane. **9** Yinnii fanan maachuntsi fana ahizanno qonccize, bonchchoran wogara yeze afula ma77ades beezane. Un woga baayze omma datstsin, worqqara woy inqora, woy al77o afulara melluntsappa fana dummuzippe. **10** Yezin Xoozis goynane gaaze maachuntsi faas beezizanni fana lo77o baz oochcho. **11** Maacha kiitinttera si77i ga7i tamaaro. **12** Taanii maacha tamarssode fana woy dhiiratsalla adidhdhode fana baayzin si77i ga7i yessade fana koyane. **13** Addaama tiino medhinttida; suubappa Hewaana medhinttida. **14** Mahi cimintti Xoozze higge mentside maachito fattin Addaama baaya. **15** Yezin maacha ammanora, siiqoran geeshshatitsara fana naagii yeziko na7a yelera attoda.

3 Oonin, «Woosa keetstsi kaallitsize asi maaqqades koyiko lo77o baz amudhdhane» gaaze ohita turo. **2** Woosa keetstsi kaallitsize asi borintoosaya, fettii machcha xalaala yezaya, wogara yezaya, fana naagizaya, beezanni fana oochchizaya, zaqqo morkkizaya, tamarssodes dandda7izaya, **3** Matsintoosaya, kacinttosaya, lalloosaya, bira yiqsinttosaya, **4** E na7unts ees kiitintizuntsanan bonchchizuntsana, fa keetsito ahodes dandda7izaya maaqqades beezane. **5** Fettii asi fa keetsito ahodes dandda7anxiko, Xoozze woosa keetsito wayzi ahodes dandda7e? **6** Uturara kumii,

Xalahe Xoozze firddara gol7ide fana gol7aame fana, ammanor miinggikaayze asi maaqqodes beezoos. 7 Boreran Xalahe xike gelaame gaar ye atstse ammanoosse as kale lo77o markkatitsi yessades beezane. 8 Yinnii fana mahi woosa keetstsi daaqqonatussi bonchchinttiduntsana, lam77i doona ohintoosuntsana, gaama matstsize ushi uzhoosuntsana, bira yiqsintoosuntsana, 9 ammano saza qofa geeshi wozinara naagizuntsana maaqqades beezane. 10 Un tiino fattaninttodes beezane; untalla afa bore baayza maaqqiko, woosa keetstsa daaqone maaqqii oochcho. 11 Yinnii fanan, un maachuntsi bonchchinttiduntsana, zigiroosuntsana, wogara yezuntsana, ubba baza ammninttiduntsana maaqqades beezane. 12 Woosa keetstsa daaqqonatussi fettii machcha xalaala yezuntsana maaqqo. Fa na7untsanan fa keetsito loytsii ahizuntsana maaqqades beezane. 13 Woosa keetstsa daaqone maaqqii, lo77o oocha oochchizuntsi, untis damma bonchchon Kiristtoosa Yesuusa gidida yeze ammano baz ohodes mintsitimo denggoda. 14 Taanii hyanna kiitto nees xaafittera, ellisii neego hyanggoda ga7i ufays gaddane. 15 Yezin taanii hyanggaanxi gam7iko, Xoozze keetstsa asuntsi wayzi yessades beezizako erode fana hyanno nees xaafida. De7o Xoozze keetsita turetitsis tuusin baasan. 16 Nu ammantis saza qofta so7e baytsi damma. Kiristtoosa ashor qonccida; E turetitsito Geeshi Ayyaana markkidhida. Kiitanchchuntsis benttida; E ka7itumtta worzha ubbas sabbakinttida. Alame yeze asunts ammanida; bonchchor salo ekinttida.

4 Wurssutsi wode balitsize ayyaanan tuna ayyaana timirtito kaallii, fettii fettii asuntsi ammano kaddodanno Geeshi Ayyaana qonccizi ohida. 2 Yinnii fana timirtte un wozuntta doccin,

asuntsana balitsize worddo asttamaaruntsappa ye7ine. **3** Yentsi fana yeze asuntsi ekken gelen kayane; mahi fettii fettii katstsa ma7aame fana ga7i kayane. Yezin ammanzuntsin turo erizuntsi Xoozza galatii woossii ma7ade fana Xoozii katstsa medhdhida. **4** Xoozze medhdhide ubba bazi lo77o. Xoozi galati ekkiko alla wodhdhize akkon baaya. **5** Ubba bazi Xoozze qaalaran woosara geeshi maaqqane. **6** Yinnii gisho, ne hyanna timirtito ammanzuntsana tamarssiko, Kiristtoosa Yesuusa lo77o aro maaqqada. Ne kaallize lo77o timirtite qaala tamariko diccoda. **7** Yezin maaden turii baayze oheppan cima maachunts tosseppa hyaako. Xoozza aazodes nena dusizo. **8** Asi fa galtto mintsodes oochchize oocha eeratsi wode maaddane. Yezin Xooz aaze dusizanna hyatten medhina de7o inggize ufayssi yeze gisho ubba bazis maaddane. **9** Hyay qaalize asi ubba ekkodes beezize turii qaala. **10** Nuunii as ubba, ubbappa aatstsii ammanzuntsana ashshize de7o Xoozza ufayssara naagize gisho, yinnis nuunii oochara labbanen butunttane. **11** Hyanna kiitito tamarssso. **12** Ne yidhdho maaqqide gisho nena oonin borippe. Yezin ammanzuntsis neenii ohera, oochara, siiqora, ammanoran geeshshatitsaran aazize maaqqo. **13** Taanii yo7ode wontsis asuntsis Geeshi maxaafito nabbabera, sabbakeran tamarssera minggo. **14** Tinbbite nees ohinttin, cimuntsi fa kushito neella afa gaddide wode ne ekkide, ne gidda yeze Geeshi Ayyaana imotitsi borippe. **15** Ne dichita asunts ubbas qonccode fana yinno mintsii qoppo; hyanno ubba wode oochcho. **16** Ne ommitisin ne timirttis naagintto. Ne yinno ubba wode oochchiko nenan nena si7izuntsana ashshoda.

5 Cima ne aday fana bonchchop attin kaccippe. Yidhdhuntsana ne ishe fana mahi bo7o. **2** Maachi Cimuntsana ne inttii fana,

wuduruntsana ne mishunts fana, folo geeshshatitsara aykko. 3 Azinii hyayqqide turii budanuntsana maaddii bonchcho. 4 Yezin budanttis na7untsi woy na7unts na7a yeziko, yentsi na7unts turii ayyaana yessi yezanno beesade fana yeliduntsanan, fa aftoon mayzayan maaddii kushe mahe tamaaro. Yinna Xooz ufayssize baz. 5 Fa faas yeze turii budantta Xoozzeppa maade denggodes ufayssara naagane. Awaran qamma Xoozii fana maaddode fana woosara minggane. 6 Yezin hyanna alamite lo77o yessi xalaala koyze budantta fana yezara hyayqqidanno. 7 Oonin untana boraame fana hyanna timirtito untis inggo. 8 Yezin fa iginuntsis, ubbappa aatstsii fa kara asuntsis qoppoosse oonin fa ammantto kaddidaya; ammanoosse asappan aadhii iita. 9 Bere izipuntam kumikaayze budanttis suntsito mazggabe xaafippe. Mahi yinnilla afa iza fa azinzes ammaninttidanno maaqqodes beezane. 10 Na7untsana dichchera, zaqqo mokkera, geeshshuntsis tohe meeccera, madhidhide as maaddera, lo77o oocha ubbas fana aatsii inggidannon lo77o oochara erinttidanno maaqqades beezane. 11 Yezin na7atits maaqqide azinii baayzuntsi suntsito mazggabe xaafippe. Untana azini gele gelo gaaze asho amo aykkize wode Kiristtoosa ashshoda. 12 Un tiino gelide qaaltto mentside gisho firddintoda. 13 Yinnilla afa un oocha dhabin keetstsappa keetsti wutoda. Wute xalaala baayzin zigirssin fana geltsoosse baza gelii beezoosse baz ohinttane. 14 Yinnii gisho, nu morkkuntsi nuulla afa ohinttize iita baz denggaame fana na7atits maaqqide azinii baayzuntsi azinii gelii, na7a yelii, fa keetsito ahode fana zorane. 15 Hyannippa zaga eertsii azinii baayzuntsi Xalahe kaallodes suub maaqqida. 16 Fettii ammanze maachita kara asunts gidda azinii baayzanna yeziko iza untana maaddodes beezane. Yinnii gaar oochchiko,

woosa keetsis toofo foollane. Ye wode woosa keetsita maade beezize turii azinii baayzuntsana maaddodes dandda7ine. **17** Woosa keetsti loytsii yenggize cimunsi, ubbappa aatsii, qaala sabbakera tamarssera labbizunsi dakko bonchcho ekkodes beezane. **18** Geeshi maxaafe, «Qoyda baha yedhdhize boora doona accife» Yinnii fana, «Oochchize fa damooze ekkodes beezane»yagayda. **19** Lam77i woy hyaydzdzii markka baayzin, woosa keetsti cima mootizebaz si7ippe. **20** Mellunsi zhashtode fana nagara oochchize oonan as ubba tiino seero. **21** Neenii as sino bi7ikaayzara, fetaya fetayppa dummuzikaayzara hyanna kiitto naagode fana Xoozze, Laatstse Yesuusa Kiristtoosan doorintide kiitanchhunsi tiino ta nena zorane. **22** Oodellan afa ne kushito gaddii shuumodes ellisippe. Mellunsi nagara gelippe; nena geeshshatitsara naago. **23** Neenii ubba wode hyarggintize gishon ne saza hyarggiti gisho hyaatsi xalaala uzhippe; eeratsi woyne uzho. **24** Fettii fettii asunsi nagartta qoncce; baggunsi nagartta untana firddodes untappa tiinii erintane, yezin mellunsi nagartta suubappa gam7i qonccane. **25** Yinnii gaar, lo77o oochan qoncce; qonccanxi ixikon genggodes dandda7oos.

6 Xoozze sunsitani nu timirtita cazhinttaame fana arotitsa yezunsi fana ahize laatstsuntsana bonchcho. **2** Ammanze laatstsunsi yeze aruntsii, un laatstsunsi untis ishe maaqqize gisho untana borippe. Un oochite maadintize laatstsunsi, ammanzunsi kadhinttidunsi maaqqide gisho un tiinositippa aatsii oochchodes beezane. Neenii hyanno tamarssodesin un oochchode gaar zorodes beezane. **3** Onin duma timirtte tamarssiko, nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa turii qaalaran nu ammano timirttera giigoos. **4** Ye atstse uturara

urqqintane fattin akkon eroos. Unttis fettii qofalla afa lallodesin kacinttodes iita amotitsi yene. Yinnan qinaate, kachchi, cashshi, iita so7e, 5 yentses giigoose lalle kaalitsane. Mahi unttis iita wozina yene; turin dhabida; un Xooz ammanzanna daretitsis oge ga7i qoppane. 6 Yezin taas yezanna maaqqada gaaze asis Xooz goynizanna damma tirfe. 7 Nuunii hyanna alamite akkon ki7ikaaya; mahi iippa akkon ekkii qitoos. 8 Nuus katstsan ma7o yeziko yinna maaqqada. 9 Yezin durtumo koyzuntsi faatana giddan xiken gelane. Mahi untana sulle dafizen dhabsize eeyatitsan qohize amotitsa gol7ane. 10 Miishe siiqo iitatitsi ubbas xapho. Fetay fetaya miishe amudhdhitera ammanoppa balinttii gaama azzanon madha gidda fana olida. 11 Yezin naate, Xoozze atstsayo, yinnippa hyaako. Xillotitsi, Xooz aaze, ammano, siiqo, dandda7an dalggatitsi kaallo. 12 Ammano ola loytsii olintto. Gaama asunts tiino nees markkidhide ne ammantibaz, Xoozze nena yinnis xegide medhina de7o aykko. (aiōnios g166) 13 Ubbabazis de7o inggize Xoozze tiinon, Phenxe Philaaxoosa tiino lo77o markka markkidhide Kiristtoosa Yesuusa tiino ta nena kiittane. 14 Nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa qonccode wontsis hyanno kiitto balinttikaayzara bore baayzin naago. 15 Fa xalaala ubba ahize bonchcho Xoozze, kaatuntsi Kaatay, laatstsuntsi Laatstse, fa qoppide qammitte Yesuus Kiristtoosa mahi kiittoda. 16 Fete E xalaala hyayqoosi. Ooden shiiqodes dandda7oosse foo7o yene. Ooden eza bi7ikaaya; mahi bo7odesin dandda7oos. Bonchchon medhina wolqqa ees maaqqe. Amin77e. (aiōnios g166) 17 Hyanna alame duruntsi cer dhabize qolora uturaame, ceeqqaamen ufayssi gaddaame fana oho. Nuus koshshize baz gaantsi inggize nuna anjjize, dure Xoozze gidda ammaninttode fana untana kiitto. (aiōn g165) 18 Nuunii lo77o oocha oochchode fana lo77o

oochara duridhdhode fana, dalggan melluntsis gishizuntsana
maaqqade fana kiitto. 19 Yinna untis tiinos mintsii baasa
maaqqade gisho ye wode un turii de7o akko aazizako eroda. 20
Ximotiyoosa, neenii fettii fettii asuntsi, «Eratitsi» baayze booza
lalleppan maaddoose oheppa hyaako; nees inggintide hyadarto
naago. 21 Fete fete nuus eratitsi yene yaga7itera ammano
ashshida. Xoozze aadho keehatitsi yin ubbuntsara maaqqe.

2 Ximotiyoosa

1 Xoozze qofa, Yesuus Kiristtoosara yeze ufays inggide baggara Yesuusa Kiristtoosa hawaare maaqqide Phawuloosappa kiitintide, 2 ta kadhize na7ay Ximotiyoosas. Xoozze Adayppan nu Laatstsii Kiristtoosa Yesuusappa aadho keehatitsi, maarotitsin sarotitsi nees maaqqe. **3** Taanii, ta woosite qamman awara nena qoppane. Taanii woossiz wode ta adunts Xoozan taanii lo77o wozinara maaddize Xoozza ne gisho galatane. **4** Taanii ne afutsito qoppane; nena bi7i ufayttodes gaama amudhdhida. **5** Mahi nees yeze turii ammano erane. Yinnii fana ammantta zaga ne afttii Loydiran ne intti Ewuniqera yeze ammantti fana. **6** Yinnii gisho, taanii ta kushito neella afa gaddide wode Xoozii nees inggide imo neenii mahi eetsode woy dentsitsode fana qofizane. **7** Akkos gayko, Xoozii nuus wolqqa, siiqon nu ommito ahize ayyaana inggane fattin zhashtize ayyaana inggikaaya. **8** Yikke, nu Laatstsos markkidhades yeellidhippe; mahi E gisho acinttide ta giddan zhashtippe. Yezin Xoozii nees inggize wolqqite Wonggele gisho taara madha ekko. **9** Xoozze fa qoftton fa aadho keehatitsara nuna ashshii, fa geeshi worzha mahodes nuna doorida fattin nuunii oochchide oocha gisho baaya. Yinna aadho keehatitsita Kiristtoosa Yesuusa baggara alame medhinttodannippa tiino nuus inggintida. (aiōnios g166) **10** Hyatte hyay aadho keehatitsize nuna ashshize Kiristtoosa Yesuusa ye7ite qonccida. E hyayqo wolqqa dhabsi, Wonggele baggara dhaboose de7o nuus qonccizida. **11** Taanii Wonggele sabbakize, hawaaren asttamaare maaqqode gaar Xoozii tana doorida. **12** Taanii yinnii gisho hyanna madhito ekkane; yezin ta ammanze oona yezako erize gisho yeellidhoos. Taas inggintide hyadarto yinna Kiristtoosa ye7e qamma yellodes E naagodes

dandda7izanno erane. **13** Taanii nena tamarsside turii qaala aazize mahi aykkii Kiristoosa Yesuusa baggara yeze ammantten siiqite yeze. **14** Nu gidda yeze Geeshi ayyaana wolqqara nees inggintide lo77o hyadarto naago. **15** Isiya awurajja yeze ubbuntsi taappa hyaakkidanno erane; un gidda Figeluusan Hermmogeneesa yene. **16** Anesfoora tana gaama wode mintsitside gisho Laatstsii E kara asuntsis yiqsintto. Ta acinttinin E yeellidhikaaya. **17** Yinnilla afa E Roome katama yi7ide gaar tana mintsii koyi denggida. **18** Wurssutsi qammite Laatstsii yiqsinttode fana taanii Laatsta woossane. Efesoone katama E tana akko gaar maaddezako ne loytsii erane.

2 Yikke, ta na7ayo, Kiristoosa Yesuusa gidda yeze aadho keehatitsite minggo. **2** Gaama markkunts tiino taanii nena tamarsside timirtito, melluntsana tamarssodes dandda7ize ammanintide asuntsis hyadara inggo. **3** Yesuus Kiristoosa lo77o wottaddare maaqqii taara madha ekko. **4** Ola wottaddare fa hyalaqiza ufayssodes giigintane fattin melle oochalla fana feeshoos. **5** Yinnii gaara, galgaade woxxize oonin beezize ogera woxxanxiko woyto ekkoos. **6** Wootara labbize gade aday fa labbidanni aaftippa mu7ize tiino as maaqqades beezane. **7** Laatstsii nees ubba baza akaake inggize gisho ta nees ohizanno ne wozintte naago. **8** Taanii markkidhize Wonggele fana hyayqoppa denddide, Dawute kochchi maaqqide Yesuus Kiristoosa qoppo. **9** Taanii Wonggele ohize gisho iita baz oochchide asi fana, acinttii madha ekkida. Yezin Xoozze qaala acinttoos. **10** Yinnii gisho, Xoozze dooride asuntsi Kiristoos Yesuusa gidda yeze atotits baggara medhina bonchcho ekkode fana un gisho ubba baza minggane. (aiōnios g166) **11** Hyannifana yagaaze turii qaala yene; «Nu eera hyayqqiko, eera wolla

yessada. **12** Nu gencciko, eera wolla ka7itoda. Nu eza kaddiko, E nuna kaddoda. **13** Nu ammaninttanxikon, E ammaninttidaya maaqqii yessada. Akkos gayko, E fana kaddodes dandda7oos» yagayda. **14** Neenii unttana hyanno tiirizo; un qaala gisho lallaame fana, Xoozze tiino unttana zoro. Yinna si7izuntsana dhabssane fattin akkon maaddoos. **15** Neenii turii qaala luulera tamarssizan yeellizoose oochanchcho maaqqii, Xoozze tiinii ufayssize asi fana, nenatitsito ees shiishodes minggo. **16** Yezin hyanna alamttis giigize maaddoose oheppa hyaakko. Yinnii fana ohize asi Xoozappa hyaakitsane. **17** Yinnii fana timirtte galla mu7i hyaasize faxoosse citto hyargge fana. Yinnii fana ohe ohintizunts gidida fa Hemeneyoosan Filixooosa yene. **18** Hyantsi asuntsi turii oge ashshii, «Hyayqqide asuntsi hyayqoppa zaga denddida» yaga7i eeratsi asunts ammantto dhabsida. **19** Maaqqo yezin, Xoozii mintsii baasa yiixxii mahitame yeze en7inttodes dandda7oos. Izillan afa, «Laatstsii fa asuntsana erane. Laatstse suntsito xeegez oonin iita oochappa hyaakko» yagaaze qaala xaafinttida. **20** Fettii damma keetsta worqqappa woy birappa oochinttide miishe xalaala baayzin minxappa woy looqappa oochinttide miishe yene. Yentsesappa bagguntsi bonchchos, mahi bagguntsi borinttide oochas feezhane. **21** Yinnii gisho, oonin iita ubba ashshii fana geeshiko, bonchcho oochas maaqqize miishe maaqqada. Un de7ite geeshin Laatsta ufayssize oocha ubba oochchodes dandda7izuntsana maaqqada. **22** Na7itumo iita amoppa hyaakko. Geeshi wozinara Laatsta xeegez asuntsara wolla, xillotitsi, ammano, siiqon sarotitsi kaallo. **23** Yezin kachchi medhdhiza erii boozatitsin maade baayze lalleppa hyaakko. **24** Laatstse oochanchcho asi ubbas keeha, lo77o tamarssizan dandda7anchcho maaqqades beezane fattin

kacinttodes beezoos. 25 E faara eqinttizuntsana keehatitsara seeriza maaqqades beezane. Un fa nagarttipa maaqqii turo erode fana Xoozii oochchodyezako oode erize. 26 Un fa wozinago maaqqii fa qofa oochchode fana untana aykkide Xalahe xikeppa kessii ekkoda.

3 Wurssutsi qamma un7itsize wode yo7odanno ero. 2 Asuntsi fana kadhizuntsana, miishe siiqizuntsana, ceeqinttizuntsana, uturizuntsana, cazhizuntsana, fana yeliduntsis kiitintoosuntsana, galatoosuntsana, geeshshatitsi baayzuntsana, 3 siiqo baayzuntsana, maarotits oochchosuntsana, zigirzuntsana, fana ahoosuntsana, yiqsintimo baayzuntsana, lo77o kadhoosuntsana, 4 Morkkes aatsii inggizuntsana, qofa baayzuntsana, uturara kumiduntsana, Xoozappa aatsii asho ufayssodes kadhizuntsana maaqqada. 5 Un ammanze as aazane fattin Xoozze wolqqa kaddida; ne yentsi fana yeze asuntsappa hyaakko. 6 Unttappa fete fete as keetsta gelii nagarara aykkinttiduntsana dumma dumma amora aykintide ammano laafa maachuntsana aykkane. 7 Yentsi maachuntsi ubba wode tamarane, yezin turo erodes dandda7oos. 8 Yaanesan Yambbareesa Musera eqinttidanni fana hyantsi asunts wozina oochchosuntsanan ammanora gol7ide asuntsana maaqqide gisho turira eqinttane. 9 Yezin Yaanesan Yambbareesa eeyatitsita qonccidanni gaar un eeyatitsita as ubba tiino qonccode gisho untis hyanoos. 10 Yezin ne ta timirttito, ta yestto, ta qoftto, ta ammantto, ta dandda7ito, ta siiqito, ta gencito, 11 ta bay7intto ta waayito erane. Anxookiya, Iqooniyone, Lisxira katama tana yellide bazin ta dandda7ide waayito erane; Laatstsii tana yinna ubbanippa ashshida. 12 Kiristtoos Yesuusa gidida Xoozza ufayssize yessi yessades koyze ubbuntsi bay7inttoda. 13 lita asuntsin balitsizuntsi faasi

balinttitera melluntsana balitsitera tiinostippa iitii iitii hyanggoda.

14 Yezin ne tamaaridannen ne ammanide turtte eqqo. Ne oodeppa tamaarezako erane. **15** Neenii ne na7atitsappa dantsii Kiristtoos Yesuusa ammanii atotitsi benttize cinccatitsi inggodes dandda7ize Geeshi maxaafe erida. **16** Geeshi maxaafe ubba Xoozze Ayyaana kaalitsin xaafinttide qaala. Ye maxaafize turo tamaarssodes, baliduntsana seerodes, luulisadesin xillotitsi yessi koshshize zore inggodes maaddane. **17** Xoozze asi folon lo77o oocha ubbas giigidaya maaqqade fana maaddane.

4 Taanii nena Xoozze tiinon, kaati maaqqii ahodes qonccize wode faxuntsanan hyayqqiduntsana firddodes yeze Kiristtoos Yesuusa tiino zorane. **2** Qaala oho; wode giigin giiganxin mintsii oho. Gaama dandda7aran tamaarssera asuntsana zoro, seerittera mintsitso. **3** Asuntsi turii timirtte si7anxode wode yo7oda. Un fa amotitsi kaallii, faas si7odes ufayssize baz ohize asttamaaruntsana shiishane. **4** Un turibaz ohize timirtte ashshii, turo maaqqoosse tosse si7odes fa hyayto mahane. **5** Yezin neenii ubba bazara nena aho. Madha dandda7o. Wonggele markkatitsi oochito oochcho. Nees ingginttide Xoozze oochito ubba folo. **6** Taanii zharsho fana zharshinttode wode yellida; hyanna alamito ashshii qitize wode ukkida. **7** Taanii lo77o ola olinttida; wotsito hyaasida; ammano naagida. **8** Tiinoppa xillotits worqqa zawude tana naagane. Yinno xillo firdda firddize Laatstse yinno lam7intsa ye7e qammite taas inggoda. Yinno ta xalaalas baayzin E qonccitsito ammudhize ubbuntsis inggoda. **9** Ellisii yi7i tana bo7o. **10** Deemaasa hyanna alamite yeze baz kadhii, tana ashshii, Teselonqe katama qitida. Qerqisa Galaatiya sa7a, mahi Tito Dilmmaxe sa7a qitida. (aiōn g165) **11** Luqasa xalaala taara yene. Marqqoosa Xoozze oocha tana maaddodes dandda7ize

gisho neera ekkii yo7o. **12** Taanii Tikiqoosa Efesoone katama da. **13** Neenii yi7iter, Xiro7aada katama Karppoosa kale ashshii yi7ide ta kootizan maxaafito taas ekkii yo7o. Ubbappa aatsii qolera xaafintide maxaafito ekkikaayzara yi7ippe. **14** Meqo qoxxize Iskkinddire tana gaama qohida; Laatstsii E oochiti fana ees mahoda. **15** E nu timirtito gaama ixize gisho eeppa nena naago. **16** Tiino ta mootintize wode ubbanna ashshii qitida fattin oonin tana maaddikaaya. Xoozii yinna balito untis faydippe. **17** Yezin taanii mulo kiita Ayhude maaqqoosse asunts ubbuntsis markkidhin, un si7ode fana Laatstsii ta kale eqqii taas wolqqa inggida. Mahi gaammo fana doona shaqqingide hyayqoppa tana ashshida. **18** Laatstsii tana iita ubbappa ashshii fa salo ka7itumo sarora yeltsoda. Ees medhinappa medhina yellodes bonchcho maaqqe. Amin77e. (aiōn g165) **19** Phirisqilas, Aqiilas Anesfoora kara asuntsis ta sarotitsito oho. **20** Erasxoosa Qoronttoosa katama attida. Xirofimoosa hyarggintide gisho Miliixe katama ashshida. **21** Barggo gelodeppa tiinii ellisii yo7o. Ewubulusa, Phudeesa, Linuusa, Qilaadeyan melle ammanze asunts ubbuntsi nena saro saro gaane. **22** Laatstse Yesuus Kiristtoosa neera maaqqe. Xoozze maarotitsita yin ubbuntsara maaqqe.

Tito

1 Yesuus Kiristtoosa hawaaren Xoozze aro, Phawuloosa, xaafide kiita. Xoozii dooride asuntsi ammano dichchode gaaran turii ayyaana de7o wayzi yessade yezako turii erago untana kaalitsodes ta kiitintida. **2** Yinna ammanttan eratitsita medhina de7o ufayssalla afa katida. Yinno gaama wodeppa tiino worddo ochoose Xoozze nuus inggoda ga7i qaala gelida. (aiōnios g166)

3 Nuna ashshize Xoozze fa wodite hyanno kiitto ohode fana taas hyadara inggi fa qaaltto qonccizida. **4** Nu kotstse ammano ta turii na7a maaqqide Tito, Xoozii Adaypa nuna ashshize Yesuus Kiristtoosappa aadho keehatitsi, maarotitsin sarotitsi nees maaqqe. **5** Taanii nena Qarxeese ashshii yi7idanna, ne attidebaz giigisade fanan taanii kiittidanni fana katama ubbanne woosa keetsta cimuntsana doorode fana. **6** Woosa keetsi cima borinttoosa, fettii machi azini, woga balera woy kiitintanxera asi boroosse ammanze na7untsi yeze asi maaqqades beezane. **7** Woosa keetsti cima Xoozze oocha hyadara ekkide gisho borinttoosa, uturtoosa, ellisi zhilidhoosa, matsinttoosa, ohe medhdhosa, beezoosse bazis dafinttoosa maaqqodes beezane. **8** Yezin zaqqo makkiza, lo77o baz ubba kadhiza, qofara yezaya, xillo, geeshin fana ahizaya maaqqades beezane. **9** Melluntsana turii timirttera mintsitsodesin yinna timirtito ixizuntsana mahodes fa tamaride ammantsize qaaltte miinggi eqqodes beezane. **10** Kiitinttoosuntsi, fatstsoosse ohe ohintizuntsi, cimmizuntsi aatsii garrazintte woga naagize gaama asunts yene. **11** Un beezoosse ogera miishe denggodes koyi, tamarssodes beezoosse baz tamarssitera kara asuntsana ubba iissize gisho un timirtito teqqodes beezane. **12** Un nabuntsappa fetay, «Qarxeese asunts ubba wode worddo ohinttane; iita xootsuntsana, azal7a

zhimbbara» yagayda. 13 Hyanna markkatitsita turii markkatitsi. Yinnii gisho, untis turii ammano yessade fana untana seero. 14 Turo ixixize asunts timirtiton Ayhudunts fatstsoosse tosse si7aame fana untana seero. 15 Geeshshuntsis ubbanna geeshi, yezin tununtsisin ammanoosuntsis un qofttan wozintta tunide gisho untis akkon geeshi maaqqoos. 16 Un nu Xooz erane ga7ine, yezin fa oochite eza kaddane. Un ixinttiduntsana, kiitintoosuntsanan lo77o oocha ubbas maaqqoosuntsana.

2 Yezin neenii luule timirtte tamarssodes beezane. 2 Cima dhiiratsuntsii fana ahizuntsana, woppu gayduntsana, bonchchinttiduntsana, ammanora, siiqoran dandda7ara, mintsii maaqqade fana zoro. 3 Yinnii gaaran, cima maachuntsi fa yestte geeshuntsana, zuuzinggoosuntsana, ushshi amotitsi baayzuntsana lo77o baz tamarssizuntsana maaqqade fana tamarssso. 4 Un yinnii fana hyaniko na7atits maachuntsi fa azinuntsanan fa na7untsana siiqode fana tamarssodes beezane. 5 Xoozze qaala boruntaame gaar fana ahizuntsana, geeshshuntsana, fa kara oochchizuntsana, kara fa azinuntsis kiitinttizuntsana maaqqade fana na7atits maachuntsana tamarssso zoro. 6 Yinnii gaar, yidhdho dhiiratsuntsii fa ommito ahode fana zoro. 7 Neenii ne ommite lo77o oocha ubbanne untis aazize maaqqo. Neenii ne timirtite turon ammaninttidaya maaqqo. 8 Nu morkkuntsi nuna zigirodes mikinaate maaqqize baz untis dhabin un yeellidhode fana ne borunttoose lo77o ohe ohintto. 9 Aruntsii ubba baza fa laatstsuntsis kiitinttode fana, untana ufayssode fanan untara lallaame fana zoro. 10 Un fa laatstsuntsappa miishe kaystippe. Yinnan, nuna ashshize Xoozze timirtte, ubba ogera kadhinttidaya maaqqade fana fa oochchize oochite ammninttiduntsana maaqqizanno beezode

fana untana zoro. **11** Asi ubba ashshize Xoozze aadho keehatitsi qonccida. **12** Ye aadho keehatitsize, nu nagartton hyanna alame amuto ashshii, hyanna wodite nu ommito naagii, turii ayyaana yessaran xillotitsara yessade fana nuna tamarssane. (aiōn g165) **13** Yinnii fana nuunii anjjintide ufays maaqqide damma Xoozzan nuna ashshize Yesuus Kiristtoosa bonchcho qonccitsito naagane. **14** lita oocha ubbappa nuna wozodesin lo77o baz oochchodes ammudhize fa geeshi asi kessodes nu gisho fana aatsii inggida. **15** Neenii hyanno tamarssso; kumutsi adetitsi wolqqara zoro, seero; ooden nena leqqippe.

3 Asuntsi worzha ahizuntsis, adetits wolqqa yezuntsis aadatitsara kiitintode fana, lo77o oocha ubba oochchodes giigintiduntsana maaqqade fana qoppizo. **2** Mahin un oodellan iita ohintaame fana, saro asi maaqqade fana, dalggan as ubbas aada maaqqade fana zoro. **3** Nu zaga eeyuntsana, kiitinttoosuntsana, balintizuntsana, duma duma asho ufayssisin amos aro fana maaqqiduntsana. Nu iitatitsaran qinaatera kumiduntsana; nuunii asi ixizuntsana, asin nuna ixizuntsana. **4** Yezin ashshize Xoozze keehatitsin siiqo qonccide wode **5** nu oochchide xillo oocha gisho baayzin fa maarotitsiti gisho nuna ashshida. Nuna E ashshidanna, lam7intsa yelintte meeccintteran Geeshi Ayyaana baggara inggide kille de7or. **6** Ye Ayyaanza, Xoozii nuna ashshize Yesuus Kiristtoosa baggara nuulla afa gaantsi gussida. **7** Fa aadho keehatitsiti baggara nuna xillizii medhina de7o laata ufayssi aykkode fana yinno oochchida. (aiōnios g166) **8** Hyay qaalize ammnintide qaala. Xoozza ammanzuntsi lo77o oocha oochchodes giigiduntsana maaqqade fana ne hyanna qaalto mintsii ohode fana ta koyane. Hyantses as ubbas lo77on maaddize baz. **9** Yezin eeyatitsi lalleppan, kochchi faydeppa, kachchafan higge mikinaatera

denddize lalleppa naagintto. Yinna maaden tirfe baayze baz.
10 Shaakkintte medhdhize attsa tiino zoro; lam7intsa kacco
yinnippa suuba eeppa hyaakko. 11 Yinnii gaarize asi wobbon
nagaranchcho; E faalla afa firdizanno ero. 12 Taanii sila yeyga
aatstsodes qoppide gisho Arxemaasa woy Tikiqoosa neego
kiittize wode ne taago Niqophiliyoona katama yo7odes elliso.
13 Higge eranchcha Zeenasan Aphiloosa oge hyanggize wode
unttis koshshize baz faccaame fana untana maaddo. 14 Nu
asuntsin fatstsoosse asi maaqqii attaame fana faas koshshize
baz denggode fana lo77o oocha oochchodes miinggi tamaaro.
15 Taara yeze ubbuntsi nena saro gaane; ammanora nuna siiqize
asuntsana saro ga7o. Xoozze aadho keehatitsita yin ubbuntsara
maaqqe. Amin77e.

Filmmoona

1 Taanii Phawuloosa, Yesuus Kiristtoosa gisho achcha yezayin nu ishe Ximotiyooosa, nuura oochchize nuunii kadhize Filmmoonas, **2** yinnii fana ne kara shiiqize ammanzuntsis, nu mishta Afibiyasasin nuura wolla yeze wottaddare Arkkiphaasas xaafide kiita. **3** Xoozze nu Adeppan nu Laatstse Yesuus Kiristtoosappa aadho keehatitsin sarotitsi yinttis maaqqe. **4** Neenii geeshshuntsana kadhizannon Laatstse Yesuusa ammanzanno taanii si7ide gisho Xoozza woossittera nena qoppize wode ubba ta Xooz galatane. **6** Neenii ne ammantto melluntsis shaakkizanna nuus Kiristtoos Yesuusa baggara ye7ize lo77o baz ubba erode fana taanii Xooz woossane. **7** Ammanzunts wozintta ne oochite shempide gisho ta ishayo, taanii ne siiqite gaama ufayssin mintsitimo denggida. **8** Yinnii gisho, neenii oochchodes beezzebaz oochchode fana nena kiittodes Kiristtoosa baggara taas mintsii qofa yene. **9** Taanii, cimize Phawuloosa, Kiristtoos Yesuusas hyatten achi keetstsa yezay, siiqora nena woossane. **10** Taanii achi keetstsa yezitera Kiristtoosara taas na7a maaqqide Anasmoosa gisho nena woossane. **11** E zaga nena maaddoos, yezin hyatte nenan tanan turippa maaddode asi. **12** Taanii wozinappa kadhize Anasmoosa neego dakkida. Taanii Wonggele gisho acinttii yezin, ne gisho mahi tana maaddode fana ta kale eza ashshodes koyda. **14** Yezin ne qofa gaar oochchodes koydap attin neera zorinttikaayzara wolqqara akkon oochchodes koyoos. **15** Anasmoosa eerats wode neeppa shaakkinttide, oode erode maaqqii ubba wode neera yezikaayzara attaama. (aiōnios g166) **16** Yikke, hyannippa suuba Anasmoosa aro baayzin aroppa E gaama aadhane. E taas akko gaar siiqo ishe! Mahi E nees asho baggaran Laatstse baggara aadhide ishe. **17** Yikke, neenii

tana nees lagge gaazebaz maaqqiko tana makkizannifana eza mokko. **18** E nena qohide baz woy ees gale yeziko taappa ekko. **19** Yinna acito ta ciggada ga7i taanii, Phawuloosa, ta kushite xaafane. Neenii taas ne shemppito galidhii bettidaya taanii nena tiirissades koshshoos. **20** Ta ishayo, Laatstse baggara neeppa maade denggodes koyda. Kiristtoosa baggara tana mintsitso. **21** Taanii gaydannifa gaama ne oochchodanno erii mahi ne taas kiitintodanno ammanii hyanno xaafane. **22** Xoozii yin woosito si7i tana yinttago suub mahoda ga7i qoppize gisho taas aqize keetsi giigizo. **23** Kiristtoos Yesuusa gisho taara achcha yeze Ephafira nena saro saro gaane. **24** Mahi taara wolla oochchize Marqqoosa, Arsxirokoosa, Deemasen Luqasa nena saro saro gaane. **25** Laatstse Yesuus Kiristtoosa aadho keehatitsita yinttara maaqqe.

Ibraawe

1 Zaga Xoozii, nu aduntsis nabunts baggara duma duma ogera gaama wode ohida. **2** Yezin hyanna wurssutsi wodite ubbanno eza laatizide mahi alamito E baggara meddhida fa Na7ay baggara nuus ohida. (aiōn g165) **3** Na7ay Xoozze bonchcho foo7izen kumutsi Xoozze Xoozzetitsito ekkii, fa wolqqa qaalara hyanna alamito katii aykkida. Asuntsana un nagarappa geeshidannippa suuba Ubbappa kattara Xoozze mizaqi zalara salo bettida. **4** Ees inggintide suntsita kiitanchchuntsi suntsappa kattara maaqqidanni fana E untappa kattara. **5** Yikke, Xoozii kiitanchchuntsappa oodego, «Neenii ta Na7a; ta hyayno nees ade maaqqida» gaydo? Woy mahi oodego, «Taanii ees ade maaqqada; ezin taas na7a maaqqada» gaydo? **6** Mahi Xoozii fa anggis Na7aya hyanna alamite kiittitera, «Xoozze kiitanchchuntsi ubba ees goyno» yagayda. **7** Xoozii kiitanchchuntsi baz ohitera, «Xoozii fa Kiitanchchuntsana ayyaana, fa aruntsana tama loxe mahine» yagayda. **8** Yezin fa Na7ay baz ohitera, «Xoozzayo, ne ka7itumtta medhinas yene. Ne ka7itumtto ne xillotitsara aho. (aiōn g165) **9** Neenii xillotitsi kadhida; iita ixida. Xoozii, ne Laatstse, nena ne lagguntsappa aatsii doorida, ufays zayte nena tizhida» yagayda. **10** Xoozii mahi, «Laatstsayo, tiino neenii sa7a meddhida; saluntsi ne kushe oocha. **11** Yentses ubba dhaboda; yezin ne yessada. Un ubba afula fana hyal7oda. **12** Ne magaraja fana xaaxoda; mahi un afula fana cinggoda. Yezin neenii ubba wode nena; ne beritan hyal7oos» yagayda. **13** Yezin Xoozii kiitanchchuntsappa oodego, «Taanii ne morkkuntsana ne tohita yeddhize bessi mahode wonsis, hyanne taappa mizaqi zalara betto» gaydo? **14** Kiitanchchuntsi ubba atositsi denggodes yeze asuntsana maaddodes Xoozii kiittide ayyaanuntsana baane?

2 Yinnii gisho, nuunii si7ide turippa melle besa ekinntaame gaar yinna si7idanno mintsii naagodes beezane. **2** Yikke, kiitanchchuntsi baggara ohinttide qaaltta turo maaqqiko, eza qohen kiitinttanxi ixxe firdda ki7izebaz maaqqiko, **3** yeezin, nuunii hyannii gaar damma atositsi koyoos gayko, wayzi attode? Tiino Laatstsii fa ommite yinna atositsito ohida; mahi eeppa si7iduntsi nuus geeshi markkidhida. **4** Mahi Xoozii mallaran, kille bazara, duma duma kille baz fa qoftti gaar inggide Geeshi Ayyaana imotitsara markkatitsito mintsida. **5** Xoozii hyanna nuunii ohize tiinoppa ye7ode alamito, kiitanchchuntsis ahizikaaya. **6** Geeshi Maxaafite fettii besa hyannigaara yagayda: «Neenii asis qoppodes asi akko? Woy neenii eza naagodes as na7ay akko? **7** Ne E kiitanchchuntsappa xiqina eeratsida; E ommite bonchchon nashsho barneexa gaddida. **8** Mahi ubbabazito E tohitippa oomora gaddida» yagayda. Xoozii ubbabazito ees ahize wode ees aqikaayze bazi akkon baaya. Yezin hyatte ubba bazi ees aqodera nuunii hyaga bi7ikaaya. **9** Yezin nuunii kiitanchchuntsappa xiqina eeride Yesuusa be7ine. Xoozze aadho keehatitsiti baggara Yesuusa as ubbas hyayqqida. E waaye hyayqo hyayqqide gisho bonchchon nashsho barneexa E ommite gaddida. **10** Ubba bazi eesin E baggara medhinttide Xoozii, gaama na7untsana faara bonchchisades un atositsitis omma, Yesuusa waayto folo mahodes ees beezane. **11** Yesuusan yentsi E geeshide asuntsi ubba fettii ade na7untsana. Yesuusa untana, «Ta ishuntsana» ga7i xeeqodes yeellidhoosanna yinnisi. **12** Yesuusa, «Taanii ne suntsito ta ishuntsis awaajjoda; worzha shiiqite nena galatoda» yagayda. **13** Mahi E, «Taanii ta ammantto eella afa gaddoda» Mahin, «Xoozii taas inggide na7untsara ta hyanne yene» yagaane. **14** Na7untsi ashon

suutsi yezuntsana maaqqide gisho Yesuusan un fana asi maaqqida. E yinno oochchidanna, hyayqolla afa wolqqa yeze Xalahiza fa hyayqite dhabsodes. **15** Mahi fa yeze berite ubba hyayqo zhashmora aridhdhii yezuntsana arotitsappa kessodes. **16** Turo Yesuusa yi7idanna Abrahama kochchi maaddodes fattin kiitanchchuntsana maaddodes baaya. **17** As nagara atto ga7inttode fana Xoozze tiino maarize ammaninttide kahinunts hyalaqa maaqqida. Yinnii gisho, E ubbabazite fa ishuntsana aazodes beezane. **18** E fa ommite fatanara waayinttide gisho fattaninttizuntsana maaddodes dandda7ane.

3 Yinnii gisho, Xoozii xeevide geeshi ishunto, nu ammanora Laatso ga7i xeevide hawaaren kahinunts hyalaqa Yesuusa bo7ote. **2** Muse Xoozze Keetsta ubba ammaninttidanni fana Yesuusan fana dooride Xoozses ammaninttidaya. **3** Keetsti keexizay keetsitifa aadhii bonchchintizanni fana Yesuusa Museppa aadhize bonchcho ekkodes beezane. **4** Feta feta keetsiza keexide asi yene, yezin ubbanno giigizide Xoozii. **5** Muse Xoozze Keetsta ubbanne ammaninttide aro maaqqii, Xoozii tiinoppa gawudebazar markka maaqqida. **6** Yezin Kiristtoosa Xoozze Keetsite na7a fana ammaninttidaya. Nuunii ekkoda ga7i naagize ufaysito mintsii naagiko Xoozze keetsti maaqqane. **7** Yinnii gisho, Geeshi Ayyaana gaazanni fana, «Hyayno yin Xoozii gaazanno si7ize wode **8** akko baayze sa7a fattanize qamma, yin aduntsi gene hyanttidanni fana, yin wozintto mintsippete. **9** Yin aduntsi tana fattanida; oyttam bere ta oochito bi7ida. **10** Yinnii gisho, ta yentsi yeletuntsana kacci, «Un ubba wode fa wozintte balane; ta ogito erikaaya» yagayda. **11** Yinnii gisho, taanii zhilora caaqqii, «Ta shemppo besito mulon geloos» yagayda» yagaane. **12** Ta ishunto, yinttappa ooden, de7o Xoozzeppa yinttana

shaakkize iitan ammanoose wozina yezaame gaar naaginttote. **13** Yinttappa ooden nagara balitsin, fa wozintto mintsaaame gaar «Hyayno» ga7intti xeeqinttoderu qammite qammite fete fetera zorinttote. **14** Nu tiino ammantto nuunii wurssutsi yellodes mintsii naagiko, Kiristtoosara wolla shaakkinttizuntsana. **15** Geeshi Maxaafite, «Hyayno Xoozii gaazanno yin si7ize wode ye wode un cubbora hyanidanni fana, yin wozintto mintsippete» yagayda. **16** Xoozii gaazebaz si7i cubbudhiduntsi oode? Muse Gibxeppa kaalitsi kesside ubbuntsana. **17** Xoozii oyttam bere oona kaccido? Nagara oochchiduntsanan un ahita akko baayze sa7a wodhdhii attide asuntsana baane? **18** Mahi Xoozii, «Ta shemppo besito geloos» yaga7i caaqqidanna, ees kiitinttanxide asuntsana baane? **19** Yikke, un yinna shemppo besito gelanxidanna ammanikaayze gisho maaqqidanno nu be7ine.

4 Yikke, Xoozii nuna fa shemppo besito geltsoda gayde qaalta hyaga tiino yeze gisho yinttappa ooden yinna shemppo besito gelanxi attaaame fana naaginttoda. **2** Unttis misiraachcho qaala sabbakinttidannifana, nuusin sabbakinttida. Yezin un si7ide qaalto ammanii ekkikaayze gisho untana maaddikaaya. **3** Maaqqikon, alame medhinttidannippa aykkii Xoozze oochita folinttida maaqqikon, Xoozii, «Taanii ta zhilora caaqqi, ta shemppo besito mulon geloos» gaydannigaara, nuunii ammaniduntsi E shemppo besito geloda. **4** Laappuntso qammabaz fettii besite, «Xoozii laappuntso qammite fa oocha ubbannippa shemppida» yagayda. **5** Mahin yinna besite, «Un ta shemppo besite mulon geloos» yagayda. **6** Tiino misiraachcho qaala si7i kiitinttanxi shemppo besito gelikaaya. Yeykon, hyatte yinna shemppo besito gelode fettii fettii asuntsi yene. **7** Yinnii gisho, Xoozii, «Hyayno» ga7i xeeqittera fettii qamma nuus qaxaro inggi ersida. Gaama

wodeppa suuba Xoozii Dawute baggara, «Xoozii gaazebaz hyayno yin si7ize wode yin wozintto mintsippete» yaga7i ohida.

8 Iyyaasu untis shemppo inggidebaz maaqqizeko, Xoozii melle qammabaz suubappa ohoos yeshsha. 9 Yikke, Xooz asis Sambbata shemppo hyaga naaginttii yene. 10 Xoozze shemppo besito gelize ooden, Xoozii fa oochchitippa shemppidannifana ezin fa oochchitippa shemppoda. 11 Yinnii gisho, ooden yentsi asunts kiitinttanxi ixxidanno kaallii, gol7aame fana Xoozze shemppo besito gelodes minggoda. 12 Xoozze qaala de7on oochchizaya. Lam77i zalara leefintide mashshappa aadhii oco. E shemppo, ayyaana, shazhan kolizen yellodes gelii caddane. Mahi as wozintte yeze aachintide qofan amuto shaakkii firddane. 13 Xoozze tiino aachintide akko medhetitsin baaya. E aafti tiino ubba bazi qonccen kallo yene. Nuunii mahe inggodes beeze E tiino. 14 Yikke, salo kezide damma kahinunts hyalaqize, Xoozze na7ay Yesuusa, nuus yeze gisho nu ammantto mintsii naagoda. 15 Nu kahinunts hyalaqize nu labbize wode nuus yiqsinttodes dandda7izaya. E nagara oochchikaaya, yezin nu fana ubba baza fattaninttida. 16 Yikke, maarotitsi ekkodesin maade koshshize wode aadho keehatitsi denggodes aadho keehatitsita yeze bessa Xoozze ka7itumo araatago zhashimo baytsi shiiqoda.

5 Fettii fettii kahinunts hyalaqa asunts giddappa doorintti, Xoozara yeltsize baza as gisho imon nagara zharsho zharshodes shuumunttane. 2 E fa ommite labbitsi maaqqide gisho eroosuntsisin balinttiduntsis yiqsinttodes dandda7ane. 3 E fa nagara gishon as ubba nagara gisho zharsho zharshodes beezanna yinnisi. 4 Ooden hyanna bonchchito faas ekkodes dandda7oos, yezin Aarona kahinunts hyalaqa maaqqades xeeqinttidanni fana Xoozara xeeqinttodes beezane. 5 Yinnii

fana, Kiristtoosa kahinunts hyalaqa maaqqize bonchchito faas ekkikaaya. Yezin Xoozii eza, «Neenii ta Na7a. Hyayno ta nees Ade maaqqida» yagayda. **6** Mahi melle bessa, «Malkkexaadiqe kahine shuuma maaqqidanni gaara, neenii medhinas kahine maaqqada» yagayda. (aiōn g165) **7** Yesuusa asi maaqqii hyanna alamite yeze wode fana hyayqoppa ashshodes dandda7ize Xoozza gaama yeeforan afutstsara woossida. E, Xooz bonchchii kiitintide gisho Xoozii E woosito si7ida. **8** Yesuusa Xoozze Na7a maaqqikon ekkide madhite kiitintte tamarida. **9** Yinnen, Yesuusa fa oochito folidannippa suuba faas kiitinttize ubba medhina atositsi demmade fana oge maaqqida. (aiōnios g166) **10** Yinnan Xoozii Malkkexaadiqe shuuma fana kahinunts hyalaqa mahi eza shuumida. **11** Hyanna nu ohitilla afa gujjii ohodebaz gaama bazi yene, yezin yin qofta eeratsi maaqqide gisho yinttis ohi geltsodes waayitsane. **12** Yin hyannii wode asttamaare maaqqades beezane, yezin Xoozze qaala tiino timirtte yinttana mahi tamarssize melle asi koshshane. Yin mintsii katstsa maades dandda7oose gisho maatsi koshshane. **13** Maatsi shichinttize ooden zhooga na7a maaqqide gisho lo77on iita shaakkii eroos. **14** Yezin mintsii katstsa koshshize lo77on iita shaakkize era yeze wozinaama asis.

6 Yikke, Kiristtoosa baz tamarssize tiino timirttito ashshii Kiristtoosa gidda wozinaamunts timirttego yedhdhote. Hyayqo kaalitsize oochappa maaqqize bazin Xooz ammanebaz tiino timirttego suuba maaqqoos. **2** Yinnii fana, xinqqate baz, kushe gaddebaz, hyayqoppa dendo bazin medhina firddabaz mahi tamaroos. (aiōnios g166) **3** Xoozii gayko nu yinno oochchoda. **4** Fettii tohe foo7o foo7iduntsana, salo imo ekkiduntsana, Geeshi Ayyaanappa gishinttiduntsana, **5** lo77o Xoozze qaalan tiinoppa

ye7ode alamtti wolqqa bi7iduntsana, (aiōn g165) 6 suubappa kaddiduntsana nagarappa lam7intsa mahodes dandda7inttoos. Akkos gayko, un fa dhabes Xoozze Na7a mahi suxize gaar masqalalla afa eza suxxanen as tiino kawushshane. 7 Ubba wode Eella afa bukkize ira uzhi, wootize attsa maaddize katsta inggize sa7ita Xoozara anjinttidanno. 8 Yezin anggatsin kinchchikelo dolize sa7ita akko bazin maaddoos; iis baadditsi ukkida; wurssutsite michinttoda. 9 Nu siiqo ishunto, nuunii hyannii gaar ohize baz maaqqikon, yinttana atotitsago kaalitsize lo77o baz yinttis yezanno erane. 10 Xoozii luule firdidizaya. Xoozii, yin oochchide oochchiton zaga maaqqin hyatte ammanzuntsana maaddii, ees yeze siiqito beezidanno botoos. 11 Yin ubba ufayssara naagizanno denggode wontsis hyanna mintsitumtto folo yellodes beezode gaar nu amudhdhane. 12 Yin ammanoran dandda7ara naagize ufayssito laattize asi maaqqade gaar fattin azal7a maaqqade gaar koyoos. 13 Xoozii Abrahama inggoda ga7i caaqqide wode faappa aadhize melle damma baayze gisho fa ommite caaqqida. 14 Eego, «Taanii nena anjjoda; ne zartto gantsoda» yagayda. 15 Abrahama dandda7ara naagii Xoozii inggoda gayde ufaysito ekkida. 16 Asi caaqqitera faappa dammize asara caaqqane; yinna caaqita ga7inttidebaz mintsii, lalle ubba hyaasane. 17 Yinnii gisho, Xoozii fa laaminttoose qofa ufays qaala laattizuntsis qonccissades koyde gisho caaqora mintsida. 18 Xoozii worddidhdhoos. E ufays qaaltan caaqita, lam77untsin laaminttoos. Hyanna lam77i bazite nu tiino yeze ufayssito aykkodes dandda7ode fana kate denggodes eego aachinttide nuunii, damma mintsitimo denggoda. 19 Hyanna ufayssita nu shemppitis, markkabe en7inttaame fana mintsii aykkize meqo fana. Yinna ufaysita magaraajjafa suuba zalara yeze geeshi

bessa gelida. **20** Yesuusa Malkkexaadiqe shuumatitsiti fana medhinas kahinunts hyalaqa maaqqii, nu gisho nuuppa tiinii yinna bessito gelida. (aiōn g165)

7 Malkkexaadiqe, Saaleme Kaati, Ubbappa kattara Xoozze kahine. Ye Malkkexaadiqe Abrahamama kaatuntsana olii gamii maaqqadera eera yellintti eza anjjida. **2** Abrahamama fa di7idebaz ubbappa ees asraata kessii inggida. Malkkexaadiqe suntsita tiino «Xillotits kaati», lam7intsa, «Saaleme kaati» bilitsita, «Sarotits kaati» ga7e. **3** Malkkexaadiques inda woy ade woy kochchi faydo baaya. E yeletitsitis denddo woy E yesttis folo baaya, yezin Xoozze Na7a aazize maaqqii medhinas kahine maaqqane. **4** Malkkexaadiqe akko gaar damma yezako bo7ote. Nu adunts mayze, Abrahamama, fa di7idebazappa ees asraata inggida. **5** Kahine maaqqide Leewe kochchi Isra7eele asappa, yentsesin Abrahamama kochchi maaqqide fa ishuntsappa asraata ekkode gaar higgita kiittane. **6** Malkkexaadiqe Leewe kochchi maaqqanxikon Abrahamappa asraata ekkida; ufays qaala yeze Abrahamama anjjida. **7** Geezay anggiseppa anjjintizanna lallizoos. **8** Fettii baggara, asraata ekkizuntsi hyayqize asuntsana, yezin melle baggara asraata ekkizuntsi de7o yene yaga7i ohinttida. **9** Yikke, asraata ekkize Leewe, Abrahamama baggara asraata inggida gawudes dandda7inttane. **10** Akkos gayko, Malkkexaadiqe Abrahamera yelintize wode Leewe yelinttikaayzebaz maaqqikon, fa mayze Abrahamama bunqite yene. **11** Isra7eele asuntsis higge Leewe kahinetitsi baggara ingginttida. Hyanna Leewe kahinetitsita folo maaqqide baz yezako Aaronanni fana maaqqikaayzin, Malkkexaadiqe fana melle kahine shuumodes akkos koshshido? **12** Yikke, kahinuntsi laaminttize wode higgitan mahi laaminttodes beezane. **13** Hyay nu E baz ohize atstse melle kochchi; E

kochchitippa ooden zharsho bessa kahinetitsa oochchikaaya. **14** Nu Laatstse Yihuda kochchappa yi7idanna erintizanno. Maaqqo yezin, Muse kahinuntsibaz ohitera Yihuda kochchi baz akkon ohikaaya. **15** Malkkexaadiqe fana melle kahinunts yi7idebaz maaqqizako hyanna nu ohizanna aadhii qonccoda. **16** E kahine maaqqidanna dhaboose de7o wolqqite fattin E mayze higgiten wogite baaya. **17** Geeshi Maxaafize, «Malkkexaadiqe kahinetitsi fana, neenii medhinas kahinunts» yaga7i markkidhane. (aiōn g165) **18** Tiino higgita labbide bazin maaddoose baz maaqqide gisho shaarintida. **19** Muse higge akkoran folo oochchodes dandda7ikaaya. Yezin nuunii E baggara Xoozago shiiqize ubbappa aadhize ufays qaala nuus inggintida. **20** Kiristtoosa kahine maaqqize wode Xoozii caaqqida, yezin melluntsi kahinunts maaqqize wode yinnii fana caaqo baaya. **21** Yezin Yesuusa caaqora kahine maaqqida. Xoozi ga7i caaqqida; «Laatstsii caaqqida; E fa qoftto laammoos; «Neenii medhina kahine» » yagayda. (aiōn g165) **22** Hyanna caaqitii baggara Yesuusa nuus ubbappa aadhize qaala caaqitis waase maaqqida. **23** Kahinetitsi medhinas oochaame fana hyayqo untana kayde gisho tiino kahinuntsi faydita gaama. **24** Yezin Yesuusa medhinas yeze gisho E kahinetitsito melle laattoos. (aiōn g165) **25** Yinnii gisho, E ubba wode un gisho woossodes medhina yeze gisho Xoozago E baggara ye7izuntsana folo ashshodes dandda7ane. **26** Yikke, nuus koshshize baz inggize, geeshi, boren tuna baayzuntsi, nagaranchchuntsappa shaakkintidayin saloppa aadhii dhoqqa yeze kahinunts hyalaqa nuus koshshane. **27** E hyankko kahinunts hyalaquntsi gaar tiino fa nagartti gisho kaallii as nagartti gisho qammite qammite zharsho zharshodes koshshoos. E fana zharshide wode lam7intsoosse ogera fettii tohe fana zharshida.

28 Muse higgita labbitsi asi kahinunts hyalaqa mahi shuumane. Yezin higgefa suuba yi7ide caaqo qaalta medhina folo maaqqide Xoozze Na7aya shuumida. (aiōn g165)

8 Nuunii ohize damma bazita hyanno. Salo Ubbappa kattara Xoozze araatappa mizaqi zalar bettide hyay fana yeze kahinunts hyalaqa nuus yene. **2** E asara maaqqikaayzin Laatstsara eqqide turii dunkkaantte Xoozze Keettsa oochchane. **3** Kahinunts hyalaqa ubbanna imon zharsho zharshodes shuumunttane. Yinnii gisho mahi, ye kahinze zharshodes fettibazi yessades koshshane. **4** Higge kiittizannifana zharshize kahinuntsi yeze gisho Kiristtoosa sa7a yeze baz maaqqizako kahine maaqqoos. **5** Un kahinetitsa oochchize dunkkaantta salo yezes aazizen dasho. Muse dunkkaane essize wode Xoozii eego, «Taanii nena derella afa beezide aazize kaallii oochcho» yagayda. **6** Yezin Yesuusa igintsize gidda maaqqide caaqo, tiino caaqoppa aadhizannifana E ekkide oochita unttsitippa aadhane. Yinna eqqidanna aadhize caaqo qaalara. **7** Tiino caaqite bala baayze baz maaqqizako lam7intsa caaqo koshshoos. **8** Yezin Laatstsii untana borii, hyannigaara yagayda: «Taanii Isra7eele asuntsaran Yihuda asuntsara kille caaqo caaqqize wode ye7oda. **9** Yinna caaqita ta un aduntsana Gibxxe sa7appa kushito aykkii, gochchi kesside wode untara caaqqide caaqitii gaar baaya. Un ta caaqite ammaninttikaayze gisho taanii untana olii ashshida yagayda Laatstsii. **10** Yezin yikkeppa suuba Isra7eele asuntsara ta caaqqode caaqita hyanno yagayda Laatstsii. Taanii ta higgito un guugite gaddoda; un wozintte xaafoda. Taanii un Xoozii maaqqada; untin ta asi maaqqada. **11** Unttappa ooden fa dootsiza woy fa isha, «Laatstsi ero» yaga7i tamarsssoos. Un eeratsappa damma yellodes ubbuntsi tana eroda. **12** Taanii un

qohidanno atto gawuda; un nagartto mahi qoppoos» yagayda.

13 Xoozii hyay caaqiza «Kille» ga7i xeegittera tiinosaya gal7izida.

Yikke, gal7izen cinggide dhabize wode yellida.

9 Tiino caaqitis Xooz goynize wogan sa7a Xoozze Keetstsi yene.

2 Dunkkaane eqqida. Ize xomppe gaddize bessi, xarphezan

Laatstse tiino gaddize boora yene; yinna besita Geeshi Bessi

ga7intane. 3 Lam7intsa magaraajjafa suuba zalara yeze

besita Ubbappa Geeshi Bessi ga7intane. 4 I gidda ixaane

cugize worqqa saaxinen worqqara goozinttide caaqo Taabote

yene. Ye caaqo Taabotize gidda manna yeze worqqa xaaro,

aacide Aarona gufen Muse higge xaafinttide lam77i lochche

shuchchuntsi yene. 5 Ye Taabotizeppa katta zalara maarotits

goozitsi fa qefite aachize bonchcho kiruubele yene. Yezin hyatte

hyanna ubbanno qonccizi ohodes dandda7oos. 6 Hyanna

ubbanna hyannigaara giigidannippa suuba, kahinuntsi ubba

wode fa oochito oochchodes dunkkaantits tiino kifilite gelane. 7

Yezin kahinunts hyalaqa xalaala dunkkaantits lam7intsa kifilite

bereppa fettii tohe gelane. E yeyga gelittera fa nagartti gishon

asuntsi erikaayzara oochchide nagartti gisho suutsi zharsho

ekkikaayzara geloos. 8 Tiino dunkkaane eqqii yezin, Ubbappa

Geeshi Bessi kanggize ogita hyaga bugunttikaayzanno Geeshi

Ayyaana yinne beezane. 9 Yinna hyanna woditis aazize; Xoozzes

ingginttize imottan zharshita goynize atstse wozintto geeshodes

dandda7oosanno hyanna beezane. 10 Yentses muntta baz,

ushshibaz dumma dumma meechchi wogito ohizuntsana. Un kille

woga ye7ode wontsis oochinttize bale woga. 11 Yezin Kiristtoosa

hyatte nu denggide lo77o bazis kahinunts hyalaqa maaqqii

yi7ida. E gelide dunkkaantta damman folo. Yinna dunkkaantta

as kushera oochinttikaaya mahi hyanna alamitibaz baaya. 12

Kiristtoosa Ubbappa Geeshi Bessi gelize wode deeshi suutsin duro suutsi ekkii gelikaaya. Yezin medhina atotitsi inggodes fa suutsito ekkii lam7intsoose ogera fettii tohe gelida. (aiōnios g166) 13 Deeshi suutsin kormma suutsi, michintide okka budo, tunide asuntsalla afa wuxurkkin untana geeshizebaz maaqqiko, 14 medhina Geeshi Ayyaana baggara bore baayzin zharsho oochchii, Xoozis fana inggide Kiristtoosa suutsita, de7o Xooz goynode fana hyayqo kaalitsize oochappa nu wozintto wayzi aatsii geeshosa? (aiōnios g166) 15 Yinnii gisho, xeeqinttiduntsi Xoozii inggide medhina laata ekkode gaar Kiristtoosa kille caaqos gidda maaqqii igintsizaya maaqqida. Yinna hyanidanna asuntsi tiino caaqoppa oomora yeze wode oochchide nagarappa untana ashshodes E hyayqqida. (aiōnios g166) 16 Yikke, keeke yeziko, ye keekide atstse hyayqita erinttodes koshshane. 17 Keekide atstse hyayqqiko E keekita minggane. Keekide atstse hyayqqanxi attiko E keekita oochchoos. 18 Melle atto yezin, tiino caaqitan suutsi baayzin miinggikaaya. 19 Muse higge kiita ubba asis ohidannippa suuba duro suutsin deeshi suutsi hayaatsara worqqii, zoqo duro isintsen hisophe tashe ekkii, maxaafize galliton asunts gallito wuxurkkane. 20 Muse asuntsago, «Yin naagode gaar Xoozii kiittide suuts caaqita hyanno» yagayda. 21 Yinnii gaara, dunkkaanize galliton oochchize miishe ubbanni gallito suutsi wuxurkkane. 22 Turon higgita gaazanni fana eeratsibaz fattin ubba bazi suutsara geezhane. Suutsi lanttikaayzin maarotitsi baaya. 23 Salo bazis aazize maaqqiduntsi ubba hayaars zharshora geeshshades koshshane. Yezin salo bazita fa ommite yinnippa aadhize zharshora geeshshades koshshane. 24 Kiristtoosa turii Xoozze Keetstsis aazize maaqqide, as kushera oochintide Ubbappa Geeshi Bessa gelikaaya. Yezin E hyatte nu gisho

Xoozze tiino banttodes salo gelida. **25** Kahinunts hyalaqize berite berite fa suutsi maaqqikaayzanno ekkii, Ubbappa Geeshi Bessa gelane. Yezin Kiristtoosa gaama tohe fana zharshodes salo gelikaaya. **26** Yinnii gaara hyanide baz maaqqizako, Kiristtoosa alame medhinttidannippa aykkii gaama tohe waayinttodes koshshane yeshsha. Yezin hyatte wode wurssutsite nagara hyaasodes fana zharshi lam7intsoosse ogera fettii tohe banttida. (aiōn g165) **27** Asi ubba fettii tohe hyayqqodes yinnippa suuba firddinttodes beezane. **28** Yinnii fana, Kiristtoosa gaama asunts nagara hyaasodes fettii tohe zharshinttida. Yezin E nagara tookkodes maaqqikaayzin fana naagizuntsana ashshodes lam7intsa banttoda.

10 Muse higge yo7odes yeze lo77o bazis dasho fattin fa ommite waanna baaya. Yinnii gisho, berite berite face baayzin zharshinttize zharshita goynodes shiiqize asuntsana folo mahodes dandda7oos. **2** Higge untana folo mahodes dandda7idebaz maaqqizako un zharsho zharshizanno ashshoda yeshsha. Mahi goynodes shiiqize asuntsi fa nagarttipa geeshshada; un wozinttan untana bala ga7i mootoos. **3** Yezin yinna zharshuntsi berite berite nagara qofizane. **4** Akkos gayko kormma suutsin deeshi suutsi nagara dhabisodes dandda7oos. **5** Yinnii gisho, Kiristtoosa hyanna alamite yi7ide wode hyannigaara yagayda: «Neenii zharshon imo koykaaya; yezin taas asho giigizida. **6** Neenii eexize zharshon nagara zharshite ufayttikaaya. **7** Ye wode «Ta gisho maxaafite xaafinttidannigaara, Laatstso, taanii ne qoftto oochchodes yi7ida» yagaane. **8** Zharshita zharshinttode gaar higge kiittizebaz maaqqizako, Kiristtoosa tiino, «Neenii zharshon imo, eexize zharshon nagara zharsho koykaaya; untara ufayttikaaya» yagayda. **9** Kaallin E, «Laatstso,

hyaychche taanii ne qoftto oochchodes yi7ida» yagayda. Yinnii gisho, Kiristtoosa lam7intsa essodes tiinosaya shaarida. **10** Yesuus Kiristtoosa Xoozze qofa oochchii, lam7intsoose ogera fettii tohe fa ashito zharshide gisho nuunii geezhida. **11** Kahinunts ubba, nagara hyaasodes dandda7oos yinna zharshito qammite qammite zharshitera eqqii fa oochito oochchane. **12** Yezin Kiristtoosa ubba wodes maaqqize fettii nagara zharsho zharshi, Xoozappa mizaqi zalara bettida. **13** Ye wodeppa aykkii E morkkuntsi E tohita yedhdhize bessi mahode wontsis naagane. **14** E lam7intsoose ogera fettii tohe fana zharshide zharshite geeshshuntsana medhinas folo oochchida. **15** Mahi Geeshi Ayyaana nuus hyanno markkidhane. Tiino hyannigaara yagayda: **16** «Yinna qammitippa suuba, taanii untara caaqqize caaqita hyanno: Laatstsii ta higgito un wozintte gaddoda; un guugite xaafooda» yagayda. **17** Kaallii, «Taanii un nagartton un iita oochito mahi qoppoos» yagayda. **18** Yikke, nagara atto ga7inttidannippa suuba nagaras zharshintize zharsho koshshoos. **19** Yikke, ta ishunto, nuunii Yesuusa suutsiti baggara Ubbappa Geeshi Bessi gelodes nuus ammantsize yene. **20** Nu gelodanna Kiristtoosa fa magaraajjito, yinnan fa ashtii baggara nuus bugide killen de7o maaqqide oge. **21** Nuus Xoozze Keettsa kattara shuumuntide damma kahinunts hyalaqa yene. **22** Yinnii gisho Nuunii iita qofappa geeshshades nu wozintto wuxurkkintti, nu gallito xillo hyaatsara meeccii, luule wozinaran folo ammanora Xoozago shiiqoda. **23** Nuus ufays qaala inggide Xoozze ammaninttidaya maaqqide gisho nu markkidhize ufaysito mizaqi workkita gaykaayzara mintsii aykkoda. **24** Fetay feta siiqosin lo77o oochas wayzi dentsitsod yezako ane qoppoda. **25** Fete fete limdde mahi shiiqizanno ashshidanni fana nuunii wolla

shiiqizanno ashshoos. Yezin Laatstse qammita ukkidanno yin be7ize gisho yinno zagannippa aatsii oochchote. 26 Nuunii turii eratitsi ekkidannippa suuba eriite nagara oochchoos, yikkeppa nu nagara gisho zharshintode zharsho baaya. 27 Yezin yikke attidanna zhashize firddan Xoozze morkkuntsana michchodes giigide damma tama. 28 Muse higgito kiitinttanxide ooden lam77i woy hyaydzdzii asi eella afa markkidhiko yiqsimo baytsi hyayqqane. 29 Yeezin, Xoozze Na7aya toochiday, fana geeshide Xoozze caaqo suutsito tunizide, mahi aadho keehatitsi Ayyaana cazhiday, akko gaar iita firdda ekkodes beeizako ane qoppote. 30 Yikke, «Kushe mahe ta baz, ta kushe mahoda» gaydanno nu erane. Mahin, «Laatstsii fa asuntsana firddoda» yagayda. 31 De7o Xoozze kushite gol7e gaama zhashane. 32 Yinttis Xoozze foo7o foo7idannippa suuba yin gaama waayera, damma olara genccide zaga wodito qoppote. 33 Fettii fettii tohe yin as tiino cazhintida; bay7inttida; fettii fettii tohe yinnii fana waaye yellide asuntsara wolla waayinttida. 34 Achcha yeze asuntsisin yiqsinttida. Yinttis lo77on dhaboose qolo salo yezanno yin eride gisho yin qoltta bonqinttize wode ufayssara dandda7ida. 35 Yinnii gisho, damma anjjo yeze yin ammaninttidaya olippete. 36 Xoozze qofa folii, E yinttis inggoda gayde ufayssito ekkode wontsis genccodes koshshane. 37 Yikke, Geeshi Maxaafite, «E, ye7oda gayday eeratsi wodeppa suuba ye7oda; gam7oos. 38 Yezin xillize, ammanora yessada; ooden suub maaqqiko tana ufaysssoos» yagayda. 39 Nuunii ammanii attize asunts bagga fattin suuba maaqqii dhabize asunts bagga baaya.

11 Ammano gaazanna, denggoda ga7i ufayssara ammaninttii naagize bazin nu bi7ikaayze baz bi7ide fana mahi ekkizebaz. 2 Zaga aduntsi ammanora Xoozappa markkatitsi ekkida. **3**

Alame Xoozze qaalara medhinttidanno nu ammanora erane. Mahi benttize baz benttoosse bazappa medhinttida. (aiōn g165) 4 Aabeela Qaa7elaseppa aadhize zharsho Xoozis zharshidanna ammanora. Xoozii Aabeela imot ufaytti ekkide wode E xillo maaqqidanno markkidhida. Aabeela melle atto yezin, hyayqqin E ammantta hyayno yellodes ohinttane. 5 Heenoka hyayqqikaayzara salo ekinttidanna ammanora. Xoozii eza ekkide gisho ooden eza be7ades dandda7ikaaya. Heenoka salo ekinttodannippa tiino E Xoozze ufaysside asi maaqqizanna ohinttida. 6 Ammano baayzin ooden Xooz ufayssodes dandda7oos. Xoozago ye7ize ooden Xoozii yezannon fana koyezuntsis anjjo inggizanno ammanodes koshshane. 7 Nohe hyaga benttoosse bazis Xoozii ees ohide wode Xoozis zhashtii, fanan fa kara asuntsana ashshodes ammanora markkabe keexxida. Yeyzi fa ammanttira alamito firddi, ammanora benttize xillotisi Xoozappa ekkida. 8 Abrahamama laata mahi ekkode sa7a qitode gaar Xoozii eza xeeqide wode melle atto yezin, E aba qitizako eranxikon kiitinttidanna ammanora. 9 Abrahamama Xoozii ees inggoda gayde sa7ite bete asi fana yezidanna ammanora. Xoozii ye inggoda gaydanno eera wolla laattodes yeze Yisaaqaran Yayqoobara dumma dumma dunkkaane gidda yezida. 10 E, Xoozii qoppii keexxide xaala baasa yeze katama naagane. 11 Saara fa ommite cinggidanno maaqqikon ufayssi inggide Xoozze ammaninttidaya maaqqidanno eride gisho wodaxodes wolqqa dengidanna ammanora. 12 Yinnii gisho, hyayqqide asi aazize fettii dhiiratseppa salo xoolintto gaaran abba gaxa yeze faydo baayze shafe fana kochchi yelinttida. 13 Yentsi asuntsi ubba faas ga7inttide ufays qaala ekkikaayzara ammanora hyayqqida. Yezin hyaakora yinno

bi7i, denggide fana mahi, ufayssara ekkida. Mahi un sa7alla zaqqon bete asi maaqqizanno erida. 14 Yinnii fana gaaze asuntsi fa sa7ito naagizanno qoncce beezane. 15 Un ashshii kezide sa7ito suuba qoppidebaz maaqqizako suuba maaqqades dandda7ane. 16 Yezin hyatte aadhize salo gade amudhdhane. Yinnii gisho, Xoozii untis katama giigizide gisho «Un Xooz» ga7intti xeeginttodes yeellidhoos. 17 Abrahama fattaninttide wode Yisaaqa zharshidanna ammanora. Yinna ufays qaaltto ekkide Abrahama fa fettii na7a zharshodes giigida. 18 Xoozii Abrahamago, «Ne zartta Yisaaqa baggara xeeginttoda» yaga7i ohida. 19 Xoozii hyayqoppa dentsodes dandda7izanno Abrahama ammanide gisho Yisaaqa hyayqoppa faxii denndide fana mahi ekkida. 20 Yisaaqa wodeppa hyanodebaz erii Yayqooban Eesawo anjjidanna ammanora. 21 Yayqooba hyayqqodes yiiter, feta feta Yoosefa na7untsana anjjidannan guufella katii goynidanna ammanora. 22 Yoosefa hyayqqodes ukkide wode Isra7eele asuntsi Gibxxeppa kezodanno ohidanna fa meqatsito yiissadebaz untana kiittidanna ammanora. 23 Muse yelinttidannippa suuba E inttan E aday bishshita lo77o na7a maaqqidanno bi7i hyaydzdzii agina aachchidanna ammanora; un kaat awaajjes zhashtikaaya. 24 Muse diccidannippa suuba Gibxxe kaat urtti na7a ga7inttodanno ixxidanna ammanora. 25 Muse nagarara eerats wodes ufayttodannippa, Xoozze asara madha ekkodanno doorida. 26 E tiinoppa denggode anjjito phircci yiizii bi7ide gisho Gibxxe qoloppa aatsii Kiristtoosa gisho borinttodanno gaama aadhize duretitsi maaqqidanno erida. 27 Muse Kaat kachchi zhashtikaayzara, Gibxxeppa kezidanna ammanora. Benttoosse Xoozza bi7ide asfana yii7i fa qoftte genccida. 28 Hyayqo ki7ize kiitanchchuntsi Isra7eele asunts angis na7untsana wodhaame

gaar Muse Faasikan suutsi wuxurike woga oochchidanna ammanora. **29** Isra7eele asuntsi mela sa7ara yedhdhize fana yedhdhii, Zoqo Abba fiinggidanna ammanora. Yezin Gibxxe asuntsi gelodes fattanii be7adera haatsita untana qoodhdhida. **30** Isra7eele asuntsi Iyaarkko katama shuchchi gase laappun wode wutii, gol7izidanna ammanora. **31** Olalera erintidanna Re7aaba gade geedizuntsana morkkide gisho kiitinttoose asuntsara hyayqqanxi attidanna ammanora. **32** Yikke, melle ta akko ga7o? Gediyoona baz, Baaraqebaz, Samsoonabaz, Yoftaahebaz, Dawutebaz, Saamu7eela baz, mahi nabuntsbaz ohodes taas wode maaqqoos. **33** Un ammanora ka7itumtto gamida; xillotitsara ahida; Xoozii inggoda gayde ufayssito ekkida; gaammuntsi doona gorddida; **34** tama wolqqa wodhida; morkkunts mashshappa attida; fa labbisite minggida; olara wolqqaama maaqqida; allaga tooranchuntsana bay7ida. **35** Maachuntsi un iginuntsi hyayqqiduntsi hyayqoppa faxin ekkida. Mahi melluntsi aadhize hyayqoppa denddo ekkodes koyi dumma dumma waaye ekkida; achchappa bilintodanno ixida. **36** Melluntsi asara borinttii allanggara garafinttida; melluntsi santsalaatara acinttii achi keetsta olintida. **37** Un shuchchara dhoginttida; magaazera lam77i kezii phalqqinttida; fattaninttida; mashshara hyayqqida; untis ubba bazi dhabin madhidhida. Duro mo7on deeshi mo7o ma77i hyanttida. **38** Untis hyanna alamtta giiganxi ixin akko baayze sa7an, derella afa, wom7on olla giddan wutida. **39** Xoozii un ammantibaz markkidhikon, yinna ubba ga7inttide ufays qaaltto ekkikaaya. **40** Xoozii nuus lo77o baz qoppida; yinnii gisho un nu baytsi folo maaqqoos.

12 Yikke, dhonne fana nu kantto wutii gaanggi hyannii fana markkuntsi nu kale yeze gisho nuna dhubbize ubbannon aykkinttii

yeze nagara hyaasii, nu tiino yeze galgaade wotsito gencci woxxoda. **2** Nu ammantis oge bugidayan nuna folo yeltsize Yesuusalla afa nu aafito gaddoda. Yesuusa tiinoppa yeze ufayssiti gisho masqalalla waaye dandda7i, yeella hyayqo leqqii, Xoozappa mizaqi zalara bettida. **3** Yikke, yin doccii ufayssi gachchaame fana nagaranchchunts ixa dandda7ide Yesuusa qoppote. **4** Nagarara yeze bute hyaga suuts lalode wontsis eqinttikaaya. **5** Xoozii fa qaaltte, fa na7unts fana yinttana zoridanno botida. «Ta na7ayo, Xoozze seere leqqippe; E nena seerize wode ufayssi gachchippe. **6** Laatstsii fa kadhize attsa seerane; mahi fa na7a fana ekkiza ubba garaafane» yagayda. **7** Xoozii yinttana fa na7unts fana seerize wode genccote; Aday seeroosse na7ay oode? **8** Xoozii fa na7untsana ubba seerane; yin seerinttanxiko turii E na7a baayzin balako na7a. **9** Mahi nuna yelide nu aduntsi nuna seerane; nuunin untana bonchchane. Yeezin, nuunii de7o yessades nu ayyaana Ades wayzi aadhii aqoso? **10** Yikke, nu aduntsi faas lo77o yessade fana eerats wodes nuna seerida. Yezin Xoozii nu maades, nu E geeshshatitsito gishintode fana seerane. **11** Nu seerinttize wode zhilizane fattin ufayssos. Yezin suubappa seeretsito lammadintide asis seeritsita, saro kumide xillotitsi aafe aafizane. **12** Yikke, yin arggacide kushiton yin labbide bunqqito mintsote. **13** Wobbide faxode gaar fattin aadhii meqqaame gaar yin tohitis luule oge giigizote. **14** Asi ubbara saro yessadesin geeshshatitsara yessades minggote; geeshshatitsi baayzin ooden Laatstsii be7ades dandda7oos. **15** Yinttappa oodesin Xoozze aadho keehatitsita faccaame fana, mahi camo aafe aafize xapho dolii gaama asi tunizen dhabsiz budutsi fana maaqqaame gaar naaginttote. **16** Yin gidda olalize asi woy fettii tohe muuze

katstsas fa anggistimo leqqii bayzide Eesawo fana asi yezaame gaar naaginttote. 17 Suubappa Eesawo yinna anjjito ekkodes koyze wode kaydanno erane. E yinna anjjito afutstsara miinggi koykon, denggodes dandda7ikaaya; E nagarappa maaqqades ixa denggikaaya. 18 Yin kushite bochinttize Siina derego, eexize tamago, dhumago, qayqayogon, gotego, 19 moyze oolle woy qaala sinttize bessago yi7ikaaya. Yinna qaaltto si7ide asuntsi melle guja qaala si7aame fana woossida. 20 Akkos gayko, «Melle atto yezin, xootsii ye deriza bochchiko, shuchchara dhoginttii hyayqo» yaga7i kiita un tookkodes dandda7ikaaya. 21 Yinna hyanize bazita gaama dagantsize baz maaqqide gisho Muse, «Taanii zhashimora goqida» yagayda. 22 Yezin yin Xiyoone Derizego, de7o Xoozii yeze Yerusalaame katama, fettilla shiiqii ufayttize gaama mukul kiitanchchuntsago salo yi7ida. 23 Un suntsita salo xaafinttide woosa keetstsis anggis na7untsago, as ubba firddize Xoozago, folo maaqqide xillo asunts ayyaanago yi7ida. 24 Kille caaqitis gidda maaqqii igintsize Yesuusago, Aabeela suutsappa aadhizebaz ohize wuxurkkinttide suutsago yi7ida. 25 Yinttis ohize atstse qaaltto si7oos ga7aame gaar naaginttote. Zaguntsi sa7appa ohide kiitto si7anxi ixii attikaayzebaz maaqqiko yeezin, saloppa ohize qaaltto nuunii koyoos gayko wayzi attode? 26 Ye wode E qaaltta sa7a en7izida. Yezin hyatte taanii, «Sa7a xalaala maaqqikaayzin fettii tohe mahi salo en7isada» yagayda. 27 «Fettii tohe mahi» gaaze qaaltta en7intoosebazz miinggi yessade gaar en7inttize medhinttide bazita dhabodanno beezane. 28 Nuunii en7odes dandda7oosse ka7itumo ekkize gisho Xoozza galatane; Xoozza ufayssize ogera bonchchoran zhashimoran eza goynoda. 29 Yikke, nu Xoozze turippa michchize tama.

13 Ammanze asi fana fetay fetera folo siiqinttote. **2** Zaqqo morkizanno botifete. Fettii fettii asuntsi yinnii gaara oochitera erikaayzara kiitanchchuntsana morkkida. **3** Achcha yezuntsana yinttin untara wolla achcha yezefana mahi untana qoppote. Madha ekkize asuntsara wolla yinttin madha ekkizefana mahi untana qoppote. **4** Machcho ekken gelen as ubba kale bonchchintidebaz maaqqe. Mahi Xoozii olale hyanttizuntsanan laammizuntsana firddodes yeze gisho azinzen machchita fetay fetes ammaninttodes beezane. **5** Bira siiqoppa yinttana naagote; yinttis yezanna maaqqada. Xoozii, «Taani nena muloran oloosi woy ashshoosi» yagayda. **6** Yinnii gisho, nuunii ammaninttii, «Laatstsii tana maaddizaya; zhashtos; asi tana akko yissade?» gawuda. **7** Xoozze qaala tiino yinttis ohide yinttana kaalitsizuntsana qoppote. Un wayzi yezezako un yestto bi7i un ammantto kaallote. **8** Yesuus Kiristtoosa omatsen hyaynon medhinas laaminttoos. (aiōn g165) **9** Dumma dumma kille timirttera melle besa qitii dhabbipete; qitippete. Nu wozunta Xoozze aadho keehatitsite minggodes beezane fattin mu7in maaddoose katstsaran woga folera maaqqippe. **10** Nuus zharsho besa yene. Yezin dunkkaane gidda oochchize kahinuntsi yinna zharsho katsitifa ma7ades untis adetits wolqqa baaya. **11** Kahinunts hyalaqize nagara zharshos hyaars suutsi ekkii zharshodes Ubbappa Geeshi Besa gelane. Yezin ye hyaarsize ashito gaseppa bale michchane. **12** Yinnii fana, Yesuusa asuntsana nagarappa fa suutsite geeshshodes katama furtsafa balera waayinttida. **13** Yikke, nuunii E bortto tookkii gaseppa bale eego yedhdhote. **14** Yikke, nuus hyanne medhinas yeze katama baaya, yezin nuunii ye7ode katamito naagane. **15** Yikke, Yesuusa baggara ubba wode E suntsitis markkidhize

doona galata zharsho Xoozis inggoda. **16** Lo77o baz oochchen yinttis yeze bazappa melle asis ingge botifete. Yikke, yinnii fana yeze zharsho Xooz ufayssane. **17** Yinttana kaalitsizuntsis kiitintote; un gaazebaz oochchote. Un fa oochchize bazitis Xoozze tiino oocinttodes yeze gisho yinttana yenggane. Yin untis kiitintiko, fa oochito ufaytti oochchoda; yinna hyananxiko, un azzanora oochchoda; yinna yinttana akko bazin maaddoos. **18** Nuus Xooz woossote. Nu wozintta geeshi; nu ubba wode lo77o baz oochchodes koyane. **19** Taanii yinttago ellisii ye7ode fana yin taas mintsii Xooz woossode fana ta yinttana hyadara gaane. **20** Sarotiis Xoozze, duro yenggize nu Laatstse Yesuusa, fa medhina caaqo suutsite hyayqoppa dentsiday, (aiōnios g166) **21** E qoftto oochchode fana lo77o baz ubbanne E yinttana dancciso. Eza ufayssize baz Yesuus Kiristtoosa baggara nu gidda Xoozii oochcho. Yesuus Kiristtoosa baggara Xoozis medhinappa medhina yellodes bonchcho maaqqe. Amin77e. (aiōn g165) **22** Ta ishunto, ta hyay xaafide kiitiza yinttis hyaatara xaafide gisho yin ta zortto azal7ikaayzara ekkode fana ta yinttana woossane. **23** Nu ishe, Ximotiyoosa achchappa bilinttidanno erote. E ellisii taago yi7iko ta eera yinttana hyanggi be7ada. **24** Yinttana kaalitsizuntsanan ammanzuntsana ubba saro ga7ote. Xaaleppa yi7ide ammanze asuntsi yinttana saro yagaane. **25** Xoozze aadho keehatitsita yin ubbuntsara maaqqe. Amin77e.

Yayqooba

1 Xoozzen Laatstse Yesuus Kiristtoosa aro, Yayqooba, sa7a ubba lalintide taphpho lam77i kochchuntsis kiittide kiita. Saro yinttis maaqqe. **2** Ta ishunto, yinttana duma duma faatana yellize wode yin lo77o baz denggide fana kumutsi ufayssara ekkote. **3** Yin ammantto fattanizanna dandda7a yinttis inggizanno erane. **4** Yin wurssutsi yellodes dandda7iko akko facce baayzin folon kumutsi maaqqade fana oochchiza maaqqe. **5** Yinttappa oodesin cinccatitsi dhabiko Xooz woosso. Ees ingginttoda. Xoozii ooden borikaayzara ubbuntsis keehatitsara inggize Xoozii. **6** Yezin E woossiz wode so7ikaayzara ammanora Xooz woosso. So7ize ooden baqo urqqin en7ize abba gaar. **7** Lam77i qofa yezin fa ogite eqqoosse ooden Laatstsappa akkon denggoda ga7i qoppipe. **9** Ammanze dahuntsi, Xoozii untana dhoqi oochchize wode ufaytto. **10** Mahi ammanze duruntsi Xoozii untana ziqqii oochchize wode ufaytto. Dure asuntsi fudhe fana dhaboda. **11** Awa fa mishara kezane maato melizane, fudhitan gufane; E lo77otitsitan dhabane. Yinnii fana, dure asuntsi fa oochite cer lalitera dhaboda. **12** Madha gamii aadhidannip suuba, Xoozii fana siiqizuntsis inggoda ga7i qaala gelide de7o worqqa zawude ekkode gisho madhite gencceze asi anjjinttidaya. **13** Ooden fattaninttize wode «Tana Xoozii fattanane» gayppe. Xoozii iitara fattaninttoos; mahi E ooden fattanoos. **14** Yezin fettii fettii asi fa iita amora gochinttize woden ciminttize wode fattaninttane. **15** Yinnippa suuba, amotitsi wodaxii nagara yelane; mahi nagara diccii hyayqo yelane. **16** Ta siiqo ishunto, ciminttippete. **17** Lo77o imon kumutsi anjo ubba saloppan salo foo7ito meddhhide Xoozze adeppa ye7ine. Xoozii dasho fana ubba wode laaminttoos. **18** Nuunii, E meddhhide bazis

anggis maaqqade fana nuna turii qaalara qoppii yelida. **19** Ta siiqo ishunto, hyanno qoppote. Asi ubba si7odes elliso, yezin ohodesin hyanqodes ellisippe. **20** As hyanqo Xoozze koyze xillotitsi ko7oos. **21** Yinnii gisho, tuna oochan iita baz ubba hyaasii, Xoozii yin wozintte tukkide yin shemppito ashshodes dandda7ize qaala aadatitsara ekkote. **22** Yezin Xoozze qaala oochalla feeshotep attin yin ommite balinttitera si7izuntsana xalaala maaqqippete. **23** Qaala si7i oochchoose asi, E fa sintto masttootera be7ize atstse fana. **24** E fa sintto bi7i qitane, yezin E akko aazizako ellisii botane. **25** Yezin ooden nagara arotitsappa kessize folo higge qoppii bi7i, miinggi eqqize, si7idanno botikaayzara oochalla feeshize attsay, fa oocha ubbanne anjiinttoda. **26** Fa il7antsito naagikaayzara goynane gaaze attsay fana cimmane; E goynita hyarii. **27** Xoozze Aday tiino bore baayze geeshi goyno hyanno: inddan aden baayze na7untsanan azinii baayzutsana un madhite maadden alame tunappa fana naage.

2 Ta ishunto, yin nu bonchcho Laatstse Yesuus Kiristtoosa ammanzebaz maaqqiko, as sino bi7i as bonchchippete. **2** Aazizes, worqqa migiddo aatsii, lo77o ma7o ma77ide dure asi yin shiiqite yi7ida. Mahi curqqa ma7o ma77ide daha asin yi7ida. **3** Lo77o ma7o ma77ide attsa yin aatsii bonchchii, «Ne hyanne lo77ize oydalla betto» ga7i, mahi daha attsa, «Ne yeyga eqqo woy hyanne ta tohiti kale sa7ite betto» gaane. **4** Yeezin, yin, yin gidda shaako medhdhizuntsana iita qofara yeze daynnuntsi fana baane? **5** Ta siiqo ishunto, si7ote. Ammanora dure maaqqade fanan fana siiqizuntsis inggoda gayde salo ka7itumo laattode gaar hyanna sa7ite yeze dahuntsana Xoozii doorikaane? **6** Yezin yin dahuntsana toochane. Yinttana un7itsizuntsin firdda

keetstsa gochchizuntsi duruntsana baane? Yinttana daynna
 tiino gochchizuntsi untana baane? 7 Yin xeeqinttize yinna
 lo77o suntsito cazhizuntsi untana baane? 8 Yezin Geeshi
 Maxaafite, «As ubba nena ne kadhizanni gaara kadho» ga7intti
 xaafinttide Xoozze ka7itumo higgito yin foliko lo77o oochchane.
 9 Yezin yin as sino bi7i bonchchiko, nagara oochchane; mahi
 higgene yinttana higge mentside asi fana firddoda. 10 Ooden
 Xoozze higge ubbappa feta mentsii, attidanno ubba naagiko
 ubbanno mentside fana faydinttane. 11 «Laammippe» gayde
 Laatstse, mahi «Wodhippe» gayda. Yezin ne laammanxi ashshii
 wodhide baz maaqqiko, higge mentsida. 12 Arotitsappa kessize
 higge tiino firdda ekkodes yeze asi fana ohinttoten oochchote.
 13 As maaroosa oonan Xoozii maarikaayzara firddoda. Yezin
 maarotitsi firdda gamane. 14 Ta ishunto, yinttappa fettii asi
 taas ammano yene ga7i, fa ammantto oochara beezanxiko eza
 akko maaddode? E ammantta eza ashshodes dandda7ane? 15
 Aazizes fettii ishay woy fettii mishita kallidhikon untis mu7izebaz
 dhabiko, 16 yinttappa fettii asi unttago, «Saro qitote! Yinttana
 tama kaazhote! Mizhote!» ga7i, koshshize baz untis ingganxiko
 untana akko maaddode? 17 Yinnii gisho, oocha baayze ammano
 fa ommite hyayqqidaya. 18 Yezin fettii asi, «Nees ammano yene;
 mahi taas oocha yene. Neenii ne ammantto ne oochitippa shagii
 tana beezo; taanin ta ammantto ta oochite nena beessada»
 gawuda. 19 Neenii, fettii Xoozii yezanno ammanane; yinna
 lo77o. Tuna ayyaanuntsin ammanane; zhashimora goqane. 20
 Naate boozayo! Ammano oochappa shaakkintti maaddoosanno
 erodes koyane? 21 Nu aday Abrahama, fa na7a Yisaaqa zharsho
 bessalla gaddide wode fa oochitira xillikaane? 22 E ammanttan
 E oochita wolla timinttidanno bo7osa? E ammantta E oochite

folinttida. **23** Geeshi Maxaafa, «Abrahama Xooz ammanida. Xoozii yinno ees xillotitsi mahi faydida» gaydanna folinttida. Mahi E Xoozze igina ga7intti xeeqinttida. **24** Asi ammano xalaalara maaqqikaayzin oochara xillizanno be7ine. **25** Yinnii fana, olale hyanttize Ra7aaba Isra7eeleppa kiitinttiduntsana mokkii melle ogera untana moyzide wode fa oochite xillikaane? **26** Shemppo shaakkinttide asho hyayqo maaqqizannifana, oocha shaakkinttide ammanon hyayqo.

3 Ta ishunto, yinttappa gaamuntsi asttamaare maaqqippe. Nu, asttamaaruntsi melluntsappa aadhize firdda ekkodanno yin erane. **2** Nu ubbanna gaama bazara balinttane. Fa ohite balinttoosse ooden fanatitsito naagodes dandda7ize folo asi. **3** Faara nuus kiitinttode fana lugaame barssii nu koyze bessa ubba kanttane. **4** Markkabe akko fana damma maaqqii damma baqora urqqinttikon, eza izhize atstse fa koyze zala mahi eerats izhize bazara izhii qitane. **5** Yinnii fana il7antsii galla giddappa eerats maaqqikon gaama damma baza ceeqinttane. Eerats tama damma gurdde michchane. **6** Il7antsii tama fana. Il7antsii nu ashitii gidda iitara kumide alame; galla ubba tunizane. Gaannameppa kezize tama gaar nu de7o yestto ubba michchane. Fa ommitisin gaanname michinttoda. (Geenna **g1067**) **7** Xootsin landdan, sazar gochuntizuntsin abba yeze medhinttide baz ubba asi ahane; untin aqane. **8** Yezin ooden il7antsi hyaarodes dandda7ikaaya. Il7antsii wodhize marze kumide aqoosse iita medho. **9** Nu il7antsite, nu, Laatstsin ade maaqqide nu Xoozza galatane. Mahi eera Xooz aazii medhinttide asi baaddane. **10** Fettii doonappa galatan baadditsin kezane. Ta ishunto, yinnii gaara yi7ades beezoos. **11** Hyaatsi aafe fettii doochappa mal77ize hyaatstsin canggize hyaatstsi goggodes

dandda7ane? 12 Ta ishunto, belese minxa shamahe aafodes
dandda7ane? Woy woyne minxa belese minxa aafe aafodes
dandda7ane? Camo hyaatsi aafeppa mal77o hyaatsi kessades
dandda7oos. 13 Yin gidda cinccan akaakize oode? Fa lo77o
yestto, ashkkititsaran cinccatitsaran yezii beezo. 14 Yezin
yin wozintte camo qanaaten fana kadhizebaz yeziko yinna
cinccatitsite ceeqintippete; turilla afa worddidhhippete. 15
Yinnii gaarize cinccatitsi saloppa yi7idebaz maaqqikaayzin yinna
asappa, alameppa, xalaheppa. 16 Qanaaten fana kadhizebaz
yeze bessa kachchin iita oocha ubba yene. 17 Yezin saloppa
ye7ize cinccatitsi ubbappa tiino geeshi. Mahi sarotitsi, lo77otitsi,
kiitintte, as maare, lo77o aafe kumidaya, asi shagoosan cubbotitsi
baayzaya. 18 Sarotitsi kadhizuntsi sarotitsi budi xillotitsi aafe
maxane.

4 Olan kachchi yin gidda abappa ye7e? Un ye7izanna yin ashto
hyaarodes olintize yin asho amoppa baane? 2 Yin amudhdhane,
yeziz denggoos; yinnii gisho, as wodhane. Mintstsii koyane, yezin
denggodes dandda7oos; yinnii gisho, kacinttanen olintane. Yin
Xooz woossoose gisho koyze baz denggoos. 3 Yin woossane,
yeziz denggoos. Yin asho amuto folodes wobbo oge woossiz
gisho denggoos. 4 Yin, ammaninttoosunto! Hyanna alamito
kadhize Xoozara morkke maaqqizanno erosa? Hyanna alamtira
igintsodes koyze ooden Xoozara morkke. 5 Geeshi Maxaafite,
«Xoozii nu gidda yessade fana gaddide Ayyaanize, nu ees buzo
maaqqade fana damma amudhdhane» gaydanna cer gaydebaz
aazane? 6 Yezin Geeshi Maxaafite, «Xoozii uturtizuntsana
ixxane, yezin fana toochizuntsis aadho keehatitsi inggane»
yagaaze gisho Xoozii aadho keehatitsi gaantsi inggane. 7
Yinnii gisho, Xoozis aqote; Xalahera ixinttote; E yinttappa

hyaakkoda. **8** Xoozago shiiqote; E yinttago shiiqoda. Yin, nagaranchchuntso, yin kushito meecote; lam77i qofa yezuntso, yin wozintto geeshote. **9** Azzanote, yeekkoten afuxxote. Yin miichita yeefora, yin ufayssita azzanora laamintto. **10** Laatstse tiino yinttanatitsito ziqii yiizote; E yinttana dhoqi dhoqi yiissada. **11** Ta ishuntso, fetay fetaya cazhippen zigirippete. Fa isha zigirizay eella afa firddize higge zigiranen higgella afa firddane. Ne higgella afa firddiko higgella afa firddizaya maaqqanep attin higge folizaya maaqqoos. **12** Higge inggizen firddize Xoozza xalaala. Ashshodesin dhabsodes dandda7ize eza. Yeezin, asalla afa firddizay ne oode? **13** Yin, «Nu hyayno woy wontta seko katama woy hyankko katama qitoda; ize fettii bere gam7oda; zal77i tirisada» yaga7izuntso, si7ote. **14** Wontta akko hyanod yezako yin eroos. Yin de7ita wayadyezako erize oode? Yin eerats wode benttii dhabize qayqayo fana. **15** Yinno ashshii, «Laatstsi gayko nuunii yessada; hyanno woy yinno oochchoda» gawudes beezane. **16** Yezin yin hyatte uturanen ceeqinttane. Yinnii gaarize ceeqo ubba iita. **17** Yinnii gisho, lo77o baz oochchodes eriite oochchoose atstses yinna nagara.

5 Yin, duruntso, yinttalla afa iita madha ye7ize gisho uukoten yeekkoten. **2** Yin qoltta buuqqida; yin afulttan bilara mu7inttida. **3** Yin worqqitan yin birta birida. Yinna biridanna yinttalla afa markka maaqqada. E yin ashtto tama gaar michchoda. Yin hyanna hyal7ide qammite yinttis qolo shiishida. **4** Yin gadite oochchii feezhide asunts kira birtto ciggikaaya. Yinna yinttalla afa ukkane. Yentsi katstsa maxize asunts wuysita wolqqara yeze Laatstse hyayte sinttida. **5** Hyanna sa7ite yin saza xalaalas qoppii, giigin yezida. Shufos giiginttide hyarsifana yinttana dhiikkida. **6** Yinttara eqinttodes dandda7oose xillo asalla afa firddane; ezan wodhida.

7 Ta ishunto, Laatsti yo7ode wontsis gencote. Sa7a oochchize torchche iran seete ira yo7ode wontsis gencci al77o katsta naagii wayzi yeltsi ekkizako qoppote. 8 Ye sa7a oochchizay fana yinttin gencote. Laatse ye7ita ukkide gisho ufayssara naagote. 9 Ta ishunto, Xoozii yinttalla afa firddaame gaar fetay fetella afa zuuzinggippete. Firddizay furtsa eqqida. 10 Ta ishunto, Laatse suntsite ohide nabuntsi madha dandda7ara ekkii aazize maaqqiduntsana bo7ote. 11 Dandda7ara genciduntsana nuunii anjiintiduntsana gaane. Iyyooba wayzi genccezakko yin si7ida. Laatsti wurssutsite eza wayzi maaddezako bi7ida. E maarotitsin yiqsimo kumide Laatsti maaqqide gisho yinno oochchida. 12 Yezin ubbappa tiino, ta ishunto, saloran maaqqin woy sa7aran maaqqin woy melle akko bazaran caaqqippete. Xoozze firdda yin gelaame fana yin ohita yee maaqqiko, «Yee» ga7ote; ade maaqqiko, «Ade» ga7ote. 13 Yin gidda madha ekkize ooden yeziko Xooz woosso. Ufayttize ooden yeziko galatara yexxo. 14 Yinttappa hyargginttize ooden yeziko woosa keetsti cimuntsana xeego. Un Laatse suntsite zayte tizhii ees Xooz woosso. 15 Ammanora woossida woosita hyargginttiza fatstsoda. Laatsti eza, hyarggitippa dentsoda; E nagara oochchidebaz maaqqikon Laatsti eza maaroda. 16 Yinnii gisho, yin faxode gaar yin nagartto fetay fetes faaxoten fete fetes woossote. Xillo as woosita damman wolqqaama oocha oochchane. 17 Eeliyaasa nu fana asi. Ira sa7alla bukkaame gaar mintsii Xooz woossin hyaydzdzii beren izipun agina sa7alla ira bukkikaaya. 18 Mahi E Xooz woossin saloppa ira bukkida; sa7itan katsta inggida. 19 Ta ishunto, yinttappa ooden turii ogeppa balinttiko, melle asi eza turigo mahiko, 20 nagaranchchiza E iita ogitippa mahize

ooden, E shemppito hyayqoppa ashshizayan E gaama nagarttis
maarotitsi inggizanno ero.

1 Phexiroosa

1 Taanii, Yesuus Kiristtoosa hawaare Phexiroosa; Phanxoose, Galaatiya, Qaphadooqiya, Isiyan Bitiiniya gade lalinttii bete yeze Xoozii dooride, asuntsis hyay dabddaabbiza xaafida.

2 Xoozii ade tiinii qoppide baggara doorinttiduntsis Yesuus Kiristtoosas kiitinttodesin E suutsite wuxurkkinttiduntsana Geeshi Ayyaanara geezhiduntsis, aadho keehatitsin sarotitsi maaqqe.

3 Yesuus Kiristtoosa hyayqoppa dentside baggara fa damma maarotitsi kille yelinttera dhaboose ufayssi inggide nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa Aday, Xoozze galatintto. **4** Mahi Xoozii yinttis dhaboose, iitoosen buuqoosse anjjo salo giigizida.

5 Yinna anjjita wode wurssutsite qonccodes yeze atotitsitis Xoozze wolqqara ammanora yinttis naaginttii yene. **6** Hyatte eerats wode yin dumma dumma faatana un7inttikon yinne ufayttote. **7** Yinna faatannta yinttana yellidanna, tama olin dhabize worqqappa yin ammantta aadhon turo maaqqizanno beessades. Yinna faatantide ammantte Yesuus Kiristtoosa lam7intsa qonccize wode galata, bonchchon nashsho yin ekkoda. **8** Yin Yesuusa bi7ikaaya, yezin eza kadhane. Yin hyatte eza bi7ikaayze baz maaqqikon, eza ammanane. Mahi ohera qonccissades dandda7inttoose ufayssaran bonchchora kumida.

9 Yin ammanora naagize yin shemppiti atotitsi denggoda. **10** Xoozappa maaqqide aadho keehatitsi baggara yinttis maaqqide hyanna atotitsitibaz nabuntsi erodes gaama qurichera mintsii koyda. **11** Un gidida yeze Kiristtoosa Ayyaana E waayiti bazin yinnippa suuba yo7ode bonchchitibaz tiinii markkidhitera, ayde woy wayzi hyanode yezako qoppii qurichida. **12** Nabuntsi ohide tinbbita fa ommas baayzin yinttis maaqqidanno Xoozii yinttis qonccizida. Hyatte asuntsi yinttis ohide Wonggele saloppa

kiitintide Geeshi Ayyaana wolqqara yinttis ohida. Kiitanchchuntsin yinno be7ades amudhdhida. **13** Yinnii gisho, oochas yinttana giigizote; yinttana ahote. Yesuus Kiristtoosa mahi qonccize wode yin ekkode damma atotits aadho keehatitsi anjjo ufayssara kafote. **14** Xoozze na7unts fana ees kiitintote; yin tiino erikaayzara oochchide iita amo kaallippete. **15** Yezin yinttana xeevide Xoozze geeshi maaqqidanni fana yinttin yin yestte ubba geeshi maaqqote. **16** Geeshi Maxaafite, «Taanii geeshi maaqqide gisho yinttin geeshi maaqqote» ga7intti xaafinttida. **17** Asis sino bi7ikaayzara E oochiti fana firdize Xoozza, «Nu adayo» ga7i xeegezibaz maaqqiko, hyanne sa7a zaqqotitsi yestte zhashimora yezote. **18** Yin, yin aduntsappa laattide fatstsoosse yessappa wozinttide, dhabize birara woy worqqara baayzanno erane. **19** Yezin yin wozinttidanna bore woy sankke baayze geeshi duro suutsi fana al77o maaqqide Kiristtoosa suutsite. **20** Xoozii alame medhinttodannippa tiino Kiristtoosa doorida, yezin yinna wurssutsi wodite Kiristtoosa yin gisho qonccida. **21** Yin ammanttan yin ufayssita Xoozara maaqqade fana eza hyayqoppa dentsii, bonchchide Kiristtoosa baggara Xoozze gidda ammanane. **22** Yin turis kiitintitera cubbo baayze ishitumo kadhe yin shemppite mintsii fetay fetaya wozinappa wol kadhote. **23** Yin lam7intsa yelinttidanna dhabize kochchappa baayzin medhina yeze Xoozze qaala dhaboose kochchappa yelinttida. (aiōn g165) **24** Xoozze qaala, «Asi ubba maata fana; E bonchchita ubba fudhe fana. Maata melane, fudhitan gufane. **25** Yezin Laatstse qaala medhina yene» yagayda. Yinttis ohintide Wonggele qaaltta hyanno. (aiōn g165)

2 Yikke, iitatitsi ubba, cimo ubba, cubbotitsi qinaaten zigirssi ubba yinttappa hyaasote. **2** Laatstsii dalgga maaqqidanno yin

erzanni fana hyatte yelintide zhooga na7unts fana yin atotitsite
 E gidde diccitera hyanggodes Xoozze geeshi qaala maatsito
 ubba wode amudhdhote. 4 Asara borintii Xoozara doorintide
 bonchcho maaqqide de7o shuchchi, Laatstse Yesuusago
 shiiqote. 5 Yin Ayyaana keetsi keexintize de7o shuchchuntsana.
 Yin Yesuus Kiristtoosa baggara Xoozii ufayssize ayyaana
 zharsho zharshize geeshi kahinuntsana. 6 Geeshi Maxaafite,
 «Hyaychche, taanii Xiyoone katama, doorintide, bonchcho
 mayzene shuchchi gaddida; eza ammanze molon yeellidhoos»
 yagayda. 7 Hyay shuchchize yinttis ammanzuntsis bonchcho,
 yezin ammanoosuntsis, «Keexizuntsi borii ashshide shuchchize
 ubbappa aadhize mayzenes omma shuchchi maaqqida.» 8
 Mahin, Geeshi Maxaafite, «Hyay shuchchize as dhubbize
 shuchchin asi gol7ize lalla» yagayda. Un yinnis ga7intide
 gisho Xoozze qaalas kiitinttanxi dhubuntane. 9 Yezin Xoozii
 dhumappa gaama qofize fa foo7ogo yinttana xeevide, yin E
 lo77otitsito melluntsis ohodes doorintide kochchi, kaat kahinen,
 geeshi worzhan Xoozis dumma worzha. 10 Yin zaga Xoozze
 worzha baaya, yezin hyatte yin E worzha. Yin zaga maarotitsi
 denggikaaya, yezin hyatte maarotitsi denggida. 11 Ta ishunto, yin
 hyanne sa7ite zaqqon bete maaqqidanni fana yin ayyaana de7ito
 olize asho amoppa hyaakkode fana taanii yinttana woossane.
 12 Ammanoose asuntsi yinttana iita oochchize asi fana zigirze
 wode Xoozii nuna be7ades ye7ize qamma, un yin lo77o oochito
 bi7i Xooz galatode fana yinttis lo77o yessi yezo. 13 Laatstse
 gisho ga7i ahize asuntsis aqote; ubbappa kattara maaqqide
 gisho kaatisin aqote. 14 Un iita oochchizuntsana seerodesin
 lo77o oochchizuntsana nashshodes kaatizeppa kiitintide gisho
 worzhito ahizuntsis aqote. 15 Yin lo77o oochchitera eroosse

booza asuntsi ohito si7i yiizize Xoozze qofa. **16** Xoozze aro fana maaqqii wallotitsa yezotep attin yin wallotitsita iita oochas aachiche mahippete. **17** Asi ubba bonchchote; ammanze asuntsana kadhote; Xoozis zhashtote; kaat bonchchote. **18** Aruntso, lo77o laatsunsisin dalgga laatstsuntsis xalaala baayzin iituntsisin bonchchora aqote. **19** Asi Xooz gisho ga7i gener madha ekkii dandda7iko Xoozii eza anjjoda. **20** Yezin yin nagara oochchin yinttana seerize wode yin dandda7iko yinttis akko galata yeze? Yezin lo77o baz oochchii madha dandda7iko Xoozii yinttana yinnis anjjoda. **21** Xoozii yinttana xeevide yinnii gishos; Kiristtoosa yinttis waayinttida; yin eza kaallode fana, yinttis aazize maaqqida. **22** E nagara oochchikaaya; E doontte cimo benttikaaya. **23** Un eza cazhader mahi cazhikaaya. Yezin madha ekkitera xillo firddize Xoozses firdda ashshida fattin manddikaaya. **24** Nuunii nagaras hyayqqii xillotitsis yessade fana Kiristtoosa fa ashite nu nagarto masqalalla afa tookkida; yin eza garafin hyarggide besitira faxida. **25** Zaga yin oge bali dhabide duro fana, yezin hyatte yin shemppo yenggizegon naagizego maaqqida.

3 Yinnii fana, machchuntso, yin azinuntsappa Xoozze qaalas kiitintoosuntsi yeziko zhashimora yeze yin geeshi yestto bi7i Xoozze qaala baytsi fa machchunts yestte ammanode fana untis lo77ote. **3** Yin, yin omma dadderan worqqa aatsera woy lo77o afula ma7era maaqqippe. **4** Yezin yin wozintte yeze lo77otitsita Xoozze tiino yinttis gaama al77o maaqqide dhaboose, dalggan woppu gayde ayyaana maaqqe. **5** Xoozii inggoda gaydanno ammanide geeshi maachuntsi zaga wode fa azinuntsis kiitintti, fana yinnii gaar gaama bonchchizida. **6** Yinnii gaaran Saara Abrahamago, «Laatstso» ga7i xeezii, ees

kiitinttida; yinttin akkon zhashtikaayzara lo77o baz oochchiko
 I na7untsana. 7 Yinttin azinuntso, yin machchuntsi yinttappa
 wolqqa baayze medho maaqqidanno erii, untana bonchchote;
 yin woositis dhube maaqqaame fana Xoozii inggide de7o un
 yinttara wolla laattize gisho untana bonchchote. 8 Wurssutsite,
 ubbuntsi fettii qofara yezote. Wol kadhote, ishe fana wol kadhote;
 mahi fetay fetays dalggan aada maaqqote. 9 lita gisho iita woy
 cashshi gisho cazhi mahippete; yinno ashshii, Xoozii yinttis
 anjjo inggodes yinttana xeevide gisho anjjote. 10 Akkos gayko,
 Geeshi maxaafite, «De7o kadhizen lo77o qamma be7ades koyze
 oona yezikon fa il7antsite iita bazi ohizanno ashsho, doonttan
 gene ohaame fana teqqo. 11 lita baz oochchizanno ashshii
 lo77o baz oochcho; sarotits koyon kaallo. 12 Laatstse aafe
 xilluntsana be7ine; mahi E ubba wode un woosito hyayzane.
 Yezin Laatstsii iita baz oochchizuntsana fa kachchi sintto
 beezane» yagayda. 13 Yin lo77o baz oochchodes amudhdhiko
 yinttana kayode oode? 14 Melle atto yezin, xillotits gisho yin
 madhidhiko anjjinttiduntsana. Asis zhashtippeten yirggippete.
 15 Kiristtoosa yin wozintte bonchchote; yin de7ite Laatstsii
 mahote. Xoozii yinttis inggide ufayssito oocize oodesin mahe
 inggodes ubba wode giigii yezote, yezin yinnan aadatitsaran
 zhashimora maaqqe. 16 Mahi Kiristtoosa gidida yeze lo77o yestto
 cazhize asunts iita baz oochchide fana, yinttana zigirzanne un
 yeellidhade fana lo77o wozina yesse. 17 Xoozze qofa maaqqiko
 iita baz oochchii madha ekkizannippa lo77o baz oochchii madha
 ekkizanna lo77o. 18 Kiristtoosa nuna Xoozago shiishodes faas
 xillo maaqqii yezitera, nagaranchchunts gisho fettii tohe nagara
 ubbas hyayqqida; E ashora hyayqqida, yezin Geeshi Ayyaanara
 de7o maaqqida. 19 Mahi ye ayyaanzera E hyanggi achi keetstsa

yeze shemppuntsis qaala ohida. 20 Nohe markkabe keexxize wode yentsi shemppuntsi Xoozis kiitinttanxida, yezin Xoozii untana dandda7ida. Osfun asi xalaala markkabe gelii, dhabse hyaatsitippa attida. 21 Ye dhabse hyaatsize hyatte yinttana ashshize xinqqate aazize maaqqida. Yinna xinqqata galla dhoha meecce baayzin lo77o qofa Xoozappa ekkodes ufayssi gelize oge maaqqii, Kiristtoosa dendditi baggara yinttana ashshane. 22 E salo uddii Xoozze mizaqite bettin, kiitanchchuntsin, wolqqa aduntsi ees aqida.

4 Yinnii gisho, Kiristtoosa fa ashite nuus madha ekkide gisho yinttin yinna qoftte miinggi giiginttote. Kiristtoosa gisho ga7i fa ashite madha ekkize atstse nagara oochchoos ga7i gachchii ashshida. 2 Yikkeppa attide wodite Xoozze qofa oochchodes koyo fattin iita asho amo folodes baaya. 3 Tiino yin ammanoose asuntsi yezanni fana yezida. Yin iita amora, qayxera, matstsera, tunatitsi dentsitsize yetstsara, borssize eeqa goynera zaga yezide yestta maaqqada. 4 Ammanoose asuntsara yin geeshshatitsi baayze oocha oochchoose gisho gaama qoppii yinttana cazhane. 5 Yezin un faxuntsallan hyayqqide asuntsalla afa firddodes yeze Xoozses mahe inggoda. 6 Hyayqqide asuntsis Wonggele sabbakinttide hyannii gishos. Un asi fana fa ashite firddinttoda mahi fana ayyaanara Xoozze fana de7o yessada. 7 Yikke, ubba bazis wurssutsita ukkida. Yinnii gisho, miinggi woossodes dandda7inttode fana woppu gayde wozina yesse; wogara yezote. 8 Siiqo gaama nagara geentsize gisho ubbappa aatsii fetay fetaya wozinappa siiqinttote. 9 Zuuzinggikaayzara fetay fetaya zaqqotitsara mukkote. 10 Yin Xoozappa dumma dumma aadho keehatitsi imo ekkidanni fana yin fetay fetaya yinna imoto beezanni fana aykkii fetay fetaya maaddo. 11 Yesuus

Kiristtoosa baggara ubba baza Xoozii galatinttode fana oonin ohize Xoozappa qaala ekkidanni fana oho. Mahi ooden maaddize Xoozii ees inggide wolqqiti fana maaddo. Bonchchon wolqqan medhinappa medhina yellodes ees maaqqe. Amin77e. (aiōn g165)

12 Ta bagguntsa, yinttana tama fana fattanze madha giddara aadhize wode kille baz hyanide fana aatsii qoppipete. 13 Yezin E bonchchita mahi qonccize wode yin ufayssita damma maaqqade fana Kiristtoosa madhito yin ekkizanne ufayttote. 14 Kiristtoosa suntsiti gisho asi yinttana cazhize wode Xoozze bonchcho Ayyaana yinttalla afa shemppize gisho yin anjjinttiduntsana. 15 Yinttappa oonin madha ekkize shemppo wodhize fana woy kaystide fana woy iita oochchide fana woy beezoosse baza gelize asi fana yii7i madha ekkippe. 16 Maaqqo yezin, kiristaane maaqqii madhidhiko Kiristtoosa suntsiti gisho Xoozza galato fattin yeellidhippe. 17 Firda Xoozze asalla denddize wode yellida. Yikke, yinna firddita tiinii nuulla afa denddize baz maaqqiko, Xoozze Wonggeles kiitinttoose asunts wurssutsita akko maaqqade? 18 Xillo un77intti attizebaz maaqqiko, genuntsin nagaranchchuntsi yeezin wayade? 19 Yinnii gisho, Xoozze qofa fana madha ekkizuntsi fa shemppo hyadarito fana medhdhide, ammantsize Xoozzes inggi lo77o baz oochcho.

5 Yikke, woosa keetsta cimuntsara cima maaqqide, Kiristtoosa madhito markkidhize qonccodes yeze bonchcho shaakkinttodes yeze taanii, yin gidda yeze cimuntsana zorane. 2 Yinttis adetitsara ingginttode Xoozze wudito yenggote. Xoozii koyzanni fana kadhera fattin un7itsera yenggippete. Mahi miishe koyi baayzin kadhii maaddoda ga7i lo77o qofara yenggote. 3 Yin adetitsappa oomora yeze wuduntsis aazize maaqqote fattin laatstsii maaqqippete. 4 Yenggizunts aday qonccize wode

dhaboose bonchcho worqqa zawude yin ekkoda. **5** Yinnii fanan,
 na7atitsunto, cimuntsis aqote. Yin fetay fetays aada maaqqote.
 Geeshi Maxaafite, «Xoozii uturtizuntsana ixxane, yezin aaduntsis
 aadho keehatitsi inggane» yagayda. **6** Xoozii fa wode yinttana
 bonchchode fana damma Xoozze kushefa oomora yinttana
 ziqqii yiizote. **7** E yinttis qoppize gisho yinttana yirggizebaz
 ubba Eella afa olote. **8** Yin morkkize Xalahe, qoodhdhizebaz
 koyi, gaammo fana dhazitera yin kalera wutize gisho yinttana
 naagoten barkkote. **9** Alame yeze yin ishuntsi yinnii gaar madha
 ekkizanno erii, ammanora miinggi, Xalahe ixxote. **10** Fa medhina
 bonchchos Kiristtoosa Yesuusa baggara yinttana xeevide aadho
 keehatitsi ubba Xoozze, Eerats wodes yin madha ekkideppa
 suuba, E fa ommite yinttana ashshoda, katissada, mintsii essoda,
 xaalissada. (aiōnios g166) **11** Medhinappa medhina yellodes Xoozii
 ka7ito. Amin77e. (aiōn g165) **12** Ammaninttide ishe ga7i ta ekkize
 Sillaase baggara hyay kiitiza yinttis hyaatara xaafida. Ta yinno
 yinttis xaafidanna, yinttana zorodesin Xoozze aadho keehatitsita
 turo maaqqizanno markkidhades. Yinna aadho keehatitsite
 miinggi eqqote. **13** Yinttara wolla doorinttide Baabiloone yeze
 woosa keetstsa asuntsin ta na7ay Marqqoosa yinttana, «Saro
 saro» yagaane. **14** Siiqo yeerintte yeerinttitera, fetay fetaya
 saritsote. Kiristtoosa gidida yeze yin ubbuntsis saro maaqqe.
 Amin77e.

2 Phexiroosa

1 Yesuus Kiristtoosa hawaaren E aro, taanii, Simoon Phexiroosa, nu Xoozzen nuna ashshize Yesuus Kiristtoosa xillotitsiti baggara nu gaar al77o ammano ekkiduntsis hyay kiitiza xaafiga. **2** Xoozzan nu Laatsta Yesuusa erera aadho keehatitsin saro yinttis kumo. **3** Fa bonchchiten lo77otitsite nuunii shaakkintode fana xeevide eza eridanne xoozzetits wolqqa nuunii Xoozza aazii yessades koshshize baz ubba nuus inggida. **4** Yin iita amo baggara medhinttize hyanna alamite yeze dhabseppa kessii ekkode fanan Xoozze xoozzetitsito shaakkintode fana, hyanna imotitsiti baggara gaama al77on damma ufayssi nuus inggida. **5** Yinnii gisho, miinggi, yin ammantilla afa lo77otitsi, lo77otitsalla afa eratitsi, **6** eratitsalla afa fana naage, fana naagella afa gence, gencella afa Xoozza ufayssi yessi yeze, **7** Xoozza ufayssi yessalla afa ishitimo kadhe, ishitimo kadhella afa as ubba siiqe gujjote. **8** Hyantses yinttis gaanggi yeziko, Laatsti Yesuus Kiristtoosa erera maaddize asin aafara yeze asi maaqqoda. **9** Yezin hyantses baayze oonin ukke yeze baz xalaala be7ize qooqe. E fa tiino nagartippa geezhidanno botida. **10** Yinnii gisho, ta ishunto, yin xeeqintton yin doorinto mintsodes kasennippa aatsii minggote. Yin hyantsesana oochchizebaz maaqqiko, dhubuntaama. **11** Yinne nu Laatstsan nuna ashshide Yesuus Kiristtoosa medhina ka7itumo gelize kumutsi wolqqa yinttis inggintoda. (aiōnios g166) **12** Yinnii gisho, yin hyantsesana erize bazin yinna aykkide turite miinggi yeze baz maaqqiko, taanii hyantsesana ubba wode yinttana qofize ashshoos. **13** Taanii shemppora yeze wode ubba yinttana qofizanna koshshize baz ga7i qoppane. **14** Nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa taas qonccizidanni fana taanii hyanna hyayqqize galtto gaarii

olii qitodanno erane. **15** Taanii yinttappa shaakkinttikon yin hyantsesana ubba wode qoppode fana taas dandda7inttize baz ubba oochchoda. **16** Nuunii Laatstse Kiristtoosa wolqqan E ye7ito yinttis ohize, E damma bonchchito nu aafte bi7ida fattin medhdhii kesside tosse baaya. **17** Damma wolqqaama bonchchoppa, «Tana ufayssize, ta kadhize na7ay hyaya» gaaze qaala ootsi yi7ide wode Xoozze adeppa bonchchon galata ekkida. **18** Nuunii geeshi derella afa eera yeze wode yinna qaala ootsi saloppa ye7izin si7ida. **19** Nuus hyannippa aadhize ammaninttide tinbbite qaala yene. Sa7a wonttode wontsisin goolixe yin wozintte dolode wontsis, dhuma bessa yeze foo7oos asi naaginttize fana, yin hyanna qaalto naagiko lo77o oochchane. **20** Ubbappa tiino hyanno erote. Geeshi Maxaafite xaafinttide tinbbite qaala ooden fa koyde fana billodes dandda7oos. **21** Tinbbite ubba, Xoozze kiittide asuntsi Geeshi Ayyaana kaalitsin, ohida fattin as qofara ohikaaya.

2 Yezin worddo nabuntsi zaga wode asunts gidda yezanni fana hyatten worddo asttamaaruntsi yin gidda denddoda. Un fana wozide, Laatstsa kaddii, dhabsize worddo timirtte ko7oda. Yinne un faalla afa ellisii dhabe ke7ine. **2** Gaama asuntsana yeellize un iita oge kaalloda; un baggara turii oge cazhinttoda. **3** Worddo asttamaaruntsi miishe zhimbbariti fa faas medhdhii kesside taariiker yinttana bonqoda. Zagappa dentsii untis firdda giigii bettida; untana dhabe naagii bettida. **4** Nagara oochchide kiitanchchuntsis Xoozii yiqsinttanxi, firdda qamma yellodes gaanname dhuma doochcha untana olida. (Tartaroō g5020) **5** Yinnii fanan, Xoozii xillotitsbaz ohize Nohen melle laappun asuntsana ashshii, Xoozza goynoosse asuntsi yeze zaga alamito yiqsinttanxi dhabe hyaatsar dhabsi maarikaaya. **6** Nagara

oochchizuntsis aazize maaqqade fana Soodoman Gamoora
 katamtto budo mahi eetsii dhabsida. 7 Higges kiitinttoosse
 olale hyantize asunts gidida waayintti yezide xillo Looxe Xoozii
 ashshida. 8 Ye xillo atstse un gidida yezitera, un oochchize iita
 oochito ubba wode bi7ide woden si7ide wode E lo77o wozintta
 un7inttane. 9 Yinno maaqqiko, Laatstsii, fana goynize asuntsana
 fatanappa wayzi ashshod yezako, mahi nagaranchchuntsana
 firdda qamma yellodes wayzi seerittera naagisadyezako erane.
 10 Ubbappa aatstsii tuna amora asho qofa kaallizuntsanan
 Xoozze adetits wolqqa borizuntsana, firdda qamma yellodes
 Laatstsii naagizida. Yentsi asuntsis wozina mintsin uturtizuntsana
 maaqqide gisho salo medhetuntsana cazhittera zhashtoos. 11
 Yezin kiitanchchuntsi worddo asttamaaruntsappa wolqqaran
 xaalatitsara gaama aadhane yezin Laatstse tiino adetits wolqqa
 yeze salo medhetuntsana cazhoos. 12 Yezin yentsi asuntsi fa
 eroosse baza gelii cazhane. Un aykkintodesin hyayqqodes
 giigintide, wozina baayze xoots fana hyanane; untin xoots fana
 cer dhaboda. 13 Un nagara oochchide gisho fa oochito ekkoda.
 Awarara matsintti yexxitera doollizanno ufays baz ga7i qoppaane.
 Un borinttii tuna maaqqii yinttara yezitera yinttara shaakkintize
 siiqo mokkitera ufayttane. 14 Olale hyantta kumiden nagara
 ashshoosse aafe yene; mahi nagara oochchizanno ashshoos.
 Ammanora minggikaayze asuntsana cimmane. Unttis ubba
 wode amudhdhize wozina yene; un baaddinttiduntsana. 15 Un
 luule oge ashshii, gene miishe yiqsinttii balide, Bi7oora na7a
 Balaama oge kaallida. 16 E fa nagartti gisho seerinttida; ohodes
 dandda7oosse hyartta asi fana ohi nabize eeyatitsito teqqida.
 17 Yentsi asuntsi melide hayaatsi aafe fanan zhuubba tookkii
 kanggize dhonne fana; untana naagize linxi yiide dhuma. 18

Un cer utura qaala ohinttitera iita baz oochchii yeze asunts giddappa kezii hyaga miinggikaayze asuntsana olale hyanttaran asho amoran cimmii balitsane. **19** Un faasi dhabe arotitsa yezitera melluntsago, «Yin arotitsappa kessada» yagaane. Akkos gayko, asi fa gaminttide baz ubbas aro. **20** Un ashshize nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa erii hyanna alame tunatitsippa kessii ekkideppa suuba, mahi qaxintti gaminttiko tiino yeze yestippa suubanna untis wozzi iita maaqqada. **21** Un xillotitsi oge erii maaqqii ashshizannippa tiino geeshi kiitto erikaayzako untis lo77o yeshsha. **22** «Kana fa cooshago suub maaqqane» mahi, «Meecinttide godayille suub maaqqii looqa gidida gol7inttane» gaaze aazize turo maaqqizanna untalla afa folinttida.

3 Ta siiquntso, hyay ta yinttis xaafide dabddaabbize lam7intsa. Taanii hyantsi lam77i dabddaabbuntsana yinttis xaafide, yin luule qofa qoppode fana yinttana dentsitsodes. **2** Mahi geeshi nabuntsi zaga ohide qaalaran nuna ashshize Laatstse, hawaaruntsi baggara kiitinttide kiitto yin oochchode fana koyane. **3** Ubbappa tiinidhii, wode wurssutsite fa amito kaallizuntsin borizuntsi borittera yo7odanno erote. **4** Un, «Laatstsi Yesuusa yo7oda gaydanna aba yene? Nu aduntsi hyayqqida, yezin ubba bazi sa7a medhinttideppa dentsii yezanni fana yene» yagaane. **5** Gaama wodeppa tiino salo Xoozze qaaltte medhinttidanno; mahi sa7a hyaatsappa medhinttidannon hyaatsi gidida medhinttidanno erittera kaddane. **6** Yinna wodite yeze sa7ita hyaatsara goodhintti dhabida. **7** Yezin hyatte yeze salttan sa7itan, Xoozzes goynoosuntsi firdinttize qamman dhabode qamma yellodes yinna qaaltte tamas naaginttii yene. **8** Yezin ta siiquntso, Laatstse kale fettii qamma mukul bere fana maaqqizanno mukul bere fettii qamma fana maaqqizanno hyanno fettii baz

botippete. 9 Fete fete gam7ida ga7i qoppizannii fana, Laatstsii fa ufays qaaltti gisho gam7oos. Yezin ooden dhabaame fana koyi ubbuntsi fa nagartippa maaqqade fana yin gisho ga7i dandda7ane. 10 Yezin Laatstse qamtta kayzo fana yo7oda. Yinna qamtte salo damma guumera dhaboda; salo medhetuntsi tamara eexinttoda; sa7an izilla afa yeze ubbanna dhaboda. 11 Yikke, ubba bazi yinnii gaar yii7i dhabizebaz maaqqiko yin waako yeze asi maaqqades beeze? Yin geeshin Xoozii ufayssize yessii yessades beezane. 12 Yin tiinora ye7ize Xoozze qamtto naagittera yinttis dandda7inttize baz ubba oochchii yinna qamtto ellisizote. Yinna qamtte salon ize yeze bazi tamara eexinttoda; damma tama michara til77oda. 13 Yezin nuunii xillotitsi yeze kille salon kille sa7a Xoozze ufays qaaltti gaar naagoda. 14 Yinnii gisho, ta siiquntso, nu yinna qamtto naagize gisho yeellan bore baayzuntsana maaqqii, Laatstsara sarora yessades minggote. 15 Yin attode fana koyi Laatstsii dandda7ezanno botippete. Mahi nu siiqo ishay, Phawuloosa, Xoozii ees inggide cinctatitsara yinnii fana yinttis xaafida. 16 E fa kiitite ubba yentsi bazito xaafida. E dabddaabbiti gidida qoppodes waaytsize qofa yene. Tamaarikaayzen miinggikaayze asuntsi melle Xoozze qaaltto wobbizanni fana hyanna kiitton faas dhabodes machchi wobbizane. 17 Yinnii gisho, ta siiquntso, yin yinno erize gisho genuntsi balara ciminttii, dhabaame fanan miinggi yeze baasttipa gol7aame fana naaginttote. 18 Yezin nuna ashshize nu Laatstse, Yesuus Kiristtoosa aadho keehatitsaran eratitsaran diccote. Ees hyatten medhinan bonchcho maaqqe. Amin77e.

(aiōn g165)

1 Wahannisa

1 Nu tiinoppa dentsii yeze, nu hyayttira si7ida, aafte bi7ida, nu kushite bochchida anjjo qaalabaz yinttis xaafane. **2** Yinna de7o inggize qonccin, nuunii eza bi7i, E baz markkidhane. Aday kale yeze nuus qonccin, medhina de7obaz yinttis awajjane. (aiōnios g166) **3** Nuura yinttis fettetiitsi yessade fana nu bi7idannon si7idanno yinttis ohine. Nuus fettetiitsi yezanni fana Adayran E Na7a Yesuus Kiristtoosara fettetiitsi yene. **4** Nu ufaysita mulo maaqqade fana yinno yinttis xaafoda. **5** Nuunii eeppa si7ide, yinttis ohize kiitta hyanno: «Xoozii foo7o; E gidda dhuma baaya» gaazanno. **6** Nu eera fettetiitsa yene yaga7itera dhuma yeziko, nu ohiten nu oochite warddidhdhane turetitsi baaya. **7** Yezin foo7o E maaqqidanni fana, nuunin foo7o yeziko, nuus wol gidda fettetiitsi yene. E na7ay, Yesuus suutsita nagara ubbappa nuna geeshane. **8** Nuunii, nuura nagara baaya gayko nu nuna cimmane; nuura turetitsi baaya. **9** Yezin Xoozis nu nagartto buuxiko, E nu nagartto atto gawudesin nu bala oocha ubbannippa nuna geeshodes, ammanintidayan xillon. **10** Nuunii nagara oochchikaaya gayko Xoozza worddo mahine; E qaalttan nu gidda baaya.

2 Ta na7untso, nagara yin oochchaame fana taanii hyanno yinttis xaafane. Yezin oonin nagara oochchiko Ade kale nuus xabaaqe Xillo Yesuus Kiristtoosa yene. **2** Nu nagartta Kiristtoosa baggara atto ga7inttida. E nu nagartti xalaalas baayzin as ubba nagaras. **3** Nuunii Xoozze kiita foliko, so7e baytsi, turo nu eza erane. **4** Oonin, «Ta eza erane» ga7ittera, E kiitto folaanxiko ye atstse worddo; turetitsi E gidda baaya. **5** Yezin E qaalttis oonin kiitintizebaz maaqqiko ye atstse Xoozze siiqita E gidda folo maaqqane. Nuunii Xoozara yezannis yinna fa ommite turii markka. **6** Taanii, «Xoozar yene» yagaaze oonin Kiristtoosa

yezidanni fana yessades beezane. 7 Ta siiqo ishunto, taanii
 yinttis tiinoppa yeze gal77a kiita xaafane fattin kille kiita xaafoos.
 Yinnan yin si7ide gal77a kiita. 8 Maaqqikon, Kiristtoosa giddan
 yin giddan turo maaqqii yeze, kille kiita xaafane. Dhuma aadhin,
 hyatte turii foo7o foo7ane. 9 «Foo7o yene» ga7itera fa ishaya
 ixize oonin, hyatten dhuma yene. 10 Fa ishaya kadhize ooden
 foo7o yene. Ye attsa melle eza dhubbize baz baaya. 11 Yezin
 fa ishaya ixize ooden dhuma yene; dhuma hyanttane. Dhuma E
 aafto goozide gisho aba hyanggizakon eroos. 12 Ta na7unto,
 Kiristtoosa suntsiti baggara yin nagartta maarotitsi denggide
 gisho taanii yinttis xaafane. 13 Adunto, tiinoppa yeze, eza yin
 eride gisho yinttis xaafane. Na7atitsunto, Xalahe yin gamide
 gisho yinttis xaafane. 14 Na7unto, Xoozza yin eride gisho
 yinttis xaafane. Adunto, tiinoppa yeze eza yin eride gisho yinttis
 xaafane. Na7atitsunto, yin gooba maaqqide gisho Xoozze qaala
 yinttara yeze gishon Xalahe yin gamide gisho yinttis xaafane. 15
 Alame woy alame yeze baz kadhippete. Alame kadhize oonin
 Xoozze adaya kadhoos. 16 Alame yeze ubbanna, asho amotitsi,
 aafe bi7i amudhdhize bazin miishera ceeqintte alame bazi fattin
 Xoozappa baaya. 17 Alamen alame as amo ubba aadhoda,
 yezin Xoozze qofa oochchize ooden medhina yessada. (aiōn
 g165) 18 Ta na7unto, wode wurssutsita ukkida. Kiristtoosa ixize
 tiinoppa yo7odanno yin si7idanni fana melle atto yezin, hyatten E
 morkkuntsi gaamuntsi denddida. Yinnii gisho, wode wurssutsita
 ukkidanno nuunii yinne erane. 19 Yentsi morkkuntsi nu bagga
 maaqqoosse gisho nu giddappa kezida. Un nu bagga yezako nu
 gidda yessada, yezin untappa oonin nu bagga maaqqoosanna
 erintode fana nu giddappa kezida. 20 Yezin Kiristtoosa yinttalla
 afa Geeshi Ayyaana gussida; mahi yin ubbuntsi turtto erane.

21 Turtto yin erize gishon turii gidda akkon worddo baayzanno yin erize gisho taanii yinttis xaafane fattin turtto yin eroosse gisho baaya. 22 Yesuusa, Xoozii tizhidaya baaya ga7i kaddize asuntsappa melle worddo ohize oode? Ezii Kiristtoosa ixxiza. E na7aya kaddiko Adayan kaddane. 23 Na7aya kaddize oodesin Aday baaya; mahi Na7ays markkidhize oodesin Aday yene. 24 Yinnii gisho, tiino yin si7ize qaaltto yin wozintte mintsii naagote. Tiino si7idanno yin naagiko yinttis Na7ayran Adayran fettetitsi yessada. 25 Yinnan Kiristtoosa inggide medhina de7o. (aiōnios g166) 26 Yinttana balisize asunts gisho taanii hyanno yinttis xaafida. 27 Yezin Kiristtoosappa ekkide Ayyaana yin gidda yeze gisho melle asttamaare koshshoos, E ubba bazi tamarssoda, tamarssizannan turo fattin worddo baaya. Yinnii gisho Geeshi Ayyaana yinttara yeze gisho oonin yinttana tamarssse beezoos. Yezin E ayyaana tizhe ubba baz yinttana tamarssizanni fana turo fattin worddo baaya. Yinnii gisho Geeshi Ayyaana yinttana tamarssidanni fana Kiristtoosa gidda yezote. 28 Yikke, ta na7untso, E qonccize wode nuunii zhashimo baytsi E ye7ize qamma E tiino nu yeellara aachinttaame fana eer yezote. 29 Kiristtoosa xillo maaqqizanno yin eriko xillo oochchize ubba Xoozze na7a maaqqizanno erote.

3 Nu Xoozze na7untsana ga7intti xeeqinttode fana Xoozii nuna akko fana kadhizako bo7ote. Nu turo Xoozze na7untsana. Hyanna alamita Xoozza eroosse gisho nunan eroos. 2 Ta siiquntso, hyatte nu Xoozze na7a; nu wayadyezako hyaga erinttikaaya. Yezin Kiristtoosa qonccize wode nu E fana hyanodanno erane. E turita yezanno nuunii be7ada. 3 Kiristtoosa be7ada ga7i ufayssar naagize oonin, Kiristtoosa geeshi maaqqizannifana fa ommito geeshane. 4 Nagara higge lale maaqqize gisho nagara

oochchize ubba Xoozze higgito lalane. **5** Kiristtoosa as nagara dhabsodes qonccidanno yin erane; ezara nagara baaya. **6** Kiristtoosa yeze oonin nagarara yezoos. Mahi nagarara yeze oonin eza bi7ikaaya woy erikaaya. **7** Ta na7untso, yinttana oonin balitsippe. Kiristtoosa xillo maaqqidanni fana xillo oochchize oonin xillo. **8** Xalahe tiinoppa nagara oochchize gisho nagara ubba wode oochchize oonin Xalahe igina. Yinnii gisho, Xoozze Na7ay Xalahe oocha dhabsodes qonccida. **9** Xoozze na7untsana maaqqide oonin Xoozze Ayyaana ezar yeze gisho E ubba wode nagarara yezoos. Xoozii Ees Ade maaqqide gisho nagarara yezoos. **10** Xoozze na7untsin Xalahe na7unts dummatetsita hyanne erinttane; xillo oochchoose asi woy fa ishaya kadhoosse asi Xoozze na7a maaqqoos. **11** Tiinoppa yin si7ide kiita, «Fete fetaya kadhodes beezane» gaaze kiita. **12** Nuunii Qaa7ela fana maaqqodes beezoos. Qaa7ela Xalahe igina maaqqii fa ishaya wodhida. E fa ishaya akkos wodhido? E oochita iita maaqqide gishon E ishaya oochita lo77o maaqqide gisho wodhida. **13** Ta ishuntso, hyanna alame asuntsi yinttana ixiko gaama qoppipete. **14** Nuunii nu ishuntsana siiqize gisho hyayqoppa de7o fiinggidanno erane. Fa ishaya kadhoosse oonin hyayqo dasho gidda yezane. **15** Fa ishaya ixize oonin shemppo wodhizaya. Mahi shemppo wodhize oodesin medhina de7o baayzanno yin erane. (aiōnios g166) **16** Kiristtoosa fa shemppito nu gisho aatstsii inggidanne siiqo akko yezako nu erida. Nuunin nu ishuntsi gisho nu shemppito aatstsii inggodes beezane. **17** Yezin hyanna alamite qolo yeze oonin madhidhiza bi7itera, ees yiqsinttanxiko fa wozintte Xoozze siiqo yene gawudes wayzi dandda7ode? **18** Ta na7untso, nu oocharan turetitsara nu siiqito qonccissades beezane fattin hyarii ohe xalaalara woy doona

xalaalara siiqintodes beezoos. **19** Nuunii fete fetaya siiqiko, yinne nuunii turii bagga maaqqizanno erane; yinnis Xoozze tiino yeellidhoos. **20** Nu wozintta nuulla afa firddiza maaqqiko, Xoozze nu wozinttipa damma maaqqizanno erane; E ubba baz erane. **21** Ta siiquntso, nu wozintta nuulla afa firddiza maaqqiko nuunii Xoozze tiino zhashitoos. **22** Nuunii E kiitto naagize gishon eza ufayssize baz oochchize gisho woossiz baz ubba eeppa ekkane. **23** Kiristtoosa nuna kiittidanni fana Xoozze na7a Yesuus Kiristtoosa ammanode gaaran fete fetaya siiqode fana Xoozii nuna kiittida. **24** Xoozze kiita naagize oonin Xoozara yene; Xoozin eera yene. Xoozii nuus inggide Geeshi Ayyaana baggara E nuura yezanno erane.

4 Ta siiquntso, ayyaana ubba ammanippete, yezin un Xoozappa yezako qurichchi bo7ote. Akkos gayko, gaama worddo nabuntsi alamella denddida. **2** Yesuus Kiristtoosa asi maaqqii yi7idanno ammanze asi ubba Xoozze Ayyaana; Xoozze Ayyaana maaqqizanno yin yinne eroda. **3** Kiristtoosa asi maaqqii yi7idanno ammanoosse as gidda Xoozze Ayyaana baaya. Yeynnii Kiristtoosa ixize ayyaana. Yin ye ayyaanze ye7odanno tiino si7ida; E melle atto yezin hyatten alame yene. **4** Ta na7untso, yin Xoozis. Yin gidda yeze Geeshi Ayyaana alame yeze ayyaanappa damma wolqqaama maaqqide gisho worddo nabuntsana yin gamida. **5** Un hyanna alamiti asi maaqqide gisho hyanna alamitibaz ohine; hyanna alamiti asi un ohito si7ine. **6** Nuunii Xoozappa; Xoozza erize oonin nuna si7ine. Xoozza eroosse oonin nuna si7oos. Nuunii turii ayyaanan worddo ayyaana yinne shaakkane. **7** Ta siiquntso, siiqo Xoozappa yi7ize gisho ane fetay fetayra siiqinttote. Siiqize oonin Xoozze na7a; E Xoozza erane. **8** Xoozii siiqo maaqqize gisho siiqoosse oonin

Xoozza eroos. **9** Nuunii Kiristtoosa baggara de7o denggode fana Xoozii fa fettii Na7aya hyanna alamite kiittida. Xoozii nuna fa siiqito yinne beezida. **10** Turii siiqo gaazanna yikke: nuunii Xoozza siiqide gisho baayzin Xoozii nuna siiqide gishon nu nagartti gisho zharshintti nuna maarodes fa Na7aya kiittide gisho. **11** Ta siiquntso, Xoozii nuna hyannii gaar siiqiko, nuunin fete fetaya siiqodes beezane. **12** Xoozza bi7ide oonin baaya. Nu fete fetaya siiqiko Xoozii nuura yene; E siiqitan nuulla folo maaqqane. **13** Xoozii fa Geeshi Ayyaana nuus inggide gisho nuunii Xoozara yezannon ezin nuura yezanno erane. **14** Aday fa Na7aya, hyanna alamito ashshode fana kiittidanno nuunii bi7i markkidhane. **15** Yesuusa Xoozze Na7a maaqqizanno ammanii markkidhize ooderan Xoozii yene; ezin Xoozara yene. **16** Xoozii nuna siiqizanno nuunii eranen ammanane. Xoozii siiqo. Siiqo yeze oonin Xoozara yene; Xoozin eera yene. **17** Nu yestta hyanna alamite Kiristtoosa yezidanni fana maaqqize gisho firda qamma zhashtikaayzara E tiino shiiqodes E siiqita nu gidda folo maaqqane. **18** Siiqo gidda zhashimo baaya, turii siiqo zhashimo kessii olane. Zhashimo seeritsara wolla hyanggize gisho zhashtize atstse siiqita folo maaqqoos. **19** Xoozii tiino nuna siiqide gisho nuunin siiqane. **20** Oonin, «Xoozza siiqane» ga7itira fa ishaya ixkiko, E worddo. Akkos gayko, be7ize fa ishaya siiqoosse oonin bi7ikaayze Xoozza siiqodes wayzi dandda7e? **21** Kiristtoosa nuus inggide kiitta hyanno; «Xoozza siiqize oonin fa ishaya siiqodes beezane» gaazanno.

5 Yesuusa, E Kiristtoosa ga7i, ammanze oonin Xoozze na7a. Adaya siiqize oonin E Na7ayan siiqane. **2** Nuunii Xoozza siiqize gishon E kiitto naagize gisho Xoozze na7untsana siiqizanno yinne erane. **3** Nuunii Xoozza siiqiko, E kiitto naagene. E kiitta

deexizebaz baaya. **4** Akkos gayko, Xoozze na7a maaqqide oonin hyanna alamito gamodes dandda7ane. Nuunii hyanna alamito gamodanna ammanora. **5** Alame gamodes dandda7ize oode? Yesuusa Xoozze na7a maaqqidanno ammanze asi xalaala gamoda. **6** Yesuus Kiristtoosa xinqqate beezize hyaatsaran hyayqo beezize suutsara yi7ida. E, hyaatsaran suutsara yi7ida fattin hyaatsi xalaalara yi7ikaaya. Geeshi Ayyaana turo maaqqide gisho yinna turo maaqqizanno markkidhane. **7** Hyaydzdzii markkuntsi yene. **8** Yentses, Geeshi Ayyaana, hyaatsin suutsi. Hyantsi hyaydzdzuntsi markkatitsita fetto. **9** Nu asi markkidhizanno ekkane. Yezin Xoozze markkatitsita asannippa gaama aadhane. Xoozii fa Na7ays markkidhidanna hyanno. **10** Xoozze na7aya ammanze atstse wozintte hyanna markkatitsita yene. Xoozza ammanoosse oonin Xoozze fa Na7ays markkidhide markkatitsito ammanikaayze gisho Xoozza worddo mahine. **11** Yikke, markkatitsita hyanno; Xoozii nuus medhina de7o inggida; yinna de7itan E Na7ayra yene. (aiōnios g166) **12** Xoozze Na7ay yeze oodesin de7o yene. Xoozze Na7ay baayze oodesin de7o baaya. **13** Xoozze Na7a ammanze yinttis medhina de7o yezanno yin erode fana hyanno yinttis xaafida. (aiōnios g166) **14** Xoozze qofa gaar akko bazin eza woossiko, E si7izanno nuunii erize gisho eza ammanintane. **15** Nuunii woossidebaz ubba E si7izanno eriko, nuunii woossise baz ubba E inggodanno erane. **16** Oonin fa ishaya hyayqo beezoosse nagara oochchizin bi7iko, Xooz ees woossodes beezane. Hyayqo beezoosse nagara oochchiduntsis Xoozii de7o inggane. Hyayqo beezize nagara yene. Taanii yinttana yinnis Xooz woossote ga7oos. **17** lita oocha ubba nagara, yezin hyayqo beezoosse nagara yene. **18** Xoozze Na7ay untana naagize gisho

Xoozze na7utsana maaqqide oonin nagara oochchosanno nuunii
erane. Xalahe untana qohodes dadda7oos. **19** Nuunii Xoozis
maaqqidanno hyanna kumutsi alamita Xalahes aqizanno erane.
20 Nuunii turii Xoozza erode fana Xoozze Na7ay yi7idannon
nuus qoppize wozina inggidanno erane. Nuunii E na7a, Yesuus
Kirsttoosa baggara turii Xoozara yene. Nuunii turii Xoozaran
na7ay Yesuus Kirsttoosara fettetitsi yene. (aiōnios g166) **21** Ta
na7untso, eequntsappa hyaakkote.

2 Wahannisa

1 Ta cimize dooruntide kara intisin I na7untsis kiitintide kiita. Ta xalaala baayzin turtto erize ubbuntsi kadhane. **2** Ye turize nuura yeze gishon medhina nuura yessade gisho taanii yinttana turo kadhane. (aiōn g165) **3** Xoozze nu Aday E na7ay Yesuus Kiristtoosa aadho keehatitsita, maarotitsitan sarotitsitan turiran siiqoran wolla nuura maaqqe. **4** Aday nuna kiittidanni fana, ne na7untsappa bagguntsi, turis kiitintizanno bi7i taanii gaama ufayttida. **5** Kara intte, hyatten nuunii ubba fete fetaya siiqode gaar taanii nena woossane. Ye kiitize tiinoppa nuura yeze kiita fattin taanii nees kille kiita xaafoos. **6** Turii siiqo nu Xoozze kiita naagii yessadanno. Mahi tiinoppa yin si7idanni fana E kiitta, yin ubbuntsi «siiqora yezote» gaazanno. **7** Yesuus Kiristtoosa asi maaqqii yi7idanno ammanoosse, gaama balitsize asuntsi, alamite denddida. Yinnii gaarize asi oonin balitsizan Kiristtoosa ixxizan. **8** Yin oochchide kumutsi waagito ekkodes minggote. Yin oochchidanna dhabaame fana naaginttote. **9** Kiristtoosa timirttite miinggi yezoossesin E timirttippa hyaakkii yeze atstsas Xoozii baaya. Kiristtoosa timirttite yeze atstsas Adayin Na7ayin yene. **10** Oonin yinttago yi7itera hyanna timirttito ekkikaayzar yi7iko, yin kara geltsippete; saron gayppete. **11** Eza saro gaaze oonin E iita oochite eera shaakkinttane. **12** Taanii yinttis xaafodes koyde gaama baz yene, yezin worqqateran qalamera xaafodes koyoos. Nu ufayssita folinttode fana yinttara sino yellintti ohinttodes yinttago hyammada ga7i qoppane. **13** Xoozii dooride ne mishti na7untsi nena saro gaane.

3 Wahannisa

1 Taanii woosa keetsi cimize, turo kadhize Gaayoosas kiittide kiita. **2** Ta siiqizayo, ne yessita ubba giigode fana, qone yessade fanan ayyaana shemppo ne denggode fana woossane. **3** Fettii fettii ammanze asuntsi yi7i, ubba wode ne turis ammaninttii yezannon ne turibaz markkidhide wode taanii gaama ufayttida. **4** Ta na7untsi turetitsara yezanno si7izannippa aadhize, tana ufayssize bazi baaya. **5** Ta siiqizayo, un nees zaqqo maaqqikon, ne ammanize asuntsis ammanintte oocha oochchane. **6** Un ne siiqitibaz woosa keetsta markkidhane. Hyatten un hyanggize ogite Xoozii kadhizanni fana oochchii untana maaddiko lo77o oochchane. **7** Un Kiristtoosas oochchodes kezitera, ammanoose asuntsappa akkon ekkikaaya. **8** Nuunii turii oocha untara wolla oochchodes hyantsi fana yeze asuntsana maaddodes beezane. **9** Taanii woosa keetsitis kiita xaafida, yezin woosa keetsis cima maaqqodes koyze Diyotirafiisa nu gaazanno ekkoos. **10** Yinnii gisho, taanii ize hyanggize wode E nuulla afa ohide iita ohiton E oochchide oochito ubba ohoda. E yinno eerida ga7i, nu ishuntsi ye7ize wode mokkoos. Melle atto yezin, untana makkodes koyzuntsana kayi woosa keetstsappa kessane. **11** Ta siiqizayo, lo77o baz aazop attin iita baz aazippe. Lo77o baz oochchize oonin Xoozze asi, yezin iita baz oochchize oonin Xoozza bi7ikaaya. **12** Dimexiroosa lo77o asi maaqqidanno asi ubba markkidhane. Turita fa ommite E baz markkidhane; nuunin E baz markkidhane; nu markkatitsitan turo maaqqizanno yin erane. **13** Taanii nees xaafodes koyde gaama baz yene, yezin qalamer warqqatella xaafodes koyoos. **14** Yezin taanii ukkera neera yellinttodes koyane; ye wode neera ohinttoda. Saro nees

maaqqe. Ne lagguntsi nena saro gaane. Nu lagguntsana ubba
un suntsito suntsito xeezii tana «Saro gayda» ga7o.

Yihuda

1 Taanii Yihuda, Yesuus Kiristtoosa arize, Yayqooba ishay; Xoozii xeegiduntsis, Xoozze Aday kadhizuntsin Yesuus Kiristtoosas naaginttiduntsis hyay kiitiza xaafida. **2** Maarotitsi, sarotitsin siiqon yinttis gaanggo. **3** Ta siiqo ishunto, nuunii wolla shaakkinttize atotitsiti baz yinttis xaafodes taanii gaama amudhdhida. Yezin ammanze asuntsis fettii tohen lam7intsaames ingginttide ammano gisho olintode gaar yinttana zoritera xaafodanna taas koshshize baz maaqqida. **4** Gaama wodeppa tiino un firddita xaafintti bettide, fettii fettii asuntsi oonin erikaayzin aachintti yin gidda gelida. Un Xoozza eroosuntsana, un nu Xoozses aadho keehatitsito tuna oocha hyanttodes maaddinttize oge mahi ekkane. Fa xalaala kaati maaqqide, nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa kaddane. **5** Yezin yin hyanno ubba erizebaz maaqqikon, Laatstsi Isra7eele asuntsi Gibxxe sa7appa wayzi kessezako, mahi suubappa ammanoosuntsana dhabsidanno ta yinttana qofissades koyane. **6** Fa yeze bestto ashshii, faas ingginttide adetits wolqqito naagikaayze kiitanchchuntsana, damma firdda qamma yellodes Xoozii untana dhumappa oomora medhina santsalaatara accii gaddida. (aīdīos g126) **7** Yinnii gaar, Soodoman Gamoorā asuntsi un kale yeze katama asuntsara olale hyanttida; un medho woga baayze olale oochchida. Un medhina tamar firddinttoduntsis aazize maaqqida. (aiōnīos g166) **8** Yinnii fanan, yentsi asuntsi abukkora fa galtto tunizane; adetits wolqqara yezuntsana borane; salo bonchcho yezuntsanan cazhane. **9** Yezin kiitanchchuntsi hyalaqa Mika7eele Muse ahas Xalahera lallide wode «Laatstsii nena seero» yagayda fattin eella afa cashshi qaala ohi mootodes koykaaya. **10** Yezin hyantsi asuntsi faas eroosse baz ubba cazhane; mahi un wozina baayze hayaars fana medho qofara

erizebazi yezikon, iza untana dhabsoda. **11** Untana bade! Un Qaa7ela oge hyanggida. Miishe koyi Balaama balidanne gol7ida. Qore ixidanni fana untin Xoozalla denddii dhabida.

12 Hyantsi asuntsi, siiqo zhagana bessa yinttara bettize wode yeella baayze borintiduntsana. Un fana xalaala yenggizuntsana. Un zhuubba kanggize ira baayze dhonne fana. Mahi aafe wode aafe baayze, xaphora shodintide, lam77i tohe melide minxa fana. **13** Un mintsi abba zulunte gaar fa yeella oochchar dubbizuntsana. Un medhina linxi yiide dhuma naagize waayinttize xoolinttuntsana. (aiōn g165) **14** Addaamappa dentsii, laappuntso yeletitsi maaqqide Heenokan, hyantsi asuntsbaz tinbbite ohittera, «Yikke, Laatstsii, fa gaama mukul geeshshuntsara ye7oda. **15** Asuntsana ubba firddoda; genuntsana ubba un oochchide iita oochiti ubba gishon genetitsara un Xoozzella afa ohintide iita ohiti ubba gisho firddoda» gayda. **16** Yentsi asuntsi ubba wode zuuzinggizuntsanan ohe koyzuntsana. Mahi fa iita amotitsito kaallane; fana ceeqqanen fana maaddize baz denggodes melluntsana nashshane. **17** Yezin ta ishunto, nu laatstse Yesuus Kiristtoosa hawaaruntsi zaga yinttis ohide qaaltto qoppote. **18** Un, «Wurssutsi wodite, Xoozze qofa ashshii fa iita amotitsi kaallii Xooz toochizuntsi ye7oda» gayda. **19** Yentsi asuntsi as gidda shaako medhdhizuntsana, fa asho amotitsis aqizuntsana Geeshi Ayyaana baayzuntsana. **20** Yezin ta ishunto, geeshi maaqqide yin ammantte yinttana Ayyaanar dichchodes minggote; mahi Geeshi Ayyaana wolqqa woossote. **21** Yinttana medhina de7o yeltsize nu Laatstse Yesuus Kiristtoosa maarotitsi naagitera yinttana Xoozze siiqite naagote. (aiōnios g166) **22** So7ize asuntsis yiqsinttote. **23** Fettii fettii asuntsana tamappa kessii ekkote. Melluntsis nagarara tunide un galtto bochchide afultto ixittera

zhashimora maarote. 24 Yin gol7aame fana naagodesin bore
baayzuntsana mahi damma ufayssara kumide tiino shiishodes
dandda7ize, 25 nuna ashshize fettii Xoozze, nu Laatstse
Yesuus Kiristtoosa baggara bonchchon, dammatetsi, wolqqan
adetits wolqqa, zagappa aykkii, hyatten, medhina ees maaqqe.
Amin77e. (aiōn g165)

Wahannisa Qonccitsi

1 Ellera yi7ades yeze baz fa aruntsana beessade fana Xoozii Yesuus Kiristtoosas inggide qonccitsita hyanno. Yesuusa fa Kiitanchcho kiittii, fa arize Wahannisas qonccitsito beezida.

2 Wahannisa Xoozze qaaan, Yesuus Kiristtoosa markkatitsi bi7idannon oochchidanno ubba markkidhida. **3** Hyanna ubba yi7ades wode ukkide gisho hyanna tinbbite qaalto nabbabize ooden anjinttidaya; mahi hyanna qaalto si7izuntsin xaafinttide qaalto naagize ubbuntsi anjinttiduntsana. **4** Hyay dabddaabbiza, Wahannisappa, Isiya sa7a yeze laappun woosa keetsunsis xaafinttida. Zagan, hyatten yeze, tiinosin yo7odes yeze Xoozappa, mahi E araatize tiintte yeze laappun ayyaanutsappa, yinnii fana, hyayqoppa denddora tiino maaqqideppa, sa7a kaatuntsana ahize ammantsize markka maaqqide Yesuus Kiristtoosappa, aadho keehatitsin sarotitsi yinttis maaqqe. Yesuusa nuna siiqane, mahi fa suutsitira nagara arotitsappa nuna wallo kessida. **6** Nuunii Xoozze E Adays oochchode gaar nuna ka7itumtte kahinuntsana mahida. Ees medhinappa medhina yellodes bonchchon wolqqan maaqqe. Amin77e. (aiōn g165) **7** Yikke, Yesuusa dhonnera yo7oda. Asi ubbuntsi melle atto yezin, eza caddide asunts ubba eza bo7oda. Sa7a yeze asi ubba E gisho yeekkoda. Yinna turo hyanoda! Amin77e. **8** Zagan, hyatten yezay, tiinosin ye7ode Laatstse, Ubbappa Damma Xoozii, «Alfan Oomega tana» yagaane Laatstsii Xoozze. **9** Taanii, Wahannisa, yin ishaya, yinttara wolla Yesuusara madha, E ka7itumtton E dandda7ito bi7ida. Taanii Xoozze qaala gishon Yesuusa baz markkidhide gisho Faximo gaaze hayaatsara teqinttide sa7a yene. **10** Laatstse qamma ta Geeshi Ayyaanara maaqqii yene; taappa suubara moyze oolle fana damma ootsi si7ida. **11** Ye ootsize tana,

«Ne be7ezanno maxaafite xaafii, Isiya yeze laappun woosa keetsunsis, Efesoone, Semirneese, Pherggamoone, Tiyatiroone, Sarddeese, Filaadelfiyan Loodoqiya dakko» yagayda. **12** Taanii taas ohize ootsito be7ades suub maaqqii xomppe gaddize laappun worqqa xomppe gaddize besito bi7ida. **13** Yentsi xomppe gaddize bessuntsi gidida as na7a aazizaya bi7ida. E phargo afula fa tohito yeltsi ma77ida, worqqa dancora fa dadabito accida. **14** E ommitan E omma isintsita bootsi duro isintse fana woy shachchi fana bootsi; E aafuntsii tama loxe aazane. **15** E tohita tama teellii zoqqide naase meqo aazane; E ootsita damma soso hyaatsi ootse fana. **16** E fa mizaqi kushtira laappun xoolintto aykkida. E doontippa lam77i zallara leefintide mashsha kezane. E sintta awara foo7ize awa aafe aazane. **17** Ta eza bi7ize wode hyayqqide asi fana yii7i E tohiti kale gol7ida. E fa mizaqi kushito taalla afa gaddii, «Zhashtippe; Tiinizen folize tana. **18** Taanii de7o yene; taanii hyayqqida, yezin hyaychche medhii medhinas de7o yene. Hyayqon Si7oole qulfe ta kushite yene. (aiōn g165, Hadēs g86) **19** Yikke, hyatte hyanidannon tiinoppa yi7adebaz ne bi7idanno xaafo. **20** Neenii ta mizaqi kushite bi7ide laappun xoolinttunsanan laappun worqqa xomppe gaddize besitii bilitsitan hyanno: Laappun xoolinttuntsi laappun woosa keetsuntsi kiitanchchuntsana; laappun worqqa xomppe bessuntsi laappun woosa keetsuntsana.»

2 «Efesoone woosa keetstsa kiitanchchos hyannii gaar ga7i xaafo. Fa mizaqi kushite laappun xoolintto aykkidayin laappun worqqa xomppe gaddize besi giddara hyantizay hyannigaara yagaane: **2** Taanii ne oochito, ne labbitsiton ne genccito erane. Neenii iita asuntsbaz genccodes dandda7ikaayzanno erane. Mahi hawaare maaqqikaayzara fana, hawaare gaazuntsana qurichi

erii un worddanchcho maaqqin denggidanno ta erane. 3 Neenii genccida; ta suntsiti gisho madha dandda7ida; gaminttikaaya. 4 Maaqqikon, hyatte ta nena borizebaz yene; yinnan neenii tiino siiqito ashshida. 5 Yikke, ne akko gaar dhoqqa bessappa gol7ezako qoppo! Ne nagartippa maaqqo; neenii tiino oochchize oochito oochcho. Neenii ne nagartippa maaqqanxiko, ta neego yo7oda, ne xomppe gaddize besito iza besitippa ekkoda. 6 Hyatte ta nena nashshize fettii bazi yene; ta ixixize Niqoolawuntsi oochito neenin ixixida. 7 Geeshi Ayyaana woosa keetsunsis gaazebaz si7odes hyaye yeze ooden si7o. Gamii denddide ooden Xoozze gannate yeze de7o minxa aafeppa ma7ade fana adetits wolqqa inggoda. 8 «Samirneesa woosa keetsta kiitanchchos hyannigaar ga7i xaafo. Tiinon wurssutsiize, hyayqqiden hyayqoppa denddiday hyannigaara yagaane: 9 Taanii ne waayton ne dahatitsiton erane; maaqqikon ne dure. Ayhude baayzara fana Ayhude gaazuntsi cazhize cashito ta erane, yezin un Xalahe maabara yene. 10 Neenii ekkodes yeze madhito zhashtippe. Xalahe yinttappa fetaya fetaya fattanodes achi keetsta oloda; taphphi qamma yellodes yin madhidhoda. Hyayqqode wontsis ammaninttidaya maaqqo; ta nees de7o barneexa inggoda. 11 Geeshi Ayyaana woosa keetsunsis gaazebaz si7odes hyaye yeze ooden si7o. Gamide ooden lam7intsa hyayqo qohinttoos. 12 «Pherggamoone woosa keetsta kiitanchchos hyannigaar ga7i xaafo. Lam77i zalara leefinttide mashsha yezay hyannigaara yagaane: 13 Taanii ne yeze besito erane; ne Xalahe araata yeze bessa yene; ta suntsito mintsii naagida. Melle atto yezin, Xalahe yeze yin katamite hyayqqide taas ammaninttide markka, Antiphaasa, yeze woden ammano kaddikaaya. 14 Maaqqikon, ta nena borize eeratsi bazi yene. Yinnan Isra7eele asuntsi eeqas zharshinttide

katstsa mu7i tunode fanan gome woy7e nagara oochchode fana Baalaqa mana zoride Balaama timirtito ekkide fettii fettii asuntsi neera yene. 15 Yinnii fana, Niqoolawuntsi timirtito taaarize asuntsi neera yene. 16 Yinnii gisho, neenii ne nagartippa maaqqo. Yinna hyananxiko, ta neego ellera yi7i yentsi asuntsana ta doontippa kezze mashshara caddoda. 17 Geeshi Ayyaana woosa keetsuntsis gaazebaz si7odes hyaye yeze ooden si7o. Gamide oodesin aachichcha yeze mannappa inggoda. Mahi ekkize atstsap attin melle asi eroosse kille suntsi xaafintide bootsi shuchchi ta ees inggoda. 18 «Tiyatiroone woosa keetstsa kiitanchchos hyannigaar ga7i xaafo. Tama loxe aazize aafe yezay, mahi tamara teellide naase mego aazize tohe yezay, Xoozze na7ay, hyannigaar gaane: 19 Taanii ne oochito, ne siiqito, ne ammantto, ne oochiton ne gencito erane. Ne tiino oochchizannippa hyatte aatsii oochchizanno erane. 20 Maaqqikon, ta nena borize fettibazi yene; fana nabe gaaze maachito, Elzaabelo, si7i ga7i bi7i akkon gaykaaya. Yinna maachita eeqas zharshintide katstsa mu7i amudhdhode fana tunode fanan olalode fana oochchii ta aruntsana balitstsida. 21 Iza fa nagartippa maaqqade gaar ta iis wode inggida, yezin iza maaqqades koyikaaya. 22 Un I bala ogitippa maaqqanxiko, ta izo iita hyarggella oloda; iira olale hyantizuntsin iita waaye waayintoda. 23 Ta I na7untsana wodhoda; mahi woosa keetstsa ubba ta asi qofan as wozina eriza maaqqidanno eroda. Ta fetes fetes yin oochitigaara oochitigaara inggoda. 24 Yezin Tiyatiroone yeze melluntsana, yinna iita timirtito ekkikaayzuntsana, «Xalahe damma gaatsi qofa» ga7intize hyanna timirtito taaarikaayze yinttana melle deexo toofo toossoos. 25 Maaqqoyezin, ta ye7ode wontsis yinttis yeze baz mintsii naagote. 26 Gamidesin wurssutsi

yellodes taas kiitinttide oodesin ka7itumtto ahode gaar adetits wolqqa inggoda. 27 «E untana meqo gufera ahoda; sa7appa medhdhize hyayqize miishe fana tinchchoda.» Yinna adetits wolqqita taanii ta adeppa ekkide wolqqiti fana. 28 Mahi ta ees goolixe xoolintto inggoda. 29 Geeshi Ayyaana woosa keetsuntsis gaazebaz si7ize hyaye yeze ooden si7o.

3 «Sarddeese woosa keetstsa kiitanchchos hyannigaara yaga7i xaafo. Laappun Xoozze ayyaanuntsanan laappun xoolinttuntsanan aykkiday hyannigaara yagaane: Ta ne oochito erane; suntsis faxa; yezin ne hyayqqida. 2 Barkko! Eerats attidebazin hyayqqodes ukkidebaz miintso. Ne oochita Xoozze tiino folo maaqqikaayzanno denggida. 3 Yikke, ne ekkide baziton si7idebaziton qoppii; naago; ne nagartippa maaqqo. Ne barkkaanxiko ta kayzo gaar yo7oda; ta ayde ye7odyezako ne eroos. 4 Yezin fa ma7ito qitizikaayze eerats asuntsi Sarddeese gidida yene. Unttis koshshize baz maaqqide gisho bootsi ma7o ma77i taara yedhdhada. 5 Gamide ooden untinnigaara bootsi ma7o ma77oda. Ta E suntsito de7o maxaafepa uccoos. Taanii ta Aday tiinon E kiitanchchuntsi tiinon ta E baz markkidhada. 6 Geeshi Ayyaana woosa keetsuntsis gaazebaz si7ize hyaye yeze ooden si7o. 7 «Filaadelfiya woosa keetstsa kiitanchchos hyannigaara ga7i xaafo. Geeshin turo maaqqiday, Dawute qulfe fa kushite aykkiday, hyannigaara gaane: E gorddin ooden bugodes dandda7oos; mahi E bugin ooden gorddodes dandda7oos. 8 «Ta ne oochito erida; yikke ta ne tiino ooden gorddodes dandda7oosse bugunttide furtsi gaddida. Ne wolqqita eeratsi maaqqikon, ta qaaltto naagida; tana kaddikaaya. 9 Ayhude maaqqikaayzara fana Ayhude gaaze wordduntsanan Xalahe bagguuntsana neego ko7oda ne tiino gulbbatisada. Mahi ta nena

kadhizanno un erode fana yiissada. 10 Neenii, «Dandda7a asi maaqqo» ga7i ta kiittide kiitto naagide gisho kumutsi alamito fattanodes ye7ize madha woditippa taanii nena naagoda. 11 Ta ellisii yo7oda; ooden ne worqqa zawudito ekkaame gaar nees yezanno mintsii aykko. 12 Gamidaya ta Xoozze Keetsite tuusi mahoda; E ize medhinas yessada. Taanii ta Xoozze suntsiton ta Xoozze katamtii suntsito eella afa xaafoda; izan ta Xoozze kaleppa wodhdhize kille Yerusalaame. Mahi ta ta kille suntsiton eella afa xaafoda. 13 Geeshi Ayyaana woosa keetsis gaazebaz si7ize hyaye yeze ooden si7o». 14 «Loodoqiya woosa keetsta kiitanchchos hyannigaara ga7i xaafo. «Amin77e» maaqqide ammanintide turo markka maaqqiday, Xoozii medhetitsi ubbas bentte maaqqiday hyannigaara gaane: 15 Taanii ne oochito ubba erane; neenii toya woy misha baaya; neenii lam77untsappa feta maaqqizako lo77o! 16 Neenii toya woy misha maaqqikaayzin bol77a maaqqide gisho ta nena ta doontippa cuttodes yi7ine. 17 Yikke, neenii, «Taanii dure, qolora yene, taas akkon faccikaaya» gaane. Yezin neenii waayinttane, daha, qooqen kallidhide asi maaqqizanno nena eroos. 18 Yinnii gisho, ne duridhodes tamara geezhide worqqa, nena yeellize kallito aachchodes bootsi ma7on loysii be7ades maaddize aafe gaalla taappa wonggi tishshade fana nena zorane. 19 Ta kadhizuntsana seeranan firccaane; yikke minggo; ne nagartippa maaqqo. 20 Yikke, ta bale eqqii nena xeeqoda. Ooden ta xeeqizanno si7i, furtsito bugiko, eego geloda; eera wolla kawo mo7oda; ezin taara wolla mo7oda. 21 Ta gamii denddii ta Adera E araataalla bettidannifana gamide taara ta araataalla bettode gaar adetits wolqqa inggoda. 22 Geeshi Ayyaana woosa keetsuntsis gaazebaz si7ize hyaye yeze ooden si7o» gayda.

4 Yinnippa suuba, taanii salo be7ize wode bugunttide furtsi bi7ida. Mahi ta tiino si7ide moyze oolle gaarze ootsi taago, «Hyankka kezo; hyannippa suuba, yi7ades yeze baz ta nena beessada» gayda. **2** Ye wode ta Ayyaana qofara yene. Yikke, salo araata bi7ida; araatzella afa fete bettidaya bi7ida. **3** Ye bettiday bishshita iyaspheden sarddiyoone gaaze al77o shuchchi fana. E araatize kantto wutii al77o shuchchi aazize zuulla yene. **4** Ye araatize kantto wutii lam7itam oyddii araatuntsi yene; untalla afa bootsi ma7o ma77i, ommite worqqa zawude gaddide lam7itam oyddii cimuntsi bettida. **5** Araatizeppa dada, zelintsin dhoge kezane. Araatize tiintte laappun foo7ize xomppuntsi yene; un laappun Xoozze ayyaanutsana. **6** Araatize tiino birille aazize foo7ize burccuqo aazze abba yene. Tiinoran suubara aafe kumide oyddii xoots medhetuntsi araatize kantte yene. **7** Tiino xootsize bishshita gaammo aazane; lam7antsize bora aazane; hyaydzantsize as sino aazize sino yene; mahi oydantsize firize ankko aazane. **8** Oyddii xootsuntsi ubbuntsis izipun qefe yene; un galta ubban qefitis kattaran ommita ubba aafera kumida. Un qamman awaran ashshikaayzara, «Geeshshayo, geeshshayo, geeshshayo, Laatstsayo, Ubbappa Wolqqaama Xoozayo, zagan, hyatten yezayo, tiinos yo7odayo» yagaane. **9** Ye xootsuntsi araatzella bettidaysin medhina yezes nashsho, bonchchon galata inggide wode (aiōn g165) **10** lam7itam oyddii cimuntsi araatzella bettidays medhina yezays tiintte zuggii goynida; fa worqqa zawuduntsana tiintte gaddii, (aiōn g165) **11** «Nu Laatstsayo, nu Xoozayo, neenii bonchcho, nashshon wolqqa ekkodes beeze. Ne ubba medhdhida; ubba bazi ne qofti gaar hyanida, medhinttida» yagayda.

5 Yinnippa suuba, araatzella afa bettiday mizaqi kushera ganccean kattara xaafintide laappun mahitamera gordduntide xaaxintide maxaafe bi7ida. **2** Fettii mintsi kiitanchchize fa qaalto dhoqi yiizii, «Mahitamiza billodesin maxaafiza bugodes dandda7ize oode?» yaga7i awaajjodera bi7ida. **3** Yezin salo maaqqin sa7a woy sa7appa oomora maaqqin ye xaaxintide maxaafiza billodesin ganccito be7ades dandda7ize ooden bentikaaya. **4** Xaatsi maxaafiza billodesin E ganccito be7ades beezize asi bentikaayze gisho ta gaama yeekkida. **5** Yeezin, cimuntsappa fetay taago, «Yeekkippe! Yikke, Yihuda bagga maaqqide gaammo, Dawute kochchi, laappun mahitamto billodesin maxaafiza bugodes dandda7ane» gayda. **6** Yinnippa suuba, shukintide Durizay araatzella, oyddii shemppora yeze medhetuntsisin cimuntsis gidda, eqqidaya bi7ida. Ees laappun gumurin laappun aafuntsii yene. Yentses alame ubba kiitintide Xoozze laappun ayyaanutsana. **7** Ye Durizay hyanggi, araatzella afa bettiday mizaqi kushappa xaaxintide maxaafiza ekkida. **8** E ye xaaxintide maxaafiza ekkide wode oyddii shemppora yeze medhetuntsisin lam7itam oyddii cimuntsi Durize tiino gol7ida. Un fete fete diitsin geeshshuntsi woosa maaqqide ixaane kumide worqqa shaate aykkida. **9** Un, «Xaaxintide maxaafiza ekkodes, mahitamiza billodes nees beezane. Akkos gayko, neenii shukintida; kochchi ubbappa, duma duma doonappa, kochchuntsappa ka7itumo ubbappa ne suutsite Xoozis wozida. **10** Un nu Xoozze Ades oochchode fana untana kahinunts ka7itumo mahida. Untin sa7a ubba ka7itoda» yaga7i kille mazmure yexxida. **11** Ta bi7ide wode mukul tohe mukulin taphpho mukul tohe taphpho mukul maaqqade kiitanchchuntsi ootsi si7ida. Untin araatzes, oyddii shemppora yeze medhetuntsin,

cimuntsi kantto wutida. 12 Yentsi kiitanchchuntsi dhoqi gayde qaalara, «Shukinttide Durizay wolqqa, durtumo, cinccatitsin mintsitimo, bonchcho, saban galata ekkodes beezane» gayda.

13 Yinnippa suuba, sa7an, salo, sa7appa oomora abba gidda yeze medhetitsi ubba, «Araatizella afa bettidaysin Durizes, galata, bonchcho, saban wolqqa medhii medhinas maaqqe» ga7i yexxodera si7ida. (aiōn g165)

14 Oyddii shemppora yeze medhetuntsi, «Amin77e» yagayda; mahi cimuntsi sinora zuugii goynida.

6 Durize laappun mahitamuntsappa feta bugodera bi7ida. Mahi oyddii shemppora yeze medhetuntsappa fete, dada dhoge fana ootsara, «Yo7o!» yagaazin si7ida. 2 Yikke bootsi fara bi7ida. Ye faraza toggide dongge aykkida; Ees worqqa zawude ingginttida. Ezin gamii denddidaya maaqqii gamodes kezida.

3 Mahi durize lam7intsa mahitamiza bugide wode lam7intsa shemppora yeze medhetitsize, «Yo7o!» gaazin si7ida. 4 Mahi melle suuts zoqo fara kezida. Ye faraza toggides sa7appa saro dhabssode gaaran asuntsi wol hyaasode gaar wolqqan damma mashsha ingginttida. 5 Durize hyaydzdzintsa mahitamiza bugide wode hyaydzdzintsa shemppora yeze medhetitsize, «Yo7o!» gaazin si7ida. Yikke kartsii fara bi7ida; ezin fa kushite mizaane aykkida.

6 Oyddii shemppora yeze medhetunts giddappa, «Fettii wode oochas damooze, bagga kilo zarga; mahi fettii wode oochas damooze, fettii kilon bagge bangga maaqqe.

Yezin zayten woyn qohippe» gaazin si7ida. 7 Durize oydzintsa mahitamiza bugide wode oydzintsa shemppora yeze medhetitsize, «Yo7o!» gaazin si7ida. 8 Hyaychche bootsi fara bi7ida. Ye faraza toggide suntsita hyayqo; E suubite Si7oole kaallane. Unttis sa7a

oyddii kusheppa fettii kushe olara, nayera, bay7eran xootsara

wodhissade fanan adetits wolqqa inggintida. (Hadēs g86) **9** Durize ichchintsa mahitamiza bugide wode un Xoozze qaala ohide gishon fa markkatitsite ammaninttide gisho shukinttide asunts shemppito zharsho bestippa oomora bi7ida. **10** Un fa qaaltto dhoqi yizii, «Ubbanno ahize Laatstsayo, geeshshayo, turizayo, sa7a yeze asalla afa ne firddoossanna nu suutsiti gisho kushe mahosanna ayde yellodesi?» gayda. **11** Un fetes fetes bootsi pharggo ma7o inggintida. Unttin fana yii7i hyayqqodes beezize un lagguntsi faydita kumode wontsis eerats wode shemppode fana untis ohida. **12** Durize izippuntsa mahitamiza bugide wode ta bi7ida; damma sa7a en7e hyanida. Awa aafe karttii azzano ma7o aazida. Aginan zoqqii suutsi aazida. **13** Mintsi baqo baqqii belese minxa qami7e aafto gufizanni fana salo xoolintuntsi sa7a gufida. **14** Salo xaaxinttide maxaafe fana xaaxintti hyal7ida; deren hyaatsara teqinttide sa7ita fa bestippa dhabida. **15** Gade kaatuntsi, worzha ahizuntsi, ola kaalitsizuntsi, duruntsi, wolqqaamuntsi, aruntsin, laatstsuntsi wom7on derella afa yeze lalla wom7on aachinttida. **16** Unttin deregon lallago, «Nuulla afa wodhdhote; nuna geentsote; araatzella bettiday aafitippan Durize hyanqitippa nuna aachchote. **17** Yikke, damma hyanqo qamma yellida; oonii dandda7i eqqode?» yagayda.

7 Yinnippa suuba, oyddii kiitanchchuntsi oyddii sa7a gaxa eqqiduntsana bi7ida. Yentsi kiitanchchuntsi sa7alla woy abballa woy minxalla afa akkon baqo oyddii sa7a gaxappa baqqaame gaar teqqida. **2** Mahi de7o Xoozze mahitame aykkide melle kiitanchcho awa kessi zalappa kezzaya bi7ida. Ye kiitanchchize fa qaaltto dhoqi yizii, sa7an abba qohodes wolqqa ingginttide oyddii kiitanchchuntsana, **3** xeezii, «Nuunii Xoozze arunts sinolla mahitame gaddode wontsis sa7a woy abba woy minxa

qohippete» gayda. **4** Taanii Xoozze mahitame sinolla gaddiduntsi faydito si7ida. Isra7eele kochchi ubbap xeeti oyttam oyddii mukul asuntsis sintte mahitame gaddida. **5** Yihuda kochchappa taphpho lam77i mukul, Roobela kochchappa taphpho lam77i mukul, Gaade kochchappa taphpho lam77i mukul, **6** Aseere kochchappa taphpho lam77i mukul, Niftaaleme kochchappa taphpho lam77i mukul, Minaase kochchappa taphpho lam77i mukul, **7** Simoona kochchappa taphpho lam77i mukul; Leewe kochchappa taphpho lam77i mukul, Yisaakore kochchappa taphpho lam77i mukul, **8** Zaabiloone kochchappa taphpho lam77i mukul, Yoosefa kochchappa taphpho lam77i mukul, Biniyame kochchappa taphpho lam77i mukul, asunts sintte mahitame gaddida. **9** Yinnippa suuba, kochchi ubbappa, ka7itumo ubbappa, worizha ubbappan dumma dumma doonappa faydo baayze gaama asuntsana bi7ida. Yentsi asuntsi bootsi pharggo ma7o ma77i, qiile hyaye fa kushite aykkii, araatize tiinon Durize tiino eqqida. **10** Un fa qaaltto dhoqi yiizii, «Atotitsi araatzella bettide nu Xoozzeppan Durizeppa ye7ine» gayda. **11** Kiitanchchuntsi ubba, araatizen, cimuntsin oyddii medhetuntsi kantto wutii eqqida. Un araatize tiino zuggii Xooz goynida. **12** «Amin77e! Anjjo, bonchcho, cinccatitsi, galata, saba wolqqan, mintsitimo medhii medhinas nu Xoozzes maaqqe. Amin77e!» gayda. (aiōn g165) **13** Cimuntsappa fetay taago, «Hyanna bootsi ma7ito ma77ide asuntsi un oode yessa? Un abappa yi7ido?» ga7i oocida. **14** Taanii mahi, «Laatstso, ne erane» gayda. Ezin taago, «Hyantses gaama waaye waayi aadhiduntsana. Un fa ma7ito Durize suutsite meeccii bootsida. **15** Yinnii gisho, «Un Xoozze araatize tiintte qamman awara E keetsite oochchane. Mahi araatzella bettide untis dunkkaane maaqqada. **16** Yikkeppa

suuba, un naydhdaama, baridhdhaama. Awa woy micha untana denggaama. 17 Araatizella bettide Durize untis wude adaya maaqqada. De7o hyaatsi aafego untana kaalitsoda. Xoozii un aafitippa afutsito ubba uccoda» gayda.

8 Durize laappuntso mahitame bugide wode bagga saate maaqqade fana salo si77i gayda. 2 Yinnippa suuba, taanii laappun moyze inggintide laappun kiitanchchuntsana Xoozze tiino eqqizuntsana bi7ida. 3 Ixaane cugize worqqa shaate aykkide melle kiitanchcho yi7i, zharsho bessiti kale eqqida. E araatize tiino yeze worqqa zharsho bestilla geeshshuntsi ubba woosara gujjii zharshode fana ees gaama ixaane inggintida. 4 Ixaanize cugita geeshshunts woosara wolla Kiitanchcho kusheppa ude Xoozago kezida. 5 Yinnippa suuba, kiitanchchize ixaane cugize shaatiza ekkii, ize zharsho bestippa qaaqa tama kumutsi sa7a sulle olida. Yeyi maaqqin, dada dhogen, zelintsin sa7a en7e hyanida. 6 Yinnippa suuba, laappun kiitanchchuntsi fa moyzito oollodes giigintida. 7 Tiino kiitanchchize fa moyza oollize wode shachcharan suutsara worqqintide tama saloppa bukkida. Sa7a hyaydzappa fettii kushe eexintida; minxa hyaydzappa fettii kushe eexintida; zhil7o maata ubba eexintida. 8 Lam7intsa kiitanchchize fa moyza oollide wode damma dere aazize bazi tama eexitara abba olintida. Yeyin, abba hyaydzappa fettii kushe suutsi maaqqida. 9 Abba gidda shemppora yeze medhetitsi hyaydzappa fettii kushe hyayqqida; markkabuntsi hyaydzappa fettii kushe dhabida. 10 Hyayzintsa kiitanchchize fa moyza oollide wode xompe fana eexize damma xoolintize borkka hyaydzappa fettii kushellan hyaatsi aafella afa saloppa wodhdhida. 11 Ye xoolintize suntsita Camo ga7inttane. Hyaatsi hyaydzappa fettii kushsha canggizida; hyaatsita canggide gisho gaama asuntsi

yinna hyaatsito uzhi hyayqqida. 12 Oydintsa kiitanchcho fa moyza oollida. Awappa, aginappan xooluntuntsappa hyaydzappa fettii kushe guuddintida; un foo7iti hyaydzappa fettii kushe dhumida. Awara hyaydzappa fettii kushen, qamma hyaydzappa fettii kushe dhumida. 13 Fettii ankko salo dhoqi ga7i, aalodera bi7ida. Ye ankkize fa qaaltto dhoqi yiizii, «Attide hyaydzdzii kiitanchchuntsi fa moyzito oollodes yeze gisho sa7a yeze asuntsana Bade! Bade! Bade!» gaazin si7ida.

9 Yinnippa suuba, ichchintsa kiitanchchize fa moyziza oollin saloppa sulle sa7a wodhdhide xoolintto bi7ida. Ees damma doochii bugize qulfe inggintida. (Abyssos g12) 2 Xoolinttize damma doochito bugide wode dalgga cooceppa kezize cuga fana cugize yinna doochitippa kezida. Yinna doochitippa kezide cugitippa awan salon dhumida. (Abyssos g12) 3 Yinna cugitippa booluntsi sa7a kezida. Sa7a yeze masmasuntsis yeze wolqqa fana wolqqa booluntsis inggintida. 4 Xoozze mahitame sintte baayze asunts xalaalap attin sa7a yeze wolqqa woy minxa woy akko zhi7o baz maaqqin qohaame gaar booluntsis ohinttida. 5 Booluntsi asmana ichchin agina yellodes faxes un7itsode fana wolqqa inggintidap attin as wodhode fana baaya. Masmaso asi dha7in hyaazhizanni gaar boole dha7in hyaazhane. 6 Yinna qammite asi hyayqo koyoda, yezin denggoos. Un hyayqqodes amudhdhoda, yezin hyayqo untap hyaakkoda. 7 Booluntsi olas giigii bettide faruntsana aazane. Un ommita worqqa zawude aazane; un sinttan as sino aazane. 8 Un omma isintsitan maachi omma isintse fana pharggo. Un achchitan gaammo achchi aazane. 9 Untis dadabitilla afa gaddize meqo xurure yene; un qefiti ootsita olinttodes gallabize faran fara gaare ootsi aazane. 10 Untis masmaso unkko fana yeze unkon

dha7i hyaazhize yiishshii yene. Yinna unkkite ichchin agina asmana qohode fana adetits wolqqa inggintida. **11** Unttana ahize kaati yene; ye kaatize damma doochiti kiitanchcho. E suntsita lbraysxe doonara Abddoona; mahi Girike doonara Apholiyoona ga7inttane. E suntsiti bilitsitan «Dhabsiza» ga7inttane. (**Abyssos g12**) **12** Tiino badize aadhida; yikke, melle lam77i baduntsi hyaga ye7oda. **13** Izippuntso kiitanchchize fa moyza oollida. Xoozze tiino eqqide, worqqa zharsho besite yeze oyddii gumuruntsappa fettii ootsii si7ida. **14** Ye ootsize moyze aykkide izippuntso kiitanchchizego, «Efiraxiise gaaze damma borkka acinttide oyddii kiitanchchuntsana billote» yagayda. **15** Sa7alla yeze asappa hyaydzdzii kushito wodhode gaar yinna saatis, yinna qammitis, yinna aginttis yinna beritis giigii bettide oyddii kiitanchchuntsi bilintida. **16** Ola fara toggide olanchchunts faydita lam77i xeeti miloone maaqqizanno si7ida. **17** Mahi ta qonccitsite faruntsanan yentsi faruntsana toggide asuntsana bi7ida. Yentsi asunts dadabite gaddize meqo xurure tama bonqo fana zoqo, yaakintte fana, kaarts salo fanan diinne fana cililo. Faruntsis ommita gaammos tiino zaltto aazane; un doonttippa tama, cugan diinne kezida. **18** Farunts doonttippa kezize tama, cugan diinne yinna hyaydzdzii hyanqite sa7a yeze asappa hyaydzappa fettii kushita hyayqqida. **19** Yentsi faruntsis wolqqita un doonttii giddan unkkite yene. Un unkkitan shooshi omma fana yene; un iira asi qohane. **20** Hyanna hyanqitippa attiduntsi fa kushe oochchitippa ashshii maaqqikaaya. Un tuna ayyaanara worqqappa, birappa, naase meqoppan shuchchappan minxappa oochinttide eeqas goynane. Be7ades, si7ades, yedhdhades dandda7oosse eequntsisi goynizanno ashshikaaya. **21** As

wodhizanno, bitizanno, olalizanno kaystizanno ashshii maarotitsi oocikaaya.

10 Yinnippa suuba, ta melle mintsi kiitanchcho saloppa sa7a wodhdhoda bi7ida. E dhonne ma77ida; E ommitilla afa zuulla yene. E sintta awa fana; E tohita tama tuus fana. **2** Ye kiitanchchize bugutsi yeze fettii eerats xaaxinttide maxaafe fa kushite aykkii, fa mizaqi tohiza abballa afa, fa workkita tohiza sa7alla afa essida. **3** Dhazize gaammo fana fa qaaltto dhogii yiizii uukkida. E wuyside wode laappun daduntsi fa dhogito sissida. **4** Laappun daduntsi fa dhogito sisside wode ta xaafodes giiginttida. Yezin saloppa, «Laappun daduntsi ohidanno mahitamera gorddop attin xaafippe» yagaaze ootsi si7ida. **5** Yinnippa suuba, abballa afan sa7alla afa eqqide, ta bi7ide kiitanchchize, fa mizaqi kushito salo ude miccida. **6** E salon I gidda yeze baz ubba, sa7an I gidda yeze baz ubba, abban I gidda yeze baz ubba medhdhide, medhina yeze Xoozze suntsite caaqjii, «Yikkeppa suuba, Xoozii gam7aama. (aiōn g165) **7** Yezin laappuntso kiitanchchize fa moyza oollide wode Xoozii fa aro maaqqide nabunts baggara qonccizide gaatsi qofita folinttoda» gayda. **8** Yinnippa suuba, abballa afan sa7alla afa eqqii, «E kushite bugunttii yeze xaaxinttide maxaafiza Kiitanchchize kushtippa ekko» yaga7i lam7intsa saloppa taas ohodera si7ida. **9** Taanii ye kiitanchchizego hyanggi, eerats xaaxinttide maxaafiza inggo ga7i oocida. E taago, «Ekkii mo7o; iza ne sazite canggoda, yezin ne doontte shida fana mal7oda» gayda. **10** Taanii Kiitanchchize kusheppa ye eerats xaaxinttide maxaafiza ekki mu7ida; ta doontte shida fana mal77ida, yezin ta sazite canggida. **11** Yinnippa suuba, taago, «Neenii kochchi

ubbas, worzha ubbas, dumma dumma doonara ohintizuntsisin
kaatuntsis tinbbite mahi ohodes beezane» yagayda.

11 Gufe aazize hyadha taas inggida, «Hyanggi Xoozze
Keetsiton zharsho besito hyadhdho; ize goynize asuntsanan
faydo. 2 Yezin Xoozze Keetsta bale bucita Ayhude maaqqoose
asuntsis inggintide gisho mixxippe ashshii aadho. Unttin oyttam
lam77i agina geeshi katama ahoda. 3 Taanii lam77i markkuntsi
azzano ma7o ma77i 1, 260 qamma tinbbite ohode fana wolqqa
inggoda». 4 Yentses alame Laatstse tiino eqqize lam77i
shamahe minxan lam77i xomppe gaddize kocuntsana. 5
Ooden untana qohodes koyko un doontippa tama kessada,
un morkkuntsana mo7oda. Ooden qohodes koyko yinnii fana
hyayqo hyayqqoda. 6 Un tinbbite ohize yinna qammita ira
bukkaame fana salo gorddodes untis adetits wolqqa yene.
Untis hyaatsi suutsi laammodesin, mahi un koyde wode ubba
fa koyde hyangqora sa7ito dhabssodes untis adetits wolqqa
yene. 7 Un fa markkatitsito hyaasidannippa suuba, doochappa
kezze xootsize untara olintti, caddoda, gamoda, wodhoda.
(Abyssos g12) 8 Un Laatstse masqalalla afa suxintide damma
katama ogitilla afa un ahita olinttoda. Yinna katamita aazizera
Soodome woy Gibxe ga7intti xeeqintane. 9 Mahi bagga
ubbappa, kochchi ubbappa, dumma dumma doonappan worzha
ubbappa yi7ide asuntsi un ahito hyaydzdzii qamman bagga
yellodes be7ada. Un ahita mooginttaame fana asuntsi kayoda.
10 Hyantsi lam77i nabuntsi sa7a yeze asuntsana un7itside gisho
asuntsi un hyayqite ufayttoda. Fa ufaysitis ba7aale oochchoda
fete fetes imon inggoda. 11 Hyaydzdzii qamma baggeppa suuba,
de7o ayyaana Xoozze kaleppa yi7i un gidda gelin, un denddii
eqqida. Untana bi7ide ubba damma zhashimo zhashtida. 12

Yinnippa suuba, yentsi lam77i nabuntsi, «Ude kezote» gaaze qaala saloppa si7ida. Un morkkuntsi untana beezin, dhonne gidida gelii ude salo kezida. **13** Yinna saatte sa7a damma en7e en7in, katamappa taphphi kushe maaqqade dhabida. Mahi sa7a en7ite laappun mukul asi hyayqqida. Attide asuntsi gaama goqii zhashtii; salo Xoozis bonchcho inggidida. **14** Lam7intsa badize aadhida, yezin hyaychche hyaydzintsa badize ellisii yo7oda. **15** Laappunsa kiitanchchize fa moyza oollida. Saloppa, «Sa7a ka7itumo nu Laatstsese Kiristoosas maaqqida; E medhinappa medhina yellodes ka7itoda» gaaze damma girsuntsi sinttida. (aiōn g165) **16** Xoozze tiino, fa araatuntsalla bettide lam7itam oyddii cimuntsi zuggii, Xoozzes, **17** «Yezin yezide, Laatstso, Ubbappa damma Xoozzayo, neenii damma wolqqa aykkida. Neenii ka7itide gisho nuunii nena galatane. **18** Ayhude maaqqoosse asuntsi hyanqintida, yezin ne hyanqitan yi7ida. Hyayqqiduntsalla ne firddize wode yi7ida. Neenii nees oochchizuntsis, nabuntsis geeshshuntsisin ne suntsitis zhashtizuntsis, eeratsuntsisin dammuntsis, un oochiti gaar inggize wode yellida. Alame dhabsizuntsana dhabsize wode yi7ida» yagayda. **19** Salo yeze Xoozze Keetsita buguntida; I gidida Xoozze caaqo taabote benttida. Mahi zeelintsi zeelinggida, dhoge dhogida; dada dhuqqida; sa7a en7ida; shachchi bukkida.

12 Yinnippa suuba, salo damma malla benttida. Awa ma77ide, aginalla eqqide, taphpho lam77i xoolinto worqqa zawude fa ommite gaddide, fettii maachita yene. **2** Yinna maachita wodatsi yezin, izo yelo dha7e aykkin un7intti uukkida. **3** Mahi melle malla salo benttida. Laappun omman taphphi gumuri yeze damma zoqo dawa benttida. E fa ommuntsalla afa laappun worqqa zawuduntsana gaddida. **4** Ye dawize fa unkkite

xooluntto hyaydzappa fettii kushito saloppa gochchi sa7a olida. Ye dawize na7ay yelintti wodhdhide fana qoodhdhodes koyi, yelodes dha7inttize maachiti tiintte eqqida. 5 Yinna maachita ka7itumo ubba meqo gufera ahodes yeze dhiiratsi na7a yelida. Na7ay Xoozagon E araatzego salo ekinttida. 6 Maachita 1260 qamma yellodes izo naagode fana Xoozii iis giigizii gaddide bessa akko baayze sa7a aachinttida. 7 Salo ola medhinttida. Mika7eele fa kiitanchchuntsara wolla dawara olinttida; dawize fa kiitanchchuntsara maaqqii mahi olinttida. 8 Yezin dawize gaminttin salo untis yeze bessi dhabida. 9 Damma dawize, zaga shooshe, sa7a wodhdhida. Ezin Dabuloosa woy Xalahe ga7inttize alame balitsizaya. E fa kiitanchchuntsara wolla sulle alame olinttida. 10 Yinnippa suuba, salo hyannigaara yagaaze qaala si7ida. «Hyatte atotitsi, wolqqan ka7itumo, nu Xoozzes; adetits wolqqa Kiristtoosas maaqqida. Yikke, qamman awara Xoozze tiintte, nu ishuntsana mootizay saloppa sulle olinttida. 11 Un durize suutsiten fa markkatitsi qaaltte, eza olii gamida. Un fa shemppitis yiqsintikaayzara fana hyayqos aatsii inggida. 12 Yinnii gisho, salon E gidda yezuntso ufayttote. Yezin sa7an abba bade! Yikke, Dabuloosa faas eerats wode attidanno eride gisho damma hyanqora yinttago wodhdhida» yagayda. 13 Mahi dawize fana sa7a olidanno bi7ide wode dhiiratsi na7a yelide maachito bay7ida. 14 Maachito shooshe qohaame gaar hyaydzdzii beren bagga mu7iteran uzhitara iza naaginttize bessi akko baayze ganasa firii qitode gaar lam77i damma ankko qefe iis ingginttida. 15 Yeyzi, maachito hyaro goggii shokkii ekkode fana dawize borkka hayaatsi fana fa doonappa maachiti suubara coozhida. 16 Yezin sa7ita maachito maaddida; sa7ita fa doontto bugii dawize doonappa kezide hayaatsito qoodhdhida.

17 Ye dawize maachitilla afa gaama shenidhii, I zaruntsana, Xoozze kiita naagizuntsanan Yesuusa qonccizide turetitsitis ammanittiduntsana olodes hyanggi,

13 dawize abba gaxa yeze shaftte eqqida. Yinnippa suuba, fettii xootsize abbap kessadera bi7ida. Ees taphphi gumurin laappun omma yene. Yentsi taphphi gumuruntsalla afa taphphi zawuduntsi yene. Yentsi ommuntsalla afa cashshi suntsi yene. 2 Ta bi7ide xootsize worba aazane; E tohitan babbantsi tohe aazane; E doonttan gaammo doona aazane. Dawize fa wolqqito, fa araatizan fa adetitsito ye xootsizes inggida. 3 Ye xootsize ommitippa fete hyayqos yeltsize hyarggize bessi yezanno bi7ida, yezin yinna hyarggize bessita faxida. Alame ubba gaama qoppii ye xootsiza kaallida. 4 Dawize fa adetitsito xootsizes inggide gisho asi ubba dawizes goynida. Mahi asuntsi, «Xootsiza aazize oode? Ezara olinttodes dandda7ize oode?» yaga7i xootsizes goynida. 5 Ye xootsizes uturtode gaaran cashshade gaar doona ingginttida; oyttam lam77i agina ahode gaar wolqqa ees ingginttida. 6 Ye xootsize Xoozza, E suntsito, E yeze bestton salo yezuntsana cashshi aykkida. 7 Ye xootsize geeshshuntsana olii, gamode gaar wolqqa ees ingginttida. Kochchi ubba, worzha ubba, duma duma doona ohize ubban worzha ubballa afa adetitsi ees ingginttida. 8 Alame medhintidannippa aykkii, shukintide Durize de7o maxaafite un suntsita xaafintikaayze hyanna sa7ite yeze asi ubba ye xootsizes goynoda. 9 Si7ize hyaye yeze asi si7o. 10 Ooden di7inttodes yeze di7inttoda. Mashshara hyayqqodes yeze mashshara hyayqqoda. Geeshshuntsi dandda7itan ammanora erinttode yinne. 11 Mahin, melle xootsi sa7appa kessadera bi7ida. Ees duro gumuri aazize lam77i gumuri yene; E ohitan dawize fana. 12 E tiino xootsize adetitsi wolqqara oochchane. Een

hyayqos yeltsize hyarggize bessappa faxide tiino xootsizes; sa7a yeze ubba goyinode gaar yiizane. **13** Ye lam7intsa xootsize melle atto yezin, tama saloppa as ubba tiino ketstsode wontsis damma kille baz oochchida. **14** Tiino xootsize tiintte oochchode fana, ees inggintide kille baz sa7a yeze asi ubba balitsida. Mashshara hyarggizide bessi faxide xootsize bonchchos misile giigissade fana untana kiittida. **15** Lam7intsa xootsize tiino xootsize misilizes shemppo inggi ohinttode fanan ees goynoosuntsi hyayqqode fana oochchize adetitsi inggintida. **16** Ye lam7intsa xootsize damman eeratsi, dahan dure, laatstsin aro fa mizaqi kushite woy fa sintte malla gaddode fana yiizida. **17** Ye xootsize suntsita woy E suntsiti fayditi malla baayze asi ooden bayzodesin wonggodes dandda7oos. **18** Cincatitsi koshshize hyanne. Qofa yeze ooden ye xootsize fayditi bilitsito ero; yinna fayditan as faydo. Yinna faydita izipun xeeti izippuntam izippun.

14 Durize Xiyooone Derizella afa eqqezin bi7ida. Eera E suntsitan E Aday suntsita un sintte xaafintide, 144, 000 asuntsi yene. **2** Saloppa damma hayaatsi guumen dada dhoge ootsi aazize ootsi si7ida. Mahi ta si7ide yinna ootsitan diitsi diixodera sinttize ootsi fana. **3** Attide144, 000 asuntsi araatize tiino, oyddii medhetuntsi tiinon cimuntsi tiino eqqide untappa melle ooden tamarodes dandda7oose kille mazmure yexxida. **4** Yentses maachira fana tunizikaayzara naagide geeshshuntsana. Un durize hyanggize bessa ubba kaallane. Un Xoozzesin Durizes anggis maaqqii, shiiqodes sa7a as giddappa wozinttida. **5** Untalla worddon bore baaya. **6** Yinnippa suuba, medhina Wonggele sa7alla afa yeze ka7itumo ubbas, kochchi ubbas, duma duma doona ubbasin duma duma bagga ubbas markkidhades salora firize melle kiitanchcho bi7ida. (aiōnios

g166) 7 Ye kiitanchchize fa qaalto dhoqi yiizii, «Xoozii alame firdize saata yellide gisho Xoozis zhashitote; eza bonchchote. Salo, sa7a, abban hyaatsi aafe medhhide Xoozza goynote» gayda. 8 Tiinoya kaalii melle lam7intsa kiitanchchize, «Worzha ubba tunara matstsize woyneshide, damma Baabiloone gol7ida! gol7ida!» yaga7i uukkida. 9 Hyaydzdzintsa kiitanchchize untana kaalii, fa qaalto dhoqi yiizii, «Xootsizan E misilto goynize mahi E mallito fa sintte woy fa kushite gaddide ooden yeziko, 10 E hyanqo xuu7a kumide Xoozze hyanqo woyneshada. Un geeshi kiitanchchuntsi tiinon Durize tiino eexize diinne tama waayinttoda. 11 Un waayinttize tamiti cugita medhii medhinas cugitera yessada. Xootsizan E misilto goynizen mahi ye xootsize suntsiti malla yeze ooden qamman awara shemppo baytsi ka7inttoda» yagayda. (aiōn g165) 12 Xoozze kiita naagizuntsin Yesuusa ammanii gencizunts geeshshuntsi dandda7ita yinne. 13 Yinnippa suuba, «Yikkeppa Laatstsara hyayqqizuntsi anjinttiduntsana» yagaaze qaala saloppa si7ida; hyanno xaafo. Ayyaana, «Yee turo, un oochita untana kaallide gisho un fa waaytippa shemppoda» yagaane. 14 Yinnippa suuba, bootsi dhonnella afa bettide As Na7a aazizaya bi7ida. E fa ommite worqqa zawude gaddida; mahi fa kushite oco baaca aykkida. 15 Melle kiitanchcho Xoozze keetstsappa kezii, dhonnella afa bettezego fa qaalto dhoqi yiizii, «Baha shiishize wode yellide gisho ne baaca ekkii bahito man7o; gadite yeze bahita boottida» gayda. 16 Dhonnella afa bettide fa baaca gade dakkii, gade yeze bahito man7ida. 17 Mahin salo yeze Xoozze keetstsappa melle kiitanchcho kezida; eesin oco baaca yene. 18 Tamalla afa adetits wolqqa yeze melle kiitanchcho zharsho bessappa kezida. E fa qaalto dhoqi yiizii oco baaca aykkide

kiitanchchizego, «Woyne aafita diilide gisho ne oco baaciza ekkii, gade yeze woynntippa zhanggito gachcho» yagayda. ¹⁹ Ye kiitanchchize fa baaciza ekkii, gade yeze woynntippa gachchii, Xoozze damma hyanqo cicize besite olida. ²⁰ Yinna woyne aafe cicize besita katamappa gaxa yedhinttida. Suutsi woyne cicize bessappa kezii hyaydzdzii xeeti kilo mitire fana hyaakkii, fara bixaale yellode fana eellii dhoqi gayda.

15 Taanii salo melle damman gaama qofize malla bi7ida. Xoozze wurssutsi hyanqo qonccize laappun boshuntsana aykkide laappun kiitanchchuntsana bi7ida. ² Mahi tamara worqqintide burccuqo abba aaziza bi7ida. Yinna abba gaxite xootsin, E misiltton E suntsiti faydito gammiduntsana bi7ida. Xoozii untis inggide bagana aykkii eqqida. ³ Un Xoozze arize Muse mazmuren Durize mazmure hyannii gaar yag7i yexxida. «Laatstso, Ubbappa Damma Xoozayo, ne oochita damman gaama qofize baz. Worzha ubba kaatayo, ne ogita xillon turo. ⁴ Geeshi ne xalaala maaqqide gisho Laatstso, nees zhashitoosen ne suntsito bonchchoosse oode? Ne xillo oochita qonccide gisho ka7itumo ubba ne tiino yi7i goynoda» yaga7i yexxane. ⁵ Yinnippa suuba, salo bugunttin Xoozze Keetstsa, Markkatitsi Dunkkaane bi7ida. ⁶ Laappun boshuntsana aykkide laappun kiitanchchuntsi Xoozze keetstsappa kezida. Un geeshin focize liino ma7o ma77ida; fa dadabite worqqa saqqe danccida. ⁷ Oyddii medhetuntsappa fetay, medhinas yeze Xoozze hyanqo kumide laappun worqqa xuu7uto laappun kiitanchchuntsis inggida. (aiōn g165) ⁸ Xoozze bonchchoppan E wolqqitippa denddidanne Xoozze Keetsita cugara kumida. Laappun kiitanchchuntsi aykkide laappun bochuntsi folinttode wontsis Xoozze Keetstsa ooden gelodes dandda7ikaaya.

16 Yinnippa suuba, Xoozze keetstsappa laappun kiitanchchuntsago, «Hyanggi Xoozze hyanqo laappun xuu7untsappa sa7a gussote» yaga7i, ohize dhoqi gayde qaala si7ida. **2** Tiino kiitanchchize hyanggi, fa xuu7ite yezanno sa7a lalin, xootsize malla yezuntsalla afan E misilto goyniduntsalla afa iita hyaazhi hyarggize bessi kezida. **3** Lam7intsa kiitanchchize fa xuu7ite yezanno abba lalin, abbize hyayqqide as suutsi lantide baz aazida. Mahi abba yeze medhetitsi ubba hyayqqida. **4** Hyaydzdzintsa kiitanchchize fa xuu7ite yezanno borkkan hyaatsi aafella lalin, hyaatsita suutsi maaqqida. **5** Yinnippa suuba, hyaatsitilla afa adetitsi yeze kiitanchcho hyannii gaar yagaazin si7ida. «Hyatten zagan yeze geeshizayo, hyannii gaar ne firddide gisho ne xillo. **6** Un geeshuntsi suutsin nabunts suutsi lalide gisho un suutsi ushshade gaar yiida. Un beezeze firdda ekkida» yagayda. **7** Zharsho bessappa, «Yee, ubba ahize Laatsti Xoozayo, ne firddita turon xillo» yagaaze qaala si7ida. **8** Oydintsa kiitanchchize fa xuu7ite yezanno awalla lalin, awa fa michara asuntsana micisade fana awas wolqqa ingginttida. **9** Asuntsi damma teellar michinttida, yinna bochuntsalla afa adetitsi yeze Xoozze sunsito baaddida; fa nagartippa maarintii Xoozza bonchchikaaya. **10** Ichchintsa kiitanchchize fa xuu7ite yezanno xootsize araatizella afa lalin, ye xootsize ka7itumtta dhumida. Asuntsi un7ide gisho fa il7antsito dha7ane. **11** Mahi asuntsana un7ide gishon hyarggize bessiti gisho salo Xoozza cazhida; fa oochhide nagartippa maaqqikaaya. **12** Izippuntso kiitanchchize fa xuu7ite yezanno damma Efiraxiise borkka lalin, awa kessi zalappa ye7ode kaatuntsis ogita giigode gaar hyaatsita melida. **13** Yinnippa suuba, onaqqe aazize hyaydzdzii tuna ayyaanuntsi dawize doonappa, xootsize doonappan worddo

nabize doonappa kezzin bi7ida. **14** Yentsesin malla oochchize tuna ayyaanuntsana. Yentsesi hyaydzdzii tuna ayyaanuntsi Ubbappa Wolqqaama Xoozze qammite hyanodes yeze olas shiishodes alame ubba kaatuntsago kezoda. **15** «Yikke, ta kayzo gaar yo7oda! Kallidhaame fanan borsunttaame fana barkki, fa ma7ito naagize atstse anjjintidaya!» yagayda. **16** Yentsi tuna ayyaanuntsi kaatuntsana lbraysxe doonara Armmagedoone gaaze bessa shiishida. **17** Laappuntso kiitanchchize fa xuu7ite yezanno carkkolla afa lalin, Xoozze Keetsta yeze araatzeppe, «Folintida» yagaaze damma qaala kezida. **18** Yinnippa zeelintsi zeelinggida; dada dhogida, sa7a en7ida. Asi sa7alla medhinttideppa hyanno yellodes yinnii fana en7e en7ikaaya. Ubbappa aadhida. **19** Damma katamita hyaydzdzii kezii shaakkintida; Sa7a yeze katamita ubba dhabida. Xoozii damma katamito Baabiloone qoppii, fa iita hyanqo woyni kumide xuu7iza ushshade gaar inggida. **20** Hyaatsar teqintide sa7ita dhabida; deruntsin benttikaaya. **21** Asalla afa ichchintam kilo giiraame fana damma shachchi saloppa bukkida. Hyanqita gaama iita maaqqide gisho asuntsi yinna shachchi hyanqiti gisho Xoozza cazhida.

17 Laappun xuu7ito aykkide laappun kiitanchchuntsappa fetay taago yi7i, «Yo7o; gaama hyaatsalla afa bettide damma olalitilla yo7odes yeze firdda ta nena beessada. **2** Alame kaatuntsi iira olalida; alame yeze asuntsi l olale woyniza uzhi matsintida» yagayda. **3** Ye kiitanchchize tana Geeshi Ayyaanara akko baayze sa7a kanggida. Yeyga fettii maachita cashshi suntsi kumide, laappun omman taphphi gumuri yeze zoqo xootsi toggidanno bi7ida. **4** Yinna maachita bonchcho ma7on zoqo ma7o ma77ida; iza worqqara, bonchcho shuchcharan

inqo gaaze al77o shuchchara shuurintida. Iza fa kushite borssizebazin olale tunara kumide worqqa xuu7a aykkida.

5 I sintte aachintide suntsi, «Damma Baabiloone, olalesin sa7a yeze tuna baz ubbas inddo» yagaaze xuufe xaafintti yene.

6 Mahi yinna maachita geeshshuntsi suutsin Yesuusas markkidhitera hyayqqiduntsi suutsito uzhi matsinttidanno ta bi7i gaama qoppida.

7 Kiitanchchize taago, «Neenii akkos gaama qoppe? Taanii nees maachiti gaatsi qofan iza tookkide laappun omman taphphi gumuri yeze xootsizes gaatsi qofa ohoda.

8 Neenii bi7ide xootsize tiino yene, hyatte baaya. Ye xootsize damma olappa kezii dhabodes qitoda. Sa7a medhinttidannippa aykkii, de7o maxaafite un suntsita xaafinttikaayze sa7a yeze asuntsi xootsiza bi7i gaama qoppida. Yikke, E tiino yene; hyatte baaya, yezin tiinos yo7oda. (Abyssos g12)

9 «Cinccatitsin qofa koshshize hyanne. Laappun ommuntsi maachita bettide laappun deruntsana; yentses mahi laappun kaatuntsana.

10 Unttappa ichchin kaatuntsi gol7ida. Fetay hyayno yellodes ahane; hyankay hyaga yi7ikaaya. E yi7i eerats wode gami7odes beezane.

11 Tiino yezide xootsize, hyatte baayzay, E fa ommite osfuntso xootsi. E laappun xootsuntsappa fetaya; E dhabodes qitane.

12 «Neenii bi7ide taphphi gumuruntsi ahe aykkikaayze taphphi kaatuntsana. Yezin un xootsizera wolla fettii saate ka7iti ahodes untis adetitsi wolqqa inginttoda.

13 Un ubbuntsis fettii qofa yene; un fa wolqqiton fa adetitsi wolqqito xootsizes inggoda.

14 Un Durizera olinttoda, yezin durize laatstsuntsi Laatstsaya kaatuntsi Kaataya maaqqide gisho E xeeqidunts, dooriduntsin ammaninttiduntsii yentsi kaatuntsana eera gamoda» yagayda.

15 Kiitanchchize mahi taago, «Olalita bettide ye neenii bi7ide hayaatsita worzhuntsi, asuntsi, kochchin dumma dumma doonara

ohizuntsana. **16** Mahi ne bi7ide taphphi gumuruntsin xootsize olale maachito ixkoda. Un iis yeze ubbabazito ekkoda. Mahi izo hyarii ashshoda l ashito mo7oda; yinnippa izo tama michchoda. **17** Yikke, Xoozze qaalita folintode wontsis un qoftta fetto maaqqade fana ka7itumo adetits wolqqito xootsizes inggode fana Xoozii qoppidanno un oochchode fana un wozintte Xoozii amotetsi gaddida. **18** Ye ne bi7ide maachita sa7a kaatuntsalla ka7itize damma katamito» yagayda.

18 Yinnippa suuba, damma wolqqa yeze melle kiitanchcho saloppa wodhdhoda ta bi7ida. E bonchchitippa denddii sa7a foo7ida. **2** Dhoqqa ootsara, «Damma Baabiloone gol7ida! Gol7ida! Tuna ayyaanuntsi aqize bessi maaqqida. lita ayyaanuntsis keetstsi maaqqida; tunan ixintide landduntsis shemppize bessi maaqqida. **3** Worzha ubba iza fa olale hyanqo woyne ushshida. Sa7a kaatuntsi iira olalida. Iis wottidannippa denddii sa7a yeze zal7izuntsi duridhdhida» yagayda. **4** Yinnippa suuba, ta saloppa hyannii gaar yagaaze melle qaala si7ida. «l nagartto iira koxxaame fanan, iza ekkodes yeze hyanqito yin ekkaame fana, ta worzhuntso l kaleppa kezote. **5** Yikke, l nagartta salo yellodes doorinttida. Xoozii l qohito qoppida. **6** Iza inggidanni fana lam77i kushe iis inggote. Iza oochchide oochitis lam77i kushe iis mahote. Iza giigizide ushshitilla afa yin lam77i kushe matstsize ushi l xuu7ite worqqote. **7** Iza bonchchinttidanni fanan iis giigidanni fana, izo waytsoten azzantsote. Iza fa wozintte, «Taanii kaat maaqqii bettoda; taanii azinii baayze maacho maaqqoos; taanii azzanon mahi azzanoos» yagayda. **8** Yinnii gisho, hyanqo, hyargge, azzanon naye izo fettii qamma aykkoda. Mahi iza tamar mu7inttoda; akkos gayko, lilla afa firddize Laatstsi Xoozze mintsi» yagayda. **9** «lira olale

hyanttiduntsin iis wottide yestte yezide, alame kaatuntsi yinna katamita mu7inttin kezize cugito bi7ide wode wuysi yeekkoda.

10 Un yinna katamiti waayito bi7i zhashtide gisho hyaakkii eqqii, «Hyanna damma katamite! Wolqqara yezanne! Baabiloone, nena bade! Bade! Nena fettii saate gidda firdda yellida» gawuda.

11 «Un markkabite yeze caantto yikkeppa gode wonggize asi baayze gisho sa7a yeze zal7izuntsi yinna katamitis yeekkoda azzanoda; 12 Un worqqa, bira, bonchcho shuchchi, inqo gaaze al77o shuchchi, bonchcho ma7o, liino ma7o, haare ma7o, zoqo ma7o, dumma dumma sawo minxa, danggars achchi, al77on bonchcho minxa, naase, meqqon, ibine beredeppa medhinttide miishe ubba, 13 qerefa, qimaame, sawize minxa, karbbe, ixaane, woyne, zayte, liiqo dhiilla, zarga, hyaari, duro, fara, fara gaare, aron melle asuntsin yene. 14 «Zal7izuntsi, <Neenii amudhhide lo77o baz ubba neeppa aadhida. Ne yessitan ne falimo miishita ubba neeppa hyaakkida. Asuntsi yikkeppa mahi yinno denggaama» yagayda. 15 Yinno zal7i duridhhide ubba yeekkiteran azzanitera, 16 «<Liino ma7o, lee7o ma7on zoqo ma7o ma77i, worqqara, bonchcho shuchchin inqo gaaze al7o shuchchara bonchchinttidanna aadhii lo77ida, yinna damma katamito bade! Bade! 17 Hyannii fana damma duretetsi!» «Fettii saate dhabida yaga7i hyanqito zhashtidannippa denddii hyaako eqqida. «Markkabiza izhize ubba, markkabzera qitize ubba, markkabizella afa oochchize ubba Abballa zal7ize ubba hyaakkii eqqida. 18 Yinna katamita eexin kezize cugito bi7ide wode <Hyanna damma katamito aazize melle katama yene yessane?» yaga7i uukkida. 19 Un fa ommite bul7a gussii, yeekkiteran kaayidhitera, «<Abballa markkabe yeze ubba, fa duretitsitippa denddii dure mahide, damma katamite bade! bade! Fettii saate

dhabida yaga7i» uukkida. **20** Saltte, Geeshshuntso, hawaaruntso, nabuntso, Xoozii yin gisho iilla afa firddide gisho ufayttote» yagayda. **21** Fetti mintsii kiitanchcho woxa aazize damma shuchchi dentsii abba dhogii, «Damma katamite Baabiloone hyannigaara urqqintti gol7oda; yikkeppa suuba mulon benttoos. **22** Bagana guuddizuntsin mazmure yexxizunts, suulunqen moyze oollizunts, yikkeppa suuba ne gidda mulon sinttoos. Akko bazin kushe yiillar oochchize asin ne gidda benttoos. Woxa ootsi yikkeppa suuba ne gidda mulon sinttoos. **23** Xomppe foo7o mahi ne gidda foo7oos. Machcho ekkizen azinii gelize ufayssi qaala yikkeppa suuba ne gidda mulon sinttoos. Zal7izuntsi sa7a erintide gisho ne bititira ka7itumo mulo balitstsida» gayda. **24** Nabunts suutsi, geeshshuntsi suutsitan sa7alla afa hyayqqide asunts ubbunts suutsita I gidda benttida.

19 Yinnippa suuba, salo gaama asunts, «Xoozze galatintto! Atotitsi, bonchchon wolqqa nu Xoozzes maaqqe. **2** E firddita turon xillo. Sa7a tunizide damma olalito Xoozii firddide gishon fa arunts suutsito iippa mahida» gaazin si7ida. **3** Mahin fa qaaltto dhoqi yiizii, «Xoozza galata yello. Cugitan medhippa medhina yellodes cugoda» yagayda. (aiōn g165) **4** Lam7itam oyddii cimuntsin oyddii medhetuntsi araatzella bettide Xoozzes bunqitii, «Amin77e! Xoozza galata yello» yaga7i goynida. **5** Yinnippa suuba ootsara, «Arunto, Eza zhashtizuntso eeratsuntso dammuntso, nu Xoozza galatote» yagaaze qaala zufanzeppa kezida. **6** Gaama asunts ootsi fana, damma goggize borkka hyaatsi guume fana, dada fana dhogize ootsara, «Xoozza galata yello; ubba ahize nu Laatstse, ka7itida. **7** Nu ufayttoda, galatoda eza bonchchoda. Akkos gayko Durize sarge yellide gishon eza gelizanna giigide gisho. **8** Gelodes giigidanna focizan geeshi maaqqide liino ma7o

ma77ode fana iis ingginttida» gawudera ta si7ida. (Liino ma7o geeshuntsi xillo oocha aazize.) 9 Yinnippa suuba, kiitanchchize taago, «Durize sargito xeegeinttiduntsi anjjinttiduntsana» ga7i xaafo. Mahin, «Hyanna Xoozze turii qaala» yagayda. 10 Ye wode ta ees goynodes E tohitilla afa gol7ida. Yezin E, «Yinno oochaame fana naagintto! Taanii Yesuusa baz markkidhize ne fanan ne ishuntsi fana aro. Ne Xoozzes goyno» yagayda. Yikke, Yesuusa markkatitsita nabetitsi ayyaana. 11 Salo bugunttin bi7ida, hyaychche bootsi fariza toggiday Ammaninttidayan Turii asi ga7inttane. E xillotitsara firddanen olinttane. 12 E aafita tama loxe fana; E ommite gaama worqqa zawude yene. Eeppa attin melle ooden eroosse xaafinttide suntsi yene. 13 E suutsar wuxurkkintide ma7o ma77ida; E suntsitan Xoozze Qaala ga7inttida. 14 Focizan geeshi maaqqide liino ma7o ma77ide salo olanchuntsi bootsi faruntsana toggii E suubito kaallane. 15 Worzhito gachchize mashsha E doontippa kezane. E meqo gufera asuntsana ahane. Ezin Ubbappa Damma Xoozze hyanqo woyne ushito gum7ize bessito E yedhdhoda. 16 E ma7itillan E magatsitilla afa, «Kaatuntsi Kaati Laatstsuntsi Laatsti» yagaaze suntsi xaafinttida. 17 Yinnippa suuba, fettii kiitanchchize awalla afa eqqidaya bi7ida. Ezin salora firize landda ubbuntsis fa qaalto dhoqi yiizii, «Hyayga yo7ote! Xoozze diggisa ma7ades fettii besa shiiqote. 18 Yi7i kaatuntsi asho, shalaqunts asho, wottaddarunts asho, farunts asho, faruntsana toggizunts asho, as ubba asho, arunts asho, laatstsuntsi asho, dammuntsin eeratsuntsi asho mo7ote» gayda. 19 Fariza toggidayran olintizuntsara olinttodes sa7a kaatuntsin untis olinttize olanchuntsi fettii besa shiiqezin bi7ida. 20 Yezin xootsizen E suntsite kille baz oochchide xootsize malla ekkiden E misilito goyniduntsana balitside worddo nabize

eera wolla aykinttida. Lam77untsin diinne eexize tama abba
faxes olintida. (Limnē Pyr g3041 g4442) 21 Attiduntsi fara toggiday
doonappa kezize mashshara hyayqqida. Landduntsi ubba un
ashito mu7i mizhida.

20 Wurssutsi baayze olla qulfen damma santsalaata fa kushite
aykkide fettii kiitanchchize saloppa wodhdhoda bi7ida. (Abyssos
g12) 2 E dawiza aykkii mukul beres accida. Ye dawizen zaga
shoosha, Dabuloosa woy Xalahe. 3 Kiitanchchize wurssutsi
baayze olla eza olii, mukul bere hyal7ode wontsis worzha
mahi balitsaame fana gorddii attamida. Yinnippa suuba, dawize
eerats wodes bilintodes beezane. (Abyssos g12) 4 Yinnippa
suuba, araatusana bi7ida. Untalla afa bettiduntsis adetits
wolqqa inggintida. Yesuusa markkatitsisin Xoozze qaala gisho fa
ommito gachchintide asunts shemppo, xootsize woy xootsize
misilito goynikaayzuntsanan malla fa sintte woy fa kushite
aykkikaayzuntsana bi7ida. Untin eera hyayqoppa denddii
Kirsttoosara wolla mukul bere ka7itida. 5 Yinna tiino denddo;
attide hyayqqiduntsi mukul bere hyal7ode wontsis hyayqoppa
denddikaaya. 6 Tiino denddes ixa yezuntsi anjintiduntsanan
geeshshuntsana. Untalla afa lam7intsa hyayqo adetits wolqqa
baaya. Un Xoozzesin Kirsttoosas kahinunts maaqqada; eera
wolla mukul bere ka7itida. 7 Mukul bere hyal7idannippa suuba
Xalahe achchappa bilintoda. 8 Oyddii sa7a zala yellodes yeze
worzha, untin, Googen Maagoge ga7intizuntsana balitsii olas
shiishodes kessada. Un faydita abba gaxa yeze shafe fana. 9
Un sa7a ubba kezii, geeshshunts gutan Xoozii kadhida katamito
wutii aykkida. Yezin tama saloppa wodhdhii untana mu7ida. 10
Untana balitside Xalahize, xootsizen worddo nabize olintide
taman eexize diinne abba olintida. Un qamman awara medhinas

faxa ka7inttoda. (aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) 11 Yinnippa suuba, damma bootsi araatzella afa bettidaya bi7ida. Sa7an salon E tiinoppa aachinttida; mahi benttikaaya. 12 Hyayqqiduntsi, dammunsin eeratsuntsi araatize tiino eqqezin bi7ida; maxaafen bugunttida; mahi melle maxaafen bugunttida ezin de7o maxaafe, hyayqqiduntsi maxaafite xaafintti yezanni fana fa oochchitigaara firdda ekkida. 13 Abba fa gidda yeze hyayqqiduntsana inggida; hyayqon Si7oole fa gidda yeze hyayqqiduntsana inggidda. Fete fete fa oochchitigaara firdda ekkida. (Hadēs g86) 14 Hyayqon Si7oole tama abba olinttida. Yinnan tama abbita lam7intsa hyayqo. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15 De7o maxaafite E suntsita xaafinttikaayze ooden tama abba olinttida. (Limnē Pyr g3041 g4442)

21 Taanii kille salon kille sa7a bi7ida. Tiino salon tiino sa7a aadhida; abban yikkeppa gode yezoos. 2 Geeshi katamtan, kille Yerusalaame, azinii gelodes fana loysii giigii yeze maachi fana saloppa Xoozze kaleppa wodhdhizin bi7ida. 3 Araatizeppa hyannigaara yaga7i, ohize damma qaala si7ida; «Xoozze Keetsita asunts gidda yene; untara wolla aqoda, untin E worzha maaqqada; Xoozii fa ommite untara yessada; E untis Xooz maaqqada. 4 Xoozii un aaftippa afutsito ubba uccoda. Yikkeppa hyayqo woy azzano woy wuyse woy waaye yezoos. Tiino wogita ubba aadhida» gayda. 5 Araatzella bettide, «Taanii ubbanno kille mahoda» yagayda. Mahi taago, «Taanii ohidanna ammantsizanon turo maaqqide gisho xaafo» yagayda. 6 Mahi taago, «Folinttida! Taanii Alfa Oomega; Tiinon wurssutsi. Baridhdhide oodesin de7o hyaatsi aafeppa ta hyarii ushshoda. 7 Gamide ooden yinno ubba laattoda; taanii ees Xooz maaqqada; ezin taas na7a maaqqada. 8 Yezin zhashtizuntsin, ammanoosuntsi, tununtsi,

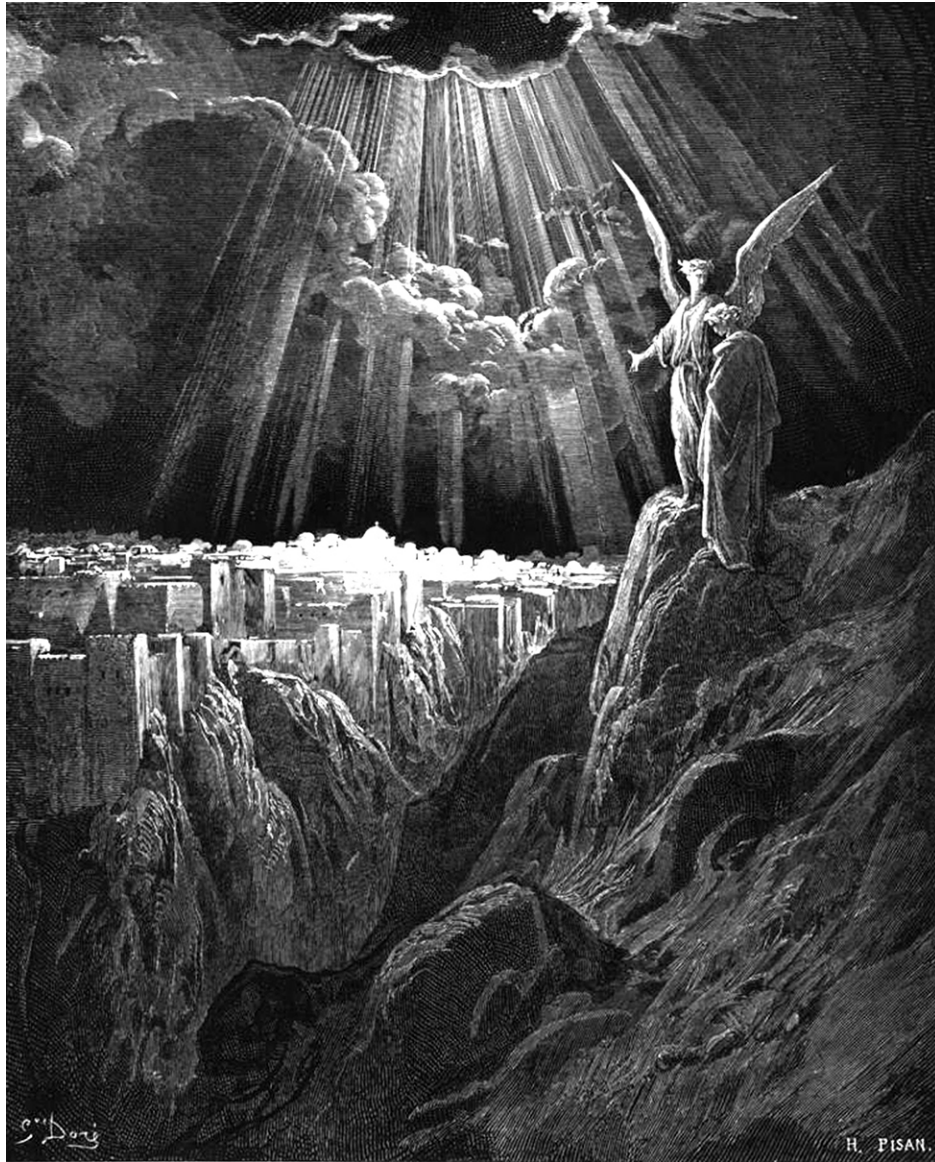
shemppo wodhizuntsi, olalizuntsi, amudhizuntsii, bitizuntsii, eeqa goynizuntsin worddidhdhizuntsi ubbunts ixita diinne eexize tama abba maaqqada. Yinna lam7intsa hyayqo» yagayda. (Limnē Pyr g3041 g4442) 9 Laappun wurssutsi hyanqo kumide laappun xuu7uto aykkide laappun kiitanchchuntsappa fetay taago yi7i, «Yo7o, gelodes giigide Durize machchito beessada» yagayda. 10 Kiitanchchize tana damma dhoqqa dere omma Ayyaanara kessii, geeshi katama, Yerusalaame, salo Xoozze kaleppa wodhdhoda beezida. 11 Yinna katamita Xoozze bonchchora foo7ane. Foo7itan iyasphphiide gaaze al77o shuchche fanan; kille geeshi birille fana. 12 Damman dhoqqa gase yene. Yinna gasitis taphpho lam77i furtsi yene. Yinna furtsito naagize taphpho lam77i kiitanchchuntsi yene. Furtsuntsalla afa taphpho lam77i Isra7eele zarunts suntsita xaafintti yene. 13 Awa kessi zalara hyaydzdzii furtstsuntsi, wookka zalara hyaydzdzii furtstsuntsi, yeekka zalar hyaydzdzii furtstsuntsin awa gelo zalara hyaydzdzii furtstsuntsi yene. 14 Katama gasitis taphpho lam77i baasa yene. Untalla afa taphpho lam77i Durize hawaaruntsi suntsita xaafintti yene. 15 Taas ohizes kiitanchchizes, katamtton, I furtsiton I gasito hyadhdhize worqqa gufe yene. 16 Katamttis oyddii zalara yene; pharggotitsitan I dalggatitsiti fana. Katamito fa gufizera hyadhdhin, lam77i mukul oyddii xeet kilo mitire maaqqida; pharggotitsita, dalggatitsitan dhoqqatitsita wolkke. 17 Gasito hyadhdhin, as kushera fettii xeeti oyttam oyddii hyadha maaqqida yinnan kiitanchcho hyadhas ekkizanno. 18 Gasita iyasphphiide gaaze shuchchara gasinttida. Katamita burccuqo fana geeshi worqqara oochinttida. 19 Katamttii gasita baasaran bonchcho shuchchara ubba lo77ida. Tiino baasize iyasphphiide, lam7intsize sanppeere, hyaydzantsize kelqqedoone, oydzantsize

merigid, 20 ichchintsize sarddonkise, izippuntsize sarddiyoone, laappuntsize kiristiloobe, ospuntsize birille, uddufuntsize wurawure, taphphintsize kirisphiraasise, taphpho fettintsize yaakintte, taphpho lam7antsize ametesxinoose. 21 Taphpho lam77i furtsuntsis taphpho lam77i inqo yene. Furtsuntsi fete fete inqora oochinttida. Katamiti furtsita burccuqo fana foo7ize geeshi worqqappa oochinttida. 22 Ubba ahize Laatsti Xoozze Durize Xoozze keetsti, yinne Xoozze keetsti bi7ikaaya. 23 Xoozze bonchchita yinna katamttis foo7ize gishon Durize iis xomppe maaqqide gisho katamitis awa woy agina foo7o koshshoos. 24 Derita yinna katamiti foo7ite hyanttoda; sa7a kaatuntsin fa bonchchito hyankka iigo ko7oda. 25 Qamma yeyga baayze gisho katamiti furtstsuntsi ubba wode bugutsi maaqqada; gorddinttoos. 26 Ka7itumo saban bonchcho iigo ko7oda. 27 Durizes maaqqide de7o maxaafite suntsita xaafinttiduntsana xalaala fattin tuna baz woy yeellize baz oochchize woy worddo ooden yinna katamite mulo geloos.

22 Yinnippa suuba, kiitanchchize tana Xoozzeppan Durize araatzeppe kezize burccuqo fana foo7ize de7o hyaatsi borkka beezida. 2 Ye borkkize katama ogitis giddara goggane; borkkitis seekkan hyankka zala agina agina aafii bere taphpho lam77i tohe aafe inggize de7o minxa yene. Ye minxize hyayita hyarggeppa fatstsane. 3 Yikkeppa gode aatse yezoos. Xoozzen Durize araatize ize maaqqada. Aruntsii Xoozzes goynoda. 4 Ezan be7ada; E suntsita un sintte maaqqada. 5 Yikkeppa qamma baaya; Laatstse Xoozze untis xomppe maaqqide gisho untis xomppe woy awa foo7o koshshoos. Un medhii medhinas ka7itoda. (aiōn g165) 6 Kiitanchchize taago, «Hyanna ta ohize qaaltta ammaninttidannon turon. Laatstse Xoozze Geeshi

Ayyaana fa nabuntsis inggide, ellera hyanodebaz fa aruntsana beessades fa Kiitanchcho kiittida» gayda. 7 Yesuusa, «Yikke ta ellisii yo7oda; hyanna maxaafite yeze tinbbite qaalto naagize ooden anjjintidaya» yagayda. 8 Taanii, Wahannisa, yinno si7ida; bi7ida. Taanii yinno si7ide woden bi7ide wode tana beezide Kiitanchchizes goynodes E tohitilla afa gol7ida. 9 Yezin ezin taago, «Yinno yiizippe! Taanii ne fana, nabunts fanan ne ishunts fana hyanna maxaafite yeze qaala naagize asuntsara wolla aro; Xoozzes goyno» yagayda. 10 Kiitanchchize taago, «Wode ukkida hyanna maxaafite xaafinttide tinbbite qaalto mahitamera gorddippe. 11 Yikkeppa iita oochchize gujjii iita oochcho; tunize gujjii tuno. Xillizen gujjii xillo; geezhizay gujjii geezho» yagayda. 12 «Yikke, taanii ellera yo7oda. Fetes fetes E oochchiti gaar immades waaga taara yene. 13 Alfan Oomegan; Tiinizen Wurssutsizen Dentsizen Folizen; Tana. 14 «De7o minxago yellodes adetits wolqqa yessade fanan, furtsara katamito gelodes fa ma7ito meeccizuntsi anjjintiduntsana. 15 Yezin kanuntsi, bitizuntsii, olale oochchizuntsi, shemppo wodhizuntsi, eeqa goynizuntsi, wordduntsin oochchizuntsi ubba bale yene. 16 «Taanii, Yesuusa, hyanna markkatitsito yinttis, woosa keetsuntsis ohode fana ta Kiitanchchiza kiittida. Taanii Dawute xaphon kochchi. Taanii foo7ize wontta goolixe» yagayda. 17 Geeshi Ayyaanan gelodes giigide maachita, «Yo7o» ga7o. Si7ize «Hyanka yo7o» Baridhdhide hyanka yo7o; koyze ooden de7o hayaatsi hyarii ekko. 18 Hyanna maxaafite xaafinttide tinbbite qaalto si7ize oodesin ta markkidhada. Ooden hyanna qaalto afa fettibaz gujjiko, Xoozii hyanna maxaafite xaafinttide hyanqito eella afa gujjoda. 19 Ooden hyanna tinbbite maxaafite xaafinttide qaalappa fettibaz facciziko, Xoozii hyanna maxaafite

xaafinttide de7o minxa aafitippan geeshi katamttippa E ixito
faccisada. 20 Hyanna ubba markkidhize, «Turo, taanii ellera
yo7oda» yagaane. Amin77e; Laatsti Yesuusa, yo7o. 21 Laatse
Yesuus Kiristtoosa aadho keehatitsita yin ubbuntsara maaqqe.
Amin77e.



*Geeshi katamtan, kille Yerusalaame, azinii gelodes fana loytsii giigii yeze maachi fana saloppa
Xoozze kaleppa wodhdhizin bi7ida. Araatizeppa hyannigaara yaga7i, ohize damma qaala
si7ida; «Xoozze Keetsita asunts gidda yene; untara wolla aqoda, untin E worzha maaqqada;
Xoozii fa ommite untara yessada; E untis Xooz maaqqada.»
Wahannisa Qonccitsi 21:2-3*

Reader's Guide

Oyda at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Oyda at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēse g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonymous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Oyda---Oyda-Bible-Latin/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luqasa 8:31
Rome 10:7
Wahannisa Qonccitsi 9:1
Wahannisa Qonccitsi 9:2
Wahannisa Qonccitsi 9:11
Wahannisa Qonccitsi 11:7
Wahannisa Qonccitsi 17:8
Wahannisa Qonccitsi 20:1
Wahannisa Qonccitsi 20:3

aidios

Rome 1:20
Yihuda 1:6

aiōn

Maatoosa 12:32
Maatoosa 13:22
Maatoosa 13:39
Maatoosa 13:40
Maatoosa 13:49
Maatoosa 21:19
Maatoosa 24:3
Maatoosa 28:20
Marqqoosa 3:29
Marqqoosa 4:19
Marqqoosa 10:30
Marqqoosa 11:14
Luqasa 1:33
Luqasa 1:55
Luqasa 1:70
Luqasa 16:8
Luqasa 18:30
Luqasa 20:34
Luqasa 20:35
Wahannisa 4:14
Wahannisa 6:51
Wahannisa 6:58
Wahannisa 8:35
Wahannisa 8:51
Wahannisa 8:52
Wahannisa 9:32
Wahannisa 10:28
Wahannisa 11:26
Wahannisa 12:34
Wahannisa 13:8
Wahannisa 14:16

Hawaaruntsi Oocha 3:21
Hawaaruntsi Oocha 15:18
Rome 1:25
Rome 9:5
Rome 11:36
Rome 12:2
Rome 16:27
1 Qoronttoosa 1:20
1 Qoronttoosa 2:6
1 Qoronttoosa 2:7
1 Qoronttoosa 2:8
1 Qoronttoosa 3:18
1 Qoronttoosa 8:13
1 Qoronttoosa 10:11
2 Qoronttoosa 4:4
2 Qoronttoosa 9:9
2 Qoronttoosa 11:31
Galaatiya 1:4
Galaatiya 1:5
Efesoone 1:21
Efesoone 2:2
Efesoone 2:7
Efesoone 3:9
Efesoone 3:11
Efesoone 3:21
Efesoone 6:12
Filphisiyusa 4:20
Qolaasiyasa 1:26
1 Ximotiyoosa 1:17
1 Ximotiyoosa 6:17
2 Ximotiyoosa 4:10
2 Ximotiyoosa 4:18
Tito 2:12
Ibraawe 1:2
Ibraawe 1:8
Ibraawe 5:6
Ibraawe 6:5
Ibraawe 6:20
Ibraawe 7:17
Ibraawe 7:21
Ibraawe 7:24
Ibraawe 7:28
Ibraawe 9:26
Ibraawe 11:3
Ibraawe 13:8
Ibraawe 13:21
1 Phexiroosa 1:23

1 Phexiroosa 1:25
1 Phexiroosa 4:11
1 Phexiroosa 5:11
2 Phexiroosa 3:18
1 Wahannisa 2:17
2 Wahannisa 1:2
Yihuda 1:13
Yihuda 1:25
Wahannisa Qonccitsi 1:6
Wahannisa Qonccitsi 1:18
Wahannisa Qonccitsi 4:9
Wahannisa Qonccitsi 4:10
Wahannisa Qonccitsi 5:13
Wahannisa Qonccitsi 7:12
Wahannisa Qonccitsi 10:6
Wahannisa Qonccitsi 11:15
Wahannisa Qonccitsi 14:11
Wahannisa Qonccitsi 15:7
Wahannisa Qonccitsi 19:3
Wahannisa Qonccitsi 20:10
Wahannisa Qonccitsi 22:5

aiōnios

Maatoosa 18:8
Maatoosa 19:16
Maatoosa 19:29
Maatoosa 25:41
Maatoosa 25:46
Marqqoosa 3:29
Marqqoosa 10:17
Marqqoosa 10:30
Luqasa 10:25
Luqasa 16:9
Luqasa 18:18
Luqasa 18:30
Wahannisa 3:15
Wahannisa 3:16
Wahannisa 3:36
Wahannisa 4:14
Wahannisa 4:36
Wahannisa 5:24
Wahannisa 5:39
Wahannisa 6:27
Wahannisa 6:40
Wahannisa 6:47
Wahannisa 6:54
Wahannisa 6:68

Wahannisa 10:28
Wahannisa 12:25
Wahannisa 12:50
Wahannisa 17:2
Wahannisa 17:3
Hawaaruntsi Oocha 13:46
Hawaaruntsi Oocha 13:48
Rome 2:7
Rome 5:21
Rome 6:22
Rome 6:23
Rome 16:25
Rome 16:26
2 Qoronttoosa 4:17
2 Qoronttoosa 4:18
2 Qoronttoosa 5:1
Galaatiya 6:8
2 Teselonqe 1:9
2 Teselonqe 2:16
1 Ximotiyoosa 1:16
1 Ximotiyoosa 6:12
1 Ximotiyoosa 6:16
2 Ximotiyoosa 1:9
2 Ximotiyoosa 2:10
Tito 1:2
Tito 3:7
Filmmoona 1:15
Ibraawe 5:9
Ibraawe 6:2
Ibraawe 9:12
Ibraawe 9:14
Ibraawe 9:15
Ibraawe 13:20
1 Phexiroosa 5:10
2 Phexiroosa 1:11
1 Wahannisa 1:2
1 Wahannisa 2:25
1 Wahannisa 3:15
1 Wahannisa 5:11
1 Wahannisa 5:13
1 Wahannisa 5:20
Yihuda 1:7
Yihuda 1:21
Wahannisa Qonccitsi 14:6

eleēsē

Rome 11:32

Geenna

Maatoosa 5:22
Maatoosa 5:29
Maatoosa 5:30
Maatoosa 10:28
Maatoosa 18:9
Maatoosa 23:15
Maatoosa 23:33
Marqqoosa 9:43

Marqqoosa 9:45
Marqqoosa 9:47
Luqasa 12:5
Yayqooba 3:6

Hadēs

Maatoosa 11:23
Maatoosa 16:18
Luqasa 10:15
Luqasa 16:23
Hawaaruntsi Oocha 2:27
Hawaaruntsi Oocha 2:31
1 Qoronttoosa 15:55
Wahannisa Qonccitsi 1:18
Wahannisa Qonccitsi 6:8
Wahannisa Qonccitsi 20:13
Wahannisa Qonccitsi 20:14

Limnē Pyr

Wahannisa Qonccitsi 19:20
Wahannisa Qonccitsi 20:10
Wahannisa Qonccitsi 20:14
Wahannisa Qonccitsi 20:15
Wahannisa Qonccitsi 21:8

Sheol

Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Numbers 16:30
Numbers 16:33
Deuteronomy 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Kings 2:6
1 Kings 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6

Psalms 6:5
Psalms 9:17
Psalms 16:10
Psalms 18:5
Psalms 30:3
Psalms 31:17
Psalms 49:14
Psalms 49:15
Psalms 55:15
Psalms 86:13
Psalms 88:3
Psalms 89:48

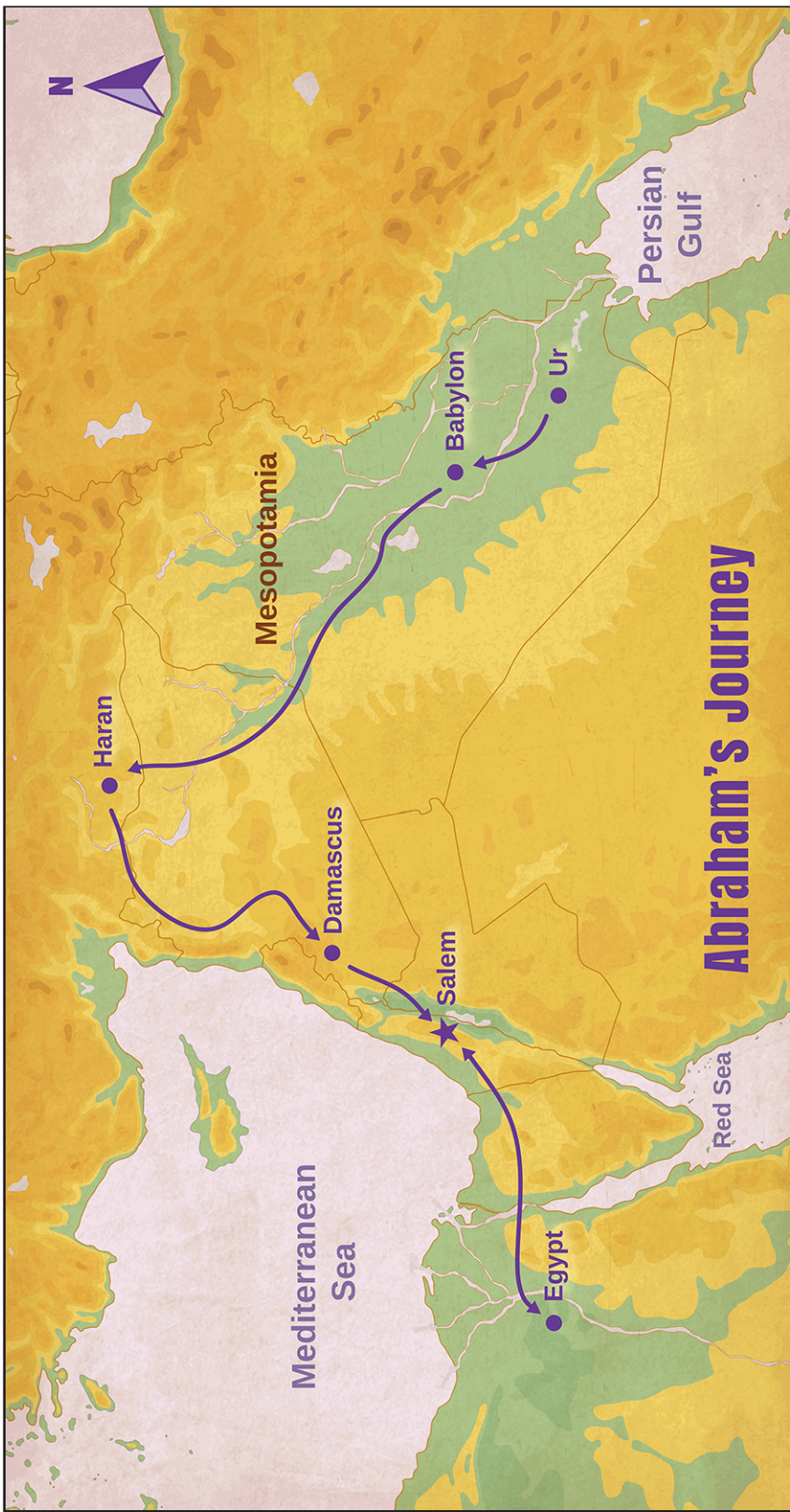
Psalms 116:3
Psalms 139:8
Psalms 141:7
Proverbs 1:12
Proverbs 5:5
Proverbs 7:27
Proverbs 9:18
Proverbs 15:11
Proverbs 15:24
Proverbs 23:14
Proverbs 27:20
Proverbs 30:16
Ecclesiastes 9:10
Song of Solomon 8:6
Isaiah 5:14
Isaiah 7:11
Isaiah 14:9
Isaiah 14:11
Isaiah 14:15
Isaiah 28:15
Isaiah 28:18
Isaiah 38:10
Isaiah 38:18
Isaiah 57:9
Ezekiel 31:15
Ezekiel 31:16
Ezekiel 31:17
Ezekiel 32:21
Ezekiel 32:27
Hosea 13:14
Amos 9:2
Jonah 2:2
Habakkuk 2:5

Tartaroō

2 Phexiroosa 2:4

Questioned

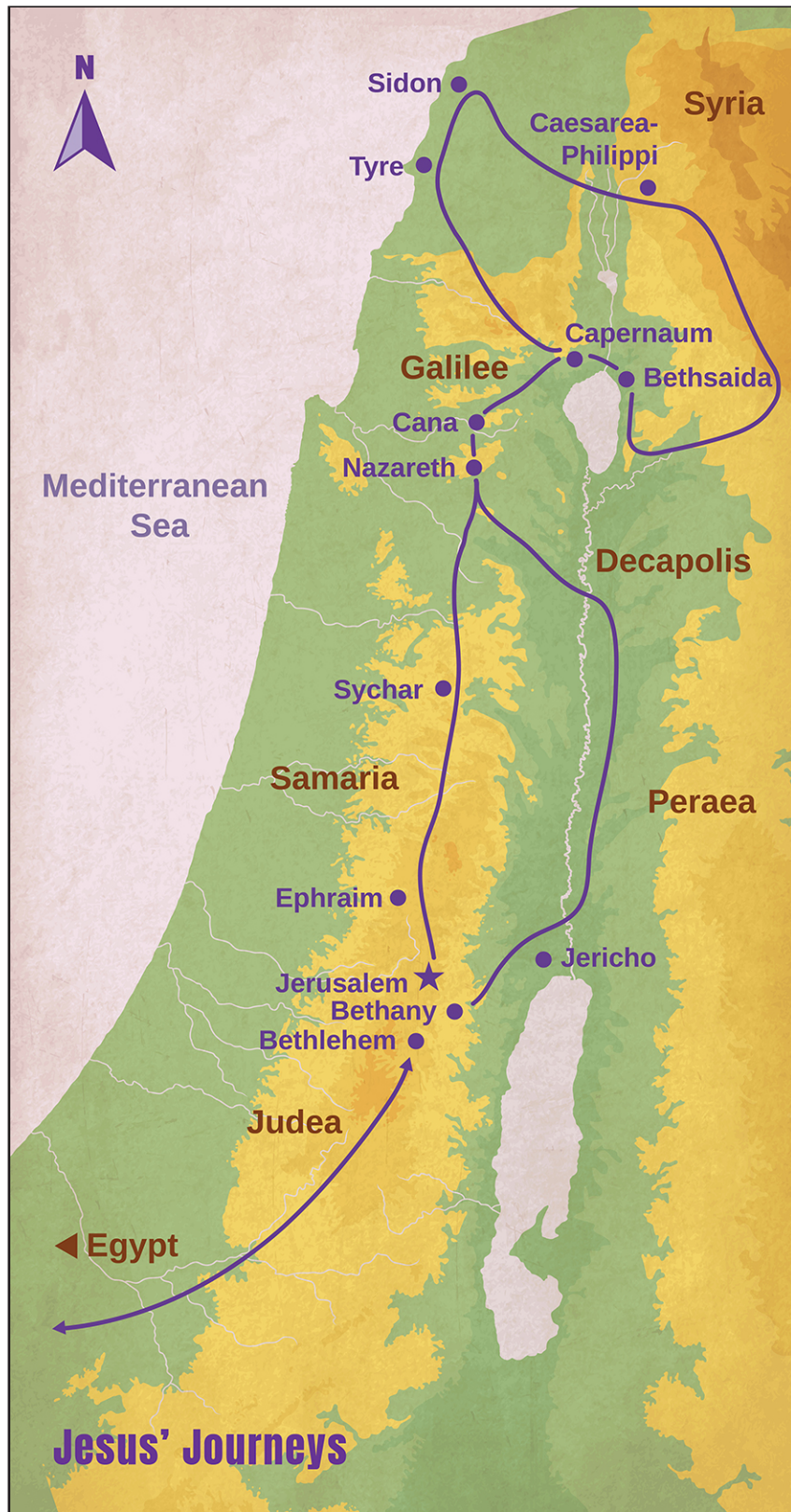
None yet noted



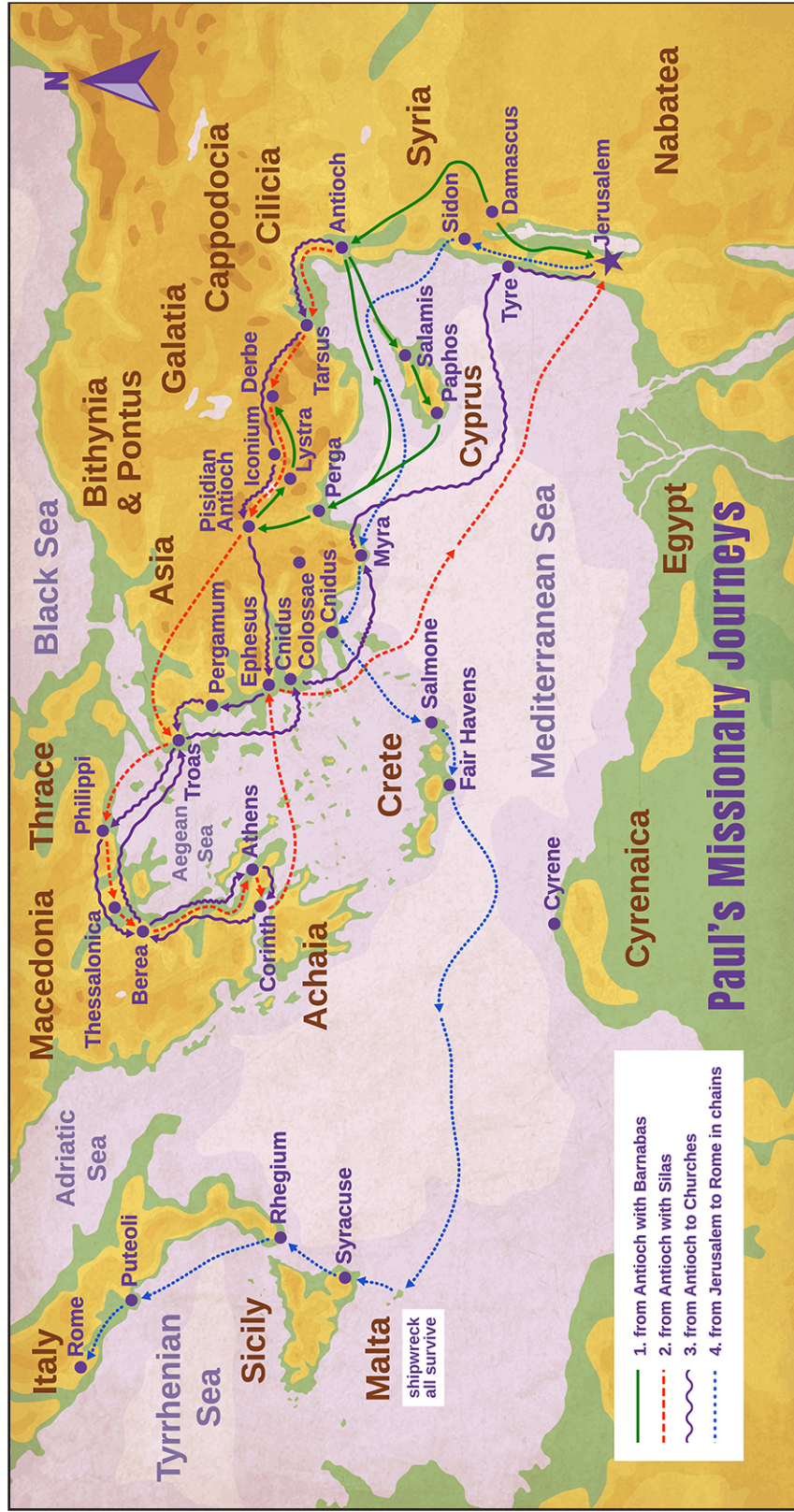
Abrahama laata mahi ekkode sa7a qitode gaar Xoozii eza xeejide wode melle atto yezin, E aba qitizako eranxikon kiitintidanna ammanora. - Ibraawe 11:8



"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near;
for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17



«Melle atto yezin, As NaZayin, as maaddodesin gaamuntsana ashshodes fa shempito aatsii immades yi7idap attin asi ees oochchode gaar yi7ikaaya» yagayda. - Marqqoosa
10:45



Yesuus Kiristoosa aro maaqide, hawaare maaqqade gaara xeejintideppan Xoozze Wonggele sabbakode gaara doorintide Phawuloosa kiiitide kiita. - Rome 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

1956	Christ returns for his people
1830	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1731	John Williams reaches Polynesia
1614	Zinzendorf leads Moravian mission
1572	Japanese kill 40,000 Christians
1517	Jesuits reach Mexico
1455	Martin Luther leads Reformation
1323	Gutenberg prints first Bible
1276	Franciscans reach Sumatra
1100	Ramon Llull trains missionaries
1054	Crusades tarnish the church
997	The Great Schism
864	Adalbert martyrd in Prussia
716	Bulgarian Prince Boris converts
635	Boniface reaches Germany
569	Alopen reaches China
432	Longinus reaches Alodia / Sudan
397	Saint Patrick reaches Ireland
341	Carthage ratifies Bible Canon
325	Ulfilas reaches Goth / Romania
250	Niceae proclaims God is Trinity
197	Denis preaches Paris, France
70	Tertullian writes Christian literature
61	Titus destroys the Jewish Temple
52	Paul imprisoned in Rome, Italy
39	Thomas reaches Malabar, India
33	Peter reaches Gentile Cornelius
	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

Where?

When?									
Innocence			Fallen			Glory			
Eternity Past	4000 BC Creation	Fall to Sin No Law	1500 BC Moses' Law	Advent of Christ 0-33 AD	Church Age Kingdom Age	Great White Throne	New Heaven and Earth		
God	God's Perfect Fellowship John 10:30	God's Perfect Fellowship with Adam in the Garden of Eden	Living in Unapproachable Light, 1 Timothy 6:16				God's Perfectly Restored Fellowship with All Mankind in the Holy City	All Restored Acts 3:21	
	Son	Pre-Incarnate, John 8:58	Incarnate, John 1:14	Paradise, Luke 23:43					
	Holy Spirit	Everywhere, Psalm 139:7		Indwelling Believers, John 14:17					
	Living Mankind	Serving the Savior or Satan on Earth, Ephesians 2:1-5							
	Deceased Believing Mankind	Blessed in Paradise, Luke 16:22							
	Deceased Unbelieving Mankind	Punished in Hades until the final judgment, Luke 16:23 and Rev 20:13							
Angels	Holy Angels	Serving Mankind at God's Command, Hebrews 1:14				Lake of Fire Prepared for the Devil and his Angels	Fallen Angels Forgiven?		
	Imprisoned Angels	Imprisoned in Tartarus, 2 Peter 2:4 and Jude 6							
	Fugitive Angels	Rebelling Against Christ							
	First Beast Demon	Accusing Mankind							
	False Prophet Demon	1 Peter 5:8 and Revelation 12:10							
	Satan	Abyss Revelation 20:2							

Who?

Destiny

Oyda at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.



Yikke, yin ubba bessa qitote, Aday, Na7ay, Geeshi ayyaana suntsite as ubba tamaarssi, xammaqi ta kiitidanno ubba naagode fana tamaarssitera tana kaallizunisana mahote.
- Maatoosa 28:19